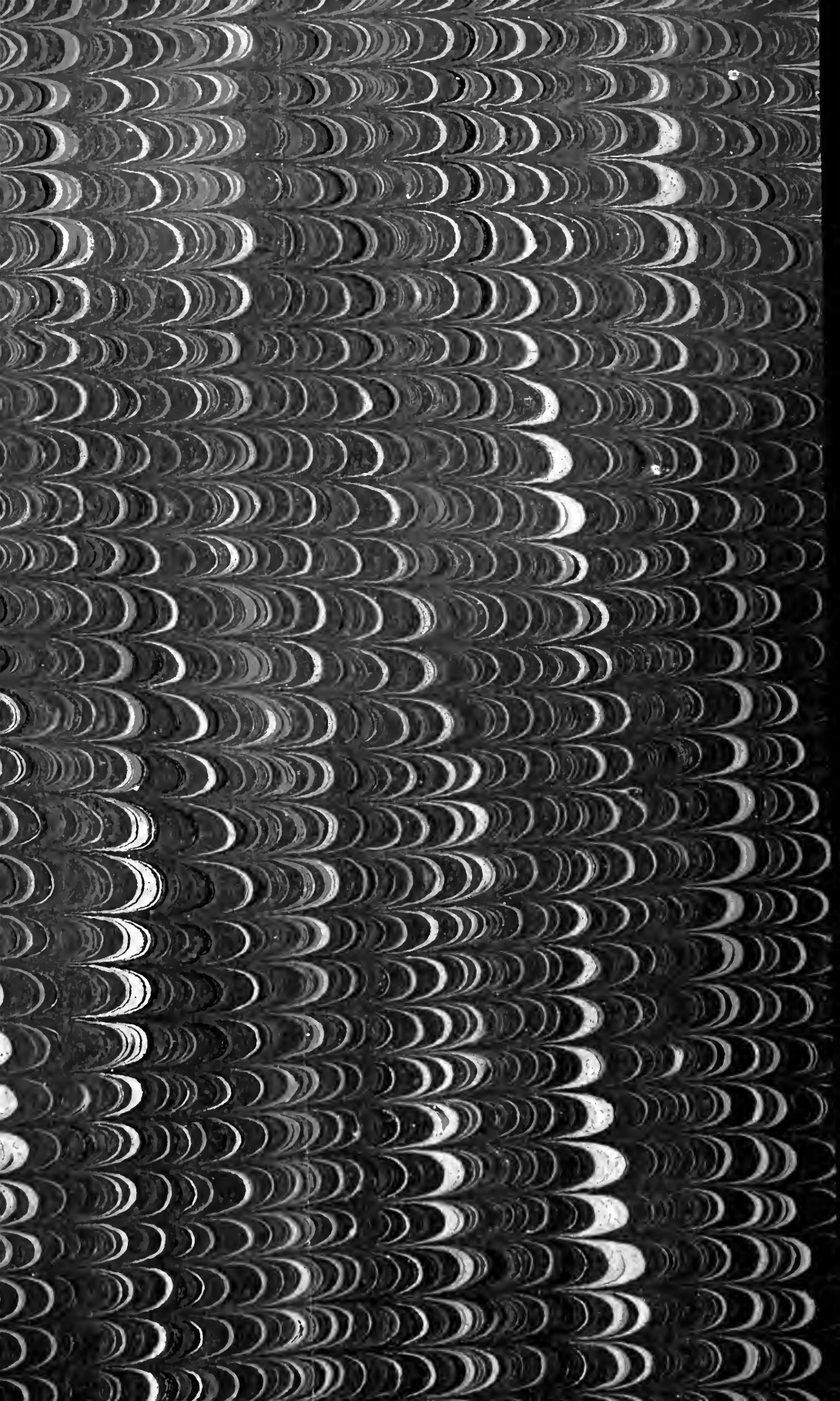

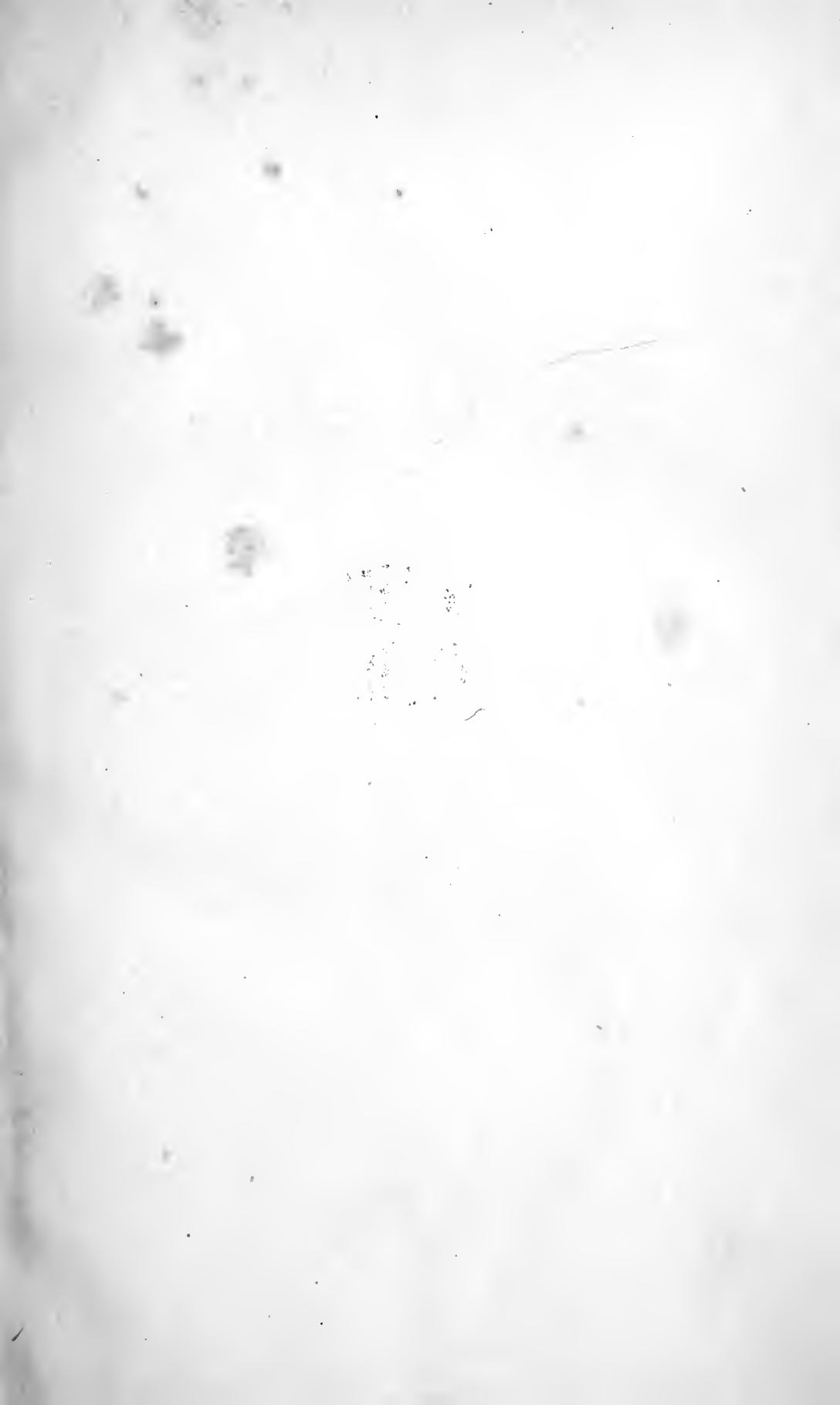
3 1761 07747372 6

2

五五

N. F. S. GRUNDTVIGS

POETISKE SKRIFTER.

SJETTE DEL.

N. F. S. GRUNDTVIGS
POETISKE SKRIFTER,

UDGIVNE

AF

SVEND GRUNDTVIG.

SJETTE DEL.

KJØBENHAVN.
KARL SCHØNBERGS FORLAG.

1885.

PT
8130
A17
1880
v.6

FORORD.

Manuskriptet til sjette Bind af denne Udgave forelaa ved Svend Grundtvigs Død saa vidt fremskredet, at jeg efter Bispinde Grundtvigs og Pastor C. J. Brandts Ønske og Opfordring turde overtage Offentliggjørelsen af min afdøde Mands ufuldendte Arbejde, efter at have modtaget det mest uegennyttige Tilsagn om fornøden og fyldestgørende Hjælp.

Pastor Brandt har med sit nøje og fortrolige Kjendskab og sin aldrig svigtende Kjærlighed til hele den Grundtvigske Digtning stadig fulgt dette Udgiverarbejde og godkendt det i alle dets Enkeltheder, saa at intet er blevet trykt uden hans Samstemning og Medvirkning. Jeg kan derfor trøstigt overgiye dette sjette Bind af N. F. S. Grundtvigs Poetiske Skrifter i Læsernes Hænder.

Frederiksberg, 29. Marts 1885.

L. Grundtvig.

RETTELSER.

Som det fremlyser af Dateringen, burde Nr. 149: Til Professor Schouw have staaet forrest og ikke bagest i Rækken af Digtene fra 1844.

Foruden denne Unøjagtighed er der indløbet en meningsforstyrrende Trykfejl i Indledningen til dette Binds Nr. 5, hvor Side 38, Lin. 2 f. n. Ordene *en Fabel af* bedes rettede til *Tabet af*.

INDHOLD.

- * foran et Digts Nummer betegner det som forhen utrykt.
 * efter et Digts Titel betegner Benyttelse af utrykte Kilder.

	Side
1. <i>Gyldenaaret</i> . 28. Januar 1834. (Nord. Kirketid. 1834. Kjærminder 1840.).....	1.
*2. <i>Til Johan, min ældste Søn, da han fyldte sit tolvte Aar</i> . 1834.....	19.
3. <i>Bispinde Fabricius †</i> . 1834. (Nord. Kirketid. 1834.).....	23.
4. <i>Nordens Aand</i> .* 1834. (Nord. Kirketid. 1834.).....	25.
5. <i>Ved Biskop P. E. Müllers Baare</i> .* 1834. (Ude og hjemme 1880.).....	38.
6. <i>Nordens Guld</i> .* 1834. (Danskeren II.).....	41.
*7. <i>Tidsaanden</i> . 1834.....	54.
*8. <i>Dansk Rimkrønike, fornyet og fortsat</i> . 1834. (Til Dels i Nord. Kirketid. 1834.).....	74.
*9. <i>Epigrammer</i> . 1834.....	122.
*10. <i>Til en Jurist</i> . 1834.....	124.
*11. <i>Arent Aschlund †</i> . 1835.....	125.
*12. <i>Herrens Røst</i> . 1835.....	127.
13. <i>Havfrusangen</i> .* 1835. (Danskeren I.).....	130.
*14. <i>Sølyst</i> . 1835.....	134.
15. <i>Kirkeskibet</i> .* 1835. (E. Trier, Gave til en dansk Friskole 1870. Salmeværket III.).....	136.
*16. <i>Kirkehuset</i> . 1835.....	139.
*17. <i>Den gyldne Middelvej</i> . 1835.....	144.
18. <i>Professor Svend Hersleb †</i> . 1836. (Nord. Kirketid. 1836.).....	145.
19. <i>Fønixgaarden</i> . 1836. (Nord. Kirketid. 1836.).....	152.
20. <i>Tre Smaaavers</i> . 1836. (Det danske Firkløver.).....	158.
21. <i>Romervise</i> .* 1837. (Nord. Kirketid. 1837.).....	159.
*22. <i>Ved C. A. Schmidts og Poulina Blichers Sølvbryllup</i> . 1837. (Særtryk.).....	165.

*23.	<i>Til Jette og Marie Glahn.</i> 1837.....	168.
24.	<i>Kongens Fødselsdag.</i> 28. Januar 1838.* (Dagen 1838.)	170.
25.	<i>To Adressavisvers.</i> 1838. (Adresseavisen.).....	172.
26.	<i>Til Norge.*</i> 1838. (Nordiske Smaadigte.).....	173.
27.	<i>Bondefriheden.</i> 1838. (Særtryk; Kjøbenhavnsposten.)..	182.
28.	<i>Modersmaalet.</i> 1838. (Skolen for Livet.).....	186.
29.	<i>Skjøn Anne.</i> 1838. (Nord. Kirketid.).....	191.
30.	<i>Ved Festen for Thorvaldsen.</i> 7. Oktober 1838. (Festen for Thorvaldsen.).....	195.
31.	<i>Ving-Tors Hammer.*</i> 1838. (Festen for Thorvaldsen.)	197.
32.	<i>Dronningens Fødselsdag.</i> 28. Okt. 1838. (Søndagen.)	202.
33.	<i>Vignetter til danske Digtere.*</i> 1838. (Dansk Folke-tidende 1867.).....	203.
34.	<i>Nyaarsaften.</i> 1838. (Nord. Kirketid. 1839.).....	204.
35.	<i>Brage og Idun.</i> 1838. (Brage og Idun. I.).....	207.
36.	<i>Havfruen.*</i> 1838. (Brage og Idun. I.).....	215.
37.	<i>Til Etatsraad Treschow.</i> 1839 (Kjøbenhavnsposten.)..	223.
38.	<i>Kongedybet.</i> 28. Januar 1839. (Særtryk; Kjærminder.)	227.
39.	<i>Danskheden*.</i> 28. Maj 1839. (Særtryk; Brage og Idun II; Danske Samfunds Viser.).....	229.
40.	<i>Oplysning.</i> 28. Maj 1839. (Særtryk; Danske Samfunds Viser.....	231.
41.	<i>Kongen og Folket.*</i> 28. Maj 1839. (Særtryk; Danske Samfunds Viser.).....	232.
42.	<i>Niels Ebbesen.</i> 1839. (Særtryk; Danske Samfunds Viser.)	234.
43.	<i>Völunds Værksted.</i> 1839. (Brage og Idun. II.).....	237.
44.	<i>Aabent Brev til mine Børn.</i> 1839. (Brage og Idun. IV.)	242.
*45.	<i>Til mine to Sønner.</i> 1839.....	247.
*46.	<i>Paa Dronning Marias Fødselsdag.</i> 1839. (Særtryk)..	257.
*47.	<i>Stambogsvers.</i> 1839.....	259.
*48.	<i>Rytteren paa Odins Hest.</i> 1839.....	261.
49.	<i>Kong Kristjan-Frederiks Hylding i danske Samfund.*</i> 1839. (Særtryk; Skjaldeblik 1840.).....	261.
50.	<i>Dansk Bondevise om Kong Frederik den sjette.*</i> 1839. (Særtryk; Kjærminder.).....	267.
51.	<i>Vinter-Solhverv.</i> 1839. (Nord. Kirketid. 1839.).....	270.
52.	<i>Kirkesang til Mindetale over Kong Frederik VI.</i> (Nord. Kirketid. 1840.).....	273.
53.	<i>Sørgesang ved Kong Frederiks Baare.</i> 1840. (Særtryk; Kjærminder.).....	275.
54.	<i>Farvel til Kong Frederik.</i> 1840. (Kjærminder.).....	276.
55.	<i>Konge-Kviden.</i> Sørgesang i danske Samfund, 28. Januar 1840. (Særtryk; Kjærminder.).....	279.

	Side
56. <i>Til Enkedronning Maria.</i> 28. Januar 1840. (Kjærminder.)	281.
57. <i>Skærtorsdags-Slaget.</i> 2den Aprils Minde i danske Samfund. 1840. (Særtryk; Danske Samfunds Viser.)	285.
58. <i>Kong Kristjan og Havfruen.*</i> 22. Maj 1840. (Særtryk; Skjaldeblik.)	285.
*59. <i>Ved Linjeskibet Kristjan den ottendes Afløbning.</i> 1840. (Særtryk.)	287.
60. <i>Maj-Træet.</i> 28. Maj 1840. (Særtryk; Skjaldeblik.)	289.
61. <i>Gotfred af Ghemen.</i> 1840. (Særtryk; Danske Samfunds Viser.)	292.
62. <i>Fugl Fønix.*</i> 1840. (Danske Samfunds Viser.)	294.
63. <i>Fønix-Kvadet. Fri Fordanskning.</i> 1840. (Fenix-Fuglen.)	297.
64. <i>Dansk Efterklang af Fønix-Kvadet.*</i> 1840. (Fenix-Fuglen.)	341.
65. <i>Sommerdagen.*</i> Efterspil til Fønixkvadet. 1840. (Fenix-Fuglen.)	359.
66. <i>Fuglekvidder.</i> 1840. (Danske Samfunds Viser.)	361.
67. <i>Kongeskifte og Folkehaab.*</i> 1840. (Fenix-Fuglen.)	363.
68. <i>Kroningen.</i> 1840. (Særtryk; Skjaldeblik.)	367.
69. <i>Salvingen.</i> 1840. (Særtryk; Skjaldeblik.)	369.
70. <i>Folkesang paa Kroningsdagen.</i> 1840. (Særtryk; Skjaldeblik.)	370.
71. <i>Kongens Skaal.</i> 28. Juni 1840. (Særtryk; Skjaldeblik.)	372.
72. <i>Dronningens Skaal.</i> 28. Juni 1840. (Særtryk; Skjaldeblik.)	374.
73. <i>Holger Danskes Skaal.</i> 28. Juni 1840. (Særtryk; Skjaldeblik.)	375.
74. <i>Dana og Dandronningen.*</i> 1840. (Skjaldeblik.)	377.
75. <i>Fuglevise til Bondefrihedens Pris.</i> 1840. (Særtryk; Danske Samfunds Viser.)	381.
76. <i>Til Kongen paa hans Fødselsdag.</i> 18. Septbr. 1840. (Adresseavisen.)	383.
77. <i>Holger Danske og Per Nielsen.*</i> 1840. (Særtryk; Danske Samfunds Viser.)	386.
*78. <i>Ved Kongeparrets Besøg paa Nysø.</i> 1840.	389.
*79. <i>Søllands Velkomst til Kongen.</i> 1840. (Særtryk.)	390.
80. <i>Bøn til Majestæten for Danskhed og Modersmaal.*</i> 1840. (Bøn og Begreb 1840.)	392.
81. <i>Præsten Johan Hahn †.</i> 1840. (Nord. Kirketid.)	396.
*82. <i>Henrik Glahn †.</i> 1840.	401.
*83. <i>Danske Kongerim.</i> 1840.	404.
84. <i>Kjøbenhavn.</i> 1841. (Særtryk; Danske Samfunds Viser.)	407.

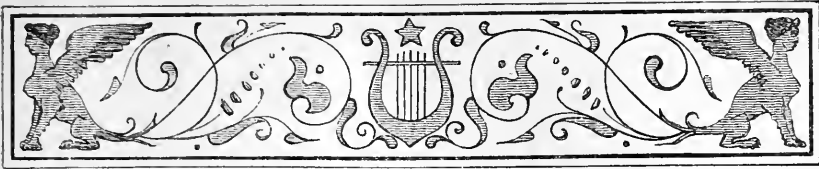
85.	<i>Kjøbenhavns Belejring.</i> 1841. (Særtryk; Danske Samfunds Viser.)	410.
86.	<i>Fiskeren og Havfruen.*</i> 1841. (Særtryk; Danske Samfunds Viser.)	414.
*87.	<i>Til Elise Stampe.</i> 21. April 1841	419.
88.	<i>Det gamle og det ny.*</i> 28. Maj 1841. (Særtryk; Danske Samfunds Viser.)	421.
89.	<i>Danmarks Skjold.</i> 28. Maj 1841. (Særtryk; Danske Samfunds Viser.)	424.
90.	<i>Ved Kronprinsens Formøling.</i> 10. Juni 1841. (Særtryk; Danebrog.)	426.
*91.	<i>Til Jette Glahn,</i> paa Bryllupsdagen 12. Juni 1841	428.
92.	<i>Dronning-Vise.</i> 28. Juni 1841. (Særtryk; Danske Samfunds Viser.)	429.
93.	<i>Himmelbjærgs-Vise.</i> 3. Avgust 1841. (Særtryk; Danske Samfunds Viser.)	431.
94.	<i>I Dronningens Asylskole.*</i> 1841. (Særtryk; Boisens bibelske Sange.)	435.
95.	<i>Paa Kongens Fødselsdag.*</i> 18. Septbr. 1841. (Særtryk; Danebrog.)	437.
96.	<i>Menneske-Slægten.</i> 1841. (Brage og Idun. IV.)	438.
97.	<i>Til de sønderjyske Tyske.*</i> 1841. (Brage og Idun. IV.)	442.
98.	<i>Valdemarerne.</i> 1842. (Særtryk; Danske Folkefester.)	444.
99.	<i>Danmarks Højtidsdage.</i> 1841. (Særtryk; Danske Folkefester.)	446.
*100.	<i>Danebrog.</i> 18. Septbr. 1842. (Særtryk.)	448.
*101.	<i>I Dronningens Asyl.</i> 3. Oktbr. 1842. (Særtryk.)	451.
102.	<i>Hr. Peder fra Sønderborg.*</i> 1843. (Nyaarsønske i Danske Samfund.)	452.
103.	<i>Ved Broder Ottos Kiste,</i> 21. Jan. 1843. (Særtryk; Kirkelige Lejlighedstaler.)	456.
104.	„ <i>Axelstad med grønne Volde.</i> “ 11. Febr. 1843. (Særtryk.)	457.
105.	<i>Povl Dons †.</i> April 1843. (Fra danske Forfattere 1867.)	459.
*106.	<i>Asylbørns Sang for Kongen.</i> Maj 1843. (Særtryk.)	462.
107.	<i>Sang i det grønne.</i> 28. Juni 1843. (Særtryk; Danske Samfunds Viser.)	464.
108.	<i>Fuglesyn af Oxford.*</i> 1843. (Danskeren II.)	465.
*109.	<i>Southey's Hus i Keswick.</i> 1843	468.
*110.	<i>Melrose Abbey and Abbotsford.</i> 1843	470.
*111.	<i>I Miss Melior Fenwicks Album.</i> 1843	471.
*112.	<i>Til Marie Elisabet Glahn.</i> 1843	471.
113.	<i>Svalen.*</i> 1843. (Danskeren II.)	472.

*114.	„ <i>Møens Klint og Skamlings Banke.</i> “ 1843. (Særtryk.)	474.
*115.	<i>Himlens Stjærner.</i> 1843	475.
*116.	<i>Kronos-Skatten.</i> 1843—44	477.
*117.	<i>Smaaøvers efter Pindar.</i> 1843—44	477.
*118.	<i>Sevs og Skjalden.</i> 1843—44	479.
*119.	<i>Verden og jeg.</i> 1843—44	480.
120.	<i>Nordens Kunst.</i> Marts 1844. (Skand. Selskabs Vise- bog.)	481.
121.	<i>Albert Thorvaldsen †.*</i> Marts 1844 (Danskeren I.)	483.
*122.	<i>I en ung Piges Stambog.</i> 1844	488.
123.	<i>Aandelig Vuggeviser.*</i> 1844. (Fengers Julesalmer 1845.)	489.
124.	<i>Midsommers-Natten ved Frederiksborg.*</i> 1844. (Dan- skeren II.)	491.
*125.	<i>Lille Tuborg.</i> Til Dronningen. 28. Juni 1844	493
126.	<i>Paa Skamlings Banke.*</i> 4. Juli 1844. (Skovhornet; Danske Samfunds Viser.)	495.
127.	<i>Runebladet.*</i> 5—6. Juni 1844. (Skovhornet.)	497.
*128.	<i>Viborg Ting.</i> 1844	502.
*129.	<i>Paa Skarritsø.</i> Juli 1844	505.
130.	<i>Klara.*</i> 1844. (Danskeren I.)	506.
*131.	<i>Til min Lise.</i> Avgust 1844	509.
132.	<i>Skovhuset i Sølland.</i> 1844. (Danskeren III.)	511.
133.	<i>Havet.</i> 1844. (Danskeren III.)	514.
*134.	<i>Nordens Nattergal.</i> 1844	518.
*135.	<i>Til Fædernelandet.</i> Avgust 1844	521.
136.	<i>Axelstad.*</i> 1844. (Danskeren I.)	524.
137.	<i>Kongedybet.</i> 1844. (Danskeren I.)	529.
*138.	<i>Marmorkirken.</i> 1844	531.
139.	<i>Børsen.*</i> 1844. (Danskeren III.)	534.
140.	<i>Strandvejen.*</i> 1844. (Danskeren II.)	536.
141.	<i>Dyrekredsen.*</i> 1844. (Danskeren III.)	540.
142.	<i>Høstsang.</i> 1844. (Særtryk; Salmeværket III.)	541.
*143.	<i>Farvellet.</i> Høsten 1844	543.
144.	<i>Mellem Grave.*</i> 1844. (Dansk Kirketid. 1880.)	545.
145.	<i>Efterskrift til Dannekvinden.*</i> 1844. (Bragesnak.)	547.
146.	<i>Til Dronningen, med Bragesnak.*</i> 1844. (Bragesnak.)	551.
147.	<i>Storfyrstinde Alexandra †.</i> 1844. (Berl. Tid.)	555.
*148.	<i>Til Mathæa Muus.</i> Oktbr. 1844	557.
149.	<i>Til Professor Schouw.*</i> Marts 1844	557.
150.	<i>Henrik Steffens †.*</i> Febr. 1845. (Berl. Tid.)	558.
*151.	<i>I Johan Tomas Lundbys Stambog.</i> Juni 1845	562.
152.	<i>De gamles og de unges Skaal.</i> 24. Juni 1845. (Sær- tryk; Fædrelandet; Danske Samfunds Viser.)	564.

153.	<i>Velkomstsang ved den nordiske Fest.*</i> 25. Juni 1845. (Særtryk; Fædrelandet.)	565.
*154.	<i>Bakkehuset</i> , til 28. Juni 1845.	567.
*155.	<i>Isefjorden</i> . 1845.	569.
*156.	<i>Til min egen Meta</i> . Juli 1845	573.
*157.	<i>Livets Trøst</i> . 1845.	576.
158.	<i>Alderdomstrøt.*</i> 1845. (Ude og hjemme 1880.)	578.
159.	<i>Kirkeklokken</i> . 1845. (Dansk Kirketid.)	580.
160.	<i>Mindestøtten.*</i> 1845. (Danske Samfunds Viser.)	582.
*161.	<i>Ved den stores og den lilles Bryllup</i> . 23. Oktbr. 1845. (Særtryk.)	584.
*162.	<i>Jyden og Sællandsfaren</i> . 1845	585.
163.	<i>Færingesaga</i> . 1845. (Skand. Folkekalender 1846.)	587.
164.	<i>Tor.*</i> 1845. (Dansk Folkekalender 1846.)	590.
165.	<i>Hejmdal.*</i> 1845. (Dansk Folkekalender 1846.)	591.
166.	<i>Morten Luther.*</i> 1845. (Dansk Folkekalender 1846.)	592.
167.	<i>Under Luthers Billede</i> . 1846. (Dansk Kirketid.)	593.
168.	<i>Morten Luthers Dødsdag</i> . 18. Febr. 1846. (Dansk Kirketid.; Salmeværket V.)	593.
*169.	<i>Sang ved nordisk Højtid</i> . 13. Jan. 1846. (Særtryk.)	596.
170.	<i>Anden April</i> , i danske Samfund.* 1846. (Særtryk; Danske Samfunds Viser.)	597.
*171.	<i>Stiftelsesdagen i Dronningens Asyl</i> . 7de Maj 1846. (Særtryk.)	599.
*172.	<i>Norges Konstitujonsdag</i> . 17de Maj 1846. (Særtryk.)	600.
173.	<i>Fuglesangs-Kilden.*</i> 28. Juni 1846. (Berl. Tid.)	602.
*174.	<i>Til Søster Marie Glahn</i> . 16. Juli 1846.	604.
*175.	<i>Ved Pastor P. E. Glahns Begravelse</i> . 21. Juli 1846. (Særtryk.)	608.
176.	<i>Kristen Møller Wøldike †</i> . 1. April 1846. (Salme- værket IV.)	610.
*177.	<i>Dronning-Besøget paa Bakkehuset</i> . 14. Avgust 1846.	612.
178.	<i>Iduns Guldæbler.*</i> 1846. (Særtryk; Danske Samfunds Viser.)	614.
†179.	<i>Tidsaldrene</i> . 1846	616.
*180.	<i>Fuglesangen</i> . 1846.	618.
*181.	<i>Himlens Nattergale</i> . 1846	620.
182.	<i>Penneprove.*</i> 1846. (Levins Album af Haandskrifter. 1846.)	621.
183.	<i>Den danske Kæmpevise</i> . 1847. (Danske Kæmpeviser til Skolebrug. 1847.)	623.
184.	<i>Nornegjæst.*</i> 1847. (Nordens historiske Minder 1847.)	626.
*185.	<i>Nordisk Højtid</i> . 13. Jan. 1847. (Særtryk.)	630.

	Side
186. <i>Den danske Kongedatter.*</i> 1847. (Berl. Tid.)	632.
187. <i>Danskheden og Sorø.*</i> 1847. (Berl. Tid.)	634.
188. <i>Til Danmarks Dronning.*</i> 28. Juni 1847. (Ude og hjemme 1881.)	637.
189. <i>Velkomst til Nordens Naturgranskere.</i> 14. Juli 1847. (Særtryk; Fædrelandet.)	638.
*190. <i>Ved Ingemanns Sølvbryllup.</i> 30. Juli 1847. (Sær- tryk.)	640.
191. <i>Den kongelige Fødselsdag.*</i> 18. Septbr. 1847. (Berl. Tid.)	642.
*192. „ <i>Sorø, lille Axelstad.</i> “ 1847	645.
193. <i>Efteraaret.</i> 1847. (Danskeren II.)	647.
194. <i>Menneske-Livet.</i> 1847. (Dansk Kirketid.; Salmevær- ket V.)	649.

I. Gylden-Aaret.

(28de Januar 1834.)

[Dette Digt til Kong Frederiks Fødselsdag — 50 Aar efter at han som Kronprins (14. April 1784) traadte i Spidsen for Regeringen — er først trykt i Nordisk Kirketidende 1834, Nr. 4; helt optrykt i „Kjærminder til Kong Frederik den sjettes Krans“ (1840), S. 1—19. Jfr. ogsaa „Det danske Firkløver (1836), S. 64—65, 82—83. Den fra nyere Visebøger bekjendte Sang: „Nu skal det aabenbares“, har Forf. dannet ved i uforandret Form at sammenknytte nogle Strofer (34. 38—42) af nærværende Digt.]

Hvad er det for en lille,
Der vugges nu paa Hav,
Hvor Bølger ikkun trille,
Hvor alle Storme tav?
Hvad staar der i hans Stjerne?
Hvad slumrer i hans Hjerne?
Hvad smiler i hans Drøm?

Skal han, som Brødre mange,
Med stakket Levnedsløb,
Trods glade Vuggesange,
Henvise i sit Svøb,
Og stedes saa til Jorde
Med Smil, som den der gjorde
Sit bedste ved at dø?

O nej dog, ingenlunde!
 Her paa den jævne Jord,
 Imellem Bælt og Sunde,
 Den lille bliver stor,
 Og naar han os forlader,
 Da gaar han til sin Fader
 I Ærens Højeloft.

Ja, i sin Middel-Alder
 Han kroner, Gud for alt,
 Den Ætmand god af Balder,
 Som blev til Styret kaldt
 I gamle Faders Dage,
 Fuld mange Aar tilbage,
 med *Fredegodes* Navn.

Saa vox da op, du spæde,
 Til Heltedaad' i Vaar!
 Og bliv, til Daners Glæde,
 Et Fredens *Gylden-Aar*,
 For gamle og for unge,
 I Hjærte og paa Tunge,
 I Lund og Højeloft!

Der kom et Skib til Lande,
 I Havn forgangen Høst,
 Som bragte over Strande
 Til Daner Fred og Trøst,
 Hvor¹⁾ Kongen, frelst fra Døden²⁾,
 Stod rank i Morgenrøden
 I Glans med *Danebrog*.

Da løfted sig en Stemme,
 Da lød i Sky et Ord,

¹⁾ [„Kjærminder“: Thi.] ²⁾ [I Sommeren 1833 havde Frederik 6. gjennemgaaet en livsfarlig Sygdom i Holsten, hvorfra han ud paa Høsten vendte helbredet tilbage, hilset af Folkets Jubel.]

Som bedre haver hjemme
 Ej nogensteds paa Jord,
 Og Kongen, dybt bevæget,
 Sig følte vederkvæget,
 Som kongefødt paa ny.

Det skal i Guld du præge,
 Nyfødte Gylden-Aar!
 Til Folk at vederkvæge,
 Saa vidt som Ordet gaar,
 Til for ufødte Slægter
 At vidne, hvad end mægter
 Den danske Kjærlighed.

Ja, *den* skal gjemmes længe
 Og findes Ære værd,
 Den sjældne Skue-Penge,
 Som Hjærtepræget bær,
 Med Klang, som Skjalde kvæde
 Om Danmarks Hjærtens-Glæde
 I *Fredriks* Gylden-Aar.

Dèr, paa den ene Side,
 Man under Kongeflag
 Ser Lykke-Skibet skride
 For fulde Sejl i Mag,
 Hvor ingen Vinde suse,
 Og ingen Bølger bruse,
 Men alt er Varmens Værk!¹⁾

Og paa den anden Side,
 Med gylden Axekrans
 Om Sølvreløkker hvide,
 Staar Kongen i sin Glans,

¹⁾ [„Kjærminder“: Men *lun* gjør alt i Løn.]

Henpegende paa Røsten:
 „Som Glæden er om Høsten“¹⁾ --
 Med gylden Konge-Vaand.

Her er det Kongens Baade,
 I Alderdommens Aar
 At høste, hvad han saade
 I kraftig Ungdoms Vaar;
 Her er det Markens Ære,
 En Axekrans at bære,
 Som Kongen frydes ved.

Ja, sandt er det at sige,
 Da som en lille Pog
 I Danekongens Rige
 Jeg staved slet i Bog,
 Da hørte grandt jeg tale
 Om ham i Kongesale,
 Som da var ung og vis.

Han holdt i hine Dage
 Et Indtog med sin Brud,
 Da maatte Øren brage
 Af høje Ære-Skud,
 Og mest fra Pige-Munde,
 Som sang i Mark og Lunde
 Hans favre Brudevers.

Ja, det er ej at glemme,
 At ved den Højtidsfærd
 Sig løftede en Stemme,
 Som længe tied kvær,
 Det var vor Moders egen,
 Som yndig, halv forlegen,
 Paa ny i Skoven klang.

¹⁾ [Esajas 9, 3.]

Det saa sig maatte føje
I denne Herres Tid,
Thi Naade for hans Øje
Fandt Sangen jævn og blid,
Ja, Naade fandt og Hæder,
Med danske Folk og Sæder,
Vort simple Modersmaal!

Thi maa, om end lidt silde,
Som alle Gylden-Aar,
Nu komme det „Høst-Gilde“,
Der spaades om i Vaar:
Da trindt fra Mark og Vove
Indhøstes Tak til Hove
Halvtredsindstyve Fold.

Her er slet ikke Talen
Om meget „sort paa hvidt“
For Dyd i Kongesalen,
For Borger-Selskab frit;
God Gjerning selv sig priser,
Hvad Pennestrøg beviser,
Det er kun Skrivekunst.

Nej, rødt paa hvidt er Arven,
Vi har fra Hedenold,
Og hvidt paa rødt er Farven,
Vi føre i vort Skjold;
I Hytten og til Hove
Vi takke, som vi love,
Kun ret med Haand og Mund.

Og Kongen af Guds Naade.
Som høste skal i Lund,
Ej Blæk med Pennen saade,
Men Frø med Haand og Mund

Til alt, hvad Livet pryder,
 Til alt, hvad Hjærtet fryder:
 Til varigt Folkeheld.

Det hørte jeg forleden.
 I Jubel-Drottens Vaar,
 I Skoven og paa Heden,
 I mine Drengaar:
 I hine Trylledage,
 Da *Prinsen* uden Mage
 Lovpristes vidt om Land.

Mens¹⁾ selvgjort Lyn og Torden
 I Raadhus og paa Val
 Bortskræmmed Fred fra Jorden,
 Udbredte Død og Kval;
 Kun gjenlød Danmarks Vange
 Af høje Frydesange
 Til Freds og *Fredriks* Pris.

Det gjenlød vidt paa Jorden:
 „Han løser alle Baand“,
 Den ædle Prins²⁾ i Norden,
 Ham driver Friheds Aand:
 Han binder kun fra oven
 Urettens Haand med Loven,
 Sit³⁾ Folk med Kjærlighed!

Da blussed vore Kinder,
 Da kom der rødt paa hvidt,
 Som ved vor Ungdoms Minder
 Endnu der kommer tit,

¹⁾ [„Kjærminder“: Da.] ²⁾ [„Det danske Firkløver“: Drot.]
³⁾ [Saaledes „Kjærminder“ og „D. d. Firkløver“: Grundtrykket: Og.]

Det spurgtes over Stranden,
At stolte af hinanden
Var Fyrsten og hans Folk.

Som „dejlignst Vang og Vænge“
Det lille Danmark laa.
For Ufærd syntes længe
Det „lukt med Bølgen blaa“,
Til — som saa tit — det hændtes,
At hvor ej Faren ventes,
Den snarest kommer fra.

Det saa' jeg gennem Taagen.
Med stakket Sværd ved Lænd,
Kun hvæstet slet paa Bogen
Om „at“ og „da“ og „men“,
Da Spillet paa *Tre-Kroner*
Med ubekjendte Toner
Gjenlød i *Axelstad*.

Det baader ej at glemme
Gjenvordighed paa Jord,
Alvorlig er dens Stemme
Og mærkeligt dens Ord,
Og stort *det* aldrig duer,
Hvad i en Skærsilds Luer
Ej lutres, men forgaar.

Derfor saa god at gjæste
Er, som en prøvet Mand,
Kong *Frederik* den bedste,
Og Daners Fødeland;
Hjemsøgte blev de begge
Med mer end Od og Ægge:
Med Harm og Hjærtesorg.

Nærværende Tidsalder
Med skarpt blev her indskudt,
Det lød for os, som *Balder*
Paa ny til Hel var budt:
Hans Skib paa Hexe-Ruller
Udskred med Brag og Bulder,
Saa *Nannas* Hjærte brast.

Da blev der født og baaret
En Smerte-Søn i Nord,
Til først i Gylden-Aaret
At vorde glad og stor:
Paa Valen stod hans Vugge,
En Dødning var hans Dukke,
Hans Hest en Bavgasten.

Dog blev han til en Sanger
Med sære Kæmpe-Kaar,
Som laante Odins Ganger
Og gjæsted Helas Gaard,
Kom hjem med *Odins* Lykke,
Med *Fyllas* Hovedsmykke
Og *Nannas* hvide Slør.

Ham *Balders* Aand omsvæver,
Hans Borg sig Dag for Dag
Paa gyldne Suler hæver
Med blanke Sølvtag;
Han alle Trætter jævner,
Forsete man ham nævner
Paa Nordens Billedsprog.

Nu er han myndig blevet,
I *Fredriks* Gylden-Aar;
Og, til han blir udlevet,
Har *Danmark* gyldne Kaar;

Thi *det* er Daners Baade
At høste, hvad de saade
I Folkelivets Vaar.

Nu skal det aabenbares,
At gammel Kjærlighed
I hver en Skærsild klares,
Og er for Rust i Fred;
For levende og døde
Kan Daners Hjærter bløde,
Men isne kan de ej.

Der kom et Skib til Lande,
I Havn forgangen Høst,
Som bragte over Strande
Til Daner Fred og Trøst,
Hvor ¹⁾ Kongen, frelst fra Døden,
Stod rank i Aftenrøden
I Glans med Danebrog.

Da løfted sig en Stemme,
Da lød i Sky et Ord,
Som bedre haver hjemme
Ej nogensteds paa Jord,
Og Kongen dybt bevæget,
Sig følte vederkvæget,
Som kongefødt paa ny.

Det var en dejlig Scene,
Men intet *Skuespil*;
Med *den* skal sig forene
Alt hvad der hører til,

¹⁾ [„Kjærminder“: Thi.]

For klarlig at stadfæste:
End lever dog det bedste
Hos Kongen og hans Folk.

End lever Kjærligheden,
Som aldrig skal forgaa,
Men klare sig her neden,
Til Livet at forstaa,
Til klart *ham* at begribe,
Der evig er i Live,
Som Kjærligheden selv.

Saa er da ikke brustet,
„Fuldkommenhedens Baand“,
Vor Kjæde er ej rustet,
Den bryder ingen Haand,
Men af hvert Led udspringer
En Blomst med Fuglevinger
Til Gylden-Aarets Krans.

Ja, Kjæden af Kjærminder
Man sagtens prise tør:
Jo stærkere den binder,
Des friere den gjør,
Jo længer den mon vare,
Des mindre staar den Fare,
Des gyldnere¹⁾ den blir.

Man længe nok maa sige,
At Kjærlighed er blind,
Det blir dog Lysets Rige,
Hvor ret den strømmer ind,

¹⁾ [Saaledes „Kjærminder“; Grundtrykket: længere.]

Og *han* har aldrig levet,
Som klog paa det er blevet,
Han først ej havde kjær.

Fra Arildstid her inde
Vi elsked „Liv og Fred“,
Ja, hos vor Danne-Kvinde
Vi elsked Kjærlighed,
Saa, er *det*¹⁾ Livets Gaade,
Den sikkert bedst vil raade
Fuldvoxne Dannemand.²⁾

Ja, du est nær for Haanden.
Du blide Solskins-Dag!
Jeg alt dig ser i Aanden
Forgylde Danmarks Flag
Og kaste dine Straaler
Paa alt, hvad Lyset taaler,
Mod alt, hvad Lyset skyr.

Ja, *Brage* Bænke-Pryder
Jeg øjner dig i Sor,
Naar klart du *det*³⁾ udtyder.
Hvad der er⁴⁾ *stort* i Nord,
Hvad der er *Danmark* givet.
Hvad der er godt for Livet.
Og klogt for Askurs Æt.

Et Lys sig da udbreder,
Som trindt i Mark og Skov
Om *Liv* og *Sandhed* freder,
Forklarer Friheds Lov,

1) [Saaledes Grundtrykket; „Kjærminder“: *den*.] 2) [„Kjærminder“: Dannemænd.] 3) [„Det danske Firkløver“: Hvor klarlig du.] 4) [„Kjærminder“: Hvad ret er.]

Som Idræt, Ord og Tanker
Kun holder saa i Skranker,
At Frihed kan bestaa.

For Dannemandens Øje
Oplade sig da brat
De gamle Kæmpehøje,
Med mangan jordlagt Skat,
Og af hvad nu man spilder
Udspringer Hjælpe-Kilder,
Som ingen drømte om.

Da skal man *Freden* fatte,
Som Livets Sommervej,
Da skal man Kæmpen skatte;
Som drog for den sit Sværd,
Ej alt i Fred-Ler forme,
Men vælge Livets Storme
For Gravens stille Ro.

Da skal man Forskjel kjende
Paa Solskin og paa Lyn,
Skjønt begge de kan brænde
Og skabe klare Syn;
Thi, som Fornuften giver,
Det ene Lys opliver,
Det andet slaar ihjel.

Jeg skimter i det fjærne
Og dig, hvor højt du bor,
Som fødtes til at værne
Om *Gudhjem* i vort Nord;
Dig, Gjallarhornets Ejer!
Hvem *Loke* Lurendrejer
Maa lade *Brysingmen*.

Den gamle Gude-Kjender,
Han saa' det, førend vi,
Du skabtes ej med Hænder.
Men fødtes af *de ni*:
Af *Muserne* fra Tempe
Og Nordens gamle Kæmpe
Med Danmarks Hjerteskjold.

Du fra dig hundred Mile
Kan se paa hver en Led,
O, hvor maa du ej smile
Ad vor Kortsynethed:
Vi for os se kun Haanden,
Og tage *den* for Aanden,
Som raader Gjallarhorn.

I dine lyse Dage
Man for et Æventyr
Skal fristes til at tage,
Hvad dog er Sandhed dyr:
At vi har sanket Gloser
Og stoppet dem i Poser
Og kaldt dem Mimers Brønd.

Hvor kan det tros i Norden,
Naar Livets Bølgegang
Fra Slægt til Slægt paa Jorden
I Raad og Daad og Sang,
Ja, *Virkninger* og *Kræfter*,
Er hvad man spørger efter
Og lærer at forstaa!

Men i de Solskins-Dage
Før Ragnarokes Nat,
Naar Øjet ser tilbage,
Det kjendes dog fuld brat,

At i den aarle Morgen,
 Mens *Fredrik* sad paa Borgen
 Vi Dagningsskjæret saa'!

Ja, Skyen ser jeg gløde,
 Hvor Sol mod Nord opstaar
 Vist til en Morgenrøde
 I *Fredriks* Gylden-Aar,
 Saa Dagen alt begynder
 Oplysningens Velynder
 At krone med sit Guld.

For Fuglesang i Skove,
 Man klaged alt en Stund,
 Man kunde sødt ej sove
 Som før ved Bælt og Sund,
 Saa, er ej Solen oppe,
 Vil brat dog Bøgetoppe
 Nok lysne i dens Glans.

Ja, siden *Hjarnes* Dage,
 Der sang om *Fredegod*,
 Paa Marken aldrig Mage
 Til Skjalde-Kor opstod,
 Som det, der mangetunget¹⁾
 Har *Frederik* besjunget
 Halvtredsindstve Aar.

Gik med de Konge-Skjalde
 Jeg mange Aar i Lag,
 Da tør jeg ogsaa kalde
 Kong *Fredrik Atter-Dag*;

¹⁾ [„Kjærminder“: fugletunget.]

Thi, rimed *det* sig ikke,
Da var kun værd en Strikke
Det hele Skjalde-Kor.

Ja, skred ej Natten sorte,
Og nærmed sig ej Dag,
Skin-Faxe, vore Porte
Med gyldent Hoved-Lag,
Hvortil har det da kimet?
Hvorom har vi da rimet
I Draperne om Kap?

Dog, at om vores *Frode*
Al Skjalde-Ros var sand:
Fra *Thaarup* og fra *Tode*
Til efter *Ingemann*,
Derom, tør jeg nok mene,
Sig Stemmerne forene,
Derom gaar Syn for Sagn.

Var det ej sandt, vi meldte,
At Fredriks Konge-Vaand
Med Guder og med Helte
Opvakte *Nordens Aand*,
Hvad løste da vor Tunge,
Hvad lærte os at sjunge
I Nørreledens Aand? ¹⁾

Og tør vel nogen sige,
Den Aand paa Mark og Fjæld
Ej styrker Lysets Rige,
Men staar i Pagt med *Hel*?

¹⁾ [„Kjærminder“: Med Oldtids Fuglenæb.]

Hvor meget drog med Styrke
Ej alt fra Mulm og Mørke
Den frem til Dagens Lys!

Var det blot Oldtids Skrifter,
Som nu kom for en Dag,
Var kun af *dens* Bedrifter
Vor Sang et Efter-Brag,
Fandt ej, hvad dybt i Hjærte
End vækker Fryd og Smerte,
I den sit Liv-Udtryk!

Frem sprang ¹⁾, som Kæmper ranke
I lysegrønne Vang, ²⁾
Hver ædel nordisk Tanke
I Danmarks Skjaldesang,
Og hver en ³⁾ ædel Tone
Fandt ⁴⁾ Gjenlyd paa en Trone:
I Dane-Kongens Bryst.

Var det kun Aftenrøde?
Ej Skjær af nyfødt Dag?
Da Ære med de døde,
Men ve det Folke-Vrag,
Som heller gik til Grunde
End toned nogenlunde
Sit gamle Kongeflag!

Dog, bort med Tanker mørke!
Langt andet varslet blev,
Da Tor idrog sin Styrke
Og Holmgangs-Kredsen skrev,

¹⁾ [„Kjærminder“: Op sprang.] ²⁾ [„Kjærminder“: Ej fra den grønne Vang.] ³⁾ [„Kjærminder“: Og fandt hver.] ⁴⁾ [„Kjærminder“: Ej.]

Da Hejmdal stod mod Loke
 I Skjaldskabs Ragnaroke
 Og stilled Frejas Graad.

Ja, hos ¹⁾ Kong *Fredriks* Fugle,
 Der sang med Vingeslag,
 Som alt det over Tule
 Var højlys Sommerdag,
 Der var ²⁾ et Tone-Møde
 Af levende og døde,
 Som i et Gylden-Aar.

Af *Urdas* Tone-Kilde
 Udsprang i samlet Strøm
 De stærke med de milde:
 En haard, en anden øm,
 En klar som Guld og Ravet,
 En dunkeldyb som Havet,
 En høj som Ørnens Vej.

De sært hinanden krydsed,
 De stridt ej sjælden klang,
 Den fælles Moder kyssed
 Dog alle i en Sang,
 Og smeltede med Gammen
 Paa hendes Læber sammen
 Til Fader-Kongens Pris.

De loved hende Glæde,
 De priste hendes Held,
 Med dejligt Dronning-Sæde
 Ved Morgenrødens Væld,

¹⁾ [„Kjærminder“: Var hos.] ²⁾ [„Kjærminder“: Der ej.]

Og med et kronet Hjærte,
Som under Fryd og Smærte
Blev til et Konge-Spejl.

Saa vox da op, du spæde,
Til Heltedaad i Vaar!
Og bliv, til Daners Glæde,
Et Fredens Gylden-Aar
For gamle og for unge,
I Hjærte og paa Tunge,
I Lund og Højeloft!

Ja, i din Middel-Alder
Du krone, Gud for alt,
Den Ætmand god af Balder,
Som blev til Styret kaldt
I gamle Faders Dage,
Fuld mange Aar tilbage,
Med *Fredegodes* Navn!

Ja, lad, o Gud! opklare
En Dag, et Gylden-Aar,
Som ret kan aabenbare,
Med Nordens gode Kaar,
Det danske Hjærtes Fylde,
Til Graa-Haar at forgylde
Hos Kongen og hans Folk!

2. Til Johan, min ældste Søn,
da han fyldte sit tolvte Aar
(14de April 1834).

[Hidtil utrykt. Originalen er bevaret.]

Tiden gaar, og vi med den,
Hurtig op og ned ad Bakke,
Knap vi modnes vel til Mænd,
Før det vil mod Enden lakke,
Derfor det er Vidsoms Sprog:
Bliv, min Søn, i Tide klog!

Visdom, man vel sige vil,
Aldrig kan med Ungdom følges,
At der hører Lykke til,
Det skal heller aldrig dølges;
Alt dog muligt er for den,
Som har en *almægtig Ven*.

Tolv Aar gammel sad vor Drot
Højvis i de lærdes Midte,
Velbekjendt med sandt og godt,
Ubekjendt med Svig og Smitte;
Til *ham*, som han var paa Jord,
Voxer op, hvo paa ham tror.

Derfor kan og du, min Søn!
Lykke faa til ham at ligne,
Ty vi til hans Favn i Løn,
Vil i Lys han os velsigne,
Vise os, saa vennemild:
Han kan gjøre, hvad han vil.

Navnet, han paa Jorden bar,
 Ej jeg vil i Pennen føre,
 Tidlig jeg det hvasket har
 I min førstefødtes Øre,
 Ja end før til dig engang
 Højt med Liv og Aand det klang.

Det var, da jeg, glad i Hu,
 Spurgte paa min Herres Vegne
 Højt ved Daaben: troer du?
 Kan som Ven paa dig han regne?
 Spurgte saa, hvor paa din Tro
 Svared Bedstemødre to.

„Klinet paa, det regner af“,
 Derfor ej jeg dig afretted
 Til Udraab om, hvad *han* gav,
 Og hvad sine *han* forjætted,
 Jeg kun lærte dig hans Ord,
 Vidned ærlig: *jeg dem tror.*

Men den nærmer sig den Stund,
 Du skal selv til Pagten svare,
 Love lydt med *Haand* og *Mund*
 Troen kjærlig at bevare,
 Som *hans* Ven i Liv og Død,
 Der sit Blod for os udgød.

Lagt jeg har hver *Herrens Dag*
Troens Ord paa eders Tunge,
 Som en Livets Hovedsag
 For de gamle og de unge;
 Men ej spurgte jeg endnu
 Selv min ældste: *troer du?*

Herrens Bøn for eder jeg
Daglig bad, saa godt jeg kunde,
For *hans* Pris at bane Vej,
Som han bød, fra Børne-Munde,
Men ej véd jeg, om i Løn
Til Gud Fader steg din Bøn.

Dog, hvis ikke jeg saa' fejl,
Tit, naar Herrens Ord du hørte,
Var dit Øje Troens Spejl,
Og hans Aand dit Hjærte rørte,
Saa nok *han*, jeg regner paa,
Tæller dig blandt sine smaa.

Og er du kun en af *dem*,
Da er du i gode Hænder,
Engle-Vagt fra Lysets Hjem
Sine smaa paa Jord han sender,
Minder dem om *Daabens Pagt*,
Frelser dem fra Mørkets Magt.

Saa hans Engle dig omringe,
Lede dig i Herrens Spor,
Laane gode Ønsker Vinge,
Minde dig om Livets Ord,
Glæde dig, saa du kan lære,
At hos ham er godt at være!

Da i Visdom med hvert Aar
Voxe skal du til vor Glæde,
Føle, det er gode Kaar
For de smaa at kunne græde,
Naar i Hast hver Taare-Pil
Sig forvandler til et Smil.

Funkle skal dit Øje da,
 Naar du Fædres Tro bekjender,
 Og jeg trykker paa dit „Ja“
 Aandens Segl med Præste-Hænder;
 Byder lydt med Livets Ord
 Dig til Gjæst ved Herrens Bord.

Naar saa mine Dages Tal
 Som et Timeglas udrinder,
 Paa min Grav du plante skal
 Smilende en Flok Kjærminder,
 Thi du véd, vi ses igjen
 Hos den fælles fuldtro Ven.

Lever da din Moder end,
 Mig en tro og kjærlig Mage,
 Lærer *Meta* du og *Svend*
 At forsøde hendes Dage,
 Førstefødt til Sønne-Dyd,
 Førstefødt til Himlens Fryd!

Ja, min førstefødte Søn,
 Billed af din kjære Moder!
 Hør mit Faderhjertes Bøn:
 Elsk og vogt din vilde Broder!
 Mind ham om din Faders Træk,
 Led og følg ham from og kjæk!

Broderskabet vorde saa
 Eder til en Glædens Kilde!
 Meget hen i Skjæmt du slaa,
 For en Broder at formilde!
 Kjærlig da hans Kraft og Mod
 Raade paa din Mangel Bod!

Og nu, Søn! mens Herren blid
 Lader her os sammen vandre,
 Gjør dit bedste, gjør din Flid!
 Spørg ej lad: hvad gjør de andre?
 Gjør din Flid og stol paa *ham*,
 Som gjør aldrig Haabet Skam!

Lær din Fader at forstaa
 Som din bedste Ven i Støvet!
Tal om, hvad du tænker paa,
 Som *fornøjet*, saa *bedrøvet*?
 Thi vor Tanke og vor Trøst
 Lever kun i *Ordets Røst*.

3. Bispinde Fabricius.

(Maj 1834.)

[Trykt i Nordisk Kirketidende 1834, Nr. 19. Den afdøde (Anna Gunilde f. Heyneth) var Enke efter Biskop Otto Fabricius, Sognepræst ved vor Frelzers Kirke paa Kristianshavn († 1822).]

Stille, stille! dæmpet klinge
 Sangen ved den trættes Seng!
 Taaren her kun Trøsten bringe,
 Alt som Dug til slagne Eng.
 Hvad er her at sørge over?
 Hun er ikke død, hun sover!

Stille, stille! ingen Klage
 Ved den frommes Hvilested!
 Talte ere hendes Dage,
 Kun hvor Nætter regnes med;
 Hist, hvor Aar kan aldrig tælles.
 Hun har Liv med Gud til fælles.

Stille, stille! snart oplukkes
Øjet dobbelt klart og mildt:
Hvor ej grædes, hvor ej sukkes,
Hvor ej Kjærlighed er spildt,
Hvor i Venskabs gyldne Sale
Sød og sand er alles Tale.

Stille, stille! se, hun smiler!
„Hun har stridt den gode Strid“,
Kun det tunge sig udhviler
Til en bedre Sommertid,
Frihed har det lette vundet:
Fugle-Vej til Himlen fundet.

Stille, stille! naar vi lytte
Der opad, hvor Solen gaar,
Det gjenlyder i vor Hytte,
Som naar yndigst Lærken slaar:
Gjenlyd af hvad hisset toner,
Hvor kun Kjærligheden troner.

Stille, stille! naar vi stræbe
For det bedste, uden Svig,
Smilet dør ej paa vor Læbe,
Men vor Søvn bli'r hendes lig;
Vaagnende vi trindt os finde
Venner, som hun var Veninde.

Stille, stille! gamle, unge
Godt-i Stilhed gjorde hun,
Elsked ej med Mund og Tunge,
Men i Løn af Hjærtens Grund;
Først hos ham, som lader regne,
Røbes det i Lysets Egne.

4. Nordens Aand.

(1834.)

[Trykt i Nordisk Kirketidende 1834, Nr. 32. Forf.'s Haandskrift er bevaret og her benyttet.]

Gik jeg drømmende i Lunden
Og paa *Lavinds*¹⁾ Blomster-Kyst,
Sværmende i Aftenstunden,
Med en Verden i mit Bryst,
Maled, som det Ungdom huer,
Alting sært og alt med Luer; —

Gik jeg kæmpende paa Sletten,
Stod jeg kjæk paa Møens Klint,
Sagde Trods til „Opsals-Jætten“,
Bad ham flyve kun i Flint,
Skabte mig, som Skjalde pleje,
Selv en Fylking at nedmeje; —

Stod jeg spejdende paa Voven,
Hvor kun Himmel var og Hel,
Stirred efter Naaleskoven,
Naglet til det høje Fjæld,
Holdt, som Folk, der Søen pløje,
Haanden for det halve Øje; —

Stod jeg smilende paa Snækken,
Under Bretlands hvide Kyst,
Tællende paa Kulskibs-Rækken,
Forberedt paa Stavnedyst,
Tænkte, som en Sagadyrker,
Mer paa Angler end paa Tyrker; —

¹⁾ Langeland.

Gik jeg studsende i „Tragten“,¹⁾
 Under Themsens Bølge-Tag,
 Og beundred' Tankemagten
 Mer end alle Murstens-Lag,
 Skosed, hvad jeg ej kan lade,
 Britten for det lave Stade; —

Stod forvoven jeg paa Randen
 Af den stejle *Clifton*-Aas,²⁾
 Hvor fra *Stratford* ud til Stranden
 Floden gaar sin gamle Kaas,
 Glemte, som en Britter næsten,
 Over Shakspear selve Præsten; —

Immer svæved over³⁾ Isse
 Noget frit for Støvets Baand,
 Noget, som jeg véd til visse
 Selv sig kalder Nordens Aand,
 Nær ved Isserne i Tule,
 Ved de graa, som ved de gule.

Haaret graaner, Tiden skrider,
 Man maa vide, hvad man gjør,
Hvi man sværmer, hvi man strider,
 Man maa vide, hvad man *tør*:
 Tør for Døden og for Livet,
 Tør for ham, som alt har givet.

Hvad er „Nordens Aand“ i Grunden?
 Hvad var det, mig vældig greb,
 Lagde Kæmpe-Sprog i Munden,
 Over Stok og Sten mig drev,
 Ja, som end i denne Time
 Byder: rist, som Skjalde rime!

¹⁾ The Tunnel. ²⁾ Clifton er en Forstad til Bristol. ³⁾ [Forf.'s Haandskrift: mig om.]

Er det kun min egen Aande,
 Skyggen af min Sjæl i Løn,
 Saa jeg gik mig selv til Haande,
 Som en tro og lydige Søn,
 Gik i Ilden og i Vandet
 For mig selv som noget andet?

Nej, saa vist som ej *min* Aande
 Skabte alt i Hedenold
 Ving-Tors Kraft og Friggas Vaande,
 Odins Hest og Amlets Skjold,
 Ælvesnækken, rar at finde,
 Som har Bør med alle Vinde!

Nordens Aand *er* Nordens Vætte,
 Fordum, nu og ållen Stund,
 Mens i Norden vi fortsætte
 Fædres Værk med Haand og Mund,
 Lytte helst til Kvad af *Brage*,
 Gløde for de gamle Dage.

Men er han ej af „den onde“,
 Vætten, som i Hedenold,
 Odin kaldt i Offerlunde,
 Hjalp som Tor, mod Turs og Troid,
 Kaared kun paa Kæmpe-Valen
 Gjæsterne til Riddersalen?

Var hans Septer ikke Spydet?
 Var hans Yndlingsdrik ej Blod?
 Hvor med var den Skjoldborg prydet,
 Som hos ham i Gladhjem stod?
 Var af Sten kun *Hrungners* Hjærte?
 Var ej Sværdet Valhals Kjærte!

Rejste for en Afguds-Vrimmel,
 Som holdt Guddom for et Rov,
 Han ej under aaben Himmel
 Altrene i Mark og Skov,
 Hvor sig blanded Blod af Heste
 Tit med Blodet af vor Næste?

Hvi har ej, i Sæk og Aske,
 Jeg begrædt, med Sorg i Hu,
 At af ham sig overraske
 Lod en Sjæl som Skjald endnu?
 Hvor tør jeg paa gamle Dage
 Harpen slaa for Tor og Brage?

Vil jeg Røsten overdøve,
 Som jeg kalder selv *Guds Ord*:
 „Ogsaa Aander skal I prøve“,
 Daaren kun dem alle tror;
 Eller tør jeg Nordens Vætte
 Blandt de gode Engle sætte?

Ja, det sidste som det bedste,
 Det tør jeg med Rim i Haar,
 Mest fordi jeg Tro tør fæste
 Til det Ord, som ej forgaar;
 Thi for *det*, som kronet Løve,
 Nordens Aand bestod sin Prøve.

Ham, der kom i Tidens Fylde,
 Kvindefødt, dog Søn af Gud,
 Ham maa alle Aander hylde,
 Som skal Prøven holde ud,
 Men hvo ham med Lyst bekjender,
 Tælles skal blandt Herrens Frænder.

Kappes nu hver Aand paa Jorden,
Som har Røst og Billedsprog,
Med den gamle over Norden,
Om, i Tale og i Bog,
Ham, der kom i Tidens Fylde,
Ret med Liv og Lyst at hylde!

Og kan ingen Aand man nævne,
Uden *hans* fra først til sidst,
Som har mere Lyst og Evne,
Til i Sang at love Krist,
Da skal Nordens Aand i Vælde
For en Over-Engel gjælde.

Hvo sig drister til at laste
Nordens Aand fra Hedenold,
Ej med Dommen sig forhaste,
Hvad han førte i sit Skjold,
Retten ham kun det tilregner,
Som med *Liv* han sig tilegner.

Spørger derfor ej *de døde*,
Om hvad Aanden kalder sit,
Som om det var *Aandens* Brøde,
At hans Ord misbruges tit!
Spørger dem, som I kan høre,
Aanden gav sit Sprog at føre!

Spørger os, hvem han har drevet
Til de gamle Kalveskind,
Lærte i hvad Pen har skrevet
Mer at se end Pegepind,
Lærte Sangen at gjenføde,
Som var jordet hos de døde!

Spørger os, hvad han sig kaarer
 Forlods af den gamle Skrift,
 Og i hvad for Kæmpe-Aarer
 Han slog Ild til sin Bedrift,
 Hvad ham huger, hvad han vrager,
 Som i Storværk, saa i Sager!

Ser jer om i Kristenheden!
 Var maaske det Kristi *Aand*,
 Som i Munkebur forleden
 Snoed Paternosterbaand,
 Ham, som under Kirkebue
 Kroned Paven og „vor Frue“?

Var det *ham*, der Messesærke
 Syede af Jordelin?
 Ham, der under Korsets Mærke
 Ruted med den røde Vin?
 Ham, der byggede af Flammer
Huss det prude Sovekammer?

Men var det *ej ham*, der bygte
 Afgudsaltre i hver Krog,
 Ham, der Almanakker trykte
 Under Kors i Messebog; —
 Hvi skal Nordens Aand da bøde
 For de gamle Kroppes Brøde?

Som med Paven gik i Rette
 Fædrene for *Kristi Aand*,
 Saa gjør vi for Nordens Vætte
 Med den plumpe Skriverhaand,
 Som, kun sansende det stærke,
 Hvirvelvind gav Aandens Mærke.

Som med Skriften af de gamle,
Kristen-Livets Kilde næst,
Luther mægted at ophamle
Mod den store Afgudspræst,
Saa med Arildskvad i Haanden
Svare vi for *Kæmpeaanden*.

Var det sandt, det løse Rygte,
At man slagted Folk som Fæ,
Hvor for dem, som Midgaard bygte,
Man i Norden bøjed Knæ:
Dog, saa lidt som Costniz-Baalet,
Aanden huged Morderstaalet.

Ærlig Kamp var Aandens Glæde,
Spyd mod Spyd og Haand mod Haand,
Alt som vi i Kredsen træde,
Pen mod Pen og Aand mod Aand;
Haanden kun sit Vaaben skifter,
Aandens Løsen er *Bedrifter*.

Ja, det gamle Nordens Vætte
Han er just *Bedriftens Aand*,
Svinger Mjølner mod hver Jætte,
Lægger Fenris-Ulv i Baand,
Er Mikael, som med Dragen
Fører Krig til Dommedagen.

Derfor, medens Tider rinde,
Storværk alt i Mark og Bog
Kæmpemæssigt Navn skal finde
Nemt i Nordens Billedsprog,
Brændemærket ej ved Siden
Savnes skal til Niddings-Iden.

Derfor, hvor jeg end omvanded,
 Hvor end Sjælen *Hvile* fandt,
 Hvor imod end Hjærtet banked,
 Og hvad end i Hu mig randt:
 Klarest dog i Mimers Kilde
 Saa' jeg Livet sig afbilde.

Striden mellem As og Jætte,
 Tiden ud, paa Liv og Død,
 Lærte mig, hvad Kæmpetrætte
 Mer end Slagsmaal blot betød;
 I alt Døn kun Efter-Braget
 Hørte jeg af Tordenslaget.

Naar jeg saa', hvor Flod og Ebbe
 Underlig omskiftes saa,
 At, hvor Liv der spores næppe,
 Tit dog Storværk mon opstaa,
 Da mig tykkes alt at sande:
 Høje Norner Asken vande.

Hvor man kappes om at hædre
 Storværk ret af Hjærtens Grund,
 Saa de gjæve Oldefædre
 Gaa i Sang fra Mund til Mund,
Der, for mig, i Valhals Gammen
 Sidde alle Kæmper sammen.

Naar jeg føler: os i Hjærte
 Bor en Længsel dyb og sær,
 Hælvten Fryd og Hælvten Smerte,
 Aanden hel og holden kjær,
Da mig tykkes, alle Steder
 Gylden-Taarer Freja græder.

Al den Kløgt, der sig som Snogen
Snor imellem Krop og Aand,
Finder jeg, i Eddabogen.
Loke har fra første Haand,
Saa mod *ham* de verdenskloge
Se mig ud som Skolepoge.

Overalt, hvor Øjet savner
Livet i sin fulde Glans,
Saa det fryder, som det¹⁾ gavner,
Ter sig frit i Straaledans,
Mindes jeg, hvor tungt for Balder
Friggas Modertaare falder.

Naar jeg ser, hvor Haabet smiler
Saligt under sølvgraa Haar,
Og hvor dristig det sig hviler
Paa en Drøm fra Barndoms-Aar,
Synes mig igjen opdaget
Glitner kun med Sølv-Taget.

Naar jeg ser, hvad Mindet mægter,
Som ej blot i Kongeborg,
Men hos hele Folkeslægter,
Avler Daad og jorder Sorg,
Da jeg ser, af Æbler røde
Gamle Guders Kinder gløde.

Naar i Levned-Aftenstunden
Jeg det mærker paa hver Skjald,
At han Ordet har paa Munden,
Som forkynder Guders Fald,
Da sig Gjallarhornet klæber
For mit Blik til Hejmdals Læber.

¹⁾ [Forf.'s Hdskr. „saa det“. N. Kirketid.: „som der“.]

Naar det ringer for mit Øre
Om det store Gærdebrud,
Da sig Himlens Kræfter røre,
Daane som et Stjærneskud:
Asa-Tor jeg ser i Vangen,
Vaklende fra Midgaards-Slangen.

Naar det toner fra det høje:
Liv skal sejre over Død!
Da sig hæver for mit Øje
Jorden grøn af Havets Skjød,
Balder fra de mørke Dale
Op til Gimles Gylden-Sale.

Ja, det gamle Nordens Vætte
Han er just Bedriftens Aand,
Svinger Mjølner mod hver Jætte,
Lægger Fenris-Ulv i Baand,
Er Mikael, som med Dragen
Fører Krig til Domme-Dagen.

Paa hans Ø hver Aand det mærker,
Har end halv sig selv han glemt,
Thi for Daad og Kæmpeværker
Falkesyn han har bestemt,
Fandt dertil uhyre Kræfter,
Drift og Mod og Greb derefter.

Sankt Georg, som fælder Dragen,
Kalder Anguls Ø sin Aand,
Brat det komme vil for Dagen,
Navnet er paa anden Haand;
Kaldes Vinger Fjederhamme,
Virksomheden er dog den samme.

Her, hvor Aanden er vor Næste,
 Savne end vi stor Bedrift,
 Mærke knap, at deres bedste
 Aander gjør med Ord og Skrift,
 Saa i Kammer, som i Kirke,
 Hvad de spaa, de ogsaa virke.

Spørger man: hvad er i Gjære,
 Og hvad spaar vel Nordens Aand?
 Nordens Held og Herrens Ære,
 Stor Bedrift med Mund og Haand,
 Nyt, som til det gamle svarer,
 Saa sig Aanden selv forklarer.

Mod og Magne hisset ovre,
 Frillebørn af Asa-Tor,
 Skal til Øresund og Dovre
 Gaa paa Damperen om Bord,
 Deres Fader at opsøge
 Og hans Kraft med Kunst forøge.

Baandet sejt af Fiskeaande,
 Fuglemælk og Kvindeskjæg,
 Tømme skal, til Lokes Vaande,
 Fenris-Ulv ved Klippevæg,
 Og énarmet Tyr hin bolde
 Dog med Æren Kraft beholde.

Odin med det ene Øje,
 Som ser mer end andres to,
 Skal i Nordens Kæmpehøje
 Finde mer end mange tro,
 Vise, ham gik ej af Minde
 Dravgerne til Gavns at binde.

Valhal skal paa ny opbygges
Med sit blanke Skjoldetag,
Hvert et Tog mod Jætter lykkes,
Troid faa Skam af Tordenslag,
Aser under Ask hin gamle
Glade sig til Raad forsamle.

Nordens Guder skal ej kæmpe
Mer med gamle Grækenlands,
Søndenvejr skal Kulden dæmpe,
Slebne Ædelsten faa Glans,
Født af Vaner og af Aser
Englevís er Nordens *Kvaser*.

Dør han end i Ungdoms Dage,
Som *for* kloge Børn det maa,
Dog, til Held for fler end Brage,
Mandebod skal Aser naa,
Finde Smag i Mjød af Dværge,
Hentet dybt i Tonebjærge.

Smukt der ad skal Møen smile:
Hejmdal hører Græsset gro,
Ser det grandt paa hundred Mile,
Hvad sig nærmer Bifrost-Bro,
Nordlys vorder Billed-Navnet,
Som Oplysningen har savnet.

Evigt er kun ét paa Jorden,
Det er Aande-Herrens Ord,
Derfor Endeligt i Norden
Ogsaa haver Asa-Tor;
Men ej før han, mæt af Dage,
Fældet har den store Drage.

Dagen aldrig er saa lang,
Selv ej under Nørre-Lide,
At det mørknes jo engang,
Saa med Natten den maa stride,
Gjennem Skyggedalen vinde,
For med Sejer at oprinde.

Det er „Skumringen“ i Norden,
Det er *Ragnarokes* Strid,
Det er, trods al Lyn og Torden,
Troldepakkets Heltetid,
Kort, som alt det ondes Gammen,
Lutrende som Skjærsilds-Flammen.

Dagen gryr, og Hanen galer,
Derfor, Brødre, op til Daad!
Trindt os vaagne Vintersvaler
Efter høje Norners Raad,
Ja, som dvaledøde Fugle,
Myterne staa op i Tule!

Lavt de flyve her paa Sletten,
Fanger dem, I Drengesmaa!
Selv i Bur om Kæmpevætten
De som Nattergale slaa,
Naar kun Toner, hende kjære,
Eders Søster dem vil lære.

Højt paa Klippegrund de stævne
Lukt i Sky med Falk og Ørn,
Ikke dør, som paa det jævne
Fange dem de viltre Børn,
Kun, før de af Krudt faa Lugten,
Gutten skyder dem i Flugten.

Skudte Fugle kan ej sjunge,
 Stoppes ud de skal med Kunst,
 Kæmpevinger for de unge
 Da ej sprede de omsonst,
 Over Fjæld og Fyr og Graner
 Tanken følger deres Baner.

Sørge for, hvad aldrig glipper,
 Hver som han har Trang og Tro!
 Men, paa Slette og paa Klipper,
 Vidt og bredt om *Runemo*,
 Kappes alle om at flette
 Hæderskrans til Nordens Vætte!

Pak dig, Hrimturs fra det fjærne!
 Bar end Tor du over Aa,
 Nu ej længer for en Stjerne
 Tage vi din frosne Taa,
 Og din Hustrus ramme Galder
 Regne vi nu kun for Skvalder.

5. Ved Biskop P. E. Müllers Baare.

(1834.)

[I Forf.'s Haandskrift findes efter Overskriften følgende Motto: „Lader os love de herlige Mænd og Fædrene af vores Slægt. (Syrak. 44)“. Saaledes trykt i „Ude og Hjemme“ 1880, Nr. 154. — P. E. Müller døde 4de Septbr. 1834. — Det kan bemærkes, at der forefindes i Haandskrift et Udkast til en Tale ved hans Grav, som G. har villet holde, om Lejlighed gaves. — Paa et af de haandskrevne Blade med Udkast til det her følgende Digt, der har Tilknytning til en Fabel af P. E. Müller, findes øverst paa en Side disse Linjer, som kjendelig angaa ham:

Opsving dig, du gamle i Nord!
Af Fjedrene Støvet du ryste!
Udfar i det vingede Ord,
Lad Sangen de sørgende trøste!
Omfavn ham, som den, du vil hædre!
Indslyng ham blandt hellige Fædre!]

Pilegrim med Bispestaven!
Ak, hvor tidlig du blev træt,
Modnedes langt før til Graven,
End du var af Dage mæt!
Ak! om Livet med de døde
Droges du fra Aar til Aar:
Dødens Magt og Livets Møde
Ædlingen gav Banesaar.

Skjalden følger dig til Jorde
Dødbleg paa sin Fødselsdag,
Kommer ej engang til Orde,
Har kun Suk for Harpeslag.
Ak! thi her i denne Kiste
Jordes af det ældre Kuld
Allerede nu den sidste,
Som var Fædreskjalden huld,
Lytted gjerne til hans Kvæde,
Om end alt ham huged ej,
Mødte med uskrømtet Glæde
Tit ham paa den gamle Vej.

Ja, den gamle Kæmpebane,
Adelvejen i vort Nord,
Under Fædrelandets Fane
Fulgte ærlig vi paa Jord.
Derfor, trods hver Kløft og Revne,
Og trods hver forfløjen Pil,

Mødtes immer paa det jævne
Vi igjen med venligt Smil.

Ak! med Saxes Bog i Haanden,
Halv fuldendt til Danmarks Pris,
Han, som Axel, opgav Aanden;
Stort var Fædrenes Forlis:
De har tabt et kjærligt Minde,
De har tabt den sidste Tolk,
Ved hvis Hjælp de kunde vinde
Ørenlyd hos lærde Folk.

Ja, I gamle Kæmpehøje,
Rige paa umøntet Guld!
Brustet er hans milde Øje,
Som udspejdede jert Muld,
Lagde atter klart for Dagen,
Hvad kun Natten gjorde mørk,
Viste, at kun Nidhøg-Dragen
Gjorde Norden til en Ørk,
Ja, beviste kjækt, men rolig:
Nordens Guld staar ærlig Vægt,
Her var og en Gudebolig,
Her var og en Helteslægt.

Men ak! ved den ædles Baare,
Skjønt til Sorg for mange skabt,
Rinder vel kun denne Taare
For, hvad *Fædrene* har tabt.
Snart forglemte er i Vangen
Alle bolde Fædre nu;
Saa i Dag mig Klagesangen
Rinder varslende i Hu.

6. Nordens Guld.

(1834.)

[Med denne Overskrift, ogsaa med Tilføjelsen af Aarstallet 1834, er Digtet trykt i Forf.'s Ugeblad *Danskeren*, 2den Aargang (1849), Nr. 23, hvor det ligesom her følges af en 1849 tilføjet „Efterskrift“. — Digtets 69 første Linjer er en lidt ændret Gjentakelse af G.'s Bjovulfs-Drape, Slutning af 16de og Begyndelse af 17de Sang. — I Forf.'s Haandskrift fra 1834 forefindes to meget afvigende Stykker af Fortsættelsen.

„Dragen, som i Gruben laa
 Under Klipper bratte,
 Vogted der i Løn og Vraa
 Gamle Hedning-Skatte.
 Man om Ejerne har vidst
 Ikkun det at melde:
 Han, som ene blev til sidst,
 Rokkende af Ælde,
 Mærkende, at Guldet kun
 Han endnu en liden Stund
 Kunde selv beholde,
 Bar med Flid et Vognmandslæs
 Ind i Hvælvingen paa Næs,
 Nær ved Bølger kolde.
 Vaklende paa Stien trang,
 Vanskelig at finde,
 Gjem nu, Grube! Gubben sang,
 Vel, hvad du har inde,
 Skjönt det for de boldes Ven
 Er en pinlig Tanke,
 At til dig de brave Mænd
 Midler skulde sanke!
 I min Hal og i min Gaard
 Der blev tomt og øde,
 Kæmperne fik Banesaar,
 De er alle døde!

Dem ej mer ved bredden Bord
 Vinen vederkvæger,
 Stille hviler under Jord
 Nu det gyldne Bæger.
Der og ligger nu forladt
 Hjælmen, aldrig kløvet,
 Karlen for saa prud en Hat
 Sover, den berøvet.
 Brynjesærken med godt Hold
 Blev paa Val bedaget,
 Trodsed Klingens Overvold
 Tit i Vaabenbraget;
 Herreløs, af Rust opædt,
 Nu den skal dog smulre,
 Aldrig færdes vidt og bredt
 Mer paa Kæmpeskuldre.
Der ej Skin af klaren Dag
 Skimtes under Bue,
Der ej høres Harpeslag
 I den mørke Stue;
 Kæmpe-Høgen aldrig *der*
 Sig i Kreds mon svinge,
 Droslen vims ej Graven nær
 Vifter let med Vinge.
 Ak, hvor Nornen mig var haard!
 Helsot fik og Banesaar
 Mine Kæmper alle! —
 Saa, som enlig Fugl paa Tag,
 Sang han baade Nat og Dag,
 Tolkende sin Smerte,
 Indtil Dødens Jættehaand
 Sønderrev det seje Baand,
 Knuste Gubbens Hjærte.
 Funklende som Ild og Glød
 Afgrunds-Dragen mørkerød,

Snyltegjæst i Bjærge,
 Fløj som før ved Midjenat,
 Fandt i Grav den døde Skat
 Uden Vagt og Værge,
 Og Uvættens rænkefuld,
 Gammel nok af Dage,
 Til det røde Hedning-Guld
 Klynged sig da fage.“

Saa med Gny fra Vesterhavet
 Bølgen slaar mod Danmarks Kyst;
Saa, for Skatten dybt begravet,
 Brused det i Skjaldens Bryst¹⁾;
Saa, med Oldtids Guld for Øje,
 Nordens Aand i fremmed Land
 Spaaed mellem Kæmpehøje,
 Selv sin Død paa Gravens Rand,
 Bar, som Gubben i hans Kvæde,
 Sine faldne Kæmpers Skat
 Bort fra Sol og Herresæde
 Ned til Mulm og sorten Nat.

Gyldne Sagn fra gamle Dage,
 Tidender om Nordens Aand,
 Daad af *Tor* og Kvad af *Brage*,
 Mesterværk af Mund og Haand.
Skjalde-Ordet, som paa Vinger
 Vandred før fra Mund til Mund,
 Da begrov med kunstig Finger
 Aanden i sin Afskedsstund;
 Skrevet ind i Glemmebogen,
 Uden Læbe, uden Røst,
 Skimled det i Skammekrogen,
 Kun med Dragen til sin Trøst.

¹⁾ Se *Anglernes Bjovulfs-Drape*. Syttende Sang.

Ak! skal nu i Danevangen,
Aand, du friste samme Kaar,
Vorde stum med Klagesangen,
Give selv dig Banesaar?
Skal nu her ved *Øresundet*,
Her i Kæmpe-Vuggens Hjem,
Dragen ogsaa have vundet,
Som ved *Humber* og ved *Kæm*?
Skal ej mer, som Fugl med Vinge,
Skjalden nu i Skoven slaa?
Skal ej mer nu Harpen klinge?
Skal ej længer Ordet gaa?
Skal af hele Kæmpelivet
Efterlades kun *Papir*?
Skal en Stav, som Blad gjør stribet,
Kaldes Aandens Kongespir?
Saa det for mit Øre ringer
Ved Ligklokkens hæse Lyd,
Klemtningen ved *Helas* Finger,
Kimningen til *Tursers* Fryd:
Ogsaa denne Kæmpe daaned,
Som for Aser løfted Skjold,
Ogsaa disse Læber blaaned,
Som berømte Hedenold!¹⁾
Ak, hvem er vel mer tilbage,
Hvem den *sidste* af de faa,
Der end mindes Kraftens Dage,
Gløder for, hvad Guder saa'?
Ak, skal jeg, for lidt kun regnet
Selv blandt dem med Skjaldeblik,
Paa det sorte Bræt kun tegnet
I de lærdes Republik,

¹⁾ Biskop *P. E. Müller*.

Der berøvet Mund og Mæle,
Der fordømt til Bast og Baand,
 Jeg, imellem Romer-Sjæle,
 Ene staa for Nordens Aand!
 Ak, skal jeg, som snart maa daane,
 Synke *der* som sidste Mand,
 Hvor ej mer Kjærminder blaane
 Til en Krans paa Gravens Rånd,
 Hvor ej mer en kjærlig Stemme
 Løfter sig til Fædres Lov,
 Hvor alt gammelt gaar ad Glemme,
 Hvor al Daad er Dødens Rov!

Ja, I hedengangne Fædre,
 Forhen Danmarks Liv og Lyst!
 Ej ved Bælt det tegner bedre,
 Ej paa Vesterhavets Kyst;
 Gubben, som, med Klagesange,
 Over daanet Kæmpe-Kuld
 Kasted Grav i øde Vange,
 Jorded Oldtids røde Guld,
Nordens Aand, som sig udvalgte
Norne-Gjæst til Kjendingsnavn,
 Ej paa Skrømt blandt Nordmænd kaldte
Daners Mark sin Fødestavn:
 Her hans Moder, gamle *Frigge*,
 Græd i Fensal Dag og Nat,
 Vidste vel til Punkt og Prikke
 Ej Besked med al hans Skat,
 Ejed dog, hvad dejlig klinger:
 Ægte Guld med lønlig Glans,
 Gylden-Ring til hver en Finger,
 Blomster til en Brudekrans;
 Nænte sit ej at nedgrave,
 Lod, til alle Slægters Tarv,

Hvad hun fik til Fæstengave
Gaa blandt Dannemænd i Arv.
Dog er nu det rart at finde
Glimmerfrit, hvad Guld er værd,
Sjældent som en Dannekvinde,
Der har Kæmpevisen kjær, —
Kæmpevisen, ja *der* nævned
Jeg den Snække underfuld,
Som paa Tidens Bølger stævned
Til os ned med *Friggas* Guld;
Ak, men nu er Snækken strandet,
Sønderknust mod *Klinger-Fjæld*,
Findes end der lidt paa Landet,
Det er dog et sjældent Held!
Alt som gamle Hovedsmykker,
Gamle Toner, gamle Ord,
Efter Modens Fjante-Nykker,
Vrager Kvinden nu i Nord.
Ham, som nu til Jords vi stede,
Os, som snart er alle Muld,
Lærte end for Guld at græde
Kæmpevisens røde Guld,
Det og lærte os at kjende
Skattene i Jordens Skjød,
Hvor de viltre Blaalys brænde
Over Dragen mørkerød,
Drev os til en Dyst at vove
For det prude Arvegods,
Lærte os den Aand at love,
Som af Daad kun tager Ros. —
Ak, men hvor er nu de unge,
Som staa op, naar vi gaa ned?
Har de smaa nu lært at sjunge,
Hvad ej mer de store véd?
Er det Ord, som Aanden følger,

Faret ud paa Tidens Hav,
Og har det i Kæmpebølger
Aabnet Dværgemaalets Grav?
Mens vi Højene udgraved,
Løftede mod Dragen Skjold,
Mens paa Runerne vi staved
Under Kvad om Hedenold:
Lyttes til os Ungersvende?
Nynned med os Piger smaa?
Fik de sorte Kunster Ende
Eller fjæled sig i Vraa?
Ak, en Drøm, hvori hensovet
Er alt mangan Oldtids-Ven,
Hvorpaa jeg mit Liv har vovet,
Gav derfor det villig hen,
Men, som efter alle Mærker
Skuffede vort lettro Sind,
Loved Aand med Kæmpeværker,
Bragte Is med Nordenvind,
Loved Guld og grønne Skove:
Dane-Hjærtets Liv og Lyst,
Bragte Bly og bunden Vove,
Hjærte-Sten i Dane-Bryst!
Gamle *Frigga*, Fjorgyns Daatter,
Dannekvinders Moder sød,
Dronning mellem *Asgaards* Drotter,
Daanet kun ved deres Død!
Er nu ogsaa du hensovet,
For ej mer at vaagne her,
Hvor dig Fuglen havde lovet
Sang til sidste Aftenskjær,
Aftensang til Himmel-Stige,
Naar sig efter Surtur-Brand
Aabnede Alfaders Rige,
Kjærlighedens Blomster-Land;

Naar dig *Balder* til det høje
Kaldte med dit rette Navn,
Høder med forklaret Øje
Iled til din Moderfavn!
Nej, endnu du ej udaandet
Har det sidste dybe Suk,
Lydelig du dig har vaandet,
Højt var Moderhjærtets Kluk,
Dybt det rørte os, som kjende
End vor søde Moders Røst,
Harpen flux os faldt i Hænde,
Stemt til Vemod, Haab og Trøst,
Toned i den Aand, der svæver
End saa længe Issen nær,
Som endnu et Hjærte bæver
For din Død, vor Moder kjær!
Ak, men vore Hænder synke,
Skarerne, som Klangen drog,
Ikke dig, men os kun ynke,
Som for intet Harpen slog.
Dem er du en livløs Tone,
Dem er Himlen Hjærnespind,
Damp er dem din Dronning-Trone,
Et for dem er Aand og Vind;
Og, hvis ikke mer en Taare
Folke-Øjet har for dig,
Aldrig mer, omskabt til Baare,
Vorder Bøg paa Fugle rig;
Aldrig mer, naar du hensover,
Taare-Dronning! ubegrædt,
Farer over danske Vover
Harpeslag paa Snække let;
Men har Gjøgleriet vundet,
Grædes kun for dig paa Skrømt,
Da er nu dit Glas udrundet,

Og dit Taarevæld udtømt.
 Stillet ud det blev til Skue:
 Baade Guldet, du os gav,
 Og hvad under Sten og Tue
 Fundet blev i Kæmpegrav;
 Blanket op af rige Frænder.
 Dannet om med Kunstner-Hu,
 Sat i Lys med snilde Hænder,
 Staar udstillet det endnu;
 Men kun Glimmer og ej Guldet
 Vejes op med Øjens-Lyst,
 Og hvad nytter Børnekuldet
Skyggen af et Moderbryst!
 Derfor under Sky det dønner:
 Skin og Skygger fare hen,
 Engens Døtre, Skovens Sønner!
 Vil I leve op igjen,
 Som en Fugl af Vinterdvale
 Og en Blomst i Jordens Skjød,
 Gjæster da i *Vingolfs* Sale
Frigga, eders Moder sød!
 Kysser Taaren af det Øje,
 Som vil briste ellers brat!
 Skynder eder, før i Høje
 Synker ned den hele Skat,
 Som i Strømmene de stride
 Sank det gamle *Volsung-Guld*, —
 Dages, medens Sekler skride,
 Aldrig mere over Muld!
 Det er Døn fra Hængekarmen,
 Som den ruller over Sky,
 Dæmpet dog af Verdenslarmen,
 Selv da den var ung og ny,
 Nu til Latter kun i Norden
 Som sin egen Efterklang,

Aldrig vækker slig en Torden
Sovehjørterne i Vang.
Derfor, Dronning over Engen!
Døden vis, beskik dit Hus!
Ej dit Suk paa Sottesengen
Rækker dem i Sus og Dus.
Lær mig, mens du end har Mæle,
Grav at kaste til den Skat,
Som ej inden fire Fjæle
Rummes kan den lange Nat!
Lær mig *Dovre* at udhule
Til en hvælvet Dødninghal,
Som kan Danefæet skjule,
Herreløst ved Kæmpesald!
Lær mig tusend Klagesange
Tonede kun for mig selv,
Medens jeg fra Danevange
Bærer langs med *Glommens* Elv
Oldtids Guld til Klippemure,
Nordens Glans til Nattens Skjød,
Lader Dragen der det kure,
Hovedrig ved Aandens Død! —
Nej dog nej, ved alle Fædre,
Som med Æren løfted Skjold!
Skal ej Guldet fare bedre
End i Nidhøg-Dragens Vold,
Da lad selv den det opsanke,
Om den kan, fuld vidt adspredt!
Ej skal ved min Haand det blanke
Vorde stadselig udbredt.
Skam faa den, der Jættestue
Bygger til en Skat, som død
Aldrig mer omstraalet lue
Skal som Morgenskyen rød!
Dør du, Moder! som har avlet

Os og Nordens Kæmpeaand,
 Da er Skjoldet noksom tavlet,
 Tunget ud med Dværgehaand,
 Til at vidne, til at vise
 Efterslægtens Spejderblik,
 At ved dem, som Døden prise,
 Nordens Kæmpeliv forgik.
 Men til det er gjort forgjæves,
 Som endnu er ikke sket:
 Til i Sandhed Røsten hæves,
 Hvoraf Skyggen kun er set,
 Røsten af det Blod, som rinder
 I vor Slægt fra Hedenold,
 Røsten af, hvad end forbinder
 Os med *Fredegod* og *Skjold*,
 Røsten af den Aand tillige,

Efterskrift.

(1849.)

Saa jeg greb i Harpens Strænge,
 Sværmende paa Gravens Rand;
 Da var *de* halvvoxne Dreng,
 Som nu væрге Daners Land.
 Da var „dejlignst Vang og Vænge“
 Gjenfærds Ø i Dødens Hav,
 Da stod Blomsterne i Enge
 Kun til Krans paa Fuglens Grav.
 Dog det vifted gennem Løvet,
 Som et Pust af Nordens Aand:
 Ravne, som du selv har prøvet,
 Skæres kan for Tungebaand,
 Det kan Stær og det kan Svalen
 Nu med Lempe og med List,
 Hvorfor ikke Nattergalen,
 Sødest Fugl, som synger sidst!

Og, at under Morgensange
Overvættes Dejlighed
Vaagne kan i Daneyange,
Jo hver Ravneunge véd!
Ja, et saadant Pust i Løvet
Køled da min Isse hed,
Mens jeg, dødelig bedrøvet,
Stirred stum i Muldet ned,
Vendte Pennen som en Spade,
Grubled over, om i Nord
Kastes mellem gule Blade
Skulde Grav til Aandens Ord.
Da paa Tungen brændte Ordet,
Lyned til min Sjæl i Løn:
Lad mig, før jeg bliver jordet,
Dog udfare først med Døn,
Og med Klang som alle Strænges,
Alle Folkestemmers Lyd!
Mon derefter ikke længes
Øret end i Nord og Syd?
Og se nu! alt brænder *Ordet*
Trindt om Land, som Bavn og Baal!
Skulde nu det blive jordet
Kun paa *Danmarks* Tungemaal,
Maalet, som til Hjærtets Gammen,
Bøgen lig, af Røde randt,
For at smelte yndig sammen
Med alt godt og smukt og sandt!
Eller skulde kun forgjæves
Nu, da løst er Tungens Baand,
Hjærtet brænde, Røsten hæves
Her i Nord for Folkets Aand!
Skulde nu, da Bølger taarne
Atter sig paa Tidens Hav,
De til Tronen odelsbaarne
Finde kun deri en Grav!

Skulde nu, da om *Val-Malmen*
 Slaget staar i Folkevang,
De just dø paa Bænkehalmen,
 Som er født til Arvegang:
 Nordens Helte og Skjoldmøer,
 Fra det tyske Markeskjel,
 Over alle danske Øer,
 Op til Norges Grænsefjæld!
 Det ej sker, før Skyen falder,
 Alle Skovens Fugle med,
 Ingen *Sejd* og ingen *Galder*
Nordens Aand kan gjøre ræd,
 Og naar Drøn af Luren dønner,
 Kalder op til Kæmpedyst,
 Ræddes kan¹⁾ ej *Odins* Sønner,
 Sejren følger dem med Lyst!
Oldtids Guld! som de skal arve,
 Mer end *Fofners* Skat²⁾ til Mands,
 Skin med Aftenrødens Farve
 Nu da i din fulde Glans!
 Frygt ej for de tyske Ravne,
 Der sig skød i Ørneham!
 Lad dem se, hvad de skal savne,
 Alt for godt til Brask og Bram!
 Lad dem se, at Nordens Helte
 Til hvert Hoved har Guldbaand,
 Til hver Lænd et Gyldenbælte,
 Til hver Haand en Konge-Vaand,
 Med en Guldring til hver Finger,
 Fire Guldsko til hver Hest,
 Med Guld-Harpen, altid klinger
 Under Slag af *Norne-Gjæst!*

1) [Danskeren: „kun“; Trykfejl.] 2) [Danskeren: „Skal“; Trykfejl.]

7. Tids-Aanden.

(1834.)

[Dette betydelige Digt er, hidtil utrykt, forefundet i Forf.'s Haandskrift med denne Titel og hans egenhændige Tilføjelse af Aarstallet.]

SKJALDEN.

Stjærneskud i Aftenstunden!
 Tidlig fulgte dig mit Blik,
 Dog ej, hvad du er i Grunden,
 Bedre jeg at vide fik,
 End, hvad Bønder sagde rolig:
 Nu en Sjæl forlod sin Bolig!

Er det saa, da maa jeg tænke:
 Nu udfør en mægtig Aand,
 Nu der brast en vældig Lænke,
 Nu der sank en Kæmpehaand:
 Tindred over Goethes Hjerne
 Kanske denne høje Stjerne!

Men, hvorledes! hvad gestalter
 Sig i Skumring for mit Syn:
 Bag det gamle Graastens-Alter
 Som en Kæmpekrop af Lyn,
 Som en Engel af de største,
 Som en Himmelhærens Fyrste!

AANDEN.

Støvgran med Sjæl!
 Bøj dig og knæl
 Her for min Altersten!

SKJALDEN.

Der er kun én,
 Nedsendt fra det høje,
 For hvem jeg maa bøje
 I Støvet mig ned,
 Véd du, hvad han hed?

AANDEN.

Vidskab paa Jord
 Om dem i det høje:
 Storladne Ord,
 Som Dværge fornøje,
 Sligt er for Aander kun Tant,
 Kraft-Ordet os kun er sandt.

SKJALDEN.

Derfor jeg spørger om Navnet,
 Som haver Almagten favnet,
 Thi kun i det alle Sjæle
 Bør det at knæle.

AANDEN.

Saa du vil prøve derpaa,
 Storagtige Mide!
 Alderens Drot at modstaa,
 Dens Aand at bestride?

SKJALDEN.

Er Aanden ej hans,
 Som troner i Glans
 Hos den gamle af Dage,
 Da tør paa hans Ord
 Hvert Støvgran, som tror,
 Ham og vise tilbage;

Thi aldrig en Tidsaand til Spot
Gjør Evigheds Drot!

AANDEN.

Djærv er din Tale,
Men daarlig din Agt!
Døgnfluer prale
Med Evigheds Magt!
Mit er nu Spiret
Tre Hundrede Aar,
Støvet har firet
For mindre i Gaar,
Tæl dine Dage,
Om ellers du kan,
Frem og tilbage,
Og staa som en Mand!

SKJALDEN.

Forskjellen paa vores Alder
Smaating jeg kalder,
Thi ikkun lidet forslaa
Aarstal i Aandernes Rige,
Hvor baade store og smaa,
Dale de saa eller stige,
Evighedslivet attraa.
Og som din Pralen af Ælde,
Saa er din Pukken paa Vælde,
Thi raader én over alt,
Da raader han og alene,
Saa; bli'r end Herre du kaldt,
Lyde du maa dog og tjene!

AANDEN.

Lang nok er Snakken,
Stort træder smaat dog paa Nakken,

Det mærker Ormen i Støvet;
Og, har du end det ej prøvet,
Snart dog; som Snække paa Hav,
Skrider jeg over din Grav!

SKJALDEN.

Kan jeg maaske ved at knæle
Undgaa at vorde saa lav?
Eller kan du jorde Sjæle,
Der sig til Himlen hengav?

AANDEN.

Altsaa, kun Trods vil du byde
Aanden, hvem nu
Troner og Magter skal lyde?
Kom det i Hu!

SKJALDEN.

Hvad sig for Tidsaand udgav,
Da jeg fik Sværdet ved Siden,
Mens jeg er graanet i Striden,
Trodse jeg vil til min Grav!
Men est du ny i din Vælde,
Skifter nu Fjedre vort Old,
Da vær saa gunstig at melde,
Hvad du mon føre i Skjold!

AANDEN.

Sværde og Skjolde
Varme og kolde,
Lænker og File,
Brynjer og Pile,
Snækker og Bavne,
Lærker og Ravne,

Ulve og Hunde,
 Penne og Munde,
 Torne og Hvede,
 Haver og Hede,
 Ligkister, Vugger,
 Dirke og Lukker,
 Kranse og Stene,
 Øxer og Oliegrene —
 Kom det i Hu!
 Véd du det nu?

SKJALDEN.

Løser din Gaade
 Dermed sig bedst,
 Dum over Maade,
 Véd jeg, du est,
 Spørger ej mere, hvad Oldet
 Fører i Skjoldet;
 Men skal vi tale om Fred og om Krig,
 Svar, som jeg spørger: hvad huger vel dig?

AANDEN.

Slaget mig huger, naar Freden er tabt,
 Vaaben, jeg mener, til Værge er skabt.

SKJALDEN.

Ment, som det lyder,
 Kun Røver og Ræv det fortryder,
 Thi venlig da fører dit Old
Frihed og *Fred* i sit Skjold,
 Oliehaven paa ny
 Blomstre da skal i dit Ly,
 Og for en dødelig Vunde
 Lægedom grønnes i Lunde!

Længer til Dødningeben
 Ej skal man Kransene hæfte,
 Og ej med Oliegren
 Mer skal man Spydene skæfte;
 Højt skal det tone i Sky:
Fredegod fødtes paa ny!
 Jætten, som hersked i Gaar,
 Rased tre Hundrede Aar,
 Priste kun Freden, naar Slaget var tabt,
 Mente, at Vaaben til Vold kun var skabt —
 Dybt i den Afgrund, han os oplod,
 Synker han nu i Gift og Blod!

AANDEN.

Smukt du fortolked mit Yndlingssprog:
 Smuk er min Byrde og let mit Aag.

SKJALDEN.

Dit Aag og din Byrde mig rage ej.
 De findes ej paa min Kirkevej,
 Jeg sagde kun, hvad, som Ordet lød,
 Det Løsen paa Sandheds Sprog betød,
 Og, talte du om dine Trælles Fred,
 Da vid, at den er, hvad jeg væmmes ved!

AANDEN.

Kan du saa vanskelig tales til Pas,
 Fred mellem os finder snæver Plads;
 Hver dog, som lærte at nøjes med sit,
 Lader i Fred jeg det bruge frit.

SKJALDEN.

Da kan med *Sandhed* du enes let,
 Den er tilfreds, naar den sker sin Ret;

Hader man Løgn end nok saa meget,
 Aldrig misunder man den sit eget,
 Og, tør man tro dig paa dit Ord,
 Lykke du bringer os Folk i Nord,
 Som kun forlange i Fred og Ro
 Trindt at fare og trygt at bo.

AANDEN.

Nøjes I hver med sit i Nord,
 Frit I kan bygge paa Fredens Ord.

SKJALDEN.

Glat, jeg mærker, er hvert dit Ord,
 Let det sig fra Begrebet snor,
 Dog jeg haaber, i Fred og Ro
 Ren vi kan malke den danske Ko.

AANDEN.

Den danske Ko er en egen en,
 Malkes vel sen, om ikke ren,
 Fred dog nyde, hvo Fred har kjær,
 Og som tør vove sit Skjold mod Sværd!

SKJALDEN.

Det tør den danske Skjoldmø vist,
 Naar hun ej dysses i Søvn med List,
 Og, kommer hver igjen til sit,
 Nordens Aand faar vel mer end lidt.

AANDEN.

Nordens Aand, hvad er det for en,
 Har han ej faaet sin Bavgasten?
 Lever endnu den Nornegjæst,
 Som spændte Gjord om Sigurds Hest?

Døde han ej, den Helt saa prud,
 Da hos Kong Olav hans Snut¹⁾ gik ud?
 Lever endnu den Kæmpe vreden,
 Ej engang selv jeg troer Freden,
 Han den forstyrred, saa vidt jeg saa',
 Hvor grøn var Kysten, og Himlen blaa.

SKJALDEN.

Ilde bagtaler du Nornegjæst,
 Huger kanske dig Freden bedst,
 Som den var fal paa Torvet der,
 Hvor den udsprang med Død af Sværd;
 Lyser paa Jord du Freden slig,
 Da forkynder du Norden Krig,
 Da udæsker du Asa-Tor,
 Som for sin Moders Liv maa stride,
 Kan for sin Død det aldrig lide,
 At Bedrifter uddø paa Jord,
 Ja, for Odin og for Hlodyne
 Tordne han maa i Sky og lyne,
 Thi, naar ej Heltehjærtet slaar,
 Mjølner danser paa Trolde Tinde,
 Stille da maa Forstanden staa,
 Hjærnen haver kun Luft at spinde.
 Derfor stødte fra Bavnebur
 Hejmdal hart i den gyldne Lur,
 Hult det runged i bælgmørk Nat,
 Alle Aser nu vaagne brat,
 Lukke med Valhals Kæmper bolde
 Vendegabet paa Asgaards Volde,
 Kæmpe for Liv og Lys og Fred, —
 Gyser din Fredsælhed derved?

1) [σ: Stump, her Lysestump.]

AANDEN.

Gysen for Støvgrans Morgendrømme
 Ilde sig vil for Aander sømme,
 Lad kun i dem sig Nornegjæst
 Sætte paa Odins høje Hest,
 Age i Sky paa Ving-Tors Kærre,
 Rulle med Lyn, som ondt gjør værre;
 Frit sig røre i egen Kreds
 Alt, hvad der er med den tilfreds!

SKJALDEN.

Godt, saa dages et Gyldenaar
 Baade i Sor og Maglegaard!

AANDEN.

Hvorfor glemmer du i din Il
 Atlas, Ganges og Frat og Nil?
 Alle, som har haft bange Kaar
 Gjærne jeg under et Gyldenaar,
 Naar kun med Kys paa Lykkens Haand
 Kjønt de vil takke Tidens Aand!

SKJALDEN.

Ja, for saa vidt som Lykkens Haand
 Ikkun er hans, der skjænker Livet,
 Og for saa vidt som Tidens Aand
 Er kun den Aand, som Tid har givet,
 Frem for alle „den lille Hjord“
 Godt vil skjønne paa Gyldenaar!

AANDEN.

Den „lille Hjord“ er mig ubekjendt
 Og, efter Navnet, kun *lidt* bevendt,
 Men, at sig fryde de smaa ved, smaat
 Er i sin Orden og dermed godt!

SKJALDEN.

Saa fremmed er du for Kristendom
 Som den, der nylig til Verden kom,
 Men Folkenavnet dog lød saa vidt,
 At sagtens alt du har hørt det tit.

AANDEN.

Mener du med den lille Hjord,
 Som takker bedst for Gyldenaar,
 Hvad at nævne hver Rolling véd:
 „Al den ganske Kristenhed“,
 Meget du regner da for lidt;
 Sagtens vel og, naar hver faar sit,
 Bliver det kun en liden Knold,
 Kirken har haft fra Hedenold;
 Men, hvad den tog med Sværd og Spyd,
 Mister den knap igjen med Fryd,
 Synger vel ej med trange Kaar
 Synderlig højt om Gyldenaar!

SKJALDEN.

Sig ikke det! af alt paa Jord
 Sang-Kilde bedst er Livets Ord,
 Lades af alt kun *det* med Fred,
 Staar sig vist Kirken bedst derved.

AANDEN.

Faa vel misunde den lille Hjord
 Saadant et tarveligt Gyldenaar
 Uden alt Guld og Tiende gild,
 Som man kan hælde sit Hoved til,
 Uden al Præste- og Pavemagt,
 Uden al Sold for Sions Vagt

Kun med Forlov til, i Dag som i Gaar,
Troen at tage, som skrevet staar!

SKJALDEN.

Ordet at føre
I Lys og Løn,
Tungen at røre
I Sang og Bøn,
Frit at bekjende
Sin Tro og sit Haab.
Frit at fuldende
Den store Daab —
Det, selv under fuld bange Kaar,
Kirken kalder sit Gyldenaar!

AANDEN.

Ligge der kan i dunkle Ord
Andet og mer, end mangan tror,
Farligst er Krig i Fredens Dragt,
Størst i Svaghed er Støvet's Magt,
Bjerge flyttes paa Jord ved Tro,
Hvad har Fred, naar ej *de* har Ro!

SKJALDEN.

Det vil nok sige med rene Ord:
Dumme er vi, om vi Freden tror,
Kirken, om end den vil nøjes med sit,
Ikke det undes at røre sig frit!
Er da ej immer i Aandens Rige
Retten og Magten hinanden lige?
Er det en Fejl ved det stærkeste Ord,
At om sin Mage det leder paa Jord?

AANDEN.

Mod er ej Lyde, og Kraft er ej Fejl,
 Kamp er for begge det klareste Spejl,
 Overmod er det af Haanden paa Jord
 Styrke at prøve med Aand og med Ord;
 Ordet med Aanden maa røre sig frit,
 Overmod synes det Haanden dog tit,
 Kamp, skjønt man véd, hvad der vinder til sidst,
 Ene opklarer den farlige Tvist;
 Derfor ej lover jeg Kamp-Ordet Fred,
 Skjønt det var bedst, man ej rørte derved,
 Men hvor i Honning det skjuler sin Brod,
 Dog noget lignende bliver dets Lod.

SKJALDEN.

Det var en Gang et ærligt Svar!
 Sandhed for Tungebaand dig skar,
 Derfor den sig maa røre frit,
 Indtil den synes at gaa for vidt;
 Da skal det prøves med Ild og Sværd,
 Om og dens Tunge er Talen værd,
 Da skal det prøves, om alt paa Jord,
 Dog er for svagt mod det stærke Ord,
 Da, naar Aser blev alle blege,
 Da, naar Valhal opgaar i Damp,
 Muspels Sønner i Luften lege,
 Taal-Mod ene gjør stærk i Kamp,
 Da, naar med Trolddom Tve-Æg døves,
 Da skal i Skærsild Troen prøves,
 Da skal den vinde sin Hæderskrans:
 Livets Krone med Soleglans!

AANDEN.

Kjønt de klinge, de Straaleord
 Selv paa Tunger af sorten Jord,

Ingen dog véd, hvordan de gløde,
 Før han dem bar i Luer røde;
 Har du ej Lyst til som Herold
 Det at forkynde for Turs og Trold,
 Det at besegle for alle de smaa,
 Der skal omsider som Stumperne staa?

SKJALDEN.

But du afrunder det spydige Ord,
 Svøber i Kjærlighed Tanken om Mord,
 Maler med gloende Farver den Id:
 Brodden at skjule i Honning med Flid,
 Dog paa et Haar du mig ramte i Bryst;
 Ej til den Ildprøve fattes mig Lyst,
 Men som du véd, efter Tykke
 Selv ej en Tidsaand saa gild
 Give sig kan, naar han vil,
 Taalmod og Lykke;
 Kan, som du skrifted med Kvide,
 Ej engang styre sin Lyst
 Til at vove en Dyst,
 Hvor han véd, han i Græsset maa bide.
 Store Ting derfor, om blot
 Jeg kan den Heltedaad øve,
 Som klæder Muldvarpen godt:
 Sky en ulykkelig Prøve!

AANDEN.

Derfor ej heller saa sært,
 Du det endnu ej har lært,
 Prøver, saa plump som en Haand,
 Giftig at saare en Aand.

SKJALDEN.

Godt, giv mig bedre Exempel!
Det virker bedst paa de smaa,
Helst i Taalmodigheds Tempel
Dybt under dig jeg vil staa,
Gjærne Beundring dig yde,
Naar du, trods Brodden, i Fred
Højt lader Kampordet lyde,
Skifter ej Farve derved.
Selv om med Pennen du Spids
Sætter paa Mundvige-Staalet,
Naar du kun, Nederlag vis,
Bandlyser Sværdet og Baalet,
Vil ikke Aandernes Aand
Fængsle med jordiske Baand,
Da skal din Ros ikke savne,
Medens jeg lever, en Tolk,
Lære og skal jeg mit Folk
Paa dig de smukkeste Navne,
Som til mit hedenske Øre fandt Vej:
Eros, Forsete og Frej!
Raade jeg skal med det samme
Folket af fredegod Stamme,
Aldrig, trods bidhvasse Ord,
Løse at binde i Nord,
Aldrig med Troen at blande
Loven for Riger og Lande,
Aldrig paa dem spille Laas og Slaa,
Som gjennem lukkede Døre kan gaa,
Men lade Nisse saa vel som Gud
Toldfri gaa ind saa vel som ud,
Nyde sit Offer: lidt eller meget,
Mens det maa blive hvers egen Sag,
Hvis han dem ofrer, hvad ej er hans eget,
Derfor at svare paa Dommedag:

Dommedag hist og Dommedag her,
Hvor alle *nok* giver Rettens Sværd!

AANDEN.

Vel da, saa lad os, for stolte til Svig,
Ærlig nu prøve Forlig!

SKJALDEN.

Prøve Forlig har vi længe gjort
Og, om end ikke udrettet stort,
Dog paa en Maade forligt os saa,
At vi kan begge til Nød bestaa:
Jeg er tilfreds med at vinde for vist,
Du er tilfreds med at tabe til sidst.
Meget vi derfor maa finde os i:
Jeg i at stakles og gaas forbi,
Du i at skoses og spaaes ilde
Alt som en Gaas, der gaar til Gilde!
Andet Forlig, jeg skjønner ej,
Prøve vi kan paa modsat Vej,
Thi at, til man har vundet Slag,
Fælles Fjende gjør fælles Sag,
Ser man, naar der skal deles Bytte,
Rejser sig kun af Egennytte;
Og, selv naar begge Parter vandt,
Aldrig det blev dog Venskabs-Pant!

AANDEN.

Altsaa endnu med Munkehaand
Korser du dig for Tidens Aand,
Følgende, hvor du lugter Bytte,
Dog dens Fane af Egennytte!

SKJALDEN.

Nu prøver du, om ej Forlig,
Saa dog Gemytter,

Med Snak om Ærlighed og Svig,
Som lidet nytter,
Især da du jo selv tilstaar,
Din egen Fordel over alt dig gaar,
Saa dit Parti jo kun en topmaalt Daare
Af Ædelmodighed vil kaare;
Og, om det Rov vi os tilegne
Paa Aandens eller Haandens Vegne,
Det er paa hver en Dommedag
Ej din, men vores Sag!
Desuden, jeg i Støvets Baand
Har intet klart Begreb om Aand,
Men kjender den kun som et *Ord*,
Der virker mægtig paa vor Jord.
Du staar mig vel for Øje
Med Kæmpekrop af Lyn,
Men ej dog véd jeg nøje,
Hvor vidt det er et Syn!
Om du, som Tidens Aand,
Et Væsen er at nævne,
Der i Personlighedens Baand
Har Villie og Vidskabs-Evne,
Det er et tvivlsomt Spørgsmaal end
For allè Jordens vise Mænd,
Hvad ikke da for Skjalde smaa,
Der ej en Gang sig selv forstaa,
Véd — skjønt de unde hver Mand sit —
Kun lidt Forskjel paa mit og dit
Og tage tit, til deres Lykke,
Det største Legem for en Skygge,
Men tages endnu tiere ved Næsen
Af Skygger som det rene Væsen!
Sæt nu, du er en rigtig Aand
Og byder alle Sjæle,

Som Verdens-Aandens højre Haand,
 I Støv for dig at knæle,
 Da har enhver af os sin Herre
 Og ingen Gode jo
 Det gjør at tjene to,
 Men tvært imod det ondt gjør værre!
 Og sæt nu, paa den anden Side,
 Du i min Fantasi
 Kun svæver mig forbi,
 Er ej engang en Mide,
 Saa din Gestalt jeg sanker
 Af Tidens Ord og Tanker,
 Du aldrig mig kan stævne
 For noget Ukvemsord,
 Véd ikke, hvor du bor,
 Og kan dig selv ej nævne;
 Men jeg er din Monark,
 Kan, efter mine Nykker,
 I Borg og aaben Mark
 Dig slaa i tusend Stykker;
 Og naar du splittes ad,
 Som jeg det nødig gad,
 Fordele dine Lemmer
 I Luftens Rum, det tomme,
 Og putte, hvad jeg gjemmer,
 Uskyldig i min Lomme:
 Se det var ærlig talt
 Og næppe sluttet galt!

AANDEN.

Aldrig saa grov en Knold
 Aand stødte paa,
 Før i det vantro Old
 Ørvendels frosne Taa

Blev mellem Stjærner sat:
Den Fimbulvinternat
Mørk uden Mage,
Alle Guders Plage,
Mærker jeg nu,
Tilhører du,
Tvivler paa Trods mod det høje
Om, hvad du ser for dit Øje!
Blindlygte-Skjald!
Blind for dit Syn og dit Kald,
Jeg ser en Jordklimp i Klude,
Har noget sært dog opdaget,
Alt som en Tyv under Taget
Tittende ud af en Rude,
Mumlende, som under Muld,
Noget, der ligner *vor* Tale,
Skjønt uden Hoved og Hale,
Stammet og hakket som Smul.
Derved jeg røres og sukker
Og, mens sig Øjet tillukker,
Tror jeg, trods smudsige Baand,
Fængslet der findes en Aand!
Da far jeg ned, som det lyner,
Da fange Skjaldene Syner,
Se mig i Straalegestalt,
Høre med Klang og med Kræfter
Ord, som de maa lytte efter,
Som give Nøglen til alt.
At nu en højbaaren Sjæl
Knurrer, naar jeg siger: knæl!
Vover sig med mig at maale,
Det ikke blot kan jeg taale,
Men maa og kalde det ret;
Thi, hvad ej segner ved Synet,
Hvad der tør stirre paa Lynet,

Det er af Gudernes Æt,
Det drak af Frihedens Væld
Og er ej født til min Træl;
Det, skjønt jeg vredes i Munden,
Dog mig fornøjer i Grunden,
Som hver en Drot over Land,
Naar han fortjener sin Hæder,
Altid i Grunden dog glæder
Ord af en fribaaren Mand.
Men at en Skjald, naar ham rører
Tidsaandens Blik som et Lyn,
Og naar den Stemme, han hører,
Klarlig stadfæster hans Syn,
At han forhærder sin Nakke,
Tvivler, mistyder med Flid,
Prøver mig alt at frasnakke:
Væsen og Frihed og Vid, —
Det, som naar Istappen sværmer,
Vel er en latterlig Sag,
Men som dog højlig fornærmer,
Udskjælder Gudernes Lag,
Afbryder Guldringe-Kjæden,
Baand mellem Himmel og Jord,
Sætter et intet i Steden:
Skyggen af Aandernes Ord.
Alt har den Uaand forvirret,
Som kaldte stolt sig Fornuft,
Jorden mod Himmel opirret,
Aanden forbyttet med Luft;
Ham ikke, uden min Aande,
Kjækt du har længe bestridt,
Ærlig jeg delte din Vaande,
Trøsted i Løn dig fuld tit.
Nu jeg, fuldvoxen med Oldet,
Fri for den Værgemaals-Trold,

Først for dit Øje udfolded
 Alt, hvad jeg fører i Skjold,
 Vented din Jubel med rette,
 Hvem jeg for alle var huld,
 Turde dig ogsaa forjætte
 Løn, som var bedre end Guld. —
 Skuffet, des værre, jeg finder
 Haabet, jeg satte til *Jord*,
 Som kun ved klangfulde Minder
 Gjentog det levende Ord,
 Véd ikke, hvad det vil sige:
 Ordet er Aandernes Tolk,
 Ænser i Aandernes Rige
 Ogsaa kun velklædte Folk,
 Gjentager immer det gamle,
 Sætter sig stift mod det ny,
 Drømmer, at faldet fra Sky
 Aanden sig lader opsamle!

Godt! har du sanket mig op
 Smaalig paa Gader og Stræder,
 Skabt mig fra Taa og til Top
 Kunstig af Salmer og Kvæder,
 Du og maa vide bestemt,
 Hvor du hvert Led har opdaget,
 Og, lad det ej vorde glemt:
 Læg mig, hvor du mig [har] taget!

SKJALDEN.

Nej, hold dog op, spring over Resten!
 Det var et helt fortvivlet Sving;
 Nu, sandt at sige, tror jeg næsten,
 Du er i Grunden ingen Ting,
 Det Ord, hvorover saa du støjer,
 Jeg lod kun falde, halv for Løjer

Og halv for Tydeligheds Skyld,
 Men, rørte her jeg ved din Byld,
 Da er det med dit Væsens Kjærne
 Kun meget maadelig bestilt,
 Thi om det spøged i din Hjærne,
 Og du som Fichte snakked vildt
 Om mig, som om du ubevidst
 Mig satte alt i Vuggen sammen,
 Jeg bad dig kun om Nattefrist
 Og lo dig ud med Gammen!

Dog, nok om det, du tog paa Vej,
 Ej for mit Ord, men for at vide,
 Om Stolthed var min svage Side,
 Og mærker nu, du traf den ej.
 Lad nu da alt personligt fare,
 Det klæder bedst for Tidens Aand,
 Lad vor Heroiskhed os spare,
 Til vi kan gaa paa egen Haand!

8. [Dansk Rimkrønrike, fornyet og fortsat.]

(1834.)

[I forrige (5te) Bind af denne Udg. er under Nr. 56 optaget en Række Fornyelser af Rim i den gamle danske Rimkrønrike. 1834 optog Forf. paa ny denne Tanke og udvidede nu sin Plan til ogsaa at fortsætte med nye Kongerim efter det om Kristjan den første. der udgjør den gamle Slutsten i Rimkrønriken. I Nordisk Kirke-tidende 1834, Nr. 33, begynder en Afhandling om „Den danske Rimkrønrike“, sluttet i Nr. 34, og dør og i Nr. 35 fulgt af en Række Prøver baade af Fornyelser og af Fortsættelsen. Et Særtryk af baade Afhandling og Prøver, trykt i 16mo, en Miniaturbog paa 68 Sider, bærer Titlen: „Prøver af den gammeldanske Rim-

krønike i en ny Skikkelse“. Disse Prøver bestaa dels i de her med Tallene 1 til 8 betegnede Fornyer, hvoraf de nye Bestanddele ere trykte med Textskrift, medens de fra selve Rimkrøniken eller fra Forf.'s tidligere Bearbejdelser (jfr. V, Nr. 56) væsentlig stammende Partier ere trykte med Smaaskrift, — dels i de to nye Rim (her betegnede 9 og 14) om Frederik III og Kristjan VII.

I Forf.'s Haandskrift fra 1834 er desuden bevaret — foruden Udkast til en Del af Rimet 8 (Kr. I) og Renskrifter af Slutningen paa Rimet 9 (Fr. III) og af Begyndelsen paa Rimet 14 (Kr. VII) — alle de, mellemliggende Kongerim 10—13: om Kr. V, Fr. IV, Kr. VI og Fr. V, samt Rimet 15: om Frederik den sjette; de tre sidstnævnte Rim (12, 13 og 15) endog i dobbelte Former, mellem hvilke dog overalt kan skjernes mellem først og sidst. Sidste Redaktjon gives her i Texten, medens den tidligere Form af 12 er benyttet i Noter, og Udkastene til 13 og 15 paa Grund af deres store Afvigelser fra den senere Redaktjon meddeles som Tillæg.]

[I.] HUMLE.

Jeg, Humle, vil ej have forgjæt,
 Vi Danske, vi er af Jafets Æt,
 Som skjulte sin Fader, da han laa bar,
 Og Kam han holdt ham kun for Nar;
 Derfor han ogsaa velsignet blev,
 Med Sem sin Broder gild og gjæv,
 Da Noe velsignede hannem med Gud
 Og bød hannem bredes i Verden ud,
 Og Kam, hans Broder, at være hans Svend,
 Som været han haver og er saa end.
 Velsignelsen hun er alle Mands Tarv
 Og ganger hos Dannemænd i Arv,
 De hende beholde til evig Tid
 Og leve til sammen foruden Nid. —
 Men nu fremdeles, forstaa mig ret,
 Jeg var kun Høvding i *Videslet*,
 Saa kaldtes Sælland fra første Færd,
 Og Smaalands' alle saa noget nær,
 Som gro og grønnes i Øster-Sø'n,
 Med Falster, Laaland og høje Møn.
 Dengang i Dannemænds Fødestavn
 Bar ingen Krone og Kongenavn,

Før Tysken han brød i Jylland ind
 Og lagde paa Mord og Mandslæt Vind;
 Han tænkte, derpaa det kjendes bedst,
 Hvem der var til Sønderjylland næst.
 Til Lykke god Jyde da kom i Hu:
 Til Søn jeg havde en Kæmpe dru;
 Thi skikkedes Bud der efter ham,
 Og Tysken fik baade Last og Skam.
 Det smagte Jyden saa farlig godt,
 Min Søn han kejsede til sin Drot,
 Og efter ham, for han hed *Dan*,
 Sit Kjendingsnavn fik Danmarks Land,
 Som bære det skal i allen Stund
 Fra Vesterhavet til Kalmarsund,
 Med hele Jylland fra Top til Taa,
 Fra Skagens Rif og til Sønderaa.
 Det var en Glæde, jeg gamle Mand
 Som Kongefader da fik af Dan,
 For det er Forældres bedste Held
 Naar Børn de har, som skikker dem vel;
 Og *Angul*, saa hed min anden Søn,
 Ved Slien han blev en Hertug skjøen,
 Og, som jeg siden har hørt og spurgt,
 For Angler det gik, som det var smurt,
 De tog et Rige i Vester-Strand
 Og kaldte paa Timen det Engeland,
 Saa Dan og Angul, de Brødre to,
 Vist aldrig glemmes, det jeg kan tro,
 Og mens de mindes, jeg tænker glad
 (For Fader og Søn de følges ad),
 En lille Fugl synger stille hen
 Ved *Humble-Ore* for Dannemænd.
 Den Gaard jeg havde mig bygt til Gavn
 Og kaldet den efter mit eget Navn,
 Og dør jeg ligger nu efter min Død,
 Hvor jeg havde bot i Lyst og Nød,
 Hvor Sællandsfaren i grønne Vang
 Red Sommer ad By ved Fuglesang.

[2.] SKJOLD.

Det bør hver Konning at have for Sæd:
Beskjærme sit Rige og holde Fred,
Og vide og gjøre sin Almue Gavn,
For hvilken han bær sit Kongenavn.
Jeg véd af mig selv kun som en Knøs,
Der var baade fader- og moderløs,
De Danske dog sagde i Lys og Løn,
Jeg var de forrige Kongers Søn,
Og skulde kun slægte den bedste paa:
Kong Dan, som blev med Æren graa;
Og graa er jeg bleven nu som han,
Og fik min Del uden Rov og Ran,
Ja, immer hos mig det godt forslog,
Hvorvel jeg hellere gav end tog.
Jeg førte kun Krig for Landefred,
Den eneste Folk kan vinde ved.
Jeg elsked mit Riges gode Mænd,
Og elsket jeg var af dem igjen,
Men Fattigfolk havde jeg ogsaa kjær
Og trøsted og hjalp dem hver især,
For, af den Rigdom en Konge har,
Ej mindst er Mildhed og gode Svar;
Thi roste mig Bonden bag sin Plov,
For al Upligt kaldte jeg Ulov;
Mig roste og Kvinden ved sin Ten,
For jeg var ikke af Stok og Sten;
Mig roste selv Fangen, i Taarnet sad,
For jeg bar ej til den usle Had;
Mig lasted kun Trælle, som jeg gav fri,
Og basted igjen for Skjælmeri.
Mit Mesterstykke i Ungdomsaar,
Da flest kun lyster at bede Raa'r,
Det var, at med Bælte mit jeg bandt
En Bjørn, som her jeg i Skoven fandt;
Han var saa glubsk, at det var en Gru,
Thi rose mig alle Smaabørn endnu.

Hvad mest mig undred i mange Aar,
 Det var en Skjald under hvide Haar,
 Han meget vidste, for vidt han fór,
 Var rig paa Alvors og Gammens Ord,
 Og alt, hvad han slog eller pegte paa,
 Det var, som jeg det for Øjne saa'.
 Han kvad en Vise blandt anden Leg,
 Som gjorde mig baade rød og bleg,
 Men hued mig dog saa underfuld,
 At gjærne jeg vejede den op med Guld.
 Han sang om et Land i Nørreled,
 Hvor Kongen var død, og Hjærtet sved.
 De gode græd, og de onde lo, —
 Hvor ingen hegner, kun Torne gro.
 Da kom en Snække for fulde Sejl,
 Med Løvehoved og Hjærte-Spejl,
 Med Guld og Vaaben og Stads om Bord,
 Men ikke en Sjæl ved Mast og Ror;
 Dog var der Liv, for en lille Dreng
 Alene laa i den store Seng,
 En Neg var bundet med Ax og Straa,
 Den hviled Drengen sit Hoved paa,
 Og hvor han sov, baade spæd og spag,
 Der vajede over et Kongeflag. —
 Hvor det i Landet blev hørt og spurgt,
 Det tyktes alle et Jærtegn stort,
 De hviskede: Barnet er *Odins* Søn,
 Til Drot os skikket fra ¹⁾ ham i Løn.
 De satte Negen da paa sin Rod,
 Hvor Danekongen han ellers stod,
 Saa tog de store den lille op
 Og kjønt ham satte i Axetop.
 Da nyt man spurgte med Vaabengny
 Og højt det gjaldede i vilden Sky:
 Hil dig, vor Konning, bliv rund og bold!
 Saa Skjalde sjunge om *Danmarks Skjold*.

1) [saaledes Nord. Kirketidende; Særtrykket: af.]

Jeg véd ej selv, hvor vidt jeg tror,
At det var mer end Gammensord,
Men Visen dog mig gik saa nær,
At først en Stund jeg tied kvær,
Men stod saa op, til Lyd jeg slog
Og saa i Sal til Orde tog:
Det høre mine gode Mænd!
Naar jeg i Fred er sovet hen,
Udføres vil jeg, som han sang,
Jeg kom her hid til Danevang;
Og, til man paa det vilde Hav
Opsporet har min Kongegrav,
Skal, tænker jeg, i Styrishavn
En Skjoldung bære Kongenavn,
Som minder, baade rund og bold,
Hver Fugl i Skov om *Danmarks Skjold*,
Indfinder altid sig paa ny,
Og tit som falden ned fra Sky!

[3.] SVIPDAG.

Jeg stammed fra *Nor* og den gamle *Sne*,
Og styred de nordiske Riger tre.
Man sagde om det Spir, jeg holdt,
At det var som en Istap koldt,
Og af min tykke Pile-Sky
Der gik som af et Snefog Ry,
Min Abildgaard og har det Lov,
Den var en rimet Naaleskov;
Mit Højsæde var et nøgent Fjæld,
Min Tidsfordriv var Skjæld og Smæld,
Mit Liv var som en Kanefart,
Der lystig gaar og endes snart.
Grønskoldingen fra Bøge-Land
Fløj op og blev min Banemand,

Og Bølgen sang i Østersø:
De mødtes mildt, som Frost og Tø.

[4.] HADING.

Frihed er bedre end Sølv og Guld,
Var hele Verden og deraf fuld,
Saa tænkte Dannemænd og jeg,
Derfor jeg fandt til Tronen Vej;
Fældte min Faders Banemand,
Frelste derved mit Fædreland;
Men æventyrlig og fuld sær
Var dog hele min Levnedsfærd,
Saa, naar jeg ser paa Tidens Strøm,
Tykkes mit Liv mig selv en Drøm.
Brage hed Fosterfader min,
Han var paa Harpe en Mester fin;
Forskjel jeg tit ej véd derpaa,
Hvad jeg hørte, og hvad jeg saa':
As og Jætte og Trold og Ælv
Blander sig med, hvad jeg er selv.
Klarlig mig dog for Øjne staar,
Som det var hændtes mig i Gaar,
Hvordan engang i Lejervold
Frelste mig sært en Graaskjæg bold,
Satte mig op paa sin høje Hest,
Og, hvad mig hued allerbedst,
Red som paa Kongevej i Trav,
Sporenstregs over det vilde Hav,
Spaade mig saa, hvad Stik og holdt,
Baxen og Bugt med en Løve stolt
Og, naar jeg drak dens Hjærteblod,
Uforligneligt Løvemod.
Derfor nu raader jeg, som en Ven,
Skjoldung-Drotter og Dannemænd:
Løver og Hjærter mangefold
Føre de skal i deres Skjold,

Holde i Fare Trop og Fod,
Vise i Velstand Ædelmod.

Dog, hvad kun sjælden jeg har fortalt,
Er, hvad jeg glemmer dog sidst af alt:
Oppe i Norge en Aftenstund
Tog jeg kanske mig et lille Blund,
Da, efter gammel Skik i Nord,
Bænket vi sad om Drikkebord,
Lytted til Sagn om Vaabengny,
Kæmpeværker og Heltery.
Alle, som bo paa det høje Fjæld,
Var det den dejligste Vinterkvæld,
Klingrende Frost med Nordenvind,
Lyst af det klare Maaneskin,
Og, under Sagn om Birtingsbad,
Ulvene tød og kræved Brad,
Og under Kvad om Valhals Ild
Skjoldrækken blinkede sælsom mild.
Mig som en Sten dog paa Hjærte laa
Lysegrøn Bøg og Bølge blaa,
Klokker i Enge og Guld i Vang,
Nattergal-Slag og Lærke-Sang.
Arne-Gruen mit Øje faldt paa,
Luen hun brændte saa sælsom blaa,
Underlig flagrende hid og did,
Vilter og væver, dog mild og blid;
Lige ved Gruen nu halvt opsteg
For mine Øjne en Kvinde bleg,
Gammel af Ansigt, men favr og fin,
Kun med en Rynke i sit Lin;
Venlig hun strakte ud sin Arm,
Smilende pegte hun paa sin Barm,
Dér sad en Urtekost fuld strag,
Frisk, som den bundet var i Dag. —

Kan, tænkte jeg, paa frossen Jord
Saadanne Blomster vel gro i Nord?
Ikke er det, om Syn jeg har,
Vintergjække til Sommernar!
Kvinden hun gætted min Tanke snild,
Rakte mig Urtekosten mild,
Smilte derved saa yndefuld,
Vinkede mig saa moderhuld,
At paa den gamle jeg led fuld trygt,
Fulgte og med uden Tvivl og Frygt,
Sad under Kaaben lyseblaa,
Alt som paa Moderarm de smaa,
Sank og, som de, med Moder sød,
Uden et Suk i Jordens Skjød,
Slap gennem Mulm og Mørke brat
Did, hvor i stjerneklare Nat
Svæved, omkring en Sti fuld smal
Konge-Skygger i Tusendtal;
Stavred saa over fuld strid en Aa,
Hvor med de Bølger sorteblaa
Rullede hen i Flæng og Flok
Hjælme og Skjolde og Brynjer nok,
Buer og Pile og Spyd og Sværd,
Alt, hvad der hører til Herrefærd;
Rakte saa did, hvor ved Lys man saa'
Jorden skjult af Kjærminder blaa:
Vældige Kæmper med Vaabengny
Sloges livagtig, som født paa ny.
Dertil vi kom da godt og snart,
Men blev saa standset i vor Fart,
Mødte en Mur af første Rang,
Over Haands baade stor og lang;
Kvinden vel gav et dygtigt Hop,
Kom dog ej nær paa Midten op,
Lille hun gjorde sig med Kunst,

Ledte om Sprækker dog omsonst,
 Kunde ej flyve foruden Fjer,
 Vilde ej Lykken friste mer,
 Gav mig dog ved et uskyldigt Kneb.
 Om, hvordan hisset der var, Begreb:
 Hals paa en Hane om hun vred,
 Hovedet lukt over Muren stred,
 Og, inden Kroppen endnu var sval,
 Rivelig hørte jeg Hanegal,
 Syntes, det var en afgjort Sag,
 Liv kom i dødt der omme bag.

Orlog for Resten var min Dont,
 Lige fra Norge til Hellespont,
 Og fremfor alt jeg sloges tæt
 Mangen god Gang med Svipdags Æt,
 Til vi blev trætte begge to
 Og slog os derfor kjønt til Ro.
 Da mellem mig og Upsals Drot
 Fostbroderskabet blev farlig godt,
 Vi, som vi lovede vist og fast,
 Stod med hinanden Last og Brast;
 Saa, da engang man løj mig død,
 Drukned han sig i Mjøden sød,
 Som det var spaat den gode Mand,
 Han skulde drukne paa tørt Land,
 Og, da jeg spurgte, det gik ham saa,
 Hængte jeg mig til Søs i Raa.

[5.] OLE INGELSEN.

Hver Konning og hver mægtig Mand
 Burde dem at ære, som skrive kan,
 Fordi at, hvad som mandelig gjør's,
 I Fremtid det ej længe spør's,
 Men bliver snarlig rent forglemt,
 Uden det vorder i Skriften gjemt.
 Skjønt i min Tid jeg Daad bedrev,
 Dog havde jeg ingen, som derom skrev,

Thi staar jeg blandt andre Konninger saa,
 Som Træet, der ingen Frugt er paa.
 Omsider, da Alderen gik mig paa,
 Mig lysted ej Riget at forestaa,
 Men skifted det mellem mine Sønner to,
 Paa saadan Maade, for Fred og Ro,
 At, mens den ene var Drot til Lands,
 Den anden det være skulde til Vands,
 Og skiftes til det hvert Aar især,
 Saa ingen skete derved for nær.

[6.] FRODE OLESØN.

Jeg raader alle, hver og en,
 Som skal i Leding fare,
 At de tage ej nygifte Mænd,
 Med dem i deres Skare,
 De sidde langt heller hos deres Husfru'r
 Og dem baade klappe og kysse,
 End stande paa Marken som en Mur
 For Pileskud og Bøsse.
 Jeg tog til mig nygifte Mænd,
 At vogte Rigens Strømme,
 Men da jeg saa' mig til igjen,
 De tænkte kun paa at rømme;
 Derfor fik jeg baade Last og Skam:
 Inaar jeg skulde borde,
 Med andre Folk, som førte Bram,
 Jeg dem ej møde turde.
 Min Broder lod jeg slaa ihjel,
 Fordi jeg hannem misyndte,
 At han med sig havde immer Held,
 Ihvad han saa begyndte.
 Hans Sønner havde jeg og tænkt at slaa,
 At ej de mig skulde gjengjælde,
 Men maatte min Agt døg ikke naa,
 De løb uden om min Fælde;
 I Vare tog med Snildhed stor
 Dem deres Fosterfader,
 For trindt dem gjorde han Ulve-Spor
 Paa Veje og saa paa Gader,
 Tog saa et Par andre Drenges smaa

Og splittede dem til Skamme,
 Saa andet kunde ej jeg forstaa,
 End det havde været de samme;
 Men siden, da de var voxet op,
 Fuld hedt de mig hjemsøgte
 Og hævnede Skade paa min Krop,
 Som Ræv de mig udrøgte.
 Det kom med Synd, det gik med Sorg,
 Det er fuld ondt et Bytte,
 Og det slaar til paa Kongeborg
 Som i en Stodders Hytte.

[7.] JOMFRU HEDE.

Jeg takker de ædle Dannemænd,
 Som satte paa mig en Krone pæn,
 Og for det samme bør alt mit Kjøn
 Vel takke med mig hver Moders Søn,
 Fordi den Ære, som mig var gjort,
 Ej mødte dem før, det jeg har spurgt;
 Og løfte sig maa vel Glut paa Taa,
 Hvor Krone hun kan til Hue naa.
 Da jeg nu var kommen i Kongerad,
 Da var jeg modig og hjærtetglad;
 Ved Slien der bygte jeg *Hedeby*,
 Men maatte dør til og siden ty,
 Da Sællandsfar gjorde sig til Knud,
 Og sagde: Morlille, gaa jert Skud!
 Vi sige det ikke jert Kjøn til Spot,
 For Kronen hun klæder jer farlig godt,
 Men, staa for Styret paa Land og Strand,
 Det passer dog bedre for en Mand.

[8.] KRISTJAN DEN FØRSTE.

Jeg var vel kun en Grevesøn,
 Men dog af Kongestamme,
 Som, høj og lav, blev frisk og grøn,
 Og Resten er det samme,
 Jeg vidste godt, der skrevet stod,
 Skjønt ej Latin jeg kunde,
 At, uden Drot er mild og god,

Han trives ingenlunde;
Thi eftertragted jeg den Ros
Paa Kongestol og Stade,
At ej paa Ære, Liv og Gods
Jeg vilde nogen skade,
Ej agte, om det faldt mig let,
Til Strænghed Grund at finde,
Men lade Naade gaa for Ret
Og Kjærligheden vinde.
Det samme raader jeg min Æt
I femten Led og flere,
Da skal, som Bøg i Skoven, net
Vort Stammetræ florere.
Der staar og skrevet, som jeg véd,
Skjønt til forgjæet, desværre,
At ikkun den, som stifter Fred,
Er Broder til vor Herre;
Thi lagde jeg paa Fred og Vind
I alle mine Dage,
Og, mens min Æt har samme Sind,
Den Gud skal vel behage.
Dog, man den Fred kun har paa Jord,
Som Naboer vil unde,
Saa den for Dannemænd i Nord
Kun bliver nogenlunde;
Thi Svensken er paa Krig opsat,
Og snild er han tillige,
Det fik at mærke jeg fuld brat,
Jeg skal ej andet sige.
Det gamle Brev fra Kalmar By
Ham gjaldt ej for en Hægte,
Men, sine Fejdebreve ny,
Han lærte mig, var ægte.
Kong Erik sad i Visby end,
Dér fik han svenske Gjæste,
Og, skjønt han ikke var min Ven,
Var dog min Hjælp den næste.
Han skrev mig til i al sin Nød,

Jeg skulde ham undsætte,
 Thi skikked jeg ham Øl og Brød
 Og jævned den Trætte;
 Jeg lagde til med Orlogsmænd,
 Med Bøsse og med Bue,
 Og Gulland tog jeg smukt igjen,
 Mens Visby stod i Lue.

Saa ægted jeg i Kjøbenhavn
 En favr og fin Fyrstinde
 Hun Dronning blev til Danmarks Gavn,
 Som hun var før her inde.
Dorthea hed den Kongebrud;
 For vore ældste Sønner,
 Jeg mén, sankt Olav og sankt Knud
 Vor Afkom vist belønner:
 Vi kaldte op det Helgenpar,
 Som vogter Nørreleden,
 Og Førstegrøden ofret har
 Vi saa til Evigheden,
 Thi Knud og Olav heden gik
 Med deres Helgennavne, —
 Gud lade *Hans* og *Frederik*
 Med deres Æt det gavne!
 Vor Datter gav vi Navn fuld godt,
 For hun blev kaldt *Margrethe*,
 Og hende fik den skotske Drot,
 Skjøn Medgift vi udredte,
 Saa Skotten derved Silke spandt, —
 Vi var ej pengestærke,
 Men satte Ørkenør i Pant
 Og Hetland, vel at mærke.
 Med Svensken kom jeg i Labét,
 Det skulde jeg ladt være:
 Den Is er falsk, som man har sét,
 Ej briste kan, ej bære.
 Jeg hyldet blev paa *Mora-Sten*,
 Og kront i Upsals-Koret,
 Men Ed, som vorder kun til Men,

Fuld bedre var usvoret,
 Engang det kom saa vel i Lag,
 Da vi paa Herlyng fundes,
 At det blev til et Hovedslag,
 De deilig overvundes;
 Men da jeg fór afsted, paa ny
 At tage dem til Naade:
 Paa *Brunkebjerg* ved Stokholms By
 De mødte paa en Maade:
 Med Snak de holdt mig op en Stund
 Og sanked Folk saa længe,
 Men slog saa til af Hjærtens Grund,
 For Retten Sværd fik Gænge.
 De tog mig paa det ømme Sted,
 Dèr styrted mange døde
 Af mine Folk og deres med,
 Saa Hjærter maatte bløde;
 De skød mig selv foruden Fals
 To Tænder ind i Munden, —
Sten Sture var fuld haard en Hals,
 Og jeg var blød i Grunden.
 Da de nu gik saa avet om
 Og glemte Dyd og Ære,
 Jeg hjemme blev og did ej kom,
 Lod, hvad de var, dem være.
 En Valfart gjorde jeg til Rom,
 Til Bod for svenske Rejser,
 Og Stads de gjorde, hvor jeg kom,
 Ad mig, som ad en Kejser;
 Og da jeg kom til Pavens Gaard
 Med Gaver som var gilde,
 Med Sild og Bergefisk og Maar,
 Jeg saa' Ansigter milde.
 Jeg Herberg fik i Pavens Slot,
 Mig roste alle Munde,
 Og lærde Mænd beklaged blot
 At ej *Latin* jeg kunde;
 Men Mester Henrik var min Tolk,
 Besked gav han med Ære, —

Og hvortil har man lærde Folk,
Naar man det selv skal være!
Dog lære kan nu og min Søn,
Om han har Lyst, hver Glose,
For Paven mig, med Aflad skjøn
Og med den gyldne Rose,
Gav Lov, i sankte Peders Navn,
At grunde flux her hjemme
En Studigaard i Kjøbenhavn,
Til boglig Kunst at fremme;
Det er nu sket til Danmarks Pris,
Og jeg tør nok formode,
At Dannemand skal vorde vis
Med Tiden til det gode.
For Resten saa' man alt i Fjor
Paa Dansk et Mesterstykke
I Krønniken, som *Niels* fra *Sor*
Med Vers til mig lod trykke:
Dèr rimes net om hver en Drot,
Fra *Dan* til mig og *Dorthe*, —
Min Studigaard det klæ'r ej godt,
Om Resten bliver borte.

At, halv til Kjøbs og halv til Arv,
Jeg *Holsten* fik alene,
Det blive skal til Danmarks Tarv,
Jeg mén, i Tider sene,
Det, som jeg bad ham, Kejseren
Til Hertugdøm ophøjed,
Og, for han var min gode Ven,
Han Ditmarsken tilføjed.
Det sidste er vel ej saa redt,
Fuld kry er Marskens Burer,
Saa meget man dog før har set,
Paa Lejlighed man lurer;
Det gjør vel Hans og Frederik,
For, efter Kejser-Retten,

Jeg skifted blandt dem, hvad jeg fik, —
Med Brevet følger Trætten.

[9.] FREDERIK DEN TREDJE.

Død var Helten, brudt var Freden,
Tabt var alt paa Staden nær,
Hvor, som Kongefugl i Reden,
End jeg trodsed, ærekjær,
Jætten fra de golde Bjerge,
Vilde mod ham Staden væрге
Eller jordes i dens Grus.

Stolt var Jætten og vredluden,
Trodsed paa sin Overmagt,
Sagde højt om Kongestaden:
„Var med Himlen hon i Pagt,
Hængte halvvejs alt dør oppe,
Tusand Tyltar om mig hoppe,
Jak tok henna likefullt!“

Karl Gustav hed den Jætte,
Vidt berømt af Birtingsbad,
Blæste paa den danske Slette
Derfor ad min Hovedstad,
Ej for Blæst og ej for Blide,
Ej for Storm om Vintertide
Faldt om Kuld dog Axelhus.

Borgermand fik Mod i Bringe,
Slog til Ridder sig fuld brat,
Morgenstjerne gik for Klinge,
Huedusk for Fjer i Hat,
Glose-Folk fik Sværd ved Lænder,
Og Grønskolding Haar paa Tænder,
Jætten fik da Last og Skam.

Under *Skak* og *Gyldenløve*
Kæmped alle Mand som én,
Og, naar Sværdene blev sløve,
Var mit Ord en Hvæssesten;
Hvor jeg kom, dèr saa' jeg Helte,
Og jeg kom, hvor Kugler meldte,
Der var hedt, hvor de kom fra.

Kun med Skud vi talte Timer
Gjennem Dimmeluger ti,
Naar det ringer, naar det kimer,
Gjenlyd høre man deri
Af den Klokketklang, som meldte:
Hungre skal ej danske Helte,
Fugle kom med Føden brat!

Det var *Opdams* Orlogssnækker,
Hid de fløj med Sejerssang,
Skjønt fuld mangan svensk Tredækker
Studs dem gjorde Vejen trang,
Saa i Sund, naar Gud befaler,
Holland selv to Admiraler
Sætter til for Kjøbenhavn.

Vel det brede var tilbage,
Men det knappe var forbi,
Talte var de tunge Dage,
Natten har kun Spøgeri,
Gjenfærd, manet op af Trolden,
Stormed i Ligskjorter Volden,
Sank i Grav ved Hanegal.

Dog mod slige Natteravne
Ros det er at holde Stand,
Og den Ros skal aldrig savne,
Kjøbenhavn, din Borgermand!

Selv fra Kvæld til Morgengryet
I hans Daad jeg saa' fornyet
Kæmpernes fra Hedenold.

Snart det spurgtes over Bæltet,
Jættens Hær fra Brunkebjerg
Til en *Sten-Buk* var indsmeltet,
Kæmpen sunket til en Dværg;
Snart det spurgtes over Sundet,
Jætten var med ét forsvundet,
Orme axlede hans Skind.

Nu, da Natten hun var omme,
Holdt igjen vi „Herredag“,
Det skal Danske ihukomme,
Mens der vajer Kongeflag;
Det skal Konger kjærlig mindes,
Mens i dem en Draabe findes
Af mit kongelige Blod.

Adelsmand og Præst og Borger
Mødtes brat i Axelstad,
Bonden tav med sine Sorger,
Han ej mer paa Tinge sad,
Adlen tænkte paa sit eget,
Regned dertil alt for meget:
Bondens Sved og Landets Marv.

Det saa' Borgeren og Præsten,
Tænkte paa det heles Tarv,
Saa' i hver en Landsmand Næsten,
Rakte Kronen mig til Arv,
Bød for alt mig ene raade,
Skifte Ret og skjænke Naade,
Som en Fader for mit Folk.

Saa paa Fædrelandets Alter
Blev den danske Krone lagt,
Hver, som efter mig forvalter
Med den uindskrænket Magt,
Mindes vel, at den blev givet:
Ej til Døden, men til Livet,
Ej til ens, men alles Gavn!

Til min hele Æt det voved
Dannemænd at fæste Tro,
For min hele Æt jeg loved
Hver at nyde sit i Ro,
Loved Dannemænd at finde
Kristendom og Mildhed inde,
Hvor de Spiret saa' udstrakt.

Retten have maa sin Gænge,
Som for store, saa for smaa,
Kongemagt, saa lidt som Penge,
Den i Danmark bøje maa;
Til, paa Majestætens Vegne,
Uden Sky derom at hegne,
Satte jeg en Konge-Ret.

Den skal staa til Verdens Ende,
Vidne højt fra Slægt til Slægt,
At vor Magt vi fik i Hænde
Kun til Rettens Varetægt,
Vidne med den store Gave:
Dannemand er ingen Slave,
Og Landsfader ej Despot.

Borger skal med Adel stemme
I mit Raad til Landets Tarv,
Bondens Frelse ej at glemme,
I ham stikker Folkets Marv,

Men paa én Dag stort ej bygges,
 Kun med Lempe kan det lykkes,
 Ret at ramme alles Tarv.

Dertil ogsaa maa man have
 Lærde Mænd og boglig Kunst;
 Jeg med Bøger mange Skabe
 Fyldte derfor ej omsonst;
 Bøgerne i Kongesale
 Godt engang sig skal betale, —
 Visdom gjør det bedste Guld.

[10.] KRISTJAN DEN FEMTE.

Klæder ny er immer kjære,
 Som for Bonde, saa for Drot;
 Kunst det er, dem kjønt at bære,
 Passe de end nok saa godt;
 Ej af *den* jeg mig tør rose,
 Dertil mig for grov en Skose
 Gav den grove Engelskmand. ¹⁾

Han i mine Levedage
 Kaldte mig en ren Despot,
 Til vor „Konge-Ret“ ²⁾ dog Mage
 Kjendte ej den Idiot;
 Og, hvor Ret har bedst sin Gænge,
 Og, hvor man gjør mindst for Penge,
 Tænker jeg, Folk har det bedst.

Ret den Smører i en Smule
 Har kanske; den skal han faa:
 Ej jeg led, man gjorde Mule,
 Naar jeg alle oversaa,

¹⁾ [Molesworth.] ²⁾ [o: Højesteret.]

Taalte ej, at nogen mukked,
Ihvorpaa han saa end pukked:
Hoved, Rigdom eller Stand.

Det var Synd imod vor Herre
Og en Fejl blandt Dannemænd;
Men *det* er dog meget værre,
Hvordan det besmykkes end,
Naar som Hjærtet haard er Panden,
Saa de kappes med hinanden
Om til Gavns at trodse alt.

Vist nok Grever og Baroner
Førte jeg i Landet ind:
Som lidt højere man troner,
Naar der bliver flere Trin;
Men den gamle Adelstamme
Jeg beskar dog med det samme,
Saa det gik vel lige op.

Dog, skal Ædlinger man vinde,
Som har tabt en Rosenkrans,
Baand dem maa til Tronen binde,
Som har Stjærneglimt og Glans;
Saa opbandt jeg Ridderstanden,
Saa' lidt skjævt end Borgermanden
Til „det hvide“ og „det blaa“.

Det dog vidned Hovedstaden:
Jeg var ikke borgersky,
Thi, naar jeg red op ad Gaden,
Ej jeg tede mig saa kry,
At jo Borgeren med Klukken
Raabte trøstig ud ad Gluggen:
Kongens Skaal! vor Kristian

Spørger man, hvad bedst mig hued?
 „Under Lin, hvad der var smukt,
 Paa sin Hylde, hvad der dued:
 En *Niels Fuel* i Kjøge-Bugt,
Griffenfeld paa Skriverstuen,
Kingo under Bispehuen,
 Og *Per Syv* i Hellested.“

De, som „Kansleren“ forgude,
 Mumle nok, han blev dog sat,
 Hvor med Ring paa Væg og Rude
 Han forgjæves skrev sig mat;
 Men hos mig derved det bliver:
 Den til Mørket sig forskriver,
 Som i Skygge stiller mig.

Krig jeg førte, — ja, hvad andet
 Gjør man vel, naar man har Mod
 Til, hvad der er tabt af Landet,
 Dyrt at købe med sit Blod!
 Skjævt det gik mig vel i Skaane,
 Men, saa længe Bølger blaane,
 Synger Danmark om min Krig.

Fredens Sysler ingenlunde
 Glemtes over Vaabengny;
 Overalt, saa godt jeg kunde,
 Jeg oplived dem paa ny:
 Maalte Jorden under Ploven,
 Gjorde Hegn og Fred med Loven
 Om hvers Navn og Ejendom.

Det var ikke Romer-Retten,
 Men kun gammel Lov og Sæd,
 Jeg, paa Fjældet og paa Sletten,
 Lemped efter Tid og Sted;

Kun i sjette Bogs det fjerde ¹⁾,
Og hvor ellers det kan være,
Finder man et Stænk Latin.

Hvad min Lov i Kirken ærer,
Mer end mange Bibelsprog,
Det dog nær saa godt man lærer
Ikke af dens anden Bog,
Som af Præst ved Font og Alter
Og af Tomas Kingos Salter;
De er Lovens Liv-Udtryk.

[II.] FREDERIK DEN FJERDE.

Somme, for jeg holdt til Raade,
Kaldte mig Spidsborger-Drot,
Men hos mig paa ingen Maade
Fulgte Skade dog med Spot;
Har man bare, hvad der klinger
Godt i Øret paa enhver,
Sikkert faar man, hvad der springer
Let i Dans og Herrefærd;
Derfor ret at samle Penge
Og dernæst dem stede godt,
Dertil kan vi alle trænge,
Det er Kunsten hos en Drot.
Ikke, som i gamle Dage,
Kunde nu paa Vikingstog
Kæmper mele deres Kage
Og med Kjøbmænd trække Krog;
Men naar efter Tidens Skikke
Ret man passe kan sit Snit,
Ferme Folk, det fejler ikke,

¹⁾ [D. L. VI. 4. „Om Forgribelse imod Kongens Højhed, eller *Crimine Majestatis.*“]

Altid kan fortjene lidt.
Jeg, saa godt som Rolf i Lejre,
Hjalp for Æren og for Sold
Høvdinger til store Sejre,
Ferme Folk til Hjælm og Skjold;
Kejseren af Østerrige,
Dronningen i Engeland
Vejed, under svære Krige,
Op med Guld hver Dannemand,
Det gav Velstand, som var ægte:
Fremmed Guld og Ære fin,
Og i Fred fik lært at fægte
Mangen Dansk ved Raab og Rhin.
Begge Dele kom til Nytte
I den lange Ledingsfærd
Med den svenske Bjørneskytte,
Som mig tidlig kom for nær:
Tolote Karl, med Tugt at melde,
Det var en forvoven Krop,
Som han kunde flyttet Fjælde,
Spilled han i Norden op,
Satte hele Folkestyrken
For en Grille kjækt paa Spil,
Banked *Russen*, kyssed *Tyrken*,
Skyed Vand saa lidt som Ild.
Peter Czar med sine Russer
Loved meget, holdt kun lidt;
Da jeg mærkede hans Pudser,
Var jeg glad, jeg blev ham kvit.
Med sin Lejr paa Østerfælled,
Alt for nær ved Østerport,
Om et Skaane-Tog han sprælled,
Men det Tog blev aldrig gjort;
Intet Ny og intet Næde
Var den Herre ret til Pas,

Kjøbenhavn til Vintersæde
Ønsked nok den Lurifas;
Derfor bad jeg ham at flytte,
Men foruden Guld og Folk
Vilde næppe gjort sin Nytte
Talen til ham gennem Tolck!
Baade med og uden Aner
Dansken nu var kjæk og bold,
Saa var Kongen blandt Søhaner,
Peder Vessel *Tordenskjold*.
Mangt et Budskab han mig bragte,
Baade Guld og Ære værd,
Intet dog saa godt mig smagte,
I den hele Ledingsfærd,
Som det, han mig bar i Kvælde
Om det store Knald og Fald,
Sagde kort: jeg har at melde,
Skudt er *Karl* ved *Frederikshald*!
Krigen nu ej vared længe,
Sverrig var for Karle tom,
Og ej Land, men Folk og Penge
Var, hvad jeg mig kjerte om;
Midlertid det nok kan være,
Her jeg regnede paa Slump,
Saa' ej, hvad der var i Gjære,
Russen fik for stor en Stump.
Gransker ret man Markeskjellet,
Fejler det vel ikke stort:
Østersø er Øster-Fællid,
Øresund er Øster-Port,
Nøglen er en Orlogsflaade,
Handelen er *Kjøbenhavn*,
Havet, efter gammel Maade,
Er de Danskes Fødestavn.

Nu om Fredsbedrift at tale,
 Til min Død blev Landesorg,
 Selv min Smag kan bedst afmale
Fredriksberg og *Fredensborg*,
 Og ej Hytterne jeg glemte,
 Men som os vor Farfar bød,
 Jeg for Bondens Frihed stemte,
 Til hans Frelse Isen brød,
 Løste, *mig* til Hæders-Rygte,
Ham fra Herremandens Stavn,
 Medens Skolerne jeg bygte,
 Lærte ham hans sande Gavn.
 Hvad jeg tænkte i det hele
 Om min Magt og Kongestand,
 Bedre vel end mange Dele,
 Ét Exempel vise kan!
Feter Czar og jeg stod sammen
 Og saa' ned fra Rundetaarn;
 Czaren fandt, det var en Gammen,
 Han ej havde haft tilforn,
 Naar en Karl sprang ned paa Gaden
 Lige lukt fra Taarnets Rand.
 Paa mit Svar: i hele Staden
 Findes ej saa gal en Mand!
 Han begreb det ingenlunde,
 Jeg var uindskrænket Drot,
 Naar ej Liv og Død jeg kunde
 Dele, som jeg fandt for godt;
 Men han turde dog ej vove,
 Da jeg spurgte ham igjen,
 I hver Russers Skjød at sove
 Trygt, som jeg hos Dannemænd,
 Saa jeg rigtig paa en Maade
 Lærte ham at se Forskjel
 Mellem to, som ene raade,

Som imellem Søn og Træl.
 Endelig jeg ej maa glemme,
 Ogsaa i det lærde Fag
 Havde vi en Mand her hjemme,
 Som var ganske i min Smag,
 Skjönt hos dem med Paveminen
 Han slet ingen Naade fandt,
 For han stikled paa Latinen
 Og lo højt ad hver Pedant.
 Dog den Mester i at skjæmte
 — *Ludvig Holberg* var hans Navn —,
 Naar Pedanterne er glemte
 Mindes vel i Kjøbenhavn,
 Hvor hans Muse under-Freden
 Kom saa ganske ret til Pas,
 Og har med vor Gunst forleden
 Skabt den *Danske Skueplads!*
 Vist nok gjør de bedste Skoser
 Ikke godt for alle Ting,
 Man dog med latinske Gloser
 Gjør slet ikke større Spring;
 Og, hvis Ufred der i Vange
 Kommer — gid kun sent — igjen,
 Findes der til „Heltasange“
 Vel i Danmark og en Pen
 Som Hr. *Førgens*, dygtig skaaret
 Efter „Sønnen under Ø“,
 Som har, efter Visen, Kaaret:
 Han paa Hav skal aldrig dø!

[12.] KRISTJAN DEN SJETTE.

Forfængelighed
 Er alt under Solen, som man véd,
 Forfængelighed og Skuespil,
 Saa det er, hvad mindst man trænger til,

Thi lukked jeg Boden paa Torvet brat
Og sagde al Holbergs Spas Godnat. ¹⁾

En *Præstekonge* jeg hed om Land,
Ej just for Behag til gejstlig Stand,
Men for jeg havde det i min Agt
At gjøre mit Folk saa fromt og spagt,
Som det havde været en Munkeflok,
Der aldrig af Bøn og Sang fik nok.
Jeg tænkte, vor Herre, for den Sags Skyld,
Snart vilde ladt Æbler gro paa Hyld.
Men alt hvad jeg mærked, man vandt derved,
Det var, des værre, Kjedsommelighed,
Saa Fromheden ved det Andagts Spil
Tog snarere af, end den tog til,
Saa, hvad der hos Brorson lifligst klang,
Det maa vel kaldes dens Svanesang.

¹⁾ [I de 6 første Linjers Sted har Udkastet disse 18:

Alt under Solen er, som vi véd,
Forfængelighed,
Thi tænkte jeg mer, end man syntes om,
Paa Død og Dom.
Det havde kanske været nok saa godt
At tænke lidt mer paa Land og Slot,
Paa Kone og Børn og Folk og Fæ
Og saa paa det gamle Stammetræ,
For nu, mens jeg tænkte paa Død og Dom,
Gik meget i Landet avet om,
Og alt det vi skjændte paa Sus og Dus,
Saa holdt dog vor Dronning kun daarlig Hus:
Hun byg'de Hørsholm og Kristjansborg,
Der faldt, som de rejste dem, med Sorg;
Og Pengene fra min Faders Tid
De gik deres Vej til sidste Hvid,
Ja oven i Kjøbet vi sank i Gjæld,
Som klædte i Fred ej ganske vel.]

Den Frihed, min Fader gav Bondemænd,
 Den tog paa en Omvej jeg igjen,
 For Bonden, sagde mange med én Mund,
 Ubunden er værre end nogen Hund.
 Det sagde mig Hofmand og Hofpræst,
 Man véd ikke selv, hvad der er bedst,
 Men havde jeg tænkt mig lidt bedre om,
 Det vilde mig sagt min Kristendom.¹⁾
 Jeg kaldte paa Døden, han kom og snart,
 Og længe det kunde ej heller var't,
 Det kan jeg des værre selv forstaa,
 Naar Livet skulde ej rent forgaa,²⁾
 Saa det hører³⁾ til mine bedste Kaar:
 Jeg var kun Konge i sexten Aar.
 Alt hvad jeg drømte, var fromt og sødt,
 Det var, des værre, kun tomt og dødt,
 Saa i min Grav jeg fik daarlig Tak,
 Mens lystig man Arveøllet drak,
 Ja, levede saa i Sus og Dus,
 Som man vilde drukket op sit Hus,
 For om jeg skulde igjen opstaa,
 Der var ikke mer at anke paa!

 Saa klog er jeg bleven hinsides Grav
 Ved Tidender over det døde Hav,
 At rent forgaaet er lidt og stort
 Alt, hvad jeg haver som Konge gjort;⁴⁾

¹⁾ [Udkastet: Jeg havde vel set, det gjør ej fromt.] ²⁾ [Udkastet: Naar godt det skulde med Landet gaa.] ³⁾ [Udkastet: hørte.]

⁴⁾ [For de 2 sidste Linjer har Udkastet disse 6:

Thi rent forgaaet, som jeg har spurgt,
 Er lidt og meget, hvad jeg har gjort;
 Der bli'r ikke Held, kan jeg forstaa,
 I, hvad kun flygtig man tænker paa,
 I Fromhed, saa vel som Skib og Slot
 Og alt, hvad der ellers er stort og godt.]

Det var som jeg byg'de af Rør og Straa,
 I Ilden ej kunde mit Værk bestaa:
 Mens Fromheden sank saa dybt i Grav,
 At næppe den kan staa op deraf,
 Fra Kristiansborg til Børnehus
 Mit Navn stod paa askeblandet Grus,
 Og Flaaden, jeg tømrede splinterny,
 Hvoraf de Danske var siden kry,
 Kun tyktes bygget til Sællandstog
 Og Spring i Luften med Dannebrog,¹⁾
 Saa intet ved Holmen blev i Behold
 Undtagen Dokken af *Danneskjold!*
 Thi vogte sig vel hver Dane-Drot,
 Som gjerne vil alt gjøre *evig* godt,
 Han gjør ikke timelig alting slet,
 Og har dog slet ingen til Himmels grædt,
 Men lade for Sjælen sørge hver,
 Som han haver den og Himlen kjær,
 Mens Drotten sørger for Hegn og Fred,
 Og alt, hvad et Land kan blomstre ved!
 Naar Gud velsigner, og han gjør sit,
 Hvor man kun lader *hans Ord* gaa frit,
 Udryddes al Præste-Pavedom,
 Som peger paa Himlen og gaar til Rom.
 Det var det bedste, jeg stiled paa,
 Og derfor skal ej mit Navn forgaa,
 Men æres, hver Gang man taler om,
 Hvordan i Norden saa vidt det kom,
 At Præstehænder blev lagt i Baand,
 Mens Ordet gik frit med Liv og Aand.

¹⁾ [Herefter slutter Udkastet med de to Linjer (jfr. Digtets Slutning):

Dog, heller end mig fordømme rent,
 Husk paa, det var ikke ilde ment!]

Ja, Aandens Frihed paa Troens Grund,
 I læges saa vel som lærdes Mund,
 Derpaa for Alvor jeg lagde an
 Med *Holberg* og med *Pontoppidan*.
 Vel passed ej sammen ret vi tre,
 Som „græde“ rimer kun slet med „le“,
 Men Præstemagten, som faldt ej brat,
 Blev derved ikkun des mer forhadet,
 Som alt, hvorover enhver kan se,
 Man maa hartad baade græde og le!

Saa vendes med Tiden Bladet om,
 Hvad højt man priste, hvorhen jeg kom,
 Min Fromheds Love, min Dronnings Pragt,
 Mig bliver til idel Fejl udlagt,
 Men hvad i hverandet Sakristi
 Man mumlede om, var Kjættereri,
 Var Helligbrøde og Præstehad,
 Det, nu indrømmer man sjæleglad,
 Beviser, at hvad der er ærlig ment,
 Sit Maal dog aldrig forfejler rent.

[13.] FREDERIK DEN FEMTE.

Af Nordens *Titus* mig gav vel Navn
 Den lærde Verden i Kjøbenhavn,
 Og Meningen var vist ej *saa* slem,
 At jeg forstyrred *Jerusalem*,
 Fordi jeg spilled en Smule Bas
 Med Skinhellighed, som var kun Fjas,
 Men prutten ej var jeg paa en Dag,
 Saa det faar blive de lærdes Sag,
 Om de kan vise til Nordens Held,
 At Navnet passer alligevel.
 Jeg sad paa Tronen i tyve Aar
 Og mored mig godt, som Ordet gaar,

Men hvordan egentlig Tiden skred,
Dermed jeg véd ikkun lidt Besked.
At tænke paa Himlen Nat og Dag,
Som jeg havde lært, var ej min Sag;
At tænke paa Verden, var ej Skik
I Salene, hvor min Vugge gik,
Og Følgen da blev, som før saa tit,
Jeg i det hele kun tænkte lidt,
Og lod dem raade, som mig var næst,
Og som jeg tænkte, forstod det bedst;
Men meget muligt, jeg tænkte fejl,
Og mangled det rette Kongespejl,
Hvori det sés, hvad Folk er værd,
Som i det hele, saa hver især;
Thi naar jeg nu ret mig husker om,
Det var ej blot Kassen, der blev tom,
Saa Landet sank i en bundløs Gjæld,
Mens Freden blomstred paa Mark og Fjæld;
Men Tavlen, *det* skulde tegnes paa,
Hvoraf der kan Ord med Æren gaa!
For Gjæld til Loftet og Extraskat
Ej bliver et Navn blandt Stjærner sat,
Og hvad har vel skabt mit Kongeord,
Som mindes længer end det i Nord?
Min Skole maaske for den skjønnne Kunst
Den var i det mindste ej omsonst,
Thi, som jeg hører, fra den udsprang
En Billedhugger af første Rang,
Saa nok jeg som Kunstens Patriark
En Støtte beholder i Danemark;
Men svagt er dog immer det gode Lov,
Naar Billedstøtter det har behov,
Og Støtter — især til Huse ny —
De staa ikke i det bedste Ry!
Indviet ogsaa dog paa mit Ord

En *Ridderskole* der blev i *Sor*,
Og jeg tør sige, den skulde staa,
Mens Sund og Bælte har Bølger blaa,
Thi ej som en gammel latinsk Paryk,
Der ej en Gang kjender Rug fra Byg,
Men ret i Verden sig véd at sno
Og kjønt at malke den danske Ko,
Saa Ridderskolen for høj og lav
Er Landets Mangel og Tidens Krav.
Thi raader jeg dem, som efter mig
Skal staa for Styret i Fred og Krig,
Paa Skolens Vaande at raade Bod
Og sætte den paa en bedre Fod,
Saa ej den kun er til Skjoldmænds Gavn
Thi *Adelskongen* er et Navn,
Der aldrig sig vil passe ret
Paa nogen af den Herres Æt,
Hvem Borgerskabet kjærlig skrev
Det kongelige Frihedsbrev,
Som derfor, af min Adel kyst,
Jeg voved ej at se belyst,
Da i sit første Gyldenaar
Det skinned over Hus og Gaard
I Axelstad, hvis Borgermand
Ej pukked paa sin Adelstand,
Men paa, at hele Folket her
Maa være Kongen lige nær.
Dog ske det maatte vel en Gang
At Adlen sig igjen opsvang,
For ret at vise, det var godt,
Den daled til en Undersaat,
Og at den satte Næsen højt.
Beviste den i Sorø drøjt,
Da *Holberg*, som et Baroni
Foræred dens Akademi

Og var det store Lys i Nord,
Ej maatte bydes til mit Bord,
Fordi han, trods Friherrestand,
Var kun en nybagt Adelsmand!
Det hjælper ingen Adelsdrot,
Han mener det med Folket godt,
Thi Adel kun ved *Folk* forstaar
Et Tjenerskab ved Herregaard,
Og Tjenerskabet har det bedst,
Naar Kongen tit er Herrens Gjæst;
Men Kongen maa betale godt,
Før Herregaarden bli'r et Slot,
Og naar saa alt er givet bort,
Da kommer Kongen selv til kort
Og maa med Extraskat og Gjæld
Besvære baade Mark og Fjæld!
Det ser jeg nu, men saa' det ej,
Hvor alting jubled paa min Vej,
Og Landet syntes tryllevis
Forvandlet til et Paradis,
Hvor hele Verdens Herlighed
Paa Vink af Kongen regn'de ned,
Og hvor som i et Tryllespil
De store Aander strømmed til,
At neje for den Herre prud
Og prise ham som Jordens Gud!
Saa snildt de fine Adelsmænd,
I Duft af Virak, vejre hen
Hvert Suk, som under Leg og Lyst
Sig trænger frem fra Kongebryst.
Fortryllet mellem Tysk og Fransk
Jeg glemte hartad, jeg var Dansk,
Saa Danmarks Haab mig tyktes bedst
Opdraget af en Svejtsers-Gjæst¹⁾.

¹⁾ [Reverdil.]

Forunderligt, at paa mit Ord
Dog troed fast mit Folk i Nord,
At kjærest mig i Grunden dog
Var Dannemandens Hjærtesprog,
Saa over hver en Rose fin,
Jeg satte *Majen af Tullin*,
Og aldrig kunde smagt mig sød
Den Vin, i hvilken Taarer flød,
Naar ej, ved sælsomt Kogleri,
Jeg Perler havde set deri.
Forunderligt, at ved min Grav
Ej Folket knurred, Skjalden tav,
Men tvært imod med Taarer fyldt
Gik Bragebægeret forgyldt
Fra Mund til Mund i Danevang
Som femte Fredriks Mindesang!
Ja, Evalds Sang og Folkets Graad
Skal stumpe af den hvasse Braad,
Som i den strænge Dommers Røst
Sig nærmer til mit nøgne Bryst:
De vidne ej for Danmark blot,
Det har fortjent den bedste Drot,
Men og for mig, at folkekjær
Jeg var en bedre Skæbne værd,
Var selv, skjønt ved min egen Haand,
Et Offer stort for Tidens Aand,
Saa al min Glimmer, al min Glans
Var kun en kostbar Offerkrans,
Hvor, under Hjærtepine dulgt,
Til Altret blev fra Tronen fulgt
Et Offer stort og ej omsonst,
Men frugtbart for hver ædel Kunst:
Fra den, som gjorde *Evald* stor,
Til den, som driver Bondens Jord!
De Adelsmænd, der om mig stred,
Ej regned stort, hvad Smaafolk led,

Men de var Offere, som jeg,
Paa Ærens nye Kongevej;
Med Million paa Million,
Jeg var Talenternes Patron,
Og gjorde de end stundum Blæst,
Som kaldtes ind fra Syd og Vest,
Saa vaktet derved dobbelt vist
Paa Arnestedet hver en Gnist,
Som ulmed under Asken mat,
I Fare for at slukkes brat!
Saa i det danske Kongespejl
Betragted Folket mine Fejl,
I Hjærtet, som det følte godt,
I Danmark alt var blevet smaat,
Var blevet dorsk paa Sjæl og Krop
Og trængte til at muntres op;
Og, tager i den ene Haand
Man Driftighed og Folkeaad
Og Sjælens høje Ørnesving,
Som nyttigt er til alle Ting,
Da har af det man Haanden fuld,
Som ej opvejes kan med Guld,
Og ej undværes uden Tab
Af Folkehæld i Ginnunggab,
I Svælget, som er — maalt med Skjel —
Bundløsere end Danmarks Gjæld.
Thi takker jeg hver Dannemand
I Højeloft paa Land og Strand,
Som følte ved min Grav og Hal:
For god til mig var ej min Skjald,
Skjønt kongelig i Musers Kor
Og gavmild paa de bedste Ord;
For mine Misgreb Verden saa',
Mens Agten skjult i Hjærtet laa,
Og hvad jeg virkede i Løn

Kom først for Dagen med min Søn,
Opsprang ved Aandens Tryllestav
Som Blomsterflokke paa min Grav
Og svang som Ørnen, født paa ny,
Derfra med Skjalden sig i Sky,
Udspejder dør paa Mark og Fjæld
En Kongevej til Folkehæld,
Som skal befares trindt i Nord
Og prises paa den hele Jord!

FREDERIK DEN FEMTE.

(Udkast.)

Jeg sad paa Tronen i tyve Aar,
Det husker jeg end, som det var i Gaar,
Men hvordan egentlig Tiden skred,
Derom jeg ved ikkun lidt Besked.
At tænke paa Døden Nat og Dag,
Som jeg havde lært, var ej min Sag;
At tænke paa Livet, det var ej Skik
I Salene, hvor min Vugge gik,
Og Følgen da blev, som før saa tit,
Jeg i det hele kun tænkte lidt,
Og lod dem raade, som mig var næst,
Og som jeg tænkte, forstod det bedst.
Jeg hører bagefter, jeg tænkte fejl
Og mangled' det rette Kongespejl,
Hvori det sés, hvad Folk er værd,
Som i det hele, saa hver især.
Især, man siger, det galt var fat
Med Rentekammer og Extraskat,
For Landet sank i en bundløs Gjæld,
Mens Freden blomstred paa Mark og Fjæld,
Og Extraskatten beviste drøjt,
Man skatted slet ikke Folket højt,
Skjønt Stodder og Greve man, som det lod,
Behandlede paa en og samme Fod.
Hvor kunde Vinen dog smage sød,
Hvori saa mangel en Taare flød?
Det er et Spørgsmaal, jeg Aar for Aar

Bestandig af flere Skygger faar,
 Men af de Taarer jeg saa' ej én
 Og tænkte immer, den Sag var ren,
 At, som man sagde, det faldt i Traad:
 De kun betalte, som havde Raad,
 Saa Prisen var kun paa Hoved sat,
 For rund at gjøre den rene Skat.
 Er det nu sandt, som Ordet gaar,
 At for den Skat det sidste Vaar
 Udpantet blev hos arme tit,
 Saa kun det tomme Hus var frit,
 Da ve den Mand, som gjorde sligt,
 Og dem som, trods hver hellig Pligt,
 Fordulgte mig, hvad Folket led,
 Og skjænkede mig med blodig Sved!
 Men, skjønt jeg undte Folket godt
 Og drømte mig en elsket Drot,
 Jeg ser det nu med bittert Nag,
 Jeg spildte mangan Solskinsdag
 Og staar i ædel Kongeråd
 Med Taarer kun paa tomme Blad!
 Vel sandt, indviet paa mit Ord
 En Ridderskole blev i Sor,
 Men det var kun til Skjoldmænds Gavn,
 Og *Adelskongen* er et Navn,
 Som aldrig sig kan passe ret
 Paa nogen af den Konges Æt,
 Hvem Borgerskabet kjærlig skrev
 Det kongelige Frihedsbrev,
 Som derfor, af min Adel kyst,
 Jeg voved ej at se belyst,
 Da i sit første Gyldenaar,
 Det skinned over Hus og Gaard
 I Axelstad, hvis Borgermand
 Ej pukked paa sin Adelstand,
 Men paa, at hele Folket her
 Maa være Kongen lige nær!

[14.] KRISTJAN DEN SYVENDE.

Jeg bekjende maa, des værre,
 I hvor højt jeg sad paa Straa,

Sygdom er dog hver Mands Herre,
Kryber af, men flyver paa,
Bleger Haarene med Sorgen,
Som i Hytten, saa paa Borgen.

Lægen, som var flux til rede,
Loved vel, med store Ord,
Mig og Riget at helbrede,
Og sin Doktor let man tror;
Værre, fandt dog Patrioten,
Lægedommen var end Soten.

Jeg og Riget kom paa Randen
Af den rene Undergang,
Lykken, bedre end Forstanden,
Over Svælg dog lagde Spang,
Ja, til Lykke, selv trods Kuren,
Sig hos begge hjalp Naturen.

Med sit Hoved sat paa Stage,
Stats-Kvaksalvere til Skræk,
Og for alle Drotter svage
Til et stort Advarsels-Træk,
Struensee, som han var pælet,
Staar i Folke-Eftermælet.

Tidlig traadte jeg tilbage
Fra den store Skueplads,
Dermed dog udrandt ej fage
Sandet i mit Timeglas,
Og *det* Navn har ingen Fare,
Som paa Jord kan mit udvare.

Var de sunde, var de stærke,
Kongerne i Syd og Nord,

Faa dog fandt et Mindesmærke,
 Hvoraf bedre der gik Ord,
 End af mit der gaar i Vangen,
 Lukt i Sky med Folkesangen.

For sin Fader aldrig satte
 Søn en bedre Mindesten,
 Hvortil Bønder kan forfatte
 Indskrift med den¹⁾ Tale ren:
 Hun skal hedde „Friheds-Støtte“,
 Skam faa de, som hende flytte!

Derfor jeg, som *Fredriks* Fader,
 Siger med den gamle Skjald:
 Vel den Mand, sig efterlader
 Slig en Søn i Kongehal,
 Broder fin til Norges Balder:
 Adelsten i Ungdoms Alder!

Ja, den Prinse-Tid skal mindes
 Efter mangan kronet Dag,
 Med dens Trøst og kan forvindes
 Mangt et Tab og Tordenslag;
 Folk og Konger deraf lære:
 Fælles Magt kan meget bære.

Fra min Borg jeg maatte flytte,
 Da den røde Hane gol,
 Lige fast i hver en Hytte
 Jeg dog sad paa Kongestol,
 Mens Kong Ludvig maatte bløde,
 Og hans Slot stod tomt og øde.

¹⁾ [saaledes Nord. Kirketid.; Særtrykket: god med.]

Næste Aar gik op i Luer
 Snart min halve Hovedstad,
 Og for mine Kongestuer
 Sælsomt da sig vendte Blad:
 Brandlidt selv, jeg hused mange,
 Hytte-Børn fik Bue-Gange.

Det var som i *Frankerige*:
 Kongen ud, og Folket ind,
 Hvilken Forskjel dog tillige,
 Som paa Maade, saa paa Sind!
 Her det saas ved Ildebranden:
 Hus vi laante godt hinanden.

Højt det lød i Slottets Porte:
 Adel ned, og Borger op!
 Mellem hvide, mellem sorte,
 Intet Kjøb paa Sjæl og Krop!
 Som i Syden, saa i Norden,
 Frihed over hele Jorden!

Dog som Kor om Kongemordet
 Sligt ej lød i Vaabengny;
 Men ¹⁾ det lød fra Drikkebordet:
 „Kongens Skaal“ i højen Sky,
 „Fyrsteparret længe leve,
 Som til Lov gjør Friheds-Breve!“

Rundt det løb om Østersøen,
 Spurgt det blev til „Kinas Kyst“,
 At i Nord paa Bøge-Øen
 Kongens Liv var Folkets Lyst,
 Nyt og godt hvert Aar i Gjære,
Folkelighed Kongens Ære!

[¹⁾ Nord. Kirketid. og Særtrykket: Men; sikkert Trykfejl.]

Dèr, saa lød det trindt om Lande,
Er hver Havn en Masteskov,
Dèr paa Ager, som i Strande,
Godt i Fred gaar alles Plov,
Som for Gud, for Retten lige
Dèr er fattige og rige.

Liflig dèr er Aftenstunden
Efter Travlhed fri og stor,
Hvor med Fuglene i Lunden
Kappes Skjaldene i Kor;
Digt, som i den gyldne Alder,
Dèr med Daaden sammenfalder.

Saa det lød, til Vaabenbraget
Skrækked op af Fredens Skjød;
Da kun om Skærtorsdags-Slaget
Sangen vildt i Skyen lød,
Stort var Tabet, Sejren liden,
Troen tabt paa Gyldentiden.

Fra den Stund kun lidt jeg sansed,
Hvad om mig der foregik,
Smilende ej mer omdansed
Folket Tronen for mit Blik,
Lade-Fristen, til man skyder,
Savner alle Fredens Dyder.

Jeg kun vaagnede i Smerte
Ved det høje Vaabengny,
Sønderknust mit Konge-Hjærte
Blev af Graadens Røst i Sky:
Byen brændt, og Flaaden taget,
Sundet lukt for Konge-Flaget.

Kræver *saa*, *Mathildes* Broder!
 Hendes Medgift du igjen?
Hun var jo dog *Fredriks* Moder,
 Gaa til Kaps nu Orlogsmænd!
 Kald det Bytte, kald det Aager,
 Lige galt dog af vor Svoger!

[15.] FREDERIK DEN SJETTE.

Salig ingen er at prise,
 Før han kommer i sin Grav,
 Det er Stormens gamle Vise
 Paa det vilde Verdenshav,
 Og det Kvad gjentager Ravnens,
 Selv for os, som bor i Havnen,
 Langt fra Hvirvelvindens Hjem.

Derfor, skjønt jeg alt har pløjet
 Mangen Sø fuld høj og stærk,
 Og, skjønt Lykken mig har føjet
 Til et sjældent Kongeværk,
 Dog jeg ej vil forekomme
 Fremtids Skjøn og Skæbnens Domme,
 Drapen ved mit Arveøl.

Staaet har jeg nu for Styret
 I halvtredsindstyre Aar,
 Naar i Stormen sluktes Fyret,
 Da var knappe Skibets Kaar,
 Men en Drot, som elsker Hjemmet,
 Aldrig blir paa Havet fremmed,
 Naar hans Hjem er Nørreled!

Ja, et nordisk Kongehjærte,
 Hvor om Magten kun er én,

Jeg fornåm i Fryd og Smerte,
 Er den rette Ledesten,
 Uden alle Kaart og Streger,
 Hvor *det* stadelig henpeger,
 Dèr er sikkert Folkehæld!

Man for Kongers Vugge kvæder:
 De kan gjøre, hvad de vil,
 Men kun daarlig Kongesæder
 Lærer man af Sang og Spil;
 Mer og mindre, end han vilde:
 Mere godt og mindre ilde,
 Selv Tyrannen gjør paa Jord.

Derfor, gid min Gravskrift vorde
 Uden Tant paa Tronens Fod:
 Kongen vilde, hvad han gjorde,
 Kun naar Gjerningen var god,
 Og saa stor var aldrig Magten,
 At jo videre gik Agten
 Til at fremme Folkehæld.

Folkekonger vi maa være
 Skal det gaa for Alvor godt,
 Ej forklejned det min Ære,
 Om jeg kaldtes *Bonde-Drot*;
 Hvad endnu der klinger værre:
 Stodder-Konge er vor Herre,
 Næst ved ham er dog vel bedst!

Heller knurre maa de færre
 End de fleste i et Land,
 Alle Jyder for vor Herre
 Er jo, Præst og Herremand,

Sorte jo saa vel som hvide,
Alle føle, hvad de lide,
Det maa Kongen huske paa!

Meget Vand der gaar til Strande
I halvtredsindstyve Aar,
Og for Folk i alle Lande
Var min Tid en Skole haard;
Ogsaa vi det fik at finde,
Alt dog lader sig forvinde,
Hvor kun ét gjør Drot og Folk.

Danmark, dejligst Vang og Vænge,
Ej som Kongerige stor,
Mindre Magt og færre Penge
Har, end mangt et Land paa Jord,
Aldrig dog det stod i Skygge,
Thi saa god var Danmarks Lykke,
Ene den opvejede alt!

Mere Frihed i det hele,
Bedre Lys og Lov og Ret,
Mer Forslag i alle Dele,
Bedre Folk og Kongeæt,
Mener jeg, forgjæves søger
Man selv Skyggen af i Bøger,
Véd jeg, fandtes ej paa Jord!

Ingen Drot i Kristenheden
— Det os Fjender lade skal —
Under Krigen som i Freden
Satte mer paa lærd og Skjald,
Intet Land, tre Gange større,
Gjorde Musers Tempeldørre
Trangere end Daners Mark.

Midt i Rom ej nogen mukker,
Naar det kaldes afgjort Sæg,
At den danske Billedhugger
Er en Fønix i sit Fag,
Mesterværker af hans Finger
Flyve hjem paa Snækkevinger,
Pryde Kor og Kongehal.

Havde sig end højt opsvunget
I vor Tid *Napoleon*,
Aldrig dog han blev besunget
Højt som vi med Liv og Aand;
Drotters Ros, som staa og falde
Skal med Kvad af mine Skjalde,
Staar vel klippefast i Nord!

Dog ej stoled jeg paa Sangen,
Kjøbte aldrig Ros for Guld,
Kun, hvad smukt der lød i Vangen,
Jeg opmuntred immer huld,
Skatted, hvad der klæder Hallen
Kjønt, som Heste klæde Stalden,
Marken Bøg og Blomster Eng.

End er ej mit Værk til Ende
Og beskrives før kun slet:
Efterslægten skal bekjende,
Det var heller ikke let
Lys og Liv om Land at skabe,
Uden *det* derved at tabe,
Som er Liv og Lyset værd.

FREDERIK DEN SJETTE.

(Udkast.)

Mens Kongen lever, han skal lægge Ord

I alles Mund, ej de i hans,

Det er den gamle Skik i Nord.

Og Loven her til Lands,

Saa ej for Frederik den sjette

Jeg tør paa Kongeordet gætte,

Men rimer i mit eget Navn.

Ej er i Aar det første Gang,

Ej første Gang i Aar,

Jeg nynner paa en Æresang

Som minder og som spaar,

Ja minder om, hvad alt er skét,

Og stirrer paa, hvad kun er sét

I Spejl med Søndagsøje.

Ved Fødselsdagens Gry jeg saa'

— Dog nej, jeg skimted kun —

Hvad Barnet, som i Vuggen laa

Forjætted Mark og Lund,

Og alt det, som en Kæmpe stærk,

Har kronet Fredriks Kæmpeværk

Med Krans af Stjærner klare!

Ja, hørte man ej før som her

Fra Folk for Raadets Brøst

Til Kongen som Landsfader kjær

Det Raab med højen Røst:

Vi gi'er os Gud og dig i Vold,

Dig og din Æt fra Old til Old,

Som Børn og ej som Trælle.

Man saa' ej heller før en Drot

*

*

*

9. [Epiigrammer.]

[1834.]

[De ti her først trykte Smaavers findes saaledes samlede skrevne paa det samme Blad, hvorpaa den nys meddelte Begyndelse til et Kongerim om Fr. VI.]

1. WERTHER OG MEISTER.

Naar jeg har udlæst Werthers Breve,
 Forfatteren jeg spørger but:
 Hvi lod du ikke Werther leve?
 Du maatte heller Meister skudt!

2. HAKON OG PALNATOKE.

At i en Egel¹⁾ Hakon fandt sin Grav,
 Det maa Historien undskylde;
 Men at en Toke saa krøb ud deraf,
 Det røber Fantasiens Fylde.

3. AXEL OG VALBORG.

Vist nok en Gang for længe siden
 I Kirken spøgte Sorte-Knud;
 Men, spøge med den hele Tiden,
 Det holder næppe Knudsen ud.

4. DRONNING MARGRETE.

Til Elskerinden i det Sørgespil
 — Den eneste, jeg gider tale til —
 Jeg sagde, og derpaa jeg nøs:
 „Græd ej for Kjæresten“, han var en Fløs.

¹⁾ [Egel er Svinesti.]

5. DAS GLAS WASSER.

Et Glas Vand du kaldte Stykket.
Og dets *Navn* er mindst mislykket:
Vand dog Glasset ikke bær
Mod det store Gadekjær.

6. DER NATUR-MENSCH.

Det var til Publikum din Fæstengave,
Den bedste Blomst vel i din Have;
Men hvad jeg savner, trods Monduren,
Det er dog *Menneske*-Naturen!

7. HUGO VON RHEINBERG.

Hvordan kom du til Fofner-Skatten?
Var den kanske ej rigtig din? —
Som Gjukunger jo hele Klatten
Du lader gaa til Bunds i Rhin!

8. DIE RÄUBER.

At dine Røvere er alt for fri,
Derover Streg jeg vilde skrive;
Men at de røvede din Poesi,
Det jeg dem aldrig kan tilgive.

9. STÆRKODDER.

Ja, det er godt nok til den Odder,
For ham med *Øjnene* at slaa;
Med Kjæp og Pose som en Stodder
Han om sit Livsbrød tigge maa!

10. VILHELM TELL.

De lærde kun til liden Nytte
 Om Tell end øve Ridderspil,
 En raaber: hvilken Mesterskytte!
 En anden: han var aldrig til!
 Og ved at læse Tell, jeg fandt:
 Man maatte ønske, det var sandt!

10. Til en Jurist.

(1834.)

[Hidtil utrykt; her efter Forf.'s Haandskrift fra denne Tid.]

Retten ej sidder i Spydstagen nu,
 Dog, hvor den findes, véd én mer end du,
 Vogt dig, at *han* ikke finder den i,
 Hvad du gik forbi!

Rettens Middel, Lovens Tolk
 Klinger smukt i Navn-Geledder,
 Glem ej, mellem danske Folk,
 Hvad du er, for hvad du hedder!

Romerretten hun er snild,
 Kejserretten haard at døje,
 Danske Lov er klar og mild,
 Hav den stadelig for Øje!

II. Arent Aschlund.

(Februar 1835.)

[Dette hidtil utrykte Digt over den 16de Febr. 1835 afdøde Landmaaler Arent Aschlund foreligger i Forf.'s Renskrift fra denne Tid. Om Aschlund jfr. Nordisk Kirketidende 1835, Sp. 123—26.]

Ved de gamle Dages Minder,
 Ved de djærve Fædres Pris,
 Fordum blussed dine Kinder
 Kolde nu og graa som Is,
 Derfor skal ej Fremtid skue
 Blomsterløs din Banetue.

Fra jeg kvad om Signeburet,
 Fylked Rim paa Stiklestad,
 Ingen til min Sang har luret
 Mere lydhør vel og glad,
 Derfor *bag dig*, hedengangen,
 Hører end man Efterklngen.

Hrodgars Hal og Dannevirke
 Gjæsted længe du med Fryd,
 Før dig til den store Kirke
 Vinked Sangens Klokkelyd,
 Ja endnu paa Kirkeristen
 Kæmpe var du mer end Kristen.

Da jeg først saa' Øjet funkle,
 Fuldt af Ild og Kæmpemod,
 Under Bryn og Lokker dunkle,
 Over Kind som Mælk og Blod,
 Stovt, som Nordens Kæmper pleje,
 Hid du fór paa Hvalens Veje.

Voxet op ved Isefjorden,
 Nu kun Fiskerbaades Kaas,
 Paa den jævne Mark i Norden,
 Hvor kun smaalig Muld gjør Aas,
 I din Barm med Kæmpevælde
 Bølger brused dog om Fjælde.

Derfor stak du over Havet,
 Tidlig voxen, højt i Nord,
 Did, hvor under Is begravet
 Ligger Tyr og Asa-Tor,
 Og hvor mellem Jøkler blege
 Muspels røde Sønner lege.

Dér, paa Islands Kyster golde,
 Hvor ej Maj har nogen Vaar,
 Mellem Turser du og Trolde
 Vankede i Ungdoms Aar,
 Malede *dig* til din Jammer
 Verden sort i Heklas Flammer.

Ak, forgjæves Skjalden kvæder
 I vor Old om Adelskab,
 Hvo sig end i Haabet glæder,
 Synker ned i Børnelav,
 Og selv Skjalde nu om Tide
 Vil for smaa kun nødig skride!

Du, med Passer og med Kjæde
 Bunden til dit Maalebord,
 Til dit Syn, din Sorg og Glæde,
 Savned dybt det frie Ord,
 Derfor sig din Kraft udtømte
 I en Kamp med hvad du drømte.

12. [Herrens Røst.]

(1835.)

[Dette hidtil utrykte Digt foreligger i Forf.'s Renskrift fra denne Tid, uden Overskrift eller Datering.]

Er nu der Fred paa Jorden,
 Som ej kom oven ned?
 Er nu det vist, at Torden
 Ej raaber: Gud er vred?
 Er det en afgjort Sag:
 Ej kommer Domme-Dag?
 Ej er bag Verdens Vrimmel
 Der Helved eller Himmel,
 Men kun en evig Søvn?

Velan, I Herrer høje,
 Velan, I Poge smaa,
 Som føle ej til Møje,
 Og som den ej forstaa!
 Velan, beskedne Slægt,
 Hvem *Liv* er Gran i Vægt,
 Hvem *Freden* fattes ikke,
 Naar I har Mad og Drikke,
 Hvem *Sønnen* huger bedst!

Jo mer derpaa jeg grunder,
 Des klarere jeg ser,
 Det er slet intet Under,
 I spørge ej om mer!
 At Mand er mer end Dyr,
 Jer tykkes Æventyr,
 Og evigt Liv og Ære
 Er mer, end Dyr begjære,
 Saa Regningen er ren.

Men I, som har et Hjærte,
Der mættes ej saa let,
Men slog i Fryd og Smerte
Som Liv af Gude-Æt,
I store, og I smaa,
Som fik til mer Attraa!
Er I nu alle døde?
Er, som den gamle Jøde,
Jeg ene om mit Savn?

Det Hjærte, der sig ømmer
Ved evig Søvn og Død,
Det Hjærte, der end drømmer
Om Guddoms-Hvilen sød,
Om Sol, som ej gaar ned,
Om salig Evighed:
Mon det nu ene banker
Og avler Himmel-Tanker
I denne trange Barm?

Velan, jeg da fortryder
Ej Evighedens Kaar,
Men vinterlagt mig fryder
Til Evighedens Vaar,
Alt som den lille Fugl,
Der i sit Vinter-Skjul
Kun leger Død i Dvale
Med Haab om grønne Sale,
Med Nyn paa Morgensang.

Det snævre Rum i Barmen
Er immer lunt og lyst,
Og dør i Vindves-Karmen,
Paa Lys-Havs lave Kyst,

Hver Blomst, jeg saar i Løn,
Fremspirer frisk og grøn,
Og frodige oprinder
Fioler og Kjærminder, —
Kun Rosen er lidt bleg.

Fornummet har mit Hjærte,
Der er en Guddomsrøst,
Som dulme kan al Smerte,
Som bringer evig Trøst,
Som ved hvert Hjærtesuk
Oplukker mild en Glug,
Hvor Øjet kan indkige
I lidt af Himmerige
Og se, hvor det er stort.

Thi spørger ej jeg længer
Om andres Tvivl og Tro,
Til Bifald ej jeg trænger,
Om end al Verden lo;
Jeg véd, paa *hvem* jeg tror,
Jeg véd, hvad i mig gror,
Hvad Verden kan borttage,
Og hvad der er tilbage,
For evig nok til mig!

Kun for der er saa meget,
Er nok til al vor Slægt,
Som finder *let* sit eget
Mod Himlens Overvægt,
Og, for jeg tror det vist,
Der banker her og hist.
Hos fler, end jeg kan mærke,
Livs-Længselen, den stærke,
Derfor jeg raaber: *hør!*

Ja, læser, som man lytter,
 Paa Hjærtets Tavler smaa!
 Ej anden Læsning nytter
 Til Himlen at forstaa,
 Og hvis *der* skrevet staar,
 At I har trange Kaar,
 Ja, Trang til mere Glæde,
 End Verden kan tilstede,
 Da hører *Herrens* Røst!

Ja, hører, lytter efter
 I Hytte, som i Hal,
 Hvor Ord har Kæmpe-Kræfter,
 Men Barne-Tonefald,
 Hvor Evighedens Haab
 Har Liv og Fryderaab,
 Hvor Tro sig frit bekjender,
 Hvor Naaden strækker Hænder,
 Thi *der* er *Herrens* Røst!

13. Havfru-Sangen.

(1835.)

[De ti første Strofer af dette Digt er trykt 1848 i *Danskeren*, I, S. 604—6. Alle tolv Strofer ere bevarede i Forf.'s Haandskrift fra 1835. Han bode denne Sommer ude paa Strandvejen ved Sølyst og Emilies Kilde.]

Milde Bølger, Danmarks Spejl!
 Lad i eder dybt mig skue!
 Flagrer vænt, I hvide Sejl,
 Vinger lig paa Arkens Due!
 Bøge-Blad, vær ej saa bly,
 Pip kun frem i Vinge-Laget!

Ogsaa du gav Haab¹⁾ om Ly,
Viftende til²⁾ Bølgeslaget.

Duk fra Dybet til mig op,
Sangerske for Dannekvinder,
Havfru med din gyldne Top,
Kranset blidt af blaa Kjærminder!
Dans paa Tilje under Ø,
Hvor saa yndig Gulvet gynger,
Som den glade Fæstemø,
Naar hun om sin Lykke synger!

Dans paa Tilje, kvæd og spaa
Atter som i gamle Dage!
Kvæd om³⁾, hvad dit Øje saa',
Hvor end danske Snækker flage!
Spaa om, hvad der times skal
Dannemænd og Dannekvinder,
Saa i Hytte, som i Hal,
Medens Timeglasset rinder!

Lytter I, som end har Lyst
Til at høre Havfru-Sangen,
I hvis Barm er end et Bryst,
Hvælvet efter Bølgegangen;
I hvis Aarer end en Flod
Slynger sig, iblandt Kjærminder,
Af det danske Hjærteblod,
Rosenrødt i Liljekinder!

Nemmer grandt den første Sang,
Som⁴⁾ er Nøglen til dem alle:
Bølgen, der med Harpeklang
Bælter sig om sit Valhalle,

¹⁾ [Haandskriftet: Vink.] ²⁾ [Haandskr.: i.] ³⁾ [Haandskr.:
Spaa os.] ⁴⁾ [Haandskr.: Den.]

Om det grønne Gudhjems Bryst,
 Hvor i lyse Bøge-Sale
 Om en gylden Gimle-Høst
 Synge tusend Nattergale!

Det er Kvadet om Kong *Skjold*,
 Det er Visen om den lille,
 Der kom hid i Hedenold,
 Hvor som Taarer Vover trille,
 Kom fra Godehavn i Løn,
 Styret ud med runde Hænder,
 Bandt, som Danmarks Fostersøn,
 Bælte sit om Bjørne-Lænder.

Selv sig styred underfuld
 Snækken med vor Lykke-Skipper;
 Ej han ruged over Guld,
 Hviled kun paa gyldne Vipper;
 Førte kun som Fragt om Bord
 Sølv og Guld og Brynjer klare,
 For blandt Kæmpe-Folk i Nord
 Gavmildhed at aabenbare.

I den lilles Morgendrøm
 Spejled sig utalte Dage;
 Vel bekjendt er Tidens Strøm
 Med den Snække uden Mage,
 Hidindtil fra Hedenold
 Styret godt ved Nornens Finger,
 Og med Vippen under *Skjold*¹⁾
 Baaret som paa Duevinger.

Hvor paa Spejlet Danmarks Navn
 Blinked over Bølgegangen,

¹⁾ [Haandskriftet: Med den Vippe under *Skjold*.]

Guld kun samled sig i Stavn,
For at sprede sig i Vangen;
Skjoldung-Folket hviled blødt,
Mellem Sværd og Spyd paa Negen,
Under aaben Himmel sødt
Sov det, midt i Hildurs-Legen.

I sit *Folk* end lever *Skjold*,
Finder og, naar Luren gjalder,
End til Vagt en Kæmpe bold,
Guld til ham, naar Jætten falder;
Hviler end sig uden Frygt
Paa de gyldne Ax og Vipper,
Stoler end derpaa fuld trygt:
Sidst af alt dig Himlen glipper!

Hvert et Fødenød skal dø,
Gutten dog, skjønt gammel vorden,
Sejler kjæk sin egen Sø,
Smiler ad Naturens Orden;
Hvad de lyse Stjærner sang,
Hørte han paa Bølgetoppe:
Død er kun en Overgang
For, hvad hjemme har her oppe.

Milde Bølger, Danmarks Spejl!
Tæt ved eder staar min Hytte,
Ej dens Straatag vil med Tegl,
Ej dens Træ med Sten jeg bytte.
Og det Syn, mig times her,
Ej med Udsigt til en Trone:
Yndefuldt i Aftenskjær
Bøgeskove Bølgen krone.

14. Sølyst.

(1835.)

[Hidtil utrykt; her efter Forf.'s Haandskrift fra denne Tid.]

Ikke blot for Højelofte
Fikst du, Hav, dit Trylleri!
Øjet fattes *der* fuld ofte,
Ubemærket gaa forbi
Bølger da med Sol og Maane,
Naar de stejle, naar de daane:
Borg paa Hav og Baade smaa.

Mindste Glug i lave Hytte
Gjør et aabent Øjepar
Samme Fryd og samme Nytte
Som de store, slebne Glar;
Som en Brink af Skaberhaanden,
Saa naturlig, hæver Aanden
Ej den skjønneste Altan!

Ikke blot, hvor Oceanet
Tordenmælet ruller hen,
Hvor kun Hvalen Vej har banet,
Mellem Skjær til Orlogsmænd,
Ses, hvad Mandevid opvejer,
Ses den store Kamp og Sejer
Paa din Valplads, Svanevang!

Ikke blot, hvor sig i Vælde
Vrede Bølger taarne saa,
At en Rad sneklædte Fjælde
Tykkes brat af Hav opstaa,

Ses det Oprør i Naturen,
Vakt ved Hvirvelvinde-Luren,
Som forbavser Mand af Muld.

Nok af det og mer tillige
Ses i Bugt og Bælt og Sund,
Hvor sig tykkes kun indsnige
Storm og Strid paa stille Grund;
Nok af Gny, af Kamp og Kvide,
Mens det yndige, det blide
Blomstrer kun i snæver Kreds.

Derfor, *Nordhav!* ej vi bytte
Bort for dig vor *Østersø*,
Ej vor Holm og lave Hytte
For hver Borg paa Anguls-Ø,
Høje-Møens hvide Bryster
Ej for alle hvide Kyster
Trindt det store Havmands Dyb!

Odin med det ene Øje!
Styrmand snild i Nørreled,
Gamle Havmand! lad dig nøje
Med den Ros, at brav du red,
Hvor de største Hvaler svømme,
Slejpner med din Runetømme,
Skummende paa Bølgens Ryg!

15. Kirke-Skibet.

(1835.)

[Digtet foreligger komplet i Forf.'s Haandskrift fra denne Tid, uden Overskrift. Med Titel som her, men med Udeladelse af 3dje og 4de Strofe er det trykt i Ernst Triers „Gave til en dansk Friskole“ (Kbhvn. 1870), S. 3—8, og derefter optaget i G.'s Salmer og aandelige Sange, III, Nr. 112. Jfr. samme Værk, V, S. 788.]

Livet her ret lignes ved
 Et Skib paa Verdenshavet,
 Bølge op og Bølge ned,
 I Dybet let begravet,
 Udsat, som Snækken paa sin Færd,
 For Strøm og Storm og blinde Skjær,
 Og skrøbelig kun lavet.

Verdens Klogskab raaber ud:
 Tag Vare dig for Dybet!
 Driv med Strømmen! gaa dit Skud!
 Og lær din Kunst af Krybet!
 Ja, se dit Snit og pas dit Ror!
 Læg alle Aarer brat om Bord,
 Naar Lejligheden vinker!

Hør, den lumske Havmand ler,
 Som Leg af Hvirvelvinde:
 Tung som Bly og let som Fjer,
 Her ude og der inde:
 Jer alle times en Ufærd!
 Et Garn jeg har til hver især,
 En Læk til hver en Skude.

Er I kloge, jeg er snild,
 Og jeg har gode Stunder,
 Sky kun Dybet, du, som vil!
 Da gaar du sikrest under;

Kun over Dybet gaar en Vej
Til Kysten, hvor der strandes ej,
Til Havnen i det høje.

Ja, I Folk paa Verdens Ø,
De kloge med de dumme!
Sejles maa den høje Sø,
Hvor ranke Bølger skumme,
Skal Farten lykkes over Strand,
Skal vi ved Livets faste Land
En Gang vort Anker kaste.

Hør, det toner over Hav,
Som Fuglesang i Skoven:
Bedre er den aabne Grav,
I Skyen og i Voven,
End Ulvegraven svigefuld,
Hvor Blomster gjøgle over Muld,
Og Ormeflokken lurder.

Hør, det toner under Sky,
Som Englesang fra oven:
Tømret er en Ark paa ny,
Og den kan trodse Voven;
Ja, hvor den gaar i Jesu Navn,
Den følger Bør til Himmel-Havn,
Og aldrig den forældes.

Af et lønligt Kildevæld,
Som Jordans klare Bølger,
Sprang en Strøm til Folkehæld,
Som Arken stadig følger;
Den skærer Verdens vilde Hav,
Og under den slet ingen Grav;
Kun Naadens Dyb sig dølgder.

Redningsstrøm fra Øst til Vest,
 I Tiden og i Rummet,
 Lige klar i Blik og Blæst,
 Og aldrig overskummet!
 Du stille Vej til Fredens Havn!
 Udsjunge skal dit Gaadenavn
 De smaa med Engletunger.

Ark, du est og underfuld,
 Du bygtes uden Hænder,
 Kosted ikke Sølv og Guld,
 Som Verdens Øje blænder;
 Men kosted ham, som dig os gav,
 Dog mer end Himmel, Jord og Hav:
 Det kjæreste, han kjender.

Uden Mast og uden Spejl,
 Et Vrag dig Verden nævner;
 Uden Anker, uden Sejl
 Du over Hav dog stævner,
 Og vakler kun, naar Mand af Jord
 Vil raade med dit fine Ror,
 Til han gaar over Borde.

Hvad den største Helte-Skjald
 Opdaged kun i Drømme,
 Helgenskaren uden Tal
 Lysvaagen skal berømme:
 Det Skib, som selv har Liv og Aand,
 Som trænger ej til Styrmands Haand
 Og ler ad Hvirvelvinde.

Al din Kost er kun et Brød,
 Og al din Vin et Bæger,
 Hver en Gjæst i Hungersnød
 Dog føder du og kvæger;

Som Melet fint i Enkens Hus,
 Og Olien i hendes Krus,
 Dit Forraad ej fortæres.

Komme hver da, som har Lyst,
 Skjønt Verden spaar os ilde,
 Snart at lande paa den Kyst,
 Hvor Livet har sin Kilde!
 Og tror kun fast paa Herrens Ord:
 Usynlig *han* er selv om Bord,
 Som skabte Hav og Snække!

16. [Kirke-Huset.]

(1835.)

[Forhen utrykt; her efter Forf.'s Haandskrift fra denne Tid.]

Kamret, hvor min Vugge stod,
 Hvor jeg laa i Moder-Skjødets,
 Hvor mit Liv paa Barne-Fod
 Blev forbitret og forsødet,
 Hvor jeg under bange Kaar
 Læste paa mit Fadervor
 Og, mens salte Taarer fløde,
 Halvvejs med min Fader døde,
 Glemmes ej i hundred Aar.

Kamret er af Træ og Ler,
 Vinterkoldt med store Skygger,
 Og det kjender mig ej mer,
 Ænser aldrig sin Indbygger,

Dog gjør paa dets Kaar jeg Skjel,
 Som det havde Ve og Vel,
 Synes, naar det huse skulde
 Hjærteløse, onskabsfulde,
 Ildebrand var bedste Held.

Løfter jeg da Øjne mine,
 Samler i et Overblik
 Jeg de Huse, grove, fine,
 Hvor den store Vugge gik,
 Vuggen sød i Kildevangen,
 Sat i Gang ved Klokkeklengen,
 Vuggen for de mange smaa,
 Som i Højhed nu forstaa
 Hvert et Vink i Vuggesangen; --

Kan jeg da med Hjærtekulde
 Tænke: under samme Tag
 Hjærteløse, onskabsfulde
 Mester spille Nat og Dag,
 Døbe, som i Verdenshavet,
 Støvet dybt i Djævelskabet,
 Ofre Vin ved Herrens Bord
 Til den Gud for Løgn og Mord,
 Som velsigner Sjæle-Tabet!

Huset er af Kalk og Stene,
 Og til Dels af Pennestrøg,
 Rent er alting for de rene,
 For de andre alting Møg,
 Dog mig tykkes, Kirke-Huset
 Ligge maatte før i Gruset
 End gjenlyde af et Kor,
 Fjendtligt mod det store Ord,
 Mod den Sø, som *der* har brusset.

Her, hvor gjennem Tusend-Aaret
 Et utalligt Børnekuld
 Læste fromt paa Fadervoret,
 Sang og sukked over Muld,
 Hvor saa tit af Taare-Strømme
 Øjet lod sig oversvømme,
 Hvor saa mangel Kamp mod Død
 Kongevej til Hvile sød
 Blev for Barnehjærter ømme; —

Her det var for tungt at tænke:
 Samme Hus og samme Taarn,
 Samme Bord og samme Bænke,
 Samme Bækken som tilforn,
 Samme Maal i Folke-Munden
 Samme Hjærtelag i Grunden,
 Men formastelige Raab
 Mod Guds Ord, mod Tro og Daab,
 Mod al Trøst i Afskeds-Stunden!

Derfor jeg paa Kirkegaarden,
 Som er nu en Slagterbod,
 Tænker: det er i sin Orden,
 Hvor den gamle Kirke stod,
 Kirken, bygt til Guddoms-Ordét,
 Aande-Badet, Naade-Bordet,
Den fra Skændsel og fra Band
 Fried *han* ved Ildebrand,
 Som med Lynild er omgjordet.

Saa, jeg tænker, alt det gamle,
 Bygt i *Jesu Kristi* Navn,
 Himlen, i sin Tid vil samle,
 Som Røgoffer i sin Favn,

Raade Bod paa Hjærtets Vaande,
Rejse nyt til *alle Haande*,
Til at lyde *skiftevis*
Til de mange Guders Pris,
Som er nu i Tidens Aande.

Ja, en gammel Kirke-Time
Rinder ud nu trindt paa Jord,
Klokker ej *som* fordum kime,
Nissen ej i Taarnet bor,
Spøgelse ej mer omsvæve,
Trolde ej for Torden bæve,
Præsten har ej Time-Glas,
Og ved Lygterne med Gas
Vægter-Vers sig selv ophæve.

Kirke-Kor og Kirke-Love,
Som de ses end hist og her,
Passe kun til dem, der sove,
Ej til Nutids Folkefærd,
Alfar-Vej for Ord og Evner
Overalt Nutiden jævner,
Som dens Løsen, saa dens Aand
Løsning er af alle Baand,
Som sig ej med Trældom hævner.

Alt, hvad Tiden ej vil følge,
Og ej har den i sin Magt,
Brat sig maa i Graven dølgge,
Gjøre der med Døden Pagt,
Men den Kirke, som her neden
Staar i Pagt med Evigheden,
Er i Grunden Tids-Aand hver
Lige fjærn og lige nær,
Frihed huld saa vel som Freden.

Smigre ej den kan for Tiden,
Ej sig give i dens Vold,
Kan dog under Aande-Striden
Villig give Skat og Told,
Fjendens Spot og Trusel taale,
Med al Kæmpelist sig maale,
Mod, hvad sig paa Livets Vej
Kalder Lys, men er det ej,
Vove kjæk sin lille Straale.

Længe vel det kan ej vare,
Hvor sig frit udvikler alt,
Før sig ytre alt for klare
Straalerne i Krans-Gestalt,
Saa al Verdens Klogskab finder,
Kristendom er den til Hinder,
Troen med sit Underværk
Bli'r ved Frihed alt for stærk,
Klarlig Verden overvinder.

Da vel standser Vandringsstaven,
Hvor kun Vold er Tidens Aand,
Lægges dog ej ned i Graven,
Lægges op kun i Guds Haand,
Kirken, som i Martyr-Dage,
Trækker rolig sig tilbage
Fra den brede Alfarvej,
Synes død, men dør dog ej,
Lader ret sig Livet smage.

Da i Løn udvoxe Vinger,
Himmel-Bod for Vandringsstav,
Let paa dem sig Sjælen svinger
Over Verden, Død og Grav,

Støvet vel dem halv misunder,
 Giver dog taalmodig Stunder,
 Til i Skabning god og ny
 Let det svinger sig i Sky,
 Ser, hvad nu ej Sjæl udgrunder.

17. Den gyldne Middelvej.

(1835.)

[Forhen utrykt; her efter Forf.'s Haandskrift fra denne Tid.]

Middelvejen er den bedste,
 Det er end al Verdens Tro;
 Men man glemmer paa det næste,
 Der er Middelveje to:
Middagsvejen soleklar
Midnatsvejen mod sig har
 Med sin Tyvelygte.

Middagsvej paa begge Sider
 Er fra Natten lige vidt,
 Paa den mødes, kappes, strider
 Alt, hvad Lyset taaler, frit,
 Aldrig paa den klare Grund
 Man forvexler Haand og Mund,
 Truer Tro og Tanke.

Midnatsvej paa begge Sider
 Er fra Dagen lige vidt,
 Mellem begge glat man glider,
 Plyndrer, hvor man ser sit Snit.

Hader alt det Liv og Lys,
 Man ej fører selv til Bys,
 Vel forvart i Mørke.

Vær velkommen i det grønne,
 Klare, gyldne Middelvej!
 Men, saa vidt som jeg kan skjønne,
 Verdens Yndling er du ej;
 Ej af Sol, men sorte Muld
 Laaner den sit røde Guld,
 Glimrer og derefter.

Dog maaske vi kan forliges
 Om *den gyldne Middelvej*,
 At skjønt vi i Grunden kriges,
 Trommen røre vi dog ej;
 Kappes maa den med mig frit,
 Da vi mødes ej saa tit,
 Det er *fælles bedste!*

18. Professor Svend Hersleb.

(1836.)

[Trykt i Nord. Kirketidende 1836, Nr. 39 f. 25de Septbr. Hersleb
 døde den 12te.]

Ungdoms Ven fra Nordlands Klipper!
 Allerede nu ej mer?
 Saa i Støvet Styrken glipper,
 Kun hvad Almagt vil, det sker!
 Ej er Bønnerne saa fromme,
 De kan bøje Dødens Domme,
 De kan bane Livets Vej!

Det er jo kun stakket siden,
Vi, i Daners Hovedstad,
Lang udspandt os Levetiden,
Hvor i Ungdomskraft vi sad:
Haabed, i hinandens Følge,
Herrefærd paa Livets Bølge
Til Udødeligheds Havn.

Ja, vort Barneliv forleden,
I vor Ungdoms bedste Aar,
Under Krigen midt i Freden
For mig som den Dag i Gaar,
Tænkte jeg, — se, det er Sorgen, —
Kom maaske igjen i Morgen,
I vor Manddoms Efterhøst!

Men naar jeg mig ret besinder,
Tæller Aar og Bølgeslag.
Med Cypresser og Kjærminder,
Sørgeflor og Kongeflag,
Jeg dog nødes til at sande:
Der løb meget Vand til Strande,
Siden vi gik Haand i Haand.

Lise var min lille Pige,
Det er hendes Datter nu;
Der og var et *Tvillingrige*,
Kommet næppe mer i Hu:
Fædrelandet for os begge,
Nu med mer end Od og Ægge,
Skarp adskilt som „mit og dit.“

Ja, i Norden brast det stærke,
Brast det gamle Hjærtebaand,
Løve-Baand i Skjoldemærke
Knyttet med en Barnehaand,

Det og vorder sent beskrevet.
Alt hvad da blev sønderrevet,
Mellem Nordens Kjøl og Klint.

Drømme maa vel unge Sjæle,
Som de drømte sødt hos os,
At al Verdens Grænsepæle
De kan dristig byde Trods,
Før de ældes, dog de lære:
Til i Støvet fri at være
Der vil mer end Kæmpe-Drøm.

Sendte vi end over Strandén
Vennehilsen mangan Gang,
Døde dog, som for hinanden
Dovre-Fjæld og Dane-Vang,
Var og vi, trods al vor Spørgen,
Al vor Stritten, al vor Sørgen,
Hele vor Kjærmindekrans.

Derfor nu ej brast den Kjæde
Der os fordum sammenbandt,
Nej, jeg føler det med Glæde,
Nu den Bruddet overvandt,
Nu opløstes, med din Smerte,
Brynjen om dit Kæmpehjærte,
Varmt det slaar mod Vennens her!

Ja, lad kun de stærke Aander
Smile ad vor gamle Tro,
At, hvad her sig ædelt vaander,
Hisset vinder salig Ro!
Det var dog vor Trøst paa Jorden,
Og fra Arildstid i Norden
Gladhjem laa bag Kæmpehøj.

Dog, skjønt hist i Morgenrøden
Gladere vi ses igjen.
Ikke jeg paakalder Døden,
Aldrig bliver jeg dens Ven,
Dertil er for kjært mig Livet,
Selv som det os her blev givet
Guddoms-Kaar at kjende halvt.

Ogsaa jeg er vist nok graanet,
Visnet er min Rosenflor,
Og som du er meget daanet
Af mit kjæreste paa Jord,
Men, om ej som Blomsterhaven,
Dog langt skjønnere end Graven
Er den rige Abildgaard.

Ja, selv Roserne de røde,
Blomsterslægtens Dronningkuld,
Er end ej for mig uddøde,
Mylre favert op af Muld;
Hvor de voxer for de unge,
Jeg dem med den danske Tunge
Kalder mine i min Æt.

Ja, naar Gud os Sæd har givet,
Og vi Barnet mindes let,
Da forynges vi med Livet,
Som det blomstrer i vor Æt,
Da kan ogsaa gamle Skjalde
End med Liv og Lyst gjenkalde
Foraarsduft og Sommerglans!

Ak, men du var Skolemester,
Sønneløs blandt Klipper graa,

Dømtes til at skabe Præster
Med hvad kun vil lidt forslaa:
Med Anvisning paa de døde,
Skyggeværk og Ormeføde,
Døde Sprog og Bogstavskrift!

Derfor tit jeg dig beklaged,
Mens du droges med din Død,
Højærværdig, men bedaget,
Her for stiv og hist for blød!
Alt for god til Præstemager
For hans Blik, som alt ransager,
Han dig fare lod i Fred.

Derfor tidlig jeg opkaldte
I min Søn min Ungdomsven,
For, hvad Fimbulvinter kvalte,
Snart i Vaar at se igjen:
For mig til de gamle Dage
En *Svend Hersleb* at opdrage,
I hvis Barm ej findes Svig.

Ja, det er dit Eftermæle,
Sjældne Ros af Sandheds Mund,
Dyrebar for ædle Sjæle,
Fremfor alt i Dødens Stund:
Ærlig, ydmyg, ufortrøden,
Barn i Fryd og Ven i Nøden,
Haded du kun Løgn og Svig.

Fred da med dit kjære Minde!
Som med Sjælen, hvor den nu
Ser, de stavred ej i Blinde,
Som kom „Verdens Lys“ i Hu,

Ser og løst den store Gaade:
Død i Herrens Hus kan raade,
Skjønt hans Ord er Liv og Aand!

Dog, den løses og paa Jorden,
Skjønt din Tro det overgik,
Ja, den løser sig i Norden
Mer og mer hvert Øjeblik;
Thi da Aanden kom til Orde,
Brat vi saa', hvad Bogstav gjorde,
Snart vi se, hvad Aand formaar.

Naar da alt igjen oplives,
Hvortil Aand har Odelsret,
Da med Døden skal fordrives
Kiv og Splid fra Odins Æt,
Fenrisulven kneblet fraade,
Lære, sig til liden Baade,
Aandens Ord er Mundens Sværd!

Ej med Sværd og ej med Bue,
Ej med List og ej med Vold,
Skal hinanden underkue
Yngve Frej og Nor og Skjold,
Men fribaarne sig forbinde
Mod hver Freds og Friheds Fjende,
Taale godt hinandens Brøst.

Saa i Ungdoms-Aar vi nemmed
Venskabs Lov paa Mark og Fjæld,
Naar ej mer den klinger fremmed,
Dages det til Nordens Held,
Dages op, at *der* for Sjæle
Sattes ingen Grænsepæle,
Fordi Aanden er kun én.

Snart skal denne Morgenrøde
Rinde op til Fjendens Harm,
Bjærg og Bøg derunder gløde,
Som vor Ungdoms Kind og Barm,
Dans og Nors og Gavturs Løve
Kjækt i Sol-Bad Styrke prøve
Kun med ædel Kappelyst!

Det var søde Ungdomsdrømme,
Sukked du vist mangan Gang,
Dukkende i Mindestrømme
Fra den grønne Dane-Vang,
Men hos dig dog vel opgivet
Som en Drøm var Folkelivet
I det store Fædreland.

Det var mer end søde Drømme,
Siger jeg, skjønt du er død,
Det var Nordens Minde-Strømme,
Nyaarsdagens Moderskjød,
Der skal brat som Sol fra Vove
Kaste Glans paa Fjæld og Skove,
Guldsæd strø paa Fyrresvold.

Kløgtens Nisse! peg kun Finger!
Graanet Skjald det ænser ej,
Overser paa Fugle-Vinger
Let den slagne Alfarvej,
Bruger, hvad han fik til bedste,
Syn og Sang for Borg og Fæste
Og for visse Levebrød.

Ser til Fjælds man Sol oprinde,
Mens i Dal det mulmer end.

Hvad da over Klippetinde,
 Hvor paa Vinger fares hen!
 Kan ej selv ved Midnatstide
 Øjet *der* faa nyt at vide,
 Skimte Glimt af Morgengry

Forskjel end der er paa Drømme,
 Som i Agamemnons Tid,
 Forudsagt skal Fremtid dømme:
 Aand er mer end Mande-Vid,
 Den er *Livskraft* fra det høje,
 Af den funkler Skjaldens Øje,
 Med den flyver Skjaldens Ord.

Var da Aand der over Issen,
 Naar jeg kvad om Nordens Held,
 Trods alt Vrængespil af Nissen,
 Det skal ses paa Mark og Fjæld,
 Og engang med Runestave
 Ristes paa to Venners Grave:
 Det var deres Morgendrøm!

19. **Fønix-Gaarden.**

(1836.)

[Trykt i Nordisk Kirketidende 1836, Nr. 42 f. 16de Oktober. Den nye Universitetsbygning indviedes den 13de.]

Er det sandt, hvad Rygtet siger,
 Hvad i Bog alt prentet staar,
 At af Asken *Fønix* stiger
 Med den *danske Studigaard*,

Sjunger, mens sig Trolde græmme,
Fredriks Pris med Folkestemme!

Er det kun en Talemaade
I den tomme Romerstil,
Eller har sig *Danmarks* Gaade
Nu opløst som Graad i Smil,
Saa med Sang i *Nyaars-Skolen*
Fønix hilser *Morgensolen?*

Lad i Hast os ihukomme
Sagnene fra Hedenold,
Som dem, efter Nornedomme,
Aanden fører i sit Skjold:
Mindets Røst om *Kæmpeværker*,
Haabets Vink som *Julemærker!*

Solens Fugl, saa Røsten lyder,
Har fuld mageløse Kaar:
Sig ved Morgenrøden fryder
Han i hele tusend Aar,
Overgaar i grønne Sale
Vidt al Verdens Nattergale.

Men er Tusend-Aaret omme,
Taber han sit Tungemaal,
Efter dunkle Nornedomme
Selv bereder han sit Baal,
Naar af Kors-Ved han sig bygger
Rede fin i Palmeskygger.

Bygt af alt, hvad yndig dufter,
Er i Lund den Rede gild,
Tændes an, hvor let det lufter,
Brat af Solens rene Ild,

I den store Skærsilds Hede
Sammensmelter Fugl og Rede.

Under Viraksduft og Hede,
Efter Nornens Overlæg,
Asken dog af Fugl og Rede
Sig afrunder til et Æg,
Avler og, hvor Straaler spille,
Brat i Tidens Løb en lille.

Sønnen vel kun synes ringe,
Hel ulig sin høje Byrd,
Uden Næb, som uden Vinge,
Ingen Fugl og knap et Dyr,
Men, hvad just er Fugle-Skrækken,
Kun et *Kryb i Orme-Rækken.*

Dog, der hviskes trindt i Vangen
Om et lønligt Levnedsløb:
Orme-Ham for Midgaards-Slangen
Er den lilles Skjul og Svøb,
Mens af Himmeldug alene
Kræfter samles ny og rene.

Ham da skyder brat den stærke,
Ryster sig med Vingeslag,
Viser frem hvert Kjendemærke,
Paa sit Bryst og paa sin Bag,
Som, med alle Regnbufarver,
Efter Fader sin han arver.

Ej saa stor er *Struds* at finde,
Og saa pæn er ingen *Paa*,
Straale-Kranse trindt sig vinde
Om hans Øjne himmelblaa,

Fødder hans som Guld mon gløde,
Klørerne er purpurrøde.

Fuglekoret brat omringer,
Hylder ham med Gammens-Kvad,
Mens han sig til Hjemmet svinger
Over Solens Strøm og Stad,
Hilser glad, som førend Døden,
Med sin Højsang Morgenrøden.

Saa den store *Fønix-Sage*
Fødtes som et vinget Ord,
Gjennemfløj de gamle Dage,
Og til Helvede nedfør,
Staar dog livlig for de unge
Op igjen paa Skjaldetunge.

Nemt er Sagnet at forklare,
For hver Fugl i Orme-Svøb
Vist det vilde aabenbare
Aandens store Levnedsløb,
Som, trods Mellem-Tidens Flamme,
Først og sidst er dog den samme.

Saga og det har at melde:
Længe Oldtids Højsang tav,
Og, skal løse Rygter gjælde,
Aanden sank i Støvets Grav,
Klart i *Hjærte-Tidens* Luer
Spor af Aand dog Øjet skuer.

End et Ord fra *Saga* falder,
Om en lille, født i Løn,
Som i dunkle *Middelalder*
Gjaldt for *Aandens* ægte Søn.

Skjønt han i *Bogorme*-Hammen
Ligned slet kun *Skjalde*-Stammen.

Dog, det bedste er tilbage,
Som vi længe ventede paa!
Komme nu de klare Dage,
Da vor *Sjæl* skal *Aand* forstaa,
Da med Vidskab vi skal fatte
Aandens Sprog og Oldtids Skatte?

Ja, de komme, og paa Jorden
Findes knap der nogen Plet,
Vissere end vores Norden
Paa den Fugl af *Fønix-Æt*,
Paa den *Sjæl*, som efterhaanden
Fatter og forklarer Aanden!

Han, der sover kun som Fuglen,
Han, der vogter *Gyngebro*,
Han, der maaler Verdenskuglen,
Han, der hører Græsset gro,
Han, der *Gjallerhornet* raader,
Han og gætter alle Gaader!

Det er ham paa *Himmelbjærg*et,
Det er *Hejmdal Mimer-Søn*,
Som med „Hoved“, Gudhjems-Værgen,
Voxer til en Helt i Løn,
Vækker, under *Gladhjems* Fare,
Valhals prude Kæmpeskare!

Faderen til Vidskabs-Vættens
Kjendtes bedst i Østerled,
Men i *Nord* om Moder-Ætten
Skjalde vidste ret Besked;

Thi, som *danske Hjærter* røde,
Søstre ni ham vel maa føde.

Sikkert spaar da sandt i Lunden
Studigaardens Saga-Stav,
Paa det Maal, der end i Munden
Ligner det sortladne Hav,
Naar i Bugter snildt og Vige
Det sig snor om Jorderige.

Studigaarden nu indviet
Paa de *danskes* Tungemaal,
Fejer ud *Papisteriet*,
Gjør paa *Romersproget* Kaal,
Gjør det klart, at *Romer-Retten*
Ulov er for *Odins-Ætten*.

Og er først *Bersærken* fældet,
Brat sig tér ved *Øre-Sund*:
Nordens Aand er ej forældet,
Men forynget sært i Lund,
Ved den Drik, som *Hjærtet* kvæger:
Modersmaalets Braga-Bæger.

Ved det *Bæger* Nordens Helte
Fæsted Arv og loved Daad,
Aanden mellem Sund og Bælte
Lover Bod for *Frejas* Graad,
Kalder alt, hvad *Hjærtet* søger,
Odel sin, i Liv og Bøger.

Derfor, trods hver *Maro-Skygge*,
Romas Ørn og Natte-Ravn,
Trods hver *Brandpil* og *Ulykke*,
Som har ramt vor *Fødestavn*,

Fuglen, født af Hjærteflammen,
Skyder her *Bogorme-Hammen*.

Spørges skal det vidt paa Jorden:
Under *Fredrik ejegod*
Fønix blev gjenfødt i *Norden*,
Aand for Bane sin fik Bod,
Derfor i den *danske* Orden
Skolen døbtet „*Fønix-Gaarden*“.

20. Tre Smaavers.

(1836.)

[Disse tre Smaavers findes i „*Det danske Firkløver* eller *Danskheden* partisk betragtet af Nik. Fred. Sev. Grundtvig, *Historie-skriver*.“ (Kbhvn. 1836), S. 9, 44 og 71.]

I. KONGEN OG FOLKET.

Tal aldrig om Frihed, hvor Fyrsten er Træl!
Men sjunger, Smaafugle! om Danemarks Held:
Hvor Fredegods-Tiden sig klarlig forny'r,
Hvor Friheden hersker, og Trældommen flyer,
Hvor Kongen og Folket, med Mund og med Haand,
Til Skyerne løfte „*Fuldkommenheds Baand!*“

2. FÆDERNELANDET OG MODERSMAALET.

Rede har Fuglen, og Ræven har Grav,
Gefion gamle kun Pose og Stav.
Dronningen tigger for hver Mands Dør,
Har dog sit Væsen endnu som før;

Marken var hendes med Ager og Eng,
 Arvingen lever, den liden Smaadreng;
 Ham gjenner ingen af Marken med Staal,
 Kunde han bare sit *Modersmaal!*

3. [SORØ.]

Hvor Axel hviler
 I lyse Kor,
 Hvor Holberg smiler
 Ad Fejl i Nord:
 Fra Sælands Hjærte,
 Kong Frodes Ark,
 Kast, Mindekjærte,
 Paa Daners Mark,
 Dit Lys det milde!
 Blus op, skjønt silde,
 Dog ret til Pas!

21. Romer-Vise.

(1837.)

[Trykt i Nordisk Kirketidende 1837, Nr. 2 f. 8de Januar. Forf.'s
 Manuskript er bevaret.]

Til Hjærte ej gaar, hvad fra hjærteløs kom,
 Saa gaar det med alt, hvad der kommer fra *Rom*,
 Med *klassisk Latin* som med *Papisteri*,
 Med Kraften og Kløgten og Kunsterne fri;
 Men pines og plages og knuses maa dog
 Hvert Hjærte, som føler det *romerske Aag*;

Saa vel maa med Fædre
 Vi bede: Gud bedre,
Gud fri os fra Rom!

Den Skjøge, som sidder paa guldbundet Skrin
 Og skjænker for *Konger* sin giftige Vin,
 Med rette man raaber, i Dag som i Gaar,
 Er *Babel* i *Vesten*, er *Rom* paa et Haar;
 Omsonst gik dog Ønsket fra Mund og til Mund,
 At Rom maatte synke til Helvedes Grund,
 Saa vel maa med Fædre
 Vi bede: Gud bedre,
Gud fri os fra Rom!

Ja, Røveren fræk, med det ildrøde Haar,
 Han myrdede Folk, som man slagter et Faar,
 Og hvem der af ham tog sin Velfærd til Len,
 Fik Strikken om Hals eller Bøjlen om Ben,
 Men værre end Fader var Daatter endnu,
 Det følte i Norden hver Kæmpe med Gru,
 Saa vel maatte Fædre
 Udbryde: Gud bedre,
Gud fri os fra Rom!

Den Skjøge begrov og forfalsked Guds Ord,
 Tog Brødet af Munden paa Folk ved Guds Bord;
 Hun *Midlere* mynted som *Sedler* med Haand,
 Gav *Paver* og *Buller* for Ord og for Aand;
 Og, knækkedes end det tyranniske Aag,
 Det svider endnu dog til Olding og Pog,
 Saa vel maa med Fædre
 Vi bede: Gud bedre,
Gud fri os fra Rom!

Den Skjøge stjal Nøglen til Himmerigs Dør, —
 Saa ublu en Gjerning man hørte ej før,
 Og mukkede nogen, om ogsaa kun lidt,
 Paa Timen hun gjorde dem Helvede hedt,
 Ja, smed, om hun kunde, i Skærsilden brat
 Enhver, som blot Kis sagde til hendes Kat;
 Saa vel maatte Fædre
 Udbryde: Gud bedre,
 Gud fri os fra Rom!

Den Skjøge, som kaldtes „vor Moder“ engang,
 Vel Fædrene vænned som Svinet af Vang,
 Men Sønnen, hun avled med Gjenfærd fra *Hel*,
 De tænkte at tugte og fostre saa vel,
 At han skulde bøde, hvad Moderen brød,
 Den *Skifting*, som æder kun Menneske-Kjød!
 Saa vel maa med Fædre
 Vi bede: Gud bedre,
 Gud fri os fra Rom!

Da Skjøgen udskjænkede sin giftige Vin,
 I Kirken og Skolen blev alting *Latin*,
 Saa Døden med Aand og med Hjærte fik Magt,
 Med Helved og Døden var Skjøgen i Pagt;
 Kun halvvejs *Latinen* blev Fædrene kvit,
 Og halvvejs at leve er meget for lidt,
 Saa vel maa med Fædre
 Vi bede: Gud bedre,
 Gud fri os fra Rom!

De lærde vel mente, kun *Munke-Latin*
 Var Styrken i Skjøgens forgiftige Vin,
 Og Modgift de kaldte den „*klassiske Stil*“
 Hos *Cicero, Naso, Horats* og *Virgil*;

Med *Død* som med *Djævel*, begribes dog let,
 Den ene fordriver den anden kun slet,
 Saa vel maa med Fædre
 Vi bede: Gud bedre,
 Gud fri os fra Rom!

Ja, Skjøgens enbaarne vi toge i Sold,
 Han loved at være vor Sol og vort Skjold,
 Gik nødig i *Kirke*, fik dog os bildt ind,
 Paa *Præken* i Skolen han lagde ret Vind,
 Saa *Dansken* blev fedest af *klassisk Latin*:
 End drikke vi daglig den giftige Vin,
 Saa vel maa med Fædre
 Vi bede: Gud bedre,
 Gud fri os fra Rom!

Jo længer vi drak af den giftige Vin,
 Des mindre blev klassisk vor *Kloster-Latin*,
 Men daarlig blev *Dansken* i Mund og i Bog,
 Og Aanden blev kvalt i fuld mangel god Pog;
 At sætte i Knæ, selv den vældige *Tor*,
 Det koster *Grammatica* næppe et Ord,
 Saa vel maa med Fædre
 Vi bede: Gud bedre,
 Gud fri os fra Rom!

En *Moder* vi have, saa sød og saa fin,
 At aldrig beskrives det kan paa *Latin*,
 Og aldrig af *Tunger* sad nogen i Mund
 Saa rodfast i Hjærtets den dybeste Grund,
 Som Fruens, der blid under Hjærte os bar,
 Som *Tungen*, vi snart paa *Papiret* kun har;
 Saa vel maa med Fædre
 Vi bede: Gud bedre,
 Gud fri os fra Rom!

Den Tunge forknyttet i Hemmelighed
 Vor Stifmoder Birthe, den Troidhex saa led,
 Saa hendes fik Æren, vor Moders fik Skam,
 Og ondt gjorde værre det klassiske Kram;
 Thi havde saa klassisk ej fejl slaaet Fals,
 Ej havde vor Moder nu Tunge i Hals,
 Saa vel maa med Fædre
 Vi bede: Gud bedre,
 Gud fri os fra Rom!

Ja, vidt var det gaaet, gaar vidt nok endnu,
 For *Danemarks* Skole blev *Dansken* en Gru,¹⁾
 Og end holder ingen paa Studigaard Stik,
 Som ej sig forskrev til latinsk Grammatik,
 Forgjæves, som Engles, var Vidskaben din,
 Du er en Filister, kan ej du Latin!
 Saa vel maa med Fædre
 Vi bede: Gud bedre,
 Gud fri os fra Rom!

End hviler da paa os det romerske Aag,
 Mens Drengene maa drages med Dødningsprog,
 End drikke vi af den forgiftige Vin;
 Saa længe vi fuske paa klassisk Latin,
 End daglig korsfæster man Fædrenes Aand,
 Mens Moder paa Tunge har Troidhexe-Baand,
 Saa vel maa med Fædre
 Vi bede: Gud bedre,
 Gud fri os fra Rom!

1) „I hver Kjøbsted skal være en *Latinskole* og alle Pugesko-
 ler aflægges. Der skal *ikke* læres *andet* i dem *end Latin*, fordi
Latinskoler gjerne *fordærves* af de *danske*“. Citation af Kirke-
 Ordinantsen i Skole-Programmet fra *Rønne* til Jubelfesten 1836,
 Side 67—68.

Var *Cicero* langt over *Salomon* vis,
 Var *Naso* en Engel, saa vist som en Gris,
 Var andet at fiske hos Mester *Virgil*,
 End brogede Lapper af billedlig Stil,
 Det dog var for *Drenge* en dødelig Gift
 At tygge paa Regler og oplukket Skrift,
 Saa vel maa med Fædre
 Vi bede: Gud bedre,
 Gud fri os fra Rom!

Men nu er for Aanden alt *romersk* en Pest,
 Saa værst de er farne, hvem det smager bedst,
 Ja, nu slog i *Rom* jo den klassiske Smag
 Paa *Guder* og *Konger* og *Hjertedyb* Vrag,
 Forgued kun Vellyst og Snuhed og Sværd!
 O ve, om den Smag vorder Ungdommen kjær!
 Saa vel maa med Fædre
 Vi bede: Gud bedre,
 Gud fri os fra Rom!

Dog, kom de fra Norden de Kæmper i Staal,
 Som gjorde paa *Smagen* og *Guderne* Kaal;
 Og rensedes Kirken fra *Munke-Latin*,
 Og drak vi, trods *Paven*, den ældgamle Vin,
 Da faa vi vel ogsaa med Skiftingen Bugt
 Alt som med hans Moder, i Ære og Tugt,
 Naar flittig med Fædre
 Vi bede: Gud bedre,
 Gud fri os fra Rom!

Ja, svæver end over os Kæmpernes Aand,
 Og sjunger paa Trods mod hvert Trolldhexe-Baand
 Vor Moder end flittig om *Danemarks Drot*,
 At *dansk* er det alt, hvad han finder for godt;

Da faa vi til visse med Skiftingen Bugt
Og smage *Idunnas* livsalige Frugt,
Naar flittig med Fædre
Vi bede: Gud bedre,
Gud fri os fra Rom!

Fra *Valdemars* Dage, det siger jeg frit,
I Dansk af Latinen var aldrig saa lidt,
Og højt skal det lyde til *Skiftingens* Gru,
At aldrig saa *dansk* var *Latinen* som nu,
Saa vist vore Poge skal vorde den kvit,
Og kvæde med Gammen for Moder fuld tit:
Tak ske vore Fædre,
For vi har det bedre!
Gud fri os *for* Rom!

22. Ved C. A. Schmidts og Pavline Blichers Sølvbryllup.

(Den 15de Maj 1837.)

[Særtryk med Titel som her; uden Underskrift.]

En Kjøbmand gjør ej mange Ord,
Men gjør han Gavn og Penge,
Dertil, og ej til Snak, paa Jord
Vi alle sammen trænge;
Og har saa Hjærte han i Liv,
Og holder gode Vine,
Vi ønske ham en Venne-Viv
Som *C. A. Schmidts Pavline!*

Ja, er den Kjøbmand som vor *Schmidt*,
 Endnu langt flere Penge
 Ham unde vi og ønske frit,
 Til Gavn for dem, som trænge!
 Vi ønske ham et Sønne-Kuld,
 Med Faders Drift og Mine,
 Og Fruen hans en Datter huld,
 Som *C. A. Schmidts Pavline!*

Velkommen da med gode Kaar,
 Du Bryllupsdag den anden,
 Som, efter fem og tyve Aar,
 Velsigner Ægtestanden!
 Til Brudeparrets Lykke-Skaal
 Vi Vinen vil probere:
 Kom sent, men sødt til Banens Maal,
 Og Handelen florere!

2.

Majen, yndigst Tid om Aaret,
 Som den unge Brud,
 Naar i Rosen-Krans om Haaret
 Knoppen springer ud!
 Med din Sang som Guld i Munden,
 Med dit Lysthus grønt i Lunden,
 Bølgen blaa om Rosenblommen,
 Vær paa ny velkommen!

Vaaren, med de friske Blommer
 Og den klare Røst,
 Fører til den glade Sommer
 Og den gyldne Høst;

Derfor, Maj, kun Daaren laster
 Travlhed din, hvormed du haster,
 Virker Daad, og dages atter
 Dobbelt med din Datter!

Saa gjør Maj i dette Møde:
 Bruden fra i Gaar
 Gjemte sine Roser røde
 Fem og tyve Aar,
 Blusser end ved Ungdoms Minde,
 Sidder som en Maj-Grevinde,
 Staar og paa den grønne Tilje
 Som den ranke Lilje.

Derfor vil vi Majen prise,
 Klinke ret med Flid
 For *Pavline* og *Lovise*,
 Rosen rød og hvid!
 Ofte saa i Fremtids Dage
 Vende Majen rig tilbage,
 Møde haabfuld, som Veninder, .
 Mange blaa Kjærminder!

3.

Er Venskab Livets Skyts-Gudinde,
 Da Held os Venner, i vort Lag!
 Thi *fredobbelt* hun her inde
 Omsmiler en Sølvbryllups-Dag;
 Ja, Søstre, *fredobbelt* I
 Udsmile Venskabs Harmoni!

Jer Skjalden fandt i Ungdoms Dage,
 Som paa Firkløver Blad ved Blad,

Sig ønsked en til Ægtemage,
 Men saa' jer nødig skilles ad,
 For yndig, *firedobbelt* I
 Udsmiled Venskabs Harmoni!

Og Himlen, ved jer skjønt at samle,
 Forkynder, den er Venskab huld;
 Gid Haand i Haand I vorde gamle,
 Et Mønster for hvert Søskend-Kuld!
 For yndig *firedobbelt* I
 Udsmile Venskabs Harmoni.

23. Til Jette og Marie Glahn.

(Maj 1837.)

[Hidtil utrykt; her efter Forf.'s eget Haandskrift, fundet i hans Efterladenskab. To ligeledes egenhændige Afskrifter vise mindre Afvigelser.]

Jeg gik mig ud i Lunden
 En dejlig Sommerdag,
 Med Fuglesang i Munden
 Og gammel Blomstersmag.
 Ti stille. I Smaapiger,
 Og hør dog, hvad jeg siger!

Der Blomster stod i Enge,
 Hvor mange, ej jeg véd;
 Paa to jeg stirred længe,
 For dem fuld godt jeg led.
 Ti stille, I Smaapiger,
 Og hør dog, hvad jeg siger!

Og rart det er at finde,
Selv under Sommersol,
Saa yndig en *Kjærminde*,
Saa yndig en *Fiol*.
Ti stille, I Smaapiger,
Og hør dog, hvad jeg siger!

Jeg sagde: I til Lykke
Ej bruge Sølv og Guld,
I har et bedre Smykke,
En Kjortel underfuld.
Ti stille, I Smaapiger,
Og hør dog, hvad jeg siger?

Veninder! om I lyster,
Saa følger nu med mig!
Jeg giver hver en Søster,
Den Gang er frydelig.
Ti stille, I Smaapiger,
Og hør dog, hvad jeg siger!

Sig vilde ej forbie
De smaa ved Fugle-Kald:
Til *Jette* og *Marie*
De fulgte gamle Skjald.
Ti stille, I Smaapiger,
Og hør dog, hvad jeg siger!

Og for de smukke Navne,
Og for de Øjne blaa,
Jeg haaber, I vil favne
Og kjæle for de smaa.
Ti stille, I Smaapiger,
Og hør dog, hvad jeg siger!

Og, i hinandens Arme,
 Med Søsterkjærlighed
 De smaa I skjænke Varme!
 De visne ej derved.
 Ti stille, I Smaapiger,
 Og hør dog, hvad jeg siger!

Saa kysser jeg jer begge,
 Og Moder yndig, mild,
 Og beder Himlen lægge
 Velsignelse dertil!
 Ti stille, I Smaapiger,
 Og hør dog, hvad jeg siger!

24. [Kongens Fødselsdag.]

(28de Januar 1838.)

[Med Overskrift „28. Januar 1838“ trykt i Dagen 1838, Nr. 22 f.
 25de Jan. — Forf.'s Udkast er delvis bevaret.]

Sytti Aar en hellig Skjald
 Løbebanen kalder,
Otti Aar et Gyldental,
Kæmpers Levealder!
Fredrik leved op paa ny,
 Derfor, Danmark, kvæd i Sky:
Kongen er en *Kæmpe*!

Kongen fylde *otti* Aar,
 Munter og klarøjet,
 Stærk og kjærlig som i Vaar,
 Hvad han end har døjet!

Kun en rig, velsignet Høst
Tone ud med Sanger-Røst:
Somren sig bortsniger!

Tallet dog ej ret forslaar
Til at smelte sammen
Med det store Jubelaar
For *Ny-Skjoldungstammen*¹⁾,
Saa det tone kan i Sang:
Fire Sekler Danevang
Fjorten Konger styred!

Er det meget, mer endnu
Ønske dog vi kunde:
Fredrik kommet sent i Hu,
Sødt i Folkemunde,
Som *vor* trende Slægters Drot,
Danmarks Nestor, kort og godt,
Mageløs i Norden!

Fylde maa han *nitti* Aar,
Før det blir til Skue,
Fuldt han Jubel-Drotters Kaar
Havde under Bue,
Attenhundrede og tres
Var da nær, og vi tilfreds,
Fredrik det opleved!

Tænker du, den gamle Fugl
Her for højt sig svinger,
For den tredje Dag i *Ful*
Løste blev hans Vinger,
Løste af den Kongehaand,

¹⁾ 1848.

Som vil løse alle Baand,
Hjærtet ej velsigner!

Om saa var, det var med Grund,
Thi det gi'r Fornuften:
I sit Es er Skjalden kun,
Fri som Fugl i Luften;
Dog *urimelig* er bløt
Hvad sig *ej* kan *rime* godt,
Siger Modersmaalet.

Rimed det sig da ej godt,
Om i Gyldenaaret
For det Folk, som har sin Drot
Til *Fri-Herre* kaaret,
Fredrik, ved hvis *Friheds-Daad*
Folkets Røst blev *Kongens* Raad,
End paa Marken troned!

Dog, vort Nordens Kæmpeaand!
Begge lad os mindes:
Livet staar i Herrens Haand,
Hvor og Kronen findes;
Gud forlænge Kongens Aar!
Skjænke ham det bedste Kaar:
Kransen, der ej visner!

25. [To Adressavis-Vers.]

(Februar 1838.)

[I den strænge Vinter foretoges en offentlig Indsamling for at komme de fattige til Hjælp med Brændsel. For at fremme denne, indrykkede G. i Adresseavisen f. 5te Febr. det her som 1 opførte Vers. I samme Avis f. 19de Febr. findes det under 2 opførte

Vers, der blev nedskrevet paa Adresseavisens Kontor, da G. dør erfarede, at man havde fastslaaet som „Princip“: kun at hjælpe *Enker* med Brændsel, hvorfor det hændtes, at en gammel *Mand* frøs ihjel. De to Vers ere ogsaa aftrykte i Kjøbenhavnsposten 1838, Nr. 36 og 51.]

I.

„Hænder kolde, Hjærter varme!“
 Er blandt os et gammelt Ord;
 Lad den valne og den arme
 Se, det gjælder end i Nord!
 Da sig mange Hænder kolde
 For de varme Hjærter folde,
 Ofre *ham* en Takkebøn,
 Som, fra sine høje Sale,
 Hvor han ser lidt smukt i Løn,
 Vil i Lys det godt betale.

2.

Tør Taaren af, imens den flyder,
 Og mens dertil Gud giver Held!
 Det er *Princippet*, Hjærtet lyder,
 Som Lyst har til at gjøre vel;
 Og hvert *Princip*, som godt vil hemme,
 Lad fare did, hvor det har hjemme!

26. Til Norge.

[Indledningsdigt til „Nordiske Smaadigte“.]

(Maj 1838.)

[Dette Digt indleder den i Kristiania 1838 udkomne Samling af Forf.'s „Nordiske Smaadigte“, der, foruden en Del andre forhen

trykte Digte, det yngste fra 1824, indeholder et Udvalg af Versene i G.'s Oversættelse af Snorre. Indledningsdigtet er trykt foran og pagineret sammen med Fortalen, som er dateret 4de Maj. — Forf.'s Manuskript har efter V. 17 en Strofe, som er udeladt i Trykken, her tilføjet under Siden.]

Mens over Vove,
 Paa *Odins* Hest
 Fra *Bøgeskove*,
 Som *Nornegjæst*,
 Med *Gudrunskvider*
 Jeg til dig rider
 I Levneds-Kvæld.
 Derpaa jeg gætter,
 Hvad mig forjætter
 Dit høje Fjæld.

Paa Orme-Rejse
 Til *Arturs* Grav,
 Jeg saa' dig knejse
 Bag *Englands* Hav;
 Men tyst i Taagen,
 Og langt fra Kaagen
 Du graaned kun,
 Og aldrig satte
 Jeg Fødder matte
 Paa *Norges* Grund.

Dog ej vildfremmed
 Jeg tænke kan
 Mig *Kæmpe-Hjemmet*
 I *Nørrestrand*,
 Hvor tit med Helte
 Jeg spændte Bælte
 I *Hedenold*,

Hvor Brage-Lønner
Med *Sturle-Sønner*
Jeg æsked bold.

Med *Halvdan svarte*,
Fuld mangan Drot
Sig lod opvarte
Af mig saa smaat;
Jeg hørte Torden
I *Bukkefjorden*
Den lumre Dag,
Da *Uglehoved*
Sin Trøje voved
I Kæmpelag.

Jeg var paa *Storden*
Med *Adelsten*:
Vox-Lys i Norden
Med Flamme ren;
Saa godt jeg kunde,
Til Folkemunde
Jeg hjalp den Sang,
Som Hakon priste,
Som Helten viste
Til *Gladhjems Vang*.

I *Sulevaagen*,
Bag *Eriks Ryg*,
Jeg sad i Krogen
I slemt Betryk,
Blandt mer end Tigre,
Hvor *Bue Digre*
Sit Brøl slog op,
Hvor Hex og Trolde

Med Byger kolde
Paa Trods holdt Trop.

Paa *Ormen lange*,
Hvor stolte Ord
Af Kæmper mange
Gik rundt om Bord,
Jeg, knapt at regne,
Var med at blegne,
Da Buen sprang,
Den overspændte,
Som var at vente,
Med Varsel-Klang.

Jeg, som paa Vinge,
I Kjortel rød
Saa' *Olav* springe
I Havets Skjød,
Saa' Helten dukke,
Og Bølgen lukke
Sig mørkeblaa;
Men tænkte immer,
Afkledt sin Glimmer,
Han vil opstaa!

Med *Norges Helgen*
Jeg stred og bad,
Men fulgte Elgen
Fra *Stiklestad*,
Hvor Bjarkemaalet
Fik brat afstraalet
Bag kulsort Sky,
Hvor Normænd ginge
Sig selv paa Klinge
Og faldt med Gny.

Dog som en Borre
 Jeg hængte fast
 Ved *Ejsten Orre*,
 Hvis Skjold ej brast,
 Hvis Øxehammer,
 Som Mjølners Flammer,
 Var Anglers Skræk,
 Hvor Norges Flaade,
 Med *Haarderaade*
 Blev synkelæk.

Med *Barfod-Sønnen*,
 Den friske Fyr,
 Jeg napped Rønnen
 Paa Æventyr,
 I Fred og Fejde,
 Om Bord fra *Sejde*
 Til *Maglegaard*,
 Hvor han sit Hoved
 Mod Czarens voved
 I Ungdoms-Aar.

Jeg saa' ham prale
 Af Vittighed,
 Jeg saa' ham dale
 I Daarskab ned!
 Med *Magnus blinde*
 Jeg saa' forsvinde
 Det *Yngling-Tal*
 For *Harald Gille*,
 Den falske Pille
 I Konge-Hal.

Det gamle Norge,
 Med Spir i Sky,

Da tør vel borge
Mig for det ny,
At der jeg finder
Med gamle Minder
Og Gjæstmildhed,
Og aabne Øren
Langs op til *Støren*,
Ad *Trondhjems* Led.

Hvor *Ormen lange*
Paa Beding stod,
Vist Skjaldesange
Har fæstet Rod,
For *Olavs* Sæde
Skal ingen kvæde
Uhørt, omsonst,
Sit Værk kun kroner,
Hvor Harpen toner,
Hans Bygnings-Kunst.

I *Olavs* Dage
Kom *Nornegjæst*,
Den Søn af *Brage*,
Paa *Odins* Hest,
For Vind og Vove
Fra grønne Skove
Til *Nidaros*,
Med Sang og Sage
Fra gamle Dage,
Med Helte-Ros!

Da under Iide
For første Gang
Til Gudruns Kvide
Lød Harpeklang,

Sit Livslys tændte
 Og snart udbrændte
 Da Nornegjæst,
 Hans Læber blaaned
 Han mat neddaaned,
 Kong *Olav* næst.

Med ham blev jordet
 Det gamle Kuld,
 Som førte Ordet
 Om Oldtids Guld,
 Som kunde sjunge
 Med Folke-Tunge
 Saa jævnt og klart,
 At Hjærte-Dybet,
 Kun ej for Krybet,
 Blev aabenbart.¹⁾

Men nu har Stjærner
 Et Kredsløb endt,
 For Folke-Hjærner
 kun lidt bevendt,
 En „gylden Alder“
 For Romer-Skvalder
 Og Morderstaal,

¹⁾ [Forf.'s Hdskr. har mellem denne og den følgende Strofe dette i Trykken udeladte:

Sit Mesterstykke,
 Da gjorde Pen,
 Og, til vor Lykke,
 Den ej sov hen;
 Paa Pergamentet,
 Som det var prentet,
 Endnu *det* staar,
 Hvad helst man hørte,
 Hvad Hjærtet rørte
 I Brages Aar.]

Men Trængsels Dage
For Sang og Sage
Og Modersmaal.

Da lagdes Jorden
I Trællebaand,
Da glemte Norden
Sin Kæmpeaand,
Men, vaagnet atter,
Nu sammenfatter
Sig Nornegjæst,
Og Stjærners Leder
I Løn bereder
En Folke-Fest.

Ja Højtids-Dage
Nu efter Nat
For Sang og Sage
Oprinde brat;
For Folkemunde
Hos Skjald og Bonde
Et Gyldenaar,
Min Stav forkynder,
Det først begynder
Paa Skovbygaard.

I klare Sange,
Som Folk forstaar,
Da over Vange
Et Lys opgaar,
Ja over Fjælde,
Og Magt og Vælde,
Og Krig og Fred,
Som over Strande,
Og alt, hvad Lande
Kan blomstre ved.

O hil dig, *Norge*,
Med Dal og Fjæld!
Jo færre Borge.
Des mere Held!
Paa dine Gaarde
Blandt Klipper haarde
Er Byrden let,
Der Grander trygge
Til Bonde-Lykke
Har Odelsret.

Kun brat en *Skole*
Paa *nordisk* Grund
Med Lærestole
For *Livet* kun,
For *Nordmandslivet*,
Som det er givet
Af Himlens Gud!
Lad Øren døve
Sig *Død* tilkjøbe
Med Hovedbrud!

Dig selv du ligne,
Da faar du Pris,
Dig Gud velsigne,
Da blir du vis!
Lad *Tro* og *Tale*
I alle Dale
Sig røre frit!
Da Friheds Smykke,
Da Liv og Lykke
Og Lys er dit.

27. **Bonde-Friheden.**

(28de Maj 1838.)

[Her efter Grundtrykket, en særskilt trykt Sang uden Underskrift, benyttet ved 28de Maj-Festen paa Skydebanen 1838, med Titel: „Den frie danske Bondes Vel.“ Jfr. Kjøbenhavnsposten 1838, Nr. 146—47. Med Titel „Bonde-Friheden“, med Udeladelse af 6te og et andet 8de Vers, er Visen optagen i „Viser og Sange for danske Samfund“, 3die Hæfte (1841), S. 1. Desuden findes zdet til 6te Vers særskilt trykt, uden Underskrift, med Titel „Den zode Juni 1838“. Denne Dag var Halvhundredaarsdagen efter Stavnsbaandets Løsning 1788, og i denne Form har Visen da været benyttet ved en Fest i den Anledning.]

Grønnes, Danmarks Bøgeskove,
 Sent, men sødt i Maj!
 Rød og hvid paa blanken Vove,
 Danebroge, vaj!
 Lange Dage, lyse Nætter!
 Jubler ud, hvad os forjætter
 Kongens Ord med Folkets Stemme,
 Frihed blandt os hjemme!

Lærker smaa og Nattergale!
 Slaar nu Slag i Slag!
 Vexler Sang i høje Sale,
 Liflig Nat og Dag,
 Om det Baand, som Frihed knytter,
 Om det Raad, som Riget nytter,
 Om, hvor yndig Konge-Haanden
 Vinker Folke-Aanden!

Krans dig, gamle *Friheds-Støtte*,
 Nu til Gyldenaar,
 For den Drot, hvis Hjærte blødte
 Ved de ringes Kaar!

Egeløvet rigt dig smykke!
 Thi nu vaagner *Bondens* Lykke,
 Nu ej længer Nattens Mørke
 Skjuler „Rigets Styrke“.

Frit sig løfter Folkets Stemme
 Nu som Kongens Raad,
 Aldrig mere gaar ad Glemme
Fjerde Fredriks Daad;
 Tagen op i Adelstanden,
 Sidder nu hos Herremanden,
 Slaar til Lyd i Højelofte
 Bonden med sin Kofte.

Bondemand, som frit kan flytte,
 Tale højt sin Sag,
 Han er Rigets Friheds-Støtte
 Under Kongeflag,
 Sule skjøn med Liv og Mæle,
 Som kan Hus og Hal besjæle
 Med Forstand paa Arve-Fæste,
 Ja, paa „fælles bedste!“

For vor Arve-Drot, den gamle,
 Nu en herlig Skaal,
 Som alt godt sig let mon samle
 Paa vort Modersmaal!
 Kongens Ord som Folke-Aanden,
 Folkets Kraft i Konge-Haanden,
 Folke-Stemmen Kongens Ære
 Friheds-Pantet være!¹⁾

¹⁾ [Dette Vers udelodes i Optrykket 1841.]

Alle rette sig derefter!
 I vor Konges Navn:
 Friheds Skaal af alle Kræfter,
 Som vil stifte Gavn!
 Frihed først og sidst for Aanden,
 Folkets Kraft i Konge-Haanden
 Oplagt ~~dø~~ i Nørreleden
 Kun af Kjærligheden!

Derfor har i *Danmark* hjemme
 Just ved „Kongens“ Skaal
 En højrøstet Folke-Stemme
 Paa vort Modersmaal:
 Længe leve Trældoms Hader,
 Sandheds Ven og Landets Fader!
 Enevældig han grundfæste
 Alt til fælles bedste!¹⁾

Spejle sig i *Isefjorden*
 Og i *Viborgs Sø*,
 De fribaarnes Aand i Norden,
 Som skal aldrig dø:
 Kongelig med Spir og Krone,
 Folkelig med Fløjtetone,
 Kæmpelig for Landefreden
 Og for Kjærligheden!

¹⁾ [1841 ombyttes dette Vers med:

Længe leve paa vor Slette
 „Troskabsfuglen graa“!
 Og i Arv vor gode Vætte
 Med Guldkronen gaa!
 Længe leve Trældoms Hader
 Sandheds Ven og Landets Fader!
 Enevældig han grundfæste
 Alt til fælles bedste!]

Morgenrød oprinde Solen
Over Bælt og Sund!
I den straale Konge-Stolen
Over Mark og Lund!
For den svinde Søvn og Mørke!
Ved den frydes Landets Styrke,
Daadfuld, til i Aftenglansen
Gløder Hæderskransen!

Alt, hvad gode Varsler jætte
Selv i Hedenold,
Alt, hvad *Frederik* den *sjette*
Førte i sit Skjold:
Lys og Frihed, Fred i Vange,
Modersmaal og Folkesange,
Være Danmarks jævne Lykke,
Kongens Gyldensmykke!

Grønnes, Danmarks Bøgeskove,
Sent, men sødt i Maj!
Rød og hvid paa blanken Vove!
Danebroke, vaj!
Lange Dage, lyse Nætter!
Jubler ud, hvad os forjætter
Kongens Ord med Folkets Stemme,
Frihed blandt os hjemme!

28. Modersmaalet.

(1838.)

[Her efter Grundtrykket i „Skolen for Livet og Akademiet i Sor“ (Kbhvn. 1838), hvor Digtet staar forrest som Indledning S. 3—8. Uforandret optrykt i „Viser og Sange for danske Samfund“ 2det Hæfte (1840), S. 30—37.]

Moders Navn er en himmelsk Lyd,
 Saa vide som Bølgen blaaner;
 Moders Røst er den spædes Fryd,
 Og glæder naar Issen graaner,
 Sødt i Lyst og sødt i Nød,
 Sødt i Liv og sødt i Død,
 Sødt i Eftermælet!

Moders Røst er den Vuggesang,
 Der huer os bedst af alle,
 Modersmaal har en himmelsk Klang,
 Naar Børnene „Moder“ lalle,
 Sødt i Lyst og sødt i Nød,
 Sødt i Liv og sødt i Død,
 Sødt i Eftermælet!

Modersmaal er de favres Sprog,
 Os tryller i Ungdomstide;
 Modersmaal er den kjæres og,
 Vi favne som Duer hvide,
 Sødt i Lyst og sødt i Nød,
 Sødt i Liv og sødt i Død,
 Sødt i Eftermælet!

Modersmaal var de Kongers Sprog,
 Vi mindes med Fryd og hædre;

Modersmaal var de Kæmpers og,
Vi kalde med Stolthed Fædre,
Sødt i Lyst og sødt i Nød,
Sødt i Liv og sødt i Død,
Sødt i Eftermælet!

Modersmaal er det *Kraftens* Ord,
Som lever i *Folkemunde*,
Som det *elskes* i Syd og Nord,
Saa sjunges der sødt i Lunde:
Sødt i Lyst og sødt i Nød,
Sødt i Liv og sødt i Død,
Sødt i Eftermælet!

Modersmaal er det Rosenbaand,
Som store og smaa omslynger,
I det lever kun *Fædres Aand*,
Og deri kun Hjertet gynger,
Sødt i Lyst og sødt i Nød,
Sødt i Liv og sødt i Død,
Sødt i Eftermælet!

Modersmaal er vort Hjertesprog,
Kun løs er al fremmed Tale;
Det alene i Mund og Bog
Kan vække et Folk af Dvale,
Sødt i Lyst og sødt i Nød,
Sødt i Liv og sødt i Død,
Sødt i Eftermælet!

Modersmaalet ved Øresund,
Og trindt i de grønne Lunde,
Dejlig klinger i allen Stund,
Men dejligst i Pigemunde,

Sødt i Lyst og sødt i Nød,
 Sødt i Liv og sødt i Død,
 Sødt i Eftermælet!

Modersmaalet i *Danevang*
 Er Fædrenes *Kæmpevis*,
 Høre vi den i Pigesang,
 Saa trykke vi Langben Rise.
 Sødt i Lyst og sødt i Nød,
 Sødt i Liv og sødt i Død,
 Sødt i Eftermælet!

Bort da flyve med Vildgæs graa,
 Hvad Mund har fra Moder stjaalet,
 Synger for os, I Piger smaa!
 Saa prise vi Modersmaalet,
 Sødt i Lyst og sødt i Nød,
 Sødt i Liv og sødt i Død,
 Sødt i Eftermælet!

Skjalde kranses om Land for Sang.
 Men ingen saa godt som *Hjarne*,
 Mildt som Skjalde i *Danevang*
 Af Piger ved Høj og Arne,
 Sødt i Lyst og sødt i Nød,
 Sødt i Liv og sødt i Død,
 Sødt i Eftermælet!

Derfor lægge af Hjærtensgrund
 Vi alle, som Aanden lyde,
 Tusend Viser i Pigemund,
 Som monne sig mildt tilbyde,
 Sødt i Lyst og sødt i Nød,
 Sødt i Liv og sødt i Død,
 Sødt i Eftermælet!

Tusend Viser om Folk og Drot,
Om Venner ad Fædrelandet,
Tusend Viser om stort og smaat,
Af Smil og af Taarer blandet,
 Sødt i Lyst og sødt i Nød,
 Sødt i Liv og sødt i Død,
 Sødt i Eftermælet!

Tusend Viser om Moder sød,
Den liflige *Dannekvinde*,
Og om Hvilen i Moderskjød,
Som aldrig os gaar af Minde,
 Sødt i Lyst og sødt i Nød,
 Sødt i Liv og sødt i Død,
 Sødt i Eftermælet!

Tusend Viser om Kys og Klap,
Saa mange, som det skal være,
Som kan synges for Moder skrap
Af Døtre i Dyd og Ære,
 Sødt i Lyst og sødt i Nød,
 Sødt i Liv og sødt i Død,
 Sødt i Eftermælet!

Kys dem kjærlig, I Piger, smaa!
Saa favne dem Ungersvende,
Ros de høste paa Bølgen blaa,
Og blomstre ved Agerende,
 Sødt i Lyst og sødt i Nød,
 Sødt i Liv og sødt i Død,
 Sødt i Eftermælet!

Da og klinger i Kor med Staal,
Paa Valen, i Mark og Enge,

Liflig *Pigernes* Modersmaal
I dejligste Vang og Vænge,
Sødt i Lyst og sødt i Nød,
Sødt i Liv og sødt i Død,
Sødt i Eftermælet!

Da og klinger i Aftenstund,
Paa Sø mellem Bøgeskove,
Skjaldens Vise fra Pigemund,
Og ønsker ham sødt at sove,
Sødt i Lyst og sødt i Nød,
Sødt i Liv og sødt i Død,
Sødt i Eftermælet!

Yndig sejler da Skjaldens Kvad
Med Bør over Tidens Bølger,
Yndig stiger af Tonebad,
Den Ros, som med Visen følger,
Sødt i Lyst og sødt i Nød,
Sødt i Liv og sødt i Død,
Sødt i Eftermælet!

Længe leve i *Danevang*
Smaapigernes Maal det søde!
Op det stande i Pigesang,
Hvad godt der i *Danmark* døde,
Sødt i Lyst og sødt i Nød,
Sødt i Liv og sødt i Død,
Sødt i Eftermælet!

29. Skjøn Anne.

(Efter Engelsk.)

(1838.)

[Nordisk Kirketidende 1838, Nr. 26, f. 1ste Juli meddeler dette Digt med denne Anmærkning af Forf.: „Efter en lille Bog af Præsten Sharp i London, udkommen 1836 under Titel: *The Dream of Heaven, a fact and not a fiction*, Himmeldrømmen, intet Digt, men en virkelig Tildragelse fra 1814.“]

Skjøn *Anne* sig spejler og kruser sit Haar,
Ej længer hun kan sig det skjule:
For Roser, som rødmed i Ungdommens Vaar,
Hun ser kun Høstlilier gule;
Hos Verden, hos Verden, som byder Farvel,
Hos Verden er dog hendes Hjærte.

I Højeloftssalen er Sang og er Dans,
Did stunder skjøn *Anne* saa saare,
Fordunklet hun sidder af morgenrød Glans,
I Øjet da perler en Taare;
Hos Verden, hos Verden, som byder Farvel,
Hos Verden er dog hendes Hjærte.

Alt Hanen har galet, og Lærken alt slaar,
Skjøn *Anna* hun blunder og drømmer,
Hun drømmer sig ind i den evige Vaar,
Hvor Kjærlighed alt gennemstrømmer;
Hos Verden, hos Verden, som byder Farvel,
Hos Verden er dog hendes Hjærte.

Hun drømmer, hun er i den hellige By,
Hvor hjemme har Freden og Fryden,
Hvor Lyset og Livet i Skikkelser ny
Dem prise for Evigheds-Dyden;

Hos Verden, hos Verden, som byder Farvel,
Hos Verden er dog hendes Hjærte.

Hvor Guldet man træder som Støv under Fod,
Juveler tilhugges som Stene,
Der vandrer skjøn Anne, i Huen saa mod,
Saa fremmed, tungsindig alene;
Hos Verden, hos Verden, som byder Farvel,
Hos Verden dèr er hendes Hjærte.

Med Strømmen hun følger, med Strømmen af dem,
Som haste til Herligheds-Borgen,
Vidunderlig dreven med Helgene frem,
Som Fangen, hun følger med Sorgen;
Hos Verden, hos Verden, som byder Farvel,
Hos Verden dèr er hendes Hjærte.

Ved Trappen hun standser, den Trappe saa prud,
Saa favr som Guds Bue paa Himlen,
Der stiger i Glans, som en Stolkonge-Brud,
Hver Helgen i Kirkegangs-Vrimlen;
Hos Verden, hos Verden, som byder Farvel,
Hos Verden er dog hendes Hjærte.

Skjøn Anne staar længe som naglet til Jord,
Hvor Kjærlighed vinker og tvinger,
Omsider hun hører saa saligt et Ord,
At løftet hun bli'r som paa Vinger;
Hos Verden, hos Verden, som byder Farvel,
Hos Verden er dog hendes Hjærte.

I Højelofts-Salen er Sang og er Dans,
Men ej som i Verden man kjender,
Skjøn Anne sig skjuler for Himmerigs Glans,
Afslaar alle Helgenes Hænder;

Hos Verden, hos Verden, som byder Farvel,
Hos Verden dèr er hendes Hjærte.

Al Sang og al Dans er til Ære for én,
Som alt i sin Kreds overstraaler,
Saa dejlig, saa kjærlig, men hellig og ren,
Som Kjød at beskue ej taaler;
Hos Verden, hos Verden, som byder Farvel,
Hos Verden er dog hendes Hjærte.

Den store det saa', hvor sig fjæled i Krog
Skjøn Anne, han kom og han kaldte:
Hvorfor saa afsides? kom nærmere dog
Til Sang og til Dans med udvalgte!
Hos Verden, hos Verden, som byder Farvel,
Hos Verden er dog hendes Hjærte.

Skjøn Anne hun staar som Granaten i Glød,
Hun brænder, men kan dog ej smelte,
Ved Kjærligheds-Blikket og Røsten fuld sød
Af Fyrsten for Himmerigs Helte;
Hos Verden, hos Verden, som byder Farvel,
Hos Verden dèr er hendes Hjærte.

Skjøn Anne hun er i Fortvivlelsens Magt,
Hun svarer, som Stormene hvine:
Jeg kjender ej Tonen, kan ej holde Takt,
Ej synge og danse med dine;
Hos Verden, hos Verden, som byder Farvel,
Hos Verden dèr er hendes Hjærte.

Som Fugle i Torden, saa tier nu kvær
Sangkoret, som lover den høje,
Hvorledes? hvad vil du, hvad gjør du da her?
Han tordner med lynende Øje;

Hos Verden, hos Verden, som byder Farvel,
Hos Verden dør er hendes Hjærte.

Da aabner sig Gulvet i Højeloftssal,
Hun synker fra Stolkongens Side,
Hun synker i Flammer, usigelig Kval,
Og vaagner med Angest og Kvide;
Hos Verden, hos Verden, som byder Farvel,
Hos Verden er dog hendes Hjærte.

Vor Anne! hvi est du saa dødningsbleg?
Saa mæle nu Søstrene fromme,
Blev led dig al Verden med Lyst og med Leg?
Blev sande dig Tordnerens Domme?
Hos Verden, hos Verden, som byder Farvel,
Hos Verden er dog hendes Hjærte.

Hun tier, de græde, de tigge: o tal,
Vor Anne, fordølg ej din Vaande!
Da skildrer hun Glansen i Højeloftssal,
Og Lynet, som Skjalden i Aande;
Hos Verden, hos Verden, som byder Farvel,
Hos Verden er dog hendes Hjærte.

De skjælve, de grue, skjøn Anne hun ler:
„Har jeg ikke himmelske Drømme!“
Skjøn Anne, hun æder, hun drikker ej mer,
Ser stolt kun paa Søstrene ømme;
Hos Verden, hos Verden, som byder Farvel,
Hos Verden dør er hendes Hjærte.

En Morgen de mødes ved Sengen med Skrig:
Vor Anne! o, kanst du ej høre!

Skjøn Anne er borte, der ligger et Lig,
 Basunen kun naar til dets Øre.
 For Verden, for Verden, som byder Farvel,
 For Verden saa brast hendes Hjærte.

30. Ved Festen for Thorvaldsen.

7de Oktober 1838.

[„Festen for Thorvaldsen i Hôtel d'Angleterre den 7de Oktober 1838“, S. 13—14 og 57, benyttet som Korsang, de tre første Vers forrest, det fjerde senest i det „musikalsk-poetiske Akademi“, hvormed en Kreds af Danmarks Digttere fejrede Kunstneren. Jfr. Kjøbenhavnsposten 1838, Nr. 277.]

Fæderneland!
 Lysere tindrer din Stjerne,
 Sønnen kom hjem fra det fjærne,
 Fløj over Strand.
 Palmerne favre,
 Myrte og Lavre,
 Fængsle ej Tor;
 Nordstjærnen blinker,
 Bøgholmen vinker,
 Yndigst er moderlig Jord.

Fæderneland!
 Mød ham med udbredte Arme!
 Favn ham med moderlig Varme!
 Tryl, som du kan!
 Øjne, som funkle,
 Midt i det dunkle
 Straaleglans te;

Hjærter, som gløde,
Roserne røde
Yndelig plante paa Sne.

Fæderneland!
Rigt kun paa Bøge og Vipper,
Fattes Du Bjærge og Klipper,
Hent dem paa Stand!
Tor dem udhugged,
Rota dem vugged
Mildt over Sø;
Sommer og Vinter
Kridhvide Kliner
Knejse paa Bøgenes Ø!

Fæderneland!
End, som i Hedenolds Dage,
Skjaldene stamme fra Brage
Trindt om din Strand!
Morgen og Aften,
Daaden og Kræften
Løftes i Sky,
Gamle og unge
Enstemmig sjunge:
Ving-Tor er vaagnet paa ny!

31. *Ving-Tors Hammer.*

(1838.)

[Dette Digt, fremsagt af Forf. ved samme Fest for Thorvaldsen, er trykt i samme Beretning som det foregaaende, S. 48—56. Et kort Brudstykke af Forfatterens Udkast er bevaret og her benyttet.]

Guder gjort med Hænder,
Aand af Støvet skabt,
Det jeg frit bekjender,
Jeg har aldrig haft;
Men hos Manden, i hvis Værker
Liv og Aand har Mindesmærker,
Immer jeg Guds Billed ser,
Ej i Marmor, men i Ler.
Ej har jeg mig solet
Syd for Alpefjæld,
Ej paa Kapitolet
Misundt Rom sit Held;
Men at staa blandt dem i Aanden,
Som med Munden og med Haanden
Storværk øve trindt paa Jord,
Det er Skjaldedrift i Nord,
Og at følge *Nordens* Helte,
Hvor med Kraft de spænde Bælte,
Hvor med Glans de vinde Sejre,
Det var dobbelt Lyst i *Lejre*,
Er og saa i *Axelstad*.

Derfor, trods sit snævre Kammer,
Skjalden tit stod *der* i Kvæld,
Hvor, med *Tors* berømte Hammer,
Daglig hugged Dal i Fjæld

Mod og *Magne*,¹⁾ som den arved
 Efter Ragnarokes Gru,
 Men ej rød med Blod den farved,
 Har med Glans forgyldt den nu.

Lad det Folk, som yndigst brammer,
 Stadselig bag Rhin,
 Kvæde om den Karle-Hammer, /
Frankrig kalder sin:
 Hammeren fra Oldtids Dage,
 Som opvejet blev med Guld,
 Men nedsank, til *Gallers* Klage,
 Femten Mile under Muld;
 Brennus-Kjøllen fra *Lombarte*,
 Som stod op med *Bonaparte*,
 Knuste Ben og Bjærg som Glar,
 Borgene som braadne Kar,
 Vandt med Lyn og Tordenbrag
 Prisen vel i hundred Slag,
 Før til sidst, i Kamp med *Aanden*,
 Magtesløs den fløj af Haanden,
 Sank i sine gamle Spor
 Femten Mile under Jord!
 Lad den synke tusend Mile,
 Aldrig mer opstaa!
 Derad skal som Piger smile
 Nordens Bølger blaa;
 Thi *vor* Hammer, dybt begravet
 Med det gamle Heltekuld,
 Den stod op med Lyn paa Havet
 Og med Glans af sorten Muld.
 Ja, for aldrig mer at segne,
 Den stod op i vore Egne,
 Den fra Fædres Kæmpehøj

¹⁾ *Mod* og *Magne* (*Mod* og *Kraft*) var, efter en Mythe, *Tors* Sønner, som skulde arve *Mjølner*.

Deres Æt i Hænde fløj,
Saa mangfoldig, som i Støvet
Storværk er af Aanden øvet;
Thi i Norden Præg af Aanden
Bær selv Kæmpeværk af Haanden,
Vor *Stærkodder* var med Pris
Skjald og Kæmpe skiftevis!
Derfor liflig Nordens Tunge
Kan om Haandens Idræt sjunge,
Juble trindt om Øresund:
„Storværks Egn med Haand og Mund!“
Derfor og i Skjaldesang
Prud sig op af Graven svang
Ving-Tors mageløse Hammer
 Med det gode Ry:
Som den sigter, saa den rammer,
 Altid under Sky,
Maa for Fredens Skyld til visse
Stundum ramme Jætters Isse,
Men er dog med Kunsten gjort
 Til i Flamme
 Vist at ramme
Alt, hvad *Aanden* kalder stort,
Saa ved Kunst og Kraftens Ord
Storværk rejser sig i Nord,
Som den sjunkne Kæmpetro
Stod i *Gladhjem* herlig op!
Ja, da hist bag Alpefjælde,
Under klangfuldt Hammerslag,
Jason rejste sig med Vælde,
Kæmpehøj paa Sejrens Dag,
Da i Kamp paa *Kongedybet*
Under Kvad om Age-Tor,
Højt sig hæved over Krybet
Vættten fra det gamle Nord,

Spaaende med Tordenstemme
 Om Idrætter tusend Fold,
 Som skal Jætter klart beskæmme.
 Straalekranse *Amlets* Skjold,
 Sanke under *Danebroge*
 Sejerstegn fra alle Kroge,
 Som til Vink om hver Bedrift,
 Hist de stod i Billedskrift,
 Klynged sig om *Mester*-Haanden,
 Som udmærker *Torvalds* Søn,
 Og afbilder Kæmpe-Aanden
 Tusendformet, immer skjøn!

Derfor, skjønt, som Eremiten,
 Jeg kun daarlig fra Graniten
 Kjender Marmelstenen fin,
 Ser i Rune før i Sule
 Aandens Præg; som gamle *Tule*
 Kaldte Kæmpevætte sin
 Ej des mindre jeg med Glæde
 Er et Led af denne Kjæde,
 Kunstens hjemmegjorte Krans,
 Der sig som et Tonebælte
 Snor om alle Nordens Helte
 Og ombølger i sin Glans
Ham, hvis Navn, naar Støvet blunder,
 Blive skal vor ny *Vævlunder*,
 Vandre saa i *Nordens* Skove,
 Vugges saa paa Tidens Vove,
 Tone saa i *Danevang*
 Gjennem mange Skjaldes Sang!
 Det forkynder denne Aften,
 Som bebuder mer endnu:
 Vej sig bryder Kæmpekraften,
 Kommer Fortids Daad i Hu,

Vil ej længer, som for længe,
Naar den skaber Skjaldekvad,
Riste *kun* om rørte Strængé
Paa det stumme Flyveblad,
Men i Ordet, som har Vinge,
Og i Røsten, som har Klang,
Over Isserne sig svinge,
Som de gamle Skjaldes Sang,
Trylle frem de svundne Dage
Og hver Ædling med sin Daad,
Som i Fædres Valhal *Brage*
Brydes.¹⁾ kjækt med Dødens Braad!
Det har Kæmpeaanden villet
Og indskudt i Skjaldens Barm,
Som vor Kunstner har fremstillet
Døden skjøn i *Livets Arm.*²⁾
Ja, naar, med sit Kvad i Haanden,
Gjennemtrængt af Kæmpeaanden,
Skjalden staar i Frændelag,
Med sin Moders Tungeslag,
Og udtrykker, hvad han tænker,
Hvad hans Hjærte kalder sandt;
Se, da briste Dødens Lænker,
Der om Tonerne sig vandt,
Som ved Dommedags Basunen
Dødninger af Grav opstaa,
Kjækt sig hæver Tale-Runen,
Svinger sig mod Skyer blaa,
Jubler ud, til Gravens Harmé,
Dødens Bod i Livets Arme.

¹⁾ [Forf.'s Udkast: Som i Fædres Valhal Brage Brødes.] ²⁾
Livets og Dødens Genius af *Thorvaldsen* (hos Thiele CLVI.) set
i det Forhold, som *levende* Folk maa ønske.

32. Dronningens Fødselsdag.

28de Oktober 1838.

[Trykt i „Søndagen“ 1838, Nr. 41, f. 28de Oktbr. Redaktionen gav Digtet Overskriften: „God save the Queen“.]

Konge-Tiden med sin Straalekrans,
 I Hytten og paa Borgen,
 Brat forgaar med al sin Kraft og Glans,
 Det trindt om Land er Sorgen;
 Men Dronning-Tiden med sit *Brysingmon*,
 Med Hjærte-Smykket fint i Perlebaand,
 Den svinder ej, den varer ved
 Som Kjærlighed.

Ungdomstiden saa for hver en Skjald
 Som Diademet funkler,
 Efter Solhverv klar i Dagetal
 Hans Verden sig fordunkler:
 Men hvad der var ham mer end Øjenslyst,
 Hvad tonefuldt bevæged sødt hans Bryst,
 Det troner bag nedgangne Sol
 Paa Dronningstol.

Falkesyner times mig ej nu
 Som før paa Fjælde-Tinder,
 Dybe Indtryk rinde dog i Hu
 Som Kranse af Kjærminder,
 Saa hvad jeg sang med Fryd i Ungdomsbaar
 Om *Tyra Danebod* i Kongens Gaard,
 Det gjenntoner end med Lyst
 Mit Skjaldebryst.

Fødsels-Dagen under Himmel blaa
Ombølge Orgel-Toner,
Danmarks Dronning vil dog ej forsmaa
Et Hjærte, hvor hun troner,
Et Nyn, hvori til *ham i Løn*
Sig svinger op en stille Bøn
Om Frydesang og Gyldenaar
I Kongens Gaard!

33. [Vignetter til danske Digtere.]

(1838.)

[Her efter Forf.'s Haandskrift fra 1838. Forhen trykt i S. Høgsbros
„Dansk Folketidende“ 1867, Nr. 38.]

I. UNDER ØHLENSCHLÆGERS BILLED.

Saa stærk var Aand i vore Dage
Ej over nogen Hovedskjald;
Thi han Guldharpen slog som Brage,
Skjønt ham kun Spas var Odins Hal.
Ja, Mage til hans Mesterværker
I Nutid søger man omsonst;
Skjønt det er klart af alle Mærker,
At Misforstand var al hans Kunst.

2. UNDER INGEMANN'S BILLED.

Se her en Mand, saa lig en Kvinde,
Som uden Skam han være kan!
Se her den største Digterinde,
Der blomstret har i noget Land!

Som Elvedronning hun tilhyller
 Med Straahat Diademets Glans;
 Som Hyrdepige hun omtryller
 Til Krone sin Kjærmindekrans.

3. UNDER MIT EGET BILLED.

Han tænkte nok, med nyt og gammelt
 At vinde alles Gunst; men pyt!
 Man fandt det ny kun alt for gammelt,
 Og fandt det gamle alt for nyt.
 Det har desaarsag ingen Fare,
 Han revner af den Ros han fik:
 I Skjaldskab han de lærdes Skare,
 I Lærdom Skjalde overgik.¹⁾

34. Nyaars-Aften.

(1838.)

[Nordisk Kirketidende 1839, Nr. 1, f. 6te Januar. Om Digtets
 Anledning og Tilblivelse jfr. Kirkespejl, 2den Udg., S. 349—50;
 Dansk Kirketidende 1882, Nr. 45.]

Hvad kvidrer I om, I Spurve graa!
 Saa sent i Kongens Have?

¹⁾ [Forfatterens Udkast havde oprindeligt kun de sidste fire
 Linier, med Begyndelsen: „Det har til Lykke ingen Fare“. De
 samme fire Linier lod han sætte under et Fotografi af ham, som
 udkom 1867, med Ændringen: „Det har endnu slet ingen Fare.“]

Vil I for min Vaande Bod mig spaa:
En Skat i Nyaars-Gave,
En Svalerede, et Spurveskjul,
Hvor Unger mine kan lege Jul,
Og fjedres til at flyve!

Mig sidder en lille Fugl i Barm,
Som kvidrer om det samme,
Ja, synger det ud med Tone varm,
Saa Hjærtet staar i Flamme
Og hvisker venlig: syng højt i Kor!
Den Synge-Mester, i Himlen bor,
Dit Nyn har sat paa Noder.

Den Rede til smaa, det Spurveskjul
Ved Altret for den gode,
Jeg ønsked mig alt saa mangen Jul,
Og haabed, vel til Mode;
Men Klogskab siger: det faar du ej,
For Kæmper spærre den Kirkevej,
Som fri er af Guds Naade.

Men, Klogskab! du glemmer, Herrens Aand
Er Friheds Ven i Nøden,
Og glemmer, Gud Faders højre Haand
Er stærkere end Døden,
Hans Øjne funkle, hvorhen de se,
Der smelte Kæmper som Vox og Sne,
Og saa gjør Kongens Hjærte.

Og Hjærtet, det er et Rigdoms-Dyb,
Hvor Klogskab aldrig bunder,
Og brænder end for den Lamper syv,
Den ser dog ej Guds Under;
Som Morgenstjærnen i Livets Elv

Den alle Vegne kun ser sig selv,
Og af sit Skjær forblindes.

Thi trodser jeg Klogskabs bitre Smil,
Og Nattesyn som Uglen,
Jeg venter paa Kirke-Markens *Nil*,
Og priser Hjærte-Fuglen,
Og takker eder, I Spurve graa,
Som hjalp med Kvidder den lille paa
Sin gamle Nyaars-Tone.

Velkommen igjen, du Nyaarsdag,
Med Guld og grønne Skove!
Jeg Duen alt ser paa Kirketag,
Som holder Tro og Love,
Med den der kommer fra Himlens Drot
En kjærlig Hilsen, et Budskab godt,
En himmelsk Nyaarsgave.

Da straalder igjen Guldkronen prud
Paa Kongen af Guds Naade;
Da sjunges paa ny om Kristi Brud
Og alt, hvad hun skal raade;
Ja, derom synge Guds Engle smaa,
Som Svaler vævre og Spurve graa,
Gudshusets tamme Fugle.

Da banes den gamle Adelvej
Til Staden paa det høje,
Da skinner paa ny og skjules ej
Guds Lys for hver Mands Øje,
Da straalder Korset paa Kirketop,
Da Vidneskaren staar herlig op,
Og Støvets Tunger gløde.

35. Brage og Idun.

(1838.)

[Digtet aabner Fr. Barfods „Brage og Idun“ (I, S. 1—10), hvis første Hæfte har et senere trykt Forord, dateret December 1838. En Kommentar til Digtet af J. H. Monrad i Dansk Kirketidende 1833, Nr. 3.]

Der troned en Frue i *Havsgaards* Stad,
 En Dronning i hedenske Dage,
 Hun laved til Gilde den bedste Mad,
 Som dødelig Mand vilde smage,
 Hun laved saa liflig en Æblegrød,
 At Kinden derefter blev hvid og rød.

Ret aldrig man glemmer den Æblemos
 I Havsgaard med Hegn af Kjærminder:
 Foruden al Sminke, det er dens Ros,
 Den glatted de runkneste Kinder,
 Graaskjæggen han følte sig ung paa ny,
 Og løfted Idunne med Fryd i Sky.

Idunne, ja, det var den Frues Navn,
 Med Paradisæbler i Gjemme,
 Og langt var det ikke fra Kjøbenhavn,
 Hun havde i Oldtiden hjemme:
 Om Tjodolv fra Hvine jeg ret forstaar,
 Paa Brøndshøjen laa hendes Abildgaard.

As-Brage han var hendes Hjærtensven,
 Saa han havde godt ved at kvæde:
 Den blomstrende Ungdom til ham igjen
 Kom altid, som Ny efter Næde;
 Thi drak paa hans Sundhed det hele Nord,
 Mens han slog Guldharpen ved Odins Bord.

Men hvor er *nu* Brage ved Odins Bord,
 Idunne med Æblerne fine?
 Ja, hvor er nu Sneen, som faldt i Fjor,
 Og hvor er nu Tjodolv fra Hvine?
 Hvad nytter os Snakken om Oldtids Glans,
 Naar alting er Armod nu her til Lands?

Hvorfor dog saa vranten? højlærde Ven!
 Hvad nytter det vel at fortvi'le?
 Kan Venner ej mødes med Lyst igjen,
 Var Vejen end tusende Mile?
 Ja, er det kanske kun for ingen Ting,
 Vi tage med Stolthed nu Syvmils-Spring!

Forvovnere *Kroppe* ej Verden saa',
 End dem, der nu lade og losse:
 Som Fuglen i Luften maa Snækken gaa,
 Og Vandet med Ilden de trodse,
 Ja, springe i Luften saa højt paa Straa,
 At Øjne som Falkes dem ej kan naa.

Blev *Aand* da en Kryster, for Krop fik Mod,
 Hvad heller blev mat den af Ælde?
 Er Kroppen ej længer af Kjød og Blod?
 Maa Tunghedens Lov nu ej gjælde?
 Til Skyerne løfter vor Aand sin Krop,
 Kan selv den ej fare saa let der op?

Kan Aand over Svælg lægge Bro med Kunst,
 Lægge Loft under Bølger tillige,
 Men prøver det samme dog kun omsonst
 I sit, som i Kroppenes Rige!
 Kan Tiden og Rummet den bruge frit
 Til Kroppens bedste, men ej til sit!

Kan Linder den spænde fra Pol til Pol,
 Hvor Lyden forplantes som Lynet,
 Kan Øjne den kaste fra Sol til Sol,
 Slet ikke til Skade for Synet, —
 Kan da mellem Tider og Folk den ej
 Med *Ordet* sig bane en Kongevej!

Er det da kun *Ordet* om „mit og dit“,
 Ej *Ordet* om Aanden og Livet,
 Som til i al Verden at fare frit
 Er Vinger som Lynildens givet!
 Mon Himmelbjærg-Synet, der samler alt,
 Til Støvtraade-Øjet som Len hjemfaldt!

Saa spørger fortørnet den Kæmpeaand,
 Som bygte sit Havsgaard i Norden,
 Og siger „min Træl“ til den Kæmpehaand,
 Hvis Værker forbavse al Jorden,
 Og siger til *Øjet*: „alt, hvad du ser,
 Er Vidner om Aanden, et Grand ej mer.“

Han siger til *Øret*: har du ej hørt
 Mit *Kvad* fra de hedenske Dage
 Om Dronning Idunne, i Løn bortført,
 I Lys hentet prægtig tilbage,
 Som *Svalen* forsvinder med dunkle Kaar,
 Men dages igjen i den lyse Vaar!

Af *Loke* forlokket, af *Loke* hjembragt,
 Idunne kom atter til Stede,
 Og Aser, med Ungdom og Visdom i Pagt,
 Holdt Ting under Asken med Glæde,
 Og Brage slog Harpen ved Odins Bord
 For skindøde Kæmper i gamle Nord.

Han siger til *Hjærtet*, hvor end det slaar
 For Heltene djærve og fromme:
 Du spejle dig smukt i din Havfrus Kaar!
 Da tør hun tilbage vel komme,
 Da løses paa Brage og Tungen brat,
 Mundharpen han slaar om den fundne Skat.

Da finder og Hejmdal igjen sin Lur,
 Og støder i den, saa det runger,
 Da vaagne Smaafugle i Lund og Bur
 Og sjunge med tusende Tunger,
 Da vaagner med Odin hver As, hver Ælv,
 Forynges forklaret, forstaar sig selv.

Da Vidskaben voxer som Rug og Byg,
 Alt aandeligt véd man at skatte,
 For Hoved da gaar ingen Pungparyk,
 Man spørger om Karle for Hatte;
 Kun hvem der paa Guder har god Forstand,
 I Norden man kalder den vise Mand.

Da spejler Idunne for Vismands Blik
 Sig yndig i Nattergalsangen,
 Naar atter hun følger sin gamle Skik,
 Som Svalen hun bølger i Vangen;
 Thi folkelig Glæde i Aandens Smag
 Forynger de gamle hver Nyaarsdag.

As-Brage sig spejler i Folkesavn ¹⁾
 Om Age-Tors stolte Idrætter,
 Om hver, som har vundet sig Hædersnavn
 I Tyekamp med Trolde og Jætter,
 Og sidder nu bænket ved Odins Bord,
 Saa længe Mundharpen har Lyd i Nord.

¹⁾ [p: Folkesagn.]

I nordiske Frænder paa Mark og Fjæld!
 Saa hører jeg Aanden at tale,
 At spaa og at varsle om Folkehæld,
 I Hytter og Højeloftssale,
Landvætten, som førte fra Hedenold
 En hjærtelig Vidskab i Kæmpeskjold.

Han sang om en Dronning i Nørreled,
Idunne, lyksalige Kvinde,
 Som altid forynged vor Drapesmed
 Og Aserne alle her inde,
 Med Æbler, som havde den „bedste Smag“,
 Og taalte at gjemmes til Dommedag.

Idunne hun være nu, hvad hun maa,
 Som klarer sig nok efterhaanden,
 Saa er hendes Æbler, kan jeg forstaa,
 Dog Smagen for *Livet i Aanden*,
 Som skjænker os Drapen, vi frydes ved,
 Foryngelsens Pant i hvert Folkeled.

Udødelighed er en herlig Sag,
 Naar Glæden kan vare og vinde,
 Og hvem vilde græde for tabt i Dag,
 Hvad sikkert i Morgen vi finde!
 Hvad skader os Rynke og isgraat Haar,
 Naar det er os kun som den Dag i Gaar!

Som *Ørnen* bortførte en Vanheldsdag
 Idunne til Jætternes Gammen,
 Saa Ørnen os røved vor gode Smag
 For Aanden og Livet tilsammen;
 Som *Tjasse*, *Latinus* faa Last og Skam,
 Saa sandt de var begge i Ørneham!

Som *Svale* tilbage kom Havsgaards Dis,
 Med Æblerne favre og fine,
 For Ørnen da gjordes et Baal af Ris,
 Det voldte ham Angest og Pine,
 Af Blod ikke mere hans Klo blev rød,
 Som Myggen i Lyset han fandt sin Død.

Det Varsel er godt; gid det sandes brat,
 Latinus til Sorrig og Kvide!
 Thi er han, den Skifting, end dødningmat,
 Hans Rygte dog for ham mon stride,
 End flagrer vor Svale ved Vindebro
 Og gruer for Ørnen med Næb og Klo.

End hersker saa vide den Ørnesmag
 For Døden, som Kilde til Livet,
 For Rovfugle-Kløer og Vingeslag,
 For Aanden af Bogstaver givet,
 Ja, Smag for Latinen, det Jættesprog,
 Hvorpaa vi indskrives i Dødens Bog.

Dog mægtigt er Livet i Odins Børn,
 Endogsaa naar Haarene graane,
 Thi skal sig vist brænde den gamle Ørn,
 I Asken som Tjasse neddaane,
 Og skjule sin Skam i den sorte Jord,
 Mens Brage slaar Harpen ved Odins Bord.

Vel haver, som Tjasse, Latinus og
 En Daatter med barkedede Hænder,
 Hun er, som Hardgrippe, ej ræd for Tog
 Og Haar har den Skjoldmø paa Tænder,
 Og blottet hun er ej for Skjaldepris:
 Som *Skade*, saa kaldes hun Skøjtedis.

Til Havsgaard kom Skade og kræved Bod,
 Paa Skier, med Pil og med Bue;
 Da bød hende Aser en Husbond god,
 Hvis Fødder hun bedst monne hue;
 Om Balder hun drømte, men kejsed *Njord*,
 Som raadte for Vinden paa Hav og Jord.

Franciska hun kommer vel ogsaa hid,
 Og god er hun ej at bekæmpe:
 Hun døver de skarpeste Sværd med Vid,
 Maa hildes med List og med Lempe:
 Vi byde Forlig paa den bedste Fod,
 Hun selv maa bestemme sin Mandebod.

Vi véd, at hun elsker den „store Fod“,
 For stor til vor Dont her i Hjemmet,
 Til Pas kun for Kæmpen af Vane-Blod,
 Vor Fostbroder vel, men dog fremmed;
 Som Hadding og *Njord* i den svundne Old,
 Saa rider Havhesten den Herre bold.

Franciska hun kejser da brat *John Bull*,
 Det Bryllup det spørges saa vide,
 Beskrives om Lande med Kridt og Kul,
 Som Skriverne Parret kan lide ¹⁾;
 En „Honninge-Maaned“ paa Stads og Jagt
 Besegler den snurrige Ægtepagt.

En Maaned med Fruen paa Stads og Jagt,
 En Maaned med Herren paa Havet,

¹⁾ [Man kommer her til at tænke paa den da indledede nærmere Forstaaelse imellem Frankrig og England, den meget omtalte „Entente cordiale.“]

Saa lyder den snurrige Ægtepagt,
 Som den efter Skalda var lavet;
 Og Søgangen taaler Franciska ej,
 Hun løber, som Skade, til Fjælds sin Vej.¹⁾

Om Tjasse og Skade og Njord paa ny
 Da kvædes der sikkert paa Jorden,
 Og Edda hun løftes med Pris i Sky
 For Sandsigeriet i Norden;
 Men, hvad der i Verden gjør mindst Opsigt,
 Fornøjer tit mer end et Heltedigt.

Det levende Ord paa vort Modersmaal,
 Som Aanden i Hjærtet indskyder,
 Den levende Røst over Brages Skaal,
 Som liflig fra Hjærtet udbryder,
De gløde kun hos os i Skov og Dal!
De flamme kun yndig til Jætters Kval!

Idunne bortføres da aldrig mer,
 Men Aser i Norden forynges,
 Og Stenene danse igjen man ser
 Til Staden, hvor Vidskab udsynges,
 I Norge og Sverig og Danevang,
 Hvor Aand sig forklarer i Svanesang.

¹⁾ Vil man gjøre mig den Tjeneste at slaa op i min Nordens Mytologi, S. 468—71 og 485—86 [3dje Udg., S. 413—15 og 428—29], da har man selv Ulejligheden, men ogsaa, vil jeg haabe, Fornøjelsen af at se, hvor sært det passer.

36. Havfruen.

(Tilhørerne ved mine første historiske
Foredrag tilegnet.)
(1838.)

[Fr. Barfods „Brage og Idun“, I, 1ste Hæfte, trykt 1838 (se ved forrige Nummer), S. 307—16. De historiske Foredrag, som nævnes i Digtets Overskrift, er dem, som Gr. holdt i Juni-November 1838, først udgivne 1877 under Titel af „Mands Minde“. — En Del af Forf.'s Udkast til dette Digt er bevaret.]

I Livets Vaar
Med gule Haar,
Blandt Piger smaa
Med Øjne blaa,
Kan meget sært os hænde,
Og virkeligt
Fra Skin og sligt
Er da ej nemt at kjende.

Med Kindhaar graat
Paa Tankeslot,
Med gulnet Vid
I Høstens Tid,
Jeg derfor vel maa smile
Ved Ungdomssyn
Og Rynkebryn,
Paa Skjaldens Sandsagn tvi'le.

Men Drøm i Lund
I Morgenstund,
I Blomstervang
Ved Fuglesang
For Skjalden i hans Vugge,
Jeg dog udfandt,
Er mer end Tant,
Om end Magistre mukke.

Thi vær saa god,
 Du unge Blod!
 Mig Øre laan,
 Trods Hum med Haan
 Af hundrede Magistre!
 Ej Fjer de fat
 Faa i min Hat,
 Blev de end nok saa bistre.

Som fordem Frej,
 Forvoven jeg,
 Beruset halv,
 I Valaskjalv
 Sprang op paa Odins Sæde,
 Paa Møens Klint,
 Med Øje blindt
 For Norners Frihaands-Kjæde.

Jeg tænker paa,
 Jeg tror, jeg saa',
 Og først og sidst
 Jeg hørte vist,
 Om ogsaa kun i Drømme,
 Paa Hlidskjalvs Tind,
 Hvad Muldvarp blind
 Maa altid skjævt bedømme.

Fra Øjne vel
 Der faldt som Skæl,
 Og Klintetop
 Sig skød vel op
 Imellem Himmelbjærge;
 Thi Øjne smaa
 Dèr oversaa
 Storhanserne som Dværge.

Nu i en Hast,
 Hvad løst og fast
 I Øjne faldt,
 At melde alt,
Det gaar mig over Magten;
 Hvad, Jorden næst,
 Mig huged bedst
 At sige, det er Agten.

En Havfru skjøen,
 Der sad i Løn
 Paa Engebund
 Ved Øresund,
 Ombølget af Kjærminder,
 Med Vippekran,
 Med Regnbuglans,
 Med aftenrøde Kinder.

Hver Helt i Nord,
 Selv Age-Tor,
 Fordunkled hun
 I Bøgelund,
 Blaaøjet og guldhaaret;
 En Straalepil
 Var hendes Smil,
 Og klart blev Hjærtesaaret.

Som fordum Frej,
 Saa fandt og jeg
 Den Tue lav
 Ved sølvblaa Hav
 Højsæde, værd at vinde:
 En Trone skjøen
 For Halvgud-Søn,
 Trods den paa Klippetinde.

Da sank fra Sky
Til Bøgely,
Med Aftensol,
Min Klintestol
Og alle Planer prude,
Med Fryd jeg ned
Til Sletten gled,
Min Højhedsdrøm var ude.

Som fordum Frej,
Saa bejled jeg
Med Bud og Bøn
I Lys og Løn
Til Hjærtet og til Haanden;
Men Odins Ring
Som ingen Ting
Forsmaade Liljevaanden.

Mit gode Sværd,
Til Herrefærd,
Men alt for stort
Og klodset gjort,
Til Trods for Finheds-Smagen,
Jeg klapped paa,
Gav at forstaa,
Det ledte længst om Magen.

Da sagde koldt
Den Havfru stolt:
Hvi byder ej
Du mig, som Frej,
Den Skat til Fæstensgave,
Saa jeg min Frygt
For Sværdet stygt
Med det kan dybt begrave?

Da fnøs jeg vildt:
Din Spot er spildt,
Og tænk kun ej,
Som fordum Frej,
Jeg høre vil af Loke,
At Kvindekjær
Har solgt sit Sværd,
Sin Trøst i Ragnaroke!

Da tav hun kvær,
Den Havfru skær,
Neddukked saa
I Bølgen blaa,
Som i en Afgrund aaben;
Og ene stod
I Hu saa mod
Jeg med mit blotte Vaaben.

Hvo kun har kjær
Det skarpe Sværd,
Det kolde Jærn,
Til Livets Værn,
Men ser, han Død kun volder,
Maa blegne selv
For højrød Elv,
Naar Armene han folder.

Saa blegned jeg
Paa Kæmpevej,
Da kun omsonst
Min Galdrekunst
Jeg prøved paa de døde;
Da blev jeg sky
For Vaabengny
Og angred Haardheds Brøde.

Da op der sprang
 Med Fløjteklang
 En Valhals-Dør,
 Som aldrig før
 Af mer end Navn jeg kjendte,
 Dermed udfør
 Et vinget Ord,
 Som mig paa Tungen brændte.

„O, kom igjen,
 Du Havfru væn!
 Endnu en Gang
 Duk op med Sang!
 Saa vil jeg mig omvende;
 O, kom! se her:
 Mit gode Sværd
 Jeg giver dig i Hænde!

„Nu ogsaa jeg,
 Som fordum Frej,
 Om Kjærlighed
 Har lært Besked,
Hvordan med Sværd den vindes;
 Lad Loke kun
 Nu bruge Mund,
 Til den for evig bindes!

„Ja, Havfru sød!
 I Fredens Skjød
 Ved Kvindens Fod
 Med Helteblod
 Jeg Kæmpesværdet lægger,
 Og blotter kun
 I Farens Stund,
 Naar selv du mig opægger.“

Hvi bobler saa
 Nu Bølgen blaa?
 O, Havfrudans!
 O, Regnbuglans
 Og aftenrøde Kinder!
 Velkommen hid,
 Paa høje Tid,
 Ombølget af Kjærminder!

Saa rækker Mund
 Til Havets Bund,
 Saa finder Ord
 Den gode Jord,
 Som mange Fold mon bære;
 Saa toner end
 „Vel mødt igjen!“
 Fra Venner hjærtenskjære.

I Aftenstund
 Ved Øresund
 I Bøgesal,
 Hvor Nattergal
 Slaar sine Triller søde,
 Med Gammens-Røst,
 Med Liv og Lyst
 Blev holdt et Stævnemøde.

Som fordum Frej,
 Saa fæsted jeg
 Havfruen skjøn
 I Lys og Løn
 Til Ægteviv i Aanden,
 Hun føder huld
 Mig Fugle-Kuld,
 Som fjedres efterhaanden.

I unge Skud
 Til Stamme prud,
 Af Bøgerod
 End frisk og god,
 Skjønt Fuglen var forstummet!
 Om Hjærtens Lyst
 I eders Bryst
 Jeg sang, kun lidt forblommet.

I gav med Fryd
 Mig Ørenlyd
 Til Tale sær
 Paa Kryds og kvær
 Om Tanker og Bedrifter,
 Til Skjaldeord
 Om Fest i Nord,
 Naar Farve Tiden skifter.

Ved Straalerand
 Om Grækenland,
 Ved Nordens Kaar
 Og Danmarks Vaar
 I vilde med mig gløde,
 Og favned ømt
 Foruden Skrømt
 Vort Modersmaal det søde.

Ja, Skjaldens Ord,
 Om Fred i Nord
 Og Hjærtebaand
 I Friheds Aand,
 Til gamle og til unge,
 Med Moders Røst
 I eders Bryst
 I fandt, som paa min Tunge.

Hvad dybt gjenlød
 Og højt udbrød
 Til Sang i Sky
 Med Kræfter ny,
 Som Vin sit Fængsel sprænger;
 Nu er det sandt:
 De Danske vandt,
 Ej raader Grændel længer.

Med Aand for Vind
 Nu blæser ind
 Nyaaret godt
 Den gamle Drot
 Paa Himmelbjærg med Luren;
 Da vaagner Dyd,
 Da vaagner Fryd,
 Med Hjærtedybs-Naturen.

37. Til Hr. Etatsraad Treschow.

(1839.)

[Først trykt i Kjøbenhavnsposten 1839, Nr. 19 f. 19de Januar. Derefter optaget i Nordisk Kirketidende s. A. Nr. 7 f. 17de Februar.]

Stod for Troens Frihed du
 Fast i Folkeraadet nu,
 Vanskelig opvejet,
 Kun fordi, som Rygtet gaar,
 Gjennem mange Herrens Aar
 Venskab vi har plejet?
 Nej, fordi fra første Færd
 Aandens Frihed dig var kjær,
Derfor er vi Venner.

Ja, fordi du vejed Aand
Tankefuld i rette Haand,
Og du har et Hjærte,
Derfor, selv naar jeg fór vild,
Deltog du saa vennemild
I min Fryd og Smerte,
Var og blev min gode Ven,
Medens Nyaar kom igjen
Ni og tyve Gange.

Havde ej vi begge to
Givet fri hinandens Tro,
Fri hverandres Tanke,
Hvordan skulde vi i Nord
Skiftet mangt et Venneord
Gjennem Aar i Banke;
Trods saa mangel Drivesky,
Trods saa megen Forskjel ny,
Været end de gamle!

Og, hvis ej du før i Dag
Havde trolig fulgt den Sag,
Du fandt værd at føre,
Hvordan skulde da omsonst
Fristeren brugt al sin Kunst
Paa et vildøvt Øre,
For at vise, det var bedst,
Du gav op den gale Præst,
Fjenden af Fornuften!

Venskab er en Hjærtesag,
Tavsere hver Nyaarsdag,
Det paa Jord tilbringer,
Rosenfarven, som fra Kind
Saa og fra vort Vennesind,

Sig med Tiden svinger;
Men, fik ret vi Aanden kjær,
Vi dog selv i Aftenskjær
For dens Frihed gløde.

Ej da Tak i Venskabs Navn
For din Kamp til Folkegavn
Nys ved Isefjorden;
Men, med Tryk af Vennehaand,
Tak fra Kæmpe-Friheds Aand,
Barnefødt i Norden!
Tak fra Hjærtedybets Grund,
Ømmere ved Øresund
End paa hele Jorden!

Lad kun hvem der vil i Dag
Glade tone Sejers-Flag
For de fleste Stemmer!
Men endnu om hundred Aar
Mindes, som den Dag i Gaar,
Hun, der godt ej glemmer,
At for Hjärtero i Nord
Kæmped du ved Isefjord,
Som kun faa det vilde.

Ja, vi kæmped for de smaa,
Som sig selv end ej forstaa,
Hver med sine Vaaben,
Kæmped, skjønt ej ens i Tro,
For de ømme Hjärters Ro
Og for Barnedaaben;
Hjærtet sejrer dog til sidst,
Derfor barnlig mindes vist
Vi i Kæmpevisen.

Aandens Frihed, Hjærtets Fred,
Sødt det er at mindes ved,
Helst i Danevange,
Skjønt det er at tænke paa,
Bødst at kæmpe som de faa,
Ikke som de mange;
Hjærterum, hvor Freden bor,
Det er Himmerig paa Jord,
Der har Glæden hjemme.

Efter Hjærtets Nederlag
Kommer en Oprejsnings-Dag
Snart i Danevange,
Kommer Sejren, hvid og rød
Som en Dannekvinde sød,
Rig paa Folkesange;
Fri i Tanke, Tro og Ord
Aanden altid var i Nord.
Hjærtets Sag er Himlens.

Derfor skal i Tone-Favn
Yndig svinge sig dit Navn
Over Isefjorden;
Med din Roskild-Navner du
Kommers skal end sent i Hu
Vist i hele Norden,
Naar det lyder højt i Sky:
Hjærtet fik sin Ret paa ny,
Fri er Tro og Tale!

38. Kongedybet.

[Paa Kong Fredrik VI's sidste Fødselsdag.]

(28de Januar 1839.)

[Særtryk med Titel: „Sang i Anledning af Hans Majestæt Kongens høje Fødselsdag den 28de Januar 1839 af N. F. S. Grundtvig. Afsungen af Drengene i Nyboders Skoler.“ Optrykt i „Kjærminder til Kong Frederik den Sjettes Krans“ (Kbhvn. 1840), S. 20—22. Ogsaa i „Viser og Sange for danske Samfund“, 2det Hæfte (1840), S. 3, med Titel: „Kongedybet.“)

Ved Kjøbenhavn der stod et Slag
 I Røg og Damp,
 Det stod i Vaar en Højtidsdag,
 Hvor Nelson gav det glatte Lag,
 Med Lyn paa Lyn til Tordenslag,
 I Røg og Damp;
 Men Danebrog man saa' dog grant
 Som Løve staa mod Elefant
 I Kamp.

Det var i *sjette Fredriks* Tid,
 Mens han var ung,
 Da, efter Freden lang og blid,
 Sin Prøve stod i skarpen Strid
 Vor Løve, som fra Arildstid
 Er immer ung;
 Thi mens de gyldne Hjærter slaa,
 Ej vorder Sølvhaars-Kronen graa
 For tung.

I Kongedyb en Prøvesten
 For Heltemod,

Hvor der var mer end to mod én,
 Har gjort den Sag som Guld saa ren:
 Paa Danebrog og Prøvesten
 Var Heltemod,
 Da Thurah faldt med samme Ros,
 Som Lassen og som Villemoes
 De stod!

Med Danebrog da stak i Sky,
 Med Bølgen blaa
 Fór vidt om Land det stærke Ry,
 At Danmark rejste sig paa ny,
 Med Løvebrøl i højen Sky,
 Fra Bølgen blaa;
 Kun i den sidste Røg og Damp
 Skal Mindet om Skjærtorsdags Kamp
 Forgaa!

I *Frederik* den *sjettes* Tid
 Stod Dansken op
 Af Fredens Skjød med Kraft til Strid;
 Med Heltedaad, med Kunst og Vid
 Det danske Navn i *Fredriks* Tid
 Stod herlig op.
 Det stige nu, trods Vejr og Vind,
 Fra Kongedyb til Ærens Tind
 Og Top!

Et Hurraraab for Kongen graa
 Lad runge da,
 Som Æreskud paa Bølgen blaa,
 Fra Orlogsmænd med Sejl i Raa,
 For Kongen god og gjæv og graa!
 O ja, o ja!

Med Fader-Sind og Konge-Blik
 Gid længe leve *Frederik!*
 Hurra!

For Kongen og for Danebrog
 Et langt Hurra!
 Af hver en Mand og hver en Pog,
 Som tale kan det danske Sprog,
 Og kæmpe vil for Danebrog,
 Et langt Hurra!
 Vaj herlig Danmarks gamle Flag!
 Svæv højt paa Kongens Fødselsdag!
 Hurra!

39. *Danskheden.*

(28de Maj 1839.)

[Særtryk af Skydebanevise: „Fædrelandets Skaal“, med Navns Underskrift. Et andet Tryk med Titel: „28de Maj i det danske Samfund“ indeholder foruden denne Vise ogsaa de to her følgende og en „Sang for Kongen“ af Ingemann. Alle fire Viser ere aftrykte i Barfods „Brage og Idun“, II, S. 240—43. Skydebanevisen ogsaa i „Viser og Sange for danske Samfund“, 4de Hæfte (1840), S. 10, med Titel: „Danskheden“. — Forf.'s Manuskript er bevaret.]

Danmark, dejligst Vang og Vænge,
 Lukt med Bølgen blaa,
 Hvor de favre Havfrusenge
 Smult som Vugger gaa,
 Hvor, naar Sol opstaar af Vove,
 Vi har ¹⁾ Guld og grønne Skove!
 Dig ombølge Sang af Brage,
 Som i gamle Dage!

¹⁾ [Saal. Hdskr. og Særtr.; Brage og Idun: Vi faa.]

Danmark, Perlen iblandt Kvinder,
Fostermoder sød!
Tusend Kranse af Kjærminder
Hvile i dit Skjød,
Dine gule Løkker graane,
Lad dem om din Isse blaane,
Mageløst, da som din Lykke,
Er dit Hovedsmykke!

Danmark med det rige Hjærte,
Med den klare Røst,
Til at tolke Fryd og Smerte,
Tone Haab og Trøst!
Med vort Modersmaal det søde
Munterhed staa op af Døde!
Lær du os at rime sammen
Alvor ret med Gammen!

Danmark med den jævne Tale
Og det stille Sind!
Lad i Hytter og i Sale
Lyset strømme ind,
Saa vi stile, saa vi stævne
Efter Art og efter Evne!
Med det stive os forpiner
Tysker og Latiner.

Danmark med det lyse Bælte
Frit om Blomsterliv,
Flet igjen til ædle Helte
Vugger smaa af Siv!
Djærve, milde, skal de fejre
Uden Blod dit Hjærtes Sejre,
Frihed mellem Bælt og Sunde
Som for Fugl i Lunde!

40. Oplysning.

(28de Maj 1839.)

[Først i „28de Maj i det danske Samfund“ (se forrige Nummer).
Med Titel „Oplysning“ optaget i „Viser og Sange for danske Samfund“, 1ste Hæfte (1840), S. 11.]

Er Lyset for de lærde blot
Til ret og galt at stave?
Nej, Himlen under flere godt,
Og Lys er Himlens Gave,
Og Solen staar med Bonden op,
Slet ikke med de lærde,
Oplyser bedst fra Taa til Top
Hvem der er mest paa Færde.

Er Lyset i Planeter kun,
Som ej kan se og mæle?
Er ikke Ordet i vor Mund
Et Lys for alle Sjæle!
Det giver os for Aander Syn,
Som Solens Skin for Kroppe,
Det slaar i Sjælen ned som Lyn
Fra Skyerne hist oppe.

Er Lys paa visse Vilkaar blot
Saa halvvejs at ophøje?
Gjør det ej alle Vegne godt!
Er Lys ej Livets Øje!
Skal for Misbrugens Skyld maaske
Paa Aandens Himmelbue
Vi heller Mulm og Mørke se
End Solens blanke Lue!

Nej, aldrig spørges det fra Nord,
 Vi Lyset vil fordunkle!
 Som *Nordlys* i fribaarne Ord
 Det saas paa Himlen finkle,
 Og ses det skal ved Nordens Pol,
 Ej blot i Kroppens Rige:
 Midsommerens den bolde Sol
 Vil ej for Midnat vige!

Oplysning være skal vor Lyst,
 Er det saa kun om Sivet,
 Men først og sidst med Folkerøst
 Oplysningen om *Livet*;
 Den springer ud af *Folkedaad*,
 Og voxer som den vugges,
 Den straale i vort *Folkeraad*,
 Til *Aftenstjernen* slukkes!

41. Kongen og Folket.

(28de Maj 1839.)

[Først i „28de Maj i det danske Samfund“ (se Nr. 39). Derfra i „Viser og Sange for danske Samfund“, 1ste Hæfte (1840), S. 8. — I Forf.'s Haandskrift fra en kun lidet senere Tid forefindes en Omskrivning af Visen, hvor de fire sidste Linjer af hvert Vers ere omsatte eller ændrede for at underlægges en anden Melodi. Sidste Vers lyder dèr:

Derfor, Danmark! ej du ligne
 Andre Riger trindt paa Jord!
 Himlen dem ej kan velsigne
 Som den lille Plet i Nord,
 Hvor som Ungdomsvenner vandre
 Magt og Mildhed, Sejr og Fred,

Hvor vi føle med hverandre:
Almagts Liv er Kjærlighed.]

Konge-Haand og Folke-Stemme,
Begge stærke, begge fri,
De har haft i Danmark hjemme
Mange Hundred Aar før vi,
Trods al Brøst, al Frygt og Fare,
Gid de vinde maa og vare,
Skabe i et Gyldenaar
Gamle Danmark gode Kaar!

Odin, Kongen i Valhalle,
Skjønt for kjær ad Lykkespil,
Holdt dog Ting med Aser alle
Under Asken Ygdrasil
Ej et Haar paa Tor han krummed,
Ihvor lydt endog han brummed,
Taalte, ihvor vidt det gik,
Immer Lokes Naalestik.

Kongens Haand engang var bunden,
Folkets Stemme lød omsonst,
Men i Danmark blev opfunden
Kjærlighedens skjønne Kunst:
Hvad der vilde Livet binde,
Brast¹⁾ for den som Traad og Tvinde.
Skiftevis hinanden godt
Løst med den har Folk og Drot.

Folket løste Fredriks Lænke,
Fri som hans blev ingen Haand,
Fredrik, som man vel kan tænke,
Folket skar for Tungebaand,

¹⁾ [Saaledes „Brage og Idun“; Grundtrykket: For den brast.]

Kongehaand og Folkestemme!
 Lad det aldrig gaa ad Glemme:
 Eders Frihed kom med Fred,
 Løst er I af Kjærlighed!

Derfor Danmark! ej du ligne
 Andre Riger trindt paa Jord!
 Himlen dem ej kan velsigne
 Som den lille Plet i Nord,
 Hvor, som Ungdomsvenner, vandre
 Magt og Mildhed med hverandre,
 Hvor vi tror, hvad alle véd:
 Almagts Liv er Kjærlighed.

42. Niels Ebbesen.

(1839.)

[Særtryk med Titel: „En ganske ny Vise om den mandhaftige jyske Ridder, Herr Niels Ebbesen til Nørreris, som Aar 1340 slog i Randers den kullede Grev Gert fra Rendsborg, for at udfri Danmark af Tyskernes Vold, som dengang reves om Riget. Kbhvn. Udgivet af det danske Samfund. Trykt hos J. D. Qvist. 1839.“ Med Titel: „Niels Ebbesen“ optaget i „Viser og Sange for danske Samfund“, 2det Hæfte (1840), S. 43.]

Om Danemarks Kvide der lød en Sang,
 Saa sørgelig:
 Der var ingen Konning i Danevang,
 Men Borgerkrig;
 Dansken var fredløs i Skov og paa Hede,
 Herrer vi havde af Himmelens Vrede,
 For *Tyskerne* reves om *Danmark!*

Det voldte en Konning saa svigefuld,
 Som Skum paa Vand,
 Det voldte to Grever af Jættekuld,
 I Holsterland,
 Mange om Skylden og flere om Skaden,
 Fjenden paa Borgen og Falskhed paa Gaden,
 Da *Tyskerne* reves om *Danmark*.

Grev *Gert* var en Kæmpe, en Hals fuld haard,
 Som Staal og Jærn,
 Og Krigsmænd der strømede til hans Gaard,
 Fra nær og fjærn;
 Alting han voved for lidet at vinde,
 Spared som Nælden ej Ven eller Fjende,
 Og *Tyskerne* reves om *Danmark*.

Grev *Hans* var en Kræmmer, holdt Hus i *Kiel*,
 Med Høg og Hund;
 Han kaldtes den milde, for evigt Smil
 Var om hans Mund;
 Ræven i Skove og Ulven paa Hede,
 Herrer vi havde af Himmelens Vrede,
 Da *Tyskerne* reves om *Danmark*.

Niels Ebøesen var sig en Riddersmand,
 Paa *Nørreris*,
 Og aldrig forstummer i Hedeland
 Den Herres Pris;
 Han tog af Dage den kullede Greve,
 Fri vilde han enten dø eller leve,
 Da *Tyskerne* reves om *Danmark*.

Den kullede Greve drog op i Nør,
 I Herrefærd,
 Han rykkede frem, som han plejed før,
 Med Ild og Sværd;

Jyderne alle, fra *Randers* til *Ribe*,
 Danse han bød efter *Holsternes Pibe*,
 For *Tyskerne* reves om *Danmark*.

Niels Ebbesen! sagde Grev Gert paa Jysk:
 Din Frist er kort,
 Vil ikke i Galgen du lære Tysk,
 Saa pak dig bort!
 Skam skal du faa med Herr *Bugge* paa *Halden*,
 Hvor mange Heste I saa har paa *Stalden*,
 For nu raader *Tysken* i *Danmark*!

Niels Ebbesen svared et Ord i Hast:
 Hæng Tyv og Skjelm!
 Men hæng ingen Ridder, før Sværdet brast,
 Med Skjold og Hjælm!
 Vogt dig for hvem du til Fredløshed dømmer!
 Langt ej fra Børn og fra Hustru jeg rømmer,
 Mens *Tyskerne* rives om *Danmark*.

Med Tyskere vrede i Tusendtal,
 I Kammen kry,
 Den kullede Greve drog ind med Bral
 I *Randers By*;
 Ilde han tured og værre det tegned,
 Kvinderne bæved, og Børnene blegned,
 For *Tyskerne* reves om *Danmark*.

Niels Ebbesen fór da i Harnisk brat,
 For Landefred,
 Han gjæstede Greven en Foraarsnat,
 Og Sværdet bed;
 Fri vilde han enten dø eller leve,
 Livet han tog af den kullede Greve,
 Da *Tyskerne* reves om *Danmark*.

Sig hævned de Holster ved *Skanderborg*,
 Der faldt vor Helt,
 Og sunget der blev om *Fyllands Sorg*
 Ved Sund og Bælt;
 Aldrig hans Minde dog lægges i Mulde,
 Han stod i Spidsen for *Fyderne* hulde,
 Da *Tyskerne* reves om *Danmark!*

Forgangne er siden fem Hundred Aar,
 I Lyst og Nød,
 End Danebrog vajer og Danmark staar
 I Aften rød;
 Kappes nu, alle Smaafugle i Lunden!
 Nu er til Sang om *Niels Ebbesen* Stunden.
 Lad *Tyskerne* græde for *Danmark!*

43. Vølunds Værksted.

(1839.)

[„Brage og Idun“, II, 172--74, med en Indledning af Forf. S. 168—72, som her helt aftrykkes:

For en Del Aar siden fandt man denne Benævnelse i et gammelt *engelsk* Brevskab, og Antikvarerne trættes endnu om, enten derved menes et Hus, der forudm beboedes af denne Nordens Dædalos, eller et Bjærg, hvor overtroiske Folk mente, denne mytiske Person, ligesom andre kunstige Dværge, havde sin Smedde; men i denne kuriøse Undersøgelse har jeg aldrig indladt mig og kunde derfor ej heller, om jeg end vilde, indlede Læseren. Her, saa vel som paa *Thorvaldsens* Lysthus i Sydsælland, staar „Vølunds Værksted“ da kun for Løjer, og i det højeste tillige for at Fremtidens Oldgranskere ej af det gamle Navn skal lade sig indbilde, det er et Mindesmærke fra Hedenold, og spille den kostbare Lærdom og den ædle Tid paa Gætninger og Fejder derom.

Sagen er kortelig den, at da jeg afvigte Sommer gjæstede min Fødeegn og det venlige *Nysø*, fandt jeg mange Hænder paa det

travleste sysselsatte ved Opførelsen af et grundmuret Lysthus med Ovenfalds-Lysning til en Arbejdsstue for *Thorvaldsen*, som alt i flere Maaneder havde fundet sig bedre paa det yndige, rolige Landsted end i vor fortumlede Hovedstad. Denne lille Begivenhed, der forudsætter og medfører *Thorvaldsens* virkelige Nærværelse, fandt jeg meget fornøjelig; thi vel arbejder jeg selv aabenbar langt mere i den *gotiske* end i den *græske* Stil, og vedkjender mig desuden stadig den gammeldags Tro, at vor Herre er den eneste Billedhugger, der kan opvække enten Adam eller Abraham, Zevs eller Odin „Børn af Stene“, men derfor er jeg dog ikke slet saa *barbarisk*, som man har ansét mig for, og, selv om jeg aldrig havde beundret noget af *Thorvaldsens* Kunstværker, kunde jeg dog godt se paa ham, han er en stor Mand; thi det er unægtelig enhver, som, gennem en hel Menneske-Alder-løftet til Skyerne, endnu kan overse sig selv, glemme, hvad der ligger bag ham, og immer stile højere, og saaledes har *Thorvaldsen* paa *Nysø* træffende afbildet sig sely med *Haabets* Genius. Desuden kan jeg, som Historiker, slutte mig til, at *Thorvaldsen* maa uden Sammenligning være vor Tids største Billedhugger, siden han kom fra *Danmark*, og vandt dog ikke blot evropæisk, men verdenshistorisk Navnkundighed; thi *Danmark* er jo et *Nazaret*, hvorom man i den store Verden haanlig spørger: kan noget stort komme derfra? saa den *danske* Kunstners Storhed maatte vist, for at erkjendes, være umiskjendelig. Endelig staar det mig, som lidt i Slægt med *Odin*, lyslevende for Øje, at med *Thorvaldsen*, *Steffens* og *Øhlenschläger*, saa vel som med Kampen paa Kongedybet, begyndte ej blot et nyt Aarhundrede, mén en *Nyaars-Tid* i *Norden*, der, hvis vi ej ganske forspilde Himlens Gunst, vil straalende forklare vor Oldtid med sine dunkle, men dybe Anelser af alt det store og skønne, og med sin vel lidt raa, men dog ædle og heltemæssige Kamp for poetisk og historisk Udødelighed, og denne naturlige Forklarelse i de sidste af hvad der glødede hos de første, det er, hvad jeg kalder de gamle Guders og Kæmpers Opstandelse. Naar derfor mine Læsere tænkte, jeg sværmede for en Krebsgang til vor Oldtids Raahed eller Middelalderens Dunkelhed, medens jeg kun flagrede fremad i den samme Aand, der besjælede Nordens ægtefødte Kæmper og Skjalde, for at naa en *tilsvarende* Oplysning og Dannelse, da laa Grunden vel til Dels i den Dunkelhed, der altid svæver over vore Formodninger om det tilstundende, men dog fornemmelig i Læsernes Ubekjendtskab med det forbigangne, og i Pennens Livløshed. Man tager ogsaa mærkelig fejl, naar man tænker, *Kunsten* intet Forbillede har i det gamle Nordens Myter, fordi den fattes en

Plads i dets Historie; thi den nordiske Kunst, som i *Thorvaldsen* fik sin første historiske Heros, har aabenbar sit mytiske Forbillede i de kunstige Dværge og ret øjensynlig i *Vølund* eller *Vavlundur*, som overflyver Grækernes *Hefæstos*, thi Smede og Krøblinger begge, gjorde *Hefæstos* sig kun *Fødder*, mens *Vølund* gjorde sig *Vinger*. Da man derfor paa *Nysø* spurgte mig om et passende Navn til *Thorvaldsens Lysthus*, svarede jeg strax: enten netop *dette*, eller, naar man ikke bryder sig om, hvad prosaiske Folk vil sige om det: „*Vølunds Værksted*“, og Valget faldt paa det sidste. Da man nu ogsaa ønskede en Sang af mig til Indvielsen, maatte den ganske nødvendig udspringe af nysnævnte Anskuelse, og det var mig saa meget fornøjeligere, som *Adam Øhlenschläger* ogsaa var til Stede; men da man endelig ogsaa vilde have Sangen fremsagt af mig, havde jeg dog ikke Mod til at gjøre det, uden en lille Indledning, der i Folks Øjne kunde forsvare eller dog undskylde Hentydningen paa *Nordens Myter*, der endnu i de flestes Øren klinger som *Kinesisk*, medens alle de *latinske* Spøgelser med *Bacchus* og *Venus*, enten hilses som *Husguder* eller kjendes dog som *Gaardnisser*. Jeg sagde da omtrent, hvad det vel heller ikke her er af Vejen at forudskikke: „I denne ny Bygning, vel opført i flyvende Fart, men ej, som *Aladdins-Borgen*, af tjenstagtige Aander, ej med mindste Krav paa Rang iblandt de Kunstværker, hvortil den skulde tjene, i dette Lysthus, der laaner hele sit Værd af den danske Grund, der bærer, og det venlige Lys, der gjennemskinner det, og venter, ligesom Leret, al sin Glans af de Mesterhænder, hvori det lægges; her synes Velkomst-Sangen unægtelig at burde være saa klar og simpel, at den ingen Fortale behøvede; men dog tør jeg sige, der er meget, som taler til min Undskyldning, naar Sangen, jeg har gjort, ej kan forstaas af sig selv. Man har nemlig paa *Islandsk* en ældgammel Sang om *Vølund* eller *Vavlundur*, den mytiske Kunstner i Norden, som, da han engang var trælbunden, gjorde sig Vinger og fløj som en Fugl i Luften, og ham maa jeg da nødvendig tænke paa baade først og sidst, naar jeg betragter *Thorvaldsen*, ogsaa af *islandsk* Herkomst, i hvem man vel maa sige, Kunsten atter følte sig trælbunden, men gjorde sig Vinger til Fugleflugt. Men hertil kommer endnu, at af det gamle *Vølunds-Kvad* udsprang ved dette Aarhundredes Begyndelse, omtrent jævnaldrende med *Thorvaldsens Jason*, *Adam Øhlenschlägers* herlige *Vavlunders-Sage*, og ved den var det især, *Nordens Oldtid* aabnede sig for mig, ikke som en gammel, mølædt Bog, eller som et Gravkammer med en smulrende Askepotte, men som et stort og betydningsfuldt Kæmpeliv, saa naar jeg i Sangen spiller paa de gamle

Strænge, og kalder *Thorvaldsen Vølund* Vingesmed og *Øhlenschläger Brage* Bænkepryder, da er det ingenlunde for at bryste mig og plage andre med Billinger af Nordens Mytologi, men fordi Nordens Kæmpe-Aand virkelig i *Thorvaldsen* og *Øhlenschläger* brød sig en ny Bane, allerede vidt berømt ved deres Kæmpeskridt. Det er altsaa i Grunden mit ramme Alvor og en simpel historisk Sandhed, blot i poetisk Form, at *Vølund* og *Brage* fra den aabne Begravelse i de *islandske* Skrifter stod i Danmark lyslevende op, og nu tør jeg haabe, De hverken finder Sangen mørk, eller den lyse Formodning urimelig, at *saaledes* vil efterhaanden alle Nordens gamle Halvguder rejse sig iblandt os og med nyt Stovværk stadfæste og forklare deres gamle Eftermæle!"]

En Bavtasten sig hæver prud af Havet,
 En Bavtasten for Nordens Gudeold,
 Der hviled den, højtidelig begravet,
 I Ringebyrnje sid, med Hjælm og Skjold;
 Paa Bavtastenen vrimle Dværgeruner,
 I Krans af Asalivets Billedskrift,
 Med Tegn til mer end tusende Basuner
 For Oldtids Glans og Gudernes Bedrift.

Der slumred *Vølund*, Kunstens Alf i Norden,
 I Kredsen af det prude Heltekuld,
 Berømt fra Alpefjæld til Isefjorden
 For Værk ej til at veje op med Guld;
 Trods Vingerne, han smedded sig med Snilde,
 Saa højt de bar ham over Hav og Fjæld,
 Han sank dog under Muld, da *Nornen* vilde,
 Og Støvnaturen kræved stræng sin Gjæld.

Vidunderlig sig vende Livets Strømme
 Paa Tidernes det store Verdenshav,
 Saa, hvad der sværmede i Oldtids Drømme,
 I Nyaarstiden rolig sig begav:

Skrinlagte *Asamænd* og *Vanadiser*
Fra Islands Klint flød op paa Danmarks Kyst,
Og vaagned der ved nye Kæmpeviser,
Hvor under Bøgeløv er lunt og lyst.

Forkommen kun, som alle sine Frænder,
Var Vølund Vingesmed af Frost og Kuld,
Og tøet op var knap de valne Hænder,
Før brat sig røbed Kunsten underfuld;
Thi Fingre mindes, hvad de fordem gjorde,
Som *Brage-Tunger* deres Vuggesang,
Og Nordens Vølund kom igjen for Orde,
Saa vidt som Fuglen fløj og Harpen klang.

Han bygte sig en Hal bag Alpefjælde,
Et *Valhal* under Sydens Himmel blaa,
Hvor alle Tidens Dejlighed og Vælde
Livagtig man igjen for Øjne saa',
Fra Sangens „Jason“ ned til „Alexander“,
Fra „Guttenberg“ op til „Napoleon!“
Saa „Dag og Nat“ og „Liv og Død“ sig blander
Ved Trylleslag af Nordens Kunstnerhaand.

Paa Danmarks Kyst vi bygte ham en Hytte,
I Lindelæ med faver Blomsterkrans.
Vil Vølund Vingesmed sin Kunst indflytte,
Fremtrylle i den Asalivets Glans?
Hvad ser vi! *ham*, al Verden os misunder,
Fordi han vaagnede ved Danmarks Bryst,
Og sander smilende: man sødest blunder,
Man blidest lever dog paa Danmarks Kyst!

Og se, hvad sjælden saas paa hele Kuglen:
Hos Kunstneren med trofast Kjærlighed

Sig hæver af sin Aske Fønix-Fuglen,
Og med ham flyver Vølund Vingemed!

I denne Hytte mangt et Mindebæger
Skal Efterslægten tømme ud med Lyst
For *Vølund-Thorvaldsen* og *Øhlenschläger*,
Som kasted Oldtids-Glans paa Danmarks Kyst!

44. Aabent Brev til mine Børn.

(1839.)

[„Brage og Idun“, IV (1841), S. 279—84. Jfr. det her følgende Digt.]

I kjære, som med Blodets Rosenbaand
Er knyttet til mit Fader-Hjærte,
Og i hvis Barm min hedenfarne Aand
Ej savne vil en Minde-Kjærte!
Hvad, mens I vuggedes i Moders Skjød,
Og mens I tronede paa Faders Skulder,
Og mens I græd og lo med Kinden rød,
Og mens I tænkte, at al Daad var Bulder,
Og mens I voxte op til Ungdoms Aar,
Saa eder ej for Bryst faldt Skolestøvet,
Saa ej af Frost hjemsøgted eders Vaar,
Og ej i Knoppen visned Bøgeløvet; —
Hvad da jeg ønskede og tænkte paa,
Var eders Vel paa Jorden og i Himlen;
Men ej det Lys, hvori jeg Lykken saa',
Var det, man blændes af i Verdens-Vrimlen.
Hvad ikke fandtes i den Kirkeby,
Paa Brinkerne imellem Bøgeskove,
Hvor først mig vinkede den klare Sky,
Hvor først mig frydede den blanke Vove,

Hvor først jeg legede med Blomster smaa,
 Hvor først jeg staved paa de store Navne,
 Hvor først jeg vandede Kjærminder blaa
 Kun for de herlige, hvem Hjærter savne; —
 Det *glimrende*, som Verden nu tilbeder,
 I Ord og Tanke, som i Kaar og Færd,
 Det aldrig, kjære Børn! jeg ønskede eder,
 Og aldrig nogen, som jeg havde kjær;
 Det fandtes aldrig i vor Præste-Æt,
 Mens to Aarhundreder gik over Lunden,
 Og Tiden selv, af dets Beundring mæt,
 Dets Tomhed føler smertelig i Grunden.

Et jævnt og muntert, virksomt Liv paa Jord,
 Som *det*, jeg vilde ej med Kongers bytte,
 Opklaret Gang i ædle Fædres Spor,
 Med lige Værdighed i Borg og Hytte,
 Med Øjet, som det skabtes, himmelvendt,
 Lysvaagent for alt skjønt og stort her nedent,
 Men, med de dybe Længsler vel bekjendt,
 Kun fyldestgjort af Glans fra Evigheden; —

Et saadant Liv jeg ønskede al min Æt,
 Og pønsede paa med Flid at forberede,
 Og naar min Sjæl blev af sin Grublen træt,
 Den hviled sig ved „Fadervor“ at bede.
 Da følte jeg den Trøst af Sandheds Aand:
 At Lykken svæver over Urtegaarden,
 Naar Støvet lægges i sin Skabers Haand,
 Og alting ventes i Naturens Orden:
 Kun Spiren frisk og grøn i tidlig Vaar,
 Og Blomster-Floret i den varme Sommer;
 Da Modenhed i Møde Planten gaar,
 Og fryder med sin Frugt, naar Høsten kommer! ¹⁾

¹⁾ [Af de sidste 20 Linjer fik E. Trier dannet en Sang til Op-
 tagelse i sine „Sange for den kristelige Folkeskole“ (Kbhvn. 1874),

Ved dette Lys for mine Øjne klart,
 Som det, der rinder op i Morgenrøden,
 Jeg ser med Gru i Døgnet's Skolefart
 Til Gravens Mulm et Væddeløb med Døden;
 Jeg ser med Vemod paa de Gutter smaa,
 Hvis Kinder gløde, og hvis Øjne tindre,
 Thi ogsaa de skal brat i Skole gaa,
 Og immer, mens de voxe, blive mindre!
Der visner Rosen i Gravluften kvalm,
 Før end til Duft den dejlige oplukkes,
Der brister Øjet paa Ligbaarens Halm,
 Før nogen tænker paa, hvad Lys der slukkes!
 Ja, blød mit Hjærte, ved de bange Kaar,
 Og skam dig ej, om Graaden kvæler Røsten!
 Til Vintren vies *der* den unge Vaar,
 For Sommeren besveget og for Høsten!
 O, vilde dog hver levende i Landet,
 Som selv den sorte Skole gennemgik,
 Udfriedes af Ilden og af Vandet,
 Sin Bane følge med et Falkeblik,
 Og se *Miraklerne*, han det mon skylde,
 At ej med Skarerne han fór til Hel,
 Før Livet blomstrede i Ungdomsfylde,
 Og oversprudlende blev Kraftens Væld!
 Han skulde da fra Livets Morgenrøde,
 Saa vel som jeg, optælle dem med Gru,
 Stalbrødrene engang, de tidlig døde,

Nr. 20. Sangen bestaar af 3 ottelinjede Strofer, og G. tilføjede da her, en Maaned før sin Død 1872, disse fire Linjer:

Om kort, om langt blev Løbebanen spændt,
 Den er til Folkegavn, den er til Grøde;
 Som godt begyndt er Dagen godt fuldendt,
 Og lige liflig er dens Aftenrøde.

Jfr. H. Brun, Grundtvigs Levnedsløb, II, 180—81, hvor de fire Linjer anføres — skjønt med mange Fejl.]

Vi med den fælles Moder fattes nu,
Og aldrig nænne, for en Drivhus-Grøde,
Og Udsigt til de „visse Levebrød,“
At ofre Gutterne med Kinder røde
Til *Grammatiken* og den visse Død,
Den visse Død, som selv, naar Livet vinder
(Tilkæmper sig en Sejer dyrekjøbt),
Dog uopløselig os til sig binder,
Som Lazarus, i Jordeklæder svøbt.
End haaber jeg, ved disse Lys, som brænde,
I Hjerne-Kammeret med Flamme klar,
At se paa *Daners* Mark sig Bladet vende,
Thi yderst Fare kræver Redning snar;
Men vil den Slægt, som fører Ordet nu,
Stokblind for Aandens Levnedsløb paa Jorden,
Til Enden haanlig smile ad min Gru
Og ad mit store Skjalde-Haab om Norden;
Velan! saa blomstrer op i Herrens Navn,
Med eders Faders Smil ad vrangte Domme,
Og venter rolig, i hinandens Favn,
Paa Dagen, som han forudsaa skal komme!
Ja, mine Børn! hvad jeg i Spejlet saa',
Som dannedes af Visdoms sikre Hænder:
Det store Lys paa *Livets* Himmel blaa,
Som straalere soleklart, men ikke blænder,
Opstigende af Hjærtets stille Hav,
Med Fortids Efterglans til Morgenrøde,
Skal først maaske, naar jeg har lagt min Stav,
Befrugte Marken til sin Eftergrøde;
Men som det lønlig for min Sjæl oprandt,
Og vil for eders sikkerlig oprinde,
Det skal i eders Dage skues grandt,
Paa Graastens Klint som under grønne Linde;
Og naar dets blanke Straaler gaa i Dans
Paa Tidens Hav, som *Mandhjems* Kreds ombælter,

Og *Liv* og *Aand* formæles i dets Glans,
 Saa timeligt og evigt sammensmelter;
 Da tier Drengenes og Daarens Spot
 Med Synerne, som frydede mit Øje,
 Saa let jeg bar det under Haaret gråat,
 Hvad i min Manddom knap jeg kunde døje.
 Den *Livets Skole*, jeg har peget paa,
 Og tryglet Jordens Guder om at bygge,
 Som ved et Trylleslag skal da opstaa
 Og kjærlig favne eders Faders Skygge,
 Beklagende, han ej blev hørt i Nord,
 Før Muren revnede paa Borg og Kirke,
 Og sig frigjorde selv hvert Fugle-Ord,
 Der let sig svinger over Bøg og Birke.

Nu, mens den tøver, Lysets Atterdag,
 Det vare lidet, eller vare længe,
 O, viser dog, I har en bedre Smag,
 End man afrettes til som Skole-Dreng
 (For Læbe- og for Gane-Konsonant,
 For Fejl i Form og Bommerter i Stilen),
 Det gamle Nordens Smag for *stort* og *sandt*,
 For *Kæmpe-Daaden* og for *Hjærte-Hvilen*,
 Den Smag, hvormed jeg er endnu til Spot,
 Hvor alle Dværge fuske paa det nette,
 Og hvor man Syn har for det store blot,
 Som *Udgaards* store, følesløse Jætte!
 I *Sønner!* som mig over Hoved gro,
 Nu bærer smukt med eders Fader Skammen!
 Stadfæster med ham Nordens gamle Tro,
 At Æblet falder ikke langt fra Stammen!
 Ej Sølv og Guld, men kun et ærligt Navn,
 Med mange gjæve Fædres sammenslynget,
 Og Mindet om en Mand, som taalte Savn,
 Og stod paa Alderdommens Kyst forynget,

Og om en Fader, som med Kæmpehaand
 Omværned eders Væxt i unge Dage,
 Til sanddru Mennesker med Liv og Aand,
 Og Friheds Krav, hvor Baand er blot til Plage,
 Kun *det* er Arven, I til Skifte faa;
 Men maa kun i sin Art den Frugter bære,
 Da skal I føle under Issen graa,
 I har det bedste, vi kan her begjære!
 Og du, min *Daatter!* Moders Liljevaand!
 Vor Herre vogte dig for Folkemunde!
 Omfavn i Hjærtet kun din Faders Aand!
 De stille Vande har de dybe Grunde.
 Det *glimrende* vel frister eders Kjøn,
 Men mægter dog ej Hjærtet at forblinde,
 Hvor det er dybt og soleklart i Løn,
 Som hos den ægtefødte *Dannekvinde*.

45. Til mine to Sønner.

(1839.)

[Dette Digt, med samme Grundtanker som det foregaaende, men i øvrigt helt forskjelligt fra det, forefindes i Forf.'s Udkast fra 1839, hvorefter det her første Gang trykkes.]

Sønner mine, lige kjære,
 Begge af det ene Kuld,
 Moders Haab og Faders Ære,
 Som de findes kan i Muld!
 Lytter til min Alvors-Tale
 Ikke blot den Dag i Dag,
 Men naar jeg er lagt i Dvale
 Under Græstørv-Hyttens Tag!

Slægter komme, Slægter svinde,
Det er Dødeligheds Lod,
Men et kjærligt, varigt Minde
Er et Skjold mod Dødens Brod,
Er et Præg i ædle Slægter
Af den skjulte Guddoms-Haand,
Død og Tid at trodse mægter
Mindets Liv i Fædres Aand.

Falsk er Is og Skum paa Vandet,
Falsk er Gyng, Vejr og Vind,
Falskere end noget andet
Er dog Verdens Kløgt og Skin;
Men naar vi mod Falskhed sætte
Sanddruhed i ét og alt,
Rygtet vist os skal berette,
I sin egen Grav den faldt!
Sanddruhed ej blot i Munden,
(Ogsaa den var tit et Skin),
Men fra Gud i Hjærtegrunden,
Om end blegne maa vor Kind,
Det er Kjærnen sund i Livet,
Roden til al Dyd og Daad,
Den Forjættelse er givet:
For alt Uraad findes Raad!
Sanddru Hedning, Tyrk og Jøde,
Dem har Gud i Grunden kjær,
Hader fremfor alt de søde,
Som paa Skrømt ham træde nær!

Hvad for Resten I har mærket,
Glemmer ej, om nok saa graa:
Immer Lysten driver Værket,
Elsker, hvad I vil forstaa!
Stræber aldrig at udgrunde

Mørkets Løndom, Syndens Rod,
Lyst dertil er af den onde,
Staar med Kjækhed ham imod!
Staar I sanddru kun ved *Pagten*,
Hvorpaa nys I gav mig Haand,
Tabt har over jer al Magten
Mørkets Fyrste, Løgnens Aand,
Og naar I paa Banen glide,
Høre I en sagte Lyd:
Vogt dig, vend dog om i Tide!
Tænk paa Evighedens Fryd!
Derved rasle Mørkets Lænker,
Føle vi en Gysen kold,
Derved blottes Fandens Rænker,
Vi os give Gud i Vold,
Og den Aand, som os ledsager,
Tænder Sandheds Lys paa ny,
Saa vi se, hvad os bedrager,
Faa for hvad os frister Sky.

Glemmer aldrig, at Naturen
Tugte-Kunsten overgaar,
Som af Jorden, ej af Furen,
Drager Næring, hvad man saar!
Saa med Flid Naturens Kræfter
At benytte, det er Kunst,
Mer med Kunst at stræbe efter,
Er for Mennesket omsonst,
Hvor Naturen undertrykkes,
Der kun Falskhed vorder stærk,
Idel slet kun derved lykkes,
Skin og Skrømt og Skyggeværk!
Almagt kun er Skaberevne,
Mindre aldrig kan forslaa,
Daarskab kun det er at nævne

Skabe-Kunst at prøve paa,
Selv for Himlens store Magter,
Hvad da ej for Støv og Dynd,
Skabe-Kunst og Skabe-Fagter
Er kun Abespil og Synd,
Og selv Gud har gjort sit bedste,
Da han skabte os og alt,
Sønnen, hans og vores Næste,
Vil kun rejse, hvad der faldt,
Vil, ved Midler stærke, milde,
Kun gjenføde og forny,
Hvad sig selv har skabt saa ilde:
Støvnaturen blød og bly,
Som han selv har ydmyg baaret,
Gjort til Tempel for Guds Aand,
Vil hos os i Gylden-Aaret
Klare med sin Guddoms-Haand.
Tror derfor med eders Fædre:
„I sin Art er alting godt,“
Og kun ondt kan blive bedre,
Fordi ondt er bedst som smaat;
Godt skal voxe, virke, klares,
Naa sit Maal paa Livets Vej,
Thi Guds Værk skal aabenbares,
Men forbedres kan det ej.
Dyrs Natur er ikke vores,
Sten og Græs er godt for sig,
Overalt Guds Godhed spores,
Men kun Adam blev ham lig.
Ikkun Løgn os kan forjætte,
At ved syndigt Grænsebrud
Vi vor Skabers Fejl kan rette,
Blive ligere vor Gud;
Kun til Dyr vi kan nedsynke,
Kun til Djævla skabes om,

Kun for Synd er Støv at ynke,
Syndens Sold er Død og Dom.
Vi af Art er Jordens Guder,
Synd og Død er Unatur,
Kristi Himmelfart bebuder
Store Ting vort Fuglebur;
Derfor Menneske-Naturen
Æres skal i ét og alt,
Trænger højt til *Bade-Kuren*,
For blandt Røvere den faldt,
Trænger højt til Hospitalet
Og til Aandens Lægekunst,
Men med Sminke overmalet
Alting er for den omsonst;
Kun med Børn kan Kuren lykkes,
Selv for Herrens Skaber-Haand,
Kun af Barne-Kjød kan bygges
Tempel for den Helligaand.
Derfor bort med Kunster sorte,
Som forbedre vil Guds Værk,
Lokker Støv til Dødens Porte,
For ved Kløgt at blive stærk,
Kvæler Barnlighed i Vuggen,
Kvæler hvert et Hjertesuk,
Maner fra os Morgen-Duggen,
Døver os for Moders Kluk,
Lokker os til Sjæle-Graven,
Hvor vi i et Tryllespejl
Se os selv med Tryllestaven,
Som kan rette alle Fejl,
Lokke, true, gjøgle, friste,
Til forførte Stakler smaa
Svimle, styrte, Livet miste
Og som Skygger kun opstaa,
Andre samme Vej at lede,

Til der paa den hele Jord
Af Guds Billede her nede
Findes ej det mindste Spor.

Sønner kjære! hidtil værnet
Har jeg om Naturens Ret,
Fristelsen fra eder fjærnet,
Haaber, I er af min Æt,
Af den gamle Kæmpestamme,
Som hos mig end overvandt
Kunsten sort med Runer ramme.
Som Naturen lænkebandt!
Er I det, I selv herefter,
Da I selv maa raade med,
Værge vil med Kæmpekræfter
Eders Liv, trods Skik og Sæd,
Spørge ej om gammel Vane,
Titel, Rang og Levebrød,
Men kun om en Løbebane,
Som for jer Naturen brød,
Kun om Planer lyse, bolde,
Lagt for Tid og Evighed,
Og om Rum til at udfolde
Ædel, gavnlig Virksomhed!
Vider da, at Livet truer
Alt, hvad læres med Ulyst,
Al den Kløgt, ej Barnet huer,
Som os leger dybt i Bryst,
Og at Unatur har blandet
Til os en forgiftig Skaal,
Naar os smager flovt og vandet
Fædres Aand og Moders-Maal!
Folket er endnu forblindet,
Kjender ej sin egen Tarv,
Har bortsovet Oldtids-Mindet

Skatter ej sin rige Arv;
Blændværks-Timen er dog omme,
Folk i Nord maa vaagne brat,
Lystes ved at ihukomme
Dagen før den lange Nat,
Savne, hvad det dunkelt mindes,
Modersmaalets Bølgeklang,
Alvor, som med Skjæmt forbindes,
Ordsprogs-Leg og Havfru-Sang.
Lad min Æt, saa kort og længe
Som den færdes skal paa Jord,
Fattig kun paa Gods og Penge,
Findes rig paa Aand og Ord:
Fædres Aand med Billed-Sproget
Og vor Moders klare Røst,
Kæmpehad til Romer-Aaget,
Kæmpemod i Kvindebryst,
Storværks-Smagen, Kjæde-Synet,
Barnetro i Klippe-Barm,
Lynilds-Glimt fra Øjenbrynet,
Men i Krogen Taare varm,
Hvad jeg ønsked selv at eje,
Hvad jeg kæmped for med Flid,
Ledte om paa gamle Veje
I en ny, forvirret Tid,
Hvad jeg fandt i Hjærtegrunden
Lysten, Roden, Kilden til,
Hvad jeg fandt i Folkemunden
Udtryk for med Liv og Ild,
Hvad jeg fandt i gamle Skrifter
Mindet om og Tegnet paa,
Og hvoraf jeg ny Bedrifter
Spirende i Haabet saa'!

Sønner! der er stort i Gjære
Gjennem en kaotisk Strid,
Der er meget nu at lære,
Mest dog at forstaa sin Tid;
Strømmen let det er at følge,
Stæmmes, vendes kan den ej,
Svært, men stort: sig over Bølge
Rolig, kjæk at bane Vej,
Som de danske Orlogsstavne
Vidt paa det sortladne Hav,
Kæmpers Vej til Godehavne,
Trælle-Baar til aaben Grav!

Fred og Frihed, Lys og Læmpe,
Det er Tidens Løsen nu,
Træt er Armen af at kæmpe,
For alt Aag har Hjærtet Gru;
Bag alt skjult man Svig formoder,
Og alt haardt man kalder grumt,
Svaghed man i Svaghed poder,
Klogskab efterstræber dumt;
Fred man vil med alt beholde,
Men mod Sandhed føre Krig,
Være fri for Herreskjolde,
Og dog hver ej hytte sig,
Blive fri for Tyranniet,
Og dog være selv Tyran,
I hver Løndom klart indviet,
Trods sin egen Uforstand.
For saa vidt sig selv modsiger
Tiden i hvert Aandedræt,
Den i alle Kongeriger
Kun af Daarer følges tæt;
Men vi alle, stor og liden,
Som vil virke godt og frit,

Maa, hvad end vi har mod Tiden,
Altid med den holde Skridt,
Aldrig den sin Ret aftrætte,
I sit rette Lys den se,
Den sit Spejl for Øje sætte,
Og kun ad dens Daarskab le.

Fred og Frihed, Lys og Læmpe,
Det er Tidens sande Tarv,
Men den maa sig selv tilkæmpe,
Hvad ej til den gik i Arv;
Thi mod Tankegangens Love
Lykkes intet, som man véd;
Vil man Freden sig tilsove,
Nøjes man med Gravens Fred;
Vil man ene Frihed nyde,
Nøjes man med sin Ide.
Vil man sig ved Lyset fryde,
Sky man ej sig selv at se;
Vil ej Liv for Liv man tage,
Siger Morderen med Skjel:
Vil man sikre sine Dage,
Maa man jo slaa Folk ihjel.

Derfor, Sønner! skal I kæmpe
For, hvad end kun huer faa:
Fred og Frihed, Lys og Læmpe,
Som med *Sandhed* kan bestaa,
Først og sidst, som de kan findes
I den store Konges Land,
Hvor af Aanden de forbindes
Til en Lykke evig sand;
Midt imellem dog tilligē
I saa borgerlig Forstand,
Som i hvert et Kongerige

De kan fryde Menigmand:
Fred for daglig Rov og Plage
Under Skjold af Lov og Dom,
Fred for Krig i Fredens Dage,
Trods den Ret, som gjaldt i Rom!
Frihed først og sidst for Aanden,
Hvor den virker uden Arm,
Frihed derhos og for Haanden,
Som gjør Gavn og ingen Harm!
Lys af Lys, som Livet klarer
Med dets underfulde Kaar,
Fortids-Livet aabenbarer
Og om Fremtids-Livet spaar!
Læmpe med hvad Hjærtet rører,
Læmpning efter Folks Attraa
Læmpe og med alt, som fører
Til Oplysning hos de smaa!
Kamp for det vil Gud velsigne,
Lønne med en Straalekrans,
Thi som Frelseren vi ligne,
Saa vi dele skal hans Glans!
Hvad I vorde skal og virke,
Hvortil I fik Kraft og Kald,
Om i Skole eller Kirke
Eders Stemme høres skal,
Det endnu kun Gud kan vide,
Lægger trygt det i hans Haand!
Da I føle skal i Tide
Driften af hans gode Aand.
Men han gav jer sunde Lemmer,
Kraft og Kald til Virksomhed,
Og kun Daaren Ordet glemmer:
Æd dit Brød i Ansigts-Sved!
Derfor lære eders Hænder,
Hvad jer tækkes bedst til Gavn,

Da, hvordan sig Bladet vender,
 — Største Flid har mindste Savn, —
 Skal I aldrig føle Trangen,
 Immer eders Ansigts-Sved
 Modgift er for Lædiggangen,
 Lægedom for Kjedsomhed,
 Bedre Raad end al vor Rygen
 Med Studere-Kamrets Os,
 Raad imod Bogorme-Sygen
 Og Bogorme-Livets Ros.
 Dog, hvortil I end fik Nemme,
 Og hvad end I gjør med Flid,
 Gruer altid for at glemme
 Menneskets den store Id:
 Menneske i alt at være
 Og, skjønt Støv, i Aanden stærk
 Gud i Mennesket at ære
 Som vor Skabers Mesterværk.

46. [Paa Dronning Marias Fødselsdag.]

(28de Oktober 1839.)

[Særtryk med Titel: „Sang i Anledning af Hds. Majestæt Dronningens høje Fødselsdag den 28de Oktober 1839 af N. F. S. Grundtvig, Afsungen af Drengene i Nyboders Skoler.“]

Til Tops nu med det danske Flag,
 Til Gavns det at befæste!
 Det er vor Dronnings Fødselsdag,
 For godt er ej det bedste.

Vaj, Flag ved Flag, i Øresund,
 Med Fest-Kanonens Torden,
 Som Liljekors paa Rosengrund,
 For Dronningen i Norden!

Maria er vor Dronnings Navn,
 Kong *Fredriks* Gemalinde,
 Ej Krone bar i Kjøbenhavn
 En bedre Dannekvinde;
 Bryd, Danmarks Sol, med Straaleglans,
 Din Sky i Gyldenaaret,
 Saa yndelig den gyldne Krans
 Omskinner Sølvhaaret!

Til Himlen steg vor Dronnings Bøn
 Med Haab fra Kongesale,
 Fra *ham*, som hører grandt i Løn,
 Velsignelsen neddale:
 Velsignelse for Kongens Gaard
 Og Danmarks gamle Rige,
 Saa efter mange Hundred Aar
 Man véd deraf at sige!

Som *Dagmar* blev Kong *Fredriks* Brud
 I Danmarks Favn optaget,
 Men det ej vilde Himlens Gud,
 Hun blev *saa snart* beklaget;
Han, som var altid Danmark god,
 I Naade det saa mage,
 At mæt af Aar som *Danebod*
 Hun mindes alle Dage!

Ja, længe leve med vor Drot
 Vor Dronning, god at mindes!
 Gid altid i vor Konges Slot
 Af Stammen Skud maa findes

Hurra for dem af Hjærtens Grund,
 For *Fredrik* og *Marie!*
 Mens Danmark har en Bøgelund,
 Skal Fugl om dem ej tie.

47. [Stambogsvers.]

(1839.)

[Hidtil utrykte; her efter Forf.'s Haandskrift.]

1. ELISA STAMPE.

Vox, Elise, under aaben Himmel,
 Yndig, som den Egn, du fødtes i!
 Mest alene i den største Vrimmel,
 Gak med Slør for Livets Poesi!
 Se paa mange Blomster, pluk kun faa!
 Mængden visner ved at aandes paa.

2. SYSETTE DALGAS.

Plantet om fra Sydens Vange
 Under Nordens dunkle Sky,
 Du i Danmarks Skjaldesange
 Finder Skjønheds Land paa ny;
 Og i danske Barmes Indre
 Kjærligheden ikke mindre,
 Men, som Blomst i Bøgely,
 Mindre luftig, mere bly.

3. GEORGIA SCHOUW.

Til dig selv og smaa Veninder
 Bring i Tanken med dig hjem

Alt, hvad stort og smukt du finder
Paa den Vej, du drager frem!
Fremfor alt du dog ej glemme,
At, hvad først du saa' her hjemme:
Havets Dyb og Himlens Høje,
Fader-, Moder-Kjærlighed,
Netop for det største Øje
Er det skjønneste, man véd!

4. CATHARINE BROWNE.

Hils fra mig ved Themsens Rand
Elvedronningen hin klare,
Som i Arturs Drømmeland
Gav hver Helt sin Fe og Fare,
Gav hver Ridder sin Bedrift,
Og hver nordlig Skjald sin Muse,
Gav og mig til Sagaskrift
Pen, der kan som Bølgen bruse!

5. PETER DENIS BROWNE.

Hvor du færdes, hvor du vanker,
Være Gud i dine Tanker,
Til hos ham vi ses igjen!
Mindes og, trods Verdens Glimmer,
Barndoms gyldne Dage immer
Og din gamle danske Ven!

48. [Rytteren paa Odins Hest.]

(1839.)

[Disse to utrykte Strofer, som ikke have været fortsatte, findes i Forf.'s Haandskrift fra 1839.]

Rytteren paa Odins Hest
 Ældes og med Tiden,
 Kun ved en særdeles Fest
 Lokkes han til Riden,
 Han er stiv og han er tung,
 Kan ej, som da han var ung,
 Sig i Sadlen svinge,
 Bruge Fod som Vinge.

Men naar først han kommer op,
 Faar sig sat i Lave,
 Varmet under kort Galop,
 Ser man, han kan trave;
Slejpner aldrig slaar ham af,
 Bærer stolt paa vilden Hav
 Gamle Skjald fra Nor'en,
 Kjender ham paa Sporen.

49. Kong Kristjan-Frederiks Hylding

i danske Samfund.

(1ode Decbr. 1839.)

[En sextensidig Pjece med denne Titel indeholder Grundtvigs Tale i Danske Samfund d. 1ode Decbr., der slutter med dette „Huginsmaal“, som Digteren oplæste. Baade Talen og Digtet findes op-

trykt i „Skjalde-Blik paa Danmarks Stjerne i Sølvbryllups- og Kro-
ningsaaaret 1840“; Digtet dør S. 9—14. — Forf.'s Manuskript er
bevaret tillige med to Udkast til Digtet.]

Kongen af Danmark fra Hedenold
Er *Odin* paa *Lydskjalvs* Trone,
Fader til *Balder*, til *Tor* og *Skjold*,
Til Stammen med Majløvs-Krone;
Fosterfader til hver en Fugl,
Som under Løvkronen leger Skjul,
Sjunger med Lyst i Lunden.

Sagnet om ham gik fra Mund til Mund
Paa Bølge, i Bjærg og Dale;
Toldfrit det gaar gennem Øresund,
Umeldt gennem Kongesale,
Træder dristig i Gudespor,
Saa længe imellem *Tyr* og *Tor*
Odin staar midt i Ugen.

Odin pantsatte i Morgengry
Et Øje ved *Mimers* Kilde,
Vide i Verden gaar deraf Ry,
Han stedte det ikke ilde;
Saga skjænker for ham i Kvæld
Et Bæger af *Mindets* klare Væld,
Tidernes Tegn han tyder.

Kongen af Danmark fra første Haand,
Som bæres paa Folke-Skulder,
Det er den nordiske Kæmpeand,
For Slaget er Odins Bulder;
Fredegod dog af Hjærtens Grund,
Han bruger kun selv paa Jætter Mund,
Taler saa ¹⁾ *Tor* til rette.

¹⁾ [Saaledes Haandskr. og Grundtr.; „Skjaldeblik“: og.]

Konger af Danmark paa anden Haand
 De blive vel ej saa gamle.
 Alle, som herske i Nordens Aand,
 Sig lade i *Skjold* dog samle.
Skjoldungætten med Isse graa,
 Omringet af Løver himmelblaa,
 Passer den danske Krone.

Kristjan og *Frederik* skiftevis
 Skjoldunger vi kaldte længe,
 Halvt var de Navne om Daad og Pris,
 Til Helhed nu hart vi trænge;
 Derfor yppes en anden Skik,
 Vor Konge er *Kristjan-Frederik*,
 Smelte vil Dansken sammen.

Kristjan-Fredrik paa *Odens-Ø*,
 Med Øje for *Mimers* Kilde,
 Kjøbte sig Retten til Minde-Sø,
 At drikke saa dybt, han vilde;
 Vist sig drikker den Herre bold
 I Fostbroderlag med gamle Skjold,
 Blod saa med Odin blander.

Kjendes det skal da i Danevang,
 At *Sagas* det gyldne Bæger,
 Tømt under Skjaldenes¹⁾ Harpeklang,
 Oplyser og vederkvæger,
Brage-Bæger er Skaalens Navn,
 Den tømmes paa gamle Danmarks Gavn,
 Fredégods Æt til Ære.

Danemarks Dronning fra Arildstid
 Er *Frigga* i *Fensals-Borgen*,

¹⁾ [Saaledes Haandskr.; Grundtr. og „Skjaldeblik“: Skjaldes.]

Ikke hun kunde med alt sit Vid
 Unddrage sig Børnesorgen,
Baldersbaalet begræder hun,
 Men siger dog blidt med Smil om Mund:
 Sorgen er snart forvunden.

Hermod den bolde, hvis Navn ej dør,
 For hende selv *Helhjem* gjæsted,
 Bragte tilbage et yndigt Slør,
 Til Dronninge-Sæt det fæsted;
 Derigjennem ses Taaren ej,
 Men Sorgen er skjult, som Tornevej
 Strøet med Rosensblommer.

Danemarks Dronning fra første Færd,
 Som lever i Folkets Hjærte
 Hun er vel immer os lige nær,
 Men ens er ej Fryd og Smerte;
 Kun i Vaarens den grønne Sal
 Os fryder med Slag¹⁾ vor Nattergal,
 Dronningens Sangerinde!

Danemarks Dronning i Sagastil
 Hun skifter tit mer end Navnet,
 Aldrig man dog har et *Dagmars-Smil*
 Ret længe i Danmark savnet;
 Liljekorset paa Rosengrund,
 Med Dronningesmil om Disamund,
 Dobbelt nu ses i Lunden.

Længe dermed har Kong *Fredriks* Viv
 Os mindet om *Friggas* Mine;

¹⁾ [Saaledes Haandskr. og Grundtr.; „Skjaldeblík“: Sang.]

Længe vi haabe, skal Friggas Liv
 Forklares i *Karoline*;
 Nattergalen¹⁾ i Lunden slaa
 Om, hvad mellem Løver himmelblaa
 Gjælde de gyldne Hjærter!

Hermod den store, som aldrig dør,
 For hende og *Helhjem* gjæsted,
 Bragte tilbage et Regnbuslør²⁾
 Og svævende det befæsted;
 Derigjennem ses Taaren ej,
 Men Sorgen er skjult, som Tornevej
 Strøet med Rosensblommer.

Hil eder da med de sjældne Kaar,
 Kong *Kristjan* og *Karoline*!
 Krones I skal i et Gyldenaar,
 Da disse gjør Pagt med hine:
 Disse Dage med Hedenold,
 Kong *Kristians* Æt med gamle *Skjold*³⁾,
 Løver med gyldne Hjærter.

Skolen for *Livet* oplukkes nu,
 Med Munden paa Modersmaalet,
 Levende kommes da alt i Hu,
 Som haver paa Jorden straalet;
 Kongepennen med Folkemund
 Da slutter en Pagt af Hjærtens Grund,
 Danemarks Stjerne tindrer.

1) [Saal. Haandskr.; Grundtr. og „Skjaldeblik“: Nattergale.]

2) [Saal. Grundtr. og „Skjaldeblik“; Haandskr.: et Liljeslør.] 3)
 [Saal. Grundtr. og „Skjaldeblik“; Haandskr.: Odins Skjold.]

Blomstre da skal som en Abildgaard
 Kong *Odins* det gamle Vænge,
 Blomsterne læge fuld mangt et Saar,
 Og Frugterne vare længe!

Iduns Æbler i Haven gro.
 Der trædes i Dans paa *Gyngebro*,
 Gyldne er Gudebaner!

Alferne danse med Piger smaa
 I dejligste Vang og Vænge,
 Kongen og Dronningen se derpaa,
 For Magen der saas ej længe;
 Jætter gjøre vel og et Hop,
 Men *Tor* med sin Hammer vinker op
 Spurve i Tranedansen.

Billedlig saa i det gamle Nord
 Sig spejler med Lyst det unge,
 Billedligt er og alt stort paa Jord,
 Som Ordet paa Skjaldens Tunge.
 Billedsproget er dobbelt sandt,
 Og tænker end *Trym*, det er kun Tant,
Tor siger: løft kun Sløret!

Asamaal, det er den gyldne Bro,
 Som spiller i Regnbufarver,
 Kun hvem der deler den gamle Tro,
 Er Ætten, som Glansen arver;
 Skjaldetroen paa Gudhjem grøn
 Gav Søstrene ni den bolde Søn:
Hejmdal paa *Himmelbjærget*.

Han er en Kæmpe af Vane-Æt,
 Opfostret ved Mimers Kilde,
 Broen han vogter og bli'r ej træt,
 Ham kysse hans Mødre milde;

Gjallerhornet er i hans Haand
 Han leger derpaa med Liv og Aand,
 Danser, I Rosensblommer!

50. Dansk Bonde-Vise

om Kong Frederik den sjette, højlovlige
 Ihukommelse.

(1839.)

[Først trykt som Særtryk med Titel: „Kong Frederik den sjettes Eftermæle i danske Samfund. Kbhvn. 1839“; aftrykt i Nordisk Kirketidende 1839, Nr. 51 f. 22de Decbr., med den Oplysning, at „denne Sang blev sunget første Gang Tirsdagen den 17de Decbr. i danske Samfund, paa den velbekjendte Folketone: Vi alle dig elske, livsalige Fred, efter at Pastor Grundtvig havde holdt et glimrende Foredrag, nærmest foranlediget ved Sælandsfarernes Begjæring om at maatte bære Kong Frederik den sjette fra Frihedsstøtten til Roskilde.“ Baade Talen og Visen optagne i „Kjærminde til Kong Frederik den sjettes Krans“ (Kbhvn. 1840), S. 22—35. Et andet Særtryk bærer den Titel, der her er sat som Overskrift, med Tilføje af „Kjøbenhavn. For danske Samfund trykt hos I. D. Qvist. 1840.“ Med Overskrift: „Kongens Ligbaare“ er Sangen optagen i „Viser og Sange for danske Samfund“, 4de Hæfte (1842), S. 3—6. — Paa et Exemplar af det første Tryk har Forf. (vistnok 1840) tilskrevet et nyt Vers, som dog ikke vides at have været trykt; det lyder saa:

En Konge saa jævn og saa folkelig,
 Men lige fuldt øm for sin Ære,
 Ham maatte de Danske foruden Svig
 Jo ogsaa paa Hænderne bære.
 Hans Bønder ham bar,
 Som Valdemar,
 Som Frode om Land med Taare klar.]

Kong *Fredrik* den *sjette* henslumred i Fred
 Og hviler nu hos sine Fædre;

Han gjorde end ikke en Kat Fortræd,
 Der fødes ej Kongesøn bedre.
 Hans Bønder ham bar
 Som *Valdemar*,
 Som *Frode* om Land med Taare klar.

Hans Bane var tornet, hans Lykke var tynd,
 Velsignede blev dog hans Dage.
 Han talte af Hjærtet med Liv og Fynd,
 Sit Ord tog han aldrig tilbage.
 Hans Bønder ham bar,
 Som *Valdemar*,
 Som *Frode* om Land med Taare klar.

Hans Øre var aabent for Sandhed og Ret,
 For Klage, for Suk og for Bønner
 Af Mildhed og Møje han blev ej træt,
 Og Bønderne kaldte han Sønner.
 Hans Bønder ham bar,
 Som *Valdemar*,
 Som *Frode* om Land med Taare klar.

Hans Hjærte var Vox, men hans Vilje Staal;
 Sig selv kunde han overvinde,
 Han elsked og æred vort Modersmaal,
 Med det skal og vare hans Minde.
 Hans Bønder ham bar,
 Som *Valdemar*,
 Som *Frode* om Land med Taare klar.

I tredive Aar bar han Konninge-Navn,
 Sad mer end *halvtreds* dog ved Roret;
 Og altid han saa' paa den ringes Gavn,
 Det kalder man Skjoldunge-Sporet.

Hans Bønder ham bar,
 Som *Valdemar*,
 Som *Frode* om Land med Taare klar.

Det *første* han gjorde med *Enevoldsmagt*,
 Maa Danemarks Bønder vel huske;
 Landsfaderen haver saa vidt det bragt,
 Dem kan ingen Herremand kuske.

Hans Bønder ham bar,
 Som *Valdemar*,
 Som *Frode* om Land med Taare klar.

Det var en *Skjær-Torsdag*, hans Kæmper om Kap
 For ham gik i Ilden med Glæde,
 Og *Engelands* Ulke de gav et Rap,
 Saa Blod maatte Mestrene græde.

Hans Bønder ham bar,
 Som *Valdemar*,
 Som *Frode* om Land med Taare klar.

Al Verden sig rustede mod ham engang,
 Og *Norriges* Klipper han misted;
 Men Kjærlighed trøstede i *Danevang*
 Ham dog for al Modgang, han fristed.

Hans Bønder ham bar,
 Som *Valdemar*,
 Som *Frode* om Land med Taare klar.

Det sidste han gjorde med *Enevoldsmagt*,
 Skal evig hans Fjender beskæmme:
 Med Danemarks Hjærte han slutted Pagt,
 Gav Bønder i Rigsraadet Stemme.

Hans Bønder ham bar,
 Som *Valdemar*,
 Som *Frode* om Land med Taare klar.

Mens Folket har Tunge, og Skolen har Pen,
 Hans Rygte skal spørges saa vide;
 Han elskede Skjalde og Skjaldesang.
 De mindes ham alle med Kvide.

Hans Bønder ham bar,
 Som *Valdemar*,
 Som *Frode* om Land med Taare klar.

Kong Frederiks Vise i Fred og i Krig
 Skal sjunges i Mark og paa Bølge.
 Gud glæde hans Hjærte i Himmerig,
 Hans Fodspor lad Kongerne følge!

Hans Bønder ham bar,
 Som *Valdemar*,
 Som *Frode* om Land med Taare klar.

51. Vinter-Solhverv.

(1839.)

[Alene trykt i Nordisk Kirketidende 1839, Nr. 51 f. 22de Decbr.]

Ding, dang!
 Klokkerne ringe for Kongens Lig.
 Sidste Gang,
 Til vi skal mødes i Himmerig,
 Saa' jeg Ansigt hans,
 I Voxlys-Skin,
 Med dødbleg Kind.
 Forfængelig er al Verdens Glans.

Ding, dang!
 Klokkerne ringe for Kongens Lig.

Ingen Sang
Stiger for Sjælen til Himmerig!
Hvorfor dog saa tyst;
Som hver og en
Var Stok og Sten?
Ved Ordet kun bli'r for Sjælen lyst.

Kulsort
Højelofts-Salen er som en Grav,
Immer fort
Stirre de stumme paa Løjbænk lav;
Hvor er Livets Røst?
Med dæmpet Klang,
I Vemods-Sang
Med trillende Taare: Hjærtets Trøst!

Iskold
Over os farer nu Dødens Haand;
Hedenold
Var ej saa blottet som vi for Aand:
Thi om Støvet tyst,
Den dulmed Sorg
Paa Birtingsborg
Med tordnende Pust fra Gladhjems Kyst.

Stendød
Er hvad der skriver sig nu paa Jord
Tunge sød,
Kan den ej mæle et Trøstens Ord,
Hvor der ringes for Lig,
For Muld af Mand,
Paa Gravens Rand,
Ej tone en Røst fra Himmerig!

Lydhør

Vandrer paa Marken fra Arildstid,
 Ej han dør,
 Om han end daaner i Dødens Strid;
 Det er Hjarne Skjald,
 Lysalfers Sang
 Og Harpeklang
 Indskyde ham Gladhjems Tonefald.

Tunghør

Slægten er bleven for Livets Røst,
 Hovedør
 Søger i Grav den for Døden Trøst;
 Men nu vendes Blad,
 Halleluja!
 Med Hephata;
 Hærskarernes Sang gjør sjæleglad.

Jul, Jul!

Kimer, I Klokker, for Kongens Aand!
 Lege Skjul
 Lyster den vel i sin Skabers Haand!
 Over Danevang,
 Sin Mark fuld kjær,
 Dog svæver nær
 Kong *Fredegods* Aand i Folkesang.

Jul, Jul!

Solen den klare bag Skyer gråa
 Leger Skjul,
 Skinner dog snarlig paa Himmel blaa,
 For at skabe Vaar
 Med Blomstervang
 Og Fuglesang,
 Da grønnes vor Skov til Gyldenaar!

52. Kirkesang til Mindetale

[over Kong Frederik den sjette.]

(1840.)

[Med Overskrift: „Kirke-Sang til Mindetaler efter Ordspr. 20, 28“, trykt i Nordisk Kirketidende 1840, Nr. 1 f. 5te Januar. Stroferne 3 og 5 ere udeladte i alle følgende Aftryk: Et Særtryk med Titel: „Sange ved Sørge-Højtiden over Kong Frederik den sjette“ (uden Navn) har „Før Talen“ denne Sang, „Efter Talen“ den her følgende. Dette Særtryk findes aftrykt i Nordisk Kirketidende 1840, Nr. 31 f. 19de Januar, med Oplysning om, at disse Sørgesange af Pastor N. F. S. Grundtvig ere „skrevne af egen Drift og benyttede i et Par Kirker i Hovedstaden og mange paa Landet“, samt at den første af Sangene, saal. som den før havde været optagen i Kirketidenden, „havde to Vers flere end Pastor Grundtvig ønskede at benytte i Kirken“. I „Kjærminder til Kong Frederik den sjettes Krans“ (Kbhvn. 1840), S. 50—63, findes begge Sange tillige med Talen i Vartov Kirke 16de Jan.]

Velsignet er den Konges Minde,
Som elsked Ret og Miskundhed!
Og, mens Aarhundreder henrinde,
Med Æren hviler han i Fred.
O, Miskundhed er Livvagt god,
Og Sandhed Tronens gyldne Fod!

Vort Fædreland var af Guds Naade
Miskundelige Kongers Hjem,
Som Hjærtet lod for Spiret raade;
Hensovet nys er en af dem!
O, Miskundhed er Livvagt god,
Og Sandhed Tronens gyldne Fod!

Hensovet, *Frederik den sjette*
Er nu til sine Fædre lagt;
Det sande var for ham det rette,
Ej bedre Mand fik verdslig Magt.

O, Miskundhed er Livvagt god,
Og Sandhed Tronens gyldne Fod!

Hans Kraft var vel hans Ungdoms Smykke,
Dets Ædelsten dog Miskundhed;
I Kjærlighed han fandt sin Lykke,
Hans Lov var Ret, hans Lyst var Fred.
O, Miskundhed er Livvagt god,
Og Sandhed Tronens gyldne Fod!

Som Danmarks Konge af Guds Naade,
I tredive samfulde Aar,
Paa Retfærds Vej til Rigets Baade
Ham kronede de hvide Haar.
O, Miskundhed er Livvagt god,
Og Sandhed Tronens gyldne Fod!

For Konger sjælden Taarer rinde
Saa varme og saa mangefold,
Velsignes skal den Herres Minde,
Paa Daners Mark fra Old til Old!
O, Miskundhed er Livvagt god,
Og Sandhed Tronens gyldne Fod!

Som Vidnesbyrd af ædle Sjæle,
Med Taareblik og dæmpet Røst,
Det være skal hans Eftermæle:
„Det rettes Ven, de ringes Trøst.“
O, Miskundhed er Livvagt god,
Og Sandhed Tronens gyldne Fod!

For Gud er ingen Mand retfærdig,
Og daarlig Støvets Ros af Dyd,
Men Miskundhed er Naaden værdig,
Og Kjærlighed er Engles Fryd!

Halleluja! vor Gud er god,
Hans Miskundhed er Livets Flod!

Halleluja, han kom til Jorden,
Som os forligte med vor Gud!
Halleluja! det kom til Norden,
Det himmelfødte Julebud:
Nu Sandhed Naaden tog i Favn,
Guds Fred i *Jesu Kristi* Navn!

53. Søragesang ved Kong Frederiks Baare.

(1840.)

[Dette er den anden af de to „Sange ved Sørgehøjtiden“, hvorom alt fornødent er anført ved forrige Nummer.]

Blomsten lig, al jordisk Glans
Falme skal i Hast og blegne,
Stolte Kæmpers Ærekrans
Hurtig visner alle Vegne;
Men, Kong *Fredrik!* i vor Favn
Er udødeligt dit Navn!

Bøgen lig, som fæster Rod
Kongelig i vore Skove,
Mindet om vor *Fredegod*
Voxe skal paa Tro og Love,
Grønnes lyst i Danevang,
Aarlig under Fuglesang!

Fredegod med Fryd opkaldt,
Friheds Ven paa lovfast Trone,

Folkelig i ét og alt,
 Faderlig med Graahaars-Krone,
 Lever op i Hjærtets Pris,
 Hviler sødt i Paradis!

54. [Farvel til Kong Frederik.]

(1840.)

[Trykt i „Kjærminder til Kong Frederik den sjettes Krans“ (Kbhvn. 1840), S. 80—83, oplæst af Forf. efter Mindetalen i Danske Samfund d. 28de Januar 1840.]

Hvem rejser bort saa sent i Kvæld,
 Og med saa stort et Følge?
 Hvem gjælder Danemarks *Farvel*:
 Skyhøje Tonebølge,
 Hvis Mage kun i Hedenold
 Var Dannemænds Farvel til *Skjold!*

Løb Skib paa ny fra Gudhjems Kyst
 Nu ind i Isefjorden,
 Saa kongeligt og dog saa tyst,
 Som Hjærtet slaar i Norden
 Med Axekrans af Gudehøst,
 Med Kongesøn til Folkestrøst?

Udrandt igjen et Levnedsløb
 Som Skjolds i Danevangen,
 Saa atter følges Kongestøv
 Om Bord af Folkesangen,
 Og byder *Danmark* rørt i Kvæld
 Sin himmelsendte Drot *Farvel?*

Ja, atter fik i Nødens Tid,
For vise Mænd en Gaade,
Vort Fædreland, med Børen blid,
En Konge af Guds Naade:
En *Skjoldung* af det ægte Kuld,
En Kæmpesjæl i Danemuld.

Hans Kongeliv til Folkeheld
Det er og nu udrundet,
Derfor et hjærteligt Farvel
Og hundredtusendmundet,
Fra Skov og Hede, Klint og Vold,
Ham følger, som det fulgte *Skjold*.

Hans Støv dog ej paa vildne Hav
Skal gaa for Vind og Vove,
Som Frodes i en Kongegrav
Det sødelig skal sove,
Ved *Isefjord* i Kildevang
Inddysset mildt af Bølgesang.

Thi byder Skjalden ej Farvel
Til Støvet af den gjæve,
Hvis Konge-Aand i Gry og Kvæld
Skal over Marken svæve,
I Folkesangen til hans Pris,
Som Aandepust fra Paradis.

Til Danmark vender jeg mit Blik,
Til Dannemænd min Tale,
Og, efter Skjaldes gamle Skik,
Som Morgenhaner gale,
Jeg lydelig med Vinge slaar
I Gryet til et Gyldenaar.

O Modersmaal! O Bondestand!
 O Folkesang og Stemme!
 I har ej mer et Fædreland,
 Om I kan Fredrik glemme;
 Med ham for Bane fik I Bod,
 Med ham af Døde op I stod!

Kong *Fredriks* Skjalde sang i Kor,
 De sang om Kap tillige,
 Saa højt gjenlød det hele Nord
 af Sang fra Danmarks Rige:
 Om Hjærtekongen under Ø,
 Hvis Navn og Pris skal aldrig dø.

Ja, *Fredriks* Skjalde under Ø,
 Som end kan Tungen røre,
 Kun Navnet, som skal aldrig dø,
 Mens Dannemænd har Øre,
 Tilraabe lydt: far vel! far vel!
 Fra Slægt til Slægt med Pris og Held.

Kong *Fredriks* Navn, fra Mund til Mund
 Du gaa i Danmarks Rige,
 Med Folkesang af Hjærtens Grund
 Om ham den folkelige,
 Som hele Folket tog i Favn,
 Og Kronen bar i Hjærtets Navn.

Med himmelblaa Kjærminde-Krans,
 Paa Aandedrættets Vinger,
 Far vel! far vidt til Søs og Lands,
 Som Fuglen frit sig svinger!
 Far med hver Brudgom til hans Brud!
 Far med Guds Engle! far med Gud!

Hvert Aar, naar Bøgen springer ud
 I Danmarks lyse Skove,
 Og Engen, som en pyntet Brud,
 Med Maj vil sig trolove,
 Da bryd en Bane dig paa ny,
 Og ton med liflig Sang i Sky!

Far vel, bliv ved fra Aar til Aar,
 Til du har Æresange,
 Som Hjærtetekongens Hovedhaar,
 Saa sølvgraa og saa mange!
 Far vel! far med den sidste ny,
 Med den opstandne Drot, i Sky!

55. **Konge-Kviden.**

Sørgesang i danske Samfund
 28de Januar 1840.

[Særtryk: »Sørge-Sang i Danske Samfund til 28de Januar 1840«; optagen med den dertil knyttede Tale i „Kjærminder til Kong Frederik den sjettes Krans“ (Kbhvn. 1840), S 63 flg. Sangen med Titel „Konge-Kviden“ optagen i „Viser og Sange for danske Samfund“, 4de Hæfte (1842), S. 8—10.]

Kong *Fredrik* flytted langt fra Taarepilen,
 Fra Verdens Tummel ind i Kirkehvilen!

Der slumrer han saa rolig,
Der drømmer han saa sødt,
Der toner det saa liflig:
Der kommer Liv i dødt.

Favre Ord fryde Skjaldens Hjærte,
 Favre Ord volde Skjalden Smerte,
 Favre Ord!

Kong *Fredriks* Fødselsdag, i Vinterlaget,
 Blev gammel vant i Nord til Æresflaget,
 Til Gilde og til Gammen,
 Til skjæmtefulde Ord;
 Nu møder den paa Marken
 Til sig kun Sørgeflor!

Fredriks Dag fryded mangt et Hjærte,
Fredriks Dag volder Skjalden Smerte,
Fredriks Dag!

Hans¹⁾ Øje var saa vant til Æresflaget,
 Hans²⁾ Haand saa gammel vant til Harpeslaget,
 Hans Øre og hans³⁾ Hjærte
 Til Folkets glade Sang;
 Han⁴⁾ slaar paa gamle Strænge,
 Men død er deres Klang!

Fredriks Røst fryded Skjaldens Hjærte,
Fredriks Røst savner han med Smerte,
Fredriks Røst!

Farvel, I Strænge! som paa *Fredriks-Dagen*
 Med Glædeslyd afbrød saa ofte Klagen,
 Og toned om den gode,
 Men dog saa klippefast,
 Hvis sanddru Læbe tier,
 Hvis ømme Hjærte brast;
Fredriks Dag har opgivet Aanden,
 Sidste Gang Harpen fristed Haanden,
 Sidste Gang!

1) [Saal. Grundtr.; „Kjærminder“: Mit.] 2) [„Kjærminder“:
 Min.] 3) [„Kjærminder“: Mit Øre og mit.] 4) [„Kjærminder“:
 Jeg.]

Kong *Fredrik* flytted langt fra Taarepilen,
Fra Verdens Tummel ind i Kirkehvilen!

Der slumrer han saa rolig,

Der drømmer han saa sødt,

Der toner det saa liffig:

Der kommer Liv i dødt.

Favre Ord har forvoldt mig Smerte,

Favre Ord fryde dog mit Hjærte,

Favre Ord!

56. Til Enkedronning Maria.

28de Januar 1840.

[Tilegnelse foran i „Kjærminder til Kong Frederik den sjettes Krans“ (Kbhvn. 1840), overskreven: „Majestæten Maria, Kong Frederiks Guldbrud, Danmarks Enkedronning!“]

Dit Kjendingsnavn i Skjaldesangen

Det er *Maria Danebod*,

Af *hendes* Slægt i Kirkevangen,

Som dødbleg under Korset stod,

Marias Slægt, som nu med Sejerskransen

Omstraales hos vor Drot af Regnbuglansen!

De Skjaldes Kvad ved Kongens Baare,

Som jubled i hans Septers Ly,

Hvis Tone er en klangfuld Taare,

Hvis Trøst er *Fredriks* Navn i Sky,

De tør vel nærme sig til Enke-Borgen,

Vil ej adsprede, kun fordele Sorgen.

En graanet Skjald, en Brand af Ilden,
Kun reddet ved Kong *Fredriks* Haand,
En Saga-Røst ved Rosen-Kilden,
Som læsker nu Kong *Fredriks* Aand,
Er Verden vel, men dig ej død og fremmed,
Og minder svagt, men sandt om Sjæle-Hjemmet.

Kjærminder blaa fra Kildevangen,
Opelskede i Vinter mild,
Sig aabned under Væddesangen
Om Kongen god og gjæv og gild,
Og røres naadig de af Dronning-Haanden,
Da tækkes kjærlig de og Konge-Aanden.

Din *Fryd* i rødt i Rosentiden
Jeg kommer som en Drøm i Hu,
Da *Karoline* kun var liden,
Og *Kronprins Fredrik* ung endnu;
Marias Ros var over Dagens Tone
Og du var Rigets Dronning uden Krone.

Din *Tro* i blaat i Blaalys-Tiden,
Din høje, dybe Rolighed
Jeg saa', og glemte aldrig siden,
For i dit Blik laa Himlens Fred;
Fra Tronen lod du Troens Bønner stige,
I Jesu Nævn, for Kongen og hans Rige.

Din *Sorg* i hvidt i Vinterdage,
For Herren tog, hvad Herren gav,
I Kongers Gaard er uden Mage,
En Liljeflor paa *Fredriks* Grav,
En Liljekrans til Kongen sølverhaaret,
Guldaare-Frugten i Guldbryllups-Aaret.

Din *Trøst* i Glans for Evigheden,
 Det er Guds Ord og Himmerig,
 Ej slukkes kan din Sorg her neden,
 Hvor *Fredrik* mer ej favner dig,
 Men kun hvor *Jesus*, din og vor Forsoner,
 Din Tro, dit Haab med evig Glæde kroner.

Din *Fredriks* Pris i Folkemunden
 Hans Mindefærd i *Døtres* Favn,
 Vor Foraarssang i Vinterlunden,
 Vor Perlekrans om *Fredriks* Navn,
 Din Dronning-Smerte dulmer dog her neden,
 Thi sød og stærk er Dane-Kjærligheden.

57. Skærtorsdags-Slaget.

2den Aprils Minde i danske Samfund.

(1840.)

[Særtryk med Titel „Anden Aprils Minde i Danske Samfund 1840“ indeholder denne ene Sang af Gr. tillige med tre af andre Forfattere. Med Titel „Skærtorsdags-Slaget“ er den optagen i „Viser og Sange for danske Samfund“, 3dje Hæfte (1841), S. 34—36.]

I hundrede Aar satte Fjenden ej Fod
 Paa Danmarks de dejlige Kyster,
 Og isnet i Graven var Kæmpernes Blod,
 Som kogte i *Tordenskjolds* Dyster!

Da svømmed af Master en Skov over Sø,
 For Sang førte med sig den Torden,
 Med Løver og Tigre den kom under Ø,
 At gjæste Havfruen i Norden.

I Konninge-Dybet sig fæsted den Skov,
Med Torden og Udyr i Kanten,
Halv Løve, halv Tiger, hel graadig paa Rov,
I Spidsen bar stolt *Elefanten*.

Hvor *Danebrog* vaged, der fandtes dog end
Af Kæmpeæt modige Dreng,
Og hurtig i Vaaren de voxte til Mænd,
Som Blomsterne voxe i Enge.

Saa kæmped de Helte fra anden April
For Fædreland, Frihed og Ære,
At række dem maatte den stolte fra *Nil*
En Krans, som de bedste kun bære!

De vandt ikke glimrende Sejer med Rov,
Og Lykken de lod sig fraliste,
Men vandt dog af arrigste Fjende det Lov,
Fra dem var ej Sejren at vriste!

Thi blaane Kjærminder paa Heltens Grav
Til Kranse, i Morgen at vindes,
Og *Danebrog* vajer med Æren paa Hav,
Saa længe *Skær-Torsdagen* mindes!

Lad Freden kun vare i hundrede Aar!
I Danmark Fred-Disen har hjemme;
Mens *Villemoes* mindes som Dagen i Gaar,
Vi Kongedybs-Kampen ej glemme.

58. Kong Kristjan og Havfruen.

(22de Maj 1840.)

[Særtryk til Afsyngelse i danske Samfund, med Titel: „Sang i Anledning af Majestæternes Sølvbryllup den 22de Maj 1840.“ Optrykt i »Skjaldeblik paa Danmarks Stjerne« (Kbhvn. 1840), S. 38—40. Ogsaa med Titel „Kong Kristjan og Havfruen“ i „Viser og Sange for danske Samfund“, 2det Hæfte (1840), S. 24—27. Forf.'s lidt afvigende Udkast er bevaret.]

Hvor Bølgerne rulle, og Bøgen er grøn,
Og Fuglene sjunge i Lys og i Løn,
Der Dansen den gaar saa let gjennem Lunden!

Skjøn Havfru hun danser paa Bølgerne ¹⁾ blaa,
Hun danser og over Kjærminderne smaa,
Og Dansen den gaar saa let gjennem Lunden!

Kong *Kristian* rider med Høg og med Hund ²⁾,
Han agter at bede de Dyr udi Lund,
Men Dansen den gaar saa let gjennem Lunden!

Skjøn Havfru hun løfter sin Stemme med List,
Og alle smaa Fugle de lytte paa Kvist,
Og Dansen den gaar saa let gjennem Lunden!

Velkommen, *Kong Kristjan!* lad fare din Fig!
Din Bryllupsdag træd du i Dansen med mig!
Og Dansen den gaar saa let gjennem Lunden!

Saa danse vi op til en Trone saa prud,
Som kongelig Brudgom har delt med sin Brud,
Og Dansen den gaar saa let gjennem Lunden!

¹⁾ [Forf.'s Udkast: Bølgen saa.] ²⁾ [Forf.'s Udkast: Skytte og Hund.]

Og Kronerne to af det fineste Guld
Dem giver dig hun, som er *Skjoldunger* huld,
Og Dansen den gaar saa let gennem Lunden!

De bares i *Lejre* af *Skjold* og hans Viv,
Da blomstred paa Marken det yndigste Liv¹⁾,
Og Dansen den gaar saa let gennem Lunden!

De sank med hans Snække, de sank med hans Skat,
Paa Havsbund jeg fandt dem en Maaneskinsnat,
Og Dansen den gaar saa let gennem Lunden!

Af Ygdrasils Ask er hans kongelig Vaand,
Den skyde paa ny i din Stolkongehaand!
Og Dansen den gaar saa let gennem Lunden!

Rigsæblet er et af *Idunnas* de tre,
Deraf gulne Lokker saa hvide som Sne,
Og Dansen den gaar saa let gennem Lunden!

Kong *Kristjan af Danmark!* det giver jeg dig,
Om du vil indtræde i Dansen med mig,
Og Dansen den gaar saa let gennem Lunden!

Guldhoved er godt i et Sølvbryllpsaar,
Det hører alene til *Skjoldungers* Kaar,
Og Dansen den gaar saa let gennem Lunden!

Saa danse vi op til Dankonningens Stol,
Saa danse med os baade Maane og Sol,
Og Dansen den gaar saa let gennem Lunden!

¹⁾ [Fort.'s Udkast: De sank med hans Støv, da han misted sit Liv.]

Saa danse med os alle Bølgerne blaa,
 Og Bøgen i Skoven og Blomsterne smaa,
 Og Dansen den gaar saa let gjennem Lunden!

Saa hopper og Hjærtet i Danemarks Barm,
 Saa danser og Barnet paa Moderens Arm,
 Og Dansen den gaar saa let gjennem Lunden!

Hil være skjøn Havfru, som danser i Løn,
 Hvor Bølgerne rulle og Bøgen er grøn!
 Og Dansen den gaar saa let gjennem Lunden!

Hun kommer med Glæde, hun fører til Glans,
 Med hende hver Skjoldung vil træde i Dans,
 Og Dansen den gaar saa let gjennem Lunden!

De danse til Tronen med ¹⁾ Hjærte og Aand,
 Og alle smaa Piger de klappe i Haand,
 For Dansen den gaar saa let gjennem Lunden!

Fra *Kristians* Trone paa *Frederiks* Borg
 Sig vender til Glæde al *Danemarks* Sorg,
 Og Dansen den gaar saa let gjennem Lunden!

59. [Ved Linieskibet „Kristjan den ottendes“
 Afløbning

paa Kongeparrets Sølvbryllupsdag
 d. 22de Maj 1840.]

[Særtryk paa to Blade med Titel: „Sang i Anledning af Majestæ-
 ternes Sølvbryllup den 22de Maj 1840, af N. F. S. Grundtvig. Af-
 sungen af Drengene i Nyboders Skoler. Kjøbenhavn. Trykt hos

¹⁾ [Forf.'s Udkast: som.]

J. D. Qvist. — Et Eftertryk paa to Blade har Titel: „Hurra for det danske Flag! Tvende Sange, i Anledning af Linieskibet Kristjan den ottendes Løbning af Stabelen paa Kongeparrets Sølvbryllupsdag den 22de Maj 1840. Kbhvn. Udgivet og forlagt af, samt trykt hos Jakob Behrend.“ Det indeholder først en Sang, undertegnet S. med Begyndelse: „Far, stolte Skib, paa Havet ud“, derpaa G.'s Digt og endelig en prosaisk Etterskrift med Beretning om Linieskibets Afløbning. — Det var dette Skib, som sprang i Luften ved Eckernförde d. 5te April 1849.]

Meget Vand der løb til Strande
Siden Frodes Tid,
Ødelagt er mange Lande
Nu i Storm og Strid,
Som i Fredegodes Dage
Blomstred, glimred uden Mage;
Immer dog er holdt ved lige
- Gamle Danmarks Rige.

Yndig grønnes vore Skove
End den Dag i Dag,
Vajer paa den danske Vove
Og det danske Flag;
Rolig her vi bo og bygge
I den gamle Trones Skygge,
Navne skifte vel med Smerte,
Men ej Kongehjærte.

Fredrik elsket var af sine
Og hans Dronning prud;
Kristian og Karoline
Gav os Himlens Gud;
Gid de trone maa i Vælde,
Glade se paa Aar og Ælde,
Blomstre med de danske Vange
Mellem Fuglesange!

Meget Vand der løb til Strande
 Fem og tyve Aar,
 Blomstrende dog end de stande
 I en Kongevaar;
 Yndig er Sølvbryllupskransen,
 Soler sig i Kongeglansen,
 Og, naar den deraf forgyldes,
 Danmarks Bøn opfyldes.

Rul nu ud, du Konge-Navne,
 Kongens Bryllupsdag!
 Ton i dine høje Stavne
 Danmarks Kongeflag!
 Fred om Danmarks Kyst og Ære!
 Hvor du havner, Bud du bære
 Frydefuldt i Hurraraabet:
 Her ej skuffes Haabet!

60. Maj-Træet.

Mindesang til den 28de Maj i danske
 Samfund.

(1840.)

[Særtryk med Titel som anden og tredje Linje oven for; aftrykt i „Skjaldeblik paa Danmarks Stjerne“ (Kbhvn. 1840), S. 49—52; samt, med Titel „Maj-Træet“, i „Viser og Sange“ for danske Samfund“, 2det Hæfte (1840), S. 20—23.]

Svend *Grathe* var Konning i Danemark,
 Det blev ikke Riget til Baade,
 For *Dansk* var den Herre ej vel til Pas,
 Og falsk var hans Hyldest og Naade.
 Majen er sød i Danmark!

Med Næsen i Sky mellem Bondemænd,
 De fik ham kun daarlig i Tale;
 Han ligger begravet i Mosedynd,
 Saa nederlig maatte han dale.
 Majen er sød i Danmark!

Kong *Fredrik* den *sjette* af Danemark,
 Han hviler i Kirken med Ære,
 Til Skyen ham løfted hans Bondemænd,
 De vilde paa Hænder ham bære.
 Majen er sød i Danmark!

Den Herre var *Dansker* af Hjærtensgrund,
 Spagfærdig i Højelofts-Sale,
 Den ringeste Mand paa sit Modersmaal
 Med ham kunde snakke og tale.
 Majen er sød i Danmark!

Han bænked saa højt sine Bondemænd,
 I Raadet blandt Herrer og Grever,
 At, mens der er Maj i vor Bøgeskov,
 Hans Minde i Hjærterne lever.
 Majen er sød i Danmark!

Det var paa en Majdag, det Brev udgik,
 Hans Bønder ej noksom kan prise,
 Med Glæden de ride nu Sommer ad By,
 Og synge Kong *Frederiks* Vise.
 Majen er sød i Danmark!

Saa vær da velkommen, du søde Maj,
 Som Folket og Fuglen gav Stemme!
 Nu er det en Lykke i Lyst og Nød
 At have i Danemark hjemme.
 Majen er sød i Danmark!

Ja, nu er der plantet et Majtræ godt
 Af Kongen og Folket paa Stævne,
 I Banker og Hulveje gik det før,
 Men Kjærlighed alt kunde jævne.
 Majen er sød i Danmark!

Nu Vinteren tabte og Somren vandt,
 Saa lystig og grøn er nu Skoven,
 Og Fuglene sjunge, hver med sit Næb,
 Og Havfruer danse paa Voven.
 Majen er sød i Danmark!

Nu lader os kappes og gjøre Gavn,
 Det bedste, enhver kan paafinde,
 Til Danemarks Ære og Kongens Rós,
 Til Glæde for Mand og for Kvinde!
 Majen er sød i Danmark!

Da sender os Himlen den gyldne Tid,
 Kong *Fredegods* kronede Dage,
 Da alt er mildøjet og dansk til Bunds,
 Da kommer og *Holger* tilbage.
 Majen er sød i Danmark!

Da Jorderigs Ynde og Himlens Smil
 Skal mødes i *Majbogens* Skygge,
 Livsalige Konger med danske Lov
 Skal frede om Danemarks Lykke.
 Majen er sød i Danmark!

Som Fuglene sjunge i lystig Vaar,
 Skal Danemarks Skjalde og kvæde,
 Saa nemmes kan Visen af læg og lærd,
 Og nynes af Piger med Glæde.
 Majen er sød i Danmark!

Som Bølgerne bære om Verden Bud,
 Hvor Søhanen Vingerne ryster,
 Saa Rygtet skal fare fra Hav og til Hav
 Om Danemarks smilende Kyster!
 Majen er sød i Danmark!

61. *Gotfred af Ghemen.*

(24de Juni 1840.)

[Særtryk fra Skydebanefest ved Bogtrykkerkunstens 400-aars Jubilæum, med Titel: „Til Gotfred af Ghemens Skaal den 24de Juni 1840.“ Optagne med ovenstaaende Titel og med Udeladelse af næstsidste Vers i „Viser og Sange for danske Samfund“, 3dje Hæfte (1841), S. 36—39.]

Fra *Ghemen* kom en Hædersmand,
 Han havde nyt at bringe,
 Den Tidende i Daneland
 Fløj rundt paa Rygtets Vinge:
 At kommen var nu ogsaa hid
 En Mester af de sære,
 Som trykte sort paa hvidt med Flid,
 Saa tit det skulde være.

Han holdt nu Raad i *Kjøbenhavn*
 Med alle dem, han kjendte,
 Hvad allerførst til fælles Gavn
 Med Flid han skulde prente:
 En raadte halvvejs til *Latin*,
 En anden helt og ganske,
 En tænkte paa lidt nyt fra *Rhin*,
 Men ingen paa det *danske*.

Mens ivrig saa de skifted Ord,
 Og det for Øren døve,
 Til Bys kom Broder *Niels* fra *Sor*,
 Sin Lykke *der* at prøve;
 Lidt hovedkulds han traadte ind
 Til Prenteren nykommen,
 Og trak et røget Kalveskind
 Beskrevet op af Lommen.

Der rimet var om Hedenold,
 Saa godt man kunde samle,
 Om Kongerne fra *Dan* og Skjold
 Til *Kristian* den *gamle*,
 Det var saa jævnt, det gik saa glat,
 At alle ægte *Danske*,
 Som saa' den Bog og fik den fat,
 Fik Lyst deri at granske.

Rim-Kroniken og Prisen vandt
 Fra lærde Mænd og Klerke,
 At *af* den vilde *gaa* galant,
 Det kunde *Gotfred* mærke;
 Af Prente-Kunsten i vort Land
 Det blev den første Grøde,
 Og atter ved en Hædersmand
 Den nys stod op af Døde.

Thi vil det findes ret til Pas,
 Saa vidt som jeg har mærket,
 At tømme her et Mindeglass
 For *Mesteren* og *Værket*;
 Ej drikkes kan en bedre Skaal
 Af Folk i Fædrelandet,
 End den, hvori vort Modersmaal
 Sin Sødme-Kalk har blandet.

Gid længe blomstre maa i Vang
 Den Kunst med Frugter slige,
 Og prises højt med Skjaldesang
 I hele Danmarks Rige!
 Da strømmer ud fra Mund og Pen
 Vort Modersmaal det søde,
 Og gjennem Øret ind igjen
 Til Frugtbarhed og Grøde.

62. **Fugl Fønix.**

(1840.)

[Denne Kæmpevisе om Fugl Fønix, trykt i „Viser og Sange for danske Samfund“, 1ste Hæfte (1840), S. 60—64, giver en kortfattet Oversigt af Indholdet i det oldengelske Fønix-Kvad, hvis frie Fordanskning følger næst efter. — Forf.'s egenhændige Udkast er bevaret.]

Der ligger et Rige i Østerland,
 Det har ingen Bjærge og Dale,
Der aabner og lukker sig Himlens Port,
Der ser man de gyldne Højsale.
Raader I vel de Runer?

Der er ingen Vinter med Frost og Sne,
Der er ingen Hundedags-Hede,
Der falmer ej Blomst, og ej fældes Løv,
Der haver Fugl Fønix sin Rede.

Fugl Fønix han er et Vidunder stort,
 Paa Jorden han haver ej Mage,
 Alene han bor i det favre Land
 Og sjunger dog glad alle Dage.

Om Natten han tier, men sover ej,
Han sørger, naar Solen sig dølger,
Men kvæger sig brat ved fuld mangt et Bad
I Lyshavets rødmende Bølger.

Naar Stjærner dale i Dæmring sval,
Da svæver han over Trætoppe,
Og stirrer mod Østen og længes hart
Og ønsker: gid Solen var oppe!

Om Dagen han sjunger til Solens Pris,
Saa lyder ej Luren for Helte,
Saa liflig er ikke den Jomfrurøst,
Som toner, saa Hjærter hensmelte.

Saa lever Fugl Fønix i tusend Aar,
De er kun som tusende Dage,
Da tynges hans Vinger og saa hans Sind,
Ham Alderen vorder til Plage.

Da flyver han bort fra det favre Land
Til Norden, hvor Vintren har hjemme,
Der synger han kun i den unge Vaar,
Og dæmpet, men dyb er hans Stemme.

Og naar han har sjunget sin Svanesang,
I Bøgen, hvor Bølgerne blaane,
Da følge ham Storke til Solstiks-Land,
For *der* skal han dvæle og daane.

Der skjuler han sig i en Palmeskov,
Og bygger fuld kunstig sin Rede,
Af alle de Urter, som dufte sødt,
Ham trykker dog Sommerens Hede.

Han synger ej længer ved Dagens Lys,
Hans dejlige Fjedre de graane,
Han slaar kun vemodig som Nattergal,
I Skin af den bleghvide Maane.

Da kysser ham Straalen en Middagsstund.
Saa kysser Valkyrien Helte,
Den gamle ej taaler sin Ungdoms-Ild,
Han maa i dens Luer hensmelte.

Tilsammen da smelte i Solstiks-Land
Fugl Fønix og duftende Rede,
Et Røgoffer sødt stiger højt i Sky,
Kun Aske da synes der nede.

Et Æg der dog findes, som Aske graat,
Deraf skal end levende fødes,
Af Skallen udkryber en Glimmerorm,
Dens Kaar skal med Tiden forsødes.

Lysormen sig nærer af Midnatsdug,
Den voxer i Nætter og Dage,
Omsider den skyder sin Ormeham,
Og flagrer med Vingerne svage.

Mod Faderens vel er hans Vinger smaa,
Men Tegningen er dog den samme:
Som Majen saa grøn, og som Havet blaa,
Som Dagrødens Skyer i Flamme.

Den flagrer saa længe, den lille Fugl,
Til flyve den kan over Skove;
Den voxer, til Faderens Navn og Støv
At løfte til Sky den tør vove.

Da samler den unge med sønlig Hu,
 I Ægget, hvor han er udklækket,
 Sin Fæderne-Aske, ej kold endnu,
 Med Palmer den godt var tildækket.

Den unge Fugl Fønix da over Hav
 Sig svinger med Asken saa fage;
 I Paradis-Landet kun er en Grav,
 Som Solfuglens Støv kan modtage.

De følge ham alle de Fugle smaa,
 Som skabtes med Toner paa Tunge:
 Den Sangfugle-Drot, som var sovet hen,
 De kjende paa ny i den unge.

De kan dog kun følge til Lyshavs Bred,
Der over han flyver alene,
 Istemmer med Gammen sin Faders Sang,
 Til danse maa alle Graastene.
Raader I vel de Runer?

63. F ø n i x - K v a d e t.

Fri Fordanskning.

(1840.)

[„Fønix-Fuglen, et angelsaxisk Kvad, første Gang udgivet, med Indledning, Fordanskning og Efterklang“ (Kbhvn. 1840), S. 44—63.]

I Østerleden,
 Og langvejs heden,
 Der er et Land,
 Berømt i Sange.

Skjønt ej af mange
Det findes kan,
Navnkundigt vide
For Lun og Blide
Og Dejlighed.

Spejklklar er Luften,
Og sød er Duften,
Usigelig,
Hvor favr af Søen
Sig hæver Øen,
Ulignelig,
Som Yndlingsværket,
Som Mindesmærket
Af Almagts Haand.

Der, som paa Vinger,
Fuld tit opspringer
Den skjulte Port
Fra Blomstertuen
Til Stjernebuen,
Vidunder stort,
For dem i Vange,
Som Englesange
Mon drage did.

De grønne Skove,
Den blanke Vove,
Den klare Luft,
De Fuglesange,
De Blomstervange,
Den søde Duft,
Hvor Himmelegne
Om Jorden hegne,
Er mageløst.

Ja, fri til fulde
For Frost og Kulde
Er Holmen prud,
For Sne, som fyger,
For Hagelbyger,
For Regn og Slud,
For alskens Plage,
For Hundedage
Og Høgenat.

Ej er den bakket,
Ej klippetakket,
Men jævn og slet,
For Folkeøjne
Sig ej mon højne
Den mindste Plet;
Ej Brink i Bue,
Ej Myre-Tue
Er *der* at se.

Saa højt dog oppe
Ej Klippetoppe
Er trindt om Land,
Som Straalevangen
Med Fuglesangen
Paa Himlens Rand,
Den overvinder
Skyhøje Tinder
Med Favne tolv.

Der staar uhærged
Paa Flakke-Bjærged
En Skov fuld skjøn,
I Klæder blanke,
Med Stammer ranke,

Og immergrøn;
Dens Løv ej falder,
Af Aar og Alder
Den falmer ej.

I gamle Dage,
Fuld langt tilbage,
I *Flodens* Tid,
Da saa det regned,
At Bjærgene segned
I Bølgestrid,
Den Skov alene
Med friske Grene
Stod klippefast.

Ja Solbar-Lunden,
Af Rod oprunden
Med Livets Træ,
Skal le ad Striden,
Og trodse Tiden,
Og skjænke Læ,
Til Verdens Dommer
I Skyen kommer,
Med Lynildsblik.

Lyksaligt Landet,
Som intet andet
Paa Jordens Bold,
Hvor ej er Jammer,
Ej Tvedragts-Flammer,
Ej List og Vold,
Hvor Sot og Ælde
Har ingen Vælde,
Og Død ej Brod!

Der ser man ikke
En Part at tigge
For dagligt Brød,
En Part at prale
Med gyldne Sale,
I Lykkens Skjød!
Der Vind og Vove
Og Sorger sove
Med Synd og Død!

Hvor immer blaaner
Og aldrig graaner
Skyhimmel klar,
Den Ø. som *Eden*,
Af Væld fra nedens
Sin Vædske har,
Den at husvæle,
Som Dug i Dale,
Saa frydelig.

I Skovens Midte,
Hvor Straaler titte
Til Kilden bly,
Fra søde Moder
Udspringe Floder
I hvert et Ny,
Sig yndig slyngte,
Og alt foryngte
Med Kys i Løn!

Saa Straaler bolde
Og Bølger kolde,
Til Frugtbarhed,
Tolv Gange mødes,
Og alt gjenfødtes

Med Fryd og Fred;
 Det grønne Blade
 Fortælle glade
 Til Blomster smaa.

Ej falmer Løvet,
 Sin Saft berøvet
 I Efteraar,
 Ej Blomsten visner,
 Ej Bølgen isner,
 Med bange Kaar,
 Hvor Liv og Glæde
 Sig sammenkjæde
 I Straaleglans!

Det er hans Vilje,
 Som Markens Lilje
 Gav Dronning-Pragt,
 At saa skal kjendes,
 Til Tiden endes,
 Hans Skabermagt,
 Hans Vidsoms Gaade,
 Hans Gunst og Naade
 Paa Jorderig.

Vidunder-Skoven,
 Med Gunst fra oven,
 En Fugl bebor,
 Fuld nem at mindes,
 For Mage findes
 Der ej paa Jord,
 Han bor alene
 I Skov hin rene,
 Fugl *Fønix* kaldt.

Herold for Solen
Paa Dronningstolen,
I Stjernevang,
Den lynildsnare
Med Flid skal vare
Paa Lysets Gang,
Med Højsang møde
Hver Morgenrøde
Sin Dronning fin.

Naar Nat hin sorte
Ad Vestens Porte
Udskrider tvær,
For i sin Hule
Sig der at skjule,
For Straaleskjær,
Og Stjærner følge,
For snildt at dølge
Det matte Blik.

Mens Skygger stride
I Østerlide
Paa Liv og Død,
Før Sol opsvinger
Paa gyldne Vinger
Sig morgenrød,
Til Kilden daler
Og sig husvaler
Daglysets Fod.

Med kolde Bølger
Sig Kilden dølger
I Skovens Favn,
Og dens Indbygger
Tolv Gange dykker

I Lysets Navn,
Tolv Gange bader
Sig Mørkets Hader
I Solbars-Væld.

Blandt Skovens Palmer,
Hvis Glans ej falmer,
Der er dog en,
Som rankest rønnes,
Og fejrest grønnes,
Med Farve ren,
Der tager Sæde
Paa Kviste spæde
Daglysets Fugl.

I Palmens Krone
Der er hans Trone,
Der er hans Bavn,
Derfra han skuer
De skjulte Luer
I Bølgens Favn,
Men kvær han tier,
Og oppebier
Lysenglens Byrd.

I Morgenrøde,
Naar Skyer gløde
Med nyfødt Glans,
Og Guldglimt hoppe
Paa Skovens Toppe
I Straaledans,
Da først udsvinger
Paa gyldne Vinger
Sig Fuglen brat.

Da flammer Brystet,
Da bli'r højrøstet
Den Fugl saa prud,
Og hilser Solen
Paa Dronningstolen
Som Kongebrud,
Og Toner skifte,
Som Vinger vifte,
I Jævn-Klang sød!

Ej hørtes Mage
Fra hine Dage
I Arilds Tid,
Da Stjernehæren
Til Skaber-Æren
Istemmed blid,
Fra Himmeltroner,
De Lovsangstoner,
Som tie nu.

Ja, først i Rangen
Staar Fønix-Sangen
Nu paa vor Jord,
Mens Tiden rinder,
Den Prisen vinder,
Fra alle Kor,
Den Folkestemmer
Saa vel beskæmmer
Som Strængeleg.

Ej Nattergalen
I Sommersalen
Saa højt kan slaa,
Og Sødme-Klangen
I Svanesangen

Maa *den* forsmaa,
Som hørte sjunge
Den Fugletunge
Til Lysets Pris.

Lad Harpen hænge
Med slappe Strænge
Paa Borgemur,
Blandt Sangerinder
Med blege Kinder,
Hos Horn og Lur,
Hvor Orgelværket
Er ubemærket,
Som Pip og Nyn!

Alt stiger Sangen
Fra Solopgangen
Til Middagstid;
Naar Solen daler,
Den ømt husvaler,
Vemodig blid;
Med Aftenrøde
I Toner søde
Den smelter hen.

I Efterglansen
Af Straaledansen,
Til Natmaal nyt,
Tre Gange svinger
Og slaar med Vinger
Fugl *Fønix* lydt;
Og kvær saa tier,
Paa Dagen bier
I Timer tolv.

Saa Dage svinde,
Og Nætter rinde
I tusend Aar,
For Sol-Herolden
Paa Grønne-Volden,
Med gyldne Kaar,
De smelte sammen
I Fryd og Gammen,
I Soleglans!

Dog *Fønix* lærer,
At Tiden tærer,
Hvor sent det gaar,
Ham Sol forgylder
Til glad han fylder
Sit Tusendaar,
Men Bladet vendes,
Og Glæden endes
I samme Stund.

Ej mer han synger,
For Aldren tynger
Paa Sind og Sang,
Paa matte Vinger
Han sig bortsvinger
Fra Straalevang,
Til Ørk og Hede,
Hvor Vætter vrede
Med Sorgen bo.

Dog ej sig skjule
For Himlens Fugle
Kan *Fønix* der,
Paa lette Vinger
Ham brat omringer

En mægtig Hær,
Ham Konning kalde,
Og kappes alle
Om Kongens Gunst.

Det kan ej fejle,
De alle bejle,
Med Buk og Pris,
Til højt i Ære
Hos ham at være,
Paa Hofmandsvis,
Men han undviger,
Og efterhiger
Kun Stilhed dyb.

Det aarle skete,
At Skjul beredte
Ham Skaberhaand,
Hinsides Voven,
I Cederskoven
Paa Libanon;
Men sen at finde
Er dog der inde
Den dunkle Vraa.

I Skovens Midte,
Ej nem at hitte,
En Palme staar,
En Fønix-Stamme,
Som for det samme,
Blev tusend Aar,
Der Fønix bygger
I brede Skygger
Sin Rede snild.

Foruden Hvile,
Det Værk mon ile
Med Kæmpeskridt;
For Fønix trænges,
Derefter længes
At vorde kvit
Sin Alders Tyngde,
Og sig foryngde
Til Nyaarstid!

Med disse Tanker
Han mødig sanker
Til Rede sin,
Som Bier vævre
Til Celler snævre
Med Honning fin,
Ham Duften leder,
Som vidt udbreder
Hver Sødme-Kalk.

Hvor Vellugt findes,
Der Tømmer vindes
Til Brattingsborg,
Som Fønix bygger
I Palme-Skygger
Med Fryd og Sorg,
I Vaar og Sommer,
Af Bark og Blommer
Og Virakskorn.

Saa Fønix sanker
Af Sødme-Planker
Sit Gravkapel,
Med gode Stunder
Da sødt han blunder,

I Livets Kvæld,
Til Solhvervsdagen,
Som klarer Sagen
Med Blus og Baal.

Naar i Skærsommer
En Straale kommer
Der ind paa skraa,
Hvor Fønix bygger
I Palmeskygger,
I dunkle Vraa;
Da voxer Heden
I Fønix-Reden
Saa overbrat.

Ej Fjer i Senge
Saa let mon fænge,
Som Blomst og Bark,
I Favnemaalet,
Og Fønix-Baalet
Paa Straale-Mark,
Mod Himmelbue
Slaar op i Lue
Den Solhvervsdag.

Solstraalen tænder,
Solfuglen brænder
Med Rede sin,
Og svangrer Luften
Med Sødme-Duften
Af Kransen fin,
Saa Virakskyer
Hans Pris fornyer
Paa Jordens Kreds.

Fuld kjække Buer
I Rosenluer
I Luften slaa,
Røgskyer fejre
Sig trindt dem lejre,
Kjærmindeblaa,
Til Fugl og Rede
I Emmer hede
Faa Jordefærd.

Kun stakket gløde
De Emmer røde,
Og Hælvten blaa,
De svales fage,
Da er tilbage
Kun Aske graa,
Af Flammesulen,
Af Fønix-Fuglen
Kun Vinterspor.

Det Sorgen dulmer,
At end dog ulmer
En Livets Gnist,
Som til at gløde
Staar op af Døde,
I Dagefrist,
Med Gylden-Aaret:
En askebaaret
Fugl *Fønix* ny.

Ved Vindens Griller
Sig sãmmentriller
En Askehob,
I Palme-Vuggen
Den faar af Duggen

En Midnats-Daab,
Og holder Varmen
Ved Straale-Barmen
Af Sommersol.

Som Bøgeolden
Er Trillebolden
Af Aske graa,
Som Æg udruget
Skal Bolden buget
For Unge spraa;
Ved Jævn-døgnstider
Deraf udglider
En Glimmerorm.

Ja, Fønix-Larven
Paa Regnbufarven
Man kjender brat,
Paa Ormehammen
Med Rosenflammen
Er Tegnet sat,
Som vist betyder,
At Fønix skyder
Sin Ormeham:

Det sker saa fage,
I Juledage,
Før Nyaarsny,
Og Skjalde sjunge:
Som Ørneunge
Faar Ormen Ry,
Skal overraske,
Som Fugl af Aske
Med Næb og Klo.

Som Ørne spæde
Dog ej mon æde
Det Fuglenor,
Som Dug hin søde
Er Fønix-Føde
Paa denne Jord,
Af den han trives,
Af den oplives
Alt himmelkjært.

Dog Luftens Bjørne,
De gamle Ørne,
Han ligner snart,
Med dem han nappes,
Med dem han kappes
I Flugt og Fart,
Men som han ældes,
Og Fjedre fældes,
Han skifter Ham.

Det grumme fattes,
Det skarpe glattes
I stort og smaat,
Det krumme rettes,
Det staaalgraa spættes
Med gult og blaat,
Til op ad Dage
Sin Faders Mage
Han er for Sand.

Saa stort Vidunder
I Støv udgrunder
Ej Mand af Muld,
Dog ej det fejler,
Sig Fønix spejler

Jo underfuld
I Markens Grøde,
Med Liv af Døde,
Hver Høst og Vaar.

Vi saa, vi avle,
Og Hænder travle,
I Høstens Tid,
Indføre glade,
I Lo og Lade
Hver Neg med Flid,
Til Vinterføde,
Saa tom og øde
Er Mark og Vang.

Det maa saa være,
Thi Fjendehære
Alt drage ud,
Hvad ej er bjærget,
I Hast er hærget
Af Regn og Slud,
Af Hvirvelblæsten,
Og saa for Resten
Af Frost og Sne.

Det mærker Løvet,
Som dybt bedrøvet,
I Efteraar,
Maa Farve skifte,
Naar Storme vifte
Til Banesaar,
Men Lænkebolte
Til Bølger stolte
Der smeddes paa.

Som Fønix, atter
En dejlig Datter
Dog Høsten faar,
Naar Vinterføde
Staar op af Døde
I milde Vaar,
Og Sommerglæden
Af Vintersæden
Sig vikler ud.

Naar Fønix myndig
Er voxet yndig,
Som Fader hans,
I Verden fremmed,
Han savner Hjemmet
I Himmel-Glans:
De grønne Skove
Bag Vind og Vove,
Han aldrig saa'.

Ham Hjærtet banker,
Ved sære Tanker,
Dog ømt i Bryst;
Thi kjære Minder
Til Vuggen binder
Hans Rejselyst,
Til Askekrogen,
Hvor først halvvaagen
Han Lyset saa'.

I dybe Tanker
Han kjærlig sanker,
I Blomster-Net,
Hvad under Løvet

Af Fader-Støvet
End kjendes let,
Af Askekuglen,
Som Fønix-Fuglen
Var Moderskjød.

Sig saa elskværdig
Gjør rejsefærdig
Ej mangen Søn,
Skjønt Kjærligheden
Er selv her neden
Sin egen Løn,
Gjør Hjærter mætte,
Og Byrder lette,
Og Tiden kort.

Nu vil med Ære
Den Søn hjembære
Sin Faders Støv;
Med Helgenskrinet
Og Jordelinet
Af Blomsterløv
Sig Fønix hæver
Og oversvæver
Saa Land og Hav.

Da ser ham mange
I Folkevange
Paa Midgaards Bold,
Som Fugle vrimle,
De sammenstimle
Titusendfold,
At se den fagre,
Som over Agre
Hensvæver let.

Da Klokker kime,
Den Dag og Time,
Med Flid og Il,
Man skriver, prenter,
Paa Pergamenter,
Med Gyldenstil;
Ja, dybt indgrave
Det Rune-Stave
I Marmelsten:

Nu atter kommet
Han er, guldblommet
Paa hvalvte Bryst,
Og grøn som Skoven,
Og blaa som Voven,
Den Fugl fra Øst,
Som Lykke bringer
Paa Regnbuvinger
Med Straalekrans!

Skjønt stor som Strudsen,
Man ser med Studsen,
Han er ej tung,
Om lavt han svæver,
Han let sig hæver,
For han er ung,
Og, naar ham huer,
Slaar kjække Buer
Med Lynets Fart.

I hvert et Hjørne
Sig flokke Ørne
Fra højen Hald,
Og Fugle mange,
Med Frydesange

Foruden Tal,
Paa spinkle Vinge
I Kreds omringe
Den Fugledrot.

Saa over Skove
Og Bjærg og Vove,
Han svinger sig,
Med Fader-Støvet
I Blomsterløvet,
Saa frydelig,
Af Øjne mange
Og Æresange
Til Hjemmet fulgt.

Men naar i Luften
Han mærker Duften
Fra Solens Ø,
Da brat som Lynet
Han er af Synet,
Og over Sø,
Ham følge ikke
Selv Falkeblikke
Paa skjulte Vej.

Med Vinger side,
Med Sorg og Kvide,
Hans Følgeskab
Fra Jordens Ender
Tilbagevender,
Med Konge-Tab,
Mens Fønix Tronen
I Palmekronen
Bestiger glad.

De lærde strides
Om, hvad ej vides
Af nogen Mand:
Om Folk og Skjalde
Med rette kalde
Fugl Fønix „han“;
Da stærke Grunde
Dog tale kunde
For Kvindekjøn.

Den lange Trætte
Tilsidesætte
Vi her med Flid,
Thi det Guds Under
Paa Jord udgrunder
Ej Mandevind,
Saa dybe Gaader
Kun Alvis raader,
Vor Skabermænd.

Men vel maa findes
Fuld værd at mindes
De Fønix-Kaar,
De glade Dage
Foruden Mage
I tusend Aar,
Og saa med Gammen
Kun Død i Flammen
Til Fødsel ny.

Ej Død man regner,
For Baal ej blegner,
Naar kun for vist
Igennem Ilden

Sig snor Livskilden,
Udspringer hist
Af Askegrunden
I Palmelunden
Med Kræfter ny.

Ved Tvelivs-Kjæden
Hos Fønix Glæden
Faar Overvægt,
Han Søn ej favner,
Men dog ej savner
En Efterslægt,
Er, som en Fader,
Vel Arvelader,
Men Arving selv.

Den Kraft, den Ære,
De Kaar fuld sære
Ham Herren gav:
Naar Baalet slukkes,
Til Liv han vugges
I Askegrav,
Faar atter Vinger,
Fra Grav opsvinger
Sig let i Sky.

Hans Sovekammer
Gaar op i Flammer,
Med Røg i Sky,
Men op af Gruset
Sig løfter Huset
Med Glans paa ny,
Som Guld, udglødet,
Af Moderskjødet
Udspringer klart.

Hvad os i Billed
For Øjne stilled
En Mester-Haand,
Er sandt at sige
Paa Jorderige
Om Herrens Aand
Og Helgenskaren,
Som ej Dødsfaren
Gjør Livet surt.

Ja, fuld forvisset
Om Livet hisset
Er Herrens Slægt;
Ej Verdens-Møden
Og Legems-Døden
For den har Vægt,
I Skyggedale
Til Straalesale
Den vandrer kjæk.

I Orme-Stue,
Paa Bane-Tue,
I Aske-Bad,
Er den udkaarne,
Den himmelbaarne
Dog sjæleglad,
For Palmetoppe
Han ser hist oppe
I Lysets Hjem.

Det Bud os bringer
Paa Lydens Vinger
Og Sandheds Ord:
For Mand og Kvinde
Gud lod oprinde,

Paa nyskabt Jord,
Et Hjem her neden
I Østerleden,
Saa frydeligt.

I Faddergave
De fik en Have
Til Herrens Pris,
For Dejligheden
Benævnet Eden
Og Paradis,
Som Fønix-Landet,
Af Floder vandet
Til Frugtbarhed.

I Fryd og Gammen
De leved sammen,
Foruden Savn.
Saa længe bløde
Guds Ord de løde,
Dem selv til Gavn;
Men nyfødt Glæde
I Dage spæde
Fik Banesaar.

Paa Lykkens Tinde
Dem saa' Guds Fjende,
Saa falsk i Hu,
Og Avindsmanden
Til Afgrundsranden
Dem lokked snu,
Med Skin og Skygge
Af større Lykke,
Med favre Ord.

I Havekanten
Stod Uhelds-Planten
I Ly og Læ;
Med Frugter søde
Og rosenrøde
Stod Kundskabs-Træ,
Med Liv i Lugten,
Med Død i Frugten,
Forgjort, forbudt.

Til det at røre
Sig lod forføre
De unge to;
Ved Rosenrødmen
Og Honningsødmen
Vel Hjærtet lo,
Men Eftersmagen
Til Dommedagen
Er malurt-besk.

Ja, Efterslægten
Maa føle Vægten
Af *Adams* Fald:
Som Døtre svage,
De Sønner strage,
I Tusendtal,
Med Taarer væde
Det Brød, de æde
I Ansigts-Sved.

Fra Herrens *Eden*
Nu ud paa Heden
Gik *Adams* Vej,
Stort var Forliset,
I Paradiset

Han taaltes ej;
Fra Livets Sale
I Dødens Dale
Er Flytning værst.

For Herrens Håve,
Bag Vold og Grave,
Var Porten lukt,
For Engle rene
Livstræets Grene
Kun bar sin Frugt,
I Tider lange,
Med Slægter mange,
Paa Jordens Bold.

Dog for de svage
Var Haab tilbage,
Endskjønt de græd,
Var Trøst for Møden,
Var Raad for Døden,
I *Kvindens Sød*;
Han være priset,
For Paradiset
Han os oplod!

Fra Herrens Komme
Er Pinen omme,
Og Kaaret godt;
Saa for os kæmped,
Saa alting læmped
Den Ærens Drot,
At Fønix-Livet
Er nu os givet
Til Gaade-Spejl.

Alt som forældet,
Og overvældet
Af Møde sin,
Sig Fønix bygger
I dunkle Skygger
En Rede fin
Af Myrtegrene
Og Urter rene
Med Duften sød;

Saa Helgen-Folket,
Som os udtolket
Det er med Vid,
Har Lyst og Lykke
Til skjønt at bygge
I Naadens Tid,
Med Liv, fornyet
I Morgengryet,
Til Øjemed.

Fra Roser røde
Til Ørken øde
Gik Slægtens Vej.
Dog i den Skare
Udvalgte klare
Der mangled ej,
Som Lys paa Himlen,
I Folkevrímlen
De gik med Glans.

Ved Helgensæder
De steg til Hæder,
I Gunst hos Gud,
Som Jordens Skjalde
Med rette kalde

En Palme prud,
Hvor højt at bygge
Er Helgenlykke
Og Helgenlyst.

I Palmeskygge
De Kæmper bygge
Med Mod og Magt,
For med den stærke,
Fuldt vel at mærke,
De staa i Pagt,
Kan Freden nyde,
Og Trods tør byde
Den gamle Snog.

Ved Myrtegrene
Og Urter rene
Med Duften sød,
Til Pas er lignet
Et Liv velsignet
I Lyst og Nød,
De Dyder milde,
Hvis søde Kilde
Er Kjærlighed.

Naar Hjærtet brænder,
Gavmilde Hænder
Sig aabne huldt,
Ved Enkers Bønner,
For Armods Sønner,
Saa yndefuldt;
For Godheds Øje,
Den evighøje,
Er Virak strøt.

Med renè Tanker
Sig Fromhed sanker
En Liljeflor,
Og Rosenlugten
I Troes-Frugten
Er bedst paa Jord,
Hvert Lig af Lyder
Med Duft udgyder
En Myrrastrøm.

De fromme Sjæle
For Herren knæle
Med Andagt stor,
Men Dage mange
De ej forlange
Paa denne Jord,
De Dødens Kvide
Vil gjærne lide
For Liv paa ny.

De har for Øje,
Hvad i det høje
Forventer dem,
Til Lyst og Glæde,
Paa Æresæde
I Himlens Hjem,
Paa gyldne Troner,
Hvor Kongen kroner
Sit Tjenerskab.

Udsigter lyse!
Kan nogen gyse
I eders Kreds!
Den fromme blegner,
Den fromme segner

Saa vel tilfreds,
Som Drotten blunder,
Naar brat tilstunder
Hans Kroningsdag.

Paa Baaren bænkes,
I Graven sænkes
Det kolde Støv,
Med Trøst dog kommer
Den varme Sommer
Til visne Løv,
Og, gjennemstraalet
Af Verdensbaalet,
Det blomstrer op.

Lad Vintre svinde
Og Aar henrinde
I Tusendtal,
Dog højt skal lyde
Og Skyer bryde
Basunens Gjald,
Til Stortings-Møde
Af alle døde
Paa Videslet!

For Titler tomme
Er Tiden omme,
Som Herren bød,
Og, mat af Ælde,
Har tabt sin Vælde
Den grumme Død,
Med sprængte Mure
Dens Fangebure
Nedstyrte brat.

De maa vel grue
For Verdens Lue
Og Jordens Brand,
Som elsked immer
Kun Verdens Glimmer
Og gyldne Sand,
Kun hvad, naar Flammen
Det smelter sammen,
Gaar op i Røg.

De maa vel skjælve.
For dunkelt hvælve
Sig Kongens Bryn,
Han vil beklæde
Sit Dommersæde
Med Blik som Lyn,
Og Daarer sætte
Han vil i Rette
Med Tordenslag;

Men over fromme
Gaa milde Domme
Fra Naadens Mund,
Til Himmerige
De glade stige
Fra Gravens Bund,
Med Fønix-Kaaret,
Thi askebaaret
Er deres Glans.

De Fønix-Reden
Har bygt her neden,
Med Flid og Kunst,
Det Værk af Hænder,
Skjønt Verden brænder,

Er ej omsonst;
I hver en Alder
Det Herren kalder
Røgoffer bedst.

Derfor opsvinger,
Paa Fønix-Vinger,
Ved Herrens Haand,
Saa klart som Guldet,
Sig Helgenmuldet
Med Helteaand,
Gjenfødt i Graven
Til Straale-Haven
I Lysets Hjem.

Der, efter Døden,
De Morgenrøden
I Solevang
En Hilsen bringe,
Som Harper klinge
Til Frydesang,
Som Engletoner,
Hvor Lyset troner
Med evig Glans.

Vel slaas af mange
Nu Skjalde-Sange
I Vejr og Vind,
Som Løgn og Skvalder,
Som hvad man kalder
Kun Hjærnespind,
Ej Fønix-Fuglen,
Men kun Natuglen
Man kjendes ved;

Men, er tilbage
Fra gamle Dage
Endnu et Gran
Af Tro paa Sangen
I Sions-Vangen
Og Livets Land:
For Fønix-Kvadet
Sig vender Bladet
Saa lystelig.

Ja, har man Øre
Til *Job* at høre,
Den Seer-Skjald,
Som fik af Aanden,
Til Bod for Vaanden,
Sit Tonefald,
Man Fønix atter
Paa Jorden skatter
Som Fugle-Drot.

Som der staar skrevet,
Af Aanden drevet,
Saa *Job* udbrød:
Min Rede bygger
Jeg mellem Skygger
I Jordens Skjød,
Jeg godt det vover,
Og trygt jeg sover
I Ormegaard.

Lad Kryb i Grave,
Lad Orme gnave
Til Ben og Marv!
Lad Verden buldre!
Lad Støvet smulre,

Som Jordens Arv!
Ej Troen glipper,
Og aldrig slipper
Jeg Haabets Fugl.

Den Fugl i Brystet
Har Vinger rystet,
Med sagte Nyn,
Som dunkelt lyder,
Men Hjærtet fryder
Med salig Fynd;
Thi Gylden-Aaret,
Som Fønix-Kaaret,
Der kvædes om.

Med Liv af Døde,
Med Kinder røde,
Jeg skal opstaa,
Med Fødder snare,
Med Øjne klare
Og himmelblaa,
Til Glans og Glæde,
Til Herre-Sæde
Evindelig.

Saa, langt tilbage,
I gamle Dage,
Den fromme sang,
Og over Graven
Sig til Guds-Haven
I Aanden svang,
Med Fønix-Kaaret,
Som atter-baaret
Til Liv og Lyst.

Som Fønix-Fuglen
Fra Ormekulen
Til Bjærgetop,
Med Fader-Støvet
I Palmeløvet,
Sig svinger op,
Saa Muldets Frænde
Ved Verdens Ende
Til Lysets Hjem.

Som Fønix bygger
I Palmeskygger,
Paa Solens Ø,
Forglemmer fage,
Hvad under Klage
Det er at dø,
For lydt at kvæde
Med Lyst og Glæde
Den lange Dag;

Saa frelste Sjæle
Med Fred skal dvæle
Til evig Tid
I Englevrimlen,
Hvor Lilje-Himlen
Er klar og blid,
Hvor Dronningstolen
Af Kongesolen
Er morgenrød.

I Gimleborgen
Er evig Morgen
Med Rosenskjær,
Thi Morgenrøden,
Som trodsed Døden,

Er kronet der,
Hvor *Jesus* troner
Blandt Lovsangs Toner,
Som Livets Lys.

Der Engle-Skokke,
Som Fugleflokke
Af himmelsk Art,
Paa Blomster-Vinge
Sig glade svinge
Med Lynets Fart,
Med Toner søde
Om Liv af Døde
I *Jesus* Navn!

Og Helgenskaren,
Som i Dødsfaren
Med Herren gik,
Hans Liv og Lue
De gjennemskue
Med Straaleblik,
Stod op som Sole,
Da Haner gole
For sidste Gang.

Kun mat er Glansen
Af Fønix-Kransen
Mod Glansen her
Af Krone-Guldet,
Som Helgen-Muldet
I Himlen bær
For Lammets Trone,
Den Livets Krone,
Som falmer ej.

I Himmerige
Som Herrens Lige
De fromme bo,
Hvor lutter Glæder
I Skjønheds Klæder
Som Blomster gro,
Men visne ikke,
For de inddrikke
Livsaande-Dug.

Der Sult ej mindes,
Der Sorg ej findes,
Der Synd ej kom,
Der ej at døje
Er Kamp og Møje
Og Fattigdom;
Med Herre-Livet
Alt godt er givet,
Alt ondt forbi.

De store Fester
For Kongens Gjæster
Ej Ende faa;
De Lokker gule,
Som Kroner skjule,
Ej vorde graa,
Og Hjærter mætte
Ej heller trætte
Af Godheds Pris.

I Livets Sale
Er ingen Dvale
I Slægt med Død,
Der synke Toner,
Som Helgenkroner,

I Velklang sød,
Kun for tillige
I Kor at stige
Med Guddomskraft.

Sin Brudgom priser
I Kæmpeviser
En salig Brud,
Til Kranse fletter
Vor Guds Idrætter
Den Lovsang prud,
Og Koret svarer,
Som Engleskarer,
Med Omkvæd lydt:

„Hil dig med Ære!
„Priset du være,
„Stolkonge prud!
„Takket, velsignet,
„Godt efterlignet,
„Gudernes Gud!
„Tronen du klæde
„Evig med Glæde!
„Riget er dit.

„Fader i Vælde!
„Ungdom og Ælde
„Evig i Pagt!
„Lovsangen bølger,
„Æren dig følger,
„Stor som din Magt,
„Sandheden byder,
„Skjønheden nyder
„Kjærligheds Pris!

„Himmerigs Sale,
 „Jorderigs Dale
 „Herlighed din
 „Mægtig opfylder,
 „Dejlig forgylder,
 „Storherre fin!
 „Aldrig vi savne,
 „Evig os favne
 „Kjærlighed din!“

Saa de udkaarne,
 De atterbaarne,
 Fra denne Jord,
 Skal kappes glade,
 Paa Himmelstade
 Med Englekor,
 Om Bragelønnen,
 For Sang om Sønnen,
 Af Faderhaand.

Ja, Kristne sjunge
 Med Engletunge
 Om Drotters Drot,
 Som har i Dale
 Bygt høje Sale,
 Gjort alting godt,
 Gjort Sorg til Glæde,
 Beredt os Sæde
 Med sig i Glans.

Som vi, han svøbtes,
 Som vi, han døbttes
 Med Vand og Aand,
 Men Engle smiled,
 For Spiret hviled

Dog i hans Haand,
Før Lys og Mørke
Fik Navn og Styrke,
Før Bjærg fik Rod.

Han blev afkræftet,
Med Nagler hæftet
Til Korsets Træ,
Sad dog med Glæde
Paa Kongesæde
I Palmelæ,
Sad *der* i Aanden,
Skjønt her i Vaanden
Hans Hjærte brast.

Med Hjærteblodet
Han Himmel-Godet
Har os tilkjøbt,
Og Tredje-Dagen
Hans Jordelagen
Laa sammensvøbt,
Hvor han kun blunded,
Til overvundet
Var Dødens Magt.

Ham Fønix-Livet
Til os blev givet,
I Jordens Skjød,
Derfor opstige
Fra Jorderige
Maa Duften sød,
Naar Korsets Helte
Som Fønix smelte
Ved Himlens Glød.

Som Fønix bygger
I Palmeskygger
Sin Rede blød,
I Vaar og Sommer,
Af Bark og Blommer,
Med Duften sød,
Til Sovekammer
I Baalets Flammer
Og Viraksky;

Saa Helgen-Folket,
Som ret fortolket
I Skriften staar,
Sin Hytte pryder
Med høje Dyder
I Livets Vaar,
Med Bønner mange
Og Aftensange,
Som dufte sødt.

Saa Støvet fredes,
Og forberedes
Til Liv paa ny,
Og derfra stammer,
Naar Hjærtet flammer,
En Viraksky,
Saa fin og fager,
Som velbehager
Vor Drot, vor Gud!

Vor Drot hist oppe,
Som Stjærnetoppe
Har under Fod!
Vær evig priset
For Paradiset,

Du os oplod!
Hilsæl paa Tronen
Med Æreskronen
Og Rettens Spir!

Fra Lysets Kilde
Med Straaler milde
Du til os kom;
Hvem tro dig tjente
Har og i Vente
En naadig Dom,
Naar Skyer klare
Skal aabenbare
Din Majestæt.

Hav Tak, du høje,
Som vilde bøje
Dig til os ned,
Og Sted os skjænke
Paa Herre-Bænke
I Evighed,
At sidde sammen
I Fryd og Gammen
Med dig til Bord!

Med Øjne klare
Din Helgenskare
Skal se din Glans,
Med Engletunge
Din Drape sjunge
Til Æren hans,
Som Fønix-Livet
med dig har givet
Til Støvets Børn.

For Fader-Røsten,
 For Himmel-Trøsten
 I Graadens Dal,
 For Samfunds-Kjæden,
 For Højtids-Glæden
 I Stjærnesal,
 For Paradiset,
 Vær evig priset!
 Halleluja!

64. Dansk Efterklang

[af Fønixkvadet.]

(1840.)

[„Fenix-Fuglen“ (Kbhvn. 1840), S. 63—70. — En Del af Forf's.
Udkast er bevaret.]

Naar Dagen gryer,
 I blanke Skyer
 Ved Sommerstid,
 Af Fuglemunde
 Da fyldes Lunde
 Med Kvidren blid,
 Og Sange møde
 Hver Morgenrøde
 I Tusendtal.

Med Aandesolen
 Paa Dronningstolen
 Det er ej saa,
 Hvor den oprinder,

Den vaagne finder
Kun Fugle faa,
For *den* kun sjunger
Med Fønix-Tunger
Den mindste Flok.

Men er end Navnet
I Norden savnet
Fra Hedenold,
Dog Nørreleden
Ej mangled Reden
Med Sanger bold
For Aandesolen
Paa Dronningstolen,
For Sandheds Lys.

Hendøde Klangen
I Svanevangen
Med Hjarne Skjald,
Blandt Skygger store
Man dog kan spore
Det Tonefald,
Som Kristendommen
Bød højt velkommen
Paa *Anguls* Ø.

En dansk Udflytter,
Det var den Rytter
Paa *Odins* Hest,
Med Falkeblikket
Dertil udskikket,
Som Nornegjæst,
Basune-stemmet
At melde Hjemmet,
Naar Sol gik op.

Ja, Skjaldelaget
 Paa Folkevraget,
 Paa *Bretlands* Kyst,
 Som fœnix-tunget
 I Sky har sunget:
 „Nu blev det lyst,“
 Kom fra det jævne,
 Er dansk at nævne
 Paa Aandens Sprog.

Og Anguls-Kvadet,
 Paa Kalvskinds-Bladet,
 (Ej Folk i Mund)
 Af Fœnix-Baalet
 For Tungemaalet¹⁾
 Er Aske kun,
 Paa Bavnetinde
 En Leg for Vinde
 Fra hver en Kant;

Men her i Lunde,
 Ved Bælt og Sunde,
 I Bøgely,
 Her drypped Duggen
 I Aske-Vuggen
 Fra havblaa Sky,
 Her blev udkuret
 I Mindeburet
 En Fœnix ny.

Endnu kun liden,
 I Flagretiden,

¹⁾ [Lin. 3—5 lyde i Udkastet saaledes: Ej mer i Mund, Af Tungemaale! Paa Fœnix-Baalet.]

Er Fuglen sær,
Dog Ormehammen
Han skød med Gammen
Ved Trolde-Kjær,
Tør og forfægte
Sin Fødsel ægte
Af Fønix-Art.

End over Agre
Han helst vil flagre,
I Aften rød,
Og overhoppe
Kjærminde-Toppe
I Engens Skjød,
Kan sig dog svinge
Paa spinkle Vinge
Til Bøgegren.

Der nu han sidder,
Med Fuglekvidder
Om Fønix-Kaar,
Om Eftergrøde
Som Liv af Døde
I Gyldenaar.
Saa Folkeanden
Faar Bod for Vaanden,
Som den er værd.

Lad Orme hvæse!
Lad Vinde blæse,
Og Rygter gaa!
Den danske Snække,
Skal yndigst flække
De Bølger blaa,
Og rigest havne

Med Kors i Stavne,
Med Danebrog:

Ja, Faddergaven
I Svanehaven,
Til Vana-Frej,
Lysalfe-Værket,
Guldhjærte-mærket,
Forældes ej,
Men alt forynges,
Som med den gynges
Paa Bølgen blaa.

Skibbladner kalde
De gamle Skjalde
Det *Lykke-Skib*,
Som bærer over
De dunkle Vover
Vort Folkeliv;
Men Døbenavnet,
Med Korset favnet,
Er *Ydmyghed*.

Paa *det*, sang Skjalde,
Gik *Aser* alle
Med Lyst om Bord,
Med *det* kan fare
Guds Engleskare,
Utallig stor,
Dog sammenfoldet
I Hjærteskjoldet
Det skrylder ej.¹⁾

¹⁾ [Udkastet: Det skjuler sig.]

Af Blomsterstilke,
Med Tov af Silke,
Og Blade-Sejl,
Det *Alfer* bygged
Og pænt udsmykked
Med Perlespejl,
Og lægges sammen
Det kan med Gammen,
Som Lommebog.

Saa Alfe-Nemme,
Til godt at gjemme,
Det Skib har skabt;
Trods Folkegraaden,
Med Orlogsflaaden
Det gik ej tabt;
Det laa i Havne,
Hvor Vikingstavne
Løb aldrig ind.

Til *det* var Nøstet¹⁾
Ved Kongebrystet
Med Snille bygt,
Da Folkeaaenden
I Kongehaanden
Det lagde trygt,
Gav, ret fortolket,
Med Danefolket,
Sig Gud i Vold.

Saa Danmarks Lykke
Fik Gyldensmykke

¹⁾ Nøst er et Skib-Hus eller Skur.

I Kongens Gaard,
Og Bølgekarmen
I Kongebarmen
De bedste Kaar,
Med Fønix-Flaget
Fra Sky modtaget
I Ydmyghed.

Med det i Stavne
Fra Godehavne
Løb Snækken ud,
Med Storsejl spilet,
Til *Gladhjem* stilet,
Med Ladning prud,
Og dejlig skrevet
Var Maalebrevet ¹⁾)
Med Kongehaand.

Berømt i Norden
Var Isefjorden
Fra fordums Tid,
Af Konge-Lejer,
Af Sang og Sejer
I Storm og Strid;
Dens Rós, begravet,
Opstod paa Havet
Med Danebrog.

Med Taler jævne
Paa Adelstævne
Den steg fra Jord,
Med Folkelivet

¹⁾ [Udkastet: Lejdebrevet.]

Paa Lykkeskibet
Den gik om Bord,
Med Folkesangen
Fra Svanevangen
Den stak i Sky!

Da Modersmaalet
Paa Fønix-Baalet
Var smeltet hen,
En Røverstemme,
I Grav kun hjemme,
Gik her igjen,
Og køs, med Glæde,
Af Gutter spæde
Det danske Liv.

Da Folkestemme
Gik rent ad Glemme
I Danevang;
Da Ugletuden
For Ulveguden
Man kaldte Sang,
Og Slavelænke
Paa Skolebænke.
Et Ordenstegn;

Da Isefjorden,
Og alt i Norden
Fuld vidt berømt,
Af Grav-Latiner
Til Helvedspinen
Blev rask fordømt:
Til Vinterdvale
I Dødens Dale
Fra Slægt til Slægt.

Ja, rosenmundet,
I Graven bundet
Laa Nornegjæst,
Mens Gjenfærd blege
Med Rune-Lege
Holdt Dødens Fest,
Og brændemærked
Alt Livs-Storværket
Som Barbari.

Dog, inden Bælte
Ej kunde smelte
Den Fugl saa skjøn,
Skabt til at sjunge
Med Danmarks Tunge
I Lys og Løn,
For bort at svinde
Af Hu og Minde
I Bøgelund.

I Askevuggen
Faldt Aftenduggen
Saa sommervarm;
Til Trods for Døden,
Blev Aftenrøden
En Moderbarm
For Orm hin unge,
Med Fugletunge
I Dølgemaal født.

Ja, Orm hin unge,
Med Tand ¹⁾ for Tunge,

¹⁾ [Udkastet, som i dette og følgende Vers er stærkt afvigende, har her: Pen.]

Ved Nattetid,
Gik brat de døde
Med Brod i Møde,
Og stak med Flid;
Dog Skygger smile
Ad Spyd og Pile,
Ad Tand og Brod.

Da skød med Gammen
Han Ormehammen
I Dæmring sval,
Tog paa at kvæde
Om Livets Glæde,
Trods Dødens Kval;
Da lytted, krumme,
Livsfanger stumme,
Og Døden gøs.

Da Folkets Stemme
I trofast Gjemme
Opdaged *han*,
Hvis ømme Hjærte
Al Fryd og Smerte
Har delt med *Dan*,
Og end i Tide
Paa Folkets Kvide
Han raadte Bod.

Livsalig kalder
Ham nu hver Alder,
Den Drot i Nord,
Som stumme Sjæle
Gav Mund og Mæle
Ved *Isefjord*,
Hvor blidt nu blunder

Det Storstærks Grunder,
Som aldrig dør.

Sit Hjertes Stemme,
I Danmark hjemme,
Han Folket gav;
Mens Taaren bæver,
Og Folket hæver
Sig frelst af Grav,
Bogormen svinger
Paa Fuglevinger
Sig over Land.

Fra Trykpapiret
Til Kirkespiret
Han skynder sig,
Med Danmarks Tunge
Et Kvad at sjunge
For Kongens Lig,
Som Bønder bæve
Til Grav med Ære
Ved Isefjord.

Der fra han iler,
Naar Majen smiler,
Til *Gladhjems* Slot,
Om Brudekransen
Og Havfru-Dansen
At kvidre smaat,
Som over Voven
Saa gennem Skoven
Det gaar saa let.

Ja, fri for Sorgen,
Til *Fredriks-Borgen*

Gaar Dansen let,
Naar i Skærsommer
De favre Blommer
Staa trindt og tæt,
Dan-Stjærnen blinker,
Løvkronen vinker
Saa yndefuld.

Med salvet Pande
Vil Kongen sande
Det Spaadoms-Ord:
For Kristendommen
Er Timen kommen
I høje Nord,
Og Fønix-Sangen
I Danevangen
Gjenfødt paa ny.

Med den skal møde
Hver Morgenrøde
Et Skjaldekuld,
Og aabenbare,
I Toner klare
Som Glar og Guld,
Hvad dunkelt lyder
Om *Lysets* Dyder
I Oldtids Kvad.

Nu, Roms Uvætte!
Fra Dane-Slette
Forsvind med Gru!
Trods, om du taaler
De stærke Straaler,

Som danse nu!¹⁾
 Dit Lys er Mørke,
 Og Luft din Styrke,
 Og Løgn dit Liv.

Gjenganger dristig!
 Forfører listig!
 Forlorne Aand!
 Hvi svang til Bane
 Du Lysets Fane
 I troløs Haand?
 Hvi kom forvoven
 Til Bøgeskoven
 Du hjærteløs?

I dette Hjørne,
 Hvor *Romas* Ørne
 Ej fæsted Klo,
 I Tider blinde,
 Da kun her inde
 Var Hedningtro;
 Skal her os trykke
 En Jætteskygge
 Fra Kapitoll!

Hvor Sandhedssolen
 Paa Naadestolen
 Alt længe sad,
 Og ingen Stamme
 Med bedre Flamme
 Guds Lys tilbad:
 Du naadeløse

¹⁾ [Udkastet:

Du véd, du taaler
 Ej Solens Straaler,
 Som dages nu.]

Os bød udøse
For dig vort Blod.

Kun alt for længe
I dejligst Vænge,
Med Hexegren
Og Blændelygte,
Vi smaalig søgte
De vises Sten;
Men fandt i Kulen,
Med Tomheds-Bulen,
Din Hovedskal.

Søg selv nu Bunden
I Kløgt-Afgrunden,
Du os oplod!
Jeg dig nedmaner,
Du Kirkeraner,
Ved Korsets Fod,
Du Grav-Latiner,
Du Præste-Piner,
Du Bogstavguld!

Staar op af Døde,
Med Kinder røde,
Lysalfer smaa,
Og synger Visen
Om Langben-Risen
Med Tøfler paa,
Og saa den anden,
Om Lygtemanden,
Hr. Ellevild!

Nu Sol er oppe,
Nu Bøgetoppe

Har Morgenglans,
Ved Fuglesange
I Danevange
Gaar Havfrudans,
Og alle Trolde
Med Bryster kolde
Nu sprang i Flint.

Vaagn op, vor Moder,
Med alle *Froder*
Fra Arildstid,
Med alles Navne,
Som Orlogsstavne
Har ført i Strid,
Og vel bemandet,
For Fædrelandet
Og Modersmaal!

Nu Klokker kime,
Nu Glædens Time
For eder slog,
Nu Romerhæren,
Som krænked Æren,
Til Helved drog,
Nu bære Prisen
I Kæmpevisen
Kun Dannemænd.

Nu vaagner, Frænder,
Med rappe Hænder
Til gavnlig Dont!
Thi her i Landet
Hvo ej gjør andet,
Gjør meget ondt:
Sig selv han kvæler,

Og Brødet stjæler
Af Næstens Mund.

Nu Bønder vaagne
I alle Sogne,
I hver en By,
Af Kæmpeætten
For Odelsretten
Til Fædres Ry,
Som Riddersæder
Med Vadmelsklæder
Kan rime net.

Med Alvor Gammen
Nu smelte sammen
I Soleglans!
Om Lærdoms Tinde
Sig yndig vinde
En Liljekrans!
Om Skjaldskabs Vinge
Sig Tankeringe
Med Æren sno!

I Danmarks Skove
Tør Duer vove
Med Høgen Kiv;
Tør Lam til Løve,
For Daad at øve,
Betro sit Liv;
Kan Barnet styre
Uvane Tyre
Med Klap paa Kind.

Paa Danmarks Sletter
Sig jævne Trætter

Med Mjød og Vin,
Paa Danmarks Klipper
Gro Ax og Vipper
Med Bøgen fin,
Paa Danmarks Hede
Gjør Lærker Rede
I Blade-Byg.

I danske Barme
Har Godhed Varme,
Er Ondskab kold;
Paa danske Veje
Er Stimænd feje,
Og Kvinden bold;
Paa danske Bølger
Livslykken følger
Med *Danebrog*.

I danske Bøger,
Hvad ret man søger
Man finder let;
Hos danske Piger
Al Pral og Smiger
Sker flux sin Ret,
Og Troskab vinder
Hos Dannekvinder
Sin bedste Pris.

Saa kom tilbage
De gyldne Dage
For *Skjold* og *Dan*,
For alle *Froder*,
For Bøgens Moder,
For *Kristian*,

For Rosenkjæder,
For Livets Glæder
Og fredsæl Daad!

Det Budskab bringer
Nu Stork paa Vinger
Fra Danevang;
Det høre Skyer,
Naar Dagen gryer,
I Lærkens Sang;
For Dug i Dale
Det Nattergale
Udtone sødt!

Til Aandesolen
Paa Dronningstolen,
Med Tak og Pris,
Paa Fønix-Vinger
Det sig opsvinger
Fra Paradis,
Hver Lysets Time,
Mens Klokker kime
I Danevang:

For Faderrøsten,
For Himmeltrøsten
I Graadens Dal,
For Samfundskjæden,
For Højtidsglæden
I Stjærnesal,
For Paradiset,
Vær evig priset!
Halleluja!

65. Sommer-Dagen.

[Efterspil til Fønixkvadet.]

(1840.)

[Uden Overskrift bagest i „Fenix-Fuglen“ (Kbhvn. 1840), S. 70—71. Med Titel „Sommer-Dagen“ og Ændringer i V. 6 optaget i „Viser og Sange for danske Samfund“ (3dje Hæfte), S. 63—64. Forf.'s Udkast har fem utrykte Vers, som her meddeles under Texten.]

Jeg gik mig ud en Sommerdag at høre
Fuglesang, som Hjærtet kunde røre,
I de dybe Dale,
Mellem Nattergale
Og de andre Fugle smaa, som tale.

Der sad paa Kvist en lille Fugl i Lunden,
Sødt den sang i Sommer-Morgenstunden,
I de grønne Sale,
Mellem Nattergale,
Sang saa klart, som nogen kunde tale.

Paa Straalekransen og paa Englerøsten
Kjendte jeg den sære Fugl fra Østen,
Paradisets Svale,
Som af Vinterdvale
Vaagned op til Sang i grønne Sale.¹⁾

¹⁾ [I Stedet for dette Vers har Forf.'s Udkast et saalydende:

Den sang saa højt i Jubeltoner klare,
Sang saa dybt i Klagetoner svare,
At som Bjærg og Dale
Blev de grønne Sale,
Tavse blev og Lundens Nattergale.]

I Graadens Dal var Glædens Røst begravet,
 Sangens Sol gik ned i Tonehavet,
 Løst var Styrkens Bælte,
 Blege alle Helte,
 Hjærtet maatte i et Suk hensmelte.

Dog leved op Højsangen efter Døden,
 Tonehavet fødte Morgenrøden,
 Og i Sole-Glansen,
 Under Straalekransen,
 Let gik over Bølge Havfrudansen.¹⁾

Hilsæl, vor Drot! hilsæl i Danevangen!²⁾
 Daglig her nu voxer Fønix-Sangen,
 Fugl og Sang tillige,
 Og alt som de stige,
 Blomstrer med dit Septer³⁾ Danmarks Rige.⁴⁾

¹⁾ [Mellem dette og det næste Vers har Forf.'s Udkast dette:
 Da sprang jeg op fra Tuens lave Sæde,
 Øje mit og tindred klart af Glæde;
 Lykkeligt mit Øre,
 For det fik at høre
 Sang, som Hjærtet kunde mer end røre!]

²⁾ [Danske Samfunds Visebog: Et Gyldenaar oprandt i Danevangen.]

³⁾ [Danske Samfunds Visebog: Blomstrer op som Rosen.]

⁴⁾ [Mellem dette og det følgende Vers har Forf.'s Udkast disse tre:

I Danmarks Lod saa Lykken maatte falde,
 Konge! lyt da til de gamle Skjalde,
 Som fra Himling-Høje
 Saa' med Falkeøje,
 Hvad paa Sletten skal hvert Barn fornøje!

Som hver en Fugl med Gammen Fønix hylder,
 Danmarks Drot hver Skjald en Drape skylder;

Onton da nu det danske Konge-Sæde,
 Fuglesang, som røre kan og glæde:
 Fønix-Sang, oprunden
 Sært i Bøgelunden,
 Morgenrøde-Sang med Guld i Munden!

66. [Fugle-Kvidder.]

(1840.)

[Disse fire Strofer findes, hver for sig, trykte som Mottoer paa Omslagene til „Viser og Sange for danske Samfund“, 1ste og 2det Hæfte 1840, 3dje Hæfte 1841 og 4de Hæfte 1842, én Strofe paa hvert Omslag. De fremtræde dog med Forf.'s Bifald ordnede som her som en Helhed i Bågøs og Nørregårds „Nordiske Fædrelands-sange og Folkesange“ (Kbhvn. 1873), Nr. 46. Paa Omslagene er Følgen: 1, 3, 4, 2.]

Den gamle Nattergal i Danevangen
 Er askegraa, men glemte dog ej Sangen,
 Han slaar end ¹⁾ sine Triller,
 De høres kan til By,
 Fra Sommer-Aftenrøde
 Til efter Morgengry:

Paa den gamles Vegne
 Skal jeg dig tilegne
 Fønix-Sangen, vel for to at regne.

Af Solens Glans kun skinner blege Maane,
 Fattig Fugl maa af den rige laane,
 I de grønne Sale,
 Mellem Nattergale
 Og de andre Fugle smaa, som tale.]

¹⁾ [Omslaget: med.]

Datter min! lær dig til i Tide!
 Syng, som jeg, bort din Sorg og Kvide!
 Syng dig glad!

Er end-der Rim paa Træ i Bøgelunden,
 Bogfinke-Kvidder kun i Morgenstunden,
 Dog paa de danske Strømme
 Og Nordens Dronningø
 Skal Haabet ej forlise,
 Og Sangen ej uddø:
 Julekvæld bringer Haab tilbage,
 Nyaarsnat føder da saa fage
 Morgensang.

Den unge Fønix-Fugl i Bøgelunden
 Han kvidrer kun saa smaat i Morgenstunden,
 Naar paa de spinkle Vinger
 Han flagrer askegraa,
 Og drikker Risleduggen
 Af Blomsterkalke smaa;
 Voxen dog, med sin Faders Nemme,
 Skal i Glans Fønix overstemme
 Hver en Fugl.

I Gyldenaarets Sommer Fuglesangen,
 Som aldrig før¹⁾, skal fylde Svanevangen,
 Den store Fuglehøvding
 Fra Østens Paradis
 Opstemmer hele Dagen
 Til Straaleskyttens Pris,
 Og fra Kvæld, indtil Stjærner dale,
 Slaa i Lund tusend Nattergale
 Slag i Slag.

¹⁾ [Omslaget: dør.]

67. [Kongeskifte og Folkehaab.]

(1840.)

[Dette Digt staar forrest i „Fenix-Fuglen“ efter Tilegnelsen: „Den danske Majestæt, Skjoldungers Arving, Kong Kristjan den ottende tilegnet som Lykke-Varsel i Kroningsaaet Fenix-Kvadet.“ Den følgende „Fortale“ er undertegnet „Helligaften før Kroningsdagen.“ Under Titel: „Lykønskning til Kroningen“ er Digtet trykt i Nordisk Kirketidende 1840, Nr. 26—27; f. 5te Juli, vist nok forinden Bogen kan være udkommen. Forf.'s Udkast er bevaret.]

Kongen døde under Vinters Hjærte,
 Med Naturen bar vi alle Sorg,
 Dyb var altid Dannekvindens Smerte,
 Som i Hytten, saa paa Kongeborg,
 Og paa Jorden findes ej de Helte,
 Som ved Hjærtesorg jo maa hensmelte.

Kongen lever ved Midsommers-Tide,
 Med Naturen smile vi paa ny,
 Danske Aasyn er som Bøgens blide,
 Let sig klarer deres Pandesky;
 Og, naar Frygt ej Munden paa os binder,
 Glædens Bæk i Frydesang udrinder.

Det, o Konge! er den store Sage,
 Klædt paa Dansk i jævne Ord og faa,
 Der sig strækker fra de gamle Dage,
 Til *du* staar med *Skjoldung-Kronen* paa,
 Under Lovsang fra den danske Tunge,
 Som naar alle Skovens Fugle sjunge.

Aanden døde, som til Drot var kaaret
 Over Bøg og Fugl i Hedenold:
 Barne-Englen, mild og bølgebaaret,
 Vingebred som Dane-Markens *Skjold*;

Magtesløs han sank i Bølge-Dale,
Aanders Død paa Jord er dog kun Dvale.

Aanden svæver over Kongens Isse,
Svang paa Vinger sig fra Bølgens Skjød,
Derom bringe Tidender fuld visse
Folkesang i Barnetone sød,
Barnesang med store Søndags-Syner,
Barneblik, som tordner ej, men lyner.

Skabe Liv, det kan paa Jord ej Haanden,
Sad deri end hele Verdens Magt;
Skabe Liv, det kan alene Aanden,
Men for Aanden er det gjort som sagt;
End har Lærdom Skjalden ej aftrættet:
At Livskraften er i Aandedrættet.

Føde Aanden Børn paa Jorderige
Kan ej Pen, ej Haand paa nogen Vis,
Men kun *Ordet*, som er *Aandens* Lige,
Deler med ham al hans Daad og Pris,
Som en Dronning deler Kongens Ære,
Skal af ham paasat Guldkronen bære.

Derfor, Konge! alle dine Dage
I sit Rige *Aanden* herske frit!
Giv du ham Haandfæstningen tilbage,
Som den gaves før i Riget dit!
Falske Aander skal dog ingen Sinde
Danmarks Barne-Engel overvinde.

Og hans ægte Dronning, *Modersmaalet*,
Som har trællet nu tre Hundred Aar,
Giv den Glans, hvormed hun før har straalet,
Overstraalet Norden i sin Vaar!

Pustes bort Gravmulmet fra det fjærne,
 Brat hun tindrer da som Aftenstjærne.

Længe har det over Marken tonet:
 Danmarks Haab er, *Kristjan Fredrik*, du!
 Og naar Danmarks Haab med dig er kronet,
 Kommes skal det trindt paa Jord i Hu:
 Folk og Drot, som sig paa Gud forlade,
 Blunde trygt og vaagne sjælegladé.

Dristigt er mit Haab om *Danmarks Lykke*,
 Var i Verden mangan Dag til Spot;
 Dog det blomstred, selv i Dødens Skygge,
 Troned mig i Barmen som en Drot,
 Og mens Panden fures, Haaret graaner,
 Støder Haab i Lur, saa Frygten daaner.

Hvad forblommet før jeg kvad om *Balder*,
 Brustne Grave og opstandne Folk,
 Toner klart nu om en *Fenix-Alder*
 Aandens Nyaar som sin egen Tolk,
 Da i Straaleglans sig klart forbinde
 Daad og Dejlighed, som Mand og Kvinde!¹⁾

Er det Gyldenaar ej alt oprundet
 I vor folkelige *Fredriks* Tid,
 Fik ej, grødefuldt og fuglemundet,
 Det med *Kristjan* Konge-Vaaren blid:
 Alle Fugle da med Himlen falde,
 Sidste Gang har Aand bedaaret Skjalde.

¹⁾ [De tre sidste Linjer lyde i Udkastet:
 Hvori Aanden er sin egen Tolk;
 Folder ud, med Haand og Mund forklaret,
 Hvad han billedlig har aabenbaret.]

Dog, hvad Engelen i Danevange
Længe ymte om og nynnede paa,
Før i Skok derom han Skjaldesange
Bød som Nattergale sammen slaa;
Det skal Tiden, naar den gjør sit bedste,
Drøfte vel, men klare og stadfæste.

Thi det staar med Tidens Finger skrevet:
Danmarks Engel er en sanddru Aand,
Og kun mer sandfærdig er han blevet
I den rene Sandheds Ledebaand,
Som fra Sions Bjærg til Danmarks Slette
Fandt saa myg ej nogen Folke-Vætte.

Danmarks Engel, som med Barnefinger
Løfted mer, end nogen Kæmpe prud,
Slaa kun frit med sine Svanevinger,
Favne ømt vort Modersmaal, sin Brud!
Som et himmelfaldent Dronning-Smykke
Skinner over Skoven Danmarks Lykke.

Hil dig da, *Kong Kristjan!* med din Krone,
Med dit Folk og med dit Time-Glar!
Danmarks Aand! sid herlig paa din Trone!
Modersmaal! gjør Loven mild og klar!
Folkesang! udbryd fra alle Munde!
Overstem alt Gny og Glam i Lunde!

68. [Kroningen.]

(1840.)

[Særtryk: „Kirke-Sange til Kronings-Dagen den 28de Juni 1840.“
 -- „Skjaldeblik paa Danmarks Stjerne“ (Kbhvn. 1840), S. 52. —
 Nordisk Kirketidende 1840, Nr. 26—27 f. 5te Juli.]

Til Kronen Kald saa mangefold
 Der høres trindt paa Jordens Bold,
 Og bedst i Kristenheden,
 Til Himmeriges Straalekrans,
 Som rent fordunkler al den Glans,
 Der skues kan her neden;
 Guds Søn, vor Drot,
 Alle sine Kroner fine
 Trofast lover,
 Himmerig han raader over.

O, Gud ske Lov til evig Tid,
 Vor Fader god, vor Herre blid,
 At mange er de kaldte!
 Til Kronen, efter Herrens Ord,
 I Himlen hist og her paa Jord,
 Dog faa er de udvalte:
 Hovmod, Falskhed
 Hjærter hilde og forspilde
 Manges Lykke,
 Saa de faa kun Skin og Skygge.

Af Konge-Stammen, ret udvalt,
 Er *Kristian* til Kronen kaldt
 Den *ottende* med Ære,
 Han salves i Guds Navn i Dag,
 O gid vor Gud til Velbehag
 Han Danmarks Krone bære!
 Gudsfrygt, Visdom,
 Held og Lykke, Kronen smykke,

Som de rene,
Som de rette Ædelstene!

Gud! giv ham Hjærte for de smaa,
Og lad ham viselig forstaa
I Pagt med dig at træde!
Hans Fjender skjule du med Skam,
Mens Kronen blomstrer over ham,
Til gamle Danmarks Glæde!
Oplyst, glansfuld,
Stærk som Egen, alderstegen,
Gid han ligne
Dem, du kjærligst lod velsigne!

Og naar han er af Dage mæt,
Lad Konger af hans Art og Æt
For Riget længe raade,
Saa vore Børn i allen Stund
Maa glæde sig af Hjærtens Grund
Ved Konger af Guds Naade!
Danmarks Løvsal
Højt sig fryde, trindt gjenlyde
Tider mange
Sødt af Folkets Takkesange!

Og Kongen med hans Venneviv,
Som er ej blot for dette Liv
Blandt de til Kronen kaldte,
Giv dem, naar Verdens Glans forgaar,
I Evighedens Gyldenaar
Og Del med de udvalte!
Kostbar, solklar,
Fuld af Ære, let at bære
Er den Krone,
Som skal straale for din Trone!

69. [Salvingen.]

(1840.)

[Samme Kilder som forrige Digt. Ogsaa i Salmer og aandelige
Sange IV, Nr. 244.]

Guds Godhed vil vi prise
 For dem i Kongestand,
 Som milde og retvise
 Har tronet i vort Land;
 Thi ene Herrens Haand
 Saa vidt og dybt kan række,
 Som Floder og som Bække
 At lede Kongers Aand.

Gud salve selv vor Konning,
 Alt efter Godhed sin,
 Og saa vor fromme Dronning,
 Med Glædens Olje fin!
 Da blive de som Regn
 For Græs i slagne Enge,
 Som Dug i Dal og Vænge,
 I Daners Himmeleegn.

Da skal Guds Lampe brænde
 For Kongen Nat og Dag;
 Da skal til liflig Ende
 Udføres al hans Sag;
 Da skal ved Kongens Magt
 Hoffærdighed nedbøjes,
 Og Ydmyghed ophøjes,
 Som Herren haver sagt.

Ja, over Kongens Isse
 Skal svæve Vidsoms Aand,

Og lægge Kraft til visse
 I Kongens Mund og Haand;
 Da skal fra Kongens Gaard,
 Til Fryd og evigt Minde,
 I Jesu Navn oprinde
 Et lifligt Gylden-Aar!

70. [Folkesang paa Kroningsdagen.]

(1840.)

[Særtryk: „Vise om Kong Kristjan den ottendes og Dronning Karoline Amalies Kroning og Salving paa Frederiksborg 2den Søndag efter Trinitatis 1840.“ — Skjaldeblik, S. 74. Nord. Kirketid. 1840, Nr. 26—27. Med Titel „Frederiksborg“ i Viser og Sange for danske Samfund, 3dje Hæfte (1841), S. 16.]

Der stander et Slot i Nordsælland,
 Og nyt er *der* paa Færde,
 Det bygte Danmarks store Mand,
 Kong *Kristian* den *fjerde*.

Det ligger paa en liden Ø,
 Som Rose mellem Blommer,
 Det staar som voxet op af Sø,
 I Kæmpetidens Sommer.

Der er en prægtig Riddersal,
 Med Billeder fuld mange,
 Med Udsigt skjøn til Bjærg og Dal
 Og Skov med Fuglesange.

Der er en Kirke kostelig,
 Som spørger om sin Mage,

Den nævnes vidt paa Jorderig
I disse Sommerdage.

Der krones og *der* salves han,
Som staar for Styret ene,
Men beder, som *Kong Kristian*,
Sig Visdom Gud forlene.

Paa *Fredriksborgs* det høje Slot,
Med Gyldenspir og Taarne,
De knæle dybt for Ærens Drot,
Som er til Kronen baarne.

Det tækkes Gud i Himmerig,
Det er til Danmarks Baade,
Saa høj og lav skal fryde sig
Ved Kongen af Guds Naade.

Velsignelsen her oven ned
Er Lykkens rette Kilde,
Ved den opblomstrer Kjærlighed
Med alle Dyder milde.

For *Kristian* den *fjerdes* Aand,
Og *sjette Fredriks* Hjærte,
Maa briste alle Trællebaand,
Og dulme hver en Smerte.

Ved Danefolkets Kjærlighed
For Kongen paa det jævne,
Bli'r Guld alt hvad han rører ved,
Han rigest er at nævne.

Hil være da *Kong Kristian*
Og *Dronning Karoline*!

De ældes i vort Fædreland
Som Solskinsdage fine.

Med himmelblaa Kjærminde-Krans,
I Livets Aftenrøde,
Af Sommersolens Efterglans
Skal deres Kinder gløde.

Om deres Daad paa dejligst Ø
Skal alle Fugle sjunge,
Og deres Rós skal kun uddø
Med Danefolkets Tunge.

Og Danefolkets Tungemaal,
Det dejlige, det søde,
Skal tone, til det sidste Baal
Gjør Aftenskyer røde!

71. Kongens Skaal.

(28de Juni 1840.)

[Denne og de to følgende Sange først paa et Særtryk med Titel:
„Sange for Vennelaget i danske Samfund paa Kroningsdagen 28de
Juni 1840.“ Skjaldeblik, S. 69. Nord. Kirketid. 1840, Nr. 26—27.
Med Titel „Kongen og Danskheden“ i Viser og Sange for danske
Samfund, 2det Hæfte (1840), S. 60.]

Det er kun Fjas at være Drot,
Hvor alle Mand vil raade;
Det er ej nemt at gjøre godt,
Naar Vrag man slaar paa Naade;

Det er en Nød at gjøre Vers,
End sige at regere,
Hvor Stympere paa langs og tværs
Vil alting kritisere.

I Danmark dog det er en Lyst
At rime og at sjunge,
Naar man har ret sin Moder kyst
Og arvet hendes Tunge,
Og har i Bryst og Bringe Mod
Sin egen Sø at sejle,
Trods dem, der ret vil raade Bod
Paa alting med en Hegle.

I Danmark er det og en Fryd
At bære Spir og Krone,
Naar kun man har den *Skjoldung-Dyd*:
At nemme Folkets Tone
Og elske den af Hjærtens Grund,
Som dejligst paa det jævne,
Og blæse ad hver Aabenmund,
Som kun til Blæst har Evne.

Derfor vi spaa *Kong Kristian*,
Paa Danmarks *Skjoldung-Sæde*,
Et Hurra fra det hele Land
Med Fryd og Hjærtensglæde;
Han kjender godt det Aandepust,
Og har det prægtig inde,
For hvilket her paa Marken just
Sig lægge alle Vinde.

Det er det *danske Tungemaal*,
Med Liv og Aand og Ynde,

Paa det vi her med Kongens Skaal
 Vil gladelig begynde:
 Gid i hans Øre hver en Dag
 Det sødere maa klinge,
 Og højere end Skjoldebrag
 Ham Folkets Hylding bringe!

72. Dronningens Skaal.

(28de Juni 1840.)

[Samme Særtryk som forrige; Skjaldeblik, S. 70; Nord. Kirketid. som forrige. Med Titel „Dronningen og Holger“ i Viser og Sange for danske Samfund, 3dje Hæfte (1841), S. 14.]

Der sad en Prinsesse i Danemark,
 Med Fruer og Frøkener strage,
 Hun talte saa mangent et Alvors-Ord
 Om Daaden i forrige Dage.
 Dejlig er Dronningstolen.

Hun talte saa gjerne om *Balders* Viv,
 Og Skjoldunge-Stammen i *Lejre*,
 Hun talte som helst om Kong *Valdemar*,
 Og om Dronning *Dagmar* hin fejre.
 Dejlig er Dronningstolen.

Hun talte saa kjærlig om Danemark,
 Med Løver og Hjærter saa blide,
 En Taare vel perled i Øjenæst
 Ved Talen om Danemarks Kvide.
 Dejlig er Dronningstolen.

Prinsessen udspurgte en graanet Skjald
 Om Danemarks kronede Dage;
 Hun spurgte med Vid og med yndigt Smil:
 „Naar kommer vel *Holger* tilbage?“
 Dejlig er Dronningstolen.

Men nu er Prinsessen vor *Dronning* klar,
 Hun skinner paa Danemarks Trone,
 Paa *hendes* og *Valdemars* Fødselsdag
 Vi hilse vort Haab med sin Krone.
 Dejlig er Dronningstolen.

Nu véd vi, om *Holger* ej kom i Gaar,
 Han kommer, naar *Dronningen* vinker;
 Derpaa da, med Dronningens *Kronings-Skaal*,
 Saa langt vi kan række, vi klinker!
 Dejlig er Dronningstolen.

73. *Holger Danskes Skaal.*

(28de Juni 1840.)

[Samme Særtryk som Nr. 72—73; Skjaldeblik, S. 72; Nord. Kirketid. 1840, Nr. 26—27. Med Titel „Fremtid“ i Viser og Sange for danske Samfund, 2det Hæfte (1840), S. 62.]

Holger Danske tøved længe;
 Hvem tør nu vel spaa
 Danmark, dejligst Vang og Vænge.
 Lukt med Bølgen blaa:
 Om i denne Havfru-Sommer,
 Naar, hvordan, hvor vidt han kommer?

Hvor han os vil sætte Stævne;
Møde paa det jævne?

Dristig, som til Daad en Kæmpe,
Er til Kvad en Skjald,
Lader aldrig Latter dæmpe
Dejligt Tonefald,
Synger frit, at nær for Haanden
Er, hvad liflig ham med Aanden
Alt berører og omvifter,
Saa han Farve skifter.

Det gjør *Holger Danskes* Aande,
Her, som hist i *Sor*,
Raadte Bod paa Skjaldes Vaande
Ogsaa før i Fjor,
Og hvor Ungersvende tale
Højt om Danebod i Dvale,
Dybt i danske Bølger dukke,
Der gaar *Holgers* Vugge.

Der han voxer skal og trives,
Som en Kæmpesøn,
Ungdoms Kraft og Mod oplives,
Til i Lys og Løn
Hjærtets Mark og Mundens Vove:
Danmarks Guld og grønne Skove,
Som en *Holger*, dannis, ægte,
Vældig at forfægte.

Trods hver Trumf i Romerrige,
Og i *Kjøbenhavn*,
„*Danske Samfund*“ tør vi sige,
Er et dejligt Navn,

Navnet, som den Kreds maa bære,
 Hvor en Helt til Danmarks Ære,
 Som kan Dannekvinder tækkes,
 Skal med Held opklækkes.

Tant det er med Titler tomme,
 Uden Grund og Gavn,
 Men naar kun i Hu vi komme
 Levende vort Navn,
 Som der klinkes, som der klukkes,
 Mellem os skal *Holger* vugges,
 Til han gaar, og til han springer,
 Som han fløj paa Vinger.

Derfor det sig vel kan sømme,
 Paa vort Modersmaal,
 Her af Hjærtens Grund at tømme
Holger Danskes Skaal;
 Lad ham drilles, lad ham vrages!
 Gid han voxe kun og dages
 Som en Helt med Haar paa Tænder,
 Men med bløde Hænder!

74. [Dana og Dandronningen.]

(1840.)

[Forord i „Skjaldeblik paa Danmarks Stjerne i Sølvbryllups- og Kronings-Aaret 1840“, efter Ordene: „Dronningen af Danmark, Karoline Amalie den livsalige, tilegnet“, staar dette Tilegnelseskvad,

dog et Vers kortere og i flere Enkeltheder noget afvigende fra den Form, som her givet, efter Forf.'s bevarede Haandskrift, som Udg. har trot her at maatte give Fortrinnet.]

Ej i Kreds med ¹⁾ yngre Skjalde
 Kæmper jeg om Sangens Pris,
 Kvidrer kun, som det kan falde,
 Smaat endnu paa gammel Vis:
 Om, hvad dejligt mellem Daner
 Øjet saa', og Hjærtet aner.

Kappes vil jeg dog med mange,
 Og med alle, hvis jeg kan,
 Om at elske Danevange,
 Som de milde Heltes Land,
 Hvor højbaarne Dannekvinder
 Kæmper fælde med Kjærminder.

Og i hele Skjalde-Ringen,
 Der om Bøgelund sig snor,
 Kappes med mig turde ingen
 Hidtil i forvovne Ord
 Om det gamle Brysing-Smykke,
 Frejas Dyd ²⁾ og Danmarks Lykke.

Disse Ord med Aar og Ælde
 Kampen sejerrig bestaar,
 Svinge let sig over Fjælde,
 Pløje tit Sky-Bølgen blaa,
 Drage dristig ind ved Haaret
 I hvert Fodmaal *Gyldenaaret*.

¹⁾ [Skjaldebl.: af.] ²⁾ [Skjaldebl.: Pryd.]

Derfor, Dronning over Skoven,
 Hver dens Blomst og hver dens Fugl!
 Klinge skal ej mindst forvoven
 Her min Sang om Lykkens Hjul,
 Glædens Væld og Dronning-Kaaret:
 Danmarks Del i Gyldenaaret.

Med sin gamle¹⁾ Dronningmine,
 Stærk ved Kjærlighedens Magt
Dana, skjøn som *Karoline*
 I sin gyldne Kroningsdragt,
 Trone skal med Pris i Norden,
 Til Beundring vidt paa Jorden.²⁾

Ja, saa vidt som Snækker sejle,
 Og man kjender Aareslag,
 Alle Hovedskjalde bejle
 Skal til *Danas* Velbehag,
 Som, o, Dronning! Skjaldesangen
 Bejler nu til dit i Vangen.³⁾

Derfor, Dronning! naar min Vise
 Du vil krone med et Smil,
 Da skal sig lyksalig prise
 Min den gamle Skjaldestil;
 Thi udødelig er Sangen
 Med dit Smil i Danevangen.

1) [Skjaldebl.: blide.] 2) [Skjaldebl.:
 Tone skal, som i Skærsommer
 Rosen mellem alle Blommer.]

3) Skjaldebl.:
 Som, o, Dronning! Skjaldesangen
 Nu til dit i Svanevangen.

Derfor kjækt sig Vingen hæver,
 Skjønt dens Fjer er alle graa;
 Fattig Fugl, som lavt omsvæver
 Marken, lukt med Bølgen blaa,
 Skal i Dronningsmilet finde
 Jordens dejligste Kjærminde.¹⁾

Lyd da højt og frit i Skoven,
 Rimsmed-Slag fra Arilds Tid!
 Kling bestandig mer forvoven,
 Og, mens alt er Kiv og Splid,
 Spaa om Frode-Fred i Vangen,
 Enighed i Frydesangen!

Ja, som Smil fra Dronningstolen
 I den favre Kronings-Tid,
 Og som Straaler gaa fra Solen
 I Skærsommer lys og blid,
Saa fra *Danas* Dronningsæde
 Skal udstraale Fred og Glæde.

Og den Skjald, som Lykken meldte,
 Prises skal da uforskyldt,
 Synges skal af glade²⁾ Helte
 Gættekvadet vel opfyldt,
 Dronningen, hvem det tilegnes,
 For sit Smil blandt *Diser* regnes.

¹⁾ [Skjaldebl. udelader hele denne Strofe.] ²⁾ [Skjaldebl.: milde.]

75. Fuglevise

til Bondefrihedens Pris.

(1840.)

[Særtryk: „Fugle-Vise til Bonde-Frihedens Pris i danske Samfund 1840.“ Med Titel „Fuglevise“ i Viser og Sange for danske Samfund, 2det Hæfte (1840), S. 49.]

For Bønder Himlens Fugle mer
End for de store sjunge,
Som heller le ad Fuglens Fjer,
End lytte til hans Tunge.

Og Skjalden er af Fugleart,
Hans Tankering har Vinger,
Som Fugl i Luften skyder Fart,
Han lukt i Sky sig svinger.

Man klarlig og paa Marken saa',
Hvor Sangen var i Mode,
Da *Hjarne* sang for Bønder graa,
Som bar om Land Kong *Frode*.

Nu længe dog i Danevang,
Med dejlig grønne Skove,
Uhørt var hartad Skjaldesang
For dem i Klæder grove.

Med Øre knap for Gjøgens Kuk
Gik Bondemand bag Ploven,
Og hørte for sit eget Suk
Ej Fuglesang fra oven.

Men Gud og Danmarks Kongesøn
De sørged for den ringe,

Saa godt kan Sang fra Skoven grøn
Nu i hans Øren klinge.

Der staar en Sten paa Vesterbro,
Det er en Ære-Støtte
For Hjærtet, som i Kongebo
Ved Bondens Lænker blødte.

At løst er nu hans Trællebaand,
Kan Sten dog ej bevise,
Men Skjaldesang med Liv og Aand,
Som Bonde-Læber prise.

Saa sandt vi er af Fugleart
Og *Hjarnes* Skjaldestamme,
Det kjendes maa paa Bønder snart,
At tændt er Friheds Flamme.

Igjen da lytter Menigmand
Til Kvad og Kæmpeviser,
Og frydes ved sit Fædreland,
Og Skjaldesangen priser.

Som Fugle i den grønne Lund,
Vi skal for Bønder kvæde,
Saa det kan gaa fra Mund til Mund,
Fra Slægt til Slægt med Glæde.

Det være skal vor største Fryd,
Som Skjalde barneglade,
Naar hoppe kan ved Sangens Lyd
Selv bare Ben paa Gade.

Det kaldes skal vor bedste Sang,
Til evig Ros og Minde,

Som løber rundt i Danevang.
Naar Piger Negen binde.

Det være skal vor Hæderskrans,
Naar vore Toner milde
Med Pigerne gaa let i Dans
Ved hvert et Bøndergilde!

76. [Til Kongen paa hans Fødselsdag.]

(18de September 1840.)

[Med Overskrift: „18de September 1840“ indrykket i Kjøbenhavn
Adresseavis f. 12te Septbr.]

Første Gang med Danmarks Krone
Kristjan-Fredrik fylder Aar,
Kranset dog paa Danmarks Trone
Gjennem Sekler Navnet staar,
Himlens Gunst det helst vil skyld
Tvilling-Glans i Tidens Fylde.

Ej *lyksalig* er at nævne
Faderen til *Adelsten*,
Imod *ham*, som paa det jævne
Borgen fik til Bøvtasten:
Fyrsters Rod af alle Grader,
Femten danske Kongers Fader!

Ja, *lyksalig* hed med rette
Oldenborgs Theodorik,

Selv da *Frederik* den sjette
 Sønneløs til Hvile gik;
 Thi i *Kristjan-Fredriks* Dage
 Lykken leder om sin Mage.

Ja, vor ædle Kongestamme!
 Lysegrøn i Høst og Vaar,
 Fyld i Dagene de samme
 Dine fire Hundred-Aar,
 Skjoldunglignet kun i Norden,
 Mageløs paa hele Jorden!

Kristjan-Fredrik! tvillingkronet,
 Fyld den lykkeliges Aar!
 Sid, af Fuglesang omtonet,
 Rank og fro med hvide Haar!
 Alder høj paa Herresæde
 Fyld med Daad til Danmarks Glæde!

Kronen, som din Isse pryder,
Dansk Arbejde, frank og fri,
 Bær, skjønt Avind det fortryder,
 Hendes Dværge stolt forbi!
 Hug i Sten fordærver Staalet,
 Tavshed dæmper *Dværgemaalet*.

Aand og *Ord*, de er fribaarne,
 Som den store Konges Børn,
 Svinge let sig over Taarne,
 Som den bedste Kongeørn;
 Lad dem færdes frit i Vangen!
 Kongelig er Folkesangen.

Ja, naar fri som Tankegangen
 Er i Danmark Ord og Aand,

Da omslynger Folkesangen
 Septeret i Kongens Haand,
 Og før Vold det skal udvriste,
 Før skal Danmarks Hjærte briste.

Danmarks Stjerne saa' jeg tindre
 Gjennem mange Skjaldeaar,
 Skyer graa kan ej forhindre,
 Det jo times, hvad den spaar:
Folke-Raad er Kongens Tykke,
Kongens Magt er Folkets Lykke.

Med Kjærminde-Krans omvundne,
 Drot og Folk i *Danevang*,
 Lige fri og lige bundne,
 Skal forklare Livets Gang:
 Tro til Døden med hverandre
 De som *Sjæl* og *Legem* vandre.

Smaa Uheld og Anstøds-Stene,
 Frihed og Oplysning *stor*,
 Indføds-Ret for *Dansk* alene,
 Gjæste-Ret for alt paa Jord,
 Himlens Gunst og Jordens Grøde
 Støvets Kaar skal her forsøde.

Kristjan-Fredrik! Tronens Smykke!
 Aabenbar i Gry og Kvæld
 Danmarks store Konge-Lykke,
 Glædelige Dronning-Held!
 Skjalde-Øjet sig tør nævne
 Stjernekeiger paa det jævne.

77. [Holger Danske og Per Nielsen.]

(1840.)

[Særtryk med Titel: „Kong Kristjan den ottendes Fødselsdag den 18de September 1840 i Danske Samfund.“ Med Titel: „Kongen og Holger“ i Viser og Sange for danske Samfund, 3dje Hæfte (1841), S. 11. — Forf.'s Udkast har dette Begyndelsesvers:

At op og ned er Verdens Gang,
 Det har man hørt saa ofte,
 Og før, som nu, i Danevang
 Har Lykken vendt sin Kofte;
 Men aldrig dog, fra Sams til Thy,
 Der kastet blev en Handske,
 Som nylig til Per Nielsen Rye
 Den kasted Holger Danske.

Det var i *Sten Blichers* Skikkelse, Hejmdal-Holger her optraadte med Krav paa Himmelbjærg til Folkefester. Nærmere herom findes i Otto Borchsenius, „Fra Fyrreerne. Litterære Skizzer.“ 2den Række (Kbhvn. 1880), S. 194—99.]

Kong *Kristjan* sad paa *Silkeborg*
 Hos Jyder tro og hulde,
 Til Glæde vendt var Danmarks Sorg,
 Til Solskin Regn og Kulde;
 Da stedtes brat for Kongen ind
 God Kæmpe af de rette,
 Hr. Holger axlede sit Skind,
 Og bar til Borg sin Trætte.

Hr. Konge! sagde han, og trak
Per Nielsen op af Lommen,
 I have skal saa mange Tak,
 Vil I afsige Dommen!

For *Himmelbjærget* under Sky
 Jeg kastet har min Hanske,
 Han kalder sig Per Nielsen Rye,
 Og jeg er Holger Danske.

Om ham, som har med Frugt og Flid
 Det grønne Gudhjem værget,
 Det gjaldt i Nord fra Arilds Tid:
 „Han bor paa *Himmelbjærget*“,
 Jeg har endnu mit *Gjallarhorn*,
 Og *Dyrendal* ved Side,
 Hvad regner jeg¹⁾ Per Niensens Korn,
 Naar jeg til Tops vil ride!

Kong *Kristjan* smiled under Skind,
 Med fjerde Kristjans Øje,
 Med Blik i Sky og Smil paa Kind,²⁾
 Han gransked Sagen nøje,
 Han jævned Trætten snildt og snart,
 Gav, blid og ubesværget,
Per Nielsen Penge for sin Part,
 Og *Holger Himmelbjærget*.

Hil være da Kong *Kristian*!
 Han fylder Aar med Ære;
 Af Daners Drot i fremmed Land
 Skal Konger Kunsten lære:
 For Folkets Hu sit røde Guld
 Ej spare Kongehaanden!
 For Kongens Krone, tro og huld,
 Da kæmper Folkeanden.

¹⁾ [Forf.'s Udkast: rager mig.] ²⁾ [Forf.'s Udkast: Og derfor, skjønt med Smil paa Kind.]

Nu rider *Holger* op og ned
Ad Himmelbjærg med Ære,
Og holder med Per Nielsen Fred,
Som det sig bør at være;
End op ad Bakke, som en Raa,
Den gamle „*Guldtop*“ springer,
Og det er Lyst at høre paa,
Naar *Gjallarhornet* klinger.

Paa Himmelbjærg nu sætter Bo
Vor gode danske Vætte,
Og taaler ej paa Gyngebro
Spilop af nogen Jætte;
Nu Danmark, lukt med Bølgen blaa,
Kan le ad Fjender bistre,
Til Gude-Mørket falder paa,
Og *Muspels* Sønner gnistre.

Saa længe *Holger* har sin Hest,
Og disse Lys de brænde,
Er Kongens Fødselsdag en Fest
For danske Ungersvende;
I Takt med *Gjallarhornets* Klang,
Fra Himmelbjærgets Tinde
Skal tone Danmarks Frydesang
Og krone *Kristjans* Minde!

78. [Ved Kongeparrets Besøg paa Nysø.]

(1840.)

[Her efter Forf.'s egenhændige Udkast. Om Visen har været trykt, vides ikke.]

Sang og Klang ved Præstø Bugt:
Velkommen, Herre Konge, i Landet saa smukt!
Som en Dronning i Danmark elsker Sælland sin
Konge.

Savnet var en Tid vel lang
Vor Konge og hans Dronning i dejligste Vang.

Rejsen gik over Land og Sø
Til Heden og saa mangan en blomstrende Ø.

Glædens Røst blev høj paa ny,
Den svang sig over Bjerge og toned i Sky.

Ærens Blomst med sit Rosenblad
Omdufted dem sødt i den fremmede Stad.

Bøgeløv og Fuglesang
De findes dog vel favrest i Skjoldungens Vang.

Frydesang af Hjærtensgrund
Den haver dog nok hjemme ved Bælte og Sund.

Møens Klint og Sællands Kyst
De fremmede de komme at skue for Lyst.

Konning prud og Dronning blid!
Velkommen da igjen i en lykkelig Tid!

Folkets Held er Kongens Agt,
Velsignet være derfor hans Enevoldsmagt!

Kronens Glans i Gyldenaar
Den voxer under Solen som Kornet i Vaar.

Kongens Navn, det tør vi spaa,
Skal tindre som en Stjerne paa Himmelen Blaa.

Sangen jævn fra Sællands Ø
Den glider som paa Kjøl over brusende Sø.

Sang og Klang ved Sund og Bugt,
Velkommen, Herre Konge, i Landet saa smukt!
Som en Dronning i Danmark elsker Sælland sin
Konge.

79. **Sællands Velkomst til Kongen**

den 5te Oktober 1840.

[Særtryk uden Navn med denne Titel. Kjøbenhavn. Trykt hos
J. D. Qvist. Et andet, i øvrigt aldeles ligelydende Tryk er urigtig(?)
dateret den 3dje Oktober.

Fra *Himmelbjærg* til *Øresund*,
Paa Heden som i Vangen,
Dig fulgte Rós af Hjærtens Grund,
Dig mødte Folkesangen;
De følge dig til *Sorgenfri*,
Kong *Kristian* velkommen!
De møde selv paa *Tornesti*
Dig blidt som *Rosensblommen!*

Saa vidt som *danske* Plove gaa,
Og *danske* Fugle sjunge,
Ja, som paa Land og Bølgen blaa
Sig rører *Danmarks* Tunge,
Sig fryder mangt et stille Sind
Ved Guds og Kongens Naade,
Og nynner trods alt Hjærnespind:
Gud lade Kongen raade!

Vi Herrer havde før i Dag,
Des værre, alt for mange,
Kun én sig tog af Bondens Sag,
Blev ej for Skvalder bange;
Det var den Herre, i hvis Spor,
Kong *Kristjan!* du vil træde,
Var ej der Kraft i Kongens Ord,
Kun fattig blev vor Glæde.

Thi bære Blus paa Adelvej
Vi højt for Landets Fader,
Og bede: Konge! regn det ej,
Om Drengene paa Gader!
Fra Arildstid var Dansken tro,
Og skjønnet paa det milde,
Har nogen Lyst til Lands-Uro,
Da gid det gaa dem ilde!

Men gid det gaa vor Konge vel!
Hans Dronning ej des mindre!
Paa Himmel da i Gry og Kvæld
Skal *Danmarks* Stjerne tindre;
Hvor Kongens Magt er Folkets Daad,
De har hinanden kjære,
Hvor Folkets Røst er Kongens Raad,
Hans Rós er Folkets Ære.

Velkommen da, o Konge mild,
 Til Sællands Bøgeskove!
 I Asken tør end findes Ild
 Til Blus paa Mark og Vove;
 Fra gammel Tid bar *Sælland* Pris,
 Som *Danmarks* Kongesæde,
 Det vorde end paa gammel Vis
 Vor Konges Lyst og Glæde!

80. Bøn til Majestæten

for Danskhed og Modersmaal.

(1840.)

[Trykt i „Bøn og Begreb om en dansk Højskole i Sor“ (Kbhvn. 1840), S. 3—6. Jfr. Nordisk Kirketidende 1840, Nr. 42; „Lykønskning til Danmark med det danske Dummerhoved og den danske Højskole“ (Kbhvn. 1847), S. V—VI. I Forf.'s noget afvigende, egenhændige Udkast findes 3dje og 4de Strofe i omvendt Orden. Digtets sidste Strofe er ikke bevaret i Haandskrift, idet Udkastet slutter med den 14de, der saalydende Strofe:

De lærde sige: det er vilde Drømme
 Og ulatinsk, barbarisk Fantasi;
 Men det dog føle alle Hjerter ømme,
 At ægte Dansk er intet Barbari;
 O, lad dog Konge! Hjærtets Stemme sejre,
 Som taler højt for Kongerne i Lejre,
 Oprører sig mod Kongerne i Rom!]

Højbaarne Konning over Svanevangen,
 Hvor Lykkeskibets Kjøl vand staar endnu!
Skjoldungers Arving til *Valhalla-Sangen*,
 Som Lundens Fugle komme end i Hu!
 Jeg har en Bøn til Danmarks Folke-Fader,
 Til Mildheds Kongespejl og Urets Hader,
 O, laan den Øre i belejlig Tid!

Jeg beder ej om Del i Magt og Vælde,
Udelt de hvile i Kong *Kristjans* Haand!
Vor Konges Haand, selv rystende af Ælde,
Omvindes kun af *Kjærlighedens* Bånd,
Mens Marken fryder sig i Hegn af Loven,
Og Spiret grønnes som en Bøg i Skoven,
Og Dag indslumrer sødt ved Aftensang.

Jeg beder ej om Baand paa nogen Tunge,
Og ej om Herreskjold for nogen Tro,
Thi *frit* at tro, at tale og at sjunge
Jeg ønsker alle dem, paa Marken bo,
Og ikkun *en* til Gavns kan lukke Munde,
Og ene *han*, som Hjærter kan udgrunde,
Har over *Tro* og *Tanke* Hals og Haand.

Jeg beder ej om Guld og grønne Skove,
Og endnu mindre om en Bispestol;
Gid kun mit Øje, til jeg skal hensove,
Som nu tilfreds maa se den gyldne Sol!
For Øret lyde Fuglesang fra Lunden!
I Hjærtet varmt, og smeltende i Munden,
Mig være alle Dage *Livets* Ord!

Jeg beder om Oprejsning for en *Dronning*,
Langt ædlere og sødere end *hun*,
Der har sin Trone, hvor der virkes Honning
Af Fugle smaa, som kysse Blomstermund;
Hun trællet har, taalmodig uden Mage,
For Hexen led fra Valdemarers Dage,
Og ventet, *Konge*, paa dit *Gyldenaar*!

Den ømmeste, som Læber end har nævnet,
Blandt Dronninger, som smiled under Sol,

For *Barbari* dog sigtet blev og stævnet,
Med Uret styrtet fra sin Dronningstol;
Med „sort paa hvidt“ frikjendtes hun alt længe,
Blev Dronning kaldt i „dejligst Vang og Vænge“,
Men træller dog for Hexen led endnu.

I *Korets* Navn, som slog Guldharpens Strænge
For Danmarks Dronning i den grønne Lund,
Og Kranse bandt af Blomsterne i Enge
For søde Ord af hendes røde Mund,
Jeg beder, Konge! lad paa gamle Dage
Vor Enkedronning, Ægteviv af *Brage*,
Faa Bod for Vaanden i sex Hundred Aar!

I *Kjønnets* Navn, som er vort Hjertes Glæde,
Og Dane-Kongens bedste Blomsterkrans,
Som pryder selv det skjønneste Højsæde,
Og kaster end paa Straatags-Hytten Glans,
Jeg beder, Konge! gjør den Dronnings Lykke,
Hvis Sødhed de saa smeltende udtrykke
I hver en Sang paa deres *Moders* Maal!

I *Bondens* Navn, som satte Neg paa Rode
Til Kongestol for Barsedrotten *Skjold*,
I *deres* Navn, som *Frederik* og *Frode*
Paa varme Hænder bar til Salen kold,
Jeg beder, Konge! gjør den Dronning Ære,
Hvis Navn endnu paa Tungerne de bære,
Og elske ømmere, end selv de véd!

I *Aandens* Navn, som under Øjelaaget
Har Stjærner klare paa Skyhimmel bleg,
I *Aandens* Navn, som elsker Hjertesproget,
Og kalder det Havfruens Strængeleg,
Jeg beder, Konge! bliv den Dronnings Væрге,

Hvis Rós sig svinger over alle Bjærge
Naar Aanden taler *Hjærtets Tungemaal!*

Der er en Løvsal i dit Kongerige,
I Sællands Hjærte, ved den blanke Sø,
Lad *der* i Mag den yndige bestige
Sit grønne Dronningsæde under Ø,
Med Hynde blødt af venlige Kjærminder,
Som blaane lyst, saa længe Blodet rinder,
Og Hjærtet banker hos vor Moders Børn!

Hvor *Axel* blunder under hvalte Bue,
Og Danmarks Adel har sin Vaabenkrans,
Lad Folket *der* sin gamle Dronning skue
Forynget skjønt i Nyaarstidens Glans!
Lad sammensmelte *der* paa *Danmarks* Tunge
De gamle Hjærtetoner med de unge,
Til Dronningens og *Dannerkongens*¹⁾ Pris!

Ja, hvor i Glans vor gamle Dronning²⁾ troner,
I Bøgelunden paa Kjærminder blaa,
Der Kongens Pris i Folkesangen toner,
Som Lærker og som Nattergale slaa,
Der, som i Valhal, leve op de døde,
Hver Morgenstund ved Hjærtetoner søde,
Og bænkes trindt om Bord hos Kristian.

O Konge! du det følte dybt og længe,
At ægte *Dansk* er intet *Barbari*,
Men Tonerne fra Danmarks Harpestrænge,
Dem er der baade Aand og Hjærte i;

¹⁾ [Saaledes Grundtr. og Udkast; „Lykønskning til Danmark“: Danekongens.] ²⁾ [Saal. Grundtr. og Udkast; „Lykønskning til Danm.“: Arilds-Dronning.]

O, lad da, Konge! Aand og Hjærte sejre,
 Som kvæde højt for *Kongerne* i *Lejre*,
 Oprøre sig mod *Kejserne* i *Rom!*

Saa ømme Hjærter og saa skjønne Minder,
 Saa kongeligt og blidt et Skjaldekor,
 Saa bløde Bønder og saa søde Kvinder,
 Som *Danevang*, har intet Land paa Jord,
 Gjør end *Latinerne* sig nok saa vrede,
 Lad os med Aand dog ej forgjæves bede,
 For *Dronningen* og *Folkets* Tungemaal!

81. Præsten Johan Hahn.

(1840.)

[Nordisk Kirketidende 1840, Nr. 42, f. 8de November. J. G. F.
 Hahn, Sognepræst i Hyllested, døde den 2den Novbr.]

Du var et *Fredens* Barn, som faa;
 Som kun maaske i *Danevang* de findes:
 Et *Fredens* Barn, som klart dog saa',
 At uden *Kamp* der ingen *Krone* vindes,
 Og kunde dig ej med den *Lod* forsone,
 At *leve* og gaa *Glip* ad *Livets* *Krone*.

Thi skyed du ej *Kampen* haard
 Mod *Døden*, *Livets* grumme *Arvefjende*,
 Med *Sejers-Tegn* paa *Kirkegaard*,
 Som om hver *Helt* han kunde overvinde,
 Den *Goliat*, som klapper stolt paa *Kaarden*,
 Og haaner *Guds*, den levendes, *Slagorden*.

Som *David* du i Harnisk fór
Og vilde Skjold og Sværd mod Jætten føre,
Men i de dybe Kæmpespor
I Rustning du ej frit dig kunde røre;
De Fredens Børn, som hade Krigens Bulder,
Den aldrig bære kan paa egen Skulder.

Thi løste brat du Brynjen af,
Og Kæmpe-Sværdet lagde du til Side,
Tog fast i Haand din Hyrdestav
Og lod i Tasken glatte Stene glide,
Som du dem fandt, hvor Bækken sært sig vinder,
Og Herrens Stad til Glæde gjennemrinder.

Dig banded Jætten ved sin Gud,
Og hørtes højt paa Ormene at kalde;
Filister-Hæren ler dig ud,
For den saa' Sværd og Skjold og Brynje falde,
Men saa' ej Stenen i sin Kæmpes Pande,
Ej dig, omklædt, med Sejers-Palmen stande.

Det se kun de, som se ej fejl,
Kun Englene, som om din Sejer kvæde,
Og vi, som har det Gaadespejl,
Hvori sig selv betragter Himlens Glæde.
Og i hvis Bryst, naar hult for Lig det ringer,
Af Himlens Harpeleg en Gjenlyd klinger.

Vi se dig grant med Palme-Stav
I Sejers-Dragten ved vor Herres Side,
Som sprængte Stenen ved sin Grav
Til Slynge-Vaaben for de smaa, som stride,
Til Banesaar for Goliat den grumme,
Som ej et Haar kan paa Guds Sønner krumme.

Vi skal og om en liden Stund,
Trods Ormenes og Orme-Drottens Tanke,
Blot ved et Ord af Herrens Mund,
Dig skue her i bedre Vaaben blanke,
Og høre dig den Salme højt udsjunge,
Som selv i Baand dig leged paa din Tunge.

De se dig ej endnu, de smaa,
Som Verden kalder fader-, moderløse,
Saa klædt i Sorg de maa vel staa
Og Savnets Taarer hulkende udøse,
Dog snart de mærke skal, de har Forældre,
Som aldrig synke i de mørke Kjældre.

De har en Fader over Sky,
Hvis Højre-Haand gør store Ting paa Jorden,
Hvis Hjærte har det bedste Ry
Fra Øst til Vest, fra Syden og til Norden,
Og vil ej her, naar ømme Hjærter briste,
For sødest Faderlighed Rosen miste.

Nej, her i bløde Hjærters Land,
Her vil *Gud-Fader* ret det aabenbare,
At *Sønnens* Rós om ham er sand,
Saa Jorden fra sit Dyb maa Himlen svare:
Om end en Moder glemme kan sin spæde,
Du trøster altid dine smaa, som græde!

Det Vidnesbyrd i *Jesu* Navn
Du ogsaa gav vor Fader i det høje,
Du Børneven! hvis tunge Savn
Nu presser Taaren af de spædes Øje,
Og dine smaa det skulde ej fornemme,
De har med dig hos *Bedstefader* hjemme!

Man siger vel med Grund paa Jord:
 Til *Moder-Ømhed* findes aldrig Mage,
 Men lyve maatte jo Guds Ord,
 Om ej vi har en Moder alle Dage.
 Den ømmeste, som under Solen smiler,
 Og i hvis Skjød selv Guds énbaarne hviler.

Hun kaldes ret *Jerusalem*,
 Med Fredens Skjød midt under Vaaben-Larmen,
 Med „Barnet, født i Betlehem“,
 Vi trykkes dér saa ømt til Moder-Barmen,
 At selv naar Øjne briste, Læber falme,
 Vi høre kan vor Moders Aften-Salme.

I dette Kirkens Moder-Skjød,
 Vor Herres Ven! du lagde dine spæde,
Der skal de finde Hvilen sød .
 Og lære, Sorg forvandles kan til Glæde,
 Og lære af Guds egen Søn, vor Broder,
 Med himmelsk Fryd at kalde *Kirken Moder*.

Ja, her i Dannekvinders Hjem,
 Hvor Moder-Ømhed har sin Bølge-Vugge,
 Det komme skal for Lyset frem,
 Hvor sødt det er paa Himlens Sprog at klukke,
 Og at paa Kjærlighed en Dannekvinde
 Er dog kun fattig imod Guds Veninde.

Ja, som i Gry en Sommerdag
 Det yndig lysner over *Søllands* Bøge,
 Saa klares skal nu brat den Sag,
 At *Moder-Kirken* er ej Pavens *Skjøge*,
 Men er *hans* Dronning, som paa Lysets Trone
 Gav Solen Glans og Himlens Fugle Tone!

Syng du hans Pris i Engle-Kor,
Som herlig Udvej har fra Døden fundet!
Sid du med Æren ved hans Bord,
Du, som i *Jesu* Navn har Sejer vundet!
Du ser i Glæns paa Sletterne hist oppe
Hvad her vi skimte kun fra Bjærge-Toppe.

Vi bo endnu i Dødens Land,
Hvor Livet føles kun som Dug i Dale,
Dog spørges skal det over Strand,
At Himlens Dug kan Jorderig husvale,
Saa Lys og Fred opgro med Fryde-Sange
Som Engens Blomster og som Byg i Vange.

Det var dig skjønt at tænke paa,
Din Lyst med Sang af Hjærtens Grund at melde,
Den leve op i dine smaa,
Med Ungdoms Kraft og straalekranset Ælde,
Saa her, hvor ogsaa Glædestaarer rinde,
Dit Navn maa leve i velsignet Minde!

Og naar vi om en liden Stund
Skal glade samles i de gyldne Sale,
Da skal vi ret af Hjærtensgrund
Om *Moder-Kirken* og om *Daaben* tale,
Med Liv og Lys, med evig Fryd og Gammen,
Lovsyngge ham, hvis Ord er Ja og Amen!

82. Henrik Glahn.

(1840.)

[Dette hidtil utrykte Digt her efter Forf.'s egenhændige Udkast. *Henrik Glahn*, teologisk Kandidat, f. 1810, Søn af Konsistorialraad, Sognepræst i Veggerløse paa Falster, Adam Vilhadt Glahn, døde af Tyfus i Begyndelsen af November 1840.]

„Du Ungersvend! jeg siger dig: stat op!“
Saa lød en Gang paa Jord
Den største Talers Ord,
Og fra Ligbaaren stod han op,
Den elskede afdøde,
Med Læber morgenrøde,
Med Liv og Aand og Varme,
Med Glædens igjenedte Ord,
Sank i sin Moders Arme
Og kyssed bort hvert Sorgens Spor.

„Du Ungersvend! jeg siger dig: stat op!“
Vel synes nu paa Jord
Ved Baaren tomme Ord,
Som Støvet aldrig mer stod op,
For elskede afdøde
Var ingen Morgenrøde,
Ej Liv og Aand og Varme
For brystne Hjærte, Aandens Brud,
Ej Haab for Moderarme,
Der strække sig med Længsel ud.

„Du Ungersvend! jeg siger dig: stat op!“
Er dog et Almagts-Ord,
Naar Himmel, Hav og Jord,
I Afmagt faldne, løses op;

De elskede afdøde
Vi da igjen skal møde,
Om der er Liv og Varme
I ham, der sprængte Dødens Baand,
Er Almagt i hans Arme,
Som sidder ved Guds højre Haand.

„Du Ungersvend! jeg siger dig: stat op!“
Er derfor end paa Jord
Et lifligt Trøstens Ord,
Skjønt ingen staar saa tidlig op
Og skuer sin Ligs-kare
Med Øjne soleklare,
Og løfter Glædesrøsten,
Som Enkens den enbaarne Søn,
Da Livets Lys i Østen
Med Glans oprandt for Adams Kjøen.

„Du Ungersvend! jeg siger dig: stat op!“
Er og et Kraftens Ord
For kristne Folk paa Jord:
Hos dem i Aandens Kraft staa op
De salige afdøde,
Som hisset de skal møde
Med Liv og Aand og Varme,
Med Glædens igjenfødte Ord,
Med kjærlig aabne Arme,
Med Soleglans i Sorgens Spor.

„Du Ungersvend! jeg siger dig: stat op!“
Skal og i Jesu Navn
Formilde eders Savn,
Som tro, han staar forklaret op,
Den Yngling, fra de døde,
Som sank i Morgenrøde,

Men skal staa op i Aanden
For himmelvendte Blik saa brat,
Hans Sjæl i Guddoms-Haanden
Jo smiler nu ad Gravens Nat.

Du Ungersvend! jeg siger dig: stat op,
I Engledragten skjøn,
Dig gav Marias Søn,
Til Støvet staar forklaret op!
For Fæstemø og Moder,
For Fader og for Broder,
For alle Venner kjære,
Som tro paa Guds enbaarne Søn,
Staa, til din Frelzers Ære,
I Aanden op som Engel skjøn!

Du Ungersvend! jeg siger dig: stat op!
Tag med din Søster blid,
I Kaabe dagskjær-hvid,
Som Østens Sky, før Sol staar op!
De gamle deres kjære
Kan længer ej undvære,
Og eders Venner unge
De trænge til et Engle-Par
For Øje og paa Tunge,
Saa yndige, som her I var.

83. [Danske Kongerim.]

(1840.)

[Disse hidtil utrykte Kongerim findes paa to Oktavblade i Forf.'s Haandskrift, vistnok fra 1840. De danne kjendelig en Fortsættelse af A. S. Vedels „Danske Kongers Navne og Tal“ foran i hans Kæmpevisebog.]

[KRISTIAN DEN FJERDE.]

Som Flod og Ebbe skiftevis,
 Det gaar med Lykke, Last og Pris,
 Det maa og jeg bekjende,
 Men haaber dog, med Danmark staar,
 Hvad jeg har bygt i femti Aar,
 Ja, staar til Verdens Ende!

[FREDERIK DEN TREDJE.]

Jeg døjed ondt med *Kjøbenhavn*,
 Det blev os bægge dog til Gavn,
 Til evig Pris og Ære,
 Thi *Kjøbenhavn* fik Hjælm og Skjold,
 Og Danmark gav sig mig i Vold,
 Som Mø sin Hjærtenskjære.

[KRISTIAN DEN FEMTE.]

Der altid vil, den Sag er ren,
 Til gode Dage stærke Ben,
 Og mine var kun svage,
 Til *Danebrog* i *Fuelers* Haand
 Til *Danske Lov* og *Kingos* Aand
 Min Tid dog saa' ej Mage.

[FREDERIK DEN FJERDE.]

Min Lod var knap, min Tid var kold,
 Dog for mig kæmped *Tordenskjold*,
 I Sky stak Danebroge;
 Gud give, de var ret i Stand,
 De *danske Skoler* trindt om Land,
 Jeg loved Bønders Poge!

[KRISTIAN DEN SJETTE.]

Jeg bygte, som jeg kunde bedst,
 Men det, des værre, Regn og Blæst
 Og Ild ej kunde taale;
 Thi beder jeg hver Dannemand,
 Mig ej med *fjerde* Kristian,
 Men med min Tid, at maale!

[FREDERIK DEN FEMTE.]

Vort Syn er kort, vor Vej er glat,
 Af Pengelaan og Extraskat
 Jeg vidste lidt at sige;
 Men hørte tit i tyve Aar,
 At af sig selv, som Eng i Vaar,
 Opblomstrede mit Rige.

[KRISTIAN DEN SYVENDE.]

I mine Dage udenlands
 Gik mangan Drot fra Vid og Sans,
 Og somme bag af Dansen;
 Jeg véd ej selv, hvordan det gik,
 Men hørte dog af *Frederik*,
 Vi stod os godt paa Skansen.

[FREDERIK DEN SJETTE.]

Med Dannemænd som Prins og Drot
 Jeg døjed baade ondt og godt
 I mange Herrens Tider;
 Det var min Trøst, naar jeg holdt Stand
 Med Folket gennem Ild og Vand:
 Den vinder kun, som strider.
 Jeg stred og vandt, med Taare klar
 Mig Bondemand til Hvile bar,
 Som i Kong *Frodes* Dage,
 Paa Modersmaalet, i min Grav,
 Mig nævner Sang fra Mark og Hav
 Lands-Fader uden Mage.

[KRISTIAN DEN OTTENDE.]

Det var mit første Konge-Ord:
 Jeg træder i Kong *Fredriks* Spor,
 Jeg kan ej bedre finde,
 Min Lykke hans maa overgaa,
 For ham i *Kjærlighed* at naa,
 Hvor han er bedst at finde.
 Vort Kald er stort, vor Tid er sær,
 Og styres maa der over Skjær,
 Mens Strøm og Vinde skifte;
 Dertil forslaar ej Kløgt og Kunst,
 Om Folkets Tillid, Himlens Gunst
 Ej Medbør os tilvifte.

84. **Kjøbenhavn.**

(1841.)

[Et Særtryk med Titel: „Kjøbenhavns Pris i danske Samfund 11te Februar 1841“ har denne og den her følgende Vise. Med Titel „Kjøbenhavn“ i Viser og Sange for danske Samfund, 3dje Hæfte (1841), S. 20—25.]

Danmarks Hovedstad den ranke,
 Rejst ved *Øresund*,
 Havfru-Bur ved Søer blanke,
 Bygt i grønne Lund,
 Munter, kjæk og mild og rolig
 Kæmpehavn og Kongebolig,
 Gjennem Middelalders-Striden,
 Steg i *Nyaarstiden*.

Under *Valdemar* den store
 Dukkede op i *Havn*
 Borgen, og kom brat for Or'e,
 Under *Axels* Navn;
 Smalt dog kun var Byen grundet:
 Sild gik op i *Kattesundet*,
 Ulke smaa sig kunde bade
 Midt i *Laxegade*.

Østerport ved *Østergade*
 Stod med Hængelaas,
 Skillingsmanden havde Stade
 Midt paa *Hallandsaas*,
Nørregade laa paa Landet,
 Op i *Pustervig* løb Vandet,
 Danned Dam for *Rosengaarden*,
 Nu til *Kultorv* vorden.

Hvor nu smukke Piger vandre
 Pænt med Silkesko,
 Favned Søerne hverandre,
 Saa Havfruer lo;
 Krybe maatte da som Sneglen
 Færredsvognen gennem Vejlen,
 Vovelig og smal var Gangen
 Ogsaa over Spangen.

Under *Oldenborger*-Stammen
 Voxte godt i Ly
 Holmene med Vænger sammen
 Til vor Kongeby,
 Det er *Axelstad* hin bolde
Kjøbenhavn med grønne Volde,
 Som dog stod i Ilden Prøve,
 Under *Gyldenløve*.

Hængte den i gyldne Kjæder,
 Under Himmel blaa,
 Sagde *Karl* Iskampe-Træder,
 Jeg den skulde naa!
 Men var Gærderne end lave
 Da om Dannerkongens Have,
Steenbuk fandt dem dog for høje,
 Lukte brat sit Øje.

Ja, engang i Blide-Maaned,
 Vinternatten kold,
 Mange *svenske* Kæmper daaned
 Under Vestervold,
 Vaagned aldrig mer af Dvale,
 Hørte ikke Hanen gale
 Til de Danske sit Godmorgen,
 Slukt er Hjærtesorgen!

Saa med Bøsse og med Blide,
Hug og Hammerslag,
Kæmpede ved Midnatstide
Kongens Vennelag:
Krigsmand, boglærd, Handskemager,
Adelsmand og Smed og Bager,
Kæmped, sejred hele Staden,
Hist i *Storme-Gaden!*

Kjøbenhavn har dermed vundet
Frihed, Rós og Ry,
Pige-Klyngen, rosenmundet.
Synge højt i Sky:
Skjoldmø-Ætten ej uddøde,
Smykked sig med Roser røde,
Gjenfødt for ej længe siden,
Midt i *Nyaarstiden!*

Synges skal i samme Tone
Om den Ædelsten,
Som i Dannerkongens Krone
Funkler klar og ren,
Fundet kun i Danmarks Have,
Hovedstadens *Nyaarsgave:*
Magt til alt, hvad Hjærtet nænner
Mellem *Perle-Venner.*

Adels-By, som Bjærg paa Sletten,
Folkehjærtet kjær!
Vis, du er af Helteætten,
Skjoldmø-Navnet værd:
Friheds Tolk for Drot og Rige,
Ædelmodig, blid tillige,
Rigets Værn og Rigets Smykke,
Spejl for Danmarks Lykke!

Da, til *Nyaaarstiden* endes,
 Som fra den opstod,
 Vidt du skal i Verden kjendes,
 Som en *Danebod*,
 Overalt, hvor Kongeflaget,
 Kronet i Skjærtorsdags-Slaget,
 Minder om hvad du har øvet,
 Skudvant og ildprøvet!

Valdemar den stores Dotter,
 Døbt af *Axel Hvid*,
 Dronning gjæv for mange Drotter.
 Kjæk i Storm og Strid,
 Hjertesrud af Skjoldmø-Ætten!
 Længe blomstre du paa Sletten!
 Længe leve du i Sangen
 Over Svane-Vangen!

85. *Kjøbenhavns Belejring.*

(1841.)

[Samme Særtryk som forrige Vise. Med Titel „Belejringen“ i Viser og Sange for danske Samfund, 3dje Hæfte (1841), S. 25—31.]

Konning havde sig *Kjøbenhavn*,
Frederik var den Konges Navn,
 Kjøbenhavn,
 Frederik var den Konges Navn,
Karl for sin Hat var *Sverigs* Drot,
 Mente det ej med *Fredrik* godt.
 Der er saa favert ved *Sundet* at færdes!

Skaane tog han som ingen Ting,
Kjørte med *Danmark* slemt i Ring,
 Ingen Ting,
Kjørte med *Danmark* slemt i Ring,
Maaneder sex ved *Vesterport*
Spilled han Bold, men vandt ej stort.
Det er saa favert ved *Sundet* at færdes!

Kjøbenhavn, sagde han med Bral,
Sletter jeg ud af Stæders Tal,
 Han med Bral,
Sletter jeg ud af Stæders Tal:
Stikker i Sky du stolt og prud,
Brat er din Glans et Stjærneskud.
Det er saa favert ved *Sundet* at færdes!

Sværde klirred og Kugler peb,
Hungeren sved, og hart det kneb,
 Kugler peb,
Hungeren sved, og hart det kneb;
Død i sin Rede dog vor Drot
Kaared for Liv med Skam og Spot.
Det er saa favert ved *Sundet* at færdes!

Rygtet bar i en liflig Stund
Tidender ny fra *Øresund*,
 Liflig Stund
Tidender ny fra *Øresund*:
Danemarks Ven har vundet Slag,
Fjenderne fik det glatte Lag.
Det er saa favert ved *Sundet* at færdes!

Klokketaarne i *Kjøbenhavn*
Tjene til Nød for Bjærg og Bavn,
 Kjøbenhavn
Tjene til Nød for Bjærg og Bavn,

Opdam, det lød, med Flag i Top,
 Sejler paa Stads nu *Sundet* op!
 Det er saa favert ved *Sundet* at færdes!

Hollands Flaade med Sejersflag
 Lagde i Havn ved højlys Dag,
 Sejersflag
 Lagde i Havn ved højlys Dag,
 Skibe i Flok med Kjød og Brød
 Børed i Sænk al Hungersnød.
 Det er saa favert ved *Sundet* at færdes!

Skumle stode i Uger ti
 Taarnene tyst med Klokker i,
 Uger ti
 Taarnene tyst med Klokker i,
 Meldte nu lydt med Sang og Klang
 Himmelens Smil til *Danevang*.
 Det er saa favert ved *Sundet* at færdes!

Vinter-*Stormen* fra Øst og Vest
 Jordskjælv os bød, men blev til Blæst,
 Øst og Vest
 Jordskjælv os bød, men blev til Blæst;
 Voldsmanden sank med Sorg i Grav,
 Voldene steg ved Sø og Hav.
 Det er saa favert ved *Sundet* at færdes!

Bjælder klinge og Kaner gaa,
 Hvor i den Storm Vindfælder laa,
 Kaner gaa,
 Hvor i den Storm Vindfælder laa,
 Højeloff staar i Gåden bred,
 Der, hvor de faldt ad Volden ned.
 Det er saa favert ved *Sundet* at færdes!

Blide-Maaned er end saa hvid,
Som den var da i *Stormens* Tid,
 End saa hvid,
Som den var da i *Stormens* Tid,
Vinteren er endnu saa kold,
Som da de stred ved *Vestervold*.
Det er saa favert ved *Sundet* at færdes!

Blide-Maaned om Maj dog spaar,
Dejligst paa Jord er *Danmarks Vaar*,
 Maj dog spaar,
Dejligst paa Jord er *Danmarks Vaar*;
Volden er høj og Vangen skøn,
Søen er blank og Bøgen grøn.
Det er saa favert ved *Sundet* at færdes!

Maste-Skoven er hvid og graa,
Klæder dog kjønt paa Bølgen blaa,
 Hvid og graa,
Klæder dog kjønt paa Bølgen blaa,
Bringer med Vin, med Salt og Jærn,
Tanker om Tid og *Strandbred* fjærn.
Det er saa favert ved *Sundet* at færdes!

Gid, saa længe som *Øresund*
Bugter sig om den grønne Lund,
 Øresund
Bugter sig om den grønne Lund,
Fuglenes Sang om *Kjøbenhavn*
Tone i Sund fra hver en Stavn!
Det er saa favert ved *Sundet* at færdes!

86. Fiskeren og Havfruen.

(1841.)

[Særtryk: „Sange i danske Samfund ved anden Aprils Minde 1841.“ Med Titel som her i Viser og Sange for danske Samfund, 3dje Hæfte (1841), S. 59—64 — Et meget afvigende Udkast — eller rettere to forskellige Forarbejder — til denne Vise forefindes fra Fort.'s Haand paa to Oktavblade og aftrykkes her efter Texten.]

Tæt uden for Vebæk, hvor Søen er ren,
Niels Fisker, han sad paa en Kampesten;
Haa, haa, haa!
Der spejler sig meget i Bølgen blaa.

Den Fisker, han syntes, i Krøniken stiv,
Det var nu i Verden et Hundeliv.
Haa, haa, haa!
Man tit saa' ham Taarer i Øjne staa.

Den Havfru, som leged i Bælt og Sund,
Da *Skjold* stod for Styret, hun løb paa Grund:
Haa, haa, haa!
Niels Fisker paa Stenen fuld brat hun saa'.

Hvad græder du for? sagde Havfru *Ibrand*:
Er det, fordi Rosmer gik her i Land?
Haa, haa, haa!
Den *engelske* Havmand hun kaldte saa.

Det svared Niels Fisker: den Vikingestreg
Paa Kongedybs-Regningen skriver jeg,
Haa, haa, haa!
Det skar i hans Øjne, det mørkeblaa!

Saa kæmped de Helte af anden April
Med Rosmer-Baronen fra Them's og Nil,

Haa, haa, haa!

At *fredelig* dog man engang ham saa'!

Da smiled Havfruen og sagde: galant
Saa gjør man til Flue en Elefant!

Haa, haa, haa!

Hvad tænker med Taarer da end du paa!

Derpaa, sagde han med et Suk, tænker jeg,
Her lugter af Lærdom, som før af Beg.

Haa, haa, haa!

Det huer mig daarlig hos Kjoler blaa.

For de, der var klogest paa Himmelen's Løb,
Langt heller til Kojs end til Tops nok krøb;

Haa, haa, haa!

Før kikked man Stjærner hver Nat i Raa!

Og de, der var fermest i *Fransk* og i *Tysk*,
Fik ondt, naar hun krænged lidt rank og brydsk.

Haa, haa, haa!

Det Sprog skulde Sømænd dog godt forstaa.

Hvo Kaasen véd bedst i sin Kakkellovnskrog,
Gaar snarest i Kuling fra Kort og Bog.

Haa, haa, haa!

Til Bunds gaar kun Sømænd i Bølgen blaa.

Hvor alt, hvad der buldrer, holdt gruelig Hus,
Saa hver en Magister blev rent konfus,

Haa, haa, haa!

Der skulde nok Sømænd i Skole gaa.

Der op til Examen saa kjæk og saa bold
Gik *Villemoes* næppe som *Tordenskjold*.

Haa, haa, haa!

Hvordan vil det nu med de lærde gaa!

Kom *Tordenskjold* nu med sin begede Brog,
Fuld voxen med Skjæg og med Sømandssprog,

Haa, haa, haa!

Han aldrig fik Stjerne paa Kjortel blaa!

Det svared den Havfru som leged med *Skjold*,
Og pejled Farvandet fra Hedenold:

Haa, haa, haa!

End tindrer en Stjerne for Kjoler blaa!

Hvad sagte jeg hvisked paa *Isefjords* Grund,
Højrøstet skal lyde i *Øresund*,

Haa, haa, haa!

Da tør det vel Drotten til Hjærte gaa!

Af Sæden paa Havet til *Danemarks* Røs,
Fra *Skjold* og fra *Hading* til *Villemoes*,

Haa, haa, haa!

Skal voxe Bedrifter som Ax paa Straa!

Med *Tordenskjold* mødes da *Adler* og *Fuel*,
Med Døtrene mine de lege Skjul,

Haa, haa, haa!

Kong *Kristian* gladelig ser derpaa.

Da med mine Søstre, i Øster og Nord,
Jeg løfter min Stemme til Sang i Kor;

Haa, haa, haa!

Da hører man Nørrelands Klokker gaa!

Og *Rosmer* vi gjæste en Morgen for vist,
 Ham tage paa Sengen, med Tak for sidst,
 Haa, haa, haa!
 Der spejler sig meget i Bølgen blaa!

[Af Forf.'s Udkast til dette Digt er bevaret følgende:]

Der brasked en Havmand ved Engellands Kyst:

„Mon nogen tør vove med mig en Dyst!

 Haa, haa, haa!

Mon nogen tør vove med mig en Dyst!“

Vel hundrede Sønner han havde i Flok,
 Hver Havfru, dem mødte, kom tidlig nok.

Der dansed en Havfru ved Øresunds Bred,
 Hun var for den Havmand slet ikke ræd.

Hun dansed dør alt i Kong Fredegods Tid,
 Før Engellands Havmand fik Sans og Vid.

Hun havde end Døtrene store og smaa,
 De dansed i Kjæde paa Bølgen blaa.

„Vor Moder“, de sang, „er en Dronning i Nord“;
 Det hørte den Havmand, blev sort som Jord.

Han svømmed, saa Fraaden ham skummed om Mund,
 Med hundrede Sønner til Øresund.

Men Danemarks Havfru var gammel og klog,
 Hun nemmed vel Runer af Odins Bog.

I Sundet der vrimled af Sælhunde-Kram,
 Dem skabte hun listig i Havfru-Ham.

Den Havfru, som leged i Bælt og Sund,
 Da Skjold stod for Styret, hun løb paa Grund.

 Haa, haa, haa!

Der spejler sig meget i Bølgen blaa.

Tæt uden for Vebæk hun satte sig ned,
Og græd paa en Tue, og Hænder vred.

Haa, haa, haa!

Niels Fisker blev gnaven, da han det saa'.

„Hvad græder du for, Maremind!“ sagde han,
„Er det, fordi Fjenden gik her i Land?

Haa, haa, haa!

De røde de passed ej rigtig paa.“

Det svared den Havfru: „For Mordbranden rød
Lad græde den Havmand, som Freden brød!

Haa, haa, haa!

Den Skamplet aftvætter ej Bølgen blaa.

„Jeg græder ej heller for dem under Ø,
Som Visen om kvæder: de aldrig dø,

Haa, haa, haa!

Lad skinne det røde paa Kjolen blaa!

„Men lugter af Lærdom de mer end af Beg,
Og lugter af Finhed, — da græder jeg.

Haa, haa, haa!

Og det er nu Sorgen, kan jeg forstaa.

„For de, der var klogest paa Himmelens Løb,
Langt heller til Kojs end til Tops dog krøb.

Haa, haa, haa!

Før kikked de Stjærner hver Nat i Raa.

„Og de, der var fermest i Fransk og i Tysk,
Fik ondt, naar hun krænged lidt rank og brysk.

Haa, haa, haa!

Det Sprog skulde Sømænd dog bedst forstaa.

„Hvo Kaasen véd bedst i sin Kakkelovnskrog,
Gaar snarest paa Søen fra Kort og Bog.

Haa, haa, haa!

Til Bunds gaar en Sømænd i Bølgen blaa.“

87. Til Elise Stampe.

(21de April 1841.)

[Dette hidtil utrykte Digt til Baronesse E. Stampe ved hendes Konfirmation meddeles her efter Originalen.]

Der er et Hus paa Jorden,
 Et gammelt Kongehus,
 Ej rammes det af Torden,
 Ej synker det i Grus;
 Som Straalevæld paa Bue
 Det daglig staar i Lue,
 Men gaar ej op i Røg.

Det er for Verdens Øje
 En Hytte lav og graa
 Til Spot kun for de høje,
 Til Lyst kun for de smaa;
 Dog alle Himlens Skjalde
 Det Klippeborgen kalde
 Med Gyldenspir i Sky.

Jo tiere det brænder,
 Des klarere man ser,
 Det er ej gjort med Hænder
 Af Støv, af Straa, af Ler;
 Men, bygt af Mester-Aanden,
 Det klares efterhaanden
 Som Guld og Ædelsten.

Alt hvad os gik af Minde
 I Verdenstumlen vild,
 Det kan vi se der inde
 I Straaleglansen mild;

Thi *der* for Sjælens Øje
 Det dybe og det høje
 Sig spejler underfuldt.

Trods Verdens Larm, at høre
 Der er et Englekør,
 Det Julebud at føre:
 „Nu er der Fred paa Jord“ ;
 Som Englesangen lyder,
 Dens Tonefald indgyder
 I Hjærtet Himlens Fred.

Til Højbords Kongen sætter
 Og sine Gjæster smaa,
 Af sande Herreretter
 De Kæmpestyrke faa;
 Naar de med Tak modtages,
 De kan med Døden drages
 Og vinde Sejerskrans.

O, *der* er let at bære
 Al Sorg, i Grunden slukt,
 O, *der* er godt at være,
 Hvor Kiv er udelukt,
 Hvor Fred har Frejas Sæde,
 Hvor evig Sjøleglæde
 Er født til Dronningstol!

Sig lykkelig maa prise,
 Hvo Tærsklen overskred,
 Til Lykke da, Elise!
 Med mer, end Verden véd,
 Hvor du fik Gang og Sæde
 Med *Fred* og *Trøst* og *Glæde*,
 Det er Prinsesser tre!

Sid du med dem i Tale!
 Gak med dem Haand i Haand,
 Hvor sine Riddersale
 Har hvælveth Sandheds Aand!
 Gak saa med dem til Hvile,
 Hvor Jord og Himmel smile,
 Hvor alt er Kjærlighed!

Der skal engang vi mødes
 Og smile ad alt Savn,
 Al Sorg, for dem, som fødes
 I Jesu Kristi Navn,
 Opvoxe i *hans* Kirke,
 Hvor Himmeltoner virke
 Fuldkommenhedens Baand.

88. Det gamle og det ny.

(28de Maj 1841.)

[Særtryk af denne og den følgende Vise med Titel: Sange til Maje-
 stæten i Danske Samfund. Kbhvn. 1841.“ Begge optagne i den
 udgivne Beretning: „Den 28de Maj i danske Samfund“ (Kbhvn. 1841).
 Denne Vise, med Titel som her, ogsaa i Viser og Sange for danske
 Samfund, 2den Samlings 1ste Hæfte (1847), S. 58—60. — Forf.'s
 Udkast er til Dels bevaret.]

Det gamle, det gjælder nu lidt kun paa Jord,
 Det ny dog kun sjælden er bedre,
 Thi blev ved det gamle vi helst i Nord,
 Og mindes med Fryd vore Fædre.

Mens Lærken er graa
Og Bølgen blaa,
Mens Bøgen er grøn, skal *Danmark* staa.

Men naar det ældgamle gjenfødes paa ny,
Opstander forynget af Graven,
Da er det som Dagning i Rosensky,
Som Foraar paa Mark og i Haven.
Mens Lærken er graa.

Da kom *Holger Danske* med Æren igjen,
Og Havfruer danse paa Voven,
Da Sommer ad By ride Dannemænd,
Og Fuglene sjunge i Skoven:
Mens Lærken er graa.

Og saadan en Dagning vi havde i Gaar,
Et Foraar i Danemarks Vange,
I *Fredrik* den *sjettes* halvhundred Aar,
Med Løvspring og liflige Sange.
Mens Lærken er graa.

Da vaagned paa Tunge, paa Tinge, i Vang,
I Hytter og Højeloftssale,
Den Røst fra det dybe, det Maal, den Klang,
Der laa som hensovne i Dvale.
Mens Lærken er graa.

Ja, *Danskheden* vaagned hos Konge og Folk,
Nu aldrig den mer skal hensove,
Men trone paa Marken som Mildheds Tolk,
Og Freds-Flaget tone paa Vove.
Mens Lærken er graa.

Hvor Folket har Stemme, og Kongen har Magt,
Hvor Bønder i Raadet har Sæde,
Der Hoved og Hjærte i kjærlig Pagt
Skal enes og klares, og kvæde:
Mens Lærken er graa.

Se, det var det gamle, og det er det ny
Paa Marken den favre og jævne,
Saa frit vi bekjende, med Sang i Sky:
Som Fædrene stiled, vi stævne.
Mens Lærken er graa.

Vi sige det højt og synge det frit:
I Danmark det ældste os huer.
Lad *Tyskerne* prøve paa splinternyt!
De har intet gammelt, som duer.
Mens Lærken er graa.

Det var paa en *Majdag* vor Lykke udsprang,
Som Bøgen saa yndig udspringer,
Og derfor i Maj nu vor Frydesang
Om Kap med Smaafuglenes klinger:
Mens Lærken er graa
Og Bølgen blaa,
Mens Bøgen er grøn, skal *Danmark* staa.

89. Danmarks Skjold.

(28de Maj 1841.)

[Samme Særtryk og Beretning som forrige. Med Titel som her i Viser og Sange for danke Samfund, 4de Hæfte (1842), S. 12—15.]

Hjærter og Løver i sit Skjold
 (Skoven staar dejlig og grøn)
 Danmark har ført fra Hedenold.
 Den Sommer og den Eng saa godt kunne sammen.

Hjærtelighed er det danske Guld,
 Moder af det har Favnen fuld.

Guldhjærter ni for hver en Lyst
 Ædel og dyb i Danmarks Bryst.

Kjærlighed til vort Fædreland:
 Yndigheds Ø i Mildheds Strand.

Kjærlighed til vort Modersmaal:
 Æblet af Guld i Søverskaal.

Kjærlighed til vor Arvedrot:
 Faderlighed for stort og smaat.

Kjærlighed til det Liv saa frit,
 Som lader hver beholde sit.

Kjærlighed til den søde Fred,
 Levende Folk kan frydes ved.

Kjærlighed til det Ærens Træ,
 Som giver Børn og Kvinder Læ.

Kjærlighed til hver Glædens Urt,
Som ej gjør andre Livet surt.

Kjærlighed til, hvad ret er smukt,
Ægte som Guld og Gjemmefrugt.

Kjærlighed til den klare Dag,
Fuglene se med Velbehag.

Løverne tre er Lykkens Tegn,
Tre Gange stor i Hjærtets Egn.

Fredegod og Kong *Valdemar*,
Det var et ægte Løvepar.

Nu er den tredje Løve-Stund,
Lykken hun smiler til Øresund.

Fredegods Søn af Mødre ni,
Folkeraad! staa nu Danmark bi!

Stød du som *Hejmdal* i din Lur!
Staa du for *Gladhjem* som en Mur!

Lyde som Brøl fra Løvebryst
Alle de ni Guldhjærter Røst!

Høre det nu hvert Folk paa Jord,
Hvad der i Danmarks Hjærte bor!

Skingrende Lyd fra *Himmelbjærg*
Gjøre til Sten hver Troid og Dværg!

Kjærligheds Sol i Lysets Old
(Skoven staar dejlig og grøn)

Kaste nu Glans paa Danmarks Skjold!
Den Sommer og den Eng saa godt kunne sammen.

90. Ved Kronprinsens Formæling.

(10de Juni 1841.)

[Særtryk med Titel: „Sang i Anledning af Deres kongelige Højhed Kronprinsens Formæling. Afsungen af Drengene i Nyboders Skoler. (Kbhvn. 1841.“ Optagen i Lindbergs Danebrog, Nr. 11; „Dagen“ Nr. 136.]

Hvor dunkle Bølger rulle.
I Storm med Skum og Brag,
Sig kruse Vover smulle
Den lange Sommerdag!
Med Bør, ved Sol og Stjerne,
Paa Havet som et Spejl,
De Snækker fra det fjærne
Da gaa for fulde Sejl.

Saa skrid for Skjoldung-Ætten
Paa Hav, du Snække prud,
Med Kongens Søn fra Sletten,
Og med hans unge Brud!
Du fører Kongeflaget,
Du bærer Kongens Navn;
Bring, hvad du har modtaget,
Med Fryd i Kongens Favn!

Vind Pris fra Morlands Floder,
Som bringe røden Guld!

Bring os en *Konge-Moder*,
Det gamle *Danmark* huld!
Da mindes skal din Rejse
Med Rós i Kongebog,
Saa længe *Daner* hejse
Skyklare *Danebrog*.

Ej findes under Solen
Et Land med bedre Spejl
For dem paa Dronningstolen,
Hvem Synet ej slaar fejl,
Fra *Danebod* hin fine,
Hos os udødelig,
Til *Dagmar-Karoline*,
Paa ægte Perler rig.

En saadan Brud til Baade
Hjemføre Kongens Søn,
Til Dronning af Guds Naade!
Det er vor fælles Bøn.
Derom med Folkets Tunge,
Paa Kjærlighedens Grund,
Lad alle Fugle sjunge
I *Danmarks* grønne Lund!

91. Til Jette Glahn,

paa Bryllupsdagen 12te Juni 1841.

[Dette hidtil utrykte Digt her efter Originalen. Sofie Henriette Glahn, Datter af Præsten P. E. Glahn og B. M. Blicher, gift med daværende Dr. phil., senere Biskop, P. C. Kierkegaard.

Moder din i mange Aar
 Skjalden var en kjær Veninde,
 Gjemte fra sin Brude-Vaar
 Ved sit Hjærte hans Kjærminde,
 Lærte sine Døtre smaa,
 Ham at ynde og forstaa.

Derfor i din Brude-Sommer
 Fra den alderstegne Skjald
 Dristelig Kjærminden kommer
 Under dæmpet Tonefald,
 Sikker paa, om end af Øje
 Haanden svinder, som den maa,
 Ømt sig Hjærtet dog vil bøje
 Til Kjærminden lyseblaa;
 Hver Gang Smilet sig forynger,
 Som paa Mark skal ej uddø,
 Moder for en Datter synger
 Om den Blomst fra Hjærtets Ø,
 Og hvor dødt end Støvet hviler,
 Skjaldens Aand ved Sangen smiler.

Ja, lad visne kun som Løv
 Hver en Blomst, der har sin Time!
 Lad kun smulre hen i Støv,
 Hvad sig ej med Aand kan rime!

Det er ej dit Arve-Smil:
Blomster-Sprog i Fugle-Stil,
Det er ej det ømme Hjærte,
Aabent for hver Fryd og Smerte,
Det er ej Kjærminden blaa,
Som kun Aandens Øjne saa',
Og som kun, hvor Aanden lufter,
Sødt i Hjærtekamret dufter.

Den Kjærminde himmelblaa,
Ømt og tit vil Hjærtet drage
Til din første Kreds af faa,
Og de stille Landsbydage;
Smil da sødt til, hvad der svandt,
Som til Ungdoms Rosenkinder!
Stol paa; hvad der, evig sandt,
Evig blomstrer, aldrig svinder!

92. *Dronning-Vise.*

(28de Juni 1841.)

[Særtryk med Titel: „Folke-Sang paa hendes Majestæt Dronningens Fødselsdag. Kbhvn. 1841.“ Med ovenstaaende Titel i Viser og Sange for danske Samfund, 4de Hæfte (1842), S. 61—63.]

Skjøn Rose mellem Blomster i Urtegaard,
Hun sidder som en Dronning, mens Verden staar.
Over Dannemænds Hjærte fører Dronningen Spiret!

Og Bøgen med sin Krone i grønne Lund,
Hun stander som en Dronning ved Bælte og Sund.

Den lille Agerlærke med Kaabe graa,
Hun stiger som en Dronning til Himmelens Blaa.

Og Solen i det høje, naar hun faar Magt,
Hun skrider som en Dronning i Kronings-Dragt.

Men Solen i det dybe er Kjærlighed,
Hun daled som en Dronning her oven/ned.

Og i sit lille Kammer i Danskens Barm
Hun sidder som en Dronning saa sommervarm.

Imellem Dannekvinder alt som en Sol
Amalia, hun sidder paa Dronningestol.

Og over alle Roser, med Duften sød,
Er yndig Majestæten i Kaabe rød.

Hun bærer og sin Krone, vor Dronning skjøn,
Saa blidelig som Bøgen i Livkjortel grøn.

Og højere, end Lærken med Kaabe graa,
Hun stiger under Sangen til Himmelens Blaa.

Den ømme Folke-Moder med Kjærlighed,
Hun daler ogsaa gjerne til Smaafolk ned.

Det *danske*, som er mange for lavt og smaat,
Det kalder hun dog kjønt og det kjender hun godt.

Hun beder for de ringe, hun kjæler for de smaa,
Hun lærer dem at smile som Himmelen blaa.

Der findes ingen Dronning paa noget Slot,
Som Børn af de fattigste kjender saa godt.

Saa kvægende hun synker som Dug i Dal,
Og straalende hun troner i Højelofts-Sal.

Velsignet være derfor den Sommerdag,
Hun fødtes til at skinne i Dronninge-Lag!

Velsignet være Dagen i Gyldenaar,
Som kroned *Karoline* i *Kristians* Gaard!

Velsignet være Dronningen moderlig!
Ved danske Hjærtets Hylding forynge hun sig!
Over Dannemænds Hjærte fører Dronningen Spiret!

93. *Himmelbjærgs-Vise.*

(3dje Avgust 1841.)

[Særtryk med denne Titel, kun uden Aarstal. Med samme Titel i Viser og Sange for danske Samfund, 2den Samlings 1ste Hæfte (1847), S. 39—43, dør med Udeladelsen af to Vers: det 2det og det 11te.]

Himmelbjærg i Danevangen!
Over *Øm* og *Ry*
Løft dig kjæk med Folkesangen!
Stik med den i Sky!
Du har og en hellig Kilde,
Funden sent, dog ej for silde!
Sovesyge, Tanke-Lede
Godt den kan helbrede.

Sent du funden blev paa Heden,
 Tidlig dog har drømt
 Om dig hele Nørreleden,
 Gjort dit Navn berømt;
 Rósen i de gamle Skrifter
 Raaber ud til ny Bedrifter,
 Kappes skal om dig at prise
 Mangen Kæmpevise.

Himmelbjærgs den gamle Vætte
Hejmdal hed i Fjor,
 Saa' ham Troid, og saa' ham Jætte,
 Rædsel i dem fór;
 Falkesyn og Kæmpekræfter
 Havde han, og Mund derefter,
 Sværd i Haand og Mod i Bringe,
Hoved hed hans Klinge.

Grønne Gudhjems Kongerige
 Stod han for paa Vagt,
 Maatte ej en Haarsbred vige
 For al Fjendens Magt,
 Skulde, ved i Lur at støde,
 Vække levende og døde,
 Naar det kneb, til Kamp paa Sletten
 Mod Iskampe-Ætten.

Over *Gyngebro* hin bolde,
 Dejlig blank og blaa,
 Selv de allermindste Trolde
 Passed godt han paa;
 Lidt og let, det alle vidste,
Hejmdal sov som Fugl paa Kviste,
 Hørte Skjægget gro paa Dreng,
 Græsset gro i Enge.

Dannerkongen det med Ære
 Har for Dagen lagt,
 Ham det lyster nu at være
Himmelbjærgets Vagt;
 Navne skifte, Tider vendes,
 Lige godt, naar kun det kjendes
 Som paa Klang, paa Fyr og Flamme,
Aanden er den samme!

Lad til Drømmen nu kun Daaden
 Svare, som den kan!
 Da sig selv opløser Gaaden
 Glat i Daneland.
 Lad det rygtes, lad det brage:
Holger Danske kom tilbage,
 Med ham blinker Gudhjems-Værgen
 Klart fra *Himmelbjærget*!

Folkets Hoved er hans Klinge,
 Folkets Røst hans Lur,
 Folkets Aand er *Holgers* Vingé,
 Hjærtet er hans Ur;
Rungehorn i Folkesangen
 Vækker over hele Vangen,
 Lavt i Hytter, højt i Sale,
 Dannemænd af Dvale.

Ser I *Gyngebro* hin brede,
 Alt som Bølgen blaa,
 Baandet mellem Skov og Hede,
 Mark og Bjærg graa,
 Kongebroen uden Mage,
 Som fra *Skjolds* til *Kristjans* Dage,
 Blaalig farvet af Kjærminder,
 Dannemænd forbinder!

Her, ved Nordens Landemærke,
Her skal Slaget staa,
Har end *Gudhjem* Fjender stærke,
Skam de skal dog faa;
Skygged end de over Bjærgene,
Holger dog kan Broen værgene,
Til i Vaabengny det sidste
Alle Buer briste.

Hejmdal fra de høje Bjærgene,
Holger fra sin Dal,
Nordens Aand, er Danmarks Værgene,
Ler ad Jætters Pral,
Svæver over Kongetronen,
Skifter Lyd i Skjaldetonen,
Svinger sig i Folke-Sangen
Fjerlet over Vangen.

Op af Dvalen, op af Døsen,
Vækkes alle Mand,
Og med dem det danske Løsen
Vaagner trindt om Land;
Fred med hver, som Fred vil holde!
Last og Skam faa alle Trolde,
Som vil *Dansk* i Struben kvæle,
Røve eller stjæle!

94. I Dronningens Asylskole.

(1841.)

[Særtik: „Sange ved Indvielsen af den ny Asylskole 1841.“ Med et Par smaa Ændringer optagen foran i P. O. Boisens bibelske og kirkehistoriske Salmer og Sange for Skolen (1ste Udg. Kbhvn. 1853). Derefter med en enkelt Ændring optrykt i „Sange ved Indvielsen af Dronning Karoline Amalies ny Skole-Bygning, 31te Avgust 1866.“ — Forf.'s Udkast fra 1841 har foran sidste Vers dette utrykte:

Hun kjærlig tog sig af de smaa
 Med Liv, med Ord og Tale,
 Med Aandens Kys, som Støv ej saa',
 Men Hjerter kan husvale.]

Der skinner en Sol i Lys og Løn,
 Hvor Aand har Mund og Mæle;
 Som Fugle smaa, naar Skov er grøn,
 Da kvindre Barne-Sjæle:

Vor Herre højt i Himlen bor,
 Og *der* er godt at være,
 Paa Englevinger smaa hans Ord
 Fra Himlen Bud os bære.

Og hvor Guds Ord det¹⁾ lukkes ind,
 Det lejrer sig og sjunger:
 Guds Fred! bliv Lys i Sjæl og Sind!
 Bliv Sang paa Folke-Tunger!

Umælende, som Hest og Hund,
 Er alle Dyr i Dale,
 Men Folk gav Verdens Skaber Mund
 Til med *ham selv* at tale.

¹⁾ [1866: Guds-Ordet.]

Saa luk da op nu Port og Dør
For Herrens Ord i Skare,
Saa de saa tykt²⁾ som aldrig før
Her ind og ud maa fare!

Luk op i en lyksalig Stund
Dig for Guds Ord, hvert Øre!
Og luk dig op, du Folkemund,
Med Ord, som du kan føre!

Ja, tal nu sandt om smaat og stort,
Og jævnt om alt det høje!
Thi godt er alt, hvad Gud har gjort,
Og klart er Barnets Øje.

Velsigne Gud³⁾ vor *Dronning* from,
Som til den Id os sanker!
Gid vidt og bredt der kvædes om,
Hun traf vor Herres Tanker!

Livsalig hun i Herrens Navn
Oplukket *Livets Skole*,
Hvor Ordet gaar til Folkegavn,
Som Straaler gaa fra Sole.

²⁾ [1853 og 1866: tætt.] ³⁾ [1853 og 1866: Velsign, o, Gud.]

95. Paa Kongens Fødselsdag,

18de September 1841.

[Særtryk: „Sang paa Kongens Fødselsdag, 18de September 1841, i Danske Samfund.“ Aftrykt i Lindbergs Danebrog, Nr. 24—25. — Forf.'s Manuskript er bevaret.]

Dag i Høst med Kongenavn,
 Kjært i Danevangen!
 Dig i Daners Fødestavn
 Hilser Folkesangen.
 Danebrog i Bølgedans
 Morgengryet melder,
 Dig en gylden Axekrans
 Binded, til det kvælder.

Vinterdag med Rim i Haar,
 Spejl i Bælt og Sunde,
 Kongelig i mange Aar,
 Glemmes ingenlunde;
 Under Is var Bølgen blaa,
 Havfrusang der nede,
 Under Sneen, hvid og graa,
 Grøn var Rug og Hvede.

Under Vinters Hjærte laa
 Tvilling-Vaar og Sommer,
 Derfor under Himmel blaa
 Tidlig Høsten kommer;
 Sildig end med Folkerøst
 Prises skal i Sangen
Fredriks Sæd og Kristjans Høst
 Trindt i Danevangen.

Konge-Dag i Høstens Tid,
 Hjærtelig velkommen!
 Raad nu under Himmel blid
 Bod paa Fattigdommen!
 Bring os mer end Sølv og Guld!
 Bring os Hjærtens-Glæde!
 Hos os straale over Muld
Frejas gyldne Kjæde!

Sol! stat stille over Dan,
 Maane! over Møen,
 Over Høst i Daneland
 Og paa Østersøen!
 Og, naar længer Natten ej
 Lader sig forhindre,
 Stjernehær paa Mælkevej
 Over Marken tindre!

96. **Menneske-Slægten.**

(1841.)

[Brage og Idun, 4de Bind, S. 276—79.]

Aandepustet fra det høje
 Gjorde mig til Jordens Drot,
 Abekat og Papegøje
 Af mig har en Skygge blot:
 Abe-Skyggen af mit Bryst,
 Papegøjen af min Røst,
 Men mit Blik, mit Ord og Mæle
 Ej al Verdens Ravne stjæle.

De umælende her nedent,
Immer ens, fra først til sidst,
Er, som Skoven og som Heden,
Havet her og Klippen hist,
Lagt i Elementers Baand,
Deres Liv har ingen Aand;
Ene gennem alle Tider
Til Forklaring *jeg* fremskrider.

Døden, som og jeg maa friste,
Sejerrig jeg gennemgaar;
Ej blot Runer kan jeg riste,
Saa mit Navn med Klippen staar,
Men, trods Døden, kæmpestærk
End fortsætter jeg det Værk,
Som, Aartusender tilbage,
Yppedes i Ungdoms-Dage.

Hvad mig tidlig randt i Sinde,
Som det *Aanden* mig indskød,
Hvad jeg kæmped for i Blinde,
Da min *Følelse* jeg lød,
Det med Flid jeg pønser paa
Nu at kjende og forstaa:
Jordens Dyb og Himlens Bue
Haaber jeg at gennemskue.

Sjungende jeg kom til Verden,
Selv min Graad var Vemodssang,
Skjaldekvad med Herrefærdens
Følger, som med Ordets klang;
Al min Vidskab var kun Tant,
Hvis Grundtonen ej jeg fandt
Thi, hvad først mig laa paa Tunge,
Sidstemand skal *klart* udsjunge.

Først jeg gik paa lange Rejser,
Efter Sol og Himmeltegn,
Derom Mindesmærket knejser
Herlig i vor Himmelegn;
Siden prøved jeg med Lyst
Kræfter mine saa i Dyst,
At, hvor jeg holdt Slag med Jætter,
Sporet aldrig man udsletter.

Nu jeg sidder og aftegner
Rejsen hist og Daaden her,
Overvejer og beregner
Alting baade fjærnt og nær.
Til i mig fra Fod til Top
Under Solen alt gaar op,
Saa al Verden jeg omspænder
Billedlig med mine Hænder.

Slægtelede og Folkestammer,
Hvori længe jeg var delt,
Samler jeg nu i mit Kammer,
Sammensmelter til et helt,
Alle Tungemaal og Sprog
Mødes i min Tone-Bog,
I den finder Fugl fra Østen
Fader-Ordet, Moder-Røsten.

Alle Veje i det vilde,
Ved et Fejltrin stygt og stort,
Gik vel først fra Livets Kilde
Sørgelig til Dødens Port,
Vende ved en Kraft i Løn
Dog, som den forlorne Søn,
Atter i Naturens Orden
Klarlig hjem til Odelsgaarden.

Engle nu af mine hylde,
Synge højt: Han er Guds Søn,
Han oprandt i Tidens Fylde,
Frelste herlig Adams Kjøn!
Han afkasted Dødens Aag,
Vendte Blad i Livets Bog,
Baned gennem dybe Vande
Vej til Hjærtets varme Lande!

Deres Navn er *Kristenheden*,
Der jeg leved op paa ny,
Kvægedes ved Duft fra *Eden*,
Svang mig atter let i Sky,
Skimter alt det skjulte Baand,
Som forbinder Støv med Aand,
Straalebaandet, som her neden
Dunkelt nævnes *Kjærligheden*.

Nu en Lyst det er at lære
Sandheds Sprøg om Tidens Løb;
Til Forklaring let at bære
Livets Lys i dunkelt Svøb;
Født med Evighedens Glans
Til den ægte Straalekrans,
Ønsk mig, Jord og Hav, til Lykke!
Himlen er mit Hovedsmykke.

97. Til de sønderjyske Tyske.

(1841.)

[Brage og Idun, 4de Bind, S. 284—85, med denne Anmærkning: „Ved Efterretningen om den stærke Begejstring i Sønderjylland for den tyske Nationalsang *Sie sollen ihn nicht haben*, og naturligvis kun stilet til de begejstrede.“ — Tre Udkast fra Forf.'s Haand ere bevarede; de fattes alle femte Vers; et af dem begynder med dette Vers:

Behold I kun jert „Bæger“
 Med Rhinskvin, gjort af Vand,
 Som liflig vederkvæger
 Det hele Tyskerland!.]

Ick hebbe nycht gedruncken van dem *frankeschen* wine,
 Ock nicht van dem, de da wasset uff dem *Rine*,
 Dat mach ick hochlichen klagen;
 Ick moet mi nu tofreden geuen
 Und dichten unde schriuen up dit mal euen,
 Also mi vader unde moder geleret hauen.

(Dansk Rimkrønne paa Plattysk.)

Behold kun I jert eget,
 Hver Lap og Traad og Trævl!
 Thi, hvad der er for meget,
 Er dog i Grunden Vrævl.

Behold kun I Plattysken,
 Som I er stolte af!
 Beler kun Sønderjysken,
 Som jer Vorherre gav!

Behold kun I den Tanke:
 Den Sag er heglet ren,
 At Tysker-Tryk i Banke
 Det er de vises Sten!

Behold kun Del i Skatten,
Som Demant og Safir,
Til I faa hele Klatten:
Et Bloksbjærg af Papir!

Syng I kun ved jer Lire,
At Dannemænd er Fæ,
Som krybe maa paa fire,
Til de faa tyske Knæ!

Behold kun kielske Griller
Og lybske Tungebaand,
Og Nürnberger-Briller
For Nordens Kæmpeaand!

Behold kun I Rhinstrømmen,
Med al den Poesi,
Som, efter Ejderdrømmen,
Kan fiskes op deri!

Vi tørste, som de franske,
Ej efter Rhinfalds-Vand;
Vi nøjes med det danske
Og med den hele Strand.

98. **Valdemarerne.**

(1842.)

[Særtryk: „Sange til 28de Maj 1842 i Danske Samfund.“ Optrykt i „Danske Folke-Fester, en Røst fra Danske Samfund“ (Kbhvn. 1842), S. 3—5. Optaget i Viser og Sange for danske Samfund, 2den Samlings 1ste Hæfte (1847), S. 14—16, med ovenstaaende Titel.]

Slaverne raadte paa Østersø,
 Skoven staar dejlig og grøn,
 Kvinderne sukked fra Ø til Ø,
 Den Sommer og den Eng saa godt kunne sammen!

Nøden var stor, men og Hjælpen nær.
 Det var Kong *Valdemars* Herrefærd!

Hedenskab nok der var i Nord,
 Bølgerne rødmed i Isefjord.

Troldene mange paa Rygens Klint
 For *Valdemarer* sprang i Flint.

Korset og bares paa Danmarks Tog,
 Derfor det skinner i *Danebrog!*

Axel og *Æsbern* var Brødre to,
 Tvillinger bedre paa Jord ej gro.

Sammen de bejled til Pris under Ø,
 Sammen de sejléd fuld høj en Sø.

Valdemar Fader og *Valdemar* Søn
 Æred dem begge i Lys og Løn.

Sammen de sove i Danevang,
 Sammen de svæve i Heltelang.

Valdemar Sejer, i Kjortel rød,
Blegnede over de Heltes Død.

Sejer ham fulgte vel trindt paa Sø,
Venner han savned dog under Ø.

Længe han leved, den Danedrot,
Danemarks Haab blev med Haaret graat.

Sammen de sank i Kvæld paa Baar,
Sammen de sov i mange Aar.

Danemarks Haab var *Dagmars* Søn,
Banesaar fik den Drot i Løn.

Danemarks Haab, i Moderskjød,
Immer dog sover med Kinden rød.

Derfor med Vemod, lys og blid,
Mindes vi *Valdemarers* Tid.

Hegnet blev Marken godt det Aar,
Var det end som en Kirkegaard.

Mindet vel lader som ingen Ting,
Er dog et lønligt Kildespring.

Det er Kjærminde-Kilden god,
Springende op af *Knud Lavards* Blod!

Immer den risler: engang paa ny
Haabet sig svinger som Fugl i Sky!

Fuglen har sunget, og synger end:
Valdemars-Tiden oprandt igjen!

Fuglen har sunget om *Maj* fra *Jul*,
 Skoven staar dejlig og grøn,
 Leger nu glad mellem Bøge Skjul,
 Den Sommer og den Eng saa godt kunne sammen!

99. Danmarks Højtidsdage.

(1842.)

[Samme Særtryk som forrige; „Danske Folkefester, S. 27--28;
 Viser og Sange for Danske Samfund, 2den Samlings 1ste Hæfte
 (1847), S. 43—46, med ovenstaaende Titel.]

Danmark under Vinters Hjærte
 Tit i Fare stod,
 Følte, blegnende af Smerte,
 Isnen i sit Blod,
 Fandt dog inderlig i Barmen,
 Til sin Lykke, atter Varmen,
 Som kan mellem Sund og Bælte
 Is optø og smelte.

Saa engang i Dage kolde,
 Fagre *Axelstad!*
 Graven nær, bag dine Volde,
 Gamle *Danmark* sad,
 Gøs af Kulde, dybt nedbøjet,
 Sprang dog op med Ild i Øjet,
 Viste, at, naar Hjærtet brænder,
 Gavn gjør valne Hænder.

Danmark tit ved Paasketider
 Ser en Foraarsdag,

Da med Kulde Knoppen strider,
 Vinder halvt sin Sag,
 Mens, som Græs i lune Skove,
 Kjækt sig frem Fioler vove,
 Smile til hver Fugl, som synger:
 Tiden sig forynger!

Klarlig saa det gik forleden,
Kongedyb! hos dig,
 Da for Livet og for Freden
Danmark taalte Krig,
 Og den gamle Heltestamme
 Knoppedes da med det samme;
 Blomster, ved det Syn i Norden,
 Mylred op af Jorden.

Danmark i den unge Sommer,
 Med sit lyse Haar,
 Mellem sjungende Brudgommer,
 Som en Dronning staar,
 Tusend Snækker Bølgen pløje,
 Under Ø sig at fortøje,
 Hvor end synge Bøgeskove,
 Medens Fugle sove.

Klarlig saa det gaar i Morgen
 Naar, ved Øresund,
 Dronningen paa Rosen-Borgen,
 I Kjærminde-Lund,
 Ret opslaar de Øjne klare,
 Hvori blidt sig aabenbare
 Gaader alle, dybe, søde,
 Hvorfor Hjærter gløde.

Derfor trende Højtidsdage,
 Hvert et *Danmarks* Aar,
 Medens Vinterstorme brage,
 Knopper melde Vaar,
 Til, om Sommeren hin unge.
 Fugle, Maj og Blomster sjunge,
 Holde vi paa Mark og Vove,
 Mellem Bøgeskove!

100. [*Danebroge.*]

(18de September 1842.)

[Særtryk: Ved Kongens Fødselsdag i Danske Samfund 1842. —
 Forf.'s Udkast, som er bevaret, er en Del afvigende fra den
 trykte Text.]

Rosenkrans, med Liljer bundet,
 Paa det milde Hav!
Danebroge! Sejer vundet
 Himmelen dig gav.
 Bølg og bram i alle Havne!
 Fold dig ud paa alle Bavne!
 Sling om alle Fugle-Sæder
Danske Rosenkjæder!

Vajet saa du har paa *Voven*,
 I sex Hundred Aar,
 At *den* kalder Fugl i Skoven
Daners Rosengaard;
 Vaj nu saa paa Høj og Slette,
 At hver Trold og Dværg og Jætte
 For dit Syn og for dit Rygte
 Ræddes maa og frygte!

Overalt, hvor Spillet klinger
 Lydt om Liv og Død,
 Flyv til Sejer som paa Vinger,
 Dejlign hvid og rød!
Kongen bød os fast at følge
 Ene dig paa Land og Bølge;
 Vej for Korsets Kongefane
 Engleskarer bane!

Flyv til Sejer, første Sinde,
 I den grønne Lund,
 Over alt, hvad end vil binde
Danmarks Folkemund:
Modersmaalet, der saa længe,
 Midt i „dejlignst Vang og Vænge“
 Trællet har som Jætte-Tærnen,
 Sat til *Grotte-Kværnen!*

Gjennem Ild og over Bjærge
 Følge *Dannemænd*,
 Deres *Modersmaal* at væрге,
 Saa med Mund og Pen,
 Som de lyne lod og dønne,
 Paa det blaa og i det grønne,
 For hver Plet, hvor Fædre brave
 Vugger fandt og Grave!

Moders Maal, som Sang i Lunde,
 Lydt og klart og sødt,
 Og, som Bølgegang i Sunde,
 Liflig, smult og blødt,
 Moders Maal er Moder-Skjødet,
 Hvori de har grædt og glødet,
 Alle vore Fædre kjære,
 Som gjør *Danmark* Ære.

Danebrog! paa *Daners* Tunge
 Lever kun dit Navn,
 Og kun den om dig vil sjunge,
 Kors i Rosenfavn!
 Som paa Hav du svæved længe,
 Svæv i „dejlignst Vang og Vænge“,
 Hvor til Modersmaalets Ære
 Sværd og Skjold vi bære!

Da skal Sejerssangen tone
 Over Skov og Strand;
 Da skal Krans af Roser krone
 Danmarks *Kristian*;
 Folkesangen med hans Minde
 Skal i *Danebrog* forbinde
 Alt hvad blomstret, duftet, straalet
 Har paa *Modersmaalet!*

Rosenkrans, med Liljer bundet
 Dalet ned fra Sky!
Danebrog! i Marken fundet,
 Fold dig ud paa ny!
 Bølg og bram i alle Havne!
 Flyv og straal paa alle Bavne!
 Slyng om alle Fugle-Sæder
Danske Rosenkjæder!

101. I Dronningens Asyl.

(3dje Oktober 1842.)

[Særtryk uden Underskrift, med Titel: „Sang i Dronningens Asyl paa Marmorpladsen den 3. Oktober 1842.“]

Hør engang! de Fugle smaa
 Pipper til hinanden!
 Hvad er det, de nynner paa,
 Kvidrer om ved Stranden?
 Under Blad de lege Skjul,
 Kom og lad os lytte!
 Hører du, den lille Fugl
 Pipper: flytte, flytte!

Dronningen er kommen hjem,
 Flokkes, alle Fruer!
 Nu vi tælle skal til fem
 I de pæne Stuer;
 Der er Plads at lege paa,
 Dejlig som paa Tofte,
 Der kan Sangen prægtig gaa
 Under høje Lofte!

Der en Rede god og lun
 Lavet er til Fuglen,
 Der han hvile skal paa Dun,
 Synge sødt om *Fulen*,
 Hoppe mellem Lys paa Kvist
 For de smaa i Kjæde,
 Synge baade først og sidst
 Til vor *Dronnings* Glæde.

Lille Fugl, som følger med,
 Hvor de smaa henflytte!
 Syng nu i vort *Tilflugtssted*,
 Saa de store lytte,
 Sommersang om Aften sød,
 I de dybe Dale,
 Vintersang om Morgen rød,
 I de høje Sale!

Løft til Sky *vor Dronnings* Navn!
 Stjærner det maa kjende!
 Bær det kjærlig i din Favn
 Trygt til Verdens Ende!
 For *den store* til de smaa
 Bygger *hun* og sparer.
 Derom under Himmel blaa
 Synge Børneskarer?

102. Hr. Peder fra Sønderborg.

(1843.)

[„Nyaars-Ønske i Danske Samfund“ (Kbhvn. 1843), S. 3—6. Viser og Sange for Danske Samfund, 2den Samlings 1ste Hæfte (1847), S. 52—56, dér med ovenstaaende Titel. — „Hr. Peder“ er jo *Peder Hjort Lorenzen*. — Forf.'s Udkast har V. 4 saaledes:

Du satte saa Skjellet paa Ejderholm
 I Haanden paa Uffe hin spage,
 At norden for Tyskland det glemmes ej,
 Mens Strængene klinge for Brage.

Næstsidste Vers her anderledes end i den trykte Form:

Hr. Peder har kastet sin Handske frit,
 Paa Kløen saa kjender man Løven,
 Og alle de Mænd, som i Danemark bo,
 De juble, for Modet stod Proven.

Derefter disse to utrykte Vers:

Og Dannemænd kaste nu alle som én
 For Slesvig til Tyskerne Handske,
 I Bakker og Hulveje meget vel gik,
 Til Ejder gik altid det danske.

Hr. Hartvig, Hr. Guid og Hr. Nikolaj,
 I Herrer, saa mange det lyster!
 En Handske I finder til hver især,
 Jer Mand og, paa Danemarks Kyster.]

Hr. Peder han sidder paa Sønderborg,
 Der skjænker han Vinen den klare,
 I Morgen til Slesvig, paa Granes Føl¹⁾,
 Med Lykken mig lyster at fare;
 Nemmer I snart det *Danske*?

Thi sadler mig aarle min høje Hest,
 Og gjorder med Remmerne *danske*!
 Hr. *Hartvig*²⁾ han sætter saa højt sin Hat,
 Til ham vil jeg kaste min Handske.

Han lære det skal, mellem *Anguls* Børn
 Ej Danemarks Venner uddøde;
 Stat op af Mulde, du gamle *Skrep*³⁾,
 Og kling som i *Konningkamps* Møde!

Den *stumme* har faaet sit *Maal* paa ny,
 Som *Uffe* i Hedenolds Dage,
 Og Tyskere to til *Ejderholm*
 Han æsker som Uffe hin spage!

1) *Grane* er Sigurd Fofnesbanes Hest, hvorpaa han rider lukt gennem Ilden. 2) *Hartvig* er, efter Statskalenderen, Hr. Overretsadvokat Beselers Fornavn. 3) *Skrep* var den gamle Kong Vermunds Sværd, hvormed Uffe hin spage fældte Saxerprinsen, selvanden, ved Ejderen.

Det hørte han, Dværge, „klein Alberich“,
 Han sad under Bordet og lured,
 Fra Gulvet til Loftet, alt som en Vind,
 Han satte sig oven paa Uret.

„Hr. Peder! (han snærrer paa Dværgemaal)
 Du est en Forræder paa *Alsen*,
 Den Tunge, som taler saa grove Ord,
 Fortjente at rives af Halsen!

„Men hvem, der er steget saa højt, som vi,
 Kun ler ad de Smaakryb der nede,
 Du barer dig nok for, paa *Slesvigs* Ting,
 At *danskes* med Tyskere vrede!

„Ja, *Slesvig* er vores, og *Angeln* med,
 Og *Hadersleb* og *Apenrade*,
 Paa *Dansk* nu end ikke med *holstensk* Sild
 En Kælling tør raabe paa Gade.

„Hvor *Stønderne* sidde paa klassisk Grund,
 Sidder højt blandt *latinske Jurister*
 For Bordenden *Niels* og *Nikolaj*¹⁾.
 Kom *der* med dit *Dansk*, du *Filister*!

Sig Kis, om du tør, nu til deres Kat,
 Som udvided med store Mundkrige,
 Til *Foldingbro* og til *Koldingaa*
 Det hellige *romerske Rige!*“

¹⁾ Det slesvigske Folkeraads Præsident, Hr. Etatsraad Falck, hed, efter Statskalenderen, baade Niels og Nikolaj.

Hr. *Feder*, han saa' sig til Loft og lo
Ad det smaa, der saa let kom i Vejret;
Hr. *Peder* han ind udi Salen tren,
Hvor det trumfede: *Tysken* har sejret!

Hr. *Peder* han mæled et Ord paa *Dansk*,
(Was muss man erleben, erdulden!)
Og blegnede nogen, det var ej ham,
Saa fejl tog det lille Pusulden!

„Ja, fejl tog han, Dværgen „klejn Alberich“,
Hvi blev han ej heller ved Jorden
Og lugted sig til paa de Fingre smaa,
At end fødes Kæmper i Norden!

Hr. *Peder* har kastet sin Handske frit,
Det ægte udholder vel Prøven,
Saa liflig der sjunges i Rosenslund,
At *Nalden* sig brændte paa *Løven*!

Hil være Hr. *Peder* fra *Sønderborg*!
Han kæmped for *Danemarks Tunge*,
Det skal ikke glemmes i *Bøgelund*,
Mens Fuglene kvidre og sjunge:
Nemmer I vel det *Danske*?

103. Ved Broder Ottos Kiste.

(21de Januar 1843.)

[Et Særtryk paa to Blade med denne Overskrift indeholder baade en Tale og dette Digt; begge Dele aftrykte i Forf.'s »Kirkelige Lejlighedstaler«, Kbhvn. 1877, S. 66—70.]

Min ældste Broder og min første Ven,
 En ædel Mand, er sovet hen,
 Og Brodertalerne, om gammel Sæd
 I fælles Hjem, hensov dermed.
 De Brodertaler er i Hjærtets Egn
 Som Solskinsvejre og Dug og Regn;
 Kjærminde-Floren fra vor Faders Gaard
 Nu falmer daglig i mit Efteraar.

Men *Fred* med dig, som var af Verden træt
 Og følte Hjemve blandt en fremmed Æt!
 Og *Fred* med alt det ædle under Sky,
 Som ældes, og fortrænges af det ny!
 Der er et dejligt Land med evig Fred,
 Hvor gammel Sæd og ægte Kjærlighed
 Selv i al Evighed forældes ej;
 Did gaar vor Slægts den gamle Vej,
 Der findes alt i mange Aar
 Det bedste fra vor Faders Gaard;
 Der, i vor bedste Faders Favn,
 Vi samles nok i Jesu Navn.

104. „Axelstad med grønne Volde“.

11te Februar 1843.

[Særtryk: „Sang ved ellefte Februars Minde i Danske Samfund“.
Kbhvn. 1843.]

Axelstad med grønne Voldel
Kjøbenhavn ved Bølgen blaa!
 Adelskab med Herreskjolde
 Vandt du under Skyer graa:
 Det var under Lynilds Kjærte,
 Det var under Vinters Hjærte,
 Frem for alt i *Februar*,
 Natten mørk med Daaden klar!

Derfor skal i Danevangen
 Ej uddø dit Adelsnavn,
 Derfor skal i Folkesangen
 Altid blomstre *Kjøbenhavn*,
 Kaldes trindt i Hytter lave
 Rosenborg med Kongens Have,
 Hvor om Vintren Blomst og Fugl
 Leve end og lege Skjul.

Ikke blot, hvor Lamper funkle
 Blændende paa *Hallandsaas*,
 Men og, hvor ved Lamper dunkle
 Skjalde-Lyn i Løndom saas,
 Grønnes du paa begge Sider,
 Blomstrer du ved Juletider;
 Svinger sig med Sang i Sky
 Fuglen under *Nyaars-Ny*.

Paa din *Vestervold* Kjærminder
 Dejlig blaane under Sne,
 Derhos og paa danske Kinder
 Røde Roser vil man se;
Der det var, de kjække Fædre
 Stod i Storm, som ingen bedre,
Der det var, da højt det gjaldt,
Danmark stod, og Stormen faldt.

Om din *Grønning* imod *Østen*,
 Dør om Dør med Bølgen blaa,
 Fandtes end i Efterhøsten
 Friske dine *Palmer* staa,
 Og, trods Nordens Vinterkulde,
 Brat om Vaaren grødefulde;
Fredens Træ'r paa Skjalde-Sprog
 Dækked du med *Danebrog*.

Paa din *Strandvej* Fuglen synger,
 Selv naar Bøg har Rim for Løv,
 Som naar Masteskoven gynger,
 Glimter gjennem Sky af Støv;
 Det er *Svanen* honningmundet,
 Svanen over *Øre-Sundet*,
 Immer lige nær sin Død,
 Lige stemt til Sangen sød.

Svanen synger over Voven:
 Vær lykkelig, *Axelstad!*
 Frodig gro i Masteskoven
 Dannemænd som Blomst og Blad!
Der blev *Tordenskjold* begravet,
Der af *Kongedyb* paa Havet
 Han stod op med *Danmarks* Rós,
 Han stod op i *Villemoes*.

Der var gjemt fra gamle Dage
 Gude-Snækken underfuld;
 Der opvaagned *Asa-Brage*,
 Med sin Harpes røde Guld;
 Han stod op i *Øhlenschläger*,
 Derfor drikke *Brages Bæger*.
Daner alle nu med Sang,
 Love Daad ved Arvegang.

Skjøn er Arven efter Fædre
 Mellen *Dan* og *Tordenskjold*,
 God er Arven, ingen bedre,
 Fra den danske Skjoldmø-Old;
Ungdom! Himlen dig velsigne,
 Saa din Daad maa Arven ligne!
Axelstad! for fulde Sejl
 Vis du Vej med Gyldenspejl!

105. Povel Dons.

(April 1843.)

[Dette Digt ved Ungdomsvennens Død d. 8de April 1843 er først trykt efter Forf.'s egenhændige Gjenpart i „Fra danske Forfattere, udg. af Chr. Richardt.“ (Kbhvn. 1867), S. 33—36. Derefter i Køsters og Schrøders „Til Minde om Povel Dons“ (Kbhvn. 1875), S. 135—38. Haandskriftet er bevaret.]

Blomster alle maa henvisne,
 Hvor i Støv de fæste Rod,
 Og selv varmest Jord maa isne,
 Under Vinter-Jættens Fod;

Derfor visned, isned, døde
Han, som i sin Morgenrøde
Var en Blomst med Luekalk.

Efter Kongedybets Torden,
Efter Kongeskyens Lyn,
Opgik Solen over Norden,
Til et prægtigt Morgensyn:
Som en Glød, der havde ulmet
Under hele Verdens-Mulmet,
Den sit Fængsel gjennembrød. —

I sin Glans, fra Moder arvet,
Skjalde-Solen, tændt paa ny,
Til Skinfaxe regnbufarvet
Skabte om den sorte Sky,
Klædte Bjærgene i Lue,
Saade Guld paa hver en Tue,
Sleb til Spejl det store Hav.

Det var Fimbul-Vinterdage
Trindt i Nord med Frost og Kuld,
Sove-Hjærter uden Mage
Laa paa Rad i Dun og Uld,
Mærked næppe Tordenbraget,
Mindre Straaledans paa Taget,
Over Hav og Klippetind.

Kun en enkelt, tidlig oppe,
Saa' det store Morgensyn:
Elvedans paa Dovre-Toppe,
Lansebrud som Lyn med Lyn,
Aged med paa Straalebuer,
Baded sig i Morgen-Luer,
Dykked i det dybe Hav.

Ingen under Lynilds-Sæden
Og i Morgenrødens Aar
Delte Synet, Sorgen, Glæden,
Skjaldes underfulde Kaar,
Deres ædle Sværmerier,
Nattefart paa Lynilds-Skier,
Som den ranke Ungersvend.

Lutter Øje, lutter Øre,
Lutter Liv med Efterklang,
Alt han vilde se og høre.
Alt i Barmen eftersang,
Stod os alle nær paa Klinten,
I hans Sommer og min Vinter,
Nærmest *Ingemann* og mig.

Gjennemrystet, gjennemsuset,
Gjennemluet, overspændt,
Svimled han, som en beruset,
Blussed, som en selvantændt;
Ingen mægted det at hindre,
Træt blev Øjet af at tindre!
Ilden sluktes, Øjet brast.

Blomsten, som sprang ud i Barmen,
Farverig, saa overbrat,
Skilt ved Lyset og Livsvarmen,
Visned i en Vinternat,
Og af alt fra Ungdomsdage
Blev en *Skygge* kun tilbage
Som af Barnets Vugge-Drøm.

Skyggen svandt i Skyggedalen,
Stat nu op, du Ungersvend,

Rød og hvid i Billedsalen,
 Alle Skjaldes Hjærtensven!
 Vovehals med Flyvebælte
 Kun af Vox, som Luer smelte!
Ikaros med Øjne blaa! —

Søstre hans, Solsikker mange,
 Som i Kræds om Øresund
 Efter Danmarks Fuglesange
 Søge ham paa Havets Bund!
 Græder ej, det er forvundet;
 Nu han svæver over Sundet
 Sjøleglad i Aandelag.

Saa hans Navn i Lag med Skjaldes
 Svæve skal paa Sangens Vej,
 Tiest vel i Norden kaldes
Skirner, Hjærtens Ven ad *Frey*,
 Døje dog, mens Tider rinde,
 Ondt og godt i Mund og Minde
 Med det hele Morgen-Kor.

106. [Asylbørns Sang for Kongen.]

(Maj 1843.)

[Særtryk uden Navn, med Titel: Sang ved Ds. M. Kongens Nær-
 værelse i Dronningens Asyl 4de Maj 1843. — Forf.'s Udkast er
 bevaret, sammen med to andre Begyndelser:

Velkommen, Konge! den Sommerdag,
 Mens alle smaa Fugle de sjunge,
 Som Svaler vi bo under Konningens Tag,
 Og kvidre for Husly vor Tak med den stammende Tunge.

*

*

*

Her er Kongen! tænk en Gang,
Hvordan det kan være:
Kongen over Danevang
Gjør os smaa den Ære,
Kommer fra sit høje Slot,
Fik det selv i Sinde,
For at se, hvor lunt og godt
Vi det har her inde.]

Dejlig springer Skoven ud,
Alle Fugle sjunge,
Fryde sig og prise Gud,
Som gav Liv og Tunge;
Konge over Danevang!
Dronning ved hans Side!
Under Fryd og Fuglesang
Eders Sommer skride!

Mens i Kor paa *Sorgenfri*
Alle Fugle sjunge,
Glade ogsaa kvidre vi
Med vor spæde Tunge;
Thi den lange Sommerdag
Vi har Skjul og Skygge,
Under Dannerkongens Tag
Vi som *Svaler* bygge.

Kongen høre vil derpå,
Gjør os smaa den Ære,
Fattig Fugl bekjende maa:
Her er godt at være;
Gid det melde Fuglesang,
Hvor hen Svalen kommer,
Frem for alle Danevang
Fik den bedste Sommer!

Gud velsigne Kongens Gaard,
 Alle Kongens Dage!
 Som hans Dronning, saa hans Kaar
 Være uden Mage!
 Som et *Gladhjem* for de smaa
Danmark kom for Or'e,
 Gid det findes lige saa
 Altid for de store!

107. Sang i det grønne.

28de Juni 1843.

[Særtryk: „Sang i det grønne, den 28de Juni 1843. Trykt hos P. Magnus i Slagelse.“ Optaget i Viser og Sange for Danske Samfund, 2den Samlings 1ste Hæfte (1847), S. 51—52.]

Velkommen i den grønne Lund,
 Hvor Fuglene de sjunge!
 Det høres skal: den danske Mund
 Til Sang har *og* en Tunge.

Vi har det godt i Grunden her,
 Saa vel som vore Fædre;
 Vil Gud, den Dag tør være nær,
 Vi faa det end lidt bedre.

Vor Konge er vor fuldtro Ven,
 Som Guld hans Ord maa skattes:
 „Kom hid, I gode Dannemænd,
 Og sig os, hvad I fattes!“

Kan Munden vi faa ret paa Gang
 Til andet end at spise,
 Hver andet Barn i Danevang
 Forstaar halvkvæden Vise.

For, hvad vi fattes først og sidst,
 Til Lykke ej saa ganske,
 Men lidt dog baade her og hist,
 Det er det ægte danske.

Derom sang nys en lille Fugl
 I Syd paa Skamlings Banke,
 Og Synd det var at lægge Skjul
 Paa hele Folkets Tanke.

Vi føre Løver i vort Skjold,
 Af Hjærter tæt omsatte,
 Dem førte vi fra Hedenold,
 Og ingen Abekatte.

Hver Fugl maa synge med sit Næb,
 Og Livet, kan vi skjønne,
 Var uden Sang kun Slid og Slæb.
 Velkommen i det grønne!

108. Fuglesyn af Oxford.

(1843.)

[Med denne Overskrift og Datering trykt 1849 i *Danskeren*, II, S. 282—84. — Forf.'s Udkast fra 1843, overskrevet „Oxford“, er bevaret, sammen med en afvigende Begyndelse, saalydende:

Vidskabs Hovedstad paa Jorden
 Fra Athenen til Berlin

Var af Navn i Syd og Norden
 Mange fleres Lod end din;
 Ingen dog for mine Øjne
 Kan sig ved din Side højne,
 Maale sig med *Alfreds* Gaard.

Digtet er skrevet under Forf.'s Besøg i Oxford i Sommeren 1843.
 „Fugle-Syn er en Gjengivelse af det engelske „Birds' Eye View“.]

Fugle-Syn,
 Af Vidskabs-Byer,
 Under Lyn,
 Mens Dagen gryer,
 Vanskelig til Sang opflammer.
 Overalt en Dødning-Hal,
 Som en stor Kjød hoved-Skal¹⁾,
 Skjuler Aandens Læsekammer,
 Skjuler Hejmdals-Vuggen fin.

Dog i Ly
 Af grønne Høje
Alfreds By
 For Skjaldens Øje
 Hæver sig med Spir og Taarne,
 Kæmpe-Eg og Rose rød,
 Slumrer sødt i Enge-Skjød
 Som Ni-Mødrenes enbaarne²⁾;
 Som din Stolthed, Fader Thems!³⁾

Flod og Bæk
 Sig yndig slynger
 Under Hæk,
 Hvor Baaden gynger;

¹⁾ [Udkastet: Overalt Bogorme-Hal, Takt med en Kjød hoved-Skal.] ²⁾ [c: Hejmdal.] ³⁾ [„Father Thames“, ved hvis Bred Oxford ligger.]

Under glade Fuglesange
 Over Engen lysegrøn
 Sno sig trindt i Lys og Løn
 Snævre Stier, brede Gange,
 Tankefulde Vandringsmænd.

Alfreds By!
 Forgjæves pege
 Højt i Sky
 Ej dine Ege,
 Dine Spir og dine Taarne;
 Derom spaade Anguls Vaar,
 Spaade mer end tusend Aar:
 Du er Stjernernes udkaarne
 Til at tindre under Sky.

Held, o, Held!
 Du Daabens Navner:
 „*Helligvæld*“¹⁾,
 Som Vidskab savner!
 Ved din Bred paa ny af Gruset,
 Under Hammerslag med Klang,
 Under hundred Lærkers Sang,
 Løfter brat sig Bedehuset
 Fra den gamle Anguls-Tid.

Dages skal
 Nu og saa fåge
 Vidskabs Hal
 Fra Alfreds Dage:
 Kæmpeaandens Læsekammer,
 Hvor, i Skin af Livets Sol,

1) [„Holy Well“, Oxfords gamle hellige Kilde.]

Straaler Sagas Dronningstol,
Kaster Glans paa alle Stammer,
Som sprang ud ved Helligvæld.

Kildevæld
Til Livets Floder!
Bliv i Kvæld
Nu Klarheds Moder!
Hele Sandheds-Tankekuldet
Lad, i Kristentøjet svøbt,
Lad, i dine Bølger døbt,
Rent og purt og tro som Guldet,
Svinge sig med Sang i Sky!

109. Southey's Hus i Keswick.

(1843.)

[Hidtil utrykt; skrevet i England i Sommeren 1843; her efter
Forf.'s Udkast.]

Skjalden fra Skoven
I Danemarks Sø
Kom over Voven
Til Anglernes Ø,
Til Bjærglandets Porte,
De grønne, de sorte,
Paa Gretas Rand,
Ved Dervents Vand¹⁾
I Cumberland.

¹⁾ [„Derventwater“.]

Engellands-Skjalden
Med smilende Kaar
Sad der i Hallen
Vel to Snese Aar,
Men nu hedengangen
Er Skjalden og Sangen
Paa Gretas Rand,
Ved Dervents Vand
I Cumberland.

Tavs er som Graven,
Og øde som den,
Hallen i Haven,
Som Tonernes Ven
Det lysted at bygge
I Bjærgenes Skygge,
Paa Gretas Rand,
Ved Dervents Vand,
I Cumberland.

Blomster og Ranker
Som Sortet paa hvidt
Gjemme hans Tanker
Og røbe dem tit;
Men falmet er Kransen
I Dødningedansen,
Paa Gretas Rand,
Ved Dervents Vand
I Cumberland.

Fugl i det lave
Med Vingerne smaa!
Ensom i Have,
Hvad tænker du paa?

Du kvidrer nok over
 Din Frænde, som sover
 Paa Gretas Rand,
 Ved Dervents Vand
 I Cumberland.

Sikkert rinder
 Dig derved i Hu:
 Snart forsvinder
 Fra Buret og du,
 Som Fuglen, hvis Tunge
 Skal mer nu ej sjunge
 Paa Gretas Rand,
 Ved Dervents Vand
 I Cumberland.

110. Melrose Abbey and Abbotsford.

(1843.)

[Forhen utrykt; her efter Forf.'s Haandskrift fra Sommeren 1843; digtet ved Besøget paa Walter Scotts Bolig Abbotsford, tæt ved Ruinerne af Melrose, hvor Robert Bruces Hjærte ligger begravet.]

The dirge of Scotland in a word:
Melrose Abbey and Abbotsford;
 The kirk in ruins, the poet dead,
 With thistles crowned the lion's head.¹⁾

¹⁾ [Skotlands Vaaben er en Løve, omgivet af Tidsler.]

III. [I Miss Melior Fenwicks Album.]

(Richmond, 30te Avgust 1843.)

[Hidtil utrykt; her efter Originalen.]

Denne Stav med venlig Rune,
Ristet af en Dannemand,
Minde om hans Hjem det lune
I Kjærminders Fædreland!

Naar fra Englands Kyster Røgen
Driver over Øresund,
Mindes Richmond under Bøgen
Af en gammel Fugl i Lund.

II2. Til Marie Elisabet Glahn.

(8de September 1843.)

[Dette hidtil utrykte Digt er skrevet foran i en fra England hjembragt Stambog. M. Glahn, senere gift med Sognepræst Kr. Winther i Slotsbjærgby, havde ved G.'s Bryllup 1818, da kun et Par Aar gammel, kaldt sig selv hans „lille Brudepige“.]

Paa den store Dronning-Ø
Voxe Kæmpeværker;
Paa den *lille*, lav i Sø,
Kranset af Skovmærker,
Voxe bedst Kjærminder blaa,
Mellem Bøg og Elle,
Og saa mange Blomster smaa,
Som man ej kan tælle.

Fra den rige Dronning-Ø,
 Skjønt det fattigt klinger,
 Derfor Bed til Blomsterfrø
 Er alt, hvad jeg bringer,
 Med det Haab, at her til Lands,
 Paa dit Vink, Veninde!
 Favre Blomster til en Krans
 Brat sig vil forbinde.

Naar du den betragter glad,
 Selv i Vinterdage,
 Tænk dig ved det første Blad
 Venlig da tilbage
 Under Abild, under Lind,
 Over Grøft og Dige,
 Da du var med Rosenkind
 „Lille Brudepige!“

113. Svalen.

(Mindeblad fra Nordsøen 1843.)

[Med denne Overskrift trykt 1849 i *Danskeren*, II, S. 159—60. —
 Forf.'s lidt afvigende Haandskrift fra 1843 er bevaret.]

Hvor kommer Svalen fra i Vaar?
 Hvor tyr den hen om Høsten?
 Er det den store Konges Gaard
 Bag Bjærgene i Østen,
 Hvor ingen mindes Frost og Sne,
 Hvor Aaret kun har Tider tre:
 Kun Høst og Vaar og Sommer?

Lad kun de lærde tvistes om,
Saa længe de behage,
Hvor fra de mange Svaler kom,
Hvem ens var alle Tage,
Og lige godt alt Ler og Straa!
Jeg ænser kun de Svaler faa,
Som melde Aandens Sommer.

Om dem, jeg véd det ganske vist:
De ligger ej i Dvale,
Er ej de her, da er de hist
I Fugle-Kongens Sale;
Der, under Højeloft, sig har
Enhver af dem sin Rede klar
Og Fjer, som aldrig fældes.

Men, naar de os besøge her,
Paa Slette og paa Hede,
Dem Sølv og Guld kun lidt er værd,
Af Ler de bygge Rede,
Men kun af Ler med Klang i Skjød,
Som klares kan i Lue rød
Og Regnbufarver bære.

Det samme Ler de elske saa,
Som vi vort eget Hjærte,
Og mindes Dybet, hvor det laa,
I Sang med Fryd og Smerte;¹⁾
Det klinger for al Verden, som
Den Tone fra et Dyb opkom,
Hvor selv de laa i Dvale.

¹⁾ [Forf.'s Hdskr.: Med sød vemodig Smerte.]

Lyksalig er den Plet af Jord,
 Hvor slig en Svale kommer;
 Thi *der* imod det gamle Ord,
 Gjør enlig Svale Sommer:
 Den med sig bringer Himlens Vaar,
 Deraf udspringer, hvad den spaar:
 Som Blomster, Ax og Vipper.¹⁾

114. „Møens Klint og Skamlings Banke.“

(November 1843.)

[Særtryk uden Navn: „Til Danskhedens Skaal paa Skydebanen den
 5te November 1843.“]

Møens Klint og *Skamlings* Banke,
Danske Bjæрге graa,
 Mellem dem vi ride Ranke
 Over Bølgen blaa;
 Kuling frisk i Bælt og Sunde,
 Fuglesang i grønne Lunde,
Moders Maal paa Folketunge,
 De er altid unge.

Gaar i Bjæрге, gaar i Dale,
 Det som Bølgeslag,
 „*Dansk* vi blive ved at tale“
 Det er afgjort Sag,
 Højt og lavt, som det kan falde,
 Ja, saa længe vi har Skjalde,

¹⁾ [Forf.'s Hdskr.: En gylden Høst paa Jorden.]

Dansk, om saa en Sten vil græde,
Sjunge vi og kvæde!

Dannemænd fra *Skamlings-Banke!*

Sendebud fra *Gram!*

Er end graa vor *Løvemanke*,

Munden ej er lam;

Synke lidt kan *Løvemodet*,

Ligger dog i *Hjærteblodet*,

Rejser sig i Dage klare,

Og i fælles Fære!

Derfor hjærtelig „velkommen“

Over Bølgen blaa!

Danemark i Alderdommen

Skal forynget staa,

Klarlig mindes *Vermunds* Dage,

Klang af *Skrep* og Sang af *Brage*,

Og med *Holger Danske* trodse

Hver en *Barbarosse!*

115. *Himlens Stjærner.*

(1843.)

[Dette hidtil utrykte — maaske ufuldendte — Digt her efter Forf.'s
Haandskrift omtrent fra dette Aar.]

Ved bugtet Hav
I Flyvesand til Hjulets Nav
En Vej der løb
I mine unge Dage,

Hvor sagte krøb
 Selv Heste uden Mage
 Og pusted ved hvert andet Skridt;

— Der tit jeg sad,
 Paa Rejsen til den store Stad,
 Ved Aftens Tid
 Og under Vinters Hjærte,
 Og stirred did,
 Hvor Kjærte efter Kjærte
 Sig tændte i den fjærne By.

Paa kjedsom Vej
 Det var min Trøst, de slukkes ej,
 Før alle nær
 Velkommen dig tilsmile,
 Og *et* især
 Dig byder ind til Hvile,
 Hvor Møde snart er glemt.

Nu ældes jeg,
 Og trang mig tykkes tit den Vej,
 Som her i Muld
 En dødelig maa træde,
 Der, tankefuld,
 Ser i den meste Glæde
 Kun Tant bag alskens Trylleri.

Men, Stjærner smaa,
 Som tindre bag det lyseblaa!
 Til eder tit
 Sig løfter nu mit Øje,
 I trøste blidt
 Med Staden i det høje,
 Den store Stad, hvor I er smaa.

116. [Kronos-Skatten.]

(1843—44.)

[Disse to hidtil utrykte Vers, vistnok fra Vinteren 1843—44, da G. holdt Foredrag over græske og nordiske Myter og Oldsagn (Brage-Snak), meddeles her efter Forf.'s Udkast.]

I Norden nedgravet har Kronos sin Skat,
 Den største, som skues med Øje;
 Saa dybt den ej sank, at den dages jo brat:
 Den findes i Fædrenes Høje,
 Hvor Runerne blinke i Kampesten graa,
 Hvor Lysalfer svæve i Kaaberne blaa.

De Runer de blinke i Haarene graa,
 Hvor Oldinger gløde ved Fædrenes Minde;
 De Lysalfer svæve i Øjnene blaa,
 Hvor Ungdommen kæmper, for Skatten at vinde:
 Det klareste Sølv og det rødeste Guld,
 Som straalere i Lys og som glimrer i Muld.

117. [Smaavers efter Pindar.]

(1843—44.)

[Fra samme Tid som foregaaende. Her efter Forf.'s Haandskrift, hvori dog kun 3—8 betegnes med Pindars Navn.]

I.

Sol-Øjne kæmpe med Skyerne smaa,
 Blinke med Taarer, mens Straalere de saa'.

2.

Da Skjønheden selv sig sin Trone tilegned,
Da rødmede Rosen, og Lilien blegned.

3.

Gamle Vine og Blomster ny
Alle Dage faa Rós og Ry.

4.

Der skinner Solen, mens her det er Nat,
Fælleden kranses af Roserne røde,
Hver liden Kvist er med Frugter beladt,
Og overalt dufter Virak den søde;
Der danse Muser om Lilie-Bleg,
Der er den rette olympiske Leg.

5.

Naar Vaaren aabner sit Brudekammer,
Da knoppes Palmen af Nektarduften,
Da sammenslynge sig yndelig
Violens og Rosens fagre Lokker,
Da toner Fløjte og Fuglekor.

6.

Bestræbelser har hver sin Tørst,
Men Sejren elsker Sangen,
Hvor Heltedyd og Krans gaar først,
Den finder lettest Gangen.

7.

Hvem Skæbnen og Lykken det højeste gav,
Betænke, før Staven han flytter:

Svært er det at pløje det vildene Hav
Paa hin Side Herkules' Støtter.

8.

God at besynge er den, om hvis Tinde
Retten og Skjellet som Blomster sig vinde.

9.

Medfødt Adel kan meget opveje,
Storværk hæver den let fra Leje;
Lavhed med Lærdom maa puste og stønne
Efter den Skat, som skal Fliden belønne;
Fødderne vakle, og tusende Dyder
Smager den paa, men ved ingen sig fryder.

118. Sevs og Skjalden.

(1843—44.)

[Hidtil utrykt; her efter Forf.'s Haandskrift fra samme Tid som de
to foregående Nummere.]

Da Sevs uddelte Lykkens Gaver,
Kom Skjalden alt for sent,
Da Bedemand og Graver
Just gjorde Bordet rent.
Sevs kjendte ham paa Timen
Og sagde: alle Guders Ven!
Det har du for din Rimen,
Hvad sværmed du nu om igjen?

O, svared Skjalden strax, naturligvis
Om dig, du ene lykkelige!

Som sætter kun paa Skatte Pris,
 For andre at berige.

Velan dal sagde Guden mild,
 Jeg laaner dig *min Stemme*,
 Kom til mig, naar du vil,
 Og lad, som du var hjemme!

119. Verden og jeg.

(1843—44.)

[Hidtil utrykt; forefundet paa samme Blad som forrige Nummer.]

Verden og jeg
 Venner vel ej
 Kaldes, som Kørne røde;
 Det — paa dens Sprog —
 Glæder os dog
 Ret, naar hinanden vi møde.
 Og, naar vi atter gaa hver til sit,
 Til vore Venner vi sige frit:
 Det gjør os ondt af Hjærtens Grund,
 For vi har spildt en kostbar Stund.

120. Nordens Kunst.

(23de Marts 1844.)

[Denne Sang blev skreven til og afsungen ved et Møde 23de Marts i det skandinaviske Selskab, ved hvilket Professor Høyen holdt et Foredrag om Thorvaldsen, Dagen før hans Død. Se Fædrelandet for 24de Marts 1844. Sangen er trykt i Skandinavisk Selskabs Visebog, S. 29—31.]

Fra Hedenold end høres Gaadesangen
 Om *Nordens Kunstner*: Vølund Vingesmed,
 Og nys udsvang han sig fra Danevangen,
 Det Sydens Fugle se og studse ved;
 Og højt det toner over Verdenshavet:
 I Nordens Gudhjem end er Skoven grøn,
 I Grækenland er Fidias begravet,
 I Norden atter født som Torvalds Søn.

Med *Nordens Kunst*, der, med de gamle Guder,
 Opvække skal det prude Kæmpekuld,
 Som har til Brynje vel kun Bjørnehuder,
 Men har dog Hjælme af det røde Guld,
 I Sjælen Kraft og Løvemod i Bringen,
 Paa Tungen Vid, i Øjet Falkesyn,
 Til Fart i Sky udvoxet Ørnevingen,
 Til Fenrisulven Baand, til Trolde Lyn.

Er *den* maaske end dybt i Knudebjærget,
 Hvor Sol og Maane skinned aldrig ind,
 Med Dværgeres Mesterværk, af Drager værget,
 Indhyllt tæt i Jætters Hjærnespind?
 Og har, trods Vinkene i Havamaalet,
 Vi biet paa den glade Dag omsonst,
 Da Dybet bævede for Odins-Staalet,
 Og Klippen aabned sig for Nordens Kunst?

Hvem spørger saa? hvem véd det ej paa Sletten,
 At daglig bygges nu i Bjærgestil!
 For Nordens Aand, og ej for Rimfrost-Jætten,
 Gaa Dværge-Hamrene med kunstig Il;
 Ej blot for Nordens Kunstner at behage,
 Sig hæver flux et nordisk Pantheon,
 Til Guderne fra Hellas at modtage,
 Som *han* paa Kapitolet rakte Haand.

Nej, om end prud sig hæver Gjæstesalen,
 Den ej udtømmer Nordens Bygningskunst,
 Hvad Øjet savner end paa Kæmpevalen,
 Ej længe mer det søge skal omsonst:
 Et *Valhal*, som kan Nordens Kæmper rumme,
 Et Ærens Tempel for dets Riger tre;
 Da vaagner op de vældige som stumme,
 I Nordlysskin det Mesterværk at se.

Da kæmpe de og kappes med hinanden,
 Da gaar med Storværk det i Nord som Lyn,
 Da stikker *Asgaard* brat i Sky ved Stranden,
 Med Svalegang af Ymers Øjenbryn;
 Da faar hver Gud sin Borg. hver Dværg sin Esse,
 Hver Fugl sin Rede i den grønne Lund,
 Da Havets Heste skal paa Marken græsse,
 Og Fjældets Graner pløje Øresund.

Da Sten og Farver skal dem selv tilbyde
 Og kappes om at pryde *Folkevang*,
 Og alle Velklangstoner sammenflyde
 I Nordens Havamaal og Svanesang,
 Saa det skal høres over Verdenshavet,
 At Nordens Kæmper tøved ej omsonst,
 Og det skal staa i Klipperne indgravet,
 At Nordens Kæmpeaand forstod sin Kunst.

121. Albert Thorvaldsen.

(1844.)

[Dette Digt er skrevet strax efter Thorvaldsens Død d. 24de Marts 1844, men blev først trykt 1848 i *Danskeren* I, S. 417—23, med denne Anmærkning: „Skjønt dette Vers, skrevet i meget syg Tilstand, har været *forlagt* og er blevet forligget, giver jeg det dog, som jeg finder det; da, hvis jeg har andet om Sagen at melde, det helst maa staa for sig selv.“ — Den trykte Form er altsaa helt fra 1844. Et bevaret egenhændigt *Udkast* fra denne Tid afviger dog en Del fra det trykte og er navnlig ti Vers kortere: det fattes V. 2, 9—11, 14—17 og 21—22.]

Tidsaldrene har og en *Nyaarsdag*,
 Naar Solhvervs-Aander svæve over Jorden,
 Da sidst de svæved under Tordenbrag,
 Sig vendte Solen morgenrød mod *Norden*,
 Og aarle vaagned da et Kæmpekuld
 Med Kronehjælme af det røde Guld.

Ja, stolt oprandt en Gudealder ny
 Med vort Aarhundrede for *Nordens* Stammer,
 Af den skal over Hav og Bjærg gaa Ry,
 Saa vidt som Øjet funkler, Hjærtet flammer.
 I den opstaar ved *Nordens* Kæmpehaand
 Alt *forbigangent*, som var født af *Aand*.

Du var den første, *Torvalds* prude Søn!
 Du blev den største i din Kreds paa Tuen,
 Da med din *Fason*, kæmpemæssig skjøn,
 Du kjækt dig taarned under Himmelbuen,
 Og gjorde brat det til en afgjort Sag,
 At før og efter var som „Nat og Dag.“

Forbavset Verden saa' hos dig paa ny
 De *græske Guder* stige op af Jorden,

Den ofred til dig i en Viraksky,
 Som om den bæved for *Kronions* Torden;
 Men du, oplyst af *Nordens* Kæmpeaand,
 Bortvifted Skyen med en *Barnehaand*.

Et *Menneske* du var og *ingen* Gud,
 Din Herlighed stod under Blomstens Love;
 Med den i Lys du skinned favr og prud,
 Med den i Løn du skal nu længe sove;
 Ej Knæ jeg bøjer og ej Virak strør
 For hvad kun lever som en Blomst og dør.

Vemodig hørte jeg det høje Gny,
 Da Livstraad din, den skjønnne, blev afskaaret,
 Og sørgelig det klang i Skov og Sky,
 Da „*Kunstens Konge*“ blev til Graven baaret,
 Dog Nyaarskæmpen har, som Nyaarsdag,
 Sin Morgenrøde og sit Solbjærgslag.

Du var den *første* af vort Kæmpekuld,
 Heroldernes, som vaagnede med Solen,
 Og de, som end sig højne over Muld,
 Ej sidde længe paa Forundrings-Stolen;
 Hvad med dem fødtes vorder aldrig graat;
 Men sortne maa det for hvert Øje blaat.

Et *Menneske* du var, det *Æres*-Navn
 Vanhelliges, saa vel som Guds, fuld saare,
 Thi føle *Mennesker* og dybt dit Savn,
 Og Perlen i din Krans er *deres* Taare;
 For *Mennesker*, de store og de smaa,
 Den altid funkled paa dit himmelblaa.

Varst du en *Kristen*? som en *Æressag*,
 Man spurgte højt, da man dig bar til Jorde,

Og dine Billeder i *Kirkesmag*
 Bevise kun, du vidste hvad du gjorde,
 Men til din Lykke, baade fjærn og nær,
 Om Rós for Gud maa alle tie kvær.

Gjaldt det om *Æren* mellem os i Nord,
 Hvo turde dig vel nægte *Kristen-Navnet!*
 Gjaldt det om *Æren* overalt paa *Ford*,
 Saa god en Kristen vorder længe savnet,
 Ej blot i Mylren under Himmeltag,
 Men midt i Præste-, Biske-, Pavé-Lag.

Du kjendte kun den *falske* Kristendom,
 Og den betragted du med Ynk og Harme,
 Hvor du den saa' i *Axelstad* og *Rom*:
 Den istapkolde og den lummervarme;
 Saa hele Verden véd det godt og grandt.
 Du var *ej* Katolik, *ej* Protestant.

En *Hedning* altsaa af en egen Art,
 Ej af Rimtusserne, som Himlen true,
 Men af *Lysalferne*, hvem aabenbart
 Er Guddoms-Stemplet paa den kjække Bue;
 Du mellem Alfekor omsværmed frit,
 Men skjelned immer grandt dog *sort* fra *hvidt!*

Det viser Billedet af *hviden Krist*,
 Med Majestæt og Kongelader milde,
 Lad det kun staa, som Billedstøtten hist
 Af den højlovede, ved *Jordans Kilde!*
 Hvor gjennem *Fonten* rinder Livets Strøm,
 Naa'r *Sundheds-Blomsten* til hans Klæders Søm.¹⁾

¹⁾ *Eusebs Kirke-Historie* (VII, 18), hvorefter han selv, i *Paneas* ved *Jordans Kilde*, saa' et støbt Billede af *Kristus* med en *Kvinde*

Det *Kristus-Billed* af en *Hedninghaand*
 Stod tre Aarhundreder ved Fruerburet,
 Hvor hun, som rørte ved hans Klædebon,
 Til Mindetegn det havde undermuret;
 At hun var *hedensk*, følger af sig selv,
 Hun rejste „*Billeder*“ ved „*Jordans*“ Elv.

Gid dette Billed af din Mesterhaand
 Ved „Fonten“ staa til lige varigt Minde
 Om Sømmen af det *hvide* Klædebon,
 Og *Troen* hos den ømme *Dannekvinde*,
 Som yndig knæler ved den Konges Fod,
 Der raadte mild paa hendes Vaande Bod!

Jeg korsor mig for lede „Satan“ kun,
 Og ej for Mennesker, som mine Lige,
 Jeg selv var *Hedning*, men dog *ingen Hund*,
 Og Skriftemaalet mit i *Sandheds* Rige,
 Det lyder saa: det randt mig nys i Hu,
 At der er *meget Hedenskab* hos mig endnu.

Hos mig det gaar, om ej i Lyset alt,
 Saa dog i Løbet gjennem Skærsildsbaalet,
 Hos dig en Del som Støv til Jorden faldt,
 Og Resten pustes bort af Englemaalet,
 Hvor du, indført i bedste *Kongelag*,
 Skal paa den „*sande Kristendom*“ faa Smag.

knælende foran sig, som efter Sagnet var den fra „Evangeliet“ velbekjendte „blodsottige Kvinde“. Denne *hedenske* Kvinde havde af Taknemmelighed oprejst Støtten ved sit Hus i *Paneas*, og paa samme Sted, siger *Euseb*, groede en ubekjendt Urt, som, naar den naaede Sømmen af *hans* Kappe, fik Lægedoms-Kraft mod alle Haande Sygdomme.

En *Konge* var du, under *Alberts* Navn,
 Skjønt uden Sværd og perlestykket Trone,
 Dit Septer vakte Fryd og virked Gavn,
 Mens barnemild du leged med din Krone;
 En *Konge* var du paa din Blomsterø,
 Som faa kun fødes, og som færre dø.

Du Kronen bar paa dine hvide Haar
 Saa let, som sjælden bæres Rosenkransen,
 Naar favre Glutter, skjemtende i Vaar,
 Hensvæve frit og yndig gjennem Dansen;
 Men mer alvorlig stræbte ingen Drot
 At vise: *kongeligt* er altid *godt!*

Saa hvil da *kongelig*, du Alfedrot,
 Hvor Lejet redes dig i Borgegaarden,
 Til atter tindrer Øjet himmelblaat
 I den forklarede Naturens Orden!
 Som *Dvalin*, gamle Nordens Konge-Dværg,
 Til Kæmpehøj du fik et *Himmelbjærg*.

Det er *Olympen* med sin Gudehær,
 Opskudt paa ny i *Sællands* Bøgelunde,
 Til Udsigt vid i Aftenrøde skær,
 Hen over Storværks Strøm i alle Sunde,
 En Klippe-Grundvold for et Kæmpeslot,
 Et *Lydskjælv* for vort Nordens *Asa-Drot*.

Med *Sejershaab* du i din Ungdoms Vaar
 Uddrog til Kæmpeskridt i Lavrbærlunden,
 Med *Sejershaab*, det gamle *Odins-Kaar*,
 Afbilled du dig selv i Aftenstunden,
 Og *Sejersdisen* paa sin Dronningstol
 Skal Haabet *kroner* paa dit *Kapitol*.

Nu rør dig levende i Sagn og Sang,
 Du *Adel-Menneskets* højbaarne Minde!
 Din grønne Lund var altid *Dancvang*,
 Og du er *Nattergalenes* Veninde;
 Omsvæv til Dommedag den Blomsterø,
 Hvor ej paa Kongegrav Kjærminder dø!

Og rejs dig, hedenfarne Kæmpers Æt!
 Stræb mer ej *Turserne* at efterabe!
 Skik i din Stand og i din Tid dig ret,
 Ved i den gamle Kæmpeaand at skabe!
 Da lever i dig, Død og Grav til Trods,
 Hvad der opvakte *Thorvaldsen* og os.

122. [I en ung Piges Stambog.]

(12te April 1844.)

[Hidtil utrykt; her efter Originalen.]

Tiderne skifte, som Bølgerne gaa,
 Stjærnerne tindre paa Himmelens blaa;
 Saa, hvad end skifter, sig spejle det høje
 Dybt i dit Hjærte og klart i dit Øje!

123. Aandelig Vuggevis.

(1844.)

[Skrevet i Maj Maaned paa en Rejse i Sjælland; de tre Vers i Mærn hos P. Rørdam, de tre i Stiftsbjærgby hos G. Busck. Første Gang trykt i „Salmer og Sange til Julen, samlede af J. F. og R. Th. Fenger“, 1845 (se Gunni Busck, et Levnedsløb i en Præstegaard, udg. af H. Bech, 2den Udg. 1878, S. 305, og „det kirkelige Vennemøde i Kjøbenhavn September 1868 af Kr. Køster“ S. 14). En forkortet og en udvidet Form af Sangen er optagen mellem Salmerne, IV Nr. 121 og 256, jfr. V S. 846].

Sov sødt, Barnlille!
 Lig rolig og stille,
 Saa sødelig sov
 Som Fuglen i Skov,
 Som Blomsterne blunde i Enge!
 Gud Fader har sagt:
 Staar, Engle, paa Vagt,
 Hvor mine de smaa er i Senge!¹⁾

Med Fingrene grande²⁾
 Slaa Kors for din Pande!
 Med Guds barnets Røst,
 Slaa Kors for dit Bryst!
 Saa kan ingen Djævel dig gjæste;
 Saa skal om din Daab,
 Med Saligheds Haab,
 Sig Mindet i Barmen rodfæste.

Læg Hænderne sammen,
 Saa lægger sig³⁾ Amen

1) [opr. I Faderens Skjød, Med Kjærligheds Glød, Selv anden du hviler i Senge.] 2) [opr. sande.] 3) [opr. lægges der.]

Til Mesterens ¹⁾ Bøn,
 Som stiger i Løn
 Og lyder, hvor Englene kvæde.
 Det lille Guds-Ord
 I Himmerigs Kor
 Omfavne ²⁾ Guds Engle med Glæde.

De raabe, de sjunge:
 Paa Maddike-Tunge
 Et Ord af Guds Søn
 Er bleven til Bøn
 Og stiger paa Solstraale-Vinger;
 Gud Fader ³⁾ i Løn!
 Sig Ja til den Bøn,
 Fra Lavland livsalig den klinger!⁴⁾

Da alle de kjøbte,
 I Jesu Navn døbte,
 Som Striden har stridt,
 Som Døden har lidt,
 Gik ind til den evige Hvile,
 Istemme saa lydt
 Halleluja nyt,
 At Englene tie og smile.

Sov sødt, Barnlille!
 Lig rolig og stille,
 Og nyn paa det Navn,
 Med Naaden ⁵⁾ i Favn,

¹⁾ [opr. Frelserens.] ²⁾ [opr. annamme.] ³⁾ [opr. vor Fader.]
⁴⁾ [opr. O, hør dog, hvor liflig den klinger!] ⁵⁾ [opr. Fylden.]

Al Jorden til Salighed givet!
 Nyn: Jesus er min,
 Saa favr og saa fin,
 Min Jesus er Lyset og Livet!

124. Midsommers-Natten ved Frederiksborg.

(1844.)

[Med denne Overskrift — Aarstallet indbefattet — trykt i „Danskere“, 1849 (II, S. 299—301). Forf.'s noget afvigende Udkast fra 1844, med Overskrift „Sommernatten“, er bevaret.]

Kølig det lufter
 I Maaneskin mat,
 Blomsterne dufter
 I Midsommers Nat,
 Og Borgen i Søen
 Paa Hillerøds-Øen
 Staar gammel og graa,
 Mens Fuglene slaa
 I Nattergals-Lunden hin fejre.

Kølig det lufter
 I Alderdoms-Aar,
 Høsten ej dufter
 Lig Sommer og Vaar;
 Men Blomster i Klynge
 Dog kranselig slynge
 Sig hvide og blaa
 Om Isserne graa
 I Nattergals-Lunden hin fejre.

Kølig det lufter
 I Maaneskin mat,
 Blomsterne dufter
 I Midsommers Nat,
 Mens graahærdet Kæmpe
 I Danemarks *Tempe*
 Sig hviler saa blødt
 Og blunder saa sødt
 Som Nattergal-Ungen i Lunde.

Kølig det lufter
 I Alderdoms-Aar,
 Høsten ej dufter
 Lig Sommer og Vaar!
 Men Prisen dog vinder,
 Med Ax og Kjærminder,
 Den grundrige Høst
 Fra Vaartidens Lyst
 I Nattergals-Lunden den fejre.

Kølig det trækker
 I Midsommers Nat,
 Skjalden dog vækker
 Skjøn Nattergal brat;
 Og Lysalfer danse
 Med Skovmærke-Kranse
 Paa Hillerød-Søen,
 Paa Fredegods-Øen,
 I Nattergals-Lunden hin fejre.

Kølig det trækker
 I Midsommers Nat;
 Men Frørerne kvækker:
 Nu dages det brat!

Da aabne med Varme
 Sig straalende Arme,
Dem kjærlig at favne,
 Som mest maatte savne
 I Nattergals-Lunden hin fejre.

125. Lille Tuborg.

[Til Dronningen paa hendes Fødselsdag
 den 28de Juni 1844.]

[Hidtil utrykt; her efter den Dronning Karolina Amalia overrakte
 Original. To til Dels afvigende Udkast fra Forf.'s Haand ere be-
 varede. — Dronningen havde i denne Sommer skjænket Digteren
 Bolig paa Lille Tuborg ved Strandvejen.]

Tuborg du lille i Løn,
 Lejret ved Strandvejen grøn!
 Læ giver Popler og Linde
 Dig for de vestlige Vinde,
 Giver og Nattergal Skygge,
Der hele Døgnet at bygge,
Der i det dunkle med Lyst
 Dejlig at øve sin Røst.

Kun gjennem Ruderne faa
 Øjner man Bølgerne blaa,
 Vexler dog venlige Blikke
 Med dem og glemmer dem ikke,
 Kaster for Stormen kun Anker,
 Immer mød Bølgen i Tanker,
 Tuborg! i Læ og i Løn
 Under din Tjælding saa grøn.

Skjaldens Værtinde saa skjøn,
 Havfruen, hersker i Løn,
 Staar, som paa Bølger skyhøje,
 Skjalden dog stadig for Øje,
 Udrækker Haanden saa fager,
 Huslejen yndig modtager,
 Smiler bag Skysløret tyndt
 Sødt ad den „klingende Mønt.“

Skjønt ej den skinner i Muld,
 Bedre end Sølv eller Guld
 I hendes Øre den klinger,
 Laaner af Nattergal Vinger,
 Havfruens Haand, den fuld søde,
 Ydmyg at flyve i Møde,
 Øret at fylde med Klang:
 Gjenlyd af Nattergalsang.

Havfru paa Sundbølgen blaa!
 Dronning, som Dronninger faa!
 Dronning for Havfruer mange!
 Dronning for Nattergalsange!
 Dronning for Blomster og Bøge,
 Som alle Fugle besøge!
 Dig lønne *Aanden* i Hal
 Rigt, som du huser en Skjald!

Havfru, de flyvende huld!
 Du tager Sangen for Guld,
 Du planter Skoven paa Hede.
 Du bygger Fuglene Rede;
 Ly finder Spurven og Svalen
 Let under Højeloftssalen,
 Hus i det grønne som Hal
 Finder den graanede Skjald.

Derfor lovsynge dig skal
 Yngre i Tusendetal,
 Men ogsaa Fugle, som graane,
 Sang skal af Lærkerne laane,
 Og af den lille i Kvælde,
 Marken og Skoven at melde:
 Glad er ved Nat og ved Dag
 Fugl under Dronningens Tag.

Dronning, i Fuldmaane fød!
 Søster til *Rosen* saa rød!
 Du paa hver Byrdsdag, der kommer,
 Blomstre med *den* i Skærsommer!
 Altid i Sorgenfri-Vangen,
 Liflig omtonet af Sangen,
 Blomstre du, rød eller hvid,
 Dronning, i Rosernes Tid!

126. [Paa Skamlings Banke.]

(4de Juli 1844.)

[Det Særtryk, som Forf. medbragte til Festen paa Højskamling, og hvorefter der blev sunget, haves nu ikke; men Sangen er aftrykt uden Overskrift i „Skovhornets Klang mellem Skamlings-Bankerne“ (Kbhvn. 1844), S. 27—29. Med Titel „Folke“ er Sangen optagen i Viser og Sange for danske Samfund, 2den Samlings 1ste Hæfte (1847), S. 2—5. Forf.'s Manuskript er bevaret.]

Slesvig! *Anglers* Jarlesæde!
 Kongers Moderskjød,
 Hvor, til hele *Markens* Glæde,
 Morgensangen lød;

Hvor, med *Danmarks Arilds-Kirke*,
 Højt sig hæved *Danevirke*;
 Tør du end for *Tysken* sjunge
 Med den *danske* Tunge?

Folke hed din gamle Taler,
 I vor Konge-Bog
 End hans Ord vor Aand husvaler,
Dansk var *Folkes* Sprog;
 Fejdebud en Foraarsmorgen
 Bragte han til *Jelling-Borgen*,
 Som man, efter Kongens Tykke,
 Ønsker Folk til Lykke.

Danmarks Fjender i vor Midte,
 Sagde han med Klem,
 Vidste Vejen godt at hitte
 Til de *stummes* Hjem,
 Vore Sværde, Spyd og Pile
 Brat dem bringe skal til Hvile,
 Dem Godnat i Graven sjunge
 Med den *danske* Tunge.

Danekongen sit Guldbæger
 Skjænkede fuldt af Vin,
 Sagde: drik! det vederkvæger,
 Skaalen er og din;
 Som en Dannemand og Kæmpe,
 Født til Fjende-Skryd at dæmpe,
 Har du talt og vil du stride
 Paa den *danske* Side.

Tak, som byder, mæled Folke,
 Sikkert skal mit Staal
 Fjenden klart mit *Sprog* fortolke,
 Drikke Kongens Skaal,

Og før jeg af *Marken* rømmer,
 Af mit Blod et Bæger tømmer
 Jeg til Skaal for Venner kjære
 Og for *Danmarks* Ære.

End er Øjet ej saa taaget,
 Det jo ser fuld grandt:
Dansk var den Gang *Folkesproget*,
 Og de *Danske* vandt;
 Danekongen hvid som Duen
Folke saa' paa Banetuen,
 Sagde: knap med Guld, som ejes,
 Helteblod opvejes.

Slesvig, *Anglers* Jarlesæde!
 Kongers Moderskjød,
 Hvor, til hele *Markens* Glæde
 Morgensangen lød;
 Hvor, med *Danmarks Arilds-Kirke*,
 Højt sig hæved *Danevirke*;
 Længe du om *Folke* sjunge
Frit med *Følketunge*!

127. Rune-Bladet.

(5—6. Juli 1844.)

[Med Titel „Rune-Bladet med «Kristian den ottende», og det unge Danmark“ trykt forrest i Skovhornets Klang mellem Skamlings-Bankerne (Kbhvn. 1844), S. 3—7, og i Forordet sammesteds gjøres Rede for Digtets Tilblivelse om Bord paa „Kristjan den ottende“ paa Farten hjem fra Skamlings-Festen d. 5te og 6te Juli. — Baade

Forf.'s Manuskript og det dermed nær overensstemmende oprindelige Udkast (med Overskrift som her), skrevet om Bord, er bevaret.]

Snækken, under klaret Sky,
 Paa den blanke Vove
 Glider ind i Morgengry,
 Under grønne Skove,
 Bringer med til *Axelstad*
 Breddt og boldt et Bøgeblad,
 Tæt med Runer ristet.

Bladet sender *Nordens Aand*
 Fuldt af Runer ramme,
 Ved det *unge* Danmarks Haand,
 Til den *gamle* Stamme,
 Risted dem paa Bølgen blaa,
 Hvor Aartusender ham saa'
 Svæve over Sundet.

Snækken under *Danebrog*
 Den er god at kjende,
Skjalden graa se hist i Krog
 Mellem *Ungersvende!*
 Saa med *Odin* er om Bord
Gamle Danmark, med et Ord,
 Aandelig *forynget*.

Snækken skrider under Ø,
 Fuld af *Hurra-Tanker*,
 Ladning let paa Østersø
 Kom fra *Skamlings Banker*,
 Hvor med Hurra højt i Sky
Gyldenaarets Morgengry
 Hilste *Folkemunden*.

Det var *Danmarks* Folkemund,
Fuld af Folkesange,
Hurra-Raab af Hjærtens Grund
I de grønne Vange;
Folkemunden fra i Gaar,
Stum i mange Hundred Aar,
Nys med Sang oplukket.

Dan og *Angel* Brødre var,
Som de sjælden findes,
Pagten af det Broderpar
Den skal evig mindes;
Lovning god med Haand og Mund:
Last og Brast i allen Stund
Staa vi med hinanden!

Dan og *Angel* som i Fjor
Lagde *Mundlag* sammen,
Det skal spørges trindt i *Nord*,
Gjør det end med Gammen,
Løbe ej med Limestang,
Ride rapt med Kæmpesang
Over Skamlings Banker.

Skamling-Højens Vennebrev
Til det *danske* Hjærte
Hurtig Kæmpeaanden skrev,
Under *Frejas* Kjærte;
Runen „*Odin Rynkebryn*“
Ord som Ild, ja Ord som Lyn,
Billedlig betegner.

Ordet-lød, som Tordenbrag
Ruller over Skoven,
Ramte og som Tordenslag,

Kasted Glans paa Voven,
 Tændte Baal i Kæmpe-Favn,
 Tændte Skamling-Højens Bavn
 Med de klare Luer.

Urda-Svanens Hjærte-Røst
 Paa den *danske* Tunge
 Lyde skal med Ungdomslyst,
 Dødens Frygt bortsjunge,
 Synge Liv og slynge Lyn,
 Skjænke de *blindfødte* Syn
 Og de *stumme* Mæle.

Ryst din Vinge, *Odins Ravn!*
 Glem nu ej dit Galder!
 Skamling-Højens Aften-Ravn
 Græder Guld for Balder,
 Løser Odins Søn fra Hæl,
 Skaber *Nordlys-Dag* i Kvæld
 Over Dovres Isse.

Ser du det, du Blindebuk!
Lyst der blev i *Skoven!*
 Hører du det nu, Kuk-Kuk!
Sang der blev paa *Voven.*
 Svanesang paa Bølgen blaal
 Tusend Aarer Takten slaa
 I de smule Vand.

Tysker, med den stolte Hu,
 Og de stive Skanker!
 Ser du Gnister springe nu
 Over *Skamlings Banker!*
 Vogt dig vel! thi faar de Sving,
 Lukt de fare med et Spring
 Over *Danevirke.*

Vogt dig vel, det er til *Tor*,
Du har kastet Handske;
Til dig lyner det fra Nord:
Her er *Holger Danske!*
Kejser *Rødskjæg!* har du Lyst,
Bryd en Lanse, prøv en Dyst
Under *Danevirke!*

Har du Ymers Øjenbryn,
Har du *Hrungner-Køllen*:
Vi har Trudvangs klare Lyn,
Lys paa Dalby-Møllen;
Vi har *Mjølner Asa-Kraft*,
Trods det korte Hammerskaft
Vi slaa Dal paa Dovre.

Vi har Græs, og vi har Korn,
Vi har gode Heste,
Vi har ogsaa *Gjallarhorn*,
Blik paa „fælles bedste“;
Lyder Hornet, højt i Sky,
Hele *Norden* staar paa ny
Nær ved *Danevirke*,

Rid ej mer din høje Hest!
Han slaar af i Morgen;
Freden huer *Hejmdal* bedst,
Højt paa Klippeborgen.
Naar du hører Lurens Døn,
Buk da kjønt for *Odins Søn!*
Mildt da *Freja* smiler.

128. Viborg-Ting.

(1844.)

[Den nærmere Anledning til dette hidtil utrykte Digts Tilblivelse kan vistnok angives at være de jyske Stænders Forhandling af det af J. E. Larsen fremlagte „Andragende angaaende den danske Nationalitet i Slesvig“ paa Mødet den 16. Juli. Digtet meddeles her efter Forf.'s Haandskrift fra 1844.]

Under Bøgeskoven,
 Hvor nu alt er tyst,
 Sagte triller Voven
 Ind mod Sællands Kyst,
 Bringer Bud og Breve
 Først fra dem, der leve,
 Nogle og fra dem
 I de dødes Hjem.

Nys fra Vesterlide
 Over Kattegat,
 Nys fra Jyllands Side
 Rulled Snækker brat,
 Som det havde kulet;
 Ild der var i Hjulet,
 Deraf ogsaa Ry
 Gik som Røg i Sky!

Bud der kom og Breve
 Fra det Viborg-Ting,
 Hvor et: „Danmark leve!“
 Lød i Kæmpering;
 Rulled som en Torden
 Rysted hele *Norden*
 Og til Herrefærd
 Vakte *Odins* Hær.

Det var *Modersmaalet*,
 Der af Flintesten
 Slog nu Ild med Staalet
 I en Bøgegren;
 Den ved *Skamlings-Baalet*,
 Tændt for *Modersmaalet*.
 Var en venlig Gjæst,
 Var nu Ilden næst.

Fri som Fuglesangen,
 Raabte *jyske* Mænd,
 Tone over Vangen
 Modersmaalet end,
 Over Mark og Skove
 Hedelyng og Vove,
 Over Tyras Hus
Danevirkes Grus!

Danefolkets Tunge,
 Trods det *tyske* Nid,
 Tale skal øg sjunge
 Som fra Arildstid,
 Sjunge om det gamle,
 Det med nyt ophamle,
 Pusté Blad fra Mund
 Ret af Hjærtens Grund!

Det er nyt i Norden
 Af den gamle Rod,
 Det er nyt paa Jorden,
 Bæk af Livets Flod;
 Nu den røde Hane
 Svinger Lysets Fane
 Til et Gyldenaar
 Over *Fenges* Gaard!

Hjem igjen fra Vesten
Kom nu *Amlets* Vid,
Baglængs paa Helhesten,
Gal i rette Tid,
Krogene i Tasken,
Bagte godt i Asken,
Hægter nu i Hast
Jordetøjet fast.

Ja, hvor Luen brager,
Salens Omhæng grønt
Knytter sig med Hager
Baade smukt og kjønt,
Svøber sig med Gammen
Om dem alle sammen,
Som vil gjøre Kaal
Paa vort *Modersmaal*.

Som en gammel Broder,
Graa ved Heltekaar,
Amlet med sin Moder
Nu i Rette gaar
Paa sin Faders Vegne;
Rødme maa og blegne
Hun, som tog i Favn
Afgrunds Natteravn.

Blegne saa og rødme
Maa vort *Modersmaal*,
Som sin Salt og Sødme
Spildte paa en Aal,
Spildte paa en Slange,
Som i Danevange
Vexlede Gestalt,
Snoed sig om alt.

Men naar *Freja* græder,
 Guld der regner ned,
 Deraf spire Glæder
 I Gudindens Fjed;
 Under Skyer blide
 Blomstre Roser hvide
 Til Guldbrudens Krans
 I Guldbryllups-Dans.

Derfor Skjalden kvæder
 Nu med Liv og Lyst,
 Medens *Freja* græder,
 Slaar sig for sit Bryst;
 Hjærtet gjennembryder
 Brat hvad hun fortryder,
 Bryder ud med Klang
 I en Svanesang!

129. [Paa Skarrit-Sø.]

(Juli 1844.)

[Hidtil utrykt; her efter paalidelig Afskrift med Titel: Til Pastor.
 Busck i Bjærgby.]

Storkebjærgs Skove
 Med guldbræmmed Sky
 Skarrit-Søs Vove
 Omkranser i Ly;
 Baadene gynges,
 Bølgerne synge:
 I favre! far vel!

Maanen bag Skoven
 Henglider i Sky,
 Titter til Voven,
 Forsvinder paa ny;
 Hvidklædte Bøge
 Synes at spøge
 Paa Søkanten grøn.

Fruerne smile
 Som Roser i Nord;
 Sangen til Hvile
 Af Skjalden i Sor¹⁾
 Stiger i Kvælden,
 Bruser med Vælden,
 Indtoner Guds Fred.

Maanen guldrøde
 Er Nedgangen nær,
 Hjærter, som gløde,
 Har Hjærterne kjær,
 Gløden de dølge,
 Rødmende følge
 De Øjet i Løn.

130. Klara.

(1844.)

[Først trykt i Danskeren 1848, Nr. 34 (I, 542—43), men sikkert fra samme Tid som det strax neden for meddelte utrykte Brud-

¹⁾ [Sikkert Ingemanns bekjendte Aftensang: „Fred hviler over Land og By.“]

stykke fra 1844, der forherliger Erindringen om Mødet med „Klara“, som maa have fundet Sted under et af Digterens første Besøg i England. Brudstykket er i Forf.'s Udkaast saalydende:

Det var i min Middelalder,
Hjærtet krymped sig i Barm,
Øjet brast i Graad for Balder,
Tungen tav af Sorg og Harm;
Langt fra Sællands Bøgelund
Vakled Fod paa fremmed Grund.

Da mig traf et kulsort Øje,
Gjennembored mig mit Bryst,
Som et Lynglimt fra det høje
Gjennemknytred mig med Lyst,
Tændte brat, trods Sorg og Harm.
Lys i Blik og Ild i Barm.

Klaras Aande aabned Munden, —
Klippen revned, Strømmen randt;
Som en Drøm i Morgenstunden
Svæved hun forbi og svandt;
Men hver Gang jeg Harpen slaar,
Svævende hun for mig staar.

Om hun end er oven Mulde?
Om hun mindes end mit Navn
Og de Toner frydefulde,
Som forsøded bitre Savn,
Spørger jeg endnu hvert Aar
Vestenvind og Fugl i Vaar.

Ælvedronning, højt begavet,
Hvor du svæver, takket vær!
Mens jeg pløjer Verdenshavet,
Altid er du Hjærtet kjær;
Ved dit Smil og ved dit Lyn
Vaagned op mit Skjaldesyn.]

Jeg stod engang i et fremmed Land
Og om lidt hjemligt mit Øje ledte,

Da saa' jeg Klara, den Liljevand,
Og Hjemmet sig for mit Blik udbredte.
De findes til Lykke, som yndes!

Ej før, ej siden, jeg Klara saa',
Og meget Vand er til Strande rundet,
Men Sjæle to, som et Blik forstaa,
Har Øjeblikket for immer bundet.

Jeg saa' paa Klara, hun saa' paa mig,
Som om hinanden vi satte Stævne,
Og hver af os gik den halve Vej,
Saa brat hinanden vi sad i jævne.

Jeg sad hos Klara saa sjæleglad,
Mundharpen toned foruden Strænge
Om saare meget, jeg véd ej hvad, —
Og ingen af os det véd, hvor længe.

Da kom den Herre, som os indbød,
Og spurgte artig, med Vid i Panden,
Om vi, saa fremmed end Stemmen lød,
Dog nogenlunde forstod hinanden.

Da svared Klara, som Engle mild,
Slog Øjet op, og udbrød med Gammen:
„Den Ting er ikke i Verden til,
Hvorom vi to jo kan tale sammen!“

Det var om Hjærter et sanddru Ord,
For alt i Verden de Udtryk finde,
I Ordet lever og stadig bor
Med Klaras Stemme end Klaras Minde.

Med Skolemestre man ogsaa vel
 Om alt kan tale, naar man vil kives,
 Men Venne-Sjæle kun har det Held
 Om alt at tale og sødt oplives!
 De findes til Lykke, som yndes!

131. Til min Lise

(paa Bryllupsdagen 1844.)

[Dette hidtil utrykte Digt meddeles her efter Originalen. To bevarede Udkast vise mindre Afvigelser.]

Sølvbryllups-Dagen i Fjor,
 Oprandt for mit Blik i det fjærne,
 Dog var min *Aand* her i *Nord*,
 Mit *Hjærte* hos *Danemarks* Stjerne,
 Kun havde Skjalden de bangeste Kaar,
Han; efter Kulden med kridhvide Haar,
 Fyldte da alt sine *hundrede* Aar.

Vestmorelands Bjærgfrue pæn
 Med *Kendal* i Favn og paa Skjødet,
Cumberlands Sortsmutte væn,
 I aftenrødt liflig oplødet,
 Gamle Kong *Arthur* paa Tronen i Sky,
Melros og *Abbotsford*, højlig i Ry,
 Lokked fra Læben ej Klang eller Kny.

Let fløj dit Brev over Hav,
 Vi mødtes paa Dagvogns-Sædet;

Men intet Kys jeg det gav
 For alle de Kys, mig har glædet;
 Blottet for Luer, for Længsel og Savn,
 Kold fandt dit Brev og din Hilsen den Favn,
 Hvor dog i Elskov hensmeltet dit Navn.

Sælsomt er Skjalde-Livs Kaar,
 Saa til mig nu flyvende kommer
Guldbryllupsdagen i Aar
 Med Kjærligheds gjenfødte Sommer;
 Længslerne søde gaa ind og gaa ud,
 Oldingen favner nu Ungdommens Brud,
 Kalder med Kys hende dejlig og prud.

Solen og Maanen i Sky,
 Med Stjærnerne alle, som tindre,
 Blomsten i Bøgenes Ly,
 Og Bøgene selv ikke mindre,
 Klinten og Bølgen, de kvæde endnu,
 Som da, hvad klarlig jeg kommer i Hu,
 Læberne dine mig først kaldte „du“.

Roserne falme paa Jord,
 Med Blomsterne alle i Bede,
 Én Gang de staa kun i Flor,
 Men Duften dog tit de udbrede;
 Saa har og *Skjalden* kun én Gang sin Vaar,
 Deler dog *Rosernes* liflige Kaar,
 Dufter, som de, gennem hundrede Aar.

Kom da, min Brud! til min Barm,
 Og græd ej, for Lokkerne graane!
 Kald ikke Eng-Haven arm,
 Hvor yndig Kjærminderne blaane!

Bladene fine af Rosen saa rød
 Rødme dog let i Kjærmindernes Skjød,
 Rødmen er liflig og Duften er sød.

132. Skovhuset i Sælland.

(1844.)

[Trykt i Danskeren 1850, Nr. 23 (III, 355—59) med ovenstaaende
 Titel og Datering.]

I *Søllands* de yndige Skove,
 Der ligger et Hus end i Læ,
 Hvor liflig, mens *Folkene sove*,
 Der synges i Busk og i Træ,
 Hvor yndig, naar *Folkene vaage*,
 Sig svinger selv Glente og Maage.

Det Hus er nu gammelt og kroget,
 Ej længer der synges saa lydt,
 Men Skjalden, før Ruden blev taaget,
 Saa' Huset, den Gang det var nyt,
 Da Fuglene sang over Syllen:
 Vel mødt, vi er midt i Idyllen!

Da gynged saa let i det grønne,
 Paa Gænger af Valnøddetræ,
 Min Vugge, som Ært og som Bønne
 De vippe i Abildgaards-Læ,
 Og *der* mine Læber blev røde
 Af Kys og af Kirsebær søde.

*Der lærte jeg Foden at røre
I Ledtog med Gæslinger smaa,
Der lærte jeg Sangen at høre
Blandt Lærkerne gæslingegraa,
Der blev jeg fra Skyen og Havet
Med Skjaldskabets Syner begavet.*

*Der saa' jeg først Roserne røde
Paa Busk og paa Jomfruens Kind,
Der lærte mit Hjærte at gløde,
At elske med Sjæl og med Sind,
Der lærte mit Øje at græde
Langt mindre af Sorg end af Glæde.*

*Der Skjalden i Drømmenes Dage
Har smilet i moderligt Skjød,
Der mødte, som Fugl, han sin Mage,
Der tog han sin kjære paa Skjød,
Der kappedes Kysset om Rangen
Med Duften og Nattergalsangen.*

*Der gik han i Skoven bedrøvet,
Med Stenen paa Hjærte i Løn,
Sin Fred og sin Glæde berøvet,
Fandt Blomsten og Bøgen dog skjøn,
Som Duggen for Sol svandt og Taaren,
Og Glæden gjenfødtes med Vaaren.*

*Nu Lokkerne gule blev hvide,
Og bleg er den furede Kind,
Og graalige Skyerne glide,
Og skarp er den nordlige Vind,
Og vinterlig Bølgerne bruse
Om Istag paa Hvalernes Huse.*

Dog nys under Bøgeblads-Taget,
 Omtonet af Nattergals-Kvad,
 Omduftet i Skærsommer-Laget
 Af Roserne røde paa Rad,
 Jeg fandt, under Blomster af Hylden,
 Endnu mig dog tæt ved Idyllen.

De dejlige Bøgeløvs-Kroner,
 Som Grønsværet bærer med Lyst,
 De liflige Aftensangs-Toner,
 Som har alle Roserne kyst.
 Ved Haandtryk af *danske* Veninder,
 Opvakte min Ungdoms Kjærminder.

Af dem fletter Haanden nu Kranse,
 Smaapigerne vrage dem ej,
 Med dem de for Ynglinger danse,
 Med dem strø de Oldingers Vej,
 Med dem de i Krans og i Klynge
 Om Skjalden sig smilende slynge.

Dog ej blot Kjærminderne blaane,
 Den gamle fik Syner paa ny,
 Han skuer ved Sol og ved Maane
 Skovhuset i Bøgenes Ly;
 Han lejrer sig end paa det grønne
 Og leger med Blomst og med Bønne.

Kan mer ej paa Hærfaders Ganger
 Jeg pløje det vildene Hav,
 Saa hviler jeg mig i *Folkvanger*,
 Paa Hyndet, skjønt *Freja* mig gav,
 Af Roser fra Paradis-Egne,
 Som dufte end sødt, naar de blegne.

Se, Kæmperne Bjærget udhuler,
 Og Kunstnerne kappes med Flid,
 Da hæve sig dejlige Suler
 Til Støtter i Alderdoms-Tid,
 Saa Huset, om ogsaa det hælder,
 Ej Stormen og Vandskyllet fælder.

Saa, Hus i de yndige Skove!
 Ældgammelt ved Himmelens Gunst,
 Selv naar de ufødte hensove,
 Hold Stand dog ved *Kjærligheds Kunst*,
 Som, hvad den ej mer kan gjenføde,
 Opliver i Minderne søde!

Ja, Skovhus paa Bøgenes Slette!
 Hvis Bjerge er Bølgerne blaa,
 Du mig er *Folkvanger* det rette,
 Kun tækket med Rør som Guldstraa,
 Thi her dog i Lønkamret inde
 Skjøn *Freja* er altid at finde.

133. Havet.

(1844.)

[Trykt i *Danskeren* 1850, Nr. 23 (III, 359—64) med ovenstaaende
 Titel og Datering.]

Hav med de rullende Bølger!
 Vugge for Svanerne graa!
 Hvad mon i Dybet du dølgjer,
 Under din Tillie blaa:

Skyblaa i Havblikket stille,
 Snehvid, naar Vindene spille,
 Græsgrøn, naar Stormene tude,
 Bejle til Afgrundens Brude,
 Gjøre ved Nat og ved Dag
 Hundrede Snækker til Vrag.

Hvor under *Hellas* du gynger,
 Hundrede Holme opstaa,
 Dem du og alle omslynger,
 Favner med Livbælter blaa,
 Derfor i *Grækernes* Sange
 Boltre sig Havfruer mange,
 Alle *Posejdons* Veninder,
 Alle han løser og binder,
 Tumler sig vildt under Ø,
 Svinger sin Trefork paa Sø.

Saa løste Grækerne Gaaden,
 Ledte om *Hjærtet* paa Hav,
 Drømte, de skimted i Fraaden
Kjærligheds Vugge og Grav:
Der dansed, hvid som en Lilje,
 Sølvfodet *Tetis* paa Tilje,
Der Afrodite, den søde,
 Fødtes med Roserne røde,
 Derfra *Akillevs* saa gild
 Svang sig med Grækernes Ild.

Saa kunde *Grækerne* gætte,
 Digted med Aand og med Smag,
 Ramte dog ikke det rette,
 Toned det tyrkiske Flag;
 Soleklar straalere i Ilden
 Billed af *Kjærligheds*-Kilden,

Aldrig, saa længe der kriges,
 Ilden med Vandet forliges,
 Sent det kun dages i Kvæld:
 Hjærtet er Hovedets Væld.

Nørrelands Kæmper de stærke,
 De vidste bedre Besked,
 De kunde føle og mærke,
 Jætteblod Havhesten red,
 Det var den stolte *Guldmanke*,
 Luftig og let som en Tanke,
 Jætteblod suser og bruser,
 Selv naar kun Havet sig kruser;
 Jættefolk, Kone og Mand,
 Er derfor *Æger* og *Ran*.

Aldrig om Hjærtet man leder,
 Naar man det føler i Barm,
 Hvor ej det gloende heder,
 Men gjør kun Blodstrømmen varm,
 Men om *Forstanden* i Støvet,
 Ægte kun, naar den er prøvet,
 Drømte de, den laa begravet,
 Skibbrudt paa Bunden af Havet,
 Kantret af Stormenes Troid,
 Sunket i Jætternes Vold.

Dybt laa det *nordiske* Øje,
Vola det sagde for sandt:
 Stolt rulled Bølgerne høje
 Hen over Valfaders Pant;
 Derfor med *Mimer* og *Æger*
Aserne tømte Guldbæger.
 Derfor, paa Guldbryllups-Fest,
Æger bød *Aser* til Gjæst.

Nu dages Guldbryllups-Festen,
 Nu holdes Gildet paa Hav,
 Nu kom der Ild i Havhesten,
 Lys over Gildet i Grav,
 Nu, under Loft af Krystallen,
 Guldbordet skinner i Hallen,
Aserne alle paa Rad
 Bænkes i *Havsgaardens* Stad.

Did er nu *Aserne* sejlet
 Rask paa *Skibbladner* i Løn,
Der vi dem se i Vandspejlet,
 Fulgte af Goddrenge „*Røn*“,
 Se det guldstukket paa Randen:
Havet betegner *Forstanden*,
 Maadelig gift med *Fornuften*,
 Netop som *Havet* med *Luften*,
Æger den taalige Mand,
 Fanget i Garnet af *Ran*.

Saa vorder Myterne klare,
Edda et Vandspejl af *Rav*,
 Saa dykker nu uden Fare
Aser til Bunden i Hav,
 Saa kommer Gildet for Dagen
 Atter ved *Læsø* og *Skagen*,
 Saa stævne *Danskerne* dumme
 Rask, om end *Bølgerne* brumme,
 Rige paa Guld og paa *Rav*,
 Gjennem det *sortladne* Hav.

Herlig opfyldes nu ganske,
 Hvad der blev sunget og sagt:
 Sortladne Hav er for *Danske*
 Vejen til *Rós* og til *Magt*;

Thi, hvor fra Hjærtets Løn-Kammer
 Tankerne stige som Flammer,
Der og ydmygelig *Haanden*
 Rister for *Ordet* og *Aanden*,
 Saa i det „sorte paa hvidt“
 Selv de afpræge sig frit.

Hav, med de rullende Bølger!
 Vugge for Svanerne graa!
 Hvad sig i Dybet fordølger
 Under din Tillie blaa:
 Skyblaa i Havblikket stille,
 Snehvid, naar Vindene spille,
 Græsgrøn, naar Stormene tude,
 Bejle til Afgrundens Brude,
Det over *Danskernes* Vang
 Toner i *Svanernes* Sang.

134. Nordens Nattergal.

(1844.)

[Dette hidtil utrykte Digt meddeles her efter Forf.'s endelige Udkast. Et andet, noget afvigende Udkast med Titel „Idunna“ fattes de to første Strofer. Disse indeholdes derimod i et Brudstykke fra 1844 paa 3 Strofer, hvoraf den første er saalydende:

Fuglesang fra Morgengry
 Indtil Aftenrøden,
 Deraf gik saa vide Ry;
 Efter Dag kom Døden:

Da var Uglen i sit Skjul
 Eneste højrøstet Fugl
 I de grønne Lunde.]

Som i Nord, vel og i Syd
 Sjunge Nattergale,
 Lifligst dog er Sangens Lyd
 Lavt, i Bøgesale;
Der er Ynde aabenbar,
 Sommernatten kort og klar
 I de grønne Lunde.

Sommernattens lille Fugl
 Nyt har der at melde:
 Ny Skærsommer efter Jul,
 Ungdom efter Ælde,
 Æble-Kvæden gyldenrød
 Modnes i Idunnes Skjød,
 I de grønne Lunde.

Nattergal i Nørreskov,
Nornernes Veninde!
 Du en Gang var Turse-Rov,
 Lukt i Fjældet inde,
 Men tilbage kom du brat,
 Synger nu hver Sommernat
 I de grønne Lunde.

Sol staar op, og Sol gaar ned
 Overalt paa Jorden,
 Men hvad ej de andre véd,
 Ser man i *vort Norden*,
 Frem for alt i *Danevang*,
 Sædet for den søde Sang
 I de grønne Lunde.

Under Nattergaleslag,
 Hjærtets Fløjtetoner,
 Gryr for os en lønlig Dag
 Under Bøgekroner,
 Springer ud en liflig Vaar,
 Rinder op et Gyldenaar
 I de grønne Lunde.

Under Nyn fra Englekor,
 Glimt af Himlens Kjærte,
 Skyder op det Blomsterflor
 Under Vinters Hjærte,
 Som i Dannekvindens Barm
 Hadding skued sommervarm
 I de grønne Lunde.

Midt om Natten *Atterdæg*,
 Livstegn efter Døden,
 Under Nattergaleslag
 Gjenfødt Morgenrøden,
 Det vi fandt ved Moderbryst,
 Det var Moders Liv og Lyst
 I de grønne Lunde.

Han, som med vort Modersmaal
 Stjal *dig* bort fra Sale,
 Brændte sig paa Asabaal
 Bag dig som en *Svale*,
 Dog hans Øjne maa endnu
 Stirre stift med Skræk og Gru
 Paa de grønne Lunde.

Tor dem kasted op i Sky,
Der til evig Plage;

Grandt at se vor Sommer ny,
 Gyldenaarets Dage,
 Se, det var ej Overtro:
 „Livets Træ“ kan atter gro
 I de grønne Lunde!

Syng nu længe, syng nu sødt,
Ygdrasils Idunne!
 Syng med Gammen Liv i dødt
 I de grønne Lunde!
 Syng tilbage Ungdoms Vaar,
 Saa sig om de hvide Haar
 Slynger Rosenkransen!

135. Til Fædernelandet.

(27. Avgust 1844.)

[Dette i sig selv saa betydelige Digt, der i dets foreliggende Skikkelse her fremtræder for første Gang, faar en særegen Interesse ved at sammenlignes med Digterens bekjendte, yndede Sang fra 1848 med samme Begyndelseslinjer, som først tryktes i „Danskerens“ første Aargang og vil blive optagen i følgende Bind af dette Værk. At det ældre Stemningsdigt har affødt den senere Folkesang, er lige saa i Øjne faldende som begges Grundforskjellighed i Bygning og Tone. Nærværende Digt meddeles efter Forf.'s egenhændige Udkast med Titel og Datum som oven for.)

Fæderneland
 Ved den bølgede Strand!
 Dannemænds Lyst!
 For de alle føle
 Muldjord i Bryst

Med en Bølge, som kløves af Kjøle.
End lever den *gamle* af Dage!

Sort ser det ud,
Men almægtig er Gud,
Kjærlig og god:
Tit i fordums Tide
Raadte han Bod
Paa al Dannemænds Sorrig og Kvide.
End lever den *gamle* af Dage!

Dannemænds Høst
Truer Stormen fra Øst,
Torden og Regn,
Som slaar ned og kyser,
Dommedags Tegn,
Havet bruser og Sømanden gyser.
End lever den *gamle* af Dage!

Skyerne graa
Som opmurede staa,
Ruge saa tungt,
At i Ve og Vaande
Gammelt og ungt
Dybt og sukkende drager kun Aande.
End lever den *gamle* af Dage!

Mørke og Mulm
Truer Gnisten i Ulm,
Truer med Nat
Middagsstund og Morgen,
Derfor saa brat
Over Marken sig udbreder Sorgen.
End lever den *gamle* af Dage!

Maane og Sol
Sidde løse paa Stol,
Himmelens Glans
Sidder som en Fange,
Trolde til Dans
Spille op og gjør Folkene bange.
End lever den *gamle* af Dage!

Højt over Sol
Paa sin Konningestol
Sidder dog fast
Han, som hjalp saa længe;
Hvad der end brast,
Har hans Bue dog klangfulde Strænge.
End lever den *gamle* af Dage!

Mundharpe-Klang
Med Spaapigernes Sang
Blande sig glad
Over Mark og Enge!
Let vendes Blad
I det Træ, hvor Vindharperne hænge.
End lever den *gamle* af Dage!

Giver kun Tid!
Saa er Himmelen blid.
Muldjord i Bryst
Spaar, hvad ej den mægter:
Dannemænds Høst
Skal forbavse de kommende Slægter.
End lever den *gamle* af Dage.

136. **Axelstad.**

(1844.)

[Af dette Digt findes Vers 17·Lin. 3—4 og V. 18—19 allerede citerede i Forordet til Skovhornets Klang mellem Skamlings-Bankerne (1844), ordlydende som i Forf.'s med ovenstaaende Titel betegnede oprindelige Udkast fra nævnte Aar, men afvigende fra den i „Danskeren“ 1848 (I, S. 148—151) under Titel „Til Danmarks Hovedstad“ — ogsaa i Hdskr. bevarede — trykte Text. Omarbejdelsen fra 1848, som for de første 14 Strofers Vedkommende indskrænker sig til lempelige Ændringer og Forbedringer, er, hvad Resten af Digtet angaar, af en langt mere gennemgribende Betydning. Man tager næppe fejl i at formode, at ydre Hensyn har bragt Digteren til at opofre nogle af Digtets ejendommeligste og friskeste Strofer, og det kan ikke nægtes, at de to nye Slutningsvers ikke ret passe til Digtets oprindelige Tone. Under disse Omstændigheder har Udg. trot at burde meddele de 14 første Strofer i Danskerens Text, men at optage de 12 sidste Strofer, som de oprindelig findes i Udkastet fra 1844, idet der i Noterne gjøres Rede for alle Afvigelserne fra Grundtrykket.]

Hovedstad ved Øresundet!
 Pris din Lykke! lov din Gud!
 Du den største Lod har vundet,
 Som i Verden drages ud.¹⁾

Dig omkranse grønne Volde,
 Dig omlejr²⁾ Bølger blaa,
 Dig beskjærme Himmelskjolde,
 Dig besyng Skjalde graa.

I dig lyder Klokkeklengen
 Bedre end i Pavens By,

¹⁾ [Saal. „Danskeren“; begge Hdskr.: trækkes ud.] ²⁾ [Saal. „Danskeren“; begge Hdskr.: omringe].

Fra dig stiger Børnesangen
Fuglevinget lukt i Sky.

Kjøbinghavn er *Hverdagsnavnet*,
Slet og ret som *Hverdagsdragt*,
Nornen, som dig spæd har favnet,
Har dit *Søndagsnavn* tillagt.

Navnet fik du alt i Svøbet,
Thi paa Vuggen blev det lagt;
Sent dog blev din Løndom røbet,
Kun i Sang for Lyset bragt.

Axelstad til *Axels* Minde¹⁾
Kaldes du af Skjaldemund,
Derfor Skjaldenes Veninde
Være du i allen Stund!

Han, som du opkaldtes efter,
Han var *Danmarks* Skytsaand bold,
Barnemild med Bjørnekræfter,
Himmelfalden som *Kong Skjold*.

Han kom hid paa Kirkesnække,
Uden Styrmand, uden Ror,
Fandtes slumrende paa Dække,
Ene med Guds Aand om Bord.

Kæmpesværde¹⁾, Hyrdestave,
Gyldne Hjælme, Brynjer graa,
Sølv og Guld som Himlens Gave
Rundt omkring i Dynger laa.

¹⁾ [Begge Hdskr.: Bispehuer.]

Han dem brugte paa det bedste,
 Mens hans Øjne Solen saa';
 Skummende sprang Havets Heste
 Ved hans Vink paa Bølgen blaa.

Danmarks Banner højt at bære,
 Plante fast paa Fjendens Kyst,
 Danmarks *Fred* og Danmarks Ære,
 Danmarks *Fryd* og *Axels* Lyst.

Gud var med ham, Lykken smiled,
 Som en Høstsol gennem Sky,
 Helten sejred, Landet hviled,
 Vidt om Hav gik *Danmarks* Ry.

Axel sank fra Bispestolen,
 Lagdes under Muld i *Sor*;
 Længe kun i Vintersolen
 Baded sig det kolde Nord.

Men da Mordersværdet hængte
 Over Danmark i et Haar,
 Lykkesmilet gennemtrængte
 Skyen som en Sol i Vaar.¹⁾

Axel vendte sig i Graven,
 Saa det gøs i *Axelstad*;
 Sønder sprang da Bispestaven,
 Brat i Bog sig vendte Blad.

¹⁾ [Saal. Danskeren; Hdskr. 1844:

Underet, hvortil vi trængte,
 Skete brat i Sløvheds Aar.]

Axelstad, som Axels Frue,
 Værged sig med Løvemod,
 Spaaed kjækt, hvad nu vi skue:
 Efter Bane times Bod.

Han som laa i *Sor* begravet,
 Han i *Axelstad* opstod;
 Danebrog fløj ind fra Havet,
 Fæsted dybt i Skoven Rod.¹⁾

Som en Bøg ved Øresundet
 Voxe skal nu Danebrog,
 Fuglesangen tusendmundet
 Tone om dens Sejerstog!²⁾

Voxe skal i Bøgens Skygge
 Blomster alle favrt og frit;
 Voxe skal og Danmarks Lykke,
 Mens paa Klint der findes Kridt.

¹⁾ [Saal. Hdskr. 1844; istedenfor de sidste 3 Vers har „Danskeren“ disse to:

I sin Grav sig *Axel* vendte
 Og stod op i *Axelstad*;
 Skæbnebøgen selv sig kjendte
 Og udskød som Bog sit Blad.

Han, som laa i *Sor* begravet,
 Rejste sig med *Løvemod*,
Danebrog fløj ind fra Havet,
 Fæsted dybt i Skoven Rod.]

²⁾ [Saal. Hdskr., 1844 og „Skovhornets Klang“: „Danskeren“:

Markens Tunge, længe bundet,
 Lære Verden Frejas Sprog!]

End er Axel, nys opstanden,
 Kun et Barn i Moders Favn,
 Knejser dog som Mærkesmanden,
 Kjender godt sit gamle Navn.

Kaldes skal han *Kongebroder*,
 Derfor er i *Axelstad*
Dronningen hans Fostermoder,
 Favner ham saa sjæleglad.

Ja, det er din største Lykke,
 Axelstad ved Øresund!
Freja selv med Brysingsmykke
 Har hos dig sin Offerlund.

Freja selv, den bedste Frue,
 Har i dig sin Dronningstol,
 Dejlig som en kronet Due
 Straaler hun som *Lundesol*.

Kjærlig som en Kongemoder
 Fostrer hun i Stilhed op
Axel Tor-Søn, Kongebroder,
 Til at staa paa Ærens Top.¹⁾

Ja, som fejrest Træ i Skoven,
 Æren staar i *Danmarks* Sang,
 Staar og,²⁾ *Axelstad* ved Voven,
 Saa med dig i Danevang.

Derfor skal i dig man skue,
 Naar de smaa er voxet op,

¹⁾ [De sidste 5 Vers ere indførte fra Hdskr. 1844, men fattes i Danskeren.] ²⁾ [Saal. Hdskr. 1844; „Danskeren“: Stander.]

Axel under Himlens Bue
Som en Helt paa Bøgetop.¹⁾

137. Kongedybet.

(1844.)

[Med Titel som her, men uden Tidsangivelse, trykt i *Danskeren* 1848 (I, S. 606—8). Forf.'s Udkast er delvis bevaret.]

Kongedybet i Øresund
Ved de danske Kyster
Tør vel kaldes af Skjaldemund
Kjøgebugtens Søster:
Samme Mod og samme Sag,
Samme Korsets gamle Flag
Gjennem Svoveldampen
Saa' man *der* i Kampen.

Begge Steder for Danevang
Og til Danmarks Ære
Danebroge i Luften sprang,
Bud i Sky at bære;

¹⁾ [Saal. Hdskr. 1844; „*Danskeren*“ har isteden for dette ene følgende to Slutningsvers:

Lad nu kun *Højtysken* drive
Med vort *danske* Hoved Spot;
Hans er *dødt*, og vort i Live,
Dødens Savn det bærer godt.

Hovedstad ved Øresundet,
Bær dit Held paa stærke Ben!
Visdoms-Frøet du har fundet,
Blæse med de vises Sten!]

Begge Steder saa' man grandt,
Fjenden tabte, Dansken vandt,
Lagde, som med Galder,
Aar til Danmarks Alder.

Var end ikke saa soleklar
Sejren her som hisset,
Bedre Runer dog aabenbar
Blev i Stenen ridset;
Hvalen graa fra Havets Bund
Op sig skød i Øresund,
Trak med spildt Umage
Snart sig dog tilbage.

Hvad der fristede Bretlands Hval,
Var den danske Svane,
Som ved Fuglenes Bøgesal
Har sin Glidebane;
Svanen dog saa kjæk og bold
Værged sig mod Overvold,
At til os end klinger
Lyden af dens Vinger.

Stolte Engeland's Vovehals
Nelson, Jarl af Nilen,
Tænkte, Sejren var let til fals
Efter Lengehvilen;
Fandt dog, til sin store Harm,
Dysten blev ham alt for varm,
Banded Løvemodet
Og slog Vand i Blodet.

Gamle Danemarks *Tordenskjold*
Var som Dreng til Stede,
Han sig maalte med Britten bold,
Til sin Moders Glæde;

Det var Drengen *Villemoes*,
 Kort at sige til hans Rós:
 I Skærtorsdags-Røgen
 Sprang han ud før Bøgen.

Lille syntes mod Elefant
 Markens Løveunge;
 Om den lille, som Prisen vandt,
 Højt dog Fugle sjunge;
 Thi i Kongedybets Vaar
 Spired Danmarks Gyldenaar;
 Af Langfredags-Sorgen
 Udsprang Paaskemorgen.

138. Marmorkirken.

(1844.)

[Hidtil utrykt; her efter Forfatterens egenhændige Udkast.]

Marmelsten fra Norges Fjæld!
 Stævned over Havet
 Du til *Axelstad* i Kvæld,
 For at staa begravet,
 Som et Barn i Svøbet alt
 Ynkkelig af Virak kvalt
 Og med rædsom Kulde
 Jordet oven Mulde?

Kunstig bygt som til Ruin,
 Med de skjønne Suler,
 Trods din Rejsning rank og fin,
 Luder du og skuler,

Uden *Alter*, uden *Daab*,
 Uden *Orgel*, uden *Haab*,
 Som en Yngling skaldet,
 Som et Barn forfaldet.

Kullet Kirke vel tilforn
 Har man set saa ofte,
 Men ej blot foruden Taarn:
 Uden Tag og Lofte,
 Med Vindøje kun for Glug,
 Og med Gjenlyd kun for Suk,
 Ej for Salmesange,
 Det er Kaar fuld bange.

Daglig synker nu i Grus
 Stenen, som indviet
 Blev en Gang til Herrens Hus,
 Har forgjæves biet
 Paa, hvad som en Spaadomssang
 Kirkegrunden overklang,
 Varsled over Vugge
 Ingen hule Sukke.

Kirkeskibe, Kirkekor
 Længe ufuldendte
 Saa' man vidt og bredt paa Jord;
 Dog kun *Tyrker* nænte
 Halvbyggt Herrens Bedehus
 Helt at lægge ned i Grus,
 Eller af dets Buer
 Bygge Legestuer. ¹⁾

¹⁾ [Mellem de mange Forslag til en Anvendelse af Marmorkirken var ogsaa i sin Tid det: at omdanne den til et *Teater*.]

Er da *Norden* saa forgjort,
Danmark saa forhærdet,
Herrens Hus og Himlens Port,
Kerubimer-Sværdet
Frækt at byde Haan og Trods,
Som om ej det lød til os:
Himlens Gud opægger
Templets Ødelægger!

Fremad kun igjennem Slør
Selv Profeten skimted,
Dog var paa de *danske* Ø'r
Dejligt Søndags-Glimtet;
Saa bag Sløret lærte vi:
Tyrke-Tiden er forbi,
Guderne, i Norden,
Stige op af Jorden.

Sandes det, da ej i Jord
Synke dine Buer,
Ej paa Kirkegrund i Nord
Knejse Legestuer,
Men, som i en Julenat,
Hvæives du til Kirke brat,
Hilser os i Vange
Engles Morgensange.

Marmelsten fra Norges Fjæld!
Da du selv skal kvæde;
Sent du stævned hid i Kvæld
Kun til *Fuleglæde*:
Morgengry om Midnat mørk,
Paradiset nyt i Ørk,
Livets Træ blandt Grave,
Midt i *Edens Have*!

139. Børsen.

(1844.)

[Med denne Titel og Datering trykt i Danskeren 1850 (III, S. 364—67).
Forfatterens bevarede Udkast har, foruden mindre Afvigelser, en i
Danskeren forbigaaet Strofe efter første Vers.]

Gamle, stive *Hermes*-Tempel,
Hvorpaa Nordens Kæmpeaand
Kjækt dog trykket har sit Stempel
Med Kong Kristjans Kæmpehaand!
Er dit Timeglas udrundet,
Eller blev for dig og fundet
Udvej god fra Undergang?

Hele Verden blev forvandlet
I et sært Halvhundred-Aar,
Paa hvad før *der* blev forhandlet,
Vrag den fine Verden slaar,
Fint og net og tyndt og broget,
Det er nu selv Kræmmersproget
I hver nyfødt Stads-Bazar.

Dog et *Ord* der er i Sproget
Under Nordens Himmelegn,
Som kan gjøre klart af broget,
Gjøre *Lys* til „Tidens Tegn“,
Naar det lyder ret fra oven,
Og gjenlyder dybt fra Voven,
Hvor de bedste Snækker gaa.

Frihed, det er Stormagts-Ordet,
Som kan drive Tidens Hjul,
Raade Bod paa Velstands-Mordet,
Lege glad med Lykken Skjul,

Skabe snildt af *Skildpadskallen*
 Strængeleg til *Hermes-Hallen*,
 Frydesang i Øresund.

End, des værre, fejl de gjætte,
 Murerne paa Babels Taarn;
 Ingen Frihed er den rette,
 Som ej var det alt tilforn,
 Nyt er intet under Solen,
 Allermindst i Bogstav-Skolen
Frihed for at gjøre Gavn.

Frihed for, hvad Daarer hade:
 Tro og Lov og Øvrighed,
 Gjør kun Dyr og Djævle glade,
 Maler kun i Afgrund ned;
Frihed til i Magtens Skygge
 Rask med *Haand* og *Mund* at bygge,
 Det er *Folkelivets* Sjæl.

For *den* springe alle Bomme,
 Som vil standse *Ord* og *Aand*,
 For *den* briste alle Domme,
 Som vil binde brødløs *Haand*,
 Svinder hver en Posekiger,
 Ved *den* blomstre alle Riger,
 Som ej blot har *Fæ*, men Folk.

Gamle Børs fra *Kristjans* Dage!
 Glæd dig i det søde *Haab*,
Danskhed kommer snart tilbage,
 Hilses højt med Fryderaab,
 Har, som Lykke-Skib paa *Bølge*,
 Altid *Frihed* i sit *Følge*,
Folkefrihed mild og blid!

Som Fugl *Fønix*, hvor han trækker,
 Følges af et Fuglekor,
Danskhed saa af tusend Snækker
 Med al Skovens Sang om Bord,
 Bød og Brev fra alle Lande,
 Sølv og Guld fra alle Strande,
 Jordens Frugt og Himlens Gunst.

140. Strandvejen.

(1844.)

[I den her meddelte Text stemmer Digtet for de otte første Strofers Vedkommende overens med Forf.'s i *Danskeren* 1849 (S. 284—88), under Titel „Faeton i Øresundet“ trykte Omarbejdelse af det med ovenstaaende Titel bevarede, utrykte Udkast fra 1844; derimod ere de fire sidste, fra Udkastet hentede Strofer udeladte i „*Danskeren*“ og der ombyttede med fem nye Vers. Disse sidste ere — som afgjort senere Tildigtning — fjærnedede fra denne Udgaves Text og aftrykte som Tillæg.]

Øresunds de smulle Vover,
 Modersmaalets Bølgespejl!
 Eder glider Fuglen over,
 Som et Skib for fulde Sejl,
 Daler, dukker, Foden dypper,
 Saa igjen fra Sky neddrypper
 Himlens Dug i Moderskjød.

Himlens Dug er Blomstens Søster,
 Derfor hun i Moderskjød
 Vinked op paa Sjællands Kyster
 Rosensblommen hvid og rød,

Til en Krans for Dannekvinden,
Til et Spejl for Luekinden,
Og til Fryd for Fugl i Sky.

Ulke stævned over Havet,
Fór saa vidt, som Sky er blaa,
Kom, hvor *Ikaros* begravet
Under Blomsterblade laa,
Havde dog ej Mage fundet
Til vor Kyst ved Øresundet
Med den lyse Bøgeskov.

Men en lille Fugl fra Østen
Ogsaa over Hav sig svang,
Laante Nattergale-Røsten
Og om Bøgeskoven sang,
Hvordan med de lyse Blade
Paa det blomsterrige Stade
Den oprandt ved Øresund.

Fuglen sang om den *Lyseje*,
Grækertungens *Faeton*,
Søn af Kongen i det høje,
Solens Drot og Lysets Aand,
Som, til Sorg for Søstre ømme,
Drukned i de *danske* Strømme,
Brænder end paa Havets Bund.¹⁾

Solens Vogn med vrinske Heste
Hid til *Nordens* Himmelegn
Kjørte han ej med de bedste
Og fór vild i *Løvens* Tegn,

¹⁾ *Faeton* (Solglansen), Søn af *Helios* (Solguden), faldt nemlig, efter Myten, ned i Floden *Eridanos*, som jeg, ingenlunde blot for Navn-Lighedens, men især for Hjærte-Lighedens Skyld, finder i den *ørdanske* Strøm.

Vælted over *Øresundet*,
 Hvor Havfruen rosenmundet
 End ham fængsler i sin Favn.

Søstre hans paa Snækker skønne
 Søgte ham med Sejl i Raa,
 Under *Skaanes* Kyster grønne
 Blomstrende ved Bølgen blaa,
 Saa' ham smile dybt i Vove,
 Blev til lyse Bøgeskove
 Trindt omkring hans Lejested.

Gyldne Taarer uden Mage
 Fældte de ved Nordens Hav,
 Ry af dem i gamle Dage
 Gik der med det gyldne Rav;
 Graaden i de grønne Sale
 Er dog Slag af Nattergale,
 Kvidesang for *Faeton*.¹⁾

Stundum op af Havet stiger
 Han som Nordlys paa det blaa,
 Stirrer paa de favre Piger,
 Der som Nattergale slaa,
 Kaster Glans paa Bøgeskove,
 Spaar, paa Lysets Tro og Love,
 Dem Oplysning mild og klar.

Øresunds de smulle Vover!
 Lærer af den grønne Lund!
 Synger for ham, mens han sover,
 I den dunkle Midnatsstund!

¹⁾ [Saal. „Danskeren“; Hdskr. 1844:

Og endnu i grønne Sale
 Sjunge de som Nattergale
Heliaders Kvidesang.]

Synger: Faeton, Lysøje!
 Søn af Solen i det høje,
 Vaagn af Dødsens Dvale op!

Nu er Solens Vej den rette
 Gjennem *Løvens* Himmeltegn,
 Overstraaler Bjærg og Slette
 Trindt i Nordens Himmelegn;
 Spring nu op i Morgenrøden,
 Kast et Straaleblik til Døden,
 Aftør dine Søstres Graad!

Synger saa, I smulle Vover,
 Sødt med Nattergalerøst!
 Da opvaagner han, som sover
 Drømmesøvn ved Havfrubrust,
 Stander op som Sol af Vove,
 Skjænker Guld til grønne Skove,
 Skaber *Nordens Gyldenaar!*

[Tillæg.]

Han i Dybet med Havfruen
 Lever dog endnu i Løn,
 Og man saa' paa Himmelbuen
 Af det Par alt mangan Søn;
 Alle de som *Nordlys* klare
 Sig for Øjet aabenbare,
 Dejligst i en Julenat.

Spaamænd er de alle sammen,
 Børnebørn af *Helios*,
 Spaa om Lys til Nordens Gammen,
 Som kan Mørket byde Trods,
 Saa det blusser midt i Mulmet,
 Hvad der har i Dybet ulmet,
 Skaber Lys i Hjærtevraa!

Længst forgangne, mørke Tider
 Lysne skal for os i Nord,
 Og den Dag skal gry omsider,
 Da et kjærligt Almagtsord
 Hæve skal fra *Øresundet*
 Havfru skjøn, i Dybet bundet,
 Favn i Favn med *Faeton*.

Da sig løser Livets Gaade
 Under Tidens Straalekrans,
 Saa af *Havet* paa en Maade
 Stiger *Kjærlighed* med *Glans*,
 Og den Krog er nem at hitte,
 Hvorfra om sin *Afrodite*
Hellas fik sit Drømmesyn.

Ja, den Krog blev tidlig fundet
 Af vort Nordens Kæmpeaand,
 Thi den er i *Øresundet*,
 Ret udløst fra Trællebaand,
 Saa det under *Skjønheds-Øen*
 Klarlig knytter *Hjærte-Søen*
 Til det store *Aande-Hav*.

141. Dyrekredsen.

(1844.)

[De tvende Strofer, der med ovenstaaende Titel og Tidsangivelse meddeltes som et selvstændigt Hele i Danskeren 1850 (III, S. 80), aftrykkes her i uforandret Skikkelse, skjønt de oprindeligt har tilhørt et længere utrykt Digt „Dyrehaven“, der er bevaret i Grundtvigs Udkast fra 1844.]

Dyrekredsen paa Himlens Blaa
 End er Solens Bane;
 Solen bryder de Skyer graa
 Efter gammel Vane.

Danemarken, som bar saa godt,
 Gjærne end giver Solens Drot
 Dane-Bod for Sorgen
 Med en Paaskemorgen.

Dyrekredsen paa Himlens Blaa:
 Løven og saa Jomfruen,
 Mellem Skyerne askegraa
 Lejre sig over Tuen,
 Bringe Marken med Tordenbrag
 Paaskemorgen og Pinsedag,
 Lyse Bøgesale,
 Favre Nattergale.

142. Høstsang.

(1844.)

[Af denne Sang findes fire ligelydende Særtryk med Titel som her, daterede henholdsvis 1844, 45, 47, 48. Optagne i Salmeværket III, 338.]

Nu falmer Skoven trindt om Land,
 Og Fuglestemmen daler;
 Nu Storken flyver over Strand,
 Ham følge muntre Svaler.

Hvor Marken bølged nys som Guld
 Med Ax og Vipper bolde,
 Der ser man nu kun sorten Muld,
 Og Stubbene de golde.

Men i vor Lade, paa vor Lo,
 Der har vi nu Guds Gaver;

Der Virksomhed og Velstand gro
I Tøndemaal af Traver.

Og han, som voxe lod paa Jord
Med Skoven Ax og Vipper,
Han bliver hos os med sit Ord,
Det Ord, som aldrig glipper.

Ham takke alle vi med Sang
For alt, hvad han har givet:
For hvad han voxe lod i Vang,
For *Ordet* og for *Livet!*

Da over os, det hele Aar,
Sin Fred han lyser gjærne;
Og efter Vinter kommer Vaar
Med Sommer, Korn og Kjærne.

Og, naar engang, paa Herrens Bud,
Vort Timeglas udrinder,
En evig Sommer hos vor Gud
I Paradis vi finder.

Da høste vi, som Fugle nu,
Der ikke saa' og pløje;
Da komme aldrig mer i Hu
Vi Jordens Strid og Møje.

For Høsten her og Høsten hist,
Vor Gud ske Lov og Ære,
Som, ved Vorherre Jesus Krist,
Vor Fader vilde være!

Hans Aand, som alting kan og véd,
I disse korte Dage,

Med Tro og Haab og Kjærlighed
Til Himlen os ledsage!

143. Farvellet.

[Høsten 1844.]

[Hidtil utrykt; her efter Forf.'s egenhændige, udaterede Udkast med Titel som oven for.]

Aarstiden nu som Skjalden ældes,
Sommer i Vang som hans forgik,
Solen af Skyer overvældes,
Blinker kun mildt et Øjeblik;
Blomsten visner og Livet falder,
Dage stækkes og Vint'ren kalder,
Skjænker hver Fugl en Dvaledrik.

Skjalden med Hu til Vinterdvale,
Skjalden med Gru for Frost og Kuld
Nynner: Farvel, I Sommersale,
Have og Lund saa skyggefuld!
Ak, far vel og, I Sommerfugle,
Ungdomsdrømme, som Graahaar skjule,
Laane dem Lød og Glans af Guld!

Glædelig dog sig løfter Røsten,
Øjnene funkler nok en Gang,
Halvsommerdag i Efterhøsten
Lokker en Fugl endnu til Sang,
Kaster Glans paa de blege Kinder,
Farver blaa alle graa Kjærminder,
Bølgernes Slægt i Danevang.

Pludselig, mens Farvellet klinger
Ud over Hav og op i Sky,
Drømmenes Hær paa Fuglevinger
Flokker om Skjalden sig paa ny,
Haven blomstrer og Skoven praler,
Gjennemtonet af Nattergaler,
Som i Skærsommers Morgengry.

Hjærne da spinder af Guldtraade
Nettet saa fint som Spindelvæv,
Runerne smaa, som han kan raade,
Fletter han ind med Kunsten gjæv,
Som for Fugle man sætter Snaren,
Dermed fanger han Drømmeskaren,
Leger uskyldig med dem Ræv.

Villig ham følge de til Byen,
Gjør ej engang en Mine sur,
Skal uden Gru for Vinterskyen
Flagre med Sang i Dronningbur,
Kvidre aarle og kvidre silde
Om den Sommer paa Tuborglille,
Havfruen fin bag Borgemur!

Havfruens Pris da alle synge,
Som med et Blik gjør Skoven glad,
Som kan en Graahaars-Skjald foryngre
I sine Smils det varme Bad,
Som kan føle med Lam og Løve,
Skatter Guld kun til godt at øve,
Dyders Tal som Blomst og Blad.

144. [Mellem Grave.]

(1844.)

[Disse 4 Gravskrifter ere trykte i Dansk Kirketidende 1880, Nr. 35. De findes i Forf.'s Haandskrift paa samme Oktavblad, men uden Fællestitel.]

[1.] VED MIN MÖDERS GRAV. [† 1822.]

Min Moder, Katrine Marie Bang,
 Hvis Hjærte gjenlød af Guds Engles Sang,
 Hvis Øje var klart, og hvis Tro var stor,
 Som takked for Smuler ved Herrens Bord,
 Hun troende lagde i Støvet sig ned,
 Af Støvet opstaar hun med Herlighed.

Vil nogen slynge en Blomst om min Stav,
 Han plante den paa min Moders Grav!

[2.] VED MIN FADERS GRAV. [† 1813.]

En troende Fader var Fader Johan,
 En glødende Kæmpe i luthersk Forstand,
 Med Øre for Salmer, som Kingoer sjunge,
 Med Barnet i Hjærte og Skriften paa Tunge.

Paa Gjærninger gode saa rige var faa,
 Thi ingen var bedre end han ved de smaa,
 Og hvordan her nede han gjorde sin Bøn,
 Det *han* vil forklare, som saa' det i Løn.

[3.] VED MIN SØSTERS GRAV. [† 1804.]

Min eneste Søster af Byrd og af Blod,
 Hun var, sagde Fader, til Verden for god,
 Ja, hun var en Rose, hvis Hjærte stod bart
 For Jordlivets Storme, til Nederlag klart;

Men Urtegaardsmanden, som bor over Sky,
 Han rev den fra Stormen og skjænkede den Ly,
 Og hist i Guds Have, som selv han har sagt,
 Alt, hvad han har plantet, skal ses i sin Pragt.

[4.] VED MIN EGEN GRAV.

En Træl af Kjød og Blod
 Og tiggerarm paa Mod,
 En Kæmpe dog i Færd,
 Sig hviler trøstig her,
 I Kraft af Barnedaab,
 Med Herlighedens Haab.

Faa levede saa frit
 Og virkede saa bundet,
 Og sjælden for saa vidt
 Blev Døden overvundet,
 Fordi man længe ej
 Slog ind den gamle Vej:
 Paa Herrens egne Ord
 Ved Kirkens Bad og Bord
 I Jesu Navn udval't
 At tro og vove alt,
 Og i hans Kirkes Skjød
 At trodse Synd og Død,
 Og i hans Vennelag
 At vente paa hans Dag
 Med Evighedens Krans,
 Med Herlighedens Glans.

145. **Efterskrift til Dannekvinden.**

(1844.)

[Med Titel som her trykt bagest i »Bragesnak om græske og nordiske Myter og Oldsagn for Damer og Herrer (Foredrag holdte i Vinteren 1843)«, Kbhvn. 1844. Forf.'s to noget afvigende Udkast ere bevarede.]

Fælles Moder, ved hvis Bryst
 Dannemænd opammes!
 Søde Moder, ved hvis Røst
 Dannemænd opflammes!
 Siden først jeg Lyset saa',
 Dig og dine Døtre smaa
 Stræbte alle Dage
 Djærv jeg at behage.

Dybt det mig i Hjærte skar,
 Da, i Ungdoms Dage,
 Jeg det skjønned aabenbar:
 Du var glemt med Brage,
 Glemt med Freja og med Tor,
 Kæmpe-Færd og Gammens-Ord
 Glemt for Kruseduller:
 Runde Tal som Nuller.

Franske Fruer læsped højt:
 Du var raa, udannet,
 Tyske Herrer svor fuld drøjt:
 Dansk er flovt og vandet;
 Skole-Fuxer paa Latin
 Maled ud den Sætning fin:
 Nordens Folkeskarer
 Alle er Barbarer.

Da jeg svor en Ed fuld dyr,
Ved dit Moderhjærte,
Som os elsked før vor Byrd
Ømt med Fryd og Smerte:
Djærvt at kæmpe, aldrig træt,
For din Ære, for din Ret,
Klarest under Solen
Født til Dronning-Stolen.

Isse din er bleven graa,
Kinderne er blege,
Dog i dine Øjne blaa
Ungdoms Alfer lege,
Og paa Læben rosenrød
Spiller end med Stemme sød,
Yndig overstraalet,
Dane-Modersmaalet.

Tit for Vind fra Øst til Vest
Vendtes dine Blade,
Tit og paa din Fødselsfest
Dansed Døtre glade;
Brat nu, under klaret Sky,
Bladet vender sig paa ny,
Bringer dig, med Glæden,
Høst af Vinter-Sæden.

Klinten, med sit Sommer-Spir,
Dronning-Stol og Taler,
Møens Klint, Dan-Markens Sir,
Til Guld-Kammen galer,
Taarner end sig askegraa
Over Moder-Bølgen blaa,
Dronning Dannekvinde!
Som din Oldtids Minde.

Dalen dyb ved Magle-Vand
Sært i Morgenstunden
Slynger sig fra Skov til Strand
Under Bøgelunden,
Maler af, med Kløft og Krat,
Hælvten Dag og Hælvten Nat,
Moder! hvad jeg kalder
Hjærtets Middel-Alder.

Hvor sig Klinten prud og skær
Under Bøge-Kronen
Hæver, som i Herrefærd,
Rejser Dronning-Tronen:
Hvor afmalede jeg fandt,
Krone-Dagene, som randt, —
Saa' jeg og ved Siden,
Fattigvæsens-Tiden.

End ej noget Bøgeblad
Smiled mildt i Skoven,
End ej nogen Fugl sig glad
Svang med Sang fra oven;
Alt var bart og barskt og koldt,
Som i Maj af Trolden voldt,
Konge kaldt paa Klinten,
Før han sprang i Flinten.

Som jeg nys ved Bølgen blaa,
Trindt i Sællands Skove,
Hørte Nattergalen slaa,
Medens Lærker sove:
Saa jeg venter dog for vist,
Trindt i Norden, her og hist,
Vaar for Aand og Hjærte,
Bod for Sorg og Smerte.

Denne Spaadom frydefuld,
Mellem Døtre dine,
Trods al Vintrens Frost og Kuld,
Jætters sure Mine,
Over og omkring mig lød
Med en Stemme sær og sød,
Som naar Hjærter svare
Paa dit Maal det klare.

Ja, om jeg blev hundred Aar,
Liflig skal jeg mindes,
Klarlig, som det var i Gaar,
At dit *Øre* findes
Hos dit yngste Døtre-Kuld;
Øje dit for Oldtids Guld,
Som kan dejlig tindre,
Har de ikke mindre.

Hjærte dit i deres Bryst
Højt for Aanden banker,
Vugge skal de end med Lyst
Dine Ungdoms-Tanker;
Være skal i deres Barm
Dannekvinden hjærtevarm,
Medens Bække rinde;
Skjaldenes Veninde.

146. [Til Dronningen,
med Bragesnak.]

(1844.)

[Denne Tilegnelse „Til Danmarks Dronning Dagmar den anden, Karoline Amalie den første“ er trykt foran i Bragesnak (jvf. forrige Nummer). Ved Siden af Digterens kun lidet afvigende Renskrift er bevaret et ufuldstændigt Udkast, som dog indeholder et Vers, der af Forf. er fremhævet som „udeladt i Bogen“ mellem 2det og 3dje Vers, og som her kan finde Plads:

Maatte kun saa vel det falde,
At du kjender her igjen
Grækenlands og Nordens Skjalde
Og Apol som Brages Ven,
Da, trods hver en Heglemester,
Som paa Fejl kun Øjet fæster,
Tækkes skal min Bragesnak!]

Dronning over Dane-Vælde:
Kjærlighedens Bølge-Land,
Hvor i Barm, trods Aar og Ælde,
Himmelsk Hjærtet staar i Brand!
Søster til hver græsk Gudinde!
I dit Skjød jeg, med dit Minde,
Øser ud min Brage-Snak.

Nok af Snak i vore Dage!
Aldrig dog det glemmes her:
Brage-Snak er Ord af Brage,
Guld og grønne Skove værd,
Alvor, der, som Spejl i Rammen,
Sidder vel forligt med Gæmmen,
Nær i Slægt med Liv og Lyst.

I de kolde Vinter-Dage
Sad hos Odin jeg i Løn,

Skifted mangt et Ord med Brage,
 Naar han dæmped Harpens Døn,
 Leged paa de løse Strænge,
 Skjæmted med de gamle Dreng,
 Som blev graa i Hildes Leg.

Da jeg saa', at Nordens Helte,
 Stivnede i Brynjer graa,
 Kan som Is i Vaaren smelte,
 Under Sol paa Himmel blaa:
 Smelte ved de græske Sange
 Om Olympens Buegange
 Og om Letos Tvillingpar.

Kjender du de klingre Røster
 Under Sløret himmelblaat,
 Om Apollon og hans Søster:
 Maanens Mø og Solens Drot,
 Artemis med Gylden-Tenen,
 Hvid som Sneen, let som Renen,
 Med de blide Bueskud?

Sværnersken paa Bjarigetinde
 Dronningen for Hjærnespind,
 Blomsterlandets Jægerinde
 I det klare Maaneskin:
 Lever *hun* ej i dit Indre,
 Naar de milde Øjne tindre, —
 Odin selv er ugleblind.

Ja, hvis ej det Odinøje,
 Mimers-Brønden har i Pant,
 Er, som Borg paa Taagehøje,
 Lutter Blændværk, idel Tant,

Da udsprang hun, med Guld-Tenen,
Atterfødt, paa Skjoldung-Grenen,
Ved *din* Fødsel under Ø.

I dit Øje, naar det tindrer,
Det sig spejler soleklart,
Du dig som en Drøm erindrer
End den gamle Skyttefart
Som en himmelsk Jægerinde
Gjennem Sky paa Bjærgetinde
I det klare Maaneskin.

Drømmen vild da skinner fager,
Buen spændes i dit Bryn,
Jagtens Lyst din Sjæl indtager,
Tanken tumler sig som Lyn,
Horn som Lur i Skoven dønner,
Pilen suser, Hjorten stønner,
Højt og skingrer Hundeglam.

Men da fløjter Nattergalen
I den dunkle Midnattsstund,
Derved danser i Løv-Salen
Hvert et Blad i Bøgelund,
Buen synker da med Brynet,
I en Taare slukkes Lynet,
Horn og Hunde tie kvær.

Da, i Glans af Ædelstenen,
Hviler du paa Gylden-Skrin,
Spinder flittig paa Guldtenen
Lilje-Silken favr og fin;
Gjennem Hjærte-Vølundshuset,
Som gjør Vismænds Hoved kruset,
Spinder du en Ledetraad.

Ja, hvor Hjærtens-Fryd er Gaaden
For hvert Øje soleblindt,
Kjærlighed er Ledetraaden
I den store Labyrint:
Kjærligheden hjærtespundet
Af Gudinden rosenmundet
I det klare Maaneskin.

Brast den hist i Blomsterengen
Og Apollons Lavrbærlund,
Holde skal i Fuglesengen
Den dog vist ved Øre-Sund,
Bølge let i Fugletonen,
Væves kunstig paa Guldtronen
Ind i Sløret himmelblaat.

Ja, paa Dane-Dronningstolen
Lykkes skal den Væv saa prud,
Alt som Straaler gaa fra Solen,
Milde Blik fra Ungdoms-Brud;
Saa, mens Aftensolen skrider,
Strimevis til alle Sider
Gaar den gyldne Ledetraad.

Hvor den slipper, endes Møden,
Vinker Himlens Rosengaard,
Hegnet ind med Aftenrøden,
Til det store Hvile-Aar:
Vinker i de gyldne Sale
Dig fra Tidens mørke Tale
Evigheden soleklar.

147. Storfyrstinde Alexandra.

(1844.)

[Trykt med Overskrift som her i Berlingske Tidende 1844, Nr. 222. Prins Frederik af Hessen-Kassels første Gemalinde Alexandra Nikolajevna var født $24/6$ 1825, formælet 28de Jan. 1844 og døde 10. Avgust samme Aar.]

Over Østersøens Vove
 Snækken toner Sørgeflag,
 Gjennem Sællands Bøgeskove
 Lyder Dødning-Urets Slag,
 Som saa tit i Havfru-Lunden
 Tordenskrald i Morgenstunden.

Hun er død i Østerlide,
 Som sig glæded til, engang
 Paa de *danske* Kyster blide
 Ret at høre Fuglesang;
 Derfor skal vemodig tone
 Fuglens Sang fra Bøgens Krone.

Fred med Støvet, som nu blunder
 I det fjærne *Bjarmeland!*
Dane-Fred, som Himlen under
 Bedst ved Bøgeskovens Strand!
Frode-Fred i Fuglesengen,
 Barneblund i Blomsterengen!

I, hvis Fingre, fine, bløde,
 Skabtes til i Skyggers Hjem
 Ret at male Roser røde,
 Torne smaa at trylle frem!
 Fængsler med de bedste Farver
 Livets Skin, som Kunsten arver!

Maler, om I kan, paa Skjoldet,
Over *Alexandras* Grav
Rosenknoppen halv udfoldet,
Med den Ynde, Himlen gav,
Som den falmede paa Kinden,
Blegnede for Nordenvinden!

Han, som troner i det høje,
Kejseren for Himlens Hær,
Men har dog sit Forsynsøje
I det lave, fjærn og nær,
Han har saaret, han vil læge,
Rosenknoppen vederkvæge.

Han har i de varme Lande
Plantet sig en Rosengaard,
Som kun Livets Bække vande,
Hvor med Høsten mødes Vaar,
Hvor hans Ansigts Lys alene
Overstraaler Blomster rene.

Der han og en Plads betegned
I sin rige Rosenflor
Til den Dronning-Knop, som blegned,
Før den aabned sig paa Jord;
Der den nu sin Plads har fundet,
Kampen endt og Kronen vundet.

Derfor skal hos os nu svæve
Bruden fin i Kroningsdragt,
Let sig op mod Skyen svæve,
Som en Rose i sin Pragt;
Af den Sky, som yndig blaaner,
Farve sin Kjærminden laaner.

148. Til Mathæa Muus.

(5te Oktbr. 1844.)

[Hidtil utrykt. Her efter Forf.'s egenhændige Haandskrift med Overskrift og Datering som her. Mathæa Møller blev i Aaret 1840 gift med Karl Høffding Muus, Bibliothekar i Würzburg.]

Naar Hjemve dig gjæster i Kvæld
 Og vil ej for Aftensuk vige.
 Da rejs over Flod, over Fjæld
 Til Danmark i Skyggernes Rige!
 Da ser du en pegende Finger
 Til alt, hvad du elsker hos os,
 Da vaagner vort Minde med Vinger,
 Hver Dvaledriks Trolddom til Trods;
 Og røre dig Minderne sødt
 Da farer end Liv der i dødt,
 Da bølger vort Hav, og da synger vor Lund,
 Da strømmer vor Tale, som Bølgen, fra Mund,
 Da gløder paa Tungen den liflige Røst,
 Da luer i Barmen den evige Trøst.

149. Til Professor Schouw.

(9de Marts 1844.)

[Dette Digt er skrevet i Anledning af J. F. Schouws Hustru Sysette f. Dalgas' Død den 5te Marts, og under Mærket gg., med Overskrift som her, trykt i Adresseavisen 1844, Nr. 59. Forf.'s Renskrift tillige med det kun lidet afvigende Udkast er beyaret.]

Visnet er for dig i Haven
 Hjærteblomsten: *Yndighed*;

Men Kjærminderne paa Graven
Dog, som den, skal aande *Fred!*

Mildt i Fred skal Taaren rinde,
Og i Fred skal Trøsten gro,
Mildt i Fred den kjæres Minde
Blandt os skal livsalig bo.

Fred med Sjælen, som udsmilet
Fandt en bedre Urtegaard!
Fred med Støvet, som udhvilet
Op skal staa som Blomst i Vaar!

Fred med Blomsten, der sig egner
Til at dufte i din Høst!
Fred med Planten, som den tegner,
Sat til Alderdommens Trøst!

Fred med dig og dine kjære!
Kristnes Haab er Bod for Savn,
Kristi Fred skal Palmen bære,
Ja, Guds Fred i Jesu Navn!

150. Henrik Steffens.

(† 13de Febr. 1845.)

[Trykt i Berlingske Tidende 1845, Nr. 66. Af Forf.'s Haandskrift
findes de 9 sidste Strofer bevarede.]

Lynildsmand! som for mit Øje
I den aarle Morgengry,
Lig en Engel fra det høje,
Vælted Stenen bort paa ny,

Der hos mig i Blomsterhaven
Lukked, spærred Troes-Graven,
Sank nu selv du under Muld?

Nej, den Aand, som slynger Lynet,
Naar det knitrende udfór,
Aanden, som gjenfødte Synet,
Sprængte Bøvtasten i Nord:
Aanden i dit Blik, din Tale,
Efter Kæmpeskridt i Dale,
Hviler kun paa Skyer blaa.

Paa din Isse, høje Frænde!
Fæsted Fod den Aand paa ny,
Vandrer nu til Verdens Ende,
Som han aged før i Sky;
Klarer nu, til Gru for Jætter,
Odins Syn og *Tors* Idrætter,
Tegner Lys og taler Lyn.

Naar det knitrer, naar det dønner,
Naar det runger dybt i Fjæld,
Naar I lytte, Nordens Sønner!
Muntre end i Tidens Kvæld:
Mindes, det var ham, der blunder,
Som i Nord, til stort Vidunder,
Stødte først i Hejmdals Lur!

Ja, den fri, den stærke Tale
Om, hvad Haanden griber ej,
Men hvad dog fra dybe Dale
Baner sig til Stjærner Vej,
Ordet, som af Aanden føres,
Skaber Lyn, hvor Røsten høres,
Vaagned, *Steffens*, her med dig!

Da var disse Løkker gule,
Som i Kamp blev tidlig graa,
Da var mørkt det over Tule,
Intet Øje Lyset saa',
Før det lød paa Bjærgetoppe:
Vaagner alle! Sol er oppe!
Røsten var dit Bjarkemaal.

Følket sov som Lig i Kiste,
Kæmper sov som Kampesten;
Brat dog vaagned Fugl paa Kviste
Lærke med i Agerrén:
Stak i Sky til Vingeprove,
Sang med Lyst for Øren døde,
For hinanden og for dig.

Og før end paa Lysets Vinge
Til dit Fædreland du fór,
Du det hørte lyst til Tinge:
Vaagnet er nu Folk i Nord,
Spiler Øjne, lytter efter,
Mærker Aandens Kæmpekræfter,
Rimer Dag og Døn med Daad!

Det skal spørges, du har levet
Som kun faa paa denne Jord,
Leved mest, hvor mindst er skrevet,
Levet *kongelig* i Nord;
Talt et Ord, som aldrig glemmes,
Vakt en Aand, hvis Kraft fornemmes,
Mens vi har et *Modersmaal*.

Tvende vel var dine Røster,
Ypperst *Tyskland* kalder sin,
Dansk var dog, som hendes Søster,
Moder din og Moder min;

Tysk vel Pen dig faldt i Haanden,
Dansk dog Tungen var og Aanden,
 Dem det er, som skifte Arv.

Ærligt Modersmaalet skifter,
 Nøjes tarvelig med sit:
 Kæmpens Ry og Kæmpens Skrifter,
 Tyskland! ros af dem dig frit!
Nordens Aand og *Danmarks* Tunge,
 Gamle nys, nu atter unge,
 Arved alt hans Moders Slægt.

Tak, du store Arvelader!
 Tak i Nordens Trilling-Navn!
Odin var din Oldefader,
Danmark var din Moderfavn;
 Der du os tilkysset Aanden,
 Før med Vingespyd i Haanden
 Du uddrog i Ledingsfærd.

Med det Kys i Barmen inde,
 Med dit varme Aandedræt,
 Leve skal i Nord dit Minde,
 Blomstre saa paa *Videslet*,
 At hvert Aar paa Fuglevinge
 Kranse kan fra Marken bringe
 Til din Grav i fremmed Land.

Og hver Fugl, som Kransen bringer,
 Synge skal med Stemme klar:
 Havde kun jeg Fønix-Vinger,
 Jeg dit Støv til Hjemmet bar,
 Kvidred mellem Bøgeløvet:
 Hvil dig, Fuglefader-Støvet!
 Hvil dig sødt i Moderskjød!

Lille Fugl i Hjarnelunden!
 Hvad er det, du kvidrer om?
 Skal engang i Morgenstunden,
 Efter blide *Norners* Dom,
 Med udvoxet Fønix-Vinge
 Lykke-Skibet os tilbringe
 Asken af din Faders Ben?

Skal maaske den høje Skole,
 Hvor, i alle Guders Fag,
 Nordens Aand har Lærestole,
 Nordens Kæmper Skjoldetag,
 Hvile trygt paa Hejmdals-Støvet,
 Hvorfra, mellem Bøgeløvet,
 Gjallerhornet først gjenlød!

Gid det ske engang ad Aare!
 Efter Norden, Frænde kjær,
 Længtes jo dit Støv saa saare
 I det sidste Aftenskjær!
 Morgenhane-Mindesmærket
 Vorde brat Oplysnings-Værket,
 Birtingsborg i Bjærgestil!

151. [I Johan Tomas Lundbys Stambog.]

(1845.)

[Hidtil utrykt; her efter Originalen, undertegnet „Bakkehuset, 5te Juni 1845. Venligst N. F. S. Grundtvig.“ Foruden denne Afskeds-hilsen ved den unge Kunstners Tiltrædelse af sin toaarige Udenlandsrejse, har Gr., ved Sørgebudskabet om Lundbys Død i Felten ved et Vaadeskud d. 26. April 1848, nedskrevet følgende i Udkast bevarede Begyndelseslinjer til et sidste Farvel:

„Stille Lundby! Nu kun alt for stille!
 Under Muld og Fjendens Vaabengny!
 Verden siger: o, det var dog ilde,
 Han i Marken drog fra Kunstens By“ ...

Dette Digt er næppe blevet fuldført. Derimod kan henvises til Grundtvigs i Danskerens 4de Aargang (1851, Nr. 3) trykte Minde-digt: „Carlo Dalgas“, hvori Digteren dvæler ved Tabet af sine Sonners Ungdomsvenner og Vaabenfæller og særlig ved Lundbys „bratte Offerdød“.]

Kamp er Livets Kaar her neden,
 Altid midt i Dødens Lejr;
 Livets Lyst det er dog Freden,
 Frugt af Kjærlighedens Sejr.
 Hjærtedybet, Livets Kilde,
 Alle Storværks Moderskjød,
 Derfor altid i det stille
 Nynner Fred! med Tone sød.

Tag det med til Lavrbærlunden,
 Nynet, du fik tidlig kjær,
 Under Lind i Aftenstunden
 Lys og stille, Bølgen nær!
 I det Nyn dig stadig følger
 Danmarks Hjærte, Danmarks Lyst,
 I det Nyn sig Hjemmet dølgør,
 Aander dog og lever tyst.

152. **De gamles og de unges Skaal**

den 24de Juni 1845.

[Denne Sang fra det nordiske Studentermøde meddeles her efter det ved Ridehusfesten omdelte Særtryk. Jfr. „Fædrelandet“, Nr. 1926. Viser og Sange for Danske Samfund, II, 1 (1847), S. 57.]

Som Haabet er de unges Lyst,
 De gamles Skat er Minde,
 Et Gladhjem dog er kun det Bryst,
 Hvor skjønt de sammenrinde:
 Med Ynde saa de sammenrandt
 Fra Arildstid i Norden,
 Det Kæmpeglæden viste grandt
 Ved Gjallerhornets Torden.

Det *Gjallerhorn* var *Mimers* Skat,
 Med Graahaars-Krans om Tinde,
 Som vaaged baade Dag og Nat,
 Og droges alt til Minde;
 Men Hornet var og *Hejmdals* Trøst,
 Hvor paa sit høje Stade,
 Med Ungdomshaabet i sit Bryst,
 Han vakte Kæmper glade.

Saa skal i Norden nu paa ny
 De gamle Dages Minde
 Med Fremtidshaabet højt i Sky
 Til Glæde sammenrinde.
 Vort Nordens Kæmpevækker-Sang
 Gjenfødes da paa Tunge,
 Og det er Gjallerhornets Klang
 For gamle og for unge.

Af Mindet født med Graahaars-Krans,
 Fra Mimersbrønd i Dale,
 Paa Haabets høje Hest i Dans
 Til Himmelbjærgets Svale,
 Sig svinger Nordens Bjarkemaal
 Med Klang af Hjærtets Fylde:
 „De gamles og de unges Skaal,
 Som Kæmpeaanden hylde!“

153. Velkomstsang ved den nordiske Fest

den 25de Juni 1845.

[Særtryk med Titel som oven for. Sangen blev afsungen ved det skandinaviske Selskabs Fest i Dyrehaven, umiddelbart før Grundtvigs Skaaltale for Nationaliteten, som meddeltes i „Fædrelandets“ Nr. 1925, medens Sangen optoges i nævnte Blads Nr. 1926. I Forf.'s bevarrede Udkast findes foran sidste Vers følgende indstregede Strofe:

Og brat skal det spørges paa hin Side Hav,
 At skjønt mødes Frænder i Norden,
 Og venlig de kappes i Fædrenes Aand,
 De ædleste Kæmper paa Jorden —:
 Om Liv at udvikle, som Lyset er værd,
 Om Lys at udbrede for Livet især.]

I Kæmpernes Høje er Kæmpernes Støv,
 For det ristes Runer til Ære,
 Men Kæmpernes Aand er hos Kæmpernes Æt,
 Og Ættens skal Odelen være,
 Med Bjerge og Sletter og Bølgerne blaa,
 Hvor Fædrene hvile og Vuggerne gaa.

Med Kæmpernes Aand følger Kæmpernes Kraft,
 For den synke Jætter og Trolde,
 Mens *Asgaard* sig hæver i Kæmpernes Hjem,
 Og tækkes med blinkende Skjolde,
 Og *Gavtur* det sander med *Nor* og med *Dan*,
 At *Gladhjem* er Navnet paa Kæmpernes Land.

Med Kæmpernes Aand følger Kæmpernes Ord,
 Paa Folkets og Skjaldenes Tunge,
 Saa fast som en Klippe, saa fri som en Fugl,
 Til Gammen for gamle og unge;
 Som Aandens og Hjærtets den énbaarne Søn,
 Det melder i Lys, hvad der skabtes i Løn.

Paa Bjærge, paa Sletter, paa Bølgerne blaa
 Da mødes med lifligt Velkommen
 Det ædle, fribaarne, oldnordiske Sind,
 Som her mødes Valhals-Ungdommen:
 Fra Fjorde og Elve, fra Bælt og fra Sund,
 Fra *Dovre* og *Sigtun*, fra *Lejre* og *Lund*.

Saa lyd da: Velkommen, i Fædrenes Aand,
 De ædleste Kæmpers paa Jorden!
 Velkommen, du Nyaar i Kæmpernes Hjem,
 Med *Fostbroderlaget* i Norden!¹⁾
 Af Kjærlighed baaret, du voxte ved Daad!
 Syng højt i din Glæde og smil i din Graad!

¹⁾ [Saal. Særtrykket; Udkastet:

Velkommen, velkommen, du levende Pant
 Paa Fostbroderlaget i Norden!]

154. Bakkehuset

(til 28de Juni 1845).

[Dette hidtil utrykte Digt til Dronningens Fødselsdag meddeles her efter Forf.'s to hinanden supplerende Udkast. Af disse er det ene, med Overskrift som her (A), at betragte som Renskrift og derfor, skjønt ufuldstændigt, lagt til Grund. De tre sidste i A manglende Vers ere da tilføjede efter det ældre Udkast (B).]

I den lyse, stille Have,
 Ved det gamle Bakkehus,
 Sommerlyst, som Julegave,¹⁾
 Minder blidt om Ungdoms Rus.

Hver en Skjald, som nu mon graane,
 Lyse Blik i hver en Stil,
 Hilste her Midnattens Maane,
 Bejled her til Kammass Smil.²⁾

Nys i Nætter og i Dage
 Nattergalen slog paa Kvist —
 Nu er Spurven kun tilbage,
 Kvidrer baade først og sidst.

Saa i Fjor ved Øresundet
 Gjæsted mig for sidste Gang
 Ungdoms-Fylgjen³⁾ rosenmundet,
 Kom og svandt med Svanesang.

Saa oprinder mildt i Østen,
 Morgenrød med gyldent Skjold,
 Sommerdag i Efterhøsten,
 Kort dog kun, med Aften kold.

¹⁾ [Saal. A; B: Dronninggave.] ²⁾ [Dette Vers fattes i B.] ³⁾ [Saal. A; B: Ungdomsaanden.]

Saa oprandt i Nyaarstiden
 Og hos os et Skjaldeaar,
 Nyt og ungt for stakket siden —
 Gammelt alt med hvide Haar!

Sommerdag i Efteraaaret,
 Ungdoms Rus i Alderdom!
 Der, som Skjalden, ¹⁾ atterbaaret
 Flygtig kun til Verden kom!

Tvende Gange I har gavnet:
 Da I kom, og da I gik;
 Som ved Synet, saa ved Savnet
 Klarer sig paa Jord vort Blik.

Kun ved eders Hjælp vi finde,
 Under Rim i Vinterstid,
 Sommerdagenses Kjærminde,
 Haabets grønt paa Grenen hvid.

Flyv da kun, min Spurv, i Morgen
 Kvidrende og sommerglad
 Over Marken op til Borgen
 Med et ²⁾ lille Blomsterblad!

Lyttende til Fuglekoret
 Er den glade Fødselsdag,
 Smilende til Rosenfloret
 Er den skjønne Dronningsmag;

Dog saa rigt er Dronningsmilet,
 Det og naa'r til Spurven graa,

¹⁾ [Saal. A; B: Skjaldetid, som.] ²⁾ [Saal. A; B: det.]

Dronningøjet mildt har hvilet
Tit paa Blomsterblade smaa.

Ufortryllet, uberuset,
Haabe tør jeg, stille glad,
Dronningen, fra Bakkehuset,
Tækkes et Kjærmindeblad! ¹⁾

155. Isefjorden.

(1845.)

[Hidtil utrykt; her efter Forf.'s udaterede Haandskrift med Titel
som oven for.]

Isefjord og Øresund
Delte Sorg og Glæde,
Ondt og godt i allen Stund,
Gjennem Ny og Næde,
Isefjord er Aandens Fart,
Øresund er Hjærtets Part,
Enige i Grunden,
Mødes de i Munden.

Isefjord paa Aanders Vis
Vandt fuld mange Sejre,
Slog sig frem ved Jægerspris,
Trængte ind til Lejre,
Standsed først ved Fuglesang
I den skønne Kildevang,

¹⁾ [De tre sidste Vers fattes i A.]

Hvor Kong *Ro* med Glæde
Gik til Aftensæde.

Hertaborgen, som han den
Førte op i Lunden,
Før navnkundig fjærn og nær,
Er nu rent forsvunden;
Dog, hvor han ved Fjorden glad
Grunded Danmarks Hovedstad,
Borge lig, en *Kirke*
Staar som *Danevirke*.

Roskild Danmarks Hovedstad
Er nu vel ej længer,
Og hvor Hejrer gik i Bad,
Gror nu Byg i Vænger,
Men i Riget for Kong Skjold
Alting gaar i Vennevold,
Saa med Adelgaden
Gik og Hovedstaden.

Axelstad Kong *Rodgars* By
Kalder Moderskjødet,
Har, som Datter, i hvert Ny
smukt dens Kaar forsødet:
Overlader, *Roskild*, dig
Alle sine Kongers Lig,
Danmarks Kongegrave
Som en Nyaarsgave!

Overalt, som under Ø,
Mellem Bælt og Sunde
Konger fødes, Konger dø,
Stæder gaa til Grunde,

Men i Nord, ved Bælt og Sund,
 Folkeaad og Folkemund,
 I hvor tit de jordes,
 Skal paa ny dog ordes!

Længe det var aabenbart
 Trindt i *Valhals* Norden,
 Saaes først dog soleklart
 Nys ved *Isefjorden*,
 Da af Danmarks Kongegrav
 Uden Krykke, uden Stav,
 Kun ved Kongehaanden
 Opstod Folkeaaenden.

I det store Øjeblik,
Roskild du i Grunden
 Mer end Broderparten fik
 Frit i Folkemunden;
 Det var Paaskeoffer stort
 Toldfrit ud af Vesterport,
 Rørt med Bispestaven,
 Lagt paa Kongegraven!

Fortids Røst i Kongegrav
 Har bestandig hjemme,
Nutids Røst dog Lykke gav
 Det er Folkets Stemme;
 Dermed hviler i dit Skjød
 Folkeliv og Kongedød,
 Fra dig — som paa Vinger --
Fremtids Kaar udspringer.

Grændel Trolld har vel igjen
 Sprudet Ild paa Borgen,

Slugt Dankongens gode Mænd
 Fylt hans Bryst med Sorgen,
 Dog undgjaldt sit Danehad
 Trolden med sit Skulderblad,
 Styrtes brat fra Lunden
 Maalløs i Afgrunden.

Øresund og Isefjord!
 Enes I om Dampen,
 Da i glatte Kinding-Spor¹⁾
 Føres Vædekampen;
 Roskild da og Kjøbenhavn
 Sporet vinker Favn i Favn,
 Ildhjul to paa Staalet
 Kappes skal til Maalet.

Axelstad! din Kirkevej,
 Husk, den gaar til Kilden,
Roskild! glem det heller ej,
Sundet gav dig Ilden!
 Kommer begge grandt i Hu:
 Mesterspillet kommer nu!
 Mødes Fjord med Sundet,
 Da har Danmark vundet.

Da det gamle med det ny
 Kjærlig smelter sammen;
 Livet bor i Dødens By,
 Midt i Alvor Gammen;
 Hedenold faar Nyaarsdag,
 Nordens Skjalde Takt og Smag,

¹⁾ [Kinding, o: Gaffelen, hvori Vognstangen indsættes, for at fastgjøres til Vognen. Det nydannede Ord: Kindingspor, maa vel betegne de to Skinner, som danne Banesporet.]

Danske Kildevange
Søde Svanesange.

Isefjord og Øresund
Dele Sorg og Glæde,
Ondt og godt i allen Stund
Dele Gang og Sæde,
Vinterblus og Sommersol,
Kongevej og Dronningstol,
Dele og med Ære
Danmarks Kaar fuld sære.

Øresund og Isefjord
Danmarks Kaar afbilde,
Aand og Hjærte her i Nord
Mødes, men kun silde,
Strides vel som Ild og Vand,
Men forbindes med Forstand,
Ild i Aandedrættet:
Damp har det udrettet!

156. Til min egen Meta.

(Juli 1845.)

[Dette hidtil utrykte Digt meddeles her efter Originalen. Forf.'s
Udkast er bevaret.]

Du lille, du kjære! da dyrt var Guds Ord,
Da Sorgen var svar og da Nøden var stor,
Da fødte med Smerte,
Med blødende Hjærte,

Dig Moder og stirred med Smil gennem Taaren
Paa Datter enbaaren,
Som nu stirrer Fader i Sommerdags Kvæld
—Og hvisker Farvel!

Du lille, du kjære! naar bleg og naar rød
Paa faderlig Arm og paa moderligt Skjød
Du hopped, du hviled,
Du klynked, du smiled.
Fuld ofte jeg stirred med Smil gennem Taaren
Paa Datter enbaaren,
Som nu, da jeg hvisker i Sommerdags Kvæld:
Du lille, farvel!

Du lille, du kjære! da Sindet var sygt,
Mit Hoved var ørt, men mit Hjærte var mygt,
Da Vanvid mig trued,
Og Vennerne grued,
Da ømt mig betragted med Smil gennem Taaren
Min Datter enbaaren,
Som jeg dig betragter i Sommerdags Kvæld
Og hvisker Farvel!

Du lille, du kjære! det lønne dig Gud,
Hvor du under Himlen gaar ind og gaar ud!
Du dulmed min Smerte,
Du varmed mit Hjærte,
Du køled min Pande, du korted min Pine
Med Kyssene dine;
Og derfor, velsignet i Sommerdags Kvæld,
Et Kys til Farvel!

Du lille, du kjære! i Støvskyers Egn
Til Taarer vi trænge, som Dug og som Regn

Om Høstgildesange
 Skal tone i Vange;
 Det lifligste Solskin fra Vuggen til Baaren
 Er Smil gennem Taaren,
 Det være din Arv, og det fryde dig ret!
 Det følge din Æt!

Du lille, du kjære! du kjender ham jo,
 Som altid er midt iblandt elskende to,
 Naar, fælles om Savnet,
 De enes i Navnet,
 Som Djævlene frygte, Guds Engle omkvæde
 Og prise med Glæde;
 Paakald ham af Hjærtet i Gry og i Kvæld,
 Da farer du vel!

Du lille, du kjære! da times dig Raad,
 Da altid opdukker et Smil af din Graad,
 Thi alt hvad os frister
 Og truer, det brister,
 Og Bjærgene synke, og Dalene stige,
 Og Skyerne vige
 For *Jesus*, vor Stjerne, vor Sol og vort Skjold,
 Som alt har i Vold!

Du lille, du kjære! jeg venter det vist:
 Hvor vidt vi adskilles, vi samles dog hist,
 Hvor Perlen er fundet
 I Strømmen udrundet;
 Ja, *der* skal vi mødes og smile ad Sorgen
 En Sommerdags-Morgen,
 Og derfor med Smil gennem Taarer: farvel
 I Sommerdags-Kvæld!

[157. **Livets Trøst.**]

(1845.)

[Dette hidtil utrykte Digt foreligger, uden Overskrift eller Datering, i Forf.'s to egenhændige Afskrifter (A og B), hvis indbyrdes Forhold findes antydet ved de i Noterne meddelte Varianter.]

Se, Dagene svinde,
Og Aarene gaa!
Se Tiderne rinde!
Vi vente, vi spaa;
Vi længes, vi ledes,
Vi knurre, vi kjedes;

Men alt gaar sin skjæve, sædvanlige¹⁾ Gang,
Vi blomstre og visne som Græsset i Vang.

Et Virvar er Verden,
En Boble dens Pris;
En Dødningdans Færden
For Taabe og vis;
Der strides, der stiftes,
Der skabes, der skiftes,

Det alt gjør i Grunden ej til eller fra,
Thi alt under Sol er det samme endda! —

Fortvivlelsens Stemme!
Du kommer derfra,
Hvor Hyl kun har hjemme,
Ej²⁾ Halleluja.
Forstum³⁾ for de Røster,
De Toner som trøster,

Som dale fra Himmel og stige fra Jord
Med alle Guds Engle i Midlerens⁴⁾ Spor.

¹⁾ [saal. A; B: fortvivlede.] ²⁾ [saal. B; A: For.] ³⁾ [saal. B; A: Bortrøm.] ⁴⁾ [saal. B; A: Frelserens.]

Hver Sjæl ihukomme,
 Der var, uden Tant,
 Langt mer af det tomme,
 Før Solen oprandt:
 Dog gættet og givet
 Blev Lyset og Livet:
 I sex Dages Tid ved den eviges Ord
 Blev nyt overalt, skabtes Himmel og Jord!

Hver Kristen betænke:
 Da Lyset var slukt,
 Og Livet i Lænke,
 Og Gravkamret lukt,
 Al Skabningen skjælved,
 Vort Haab var i Helved,
 Gjenfødtes dog alt i en¹⁾ Time, paa ny
 Svang Livet fra Graven med Fryd sig i Sky!

Den evige troner
 Almægtig endnu,
 Den store Forsoner
 Os kommer i Hu.
 Lad svide, lad svulme!
 Lad mørknes, lad mulme!
 En Skabelsens Uge, Opstandelsens Dag
 Med Evigheds Lyset skal klare vor Sag.

¹⁾ [saal. A; B: Guds.]

158. Alderdomstrøst.

(1845.)

[Trykt i „Ude og Hjemme“, 1880, Nr. 154. Forf.'s to egenhændige Udkast ere bevarede.]

I falmede Blade! du kølige Vind!
 Hvad har jeg med eder at skifte?
 Hvad rører det mig, *hvem* der blegner om Kind,
 Mens Efteraarsvindene vifte!
 Gaar jeg ind, gaar jeg ud,
 Staar mit Haab ej til Gud!
 Sig, min Sjæl! dog, hvad klynker du over?

Se Storken og Stæren og Svalerne smaa!
 De rask sig til Rejsen berede;
 De er dog kun Fugle, som ikke forstaa
 Med Tro og med Tillid at bede.
 Se til dem! se til Gud!
 Gjør din Bøn! gaa dit Skud!
 Sig, min Sjæl! dog, hvad klynker du over?

De graanende Skyer, det vildene Hav,
 Hvi gjør de ej Fuglene bange?
 Med kraftløse Vinger i bundløse Grav
 Der sank og der synker jo mange;
 Uden Knur dog og Frygt
 Liden Fugl flyver trygt.
 Sig, min Sjæl! dog, hvad klynker du over?

De kjende ej Faren og tænke ej paa,
 Hvad times dem kan, vil du sige, —
 De kjende ej *ham* over Skyerne graa,
 Hvis Arm og hvis Ord kan ej svige.

Hørte Ord *de* af hans?

Saa' *de* Glimt af hans Glans? —

O, min Sjæl! sig, hvad klynker du over?

De truende Farer dem tænker *du* paa.

O, tænk dog paa Trøsten langt heller!

Du kjender jo *ham* over Skyerne graa,

Som Stjærner og Hovedhaar tæller.

Hvad er det, *han* ej kan?

Hvem er god, uden *han*!

Sig, min Sjæl! dog, hvad klynker du over?

Hvor er nu din Tro, og hvor er nu dit Haab?

Og hvor er dit Syn for Guds Finger?

Har Gud nu kun Øre for Ravnenes Raab!

Og har nu hans Engle ej Vinger!

River Kjød eller Aand

Dig vel ud af *hans* Haand!

Sig, min Sjæl! dog, hvad klynker du over?

Klynk over dig selv! over alt under Sky,

Som end for dit eget du kalder,

Bortkasted vel ofte, optog dog paa ny!

Det Tvivlen og Bangheden volder.

Hold paa *ham* som er alt,

Hvad Guds *Ord* ham har kaldt!

Hold paa ham: hold paa *Jesus* alene!

Da briste med *et* alle jordiske Baand,

Da fattes ej Mod du og Vinger;

Da hviler du sødt i *hans* Haand med Guds Aand,

Da løfter i Sky dig Guds Finger:

Ingen Lærke med Sang

Glad som du sig opsvang.

Sig, min Sjæl! dog, hvad klynker du over?

Da spreder du Vinger, da rejser du bort,
 Saa glad, som ej Fuglen kan findes;
 Thi Rejsen er sikker, og Vejen fuld kort,
 Din Træthed saa liflig forvindes.
 Gaar du ind, gaar du ud,
 Evig glad i din Gud!
 O, min Sjæl! hvad vil mer du forlange!

159. Kirkeklokken.

(Oktober 1845.)

[Dansk Kirketidende 1845, Nr. 3.]

Kirkeklokke! mellem ædle Malme
 Mageløs er for mit Hjærte du,
 Vaagnet er ved dig en Højtidsalme,
 Som gjenlyder daglig i min Barm.

Kirkeklokke! ej til Hovedstæder
 Skabtes du, men til den lille By,
 Hvor det høres trindt, naar Barnet græder
 Og inddysses blidt ved Vuggesang.

Kirkeklokke! Moderskjød for Klangen,
 Som er mig langt mer end Strængeleg,
 Toner dine kappedes om Rangen,
 For mit Øre tit og i min Barm.

Mens som Barn paa Landet jeg var hjemme,
 Julemorgen var mit Himmerig,
 Den, du meldte mig med Englestemme,
 Kimed klart den store Glæde ind.

Højere dog stemte dine Toner,
Naar de med „den gyldne Sol frembrød“
Kimed: Støv! oprejst er vor Forsoner,
Stat nu op i Paaske-Morgengry!

Lavere de sprede deres Vinger,
Sænke sig med Solen dybt i Hav,
Naar for mig nu Aftenklokken ringer,
Og jeg tæller dine Bedeslag.

Lifligt dog det klinger, helst om Høsten,
I den stille, svale Aftenstund,
Gjennem Jorderig gaar Himmelrøsten,
Kalder Sjælen til sin Hvile ind.

Landet nu graahærdet kun jeg gjæster,
Og har hjemme, selv jeg véd ej, hvor;
Dog paa Lysets Hjem min Hu sig fæster,
Evig godt, jeg véd, er ene *der*.

Derfor nu, naar Aftenklokken melder:
Solen sank, og Fuglen slumred ind,
Da mit Hoved jeg med Blomsten helder,
Nynner sagte mellem Bedeslag:

Kirkeklokke! naar til sidst du lyder
For mit Støv, skjønt det dig hører ej,
Meld da mine kjære, saa det fryder:
Han sov hen, som Sol i Høst gaar ned!

160. Mindestøtten.

(1845.)

[Visen om den i Aaret 1845 paa Skanderborgs Slotsbakke rejste Mindestøtte over Frederik den sjette er, med Titel som her, trykt i „Viser og Sange for danske Samfund“, II, 1. (1847) S. 61. Forf.'s Renskrift er bevaret.]

Der stander en Støtte ved Skanderborg,
 Den rejste de *Fyder* med Glæde,
 Alt for den Konning, de havde kjær,
 Om Kongen saa ville vi kvæde.
 Udi Roskild hviler *Konning Fredrik!*

God Bonde han havde kun Lykke tynd,
 Til *Fredrik* den jævne ham løste,
 Jorddrotten han sagde: du est min Træl,
 For mig skal du pløje og høste.

Jorddrotten han sagde: med Hud og Haar
 Jeg købte dig for mine Penge,
 Jeg spiller med alt, hvad du ejer og har,
 Som Spillemand spiller paa Strænge.

Nej, stop! sagde Kongen, det gaar for vidt,
 God Bonde er ogsaa vor Næste,
 Vort Riges Styrke og Fremtids Haab,
 Ham Frihed jeg giver i Fæste.

Og Bonden er nu en fribaaren Mand,
 Saa vel som i Fredegods Dage,
 Ja, Bonden han sidder i Kongers Raad
 Ved Siden af Herremænd strage.

Kong *Fredrik* han blev med Æren graa,
Nu ligger han blegnet i Kiste,
Udødelig blev han dog som faa,
Thi mindes han skal med de sidste.

Ham bar hans Bønder med Sorg til Grav,
I *Sølland*, som gamle Kong Frode,
Men *Jyderne* kunde ej Baaren naa,
Des tungere var de til Mode.

De Jyder sagde: hans Bøvtasten
Vi bære dog kan og opsætte,
Og den skal bære ved Skanderborg
Et Billed af *Fredrik* den *sjette*.

Den Sten var stor, og den Sti var trang,
Over Brink, over Mose og Hede,
Og midtvejs bugned og brast en Bro,
Begravet laa Stenen der nede.

Da Kinder blegned og Hænder sank,
De Jyder — jeg vil ikke lyve —
De havde da nær paa et hængende Haar
Sagt Stenen farvel i det dybe.

Skamfærd! sagde Graaskjæg, med Blik som Lyn,
For os vilde alting han bære,
Kan vi ikke bære god Sten for ham,
Vi Kællinger evig skal være.

Da Stenen sig hæved fra Dyb paa Stand,
Den knejser nu rank paa det høje,
Lyksalig det var han, den gamle Drot,
Det falder saa favert i Øje.

De *Søllandsfarer*, de bar hans Lig,
 De bar det med Taarer paa Kinde,
 Men *Fyderne* rejste hans Bøvtasten,
 Og fælles de er om hans Minde.
 Udi Roskild hviler Konning Fredrik!

161. Ved den stores og den lilles Bryllup

den 23de Oktober 1845.

[Denne Sang, skrevet til Hans Egede Glahns og Adelhejd Radeges Bryllup, meddeles her efter Særtryk med Titel som oven for.]

Tag fra de store, læg til de smaa!
 Det gjælder nu for de vises Tale,
 Og Lighed stemmer de lærde paa,
 Om saa end alle blev lige gale,
 Det la'r sig høre,
 Naar man har Øre,
 Men vilde nogen det her udføre,
 O Ve! o Ve!

Se til vor Brudgom og til vor Brud,
 Og tænk engang, naar de skulde maales,
 Og alting regnes saa nøje ud,
 At ingen Forskjel der maatte taales!
 Hvad blev tilbage
 Da, værdt at tage,
 Af dem, som nu er hinandens Mage,
 Trods stort og smaat!

Gid alle store og alle smaa
 Da kun som disse holdt af hinanden!

Da selv de mindste ej prøved paa
 For Ligheds Skyld at gaa fra Forstanden;
 Da mødtes Munde
 Af gode Grunde,
 Da gjorde alle, hvad bedst de kunde
 Til fælles Gavn.

Hvor smaat og stort er saa vel forligt,
 Der bliver ingen ved Maalet narret,
 Og derfor gjerne vi gjør vor Pligt,
 Og tømme Skaalen for Brudeparret:
 Gid endnu silde
 De lige milde
 Maa gjøre Børnenes Bryllups-Gilde,
 Som det i Dag!

162. [Jyden og Sællandsfaren.]

(1845.)

[Denne hidtil utrykte Skjæmteverse meddeles her efter Forf.'s udaterede Renskrift, der til Overskrift kun har: „Mel. Er Lyset for de lærde blot.“ Sammen med Renskriften findes det kun lidet afvigende Udkast.]

Der kom en Svend, og han var jysk,
 Vel født ej langt fra Ribe,
 Han sagde: kan jeg lære Tysk
 At tale og at skrive?
 Men han kom til en Sællandsfar,
 Til en ud af de gamle,
 Som gjerne gjør af Tysken Nar,
 Og kan med ham ophamle.

Den Sællandsfar, han svared spansk:
Jeg vil det ej fordølge,
Hos os vi taler bare Dansk,
Og skriver saa i Følge,
Men skrive Tysk vi kan dog net
Saa paa vor egen Maade:
At skrive Tysk, det læres let,
Naar Pen faar Lov at raade.

Saa tog den Sællandsfar en Pen
Og dypped dybt i Blækket,
Til den kom kulsort op igjen,
Saa fed, som den var spækket;
Han smurte Jyden om hans Mund,
Af Blæk den maatte drive,
Og sagde: *det* i grønne Lund
Vi kalder Tysk at skrive!

Da spytted Jyden med de Ord:
Nej, pøj for en Ulykke!
Saa gid, al Tysken sank i Jord,
Det tynde med det tykke!
Ja, svared Sællandsfaren kjæk:
Det ønsker jeg i Grunden
Al Skrivekunst, som kun med Blæk
Vil smøre Folk om Munden.

Af Haand i Mund er Fattigdom,
Og allermest for Aanden,
Men hvor paa Gang ret Munden kom,
Der blev og nok til Haanden:
Har kun vi Ord som røde Guld
At bruge og at nyde,
Og har af dem vi Munden fuld,
I Pennen glat de flyde.

163. Færinge-Saga.

(1845.)

[Dette i Skandinavisk Folkekalender 1846 (S. 158) trykte — ogsaa i Forf.'s Haandskrift bevarede — Digt kan betragtes som et satirisk-poetisk Indlæg i den færøiske Skolesag. Jfr. S. Frederiksen, Dansken paa Færøerne, Sidestykke til Tysken i Slesvig, Kbhvn. 1845.]

Fru Saga hun bygged fra Hedenold,
Hvor Bølgerne blaane i Norden,
Hun havde sin Lystborg paa grønne Vold
I Skoven ved Isefjorden.
Skjøn Havfru hun danser paa Tilje.

Naar trætte blev Kæmper, og Salen hed,
Og Tungen blev tør i Munden,
Da *Odin* han immer til *Saga* red
Paa Slejpner i Middagsstunden.

Der ventede paa ham en Læskedrik
I Sagas det glatte Guldbæger,
Hun skjænkede for ham med yndigt Blik,
Det Sjælen som Vin vederkvæger.

Hun havde et Spejl af det bedste Glar,
I det saaes alle Idrætter,
Det hos sig i Barmen hun trøstig bar
Og brugte i Maaneskins-Nætter.

Og alt, hvad hun øjned i Spejlet klart,
Det laa hende brat paa Tunge,
Og flød fra Læben saa let og rart
Som Fugle i Lunden sjunge.

Men hvor er Fru Saga nu bleven af?
 Er end hun paa Jord at finde?
 Hvad heller hensovet og lagt i Grav,
 Med Runer kun til sit Minde?

Fra *Island* det Sorgens Budskab lød:
 Hun er ikke mer i Live,
 Hun blegnede ved „den sorte Død“
 Og lader sig ej opskrive.

Fra *Fære* dog hid over salten Sø
 Der kom en Fugl lillebitte
 Og sang: „Jeg kjender endnu den Ø,
 Hvor Odin kan Saga hitte.

„Hun legte Skjul med den sorte Død
 Og pipped ej, naar han kaldte,
 Hun blev vel rynket, men er dog sød
 Og rørig bag Sø den salte.

„Naar Kæmpeviser og gamle Ord
 De flyde fra hendes Tunge,
 Da springe de smaa paa Bænk og Bord,
 Saa danse de gamle og unge.

„Og red kun Odin en Gang i Løn
 Paa Otteben over Bølge,
 Da blev Fru Saga vist ung og skjøn,
 Det nænner jeg ej at dølge.“ —

Nu, Skolemester! hvad skader dig?
 Faar ondt du af Fuglekvidder?
Du møder ej Saga paa din Vej,
 Endsige da Gudhjems Ridder.

„Ej bryder jeg mig om Bragesnak,
Men agter dog paa Tendensen,
Og hader til Bunds alt Hedningpak,
For jeg hedder *Kristen* Jensen.

„Jeg lugter det godt, der er en Hex,
Der holder end Pugeskole,
Hvor Ungerne fniser og slaas og trækk's
Og springer paa Borde og Stole.

„Men bi til Sommer, du Saga prud!
Til *Kristen* da sadler Havhesten:
Af Halsen jeg river dig Tungen ud,
Saa snakkes vi siden om Resten.“ —

O, Skolemester! ihvad du gjør,
Forgrib dig dog ikke saa saare!
For ellers din Død vi sikkert spør
Fra Færø med Skibet ad Aare.

Har Saga narret den sorte Død,
Og springes der, naar hun sjunger,
Da har herefter hun ingen Nød,
Utallige er hendes Tunger.

Da bygger vi hende en Borg paa Fjæld,
Til Skue for hele Norden,
En Løvhytte ved hvert Kildevæld,
Og yndigst ved Isefjorden.

Hun med Guldbæger og Læskedrik
Skal være vor *Skolefrue*,
Sit Spejl da hænger med yndigt Blik
Hun midt i vor Skolestue.

Der ser vi ingen med Pukkelryg,
 Med Ris og med lange Negle,
 Der ser vi ingen med Pungparyk,
 Der slikkes ej Smør af Hegle.

Der ser vi Guder og Helte kun,
 I Fløjel og Vadmæl sammen,
 Og sluge hvert Ord fra Sagas Mund,
 For Alvor og dog med Gammen.

Saa, Kristen Jensen! pak du kun ind!
Stygotius ogsaa vil skifte,
 Og farer saa vel, med første Vind,
 Til *Kina*, lidt Gavn at stifte!
 Skjøn Havfru hun danser paa Tilje.

164. Tor.

[Med Frølich's Billede.]

(1845.)

[Trykt i Dansk Folkekalender 1846, S. 3. Forf.'s Udkast er bevaret.]

Velkommen fra Trudvang, du stærke Tor!
 Men sæt dig nu ikke til Sæde!
 Til staaende Kæmper vi trænge i Nord,
 Som sætter i Daad deres Glæde.

Omgjord dig med Bæltet, du bar i *Vimaa!*
 Som *der*, sig nu Bølgerne taarne,
 Og voxe om Kap med dem alle du maa,
 Som Fløjmanden for de højbaarne.

Den Hammer, du laante, slet ikke forslaar,
Den ej smedded *Broke* og *Sindre*;
 Din *Mjølner* du hente, hvordan det saa gaar!
 Vi kan ikke nøjes med mindre:

Og hvor har du Staven, som alt i Aar
 Du uden al Tvivl¹⁾ kan behøve,
 Naar Hexenes Rygge i *Gejrrodsgaard*
 Din Styrke i Sædet vil prøve!

165. Hejmdal.

[Med Frølich's Billede.]

(1845.)

[Trykt i Dansk Folkekalender 1846, S. 5. Forf.'s Udkast er bevaret.]

Velkommen, du Vogter for Gudhjem grøn,
 Med Hörnet, al Verden kan høre!
 Velkommen, du vise Nidronning-Søn,
 Som arved det fineste Øre!

Brug ikke saa ivrig din Kæmpelur!²⁾
 Giv Tid, mens de gamle udsove!
 Thi Muspels Sønner bag Troldemur
 End ej tør det yderste vove.

Læg Gjallerhornet! bind om dit Sværd!
 Vis, *Hoved* det hedder med rette!

¹⁾ [Saal. Grundtr.; Hdskr.: Formodentlig du.] ²⁾ [Saal. Grundtr.; Hdskr.: Blæs ikke saa ivrig i Kampens Lur.]

Dig bydes en Tvekamp, al Ære værd,
Det er ingen Kællingetrætte.

I Tvekamp med *Loke*, om *Brysingbaand*,
Du véd nok, din Krone maa vindes;
Bevis ham nu klarlig, med Mund og Haand,
Han falder, hvis ikke det findes!

166. Morten Luther.

(1845.)

[Trykt som Text til et Billede af Luther i Dansk Folkekalender
1846, S. 133. Forf.'s Udkast er bevaret.]

Tre Aarhundreder¹⁾ henrandt
Over *Støvet* af den bolde,
Og, hvor han sin Krone vandt,
Toner kun Lovtaler kolde;
Haanes Troen hjærtevarm,
Sejers-Disen i hans Barm,
Finder man blandt Lilleputter
Mage let til Morten Luther!

Hvor, ak, hvor er da hans *Aand*?
Der, hvor end man ser Guds Haand,
Faar af den, i Luthers Tro,
Sjælekraft og Hjærtero;
Der, hvor Nordens Klippegrene
Er hans prude Bøvtastene,

¹⁾ [Rettelse; Grundtrykket og Udkastet: Tre Aarhundrede.]

Danmarks Bøgeskov saa fin
 Barneheltens Helgenskrin,
 Fuglekvadet højt i Sky
 Messen for ham, aarlig ny;
 Hvor ¹⁾ selv Gravskrift hans har Klang,
 Klinger som en Svanesang.

167. [Under Luthers Billede.]

(1846.)

[Trykt under et Staalstik af Luthers Billede, der sandsynligvis hidrører fra 1846, da Trehundredaars-Dagen efter hans Død (18. Februar 1546) blev ihukkommet. Jfr. Dansk Kirketidende 1883, Nr. 47.]

Frihed, Tro og Modersmaal
 Mer end Fred var Luther kjære,
Aand mod Ild og *Ord* mod Staal
 Voved han, og vandt med Ære.

168. Morten Luthers Dødsdag.

(18. Februar 1846.)

[Trykt i Dansk Kirketidende I, Nr. 23. Optaget i Salmeværket, V, Nr. 25.]

Fra *Kristi* Fødsel, ej fra *Luthers* Død,
 Der regnes skal i Himlen og paa Jorden,

¹⁾ [Saal. Grundtrykket; Udkastet: Der.]

Men Luthers *Fødselsdag* skal purpurrød
 Betegnes med hver Kirkepen i Norden;
 Thi da han græd paa Jorden første Gang,
 Det varsled om en dejlig *Julesang*,
 Hvorved-vi, over „Frelseren os fød“,
 Forglemte himmelsk alle Helgens Død.

Ja, *Morten Luther!* vel en Glædes-Dag
 Din *Dødsdag* blev og er endnu for Verden,
 Og for Disiplene et Tordenslag,
 Som gjorde mørk og mødig Pilgrimsfærden,
 Men aldrig dog forsvinde skal i Nord
 Dit Livs, din Aands, din Julesalmes Spor,
 Og det skal evig ses i Himmerig,
 At du i Sandhed er udødelig.

Lad deres Børn, som gav dig Banesaar,
 Kun rejse højt paa Graven Æreminder,
 Og glædes ved, at i tre Hundred Aar
 Ej græd dig op af Graven fromme Kvinder!
 Lad dem fortælle hyrdeløse Faar,
 Med hyklet Salvelse, som skrevet staar:
 Langt bedre, efter Engles Himmelsmag,
 End Fødselens er *Dødens* mørke Dag!

Ej saa gjør Børnene af dem i Nord,
 Som hulkede, da de hørte: *Luther døde*,
 Og græd vemodig, selv ved Herrens Bord,
 Naar de ham takkede for Sjæleføde,
 Og sukede, naar de læste i hans Bog,
 Som paa Guds Rige var saa barneklog,
 At han dem syntes en Guds Engel fin,
 Der sang ved Herrens Grav og Jordelin.

Vi trodse Døden, som ham Verden gav,
Vi spotte Minderne, som den kan give,
Men prise *ham*, som *kan*, trods Død og Grav,
Og vil end holde „meget Folk i Live“:
Den *Abrahams* og Morten *Luthers* Gud,
Hos hvem den herlige gik ind og ud,
I Aanden, som en *Moses*, født paa ny,
Hvis skjulte Hvilested er over Sky.

Til *Fulesangen* fin og liflig sød,
Hvorfor Guds Engle række *Liither* Palmen,
Som gennem kulsort Sky en Sol frembrød,
Har Fædrene alt føjet *Paaske-Salmen*,
Og vi, som lytte til det Sangerkor,
Der svang i Sky med Aanden sig fra Jord,
Vi nynne paa en *Pinse-Sang*, hvori
Den Aand kan hvile, som gjør Sjælen fri.

Naar Kirke-Snækken da paa Tone-Hav,
Med Aand og Ild, gaar Frelseren i Møde,
Lad Verden da kun synge ved vor Grav,
At, Gud ske Lov, vi er nu ogsaa døde!
Lad deres Børn, som pinte os ihjel,
Af Marmor bygge os et Gravkapel!
Vi smile, hvor os *Krist* beredte Sted,
Og hele Menigheden smiler med.

169. [Sang ved nordisk Højtid.]

(13. Januar 1846.)

[Særtryk med Titel som i Forf.'s bevarede originale Manuskript:
Sang ved de danske Studenters nordiske Højtid. 1846.]

Hvor er nu de gamle Dage,
Frodes, Frejs og Adelstens,
Straalende i Sang og Sage
Lige fuldt, skjønt ikke ens?
Svandt som Røg i Sky de hen,
Komme aldrig mer igjen?

Hvor er hine Dages Kilde,
Deres Hav og deres Sol,
Deres Morgenstjærner milde,
Hanerne, som for dem gol?
Fandt du dem, du fandt paa ny
Heltedagens Morgengry.

Heltehjemmets Himmel-Kjærte,
Nordens Aand er jo dit Navn,
Og er Nordens rige Hjærte
Ej din gamle Moderfavn?
Er vort Kvad, fra Bjærg og Dal,
Ej din Morgen-Hanes Gal!

Jo, hil sæl! Forældre bolde
Til de gamle Dages Glans!
Snart faar Valhal atter Skjolde,
Snart faar Balder Straalekrans;
Bjarkemaal, som Hanegal,
Melder Dag i Odins Sal.

Dybt i Dovre det gienlyder,
 Som i Kjøl og Runemo,
 Solen kjækt nu Skyen bryder,
 Trindt i Nord Kjærminder gro,
 Overalt har Guld i Mund
 Heltetidens Morgenstund.

170. Anden April

[i danske Samfund.]

(1846.)

[Særtryk med Titel: »Anden April 1846. (Sang til danske Samfund i Næstved). Kbhvn. Trykt hos J. D. Qvist.“ Jfr. Viser og Sange for Danske Samfund II, I. (1847) S. 46. Forf.'s Renskrift er bevaret.]

Vi har et gammelt *Fædreland*
 Ej uberømt paa Jorden;
 Dets Rygte svang sig over Strand
 Med Kæmperøst fra Norden;
 Thi hvor man skued *Goter* staa
 Med *Angler* og *Normanner*,
 Man klarlig Nordens Løver saa'
 I Skjold og under Banner.

Vi har et gammelt *Modersmaal*,
 Af Hjærtensgrund oprundet,
 Det klang i Sky ved *Balders* Baal
 Med Sangen rosenmundet;
 Det Vennebud fra *Rolv* og *Skjold*
 Og *Fredegod* os bringer,
 Det bærer Guld fra Old til Old
 Paa Aandedrættets Vinger.

Vi har en gammel *Kongevej*,
Som gaar til Verdens Ende,
Og Færdsel paa den fattes ej,
Mens vi har Ungersvende;
De ride tør paa den og gaa
Lukt over Havfru-Sale,
Og synge modig: Bølgen blaa
Har ogsaa Bjærg og Dale!

Vi har en gammel *Stjerne* mild
Paa Nordens Himmelbue,
Og hver Gang Hekla spruder Ild,
Den vorder klar til Skue;
Den varsler Bod for Banesaar
I Hytten og paa Borgen,
Den lover os et Gyldenaar,
Med Glæden efter Sorgen.

Ildsprudende oprandt saa brat
For os *Skærtorsdags-Slaget*,
Derefter i den tavse Nat,
Vor Stjerne blev opdaget;
Den tindrer nu saa mild og klar,
Som fordem Balders Øje,
Og Lykken er til Løbet snar.
Som Lyset fra det høje.

Vi har en gammel *Kjærlighed*,
Som ruster ingenlunde,
Til Fædres Land, til Lys og Fred,
Til Bælter og til Sunde;
Den blusse op, den bryde ud,
I Daad, i Sang og Tale!
Da, som en Bejler til sin Brud,
Til os skal Lykken dale.

171. Stiftelsesdagen i Dronningens Asyl

den 7de Maj 1846.

[Særtryk med Titel som her. Forf.'s Renskrift er bevaret.]

Den fattig Fugl, han har det godt,
Paa Marken og i Skoven,
Fordi paa Himlens høje Slot
Han har en Ven for oven.

Han i sit Næb et lille Straa
Kun bære kan til Rede,
Men faar dog Hus til sine smaa,
Hist oppe og her nede.

Saa har det godt og her vi smaa,
For højt i Kongesale
Vi har en Ven, som tænker paa
De smaa, der knap kan tale.

Den *danske Dronning* mild og blid,
Livsalig overmaade,
Hun sørger for de smaa med Flid,
Hun huser os i Naade.

Den lille Fugl i grønne Lund
Sin Ven med Toner søde
Lovsynger højt i Morgenstund
Og saa i Aftenrøde.

Vi nynne kan endnu kun smaat,
Men Dronning *Karoline*,
Som for de smaa har Hjærte godt,
Vi alle dog velsigne.

Og faar engang vi Fuglemund,
 Med Tone god paa Tunge,
 Om vores Ven¹⁾ i allen Stund
 Som Fugle smaa vi sjunge.

172. Norges Konstitujonsdag

den 17. Maj.

(1846.)

[Særtryk med Titel: „Sang i Anledning af Norges Konstitujonsdag, den 17. Maj.“ Trykt hos Jacobsen. [s. l. & a.] Forf.'s egenhændige Udkast er bevaret.]

Nordens Maj med Skoven grøn,
 Bølgerne fribaarne,
 Fuglesangen klar og skjøn
 Mellem Klippetaarne!
 Dig berømme skal hvert Aar
 Baade Mænd og Kvinder:
 Mageløs er Nordens Vaar,
 Vintrens Overvinder!

Nordens Maj med Skjønheds Duft
 Og med Kraftens Fylde!
 Sangen fri som Fugl i Luft
 Skal og her dig hylde,
 Mindes glad din Højtidsdag,
 Mens fra Norges Fjælde

¹⁾ [Saal. Særtr.; Hdskr.: Da om vor Ven.]

Vajer Friheds Kongeflag,
Trods'er Aar og Ælde!

Det er Sagn fra gammel Tid,
I de dybe Dale:
Olav bold og Olav blid,
I de høje Sale,
Han paa Klippeskrænt med Harm
Saa' en bunden Kæmpe,
Tog som Lyn ham under Arm,
Bar ham ned med Læmpe.

Det var Syn paa gammel Vis,
For Kong Haralds Øje:
Norges Gran med Norges Pris
Skød sig i det høje,
Bullen vel var rød som Blod,
Ondt i Nord man taaler,
Runden op af ædel Rod,
Toppen gik i Straaler.

Nordens Maj! du løser brat
Vintrens Baand og Lænke,
Lærer os som Kattegat
Frit og højt at tænke;
Skal og snart med Fuglesang
Norges Gran omsvæve,
Og i Kronen ved dens Klang
Straaler kun skal bæve.

173. Fuglesangs-Kilden.

(28. Juni 1846.)

[Dette Digt til Dronningens Fødselsdag meddeles her efter Originalen, som er trykt i Berlingske Tidende 1846, Nr. 151, dør overskrevet 28. Juni.]

Fuglesangs-Kilde!
 Hvor ude, hvor inde,
 Aarle og silde,
 Hvor er du at finde?
 Hvor sprudler i Skove
 Du moderlig sød?
 Hvor leger din Vove
 I Blomsternes Skjød?

Snart i det høje
 Og snart i det lave,
 Tit i et Øje
 Og tit i en Have,
 Vel tiest i Lunden,
 I Kvæld og i Gry,
 Er søgt, men ej funden,
 Du Kilde saa bly!

Dronning i Vænge
 Ved Bælte og Sunde!
 Dronning i Enge,
 I Dannemænds Lunde!
 Nu Fuglesangs-Kilde,
 Saa dyb og saa klar,
 Med Øjnene milde
 Opdaget du har.

Ikkun til Munden,
Slet ikke til Haanden,
Kilden er funden
I *Hjerte* for *Aanden*,
Der sprudler i Skove
Den moderlig sød,
Og leger med Vove
I Blomsternes Skjød.

Fuglesangs-Kilde!
Saa leg da med Blommer,
Aarle og silde,
I Vinter og Sommer!
Udspring gennem Lunde
I Høst og i Vaar
Af tusende Munde,
Som Bølgerne gaar!

Rul i det dunkle,
Og straal i det klare!
Øjnene funkle
Som Stjærner i Skare,
Og Roserne rødme
Ved Skjønheten din,
Som dufter med Sødme
Og kvæger som Vin.

Sønner du føde
Og Døtre i Vange,
Hvide og røde,
Som blomstrende Sange!
Lad alle dem danse,
Hvor Dronningen gaar,

Som Skjønhedens Kranse
Paa Ungdommens Haar!

174. Til Søster Marie Glahn.

(16. Juli 1846.)

[Dette hidtil utrykte Digt, skrevet Dagen efter Svogeren P. E. Glahns Død (jfr. Nr. 175), meddeles her efter Grundtvigs som oven for betegnede og daterede Renskrift. Af det bevarede egenhændige Udkast ere enkelte afvigende Læsemaader angivne i Noterne.]

Min Søster! du græder,
Jeg græder med dig,
For Jorderigs Glæder
Bli'r alle til Lig;
De blomstre, de blegne,
De synke¹⁾, de segne,
Med Døden i Krig!

Saa græd kun, Veninde!
Græd Sorgerne ud!
Som Taarerne rinde,
Saa trøster os Gud;
Som Glæder forsvinde,
Skal Sorger udrinde
Paa Skaberens Bud.

Kun glem, mens du græder
For timeligt Savn,

¹⁾ [Udkastet: De sjunge.]

Ej ham, som med Hæder
Bær Trøsterens Navn!
Glem aldrig i Vaanden,
At Kjærlighedsaanden
Os aabner sin Favn!

Til ham lad os ile
Med Taare paa Kind!
Der Glæderne smile,
Som blege soy ind;
Der møde i Skare
De milde og klare
Vort sorgfulde Sind.

Uskyldige Glæder,
Som her de kan bo
Paa yndige Steder
Med Kjærligheds Ro,
Som sjælden de findes,
For evig skal mindes
Af elskende to.

I delte dem længe,
De vexlede kun
Som Blomster i Enge,
Som Fugle i Lund;
Og barnlig hver Morgen
De leged med Sorgen,
Som Bølger i Sund.

Nu efter Dødsblundet
Den kjære i Dag
Dem atter har fundet
Med dobbelt Behag:

Saa rene, saa skære,
Som ej de kan være
I Jordklimpe-Lag¹⁾.

Med Aar kommer Ælde
Til alle paa Jord,
Da Maanen maa kvælde,
Da Nøden er stor;
Men vel dem, som lide²⁾
Og mindes i Tide,
Hvor *Frelseren* bor!

Der kvælder ej Maane,
Der kjendes ej Nød,
Der Isser ej graane,
Der nævnes ej Død,
Til Glæderne Livet
For evig er givet
Med Kjærligheds Glød.

Og han være priset,
Som elsker os saa,
At Livs-Paradiset
Maa aabent os staa,
Naar, syge af Savnet,
I Saligheds-Navnet
Vi Glæden attraa!

Hans Aand tager Sæde
I troendes Bryst,
Hvor han er tilstede
Med Kjærligheds Røst;

¹⁾ [Udkastet: Med Støvet i Lag.] ²⁾ [Udkastet: vide.]

Din Sorg farer heden,
Der lever med Freden
Kun Glæde og Trøst.

Saa raades paa Vaanden
Vidunderlig Bod,
Naar Kristne i Aanden
Faa Død under Fod,
Indtræde i Haven
Paa hin Side Graven,
Hvor Glæden har Rod,

Med Tro paa Guds Finger,
O, Søster saa kjær!
Dit Haab sprede Vinger
Til Paradisfærd!
Tør vi det kun vove,
Som Herren vi love,
Er Haven os nær.

Naar der vi har fundet
Alt hvad der var hans
Af Graven oprundet
I morgenrød Glans,
Da Taarer vi fælde
Kun blidt over Ælde
Og Dødningsedans.

Thi snart i Guds Rige,
Hvor Sol ej gaar ned,
Hinanden vi sige
Med Jubel: Guds Fred!
Velkommen til Glæde
Hvor ej man kan græde!
For evig: Guds Fred!

Og selv i det fjærne,
 Hos Taarernes Strand,
 Ved Frelserens Stjerne,
 Os fryde vi kan;
 Guds Fred den os lover,
 Staar tindrende over,
 De levendes Land!¹⁾

175. Ved Pastor P. E. Glahns Begravelse

den 21de Juli 1846.

[Særtryk med Titel som oven for.]

Naar Herren kalder bort her fra
 En Tjener træt til Hvile,
 Guds Engle med Halleluja
 Den salige tilsmile;
 Ved Dag, ved Nat,
 Det toner brat
 Fra *Jesu* Kongesæde:
 Kom, Tjener tro!
 Gak ind til Ro
 Og til din Herres Glæde!

Men her dog ved den frommes Grav
 Det dybe Suk maa lyde,
 Mens alle de, som Gud ham gav,
 En Taarestrom udgyde,
 Var end ej stor
 Hans Kreds paa Jord,

¹⁾ [Slutningsverset fattes i Udkastet.]

Den ømt var til ham bundet,
 Og Savn har Suk,
 Som Varme Dug,
 For Faderen forsvundet.

Den stille Ven, vi savne her,
 Hvis Støv til Jord vi stede,
 Sin lille Kreds var han saa kjær,
 Som Fred og hjemlig Glæde;
 I *Jesu* Navn
 Han tog i Favn
 Sin Viv, sin Ven, sin Broder,
 Sin Børneflokk,
 Hans Smil var nok,
 Som Smilet af en Moder.

Hans Hjærte var for hver opladt,
 Og Haanden for de arme,
 Thi Kjærlighed var al hans Skat,
 Han vilde sig forbarme,
 Han fandt Behag
 I Vennelag,
 Hvor Glæden ret er rolig,
 Med himmelsk Hu
 Han fandt det nu
 I Evighedens Bolig!

I, som har dybest følt hans Savn
 Og salve ømt hans Minde,
 Lad Taarerne i *Jesu* Navn
 Som Himmelduggen rinde!
 Den frommes Tro
 Og milde Ro

Hos eder altid hvile,
 Og Himlens Trøst
 Ved Herrens Røst,
 Igjennem Taaren smile!

Naar Herren kalder bort her fra
 En Tjener træt til Hvile,
 Guds Engle med Halleluja
 Den salige tilsmile;
 Ved Dag, ved Nat
 Det toner brat
 Fra *Jesu* Kongesæde:
 Kom, Tjener tro!
 Gak ind til Ro,
 Og til din Herres Glæde!

176. Kristen Møller Wøldike.

(1. April 1846.)

[Trykt i Salmeværket IV (1875), Nr. 299 (jfr. V, S. 852). Kand.
 theol. Wøldike † 27. Marts i Slotsbjærgby.]

De, som med Taarer saa,
 Med Fuglesang skal høste,
 Hvor milde Taarer staa,
 Alt nu de Sjælen trøste;
 Gud tæller Stjærner smaa,
 De Taarer ligesaa.

Her Livets Lys fuld tit
Udslukkes brat saa fage;
Thi rinde Taarer stridt
I Nætter og i Dage;
Vi bo fra Strand til Strand
I Dødens Skyggeland.

Men, under Hjærtetik,
Ved Sygeseng og Baare
Er dog som Himlens Dug
For os den milde Taare,
Trods Tungens Feberglød,
En Læskedrik fuld sød.

Vel dem, som fælde den
Ved Sygeseng og Kiste,
Saa Venner sove hen
Med Olien den sidste!
Af Taaresæden bold
De høste mange Fold.

Thi af hver Taare klar,
Hvormed en Sjæl bedugges,
Et Lys sit Udspring har,
Som ej med Tiden slukkes,
Et Lys fra Livets Land
Fuld klart paa Gravens Rand.

Du, som har Bod for Savn,
Som læger, hvor du saarer,
Giv os i Jesu Navn
En Strøm af disse Taarer:
Et Aftenrødes-Væld
Til Lys i Livets Kvæld!

177. Dronning-Besøget

paa Bakkehuset 14. Avgust 1846.

[Dette hidtil utrykte Digt meddeles her efter Forfatterens egenhændige Haandskrift med Titel som oven for og stemmende med den Dronning Karoline Amalie overrakte Original.]

Fuld tit, naar ved Dag og ved Nat,
 Med Bogen opslagen og Øjet opladt,
 Jeg sad i det blikstille Kammer
 Og stirrede vist, som det Aanden mig gav,
 Paa Danemarks Stjerne og Danemarks Hav,
 Og brændte af kjærlige Flammer;
 Da blev jeg vemodig, om Hjærtet saa trang,
 Da tyktes mig Tiden saa øde, saa lang,
 Jeg ønskede mig *Age-Tors* Hammer.

Jeg sukede da mangan en Gang:
 Hvem deler dit Syn, og hvem hører din Sang?
 For hvem brænde Flammerne dine?
 Hvem ænser dit Vink, og hvem nærer din Ild,
 Hvem knæler med dig under Stjærnen saa mild,
 Mens Efteraarsstormene hvine?
 O se dog, hvor Hexen med Skygger og Skin
 Al Verden fortryller, gjør døv og gjør blind,
 O hør dog, hvor Troidene grine!

Da toned det sagte, men sødt:
 Endnu er dog Danemarks Hjærte ej dødt,
 Endnu hendes Øje kan tindre,
 Endnu har hun Læber og Stemme til Sang
 Om Bøg og om Blomst i den dejlige Vang,
 Om Bølgen den blaa ikke mindre;
 Endnu har til Skjalde hun Krans, spaa kun du,
 At hun føder Sønner til Storværk endnu! —
 Det skal ingen Trolde forhindre.

Da drømte jeg liflig, jeg saa'
 En Dronning saa dejlig bag Skjalden at staa,
 Sig *Gefion* selv aabenbare,
 Se ud over Skjalden, hans Suk og hans Sang,
 Se ud over Havet og Tidernes Gang
 Med Soløjne milde og klare,
 Da blev jeg om Hjærtet saa let og saa blød,
 Og følte som Barnet paa Moderens Skjød,
 Det har dog vist slet ingen Fare!

Al Drøm, selv paa Skjaldskabets Stol,
 Med Tiden forsvinder som Duggen for Sol,
 Og køligst paa Bjærget er Kvælden;
 At Skjalden endnu under snehvide Haar
 De himmelske Lyn baade skuer og saa'r,
 Det sker vel paa Jord, dog kun sjælden;
 Men Ilden, som brænder med Liv og med Lyst,
 Ved Jærtegn maa næres i Skjaldenes Bryst,
 Skal ej den udslukkes af Ælden.

O, Tak for det Jærtegn i Gaar!
 Det kvæger for ti og for hundrede Aar,
 For Drøm, saa for Sagn gaar nu Synet,
 Med Øjet af Støv jeg nu Dronningen saa'
 Bag Skjaldskabets Stol i sin Dejlighed staa
 Med Sollyset bedre end Lynet,
 Hen ud over Skjalden, hans Suk og hans Sang,
 Hen ud over Havet og Tidernes Gang
 Fløj Blikket fra Dronningebrynet!

Om *Danemarks-Dronningen* nu
 Jeg drømmer ej mer, men jeg kommer i Hu,
 Hun lever til Skjaldenes Glæde,
 Hun virkelig stod, hvor jeg peger med Stav
 Paa Danemarks Stjerne og Danemarks Hav,
 Hvor Skjalden er lavest i Sæde,

Saa' ud over Banen for Helt og for Trold,
 Og smiled som Stjærnen, der tindrer for *Skjold*
 Og spiller paa *Frodes* Guldkjæde.

Kom nu kun, I Alderdoms Aar,
 Med klingrende Frost, mens det snér paa vort Haar!
 Vi kjøre med eder i Kane;
 Thi Danemarks Dronning, som aldrig kan dø,
 Mens Glæden har hjemme paa Bøgenes Ø,
 Hun svigter ej ældgammel Vane:
 Naar Skjalden mon ældes, med Fjer og med Dun
 Hun godt ham udstyrer i Hammen saa lun,
 Hun skaber ham om til en Svane!

178. [Iduns Guldæbler.]

(1846.)

[Særtryk: »Idun med Guldæblerne til Danske Samfund i Sydsjælland den 18de September 1846«. Jfr. Viser og Sange for Danske Samfund, II, 1 (1847), S. 48. Saa vel Forf.'s Renskrift som det noget afvigende egenhændige Udkast er bevaret.]

Sang om Guld og grønne Skove,
 Om et Gyldenaar!
 Duk nu op af Danmarks Vove!
 Ton i Kongens Gaard,
 Om Guldæblerne de røde,
 Om Guldæblerne de søde:
 Liv og Lyst alt for de spæde,
 Alderdommens Glæde!

Idun sad i gamle Dage,
 Dejlig hvid og rød,

Med Guldæbler uden Mage
I sit Dronningskjød;
Modne faldt de ned fra Himlen,
Med dem leged Børnevrimlen,
Oldinger med dem paa Tunge
Anden Gang blev unge.

Stjaalet bort af Ishøj-Jætten
I en Vinternat,
Idun svandt fra *Idasletten*,
Med sin gyldne Skat;
Fugle da holdt op at sjunge
Alle Folk blev graa og tunge,
Selv de smaa paa Skjød og Skamle
Alt fik Lader gamle.

Dog igjen fra skumle Dale,
Med sin gyldne Skat,
Svang sig *Idun* som en Svale
I en Foraarsnat,
Sidder nu ved Øresundet,
Smiler yndig, rosenmundet,
Med Guldæblerne de røde,
Liflige og søde.

Se, hvor alle Skamler vælte!
Se en Gang, de smaa
Glemme brat at gjemme Bælte,
Glemme, hvor det laa;
Tæt de sig om Skjødet klynge,
De vil se og de vil synge,
Spørge alle englemilde:
Kan de ogsaa trille?

I med Rynkerne i Pande,
 Og med Haar som Sne!
 Kommer hid fra alle Lande,
 Om I nyt vil se:
 Nýt og godt som grønne Skove,
 Som den blaa, den blanke Vove,
 Hvor kun nys var Is og Øde,
 Mellem Stammer døde!

Triller nu, Guldæbler, triller
 Dejlig for de smaa;
 Spiller nu, Guldæbler, spiller
 Smukt med Lokker graa;
 Saa det runger over Norden,
 Saa I nævnes rundt paa Jorden:
 Liv og Lyst alt for de spæde,
 Alderdommens Glæde!

179. [Tidsaldrene.]

(1846.)

[Hidtil utrykt; her efter Forfatterens udaterede Haandskrift uden Overskrift.]

Oldtid er en Herre stor
 Sol og Maanes Broder,
 Men har dog, som *Age-Tor*,
 Jorden til sin Moder,
 Tér sig efter Sole-Art:
 Synker dybt, men stiger klart,
 Ender med en Himmelfart
 Og en Hjærte-Smeltning.

Middelald'eren er en Brud,
Jordens Legesøster,
Færdes som en Skjoldmø prud,
Følger sine Lyster;
Gyldensmykket rødt hun bær,
Og som *Freja*, fjærn og nær,
Leder om sin Hjærtenskjær,
Græder gyldne Taarer.

Nyaarstiden, Havets Søn,
Vil, som Gudhjems Værge,
Svinge sig i Lys og Løn
Over Himmelbjærge,
Raade over Gyngebro,
Mener alt i Børnesko,
Han kan høre Græsset gro,
Se til Verdens Ende.

Til en *Hejmdal* fødtes han
Ved *Colombos* Side
Med den gyldne Huggetand,
Vil slet ikke lide
At tiltales som en Dreng,
Der gjør ondt og godt i Flæng,
Rider Kjæp og Kjøl i Spræng,
Favner Sky og Skammel.

Spæget med de døde Sprog,
Han som Døden hader,
Gamle *Mimer* haaber dog,
Som hans Fosterfader,
Med sit klare Kildevand
Gjallerhornets Ejerman
At indgyde sund Forstand
Paa Halvgude-Livet.

Det ham lykkes nok i Nord,
 Selv er han af Arten,
 Saa den unge Herre tror
 Smukt paa Himmelfarten,
 Skyer Troldes Hurlumhej,
 Sprænger gamle *Guldtop* ej,
 Rider ad den rette Vej
 Op paa *Himmelbjærg* et.

180. [Fuglesangen.]

(1846.)

[Hidtil utrykt; her efter Forf.'s Renskrift uden Overskrift eller Angivelse af Tid.]

Jeg gik mig ud en Sommerdag at høre
 Fuglesang, som Hjærtet kunde røre,
 I de dybe Dale,
 Mellem Nattergale
 Og de andre Fugle smaa, som tale.

Der sang en Fugl, en lille Fugl paa Kviste,
 Hvad den hed, nok aldrig nogen vidste
 Paa den høje Skole,
 Mellem Lærestole,
 Hvor der Straaler gaa fra Kundskabs Sole.

Den sang saa lavt, som Aande-Harpen spiller,
 Sagte, sødt, den slog slet ingen Triller
 I de grønne Sale,
 Som de Nattergale,
 Der med Toner trylle kan og prale.

Det gik til Hjærte mig saa dybt i Lunden,
 Først og sidst, til sval blev Aftenstunden
 I de dunkle Sale,
 hvor kun Nattergale
 Sjunge for de Fugle smaa i Dvale.

Den Sommerdag den er nu længst forgangen,
 Aldrig mer jeg hørte Fuglesangen
 I de dybe Dale,
 Mellem Nattergale
 Og de andre Fugle smaa, som tale.

Men hver en Gang jeg sidder ene hjemme
 Længselsfuld, og tænker paa den Stemme,
 Hjærtet sødt bevæges,
 Sindet vederkvæges,
 Alle Saar, som blødte nys, de læges.

Da kan jeg gjennem Nøglehullet kige
 Sjæleglad ind i et Himmerige,
 Hvor alt, hvad mig huer,
 Jeg forklaret skuer,
 Ser ej Spor af alt, for hvad jeg gruer.

O, var jeg *der* og med forklaret Øre,
 Bedre Sang jeg skulde sikkert høre:
 Toner mere søde
 End de dybe løde,
 Der med Sommerdagen sank og døde!

Men gid dog aldrig mellem skarpe Vinde
 Sommerdagen skjøn mig gaa af Minde!
 Da med dette Øre
 Sang jeg fik at høre,
 Som til Bunds mig Hjærtet kunde røre!

181. [Himlens Nattergale.]

(1846.)

[Hidtil utrykt; her efter Forf.'s egenhændige Udkast uden Overskrift eller Tidsangivelse.]

Jeg gik mig ud en Sommerdag at høre
Fuglesang, som Hjærtet kunde røre,
I de dybe Dale,
Mellem Nattergale
Og de andre Fugle smaa, som tale.

Hvor Fugle bo i grønne Bøgesale,
Sang i Gry og Sang i Aftensvale
Liflig, fin at høre,
Tryllede mit Øre,
Kunde dog i mig ej Hjærtet røre.

Jeg gik mig ind en Vinterdag at høre
Kirkesang, som Hjærtet kunde røre,
I de dybe Dale,
Hvor i Aftensvale
Engle vinke, som de vilde tale.

Med Orgelklang der stødtes i Basuner,
Koret sang i Takten efter Runer;
Mig med Kinder blege
Ingen Tone-Lege
Kunde i mit Hjærtes Grund bevæge.

Jeg laa paa Knæ, hvor Herrens Røst gjenlyder:
Tavshed dyb en bønlig Stemme bryder,
Stiger op og troner,
Kirken gjennemtoner,
Hilser Mand af Muld fra sin Forsoner.

Fra Natten, da han er forraadt, og bryder
Livets Brød, til Dødens Folk det lyder:

Tager, som det bydes,
Legem mit, som brydes,
Og mit Blod, som jer til Gavn udgydes!

Da fik jeg i mit stille Sind at høre
Fuglesang, som Hjærtet kunde røre:

I de dybe Dale
Himlens Nattergale
Slog i Kor, som Engle smaa, der tale.

182. [Penneprove.]

(1846.)

[Trykt som Faksimile i Levins „Album af nulevende danske Mænds og Kvinders Haandskrifter“. Kbhvn. 1846, S. 32. Det kan bemærkes, at adskillige af Samlingens Avtografer har vakt Grundtvigs satiriske Lune og fremkaldt en Række korte utrykte Epigrammer fra hans Haand. Nogle af disse findes som Tilskrifter i hans Exemplar af Albumet, medens en Snes andre ere bevarede paa et løst Papir uden Overskrift eller Henførelse til de paagældende Nummere i Samlingen. Som Prøver anføres her nogle faa:

[ad Nr. 43:] „Ja, sandt var det, saa kort og klar
Man ønske maa hver Lapidar.“

[ad Nr. 71:] „Ja, intet kan Opofrelsen forsøde,
Naar man opofrer Livet for det døde.“

[ad Nr. 72:] „Det er jo meget godt, hvad du har understreget,
Men — understreg dig ikke selv for meget!“

[ad Nr. 77:] „Jo tommere, des sikrere for Tab;
Men intet er en fattig Egenskab.

[ad Nr. 79:] „Retfærdighed i Nutids-Tankegangen
Har Retten udad, men har indad Vrangen.“

[ad Nr. 80:] „Ja, i de lærde Skoler, ser jeg uden Brillen,
Der er tilstrækkeligt af Pulver og af Piller.“

[ad Nr. 81:] „I gode Dannemænd og Dannekvinder!
Her har I *Vand*, men har I selv *Kjærminder*?

[ad Nr. 88:] „Om ikke meget *skjønt* jeg Verset fandt,
Det var dog *godt*, naar det var *sandt*.“]

Mange paa Haand har Fingre fem,
Gjør dog ej alle ét med dem:
En har Fingre til Skovl og Greb,
En til Silke, og en til Reb,
Somme kun Fingre har til Pen,
Daarlige nok endda til den!
Agt da, Læser! i hvo du est,
Hvad under Fingrene flyder bedst,
Og er det andet end Tyveri,
Øv dine Fingre med Flid deri!
Heller en Mester fin ved Plov
End paa det fineste Fusker grov;
Bedre er hemmeligt Greb paa Gavn
End kun for Luftspring Ry og Navn,
Bedre en brugelig Pøsepind
End allerkunstigst Pung til Vind.

Disse Fingre, med Fjer som Greb,
Skjævt sædvanlig og kluntet skrev,
Blev dog gamle ved Bog og Pen,
Skriver, saa det kan læses end.
Skade ej gjør lidt Hovedbrud,
Kommer deraf kun noget ud; —
Hvad der kom ud af Pennen nu,
Er du min Læser, véd og du.

183. [Den danske Kæmpevisse.]

(1847.)

[Med Overskrift „Den danske Ungdom venligst tilegnet“, trykt foran i Danske Kæmpeviser til Skolebrug udvalgte og tillæmpede af Nik, Fred. Sev. Grundtvig. Kbhvn. 1847.]

Jeg gik mig ud en Sommerdag at høre
Fuglesang, som Hjærtet kunde røre,
I de dybe Dale,
Mellem Nattergale
Og de andre Fugle smaa, som tale.

Der sad en lille Fugl i *Bøgelunden*,
Sødt den sang i Sommer-Aftenstunden,
I de grønne Sale,
Mellem Nattergale
Og de andre Fugle smaa, som tale.

Den sang saa sødt om dejligst Vang og Vænge,
Hvor Kjærminder gro, som Græs i Enge,
I de grønne Sale,
Mellem Nattergale
Og de andre Fugle smaa, som tale.

Den sang og sødt om Bølger blaa og hvide,
Under Ø, hvor danske Snækker skride,
Mellem grønne Sale,
Mellem Nattergale
Og de andre Fugle smaa, som tale.

Den sang om alt, hvad det er Lyst at høre,
Allerhelst hvad Hjærtet dybt kan røre,
I de grønne Sale,
Mellem Nattergale
Og de andre Fugle smaa, som tale.

Den sang om *Ælve* smaa, og arge *Trolde*,
Først og sidst om Riddersmænd de bolde,
 I de grønne Sale,
 Mellem Nattergale
Og de andre Fugle smaa, som tale.

Den sang om *Runeslag*, som Hjærtet binder,
Først og sidst om ægte Dannekvinder,
 I de grønne Sale,
 Mellem Nattergale
Og de andre Fugle smaa, som tale.

Den sang om *Havmænd* og *Stifmødre* stride,
Allerhelst dog om de Møer blide,
 I de grønne Sale,
 Mellem Nattergale
Og de andre Fugle smaa, som tale.

Den sang om Bjørne, grumme Dyr og vilde,
Sejer vandt dog stolte Mø'r og snilde,
 I de grønne Sale,
 Mellem Nattergale
Og de andre Fugle smaa, som tale.

Den sang om Harper og om Stemmer søde,
Alt at ligne bedst ved Guld det røde,
 I de grønne Sale,
 Mellem Nattergale
Og de andre Fugle smaa, som tale.

Den sang, som ingen andre Fugle sjunge,
Leged liflig med min *Moders Tunge*,
 I de grønne Sale,
 Mellem Nattergale
Og de andre Fugle smaa, som tale.

Den sang som talt ud af mit eget Hjærte,
Toner gav den al min Fryd og Smerte,

I de grønne Sale,
Mellem Nattergale

Og de andre Fugle smaa, som tale.

Da nynned jeg saa smaat i Aftenstunden:
Flyv, Guldtop! flyv rundt i Bøgelunden,

I de grønne Sale,
Mellem Nattergale

Og de andre Fugle smaa, som tale!

Skjøn *Frejas* Fugl i dejligst Vang og Vænge!
Højt som Bøg, og lavt som Blomst i Enge,

Stige du og dale,
Mellem Nattergale

Og de andre Fugle smaa, som tale!

O, flyv fra *Øresund* til *Danevirke*!

Syng til Dans, til Skole og til Kirke,

I de grønne Sale,
Mellem Nattergale

Og de andre Fugle smaa, som tale!

Paa Folkets *Modersmaal*, med *Danmarks* Tunge

Syng, som ingen andre Fugle sjunge,

I de grønne Sale,
Mellem Nattergale

Og de andre Fugle smaa, som tale!

Da mærke alle, som har Mødre kjære,

Der er godt i *Danemark* at være,

I de grønne Sale,
Mellem Nattergale

Og de andre Fugle smaa, som tale!

Da blommes Eng, da løves alle Kviste,
 Det faar Røst, som før af Sang ej vidste,
 I de grønne Sale,
 Mellem Nattergale
 Og de andre Fugle smaa, som tale.

Da vendes om igjen alt det forgjorte,
 Op da springe alle *Gladhjems* Porte,
 I de grønne Sale,
 Mellem Nattergale
 Og de andre Fugle smaa, som tale.

Da gløder alt, hvad Solen har bestraalet,
 Som det røde Guld paa Modersmaalet,
 I de grønne Sale,
 Mellem Nattergale
 Og de andre Fugle smaa, som tale.

Paa Bølgen blaa da alle Øren høre
 Fuglesang, som Hjærterne kan røre,
 I de dybe Dale,
 Mellem Nattergale
 Og de andre Fugle smaa, som tale.

184. Nornegjæst.

(Januar 1847.)

[Trykt foran i Grundtvigs „Nordens historiske Minder. Tale ved Nordisk Højtid“, Kbhvn. 1847. Forf's egenhændige Udkast er bevaret.]

The night wax'd old, not dreaming of such things.

Drayton.

Der gynged en Vugge i Øresund,
 Som Snækken i Vandene smulle,
 Der sad skjøen Havfru en Aftenstund
 Og sang for sin Søn Visselulle.
 Der er Meninger to om en Tale!

Der brændte i Stager af Muslingskal
 De Vættelys favre at skue;
 Dog tindrede bedre foruden Tal
 De Stjærner paa Himmelen's Bue.

Og Nornerne dansed om Vuggen rundt,
 Fuld snart havde stakket Dans Ende,
 De sang til Barnet: Døj godt og ondt,
 Saa længe som *disse Lys* brænde!

Et Vættelys slukked den Havfru skjøen,
 Hun tænkte: nu løst er den Gaade!
 Hun sang over Vuggen: sov sødt, min Søn!
 Dit Livslys du selv monne raade.

Men Nornerne sang, da de svæved bort:
 Skjøen Havfru, som danser paa Vove!
 Din Omhu er smaalig, dit Vid for kort,
 Fuld længe din Søn maa nu sove.

Fra Syden til Nord og fra Øst til Vest
 Gik Solen mangfoldige Gange,
 Og aldrig forældet blev *Nornegjæst*,
 Kun gammel som Hedenolds Sange.

Han fyldte med Ære sit Tusendaar
 Alt som Fugl Fønix i Norden,
 Slog Harpen endnu i Kong *Olavs* Gaard
 Om Asers Guldalder paa Jorden.

Men *der* hos Kong *Trygges* den gjæve Søn
 Han selv sin Ligfakkel antændte,
 Det Vættelys blegt han bar i Løn,
 Indslumred, alt som det udbrændte.

Til Stranden er rundet fuld meget Vand,
 Mens Nornegjæst sov under Jorden;
 Alt Størværk hensmulred for Tidens Tand,
 Guldharpn forstummed ¹⁾ i Norden.

Men Nornerne mæled en Morgenstund
 Ved Graven: se, Stjærnerne dale,
 Vaagn op, Syvsover, af lange Blund!
 Bevis, at din Død var kun Dvale!

Vaagn op, du Syvsover, i Morgengry,
 Lær selv dig ved Solen at kjende,
 Og gjør dit bedste i Nord paa ny,
 Saa længe som *disse Lys* brænde!

Det spørges i Norden nu Aar for Aar,
 Det spurgtes ved Sundet alt længe:
 Den Harpe, som brast i Kong Olavs Gaard
 Nu klinger med nyfødte Strænge.

Der ymtes nu atter om Havfrudans
 I Nord baade oppe og nede:
 Man atter saa' Glimtet af Oldtids Glans,
 Hvor Grane bar Guld over Hede.

Skjøn Havfru nu svømmer fra Ø til Ø,
 Stakaandet og gammel af Dage,

¹⁾ [Saaledes Grundtrykket; Udkastet: Og Nornegjæst glemtes.]

Mens Bølgerne bruse, hun kan ej dø,
Om Livet end vorder til Plage.

Hun synger med Suk, men det har den Klang
Som Nattergals-Triller i Skoven,
Saa atter man hører en Havfrusang,
Hensmeltende ¹⁾ tæt over Voven.

Skjøn Havfru hun synger: min Søn, min Søn!
Jeg skimter dit Guld i det dunkle,
Jeg hører Guldharpn, du slaar i Løn,
Saa Øjnene mine de funkle.

Jeg føler din Aande, jeg véd det vist,
Usynlig du tæt mig omsvæver,
Men, til jeg dig ser, som jeg saa' dig sidst,
Dog sukker mit Hjærte og bæver.

Ak, hvor er dit Aasyn, og hvor er din Røst?
Hvor er dine Hænder og Arme?
Det lufter saa koldt om mit Moderbryst,
Paa Skygger det spilder sin Varme.

O, hvem har end Øre for Havfrusang
Og Øje for Nordens Guldalder!
Og hvem kjender *Brage* paa Harpens Klang,
Og hvem har end Taarer for *Balder*!

I give mig alle til sammen lagt
En Gave til Bod for den arme,
Et Blik og en Taare, en Lyd, en Takt,
Et Haandtryk med Liv og med Varme!

¹⁾ [Saal. Grundtr.; Udk.: Hensusende.]

Da Skikkelse vinder min Søn paa ny,
 Al Norden for Konning ham kjender,
 Han lever, saa lyder det¹⁾, højt i Sky,
 Saa længe som *disse Lys* brænder.

Skjøn Havfru, vi række dig kjærlig Haand,
 Det skal ingen Jætte forhindre,
 Imellem os vandre vort Nordens Aand,
 Saa længe som *Stjærnerne tindre!*

Paa Fjæld og i Dale, i Mark og Skov,
 Og rundt paa de rullende Bølger,
 Med Guldharpens Toner og Kæmpernes Lov,
 Til *Gladhjem* os trolig han følger.
 Der er Meninger to om en Tale!

185. Nordisk Højtid,

den 13. Januar 1847.

[Særtryk med Titel som oven for.]

Velkommen fra de døde!
 Du gamle *Nornegjæst*,
 Som nys i Morgenrøde
 Stod op til Folkefest!
 Du vandred vidt paa Jorden,
 Fortæl os hvad du saa!
 Og aabenbar os *Norden*,
 Saa vi os selv forstaa!

¹⁾ [Saal. Grundtr.; Udk.: som Hejmdal.]

Du havde jo din Vugge
I Danmarks grønne Lund,
Da *Tor* med sine Bukke
Før over Øresund,
Da *Odin* paa sin Ganger
Red over Østersø,
Da *Hjarne* Frodesanger
Blev kronet under Ø.

Du kjendte dem jo alle,
Som straalet har i Nord,
Med Helte og med Skjalde
Du skifted Gammensord,
Du véd og, hvad det voldte,
At Nordens Helteold,
Som Sverigs *Karl* den *tolvte*,
Blev skudt i aabent Skjold.

Tag Bladet da fra Munden!
Iskjænk os Vinen klar!
Tag op fra Harpebunden
Det Lys, du længe bar!
Tænd det, saa hvad du siger
Vi paa din Mund kan se,
Og se, at Nordens Riger
Var immer *et i tre!*

I *Upsal* og i *Lejre*
Og saa i *Nidaros*,
Skal over Døden sejre,
Med *Nordens Aand*, din Rós,
Og hvor du laa begravet
Engang paa *Aanders Vis*:
Fra *Island* over Havet
Gjenlyde skal din Pris!

186. Den danske Kongedatter.

(1847.)

[Med Overskrift som her trykt i „Berl. Tid.“ 1847, Nr. 49. Forf.'s egenhændige Udkast er bevaret.]

Dannemænd! Brødre! hvad er der paa Færde?
 Hvis er den dybe, den klagende Lyd?
 Er det en Datter af *Kristjan* den fjerde,
 Som græder Blod over Tidens Udyd,
 Som, medens Fjenderne tyskes og larme,
 Fattes i *Danemark* Husly og Varme,
 Delte nu snart i to Hundrede Aar
 Almisselemmernes Kaar?

Var det i *Sorø*, hun havde sin Bølig?
 Fostredes der ved den yndige Sø,
 Ædlinge-Skarer, i Lunden saa rolig,
 Til for vort Danmark at leve og dø?
 Dreves Prinsessen derfra uden Naade?
 O, hvilken Skam! hvilken Gru! hvilken Gaade!
 Alt blev da Hjærtet i Dannemænds Bryst
 Vildøvt for Kjærligheds Røst?

Nej, men forblindet, forgjort og fortryllet,
 Det blev vort Øje og Hjærtet i Bryst,
 Øjet i glimrende Skyer indhyllet,
 Hjærtet forført af Sirenernes Røst,
 Saa kun forgjæves om Nætter og Dage
 Lød over Marken den yndiges Klage;
 Græd hun i *Sorø* og sukked ved *Sti*,
 Døve og blinde var vi.

Thi den Prinsesse, som tigger og græder,
 Hun er en Datter af gamle Kong *Dan*,

Borge hun ejed og gyldne Højsæder
 Rundt om i Bøgenes Fæderneland,
 Knejste saa favert som Snækken paa Vove.
 Sang alle Dage som Fuglen i Skove,
 Legte paa Skjødet med alle de smaa,
 Lærte dem *Dansk* at forstaa.

Lavt var dog immer i Syden vort Gærde,
 Dannemænds Hjærte de fremmede stjal,
 Næppe nok selv under *Kristjan* den *fjerde*
 Ejed Prinsessen en Højeloftssal,
 For hendes Ære dog, som Holger Danske,
 Kristian kasted til *Burmand* sin Handske,
 Skjøded Prinsessen med kongeligt Ord
 Klosterpaladset i *Sor*.

Hartad forgjæves gik derom i Rette
Danskheden snart i to Hundrede Aar,
 Vandt vel sin Sag under *Kristjan* den *sjette*,
 Delte dog med hans Forordninger Kaar,
 Gaar nu og tigger, og møder kun Latter,
 Naar hun sig kalder en Konningedatter,
 Saa fabelagtig er hun med Kong *Dan*
 Midt i sit Fæderneland.

Dannemænd! Brødre! hun er dog vor Søster,
 Søster til Kongen og hele hans Folk;
 Skal hun paa Marken da fattes en Trøster?
 Skal hun for Tronen behøve en Tolk?
 Skal hun, bespottet paa Kjærligheds-Stien,
 Drives af Landet og druknes i *Slien*,
 Eller skal hun paa Kong *Kristians* Ord
 Ædlinger fostre i *Sor*?

Før end I *Danskheden* dømme til Døde,
 Ser dog en Gang paa den Liliekind,
 Som har end Mærker af Roserne røde,
 Bære og Vidne om blideste Sind!
 Hører dog først paa den dejlige Stemme,
 I hvilken Sanghimmel Sukket har hjemme!
 Lad hende leve, den Datter af *Dan!* -
 Frydes paa ny ved sit Fæderneland!

187. *Danskheden og Sorø.*

(1847.)

[Med Overskrift som her trykt i „Berl. Tid.“ 1847, Nr. 70, til Svar paa et Digt i samme Blads Nr. 64, med Titel: „Grundtvig og den danske Kongedatter“, undertegnet „Esbern Snare“, (s: O. Bang.). I Forf.'s bevarede Udkast findes foran for sidste Strofe følgende utrykte:

O, saa indskrumpet er Skjaldenes Hjærte
 Dog mellem Danmarks Havfruer ej end,
 At med en Fjer det kan dulme sin Smerte,
 At det kan rummes i Pose af Pen,
 At det ej mer efter Folkesang higer,
 Som efter Kys af de rødmende Piger,
 Ja, efter Livet i Danskernes Bryst,
 Livet i Danemarks Røst!]

Hvad er paa Færde? vil Skyggerne svare,
 Naar til de levende tales omsonst?
 Spøger end Skyggen af *Æsbern Snare*,
 Fusker i Mørke paa Skjaldenes Kunst?
 Hvor er Guldvægten for Tanke og Tale?
 Mon paa de Borge, og mon i de Dale,
 Som er for høje, for dybe for mig,
 Skygge! kun aabne for dig?

Ord har jeg vejet, hvor Aander holdt Vægten,
 Alt slog jeg Harpen i Aarsnese to,
 Lys har jeg set over Menneskeslægten,
 Set, hvor i Løndom Livstræerne gro;
 Og, saa' jeg *Gaader*, jeg ikke kan gætte,
 Hvor er den *Hedrik*, mig viste til rette?
 Hvem kan udgrunde, om Danskhedens Spor
 Vise til *Hel* eller *Sor*?

Maa det ej høres? maa ej jeg beklage
 Danskhedens, Konningedatterens Kaar
 Alt siden *Axels* og *Valdemars* Dage,
 Nu i samfulde sex Hundrede Aar,
 Da knap i Løn hun fik Lov til at sjunge,
 Da uden Blusel man bandt hendes Tunge,
 Sværger i Danemarks Skoler end paa,
 Hun er udannelig raa?

Hvad har paa Jorden vel klarere straalet,
 Hvad finder dybere Gjenlyd i Bryst,
 End, at for Mennesket *Tungen* er Maalet,
 Tungen og gaar med sit Liv i sin Røst?
 O, har dens Venner da intet at frygte,
 Naar paa Papiret kun staar deres Rygte,
 Staar: deres Modersmaal *havde engang*
 Folkerøst, Fylde og Klang!

Var det for meget, om *Dannemænds* Tunge
 Havde en Plet i sit Fæderneland,
 Hvor den paa *Dansk* maatte tale og sjunge,
 Folket til bedste, som Folk har Forstand,
 Uden at regne, hvad Cicero skriver,
 Og hvilken Dybde der er i Dativer,
 Og hvad i Wien, i Rom og Paris
 Man kalder Galt eller Gris?

Hvad kan vi lære af *fremmedes* Tunge,
 Naar ej vor egen vi har i vor Magt!
 Hvad kan det nytte, vi taler og sjunger,
 Naar ej paa Ordet vort Folk giver Agt!
 Naar Folketungen er bunden til Haanden,
 Naar Folkøret er stildøvt for Aanden,
 Naar ingen Dannemand agtes for klog,
 Før han foragter sit Sprog!

Er det en Brøde, at bold jeg har vovet
 Høsttid at haabe paa Marken i Nord?
 Er det en Skam, at hvad længe var lovet,
 Som himmelfaldet jeg venter i *Sor*:
Danskhedens Fristed og Lysplet i Landet.
 Hvor man er fri for at tale om andet,
 End hvad paa Dansk der kan finde sit Ord,
 Finde hos Danske sin Jord!

Er det en Skam, at jeg ønsker det bedste,
 Ønsker, at Danskhed maa aldrig uddø,
 Ønsker, at Tiden mit Haab maa stadfæste,
 Skoven, vi savne, opelskes af Frø,
 Dannemænd lære at skatte sit eget,
 Som er des bedre, om ej det er meget,
 Dannemænd lære dem selv at forstaa,
 Heller end selv sig forsmaa!

Er det saa dumt, at hvad *Axel* har grundet,
 Han, som blev Danemarks Frelser i Nød,
 Og hvad Kong *Kristjan* den *fjerde* har fundet,
 Laa ham paa Hjærte i Liv og i Død,
 Hvor *Ludvig Holberg* udsatte paa Rente,
 Alt, hvad med *Danskhedens* Midler han tjente, —
 At det omsider, opblomstrende smukt,
 Bærer for *Danskheden* Frugt!

188. Til Danemarks Dronning

28de Juni 1847.

[Trykt i „Ude og Hjemme“ (1881), Nr. 181. Den her benyttede Overskrift er hentet fra Originalen. Forf.'s i Hdskr. bevarede Udkast viser en Del mindre Afvigelser.]

Roser og Liljer og Skovene grønne!
 Spejklare Hav og guldbræmmede Sky!
 I fattes alle det varige skønne,
 Som ikke falmer i Næ og i Ny,
 Ej, med Guldlokkerne, Blomsten og Løvet,
 Hærges af Stormen og synker i Støvet.

Har da alene det stygge og strænge
 Sandhed og Styrke i Arv til sin Part?
 Er alt det skønne, som Blomsten i Enge,
 Skin kun og Glimmer af Skyggernes Art?
 Er da det vrange i Grunden det rette?
 Skal for det bedste man regne det slette?

Nej, hvad ej Rosen paa Kind og i Kransen,
 Hvad hverken Sky eller Skovene véd:
 Ordet for ¹⁾ Skjønhedens Moder med Glansen, ²⁾
 Det er den lifligste Hemmelighed;
 Evig er hun, vil for evig med Varme
 Dejlighed fin som sin Datter omarme.

Skjønhedens Moder paa Dronningestolen,
 Som sidder alle de himmelske næst,
 Kaldes af Aander vel Søster til Solen,
 Nævnes paa Jord dog som *Kjærlighed* bedst;

¹⁾ [Saal. „Ude og Hjemme“; Orig.: Ordet er.] ²⁾ [Udkastet: Skjønhedens Moder, som raader for Glansen.]

Thi hvor hun findes, maa Skjønheden fødes,
Kun hvor hun fattes, kan Skjønheden dødes.

Her kan vel Kjærlighed ikke udfolde
Skjønheden ægte i hele sin Glans,
Dertil er her alle Egne for kolde,
Aand fattes her og sin klareste Sans;
Men overalt dog, hvor Kjærlighed lufter,
Dejlighed spirer, og Yndighed dufter.

Danemarks Dronning paa Kristians-Borgen!
Født er da du med livsalige Kaar:
Kun til at smulre og henvøjre Sorgen
Rinde for dig baade Dage og Aar;
Thi hvor du smiler, med Himlen fortrolig,
Der har og Kjærlighed fæstet sin Bolig.

Røser og Liljer og Skovene grønne!
Spejklare Hav og guldbræmmede Sky!
Maa da hos eder end falme det skønne,
Idelig dø, for at fødes paa ny:
Skjønheden selv dog i Kjærligheds Arme
Røber med Glans, hvad sig skjuler i Varme.

189. [Velkomst til Nordens Naturforskere.]

(Den 14de Juli 1847.)

[Særtrykket „I Roskilde den 14de Juli 1847“, fra Festen for det nordiske Naturforsker møde. Jfr. „Fædrelandet“ Nr. 164. Forhandlinger ved de skand. Naturforskeres 5te Møde, Kbhvn. 1849, S. 976.]

Det lille Folk, som kalder sig de Danske,
Er ej berømt ved Elben eller Rhin

For dybt at kige eller dybt at granske
I nogen Verdens Ting undtagen Vin;
Velkommen skal os dog hver Gransker være,
Som under Dansk sit Liv og Vin sin Ære,
Som, hvad han tæller, maaler eller vejer,
Dog ønsker Aanden Sejer;
Han gaa med Lynets, gaa med Sneglens Fart,
Saa er den Gransker dog af nordisk Art.

De spinkle Skud, som danne Vinens Ranker
Og trives kun i Solens Øjesyn,
Vel synes fremmede for dybe Tanker
Og tætte Rynker mellem Øjenbryn;
Men fremmed dog for Livet og for Kraften
Var aldrig, hvor den sprudled, Druesaften,
Og, at til Granskning Evne kun er givet
Med Kraften og med Livet,
Det, finder danske Folk, er soleklart
For hver en Gransker-Sjæl af nordisk Art.

Det Folkefærd, som Norden kalder Skjalde,
Med Danmark sluttet har en gammel Pagt,
Vi tage Tankerne, som de kan falde,
Maa tage Vinen, som den vorder bragt,
Med begge Dele, som er intet Under,
Det falder da lidt tyndt imellem Stunder;
Men altid muntert dog i Bøgens Egne
Paa gamle Danmarks Vegne
Velkommen byder Fuglemaalet klart
Alt, hvad der er af ægte nordisk Art.

Velkommen da, hver Gransker fra vort Norden,
Hvor dybt som Havet er det stille Sind,
Udvider sig med Himlen og med Jorden,
Paa Sletten her, som hist paa Fjældets Tind!

I ogsaa vel udgransker efterhaanden,
 Hvor nær i Slægt med Livet og med Aanden
 Er Daners Mark og Skjaldes Røst og Vinen,
 Selv naar den gror ved Rhinen!
 Derpaa vi tømme vil nu med en Fart
 Et Velkomstbæger dybt af nordisk Art!

190. [Ved Ingemanns Sølvbryllup.]

(30te Juli 1847.)

[Særtryk »Ved Bernhard Ingemanns og Lucie Mandix's Sølvbryllup
 30te Juli 1847.« Forf.'s Haandskrift er bevaret.]

Ved den blanke Sø i Bøgeskygge
 Dejlig er den sommerlange Dag,
 Løber let med Munterhed og Hygge,
 Fugle-Sving i Sky og Harpeslag,
 Men der er dog ej paa hele Jorden
 Nogen Plet med *Sorølundens* Kaar,
 Thi paa denne Bøgeholm i Norden
 Varer Dagen femogtyve Aar.

Ja, saa længe vared Sommerdagen,
 Med Guldregnen og med Rosen-Flor,
 Liflig toned Nattergale-Klagen
 Med en Morgenlærke-Sang i Kor,
 Smelted under Hyrdefløjten sammen,
 Hvor i Skygge og i Sommer-Glans
Bernhard og *Lucie* sad med Gammen,
 Bandt hver Morgen sig en Brudekrans.

Hil da eder: Skjald med din Hyrdinde,
Som sad her den lange Sommerdag
I Løvsalen under Bøg og Linde,
Mellem Fuglesang og Harpeslag,
Og saa med al Dejlighed for Øje,
Og med Øje for al Dejlighed,
Som fra Dybet, og som fra det høje,
Til os stiger op og daler ned!

Sommer-Kvælden nu paa Sløret væver,
Tæt besaa't med gyldne Stjærner smaa,
Lærken stille om sin Rede svæver,
Lader Nattergalen ene slaa;
Men, som i en dejlig Sommer-Aften
Sangens Toner over stille Sø,
Let hensvævende sig hviler Kraften
Her paa Nordens mageløse Ø.

Sommer-Kvæld med Nattergale-Klagen,
Med Dagrødmen under Slør i Nord!
Lign kun du i Længde Sommerdagen!
Lign i Yndighed det stille Sor!
Brudekrans af immerfriske Blommer!
Duft om hvide som om gule Haar!
Mageløs som Bøgeholmens Sommer,
Duft nu sødt i femogtyve Aar!

191. Den kongelige Fødselsdag.

(18. September 1847.)

[Med Titel som her trykt i „Berl. Tid.“ 1847, Nr. 218. Tillæg.
Forf.'s noget afvigende Udkast er bevaret.]

Lad som Korn opvoxe Knægte,
Der kan frisk — — — —
— — om *Danebod*/end tale,
Naar hun er i *Dvale*!

Danebods-Visen.

„Gak til Kongen af Danemark!
Han løser dig af din *Kvide*.“

Saa over Norden vidt og bredt
Det toned fra Arildstide.

Men nu ligger *Danebod* udi *Dvale*!

Bolden slog jeg i Danemark,
Og mærked paa Bondens Tale:
Gak til Kongen, inaar du kan,
Til Hoved og ej til Hale!

Men nu ligger *Danebod* udi *Dvale*!

Bondevennen, som Krone bar
I alle min Manddoms Dage,
„God at snakke og tale med“,
Han dæmped saa mangen Klage.
Men dog ligger *Danebod* udi *Dvale*!

Hjærte havde Kong *Frederik*
For alle de smaa, som græde,
Øre havde den Folkeven
For alle, som var tilstede.
Men dybt ligger *Danebod* udi *Dvale*.

Øre har nu paa Marken faa
 For det, som er lagt i Dvale,
 Færre for dem fra *Gudehjem*,
 Som sees ej, skjønt de tale.
 Og dybt ligger *Danebod* udi Dvale!

Hviskes end der i Dvale ømt,
 For Drømme dog kun det gjælder,
 Tale *Aander* end aabenlydt,
 For Sværmere dem man skjælder.
 Og dybt ligger *Danebod* udi Dvale!

Gjæst hin gamle fra *Gudehjem*,
 Usynlig ved Sol og Maane,
 Mælende dog, som Bølger gaa,
 Og malende, som de blaane!
 Skjønt nu ligger *Danebod* udi Dvale!

Gjæst hin gamle, som Nat og Dag,
 Mens Aarene firti runde,
 Sang for Øret med Bølgesuk
 I grønne og hvide Lunde:
 Ak, nu ligger *Danebod* udi Dvale!

Gjæst hin gamle, som finder snart
 Hos Skjalden kun Øren døve!
 Før du tier, som Stenen, kvær,
 Saa gjør dog den sidste Prøve,
 Mens end ligger *Danebod* udi Dvale!

Gak til Kongen af Danemark,
 Hvor Ørenlyd staar dig aaben!
 Tal til *ham* for den Dronning prud,
 Som sover i Sølv mors-Kaaben,
 For Dronningen *Danebod* udi Dvale!

Gak til Kongen af Danemark!
 Hos ham end er Tro og Love;
 Bed ham dristig til Danebod
 Om Guld og om grønne Skove,
 Mens end ligger *Danebod* udi Dvale!

Bed ham dristig, som „Folkets Aand“,
 Der ikke sit Navn har stjaalet,
 Ikke sin Kraft og Kalk udtømt, —
 Om *Sorø* og *Modersmaalet*,
 Til Dronningen *Danebod* udi Dvale!

Sæt din Ære, dit Liv i Pant
 For Danebods Sjæl og Tunge,
 Vaagne skal hun som Fugl i Lund,
 Og liflig om Kongen sjunge,
 Som løskjøbte *Danebod* udaf Dvale!

Som den *fjerde* Kong *Kristian*,
 Den *ottende* han har Øre
 Ogsaa for dem, ej Falken ser,
 Naar Ordet med Fynd de føre
 For Dronningen *Danebod* udi Dvale.

Skynd dig, gamle! dit Timeglas,
 Hvis ikke, for brat udrinder;
 Kun forgjæves, naar det udrandt,
 Begræde dig Dannekvinder;
 Ej Graad vækker *Danebod* udaf Dvale!

Kongen holder sin Fødselsdag,
 Lysalferne ham omsvæve,
 Aldrig kan i en bedre Stund
 Din Røst du for *Livet* hæve,
 For Dronningen *Danebod* udi Dvale.

Hører Kongen det paa din Røst
 Med Klengen af Guld det røde,
 Du er visselig *Nornegjæst*,
 Som taler for Danmarks døde,
 For Dronningen *Danebod* udi Dvale!

Han da giver dig paa din Bøn
 Langt mere end Guld af Kiste:
Sorøskoven, den *Glaserlund*,
 Hvor Guldet mon gro paa Kviste,
 Dermed løses *Danebod* udaf Dvale.

„Gak til Kongen af Danmark!
 Han løser dig af din Kvide“,
 Da over Norden vidt og bredt
 Skal tone, mens Tider skride,
 For han løste *Danebod* udaf Dvale!

192. [„Sorø, lille Axelstad“.]

(1847.)

[Hidtil utrykt; her efter Forf.'s udaterede Udkast. Skjønt intet nærmere om Tilblivelsen af dette Digt kan oplyses, forudsætter det, at Forf. da havde god Grund til at se sit Haab opfyldt om Opretelsen af den danske Højskole i Sorø. Jfr. „Lykønskning til Danmark med det danske Dummerhoved.“ Kbhvn. 1847.]

Sorø, lille Axelstad!
 Vær nu glad!
 Hvad der var tyvstjaalet,
 Det er godt nu vist igjen,
 Som med Tunge, saa med Pen,
 Sang paa Modersmaalet.

Du er ingen Hovedstad,
Ler kun ad
Tvist og Strid om Tronen,
Du er kun en Hjærtekrog,
Hvor i Sang og Nodebog
Tingen det er Tonen.

Freja var saa væn en Viv,
Fuld af Liv,
Halvt dog forulykket,
Faldet var i Tyvehaand
Hendes bedste Ejemon,
Det var Brysing-Smykket,

Skatten af det røde Guld
Yndefuld,
Kunstig sammenføjet,
Funklede paa *Frejas* Bryst,
Klinger som en Pigerøst,
Klar som Barneøjet.

Loke var en Lurifas,
Skrømte-As
Gjorde lange Fingre
Efter *Frejas* Brysingmon, —
Immer friste Tyvehaand
Klare Ting og klingre.

Hejmdal var den hvide As,
Ret til Pas
Saa' han ud saa vide,
Standsed *Loke* i sit Løb,
Tvang ham til at give Kjøb,
Paa de høje Tide.

Sorø, lille Axelstad!
 Vær nu glad!
 Straal i Folkevangen!
 Brysing-Smykket, sig kun frit,
 Det er Frejas, det er mit,
 Det er *Folkesangen!*

Kronen er en Hovedsag,
 Far-i-Mag
 Slet kun dertil bejler,
 Brysing-Smykket er den Skat,
 Hvori baade Dag og Nat
 Klart sig Hjærtet spejler.

Pas nu baade Dag og Nat
 Paa den Skat!
 Loke han er listig,
 Han det véd, til Heltedaad
Freja giver gode Raad,
 Kjærlighed gjør dristig!

193. Efteraaret.

(1847.)

[Med Overskrift og Datering som her trykt i „Danskeren“ II, Nr. 51.]

Skyerne graane, og Løvet falder,
 Fuglene synge ej mer,
 Vinteren truer, og Natten kalder,
 Blomsterne sukke: det sner!
 Og dog bære Blus vi med Glæde!

Vinteren kommer, og Sneen falder,
Blomsterne visner i Muld,
Isen optøs ej af Graad for Balder,
Taarerne stivne af Kuld.

Og dog bære Blus vi med Glæde!

Solhverven kommer, og Bladet vendes,
Dagene længes paa ny,
Solskinnet voxer, og Vintren endes,
Lærkerne synge i Sky;

Derfor bære Blus vi med Glæde!

Aarene skifte af Gru for Ælde,
Skjaldene give dem Ret,
Fuglene alle hvert Aar maa fælde,
Ellers de fløj ej saa let;

Derfor bære Blus vi med Glæde!

Fuglene flyve som Vind paa Vinger
Let over vildene Hav,
Skjaldene flyve, som Rimet klinger,
Glat over Slægternes Grav.

Derfor bære Blus vi med Glæde!

Hjærterne vakle, naar højt de banke,
Drages til Fuglenes Spor,
Lyset dog sejrer, den mørke Tanke
Flygtende synker i Jord;

Derfor bære Blus vi med Glæde!

Salmerne klinge, og Klokker kime,
Spotte med Sneen ved Jul,
Vinteren maa sig med Vaaren rime,
Smelte for Solen i Skjul.

Derfor bære Blus vi med Glæde!

Troende Hjærter i Vinterløbet
 Føde den liflige Vaar,
 Trykke den til sig i Barnesvøbet
 Med et lykosaligt *Nytaar.*
 Derfor bære Blus vi med Glæde!

Betlehems-Barnet i Krybberummet,
 Det er den evige Vaar;
 Troende Hjærter det har fornummet:
Ful gjør lykosaligt Nytaar.
 Derfor bære Blus vi med Glæde!

194. Menneskelivet.

(1847.)

[Dansk Kirketidende III, Nr. 118. Optaget i Salmeværket V, Nr. 26.]

Var jeg en *Stjerne*, som tindrende gik
 Højt over Folket og Fuglenes Hære,
 Men uden Varme og venlige Blik:
 Snart blev jeg kjed ad den iskolde Ære.

Var jeg et *Fjæld* med alt Guld i mit Skjød,
 Kunde paa Issen jeg Skyerne bære,
 Men dog af alt ingen Glæde jeg nød:
 Tom var min Rigdom, og tung var min Ære.

Var jeg et *Hav* med den dybeste Grund,
Klar som et Spejl, og al Jorden omfavned,
Mangled dog Øje og Øre og Mund:
Alt, hvad der glæder mit Hjærte, jeg savned.

Var jeg en *Fugl* med de dejligste Fjer,
Skarpeste Blik og den lifligste Stemme,
Men ligegyldig ved alt, hvad der sker:
Ej kunde Lyst jeg af Livet fornemme.

Var jeg en *Blomst* med den sødeste Lugt,
Ren og uskyldig, med Lilieblade,
Spildt kaldte jeg dog et Liv uden Frugt,
Svindende bort uden Spor fra sit Stade.

Er jeg en *Mand*, der som Blomsten maa dø.
Og mon, des værre, jeg Døden forskyldte:
Menneske-Livet paa Tidshavets Ø
Mageløst dog er i Kraft og i Fylde.

Øjet er Stjerne, og Øjet er Spejl,
Øjet er mer: er et Lys, sig kan fryde,
Kan, om end tit det i Verden saa' fejl,
Se, hvad al Skabningen har at betyde.

Ordet i Øre og Ordet i Mund
Vidt overgaar, hvad os falder i Øje,
Det har sin Moder paa Lydhavets Bund,
Har til sin Fader Guds Aand fra det høje.

Det er en Fugl uden Mage paa Jord,
Ler ad hver Skytte og leger med Haanden,
Mennesket faar med det vingede Ord
Lynglimt fra Himlen og Livslyst i Aanden.

Solen og Maanen og Stjærnerne Hær,
Blomstrende Enge og Klipper og Have,
Som de er fjærne, og som de er nær,
Til os med *Ordet* er Guddommens Gave.

Stjærnen, jeg kjender, og Stjærnen, jeg har,
Tindrer i Aanden paa Himlen hin lille,
Tæt ved mit Øje saa venlig og klar;
Tankerne fryde sig da i det stille.

Klippen jeg kjender, med Guldet i Skjød
Og med langt mer end en Sky paa sin Tinde;
Sjælens Glæde, som af den udbrød,
Trofast beviser, at Liv er der inde.

Havet jeg kjender, med Dybet umaalt,
Klaret og oprørt, i Storm og i Stille;
Hjærtet i Barmen, hvad end det har taalt,
Immer dog synger, mens Bølgerne trille.

Fuglen jeg kjender, med Blik og med Sang,
Hyggelig sidder jeg under dens Vinger,
Mildt gjennembævet af Tonernes Klang,
Kjækt over Jord jeg med Blikket mig svinger.

Blomsten jeg kjender og nærer i Barm,
Sød er dens Duft for det elskende Hjærte,
Favr er dens Frugt, som den spæde paa Arm,
Kjærlig omfavnet i Fryd og i Smerte.

Menneskelivet, trods Døden, og fik
Mindet til Trøst og dets Ord til sin Hævner:
Naar som en Sol det opstod og nedgik,
Lysende Spor det dog efter sig levner.

Ét mig kun fattes, som Menneske-Søn,
 Skabt i *hans* Billed, som alt har at raade;
 Derom jeg sukked saa ofte i Løn,
 Derpaa jeg grundede som Jordlivets Gaade:

Evighed for, hvad med aandeligt Kaar
 Underlig, timelig hos os opstiger,
Evighed for, hvad der kommer og gaar,
 Men dog med Suk efter *Evighed* higer.

Ét jeg kun savner: det Almagts Bliv,
 Som sætter Kronen paa Livet og Glæden,
 Men naar jeg havde *det evige Liv*,
 Gjerne alt andet jeg gav dog i Steden.

Ak, uden det dog i Grunden er Tant
 Menneskelivets det store Vidunder!
 Syndernes Sold ser i Døden jeg grandt,
 Sjæl uden Synd selv i Støvet kun blunder.

Havde til Fader jeg Himmelens Gud,
 Leved og aanded jeg kun til *hans* Ære,
 Da var min Moder og Himmelens Brud,
 Da var jeg alt, hvad jeg ønskede at være.

Da var min Livstraad et Guddommens Bliv:
 „*Bliv* for mit Ansigt! du mig velbehager,
 Nyd med din Fader det evige Liv!
 Hvad jeg dig giver, dig ingen fratager.“

Jesus, min Herre! Du Menneske-Søn,
 Som har til Fader kun Gud i det høje,
 Og har til Moder en *Jomfru* saa skøn!
 Det er *dit* Jordliv, mig svæver for Øje.

Engel! dit Budskab til Hyrder i Vang,
 Som til alt Folket har Glæde at føre,
 Himlens Hærskare! din Julenats-Sang,
Det er, hvad liflig mig klinger i Øre.

Herlige Nyhed i Midnattens Stund,
 Synderes Verden med Dødkongens Sæde!
 Velkommen, Morgen med Guldaar i Mund,
 Himmerigs Ære og Jorderigs Glæde!

Betlehems-Barnet i Krybberum lagt,
 Lade med dig vi os føde og svøbe,
 Da skal det ses, som dit *Forbud* har sagt,
 Du kan og vil med den *Helligaand* døbe!

Da har vi Stjerne, og da har vi Fjæld
 Fælles med dig, som ej Tider forandre,
 Da, om end Stormene hvine i Kvæld,
 Drøstig med dig vi paa Havet tør vandre.

Da synger himmelsk for os under Ø
 Fuglen, som fandt i dit Palmetræ Hvile:
 „Eders er Livet, I aldrig skal dø;
 Frit kan med *Jesus* ad Mørket I smile“.

Da har til Blomst vi den evige Trøst,
 Som dufter sødt, om end Øjnene briste,
 Da modnes Livstræets Frugt i vort Bryst,
 Saa kun vor Helsot ved Døden vi miste.

Derfor, mit Hjærte! med Lovsang i Mund,
 Mød du Guds Engel i Betlehems-Dalen!
 Tak du din Frelser i Midnattens Stund!
 Knæl for din Fader i Højeloft-Salen!

Syng med Guds Engle, som juble i Sky,
Fordi Guds Fred er med Barnet os givet!
Nyn med de købte paa Højsangen ny
For „Gud med os“, baade Lyset og Livet!

Syng med den *gamle* i Tonefald nyt:
Ser jeg til Himlen og Stjærnernes Hære,
Gud! som forkynder din Ære saa lydt,
Lysende Spor af Gudsfingeren bære! —

Vel maa jeg sige: hvad er vel en Mand,
At du hans Støv skulde drages til Mindel!
Og saa en Menneske-Søn, hvad er han?
Kan i hans Hytte et Herberg du finde?

Dog under Englene var det kun lidt,
Du lod i Støvet dit Billed ham bære.
Du ham besøgte i Kjærlighed frit,
Du ham har kronet med Glans og med Ære.

Du ham ophøjed paa Konningestol,
Højt over alt, hvad der gjordes med Hænder,
Højt over Maane og højt over Sol,
Over alt Lys, som kun timelig brænder.

Dermed af spædes og diendes Mund
Du dig for evig en Lovsang beredte;
Vidunder størst ved din store Miskund
Her i det lave paa Jorderig skete.

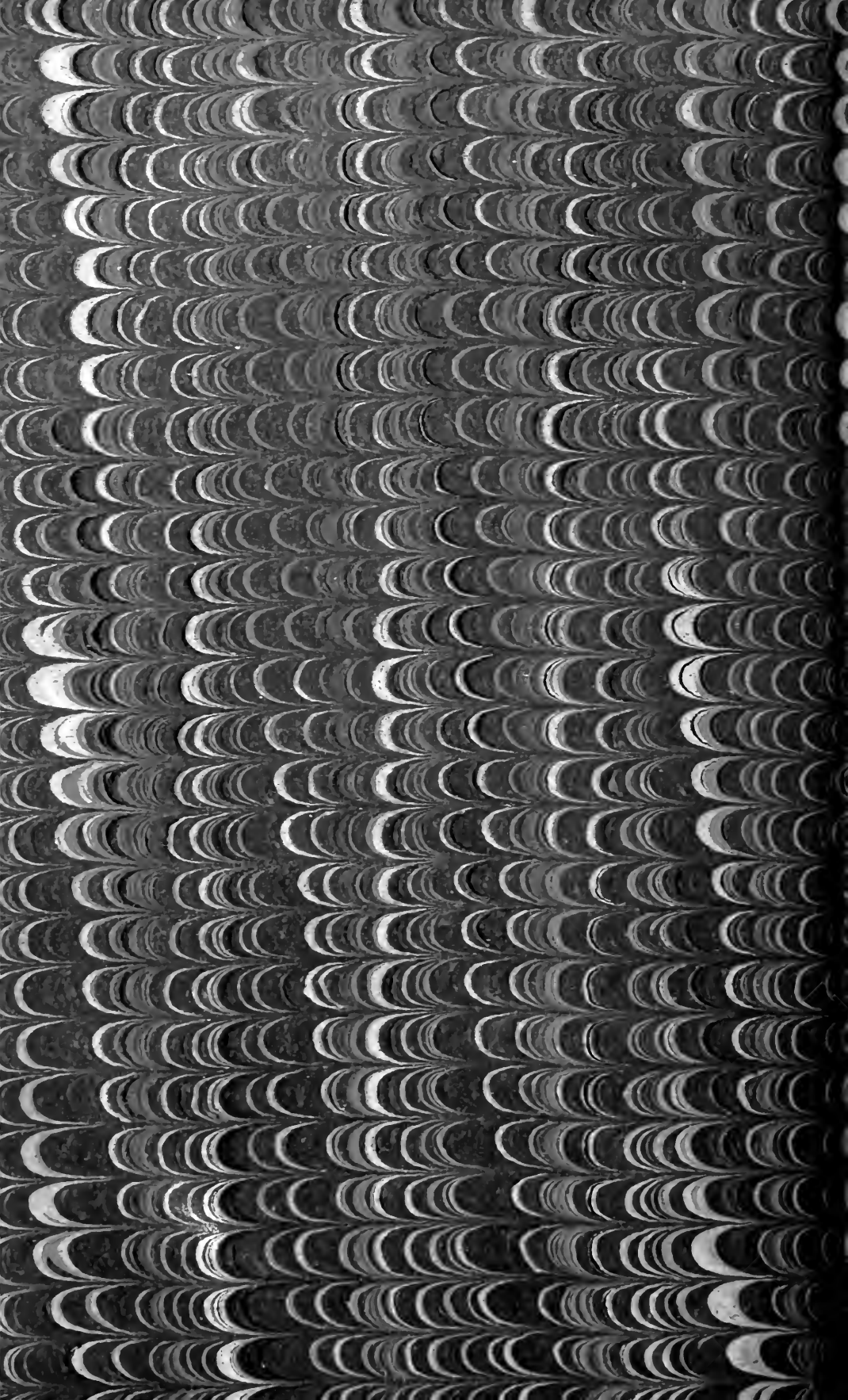
Højt over Himlen gaar din Majestæt,
Hviler sig dog hos de smaa af din Naade,
Favrt i dit evige Lys er de klædt,
Det er endnu for hver Engel en Gaade.

Tungemaal, Stammer og Folk paa Guds Jord!
Vaagner og frydes ved *Menneske-Livet!*
Eder med Betlehems-Barnet: *Guds Ord,*
Glansen og Glæden for evig er givet!

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

PT
8130
A17
1880
v.6

Grundtvig, Nicolai Frederik
Severin
N.F.S. Grundtvigs
poetiske skrifter

UTL AT DOWNSVIEW

D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 13 08 04 01 001 5